Bundel - Raadsvergadering van 31 januari 2022

Agenda bijlagen

Vastgestelde besluitenlijst raad 2022-01-31

1 Opening van de vergadering

2 Vaststellen van de agenda

2 Voorlopige agenda raad 2022-01-31

3 BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST

3.a Vaststellen besluitenlijst van de raadsvergadering van 13 december 2021

3a Nog niet vastgestelde besluitenlijst raad 2021-12-13

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad

3b Stand van zaken toezeggingenlijst d.d. 18 januari 2022

4 Inspreekrecht inwoners

Inwoners kunnen hun mening geven over zowel onderwerpen die zijn geagendeerd als over niet-geagendeerde onderwerpen. Hiervoor is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld. Aanmelding is vereist. Zie hiervoor de informatie aan het einde van deze agenda.

5 Mededelingen

6 Ingekomen stukken raad 31 januari 2022 (100740-2021)

Dossier 1269 voorblad

6 Ingekomen stukken raad (100740-2021)

7 Vragenuurtje raad

8 Raadsvoorstel inzake tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok (6606-2022)

Dossier 1265 voorblad

8 Raadsvoorstel en besluit inzake tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok

8.1 Kennisgeving raad benoeming J. Walters tot gemeenteraadslid

9 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie (94716-2021)

Dossier 1176 voorblad

9a Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie

9.b Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0 (99049-2021)

Dossier 1235 voorblad

9b Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0

9b.1 bezwaarschrift raadsbesluit RES 1.0

9b.2 Advies commissie d.d. 3 november 2021

9.c Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen (97820-2021)

Dossier 1234 voorblad

9c Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen

9c.1 De regiovisie

9c.2 Reactienota regiovisie

9.d Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer (98196-2021)

Dossier 1236 voorblad

9d Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer

9d.1 Overzichtskaart met te onttrekken en te bestemmen wegen

9.e Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans (104318-2021)

Dossier 1246 voorblad

9e Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans

9e.1 Het vast te stellen bestemmingsplan

9e.2 Zienswijzennota

9.f Raadsvoorstel inzake Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie (106359-2021)

Dossier 1253 voorblad

9f Raadsvoorstel inzake Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie

9f.1 Wijzigingsbesluit Verordening op de vertrouwenscommissie

9f.2 (geconsolideerde) Verordening op de vertrouwenscommisie

9.g Raadsvoorstel inzake Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet (105204-2021)

Dossier 1247 voorblad

9g Raadsvoorstel inzake Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet

9g.1 Notitie 'Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt'

9.h Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie (105171-2021)

Dossier 1248 voorblad

9h Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie

9h.1 Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

9.i Raadsvoorstel inzake Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet (105232-2021)

Dossier 1249 voorblad

9i Raadsvoorstel inzake Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet

9.j Raadsvoorstel inzake Participatie onder de Omgevingswet (105346-2021)

Dossier 1250 voorblad

9j Raadsvoorstel inzake Participatie onder de Omgevingswet

9j.1 Participatiebeleid onder de Omgevingswet

9j.2 Oldambster leidraad voor een stappenplan bij participatie

9j.3 Afdruk van de invulling van de tool met een voorbeeld

9.k Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet (104817-2021)

Dossier 1251 voorblad

9k Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet

9.l Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (105343-2021)

Dossier 1252 voorblad

9l Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit

9l.1 Scenarios voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit 27-08-2021

9.m Raadsvoorstel inzake Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022 (6125-2022)

Dossier 1266 voorblad

9m Raadsvoorstel inzake 1ste wijziging belastingverordeningen 2022

9m.1 1ste wijziging Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022

9m.2 1ste wijziging Verordening Roerende woon- en bedrijfsruimten 2022 Tariefberekening

9.n Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

10 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

10.a Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0 (85131-2021)

Dossier 1140 voorblad

Vragen en antwoorden verzameld - Raadsvoorstel Programma zon en wind 1.0

10a Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0

10a.1 Het vast te stellen Programma zon en wind 1.0

10a.2 bijlage 1 resultaten enquête

10a.3 bijlage 2 berekeningstabel hectares in relatie tot energieverbruik

10a.4 zienswijzennota

10.b Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

11 Sluiting van de vergadering

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT OP MAANDAG 31 JANUARI 2022

1 Opening van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

Tijdens deze vergadering wordt besloten over de toelating van de heer Walters als raadslid voor de Partij voor het Noorden. Als daartoe besloten wordt dan nemen we aansluitend afscheid van raadslid Kirsten Bos – Perdok.

Bericht van verhindering is ontvangen van de raadsleden Kluiter, Fennema, Bolt en Greven.

2 Vaststellen van de agenda

Er zijn 13 amendementen aangekondigd, allen betreffende het raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0. Daarvan zijn er 2 (1 van de PvhN en 1 van de VCP) die in de raadsvergadering van 13 december 2021 ook reeds waren ingediend, maar nu respectievelijk met een tekstuele wijziging en met bredere ondersteuning zullen worden ingediend. De eerdere versies van deze 2 amendementen worden daarna als ingetrokken beschouwd.

Het amendement van D66 en de CU dat in de raadsvergadering van 13 december 2021 werd ingediend op het raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0, is ongewijzigd en daarover kan in deze vergadering besluitvorming plaatsvinden.

Verder is een motie aangekondigd door Oldambt Aktief bij het raadsvoorstel inzake Programma zon en wind.

De amendementen en de motie kunnen bij het betreffende agendapunt (10.a) worden ingediend.

Over agendapunt 9a Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie zal geen oordeelsvorming plaatsvinden. Over het betreffende raadsvoorstel zal direct een besluit worden genomen.

De agenda wordt vastgesteld.

3 BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST

3.a Vaststellen besluitenlijst van de raadsvergadering van 13 december 2021

De besluitenlijst wordt vastgesteld.

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad

Wethouder Nieboer geeft desgevraagd aan dat de raad op korte termijn een afschrift van een brief van het college aan de minister betreffende de financiering van De Stuwe tegemoet kan zien.

Wethouder Engelkens doet een mondelinge mededeling ter afdoening van toezegging 21.006 inzake de stand van zaken en resultaten van experimenten (in de gemeente Groningen) om mensen met een uitkering aan extra inkomsten te helpen.

De raad neemt overigens kennis van de toezeggingenlijst. De toezeggingenlijst wordt conform de weergegeven stand geactualiseerd.

4 Inspreekrecht inwoners

Geen.

5 Mededelingen

Wethouder Nieboer doet een mededeling naar aanleiding van het faillissement van zorgaanbieder Martinizorg.

Wethouder Engelkens doet een mededeling over de toekomstige invulling van het gebouw van De Renselheerdt.

6 Ingekomen stukken raad 31 januari 2022 (100740-2021)

De raad stemt in met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

7 Vragenuurtje raad

Geen.

8 Raadsvoorstel inzake tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok (6606-2022)

Op voorstel van de voorzitter stelt de raad een commissie onderzoek geloofsbrieven in bestaande uit de raadsleden Michels (voorzitter), Musch en Komdeur.

De voorzitter schorst vervolgens de vergadering.

Na heropening van de vergadering leest voorzitter Michels het rapport van de commissie geloofsbrieven voor. De commissie adviseert de raad de heer Walters toe te laten als raadslid.

De raad besluit: *:*

1. De heer J. (John) Walters toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt

De heer Walters legt de belofte af. De voorzitter feliciteert hem en biedt een boeket aan.

Nu de heer Walters raadslid is geworden, is het raadslidmaatschap van mevrouw Bos-Perdok geëindigd. Namens de raadsfractie van de PvhN spreekt raadslid Kalse een woord van dank en overhandigt een boeket. Ook aan het nieuwe raadslid biedt hij namens de raadsfractie van de PvhN een boeket aan. De voorzitter spreekt vervolgens mevrouw Bos-Perdok toe namens de gehele raad en biedt aansluitend een boeket en een attentie aan.

9 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie (94716-2021)

Voorgesteld besluit:

Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

Bij vaststelling van de agenda is besloten over dit raadsvoorstel geen oordeelsvorming te laten plaatsvinden en daarover in het besluitvormend deel van deze vergadering direct een besluit te nemen.

9.b Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0 (99049-2021)

Voorgesteld besluit:

Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Klein, Wesselink en Michels.

Wethouder Nieboer geeft een reactie.

Er blijkt geen behoefte aan bespreking in tweede termijn.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze vergadering.

9.c Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen (97820-2021)

Voorgesteld besluit:

De regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden De Wal, Kenter, Nobbe, Musch en Steijnis. Er is een interruptie.

Wethouder Nieboer geeft een reactie. Er zijn enkele interrupties.

Er blijkt geen behoefte aan bespreking in tweede termijn.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze vergadering.

9.d Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer (98196-2021)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet:
   - Wegnr. 41I uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m.
   - Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta.
   - Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622.
   - Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer.
   - Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.;
   - Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m.
2. In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1 sub III en artikel 5 van de Wegenwet:
   - Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van ’t waar tot het fietspad Hondshalterpad;
   - Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder;
   - Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl;
   - Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde;
   - Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang.
3. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit.
4. Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Wesselink en Kenter.

Wethouder Nieboer geeft een reactie.

Er blijkt geen behoefte aan bespreking in tweede termijn.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze vergadering.

9.e Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans (104318-2021)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen;
2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans' gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door raadslid Brader.

Wethouder Nieboer geeft een reactie.

Er blijkt geen behoefte aan bespreking in tweede termijn.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze vergadering.

9.f Raadsvoorstel inzake Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie (106359-2021)

Voorgesteld besluit:

De eerste wijziging op de Verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Brader en Kenter.

Raadslid Michels geeft als voorzitter van de vertrouwenscommissie een reactie.

Er blijkt geen behoefte aan bespreking in tweede termijn. Wel overweegt de SP-fractie een amendement voor te bereiden.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van de raadsvergadering van 28 februari 2022.

PUNT VAN ORDE:
De punten 9.g tot met 9.l – allen betreffende de Omgevingswet - worden op voorstel van de voorzitter allemaal tegelijk oordeelsvormend behandeld.

9.g Raadsvoorstel inzake Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet (105204-2021)

Voorgesteld besluit:

1. De Notitie ‘Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt’ vast te stellen met daarin de gevallen waarvoor een advies van de gemeenteraad bij een aanvraag om omgevingsvergunning ingevolge art. 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet nodig is.
2. Het besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

9.h Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie (105171-2021)

Voorgesteld besluit:

Vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022.

9.i Raadsvoorstel inzake Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet (105232-2021)

Voorgesteld besluit:

I. De bevoegdheid tot het vaststellen van (delen van) het omgevingsplan in de volgende gevallen te delegeren aan het college:
a. noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is;
b. het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning (art.4.17 Omgevingswet);
c. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan opgenomen was.
d. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van de in het Omgevingsplan te stellen regels.
II. Dit besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

9.j Raadsvoorstel inzake Participatie onder de Omgevingswet (105346-2021)

Voorgesteld besluit:

1. Vast te stellen de notitie “Participatiebeleid onder de Omgevingswet” en de bijbehorende bijlagen, met daarin participatiebeleid onder de Omgevingswet en de aanwijzing van gevallen waarin sprake is van verplichte participatie.

9.k Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet (104817-2021)

Voorgesteld besluit:

Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.

9.l Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (105343-2021)

Voorgesteld besluit:

1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en;
2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen “Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.”

In eerste termijn wordt over de agendapunten 9.g tot en met 9.l het woord gevoerd door de raadsleden Modderman, Klein en Leuning. Er zijn enkele interrupties.

Wethouder Engelkens geeft een reactie.

In tweede termijn wordt over de hiervoor genoemde agendapunten het woord gevoerd door de raadsleden Klein, Van Bostelen, Leuning en Kenter.

Wethouder Engelkens geeft een reactie.

Na het sluiten van de besprekingen besluit de raad de voorstellen bij de agendapunten 9.h, 9.k en 9 .l door te leiden naar het besluitvormend deel van deze vergadering.

Verder besluit de raad de voorstellen bij de agendapunten 9.g, 9.i en 9.j door te leiden naar het besluitvormend deel van de raadsvergadering van 28 februari 2022.

9.m Raadsvoorstel inzake Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022 (6125-2022)

Voorgesteld besluit:

1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren :
Voor woningen (eigenaren) = 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren) = 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers) = 0,4473%

De raad besluit dit voorstel – zonder verdere bespreking – door te leiden naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering.

10 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

10.a Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0 (85131-2021)

Amendement F wordt ingediend door de PvhN, waarmee amendement A wordt ingetrokken.

Amendement G wordt ingediend door de VCP, waarmee amendement C wordt ingetrokken.

Amendement D wordt ingediend door de SP. Hierop wordt kort gereageerd door de raadsleden Michels, Steijnis en Van Bostelen.

Amendement E en de amendementen H tot en met P worden ingediend door GBO. Hierop wordt kort gereageerd door de raadsleden Michels, Brader, Kenter en Van Bostelen).

De amendementen D, G, K en M worden mondeling geamendeerd.

Motie 1 wordt ingediend door OA.

Wethouder Nieboer geeft een reactie.

De raad gaat aansluitend over tot besluitvorming.

Amendement B wordt unaniem verworpen.

Amendement D – mondeling geamendeerd – wordt met 9 stemmen voor (SP 4, PvhN 3 en PvdA 2) en 12 stemmen tegen (VVD 3, GBO 3, OA 1, VCP 3 en CDA 2) verworpen.

Amendement E wordt 10 stemmen voor (GBO 3, VVD 3, OA 1 en VCP 3) en 11 stemmen tegen (SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) verworpen.

Amendement F wordt unaniem aangenomen.

Amendement G – mondeling geamendeerd - wordt – na een stemverklaring van de PvhN en de PvdA) met 6 stemmen voor (VCP 3 en GBO 3) en 15 stemmen tegen (VVD 3, OA 1, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) verworpen.

Amendement H wordt – na een stemverklaring van de SP - met 17 stemmen voor (GBO 3, VVD 3, OA 1, VCP 3, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 4 stemmen tegen (SP 4) aangenomen.

Amendement I wordt – na een stemverklaring van de VVD - met 11 stemmen voor (GBO 3, OA 1, VCP 3, CDA 2 en PvdA 2) en 10 stemmen tegen (VVD 3, SP 4 en PvhN 3) aangenomen.

Amendement J wordt unaniem aangenomen.

Amendement K – mondeling geamendeerd – wordt met 18 stemmen voor (GBO 3, VVD 3, OA 1, SP 4, VCP 3, CDA 2 en PvdA 2) en 3 stemmen tegen (PvhN 3) aangenomen.

Amendement L wordt unaniem aangenomen.

Amendement M – mondeling geamendeerd – wordt – na een stemverklaring van de PvdA en SP - met 14 stemmen voor (GBO 3, VVD 3, VCP 3, CDA 2 en PvhN 3) en 7 stemmen tegen (OA 1, SP 4 en PvdA 2) aangenomen.

Amendement N wordt met 10 stemmen voor (GBO 3, VVD 3, OA 1, VCP 3) en 11 stemmen tegen (SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) verworpen.

Amendement O wordt – na een stemverklaring van de PvdA - unaniem aangenomen.

De raad besluit met 17 stemmen voor (VVD 3, GBO 3, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 4 stemmen tegen (VCP 3 en OA 1):

Het programma Zon en wind 1.0 vast te stellen, met inachtneming van het volgende:

1.
Op pagina 8, paragraaf 2.3 Gemeentelijk beleid, wordt uit de zin:

"De gemeente wil niet meewerken aan de realisatie van grootschalige windparken" het woord "grootschalige" verwijderd.

2.
Op pagina 13, in figuur 4, Landschap, wordt de GROENE PLUS gewijzigd in een ROOD KRUIS voor de Dollard Polders en het noorden.

De bijbehorende er onderstaande tekst wordt gewijzigd in:

"Het open landschap maakt Oldambt tot wat Oldambt is. Ons gebied kenmerkt zich door natuurgebieden en landbouwgronden met een voor Nederland uitzonderlijke grootte, openheid en weidse vergezichten. In het noorden de Dollardkustlijn met polders, grenzend aan het Natura 2000 gebied, als uniek onderdeel van het Waddenzee UNESCO Werelderfgoed en ook van enorme cultuur-, historische, natuur- en toeristische waarde. Die unieke openheid en bijzondere waarden mogen niet verloren gaan en verdienen bescherming tegen elke vorm van industrialisatie. Daarom zien we daar geen kansen voor het aanleggen van zonne- en/of windmolenparken. We zien eventueel wel mogelijkheden in het zuidwesten van de gemeente. In het zuidwesten is het landschap minder weids en open vanwege bospercelen en laanbeplanting langs de wegen of percelen. Hier zijn zonnevelden op sommige plekken goed inpasbaar."

3.
Op pagina 14, paragraaf 3.6 Kansrijke locaties, onder het kopje "Spiegel buren", wordt de zin:

"Wel zou een kleinschalige uitbreiding van de rij windturbines langs de Duits-Nederlandse grens kunnen worden onderzocht. Het plaatsen van een windturbine vóór al bestaande windturbines zorgt voor weinig impact op het landschap" verwijderd.

4.
Op pagina 17, paragraaf 4.1 Hoofdlijn uitwerking, wordt uit de zin:

"Grootschalige windturbineparken zijn geen optie in Oldambt" het woord "Grootschalige" verwijderd.

5.
Op pagina 19, paragraaf 4.9 Windmolens, onder het kopje "Grote windmolens (tot een tiphoogte van 200 meter)", worden uit de zin:

"In Oldambt wordt in eerste instantie geen ruimte geboden aan grote windmolens" de woorden "in eerste instantie" verwijderd.

6.
Op pagina 20, paragraaf 5.2 Algemene toetsingscriteria zonneparken, wordt het volgende algemene toetsingscriterium toegevoegd:

"Het zonnepark moet zijn gelegen op kansrijke locaties als bedoeld in paragraaf 3.6 van het Programma."

7.
Op pagina 22, paragraaf 5.6 Na 100 hectare, wordt in de zin:

“In 2025 vindt er een evaluatie plaats over de stand van zaken”
het jaartal “2025” vervangen door “2027”.

8.
Op pagina 24, paragraaf 6.3 Draagvlak, staat het volgende:
“Ook als er geen volledig maatschappelijk draagvlak is, blijft het mogelijk om een initiatief goed te keuren. Er bestaan weinig plannen waar iedereen het mee eens is. Na een besluit van de gemeente kan er uiteraard altijd bezwaar worden gemaakt.”

Na de zin “Er bestaan weinig plannen waar iedereen het mee eens is” wordt de volgende zin toegevoegd: “Dit neemt echter niet weg dat als draagvlak ontbreekt, dit een zwaarwegend aspect is bij de afweging om een initiatief al dan niet goed te keuren.”

9.
Op pagina 26, paragraaf 6.5 Ontwerpformule/ontwikkelformule, onder het kopje ”3. Ontwerpfase”, staat het volgende:

“Ook de reguliere inspraak en bezwarenprocedure is onderdeel van deze fase. De fase eindigt met het verlenen van de omgevingsvergunning.”

Deze zinnen worden vervangen door:
“Ook de reguliere inspraakprocedure is onderdeel van deze fase. De fase eindigt met het al dan niet verlenen van de omgevingsvergunning.”

Motie 1 wordt met 4 stemmen voor (OA 1 en GBO 3) en 17 stemmen tegen (VVD 3, SP 4, VCP 3, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) verworpen.

10.b Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

10.b1 Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie (94716-2021)

De raad besluit op voorstel van de voorzitter een stemcommissie te benoemen bestaande uit de raadsleden Michels (voorzitter), Musch en Komdeur.

De stemming vindt plaats en raadslid Michels maakt namens de stemcommissie de uitslag van de schriftelijke stemming bekend.

De raad besluit:

Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

10.b2 Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0 (99049-2021)

De raad besluit:

Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.

10.b3 Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen (97820-2021)

De raad besluit:

De regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen.

10.b4 Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer (98196-2021)

De raad besluit:

1. In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet:
   - Wegnr. 41I uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m.
   - Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta.
   - Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622.
   - Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer.
   - Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.;
   - Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m.
2. In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1 sub III en artikel 5 van de Wegenwet:
   - Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van ’t waar tot het fietspad Hondshalterpad;
   - Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder;
   - Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl;
   - Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde;
   - Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang.
3. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit.
4. Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.

10.b5 Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans (104318-2021)

De raad besluit met 18 stemmen voor (VVD 3, GBO 3, OA 1, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 3 stemmen tegen (VCP 3):

1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen;
2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans' gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'.

10.b6 Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie (105171-2021)

De raad besluit met 18 stemmen voor (VVD 3, GBO 3, OA 1, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 3 stemmen tegen (VCP 3):

Vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022.

10.b7 Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet (104817-2021)

De raad besluit met 18 stemmen voor (VVD 3, GBO 3, OA 1, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 3 stemmen tegen (VCP 3):

Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.

10.b8 Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (105343-2021)

De raad besluit met 18 stemmen voor (VVD 3, GBO 3, OA 1, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 3 stemmen tegen (VCP 3):

1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en;
2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit."

10.b9 Raadsvoorstel inzake Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022 (6125-2022)

De raad besluit met 17 stemmen voor (VVD 3, GBO 3, SP 4, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 2) en 4 stemmen tegen (OA 1 en VCP 3):

1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren :
Voor woningen (eigenaren) = 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren) = 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers) = 0,4473%

11 Sluiting van de vergadering

De voorzitter sluit de vergadering om 23.25 uur.

Aldus vastgesteld,

Winschoten, 28 februari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Griffier | Voorzitter

Jelte van der Meer

Cora-Yfke Sikkema

Agenda BOB - Raadsvergadering

Datum	31-01-2022
Tijd	20:00 - 22:30
Locatie	Halte Democratie, Havenkade-west 1 te Winschoten
Voorzitter	Burgemeester Cora-Yfke Sikkema
Toelichting	Deze vergadering vindt fysiek plaats, zonder publiek. Inspreken is wel mogelijk, na aanmelding. In deze raadsvergadering vindt oordeelsvorming en besluitvorming plaats over voorliggende raadsvoorstellen. Dat zijn fase twee en drie in het BOB-model. Fase één heeft plaatsgevonden in de beeldvormende raadsbijeenkomst.

1 **Opening van de vergadering**

2 **Vaststellen van de agenda**

3 **BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST**

3.a **Vaststellen besluitenlijst van de raadsvergadering van 13 december 2021**

3.b **Actualiseren toezeggingenlijst raad**

4 **Inspreekrecht inwoners**

Inwoners kunnen hun mening geven over zowel onderwerpen die zijn geagendeerd als over niet-geagendeerde onderwerpen. Hiervoor is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld.
Aanmelding is vereist. Zie hiervoor de informatie aan het einde van deze agenda.

5 **Mededelingen**

6 **Ingekomen stukken raad 31 januari 2022 (100740-2021)**

Voorgesteld besluit:

In te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

7 **Vragenuurtje raad**

8 **Raadsvoorstel inzake tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok (6606-2022)**

Voorgesteld besluit:

1. De heer J. (John) Walters toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.

9 **OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD**

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie (94716-2021)

Voorgesteld besluit:

Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

9.b Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0 (99049-2021)

Voorgesteld besluit:

Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.

9.c Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen (97820-2021)

Voorgesteld besluit:

de regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen

9.d Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer (98196-2021)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet:
   - Wegnr. 41I uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m.
   - Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta.
   - Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622.
   - Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer.
   - Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.;
   - Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m.
2. In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1 sub III en artikel 5 van de Wegenwet:
   - Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van ’t waar tot het fietspad Hondshalterpad;
   - Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder;
   - Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl;
   - Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde;
   - Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting

met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang.
3. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit.
4. Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.

9.e Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans (104318-2021)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen;
2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans' gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'

9.f Raadsvoorstel inzake Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie (106359-2021)

Voorgesteld besluit:
De eerste wijziging op de Verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen.

9.g Raadsvoorstel inzake Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet (105204-2021)

Voorgesteld besluit:

1. De Notitie 'Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt' vast te stellen met daarin de gevallen waarvoor een advies van de gemeenteraad bij een aanvraag om omgevingsvergunning ingevolge art. 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet nodig is.
2. Het besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

9.h Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie (105171-2021)

Voorgesteld besluit:
Vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

9.i Raadsvoorstel inzake Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet (105232-2021)

Voorgesteld besluit:

I. De bevoegdheid tot het vaststellen van (delen van) het omgevingsplan in de volgende gevallen te delegeren aan het college:
a. noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is;
b. het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning (art.4.17 Omgevingswet);
c. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan opgenomen was.
d. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van de in het Omgevingsplan te stellen regels.
II. Dit besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

9.j Raadsvoorstel inzake Participatie onder de Omgevingswet (105346-2021)

Voorgesteld besluit:

1. Vast te stellen de notitie “Participatiebeleid onder de Omgevingswet” en de bijbehorende bijlagen, met daarin participatiebeleid onder de Omgevingswet en de aanwijzing van gevallen waarin sprake is van verplichte participatie.

9.k Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet (104817-2021)

Voorgesteld besluit:
Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.

9.l Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (105343-2021)

Voorgesteld besluit:

1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en;
2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen “Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit”

9.m Raadsvoorstel inzake Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022 (6125-2022)

Voorgesteld besluit:
1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren :
Voor woningen (eigenaren) = 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren) = 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers) = 0,4473%

9.n **Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten**

10 **BESLUITVORMING DOOR DE RAAD**

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

10.a **Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0 (85131-2021)**

Voorgesteld besluit:

Het Programma Zon en Wind 1.0 vast te stellen.

10.b **Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten**

11 **Sluiting van de vergadering**

Als u gebruik wilt maken van agendapunt 4, inspreekrecht inwoners, dan kunt u zich tot één dag voor de raadsvergadering aanmelden bij de griffier Jelte van der Meer: jelte.vandermeer@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp dat u wilt bespreken.

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT OP MAANDAG 13 DECEMBER 2021

1 Opening van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

Bericht van verhindering is ontvangen van de raadsleden Leuning (VVD), Fennema (D66) en Brader (SP).

Nieuw is dat de wethouders bij de behandeling van de raadsvoorstellen in eerste termijn niet aan de vergadertafel zullen plaatsnemen. Dit om het politieke debat tussen partijen te stimuleren.

2 Vaststellen van de agenda

Er zijn drie amendementen aangekondigd betreffende het Programma Zon en Wind 1.0. Het betreft amendement A (PvhN, PvdA, VVD, CDA en D66), amendement B (D66 en CU) en amendement C (VCP). Deze amendementen zullen bij het betreffende agendapunt (8.a.) worden ingediend.

Verder is er een motie (1) aangekondigd door GBO. Deze motie (vreemd aan de agenda) wordt toegevoegd aan de agenda bij agendapunt 8 g.

3 BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST

3.a Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 8 en 15 november 2021

De besluitenlijsten worden vastgesteld.

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad

De raad neemt kennis van de toezeggingenlijst. De toezeggingenlijst wordt conform de weergegeven stand geactualiseerd.

4 Inspreekrecht inwoners

De heer De Vos spreekt in namens de Stichting bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen. Dit met als onderwerp de door Nobian bij het ministerie van EZK ingediende Aanmeldnotitie m.e.r. evaluatieboring Zuiderveen.

5 Mededelingen

Wethouder Nieboer doet een mededeling over De Bouwsteen te Finsterwolde en verder over de Blijhamsterweg.

Wethouder Wünker doet een mededeling over kwetsbaarheid in software (Apache Log4j).

6 Ingekomen stukken raad 13 december 2021

De raad stemt in met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

7 Vragenuurtje raad

Wethouder Nieboer beantwoordt vragen van raadslid Kenter betreffende De Stuwe.

8 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

8.a Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0 (85131-2021)

Voorgesteld besluit:

Het Programma Zon en Wind 1.0 vast te stellen.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Bos, Bolt, Modderman, Klein, Postmus, Van Bostelen en Michels. Er zijn enkele interrupties.

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Kalse (die tevens amendement A indient), Bolt (die tevens amendement B indient), Modderman (die tevens amendement C indient), Klein, Postmus, Van Bostelen, Michels en Steijnis. Er is een interruptie.

Wethouder Nieboer geeft een reactie, waarop enkele interrupties plaatsvinden.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar de besluitvormend deel van de raadsvergadering van 31 januari 2022.

8.b Raadsvoorstel inzake Actualisatie gemeentelijke detailhandelsvisie kern Winschoten met actieplan (92922-2021)

Voorgesteld besluit:

1. om de actualisatie gemeentelijke detailhandelsvisie kern Winschoten met het bijbehorende actieplan vast te stellen.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Michels, Kalse, Bolt, Klein en Steijnis. Er zijn enkele interrupties.

Wethouder Wünker geeft een reactie.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering.

8.c Raadsvoorstel inzake Verordening op de heffing en invordering van een BedrijvenInvesteringsZone Gebied Winschoten Centrum gemeente Oldambt 2022-2026 (93078-2021)

Voorgesteld besluit:

De Verordening op de heffing en de invordering van een BedrijvenInvesteringsZone Gebied Winschoten Centrum gemeente Oldambt 2022-2026 vast te stellen.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Klein, Greven, Kalse en Kenter.

Wethouder Wünker geeft een reactie.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering.

8.d Raadsvoorstel inzake Vaststellen belastingverordeningen en enkele tarieventabellen 2022 (94573-2021)

De voorzitter geeft aan dat in de tarieventabel behorende bij de Verordening Leges een fout is geslopen. Het tarief 1.2.6: Het verstrekken van een vervangende Nederlandse identiteitskaart aan ingezetenen met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon moet zijn € 33,35 en niet € 25,75.

Voorgesteld besluit:

Vast te stellen:
1. Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022.
2. Verordening Leges Oldambt 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening Leges Oldambt 2022.
3. Verordening Afvalstoffenheffing 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening Afvalstoffenheffing 2022.
4. Verordening Rioolheffing 2022.
5. Verordening Binnenhavengeld Oldambt 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening Binnenhavengeld Oldambt 2022.
6. Verordening Precariobelasting Oldambt 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening precariobelasting Oldambt 2022.
7. Verordening roerende woon- en bedrijfsruimten 2022.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door raadslid Modderman.

Wethouder Wünker geeft een reactie.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering.

8.e Raadsvoorstel inzake Toepassing coördinatieregeling voor een schakelstation aan de Eekerweg in Scheemda (85282-2021)

Voorgesteld besluit:

De coördinatieregeling op grond van artikel 3.30 van de Wro van toepassing te verklaren op de voorbereiding en bekendmaking van het bestemmingsplan en de aanvraag om omgevingsvergunning voor een schakelstation aan de Eekerweg te Scheemda (kadastraal bekend SDA I 728 en SDA I 1307).

Dit voorstel is in de raadsvergadering van 15 november jl. reeds oordeelsvormend behandeld. De voorzitter stelt dan ook voor het voorstel door te leiden naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering. Nadat raadslid Modderman nog een korte vraag heeft gesteld en wethouder Wünker die heeft beantwoord, wordt het voorstel doorgeleid naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering.

8.f Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie (94716-2021)

Gelet op de tijd wordt dit raadsvoorstel doorgeschoven naar de raadsvergadering van 31 januari 2022.

8.g Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

Raadslid Klein dient de motie (1) Vrijstelling van 1.200 euro per jaar in (namens GBO, VCP, SP en Factor 2020).

In eerste termijn wordt aansluitend het woord gevoerd door de raadsleden Flokstra en Bolt.

Wethouder Engelkens geeft een reactie.

Er volgt een korte reactie van de raadsleden Klein en Bolt, waarbij door eerstgenoemde een mondelinge amendering van de motie plaatsvindt.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad de (mondeling geamendeerde) motie door te leiden naar het besluitvormend deel van deze raadsvergadering.

9 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

9.a Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

9.a1 Raadsvoorstel inzake Actualisatie gemeentelijke detailhandelsvisie kern Winschoten met actieplan (92922-2021)

Raadslid Modderman legt een stemverklaring af.

De raad besluit met 18 stemmen voor (VVD 2, Factor 2020 1, GBO 3, SP 3, CU 1, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 3) en 4 stemmen tegen (OA 1 en VCP 3):

1. om de actualisatie gemeentelijke detailhandelsvisie kern Winschoten met het bijbehorende actieplan vast te stellen.

9.a2 Raadsvoorstel inzake Verordening op de heffing en invordering van een BedrijvenInvesteringsZone Gebied Winschoten Centrum gemeente Oldambt 2022-2026 (93078-2021)

De raad besluit:

De Verordening op de heffing en de invordering van een BedrijvenInvesteringsZone Gebied Winschoten Centrum gemeente Oldambt 2022-2026 vast te stellen.

9.a3 Raadsvoorstel inzake Vaststellen belastingverordeningen en enkele tarieventabellen 2022 (94573-2021)

De voorzitter geeft (nogmaals) aan dat in de tarieventabel behorende bij de Verordening Leges een fout is geslopen. Het tarief 1.2.6: Het verstrekken van een vervangende Nederlandse identiteitskaart aan ingezetenen met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon moet zijn € 33,35 en niet € 25,75.

De raad besluit met 15 stemmen voor (VVD 2, Factor 2020 1, GBO 3, CU 1, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 3) en 7 stemmen tegen (OA 1, SP 3 en VCP 3) vast te stellen:

1. Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022.
2. Verordening Leges Oldambt 2022.

a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening Leges Oldambt 2022.
3. Verordening Afvalstoffenheffing 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening Afvalstoffenheffing 2022.
4. Verordening Rioolheffing 2022.
5. Verordening Binnenhavengeld Oldambt 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening Binnenhavengeld Oldambt 2022.
6. Verordening Precariobelasting Oldambt 2022.
a. Tarieventabel 2022 behorende bij de Verordening precariobelasting Oldambt 2022.
7. Verordening roerende woon- en bedrijfsruimten 2022.

9.a4 Raadsvoorstel inzake Toepassing coördinatieregeling voor een schakelstation aan de Eekerweg in Scheemda (85282-2021)

De raad besluit:

De coördinatieregeling op grond van artikel 3.30 van de Wro van toepassing te verklaren op de voorbereiding en bekendmaking van het bestemmingsplan en de aanvraag om omgevingsvergunning voor een schakelstation aan de Eekerweg te Scheemda (kadastraal bekend SDA I 728 en SDA I 1307).

9.a5 Motie (1) Vrijstelling van 1.200 per jaar (GBO, VCP, SP, Factor 2020)

De raad besluit met 20 stemmen voor (Factor 2020 1, GBO 3, OA 1, SP 3, CU 1, VCP 3, CDA 2, PvhN 3 en PvdA 3) en 2 tegen (VVD 2) de (geamendeerde) motie aan te nemen.

10 Sluiting van de vergadering

De voorzitter wenst iedereen goede feestdagen en sluit de vergadering om 23.43 uur.

Stand van zaken toezeggingenlijst d.d. 18 januari 2022

Nr	Agendapunt	Omschrijving	Datum raad	Portefeuille-houder	Stand van zaken
20.018	9c	Er zal voor de raad inzichtelijk worden gemaakt in welke mate de inzet van de NPG-gelden een aanzwengelende werking heeft (dat dit tot cofinanciering heeft geleid).	16-11-2020	Burgemeester	Zodra dit aan de orde is zal hiervan een update richting de raad worden gegeven.
20.019	9e	In het eerste kwartaal van 2021 zal aan de raad een voorstel worden voorgelegd tot vereenvoudiging van het beleid ten aanzien kapvergunningen. Diverse relevante aspecten zoals door de raad op 16 november genoemd, zullen daarbij worden meegenomen.	16-11-2020	Wethouder Nieboer	Een voorstel tot wijziging van de APV, waarin dit punt wordt meegenomen, wordt aangeboden voor de raadscyclus van februari 2022. Dit punt kan van de toezeggingenlijst af.
20.021	Raadsvoorstel inzake nieuwe vergaderstructuur en afhechting raadscommissiestructuur	Bij de evaluatie van de vergaderstructuur zal de vergoedingsregeling voor de fractie-assistenten worden betrokken.	14-12-2020	Burgemeester	Gepland is in het voorjaar van 2022 een lichte evaluatie te laten plaatsvinden.
21.002	3c	De raad ontvangt een memo waarin zichtbaar wordt gemaakt wat het effect is van de inzet van projectfinanciering op het investeringsvolume in het wegennet.	28-06-2021	Wethouder Nieboer	Voor deze toezegging is tijd nodig. We verwachten dit in het 1e kwartaal 2022 te kunnen oppakken.
21.006	3b	Bij de gemeente Groningen zal worden geïnformeerd naar de stand van zaken en resultaten van experimenten om mensen met een uitkering aan extra inkomsten te helpen. De raad wordt geïnformeerd.	08-11-2021	Wethouder Engelkens	De afspraak is geweest. De wethouder zal een mededeling doen in de raadsvergadering van januari 2022. Dit punt kan van de toezeggingenlijst af.
21.008	8.e	Het college zal de raad voor 15 februari 2022 informeren over de voortgang en resultaten van het overleg met de organisatie van de Regiodeal Oost-	15-11-2021	Wethouder Engelkens	Zie stand van zaken moties. De raad wordt voor 15 februari geïnformeerd.

		Groningen over de mogelijkheden voor participatie van lokale ondernemers in de Regiodeal.			

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1269
Extern Zaak ID	1895ESUITE1007402021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	6
Titel	Ingekomen stukken raad 31 januari 2022 (100740-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
6 Ingekomen stukken raad (100740-2021)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

In te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

In te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Ingekomen stukken raad
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	nvt
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	100740-2021
Steller	Jelte van der Meer
Portefeuillehouder(s)	nvt
Medeverantwoordelijke(n)	Agendacommissie van de gemeenteraad van Oldambt

TOELICHTING

Inleiding

De afgelopen periode zijn de volgende stukken ontvangen door de gemeenteraad van Oldambt. De agendacommissie stelt voor dat de raad instemt met de voorgestelde wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

A. Voor kennisgeving aan te nemen:

1. Motie transitie warmte - Mail griffie gemeente Velsen 2021-12-03 met bijlage Motie (102246-2021)
2. Jaarrapportage Raadsman Gaswinning 2020-2021 - Mail Onafhankelijke Raadsman 2021-12-07 met bijlage Jaarrapportage (102906-2021)
3. Raadsinformatiebrief Boostercampagne - Mail VRG 2021-12-10 met bijlage Raadsinformatiebrief (104048-2021)
4. Motie borstonderzoek - Mail griffie gemeente Hof van Twente 2021-12-15 met bijlage Motie (105186-2021)
5. Financieel toezicht 2022 - Brief Provincie Groningen 2021-12-14 (104648-2021)
6. Begroting 2022 - Brief SOOOG 2021-12-16 (105997-2021)
7. Kaderbrief 2023-2026 VRG en Ontwikkeling Visie Brandweerzorg 2030 - Mail VRG 2021-12-22 met bijlage Aanbiedingsbrieven, Bestuurlijke Samenvatting en Kaderbrief (106713-2021)
8. Herijking gemeentefonds - Mail Burgemeester gemeente Lelystad 2021-12-28 met bijlage Motie (2860-2022)
9. Meertmoand streektaelmaond - Brief Streektaalorganisaties in het Nedersaksisch Taalgebied 2022-01-10 (5449-2022)
10. Motie inzake Transitievisie Warmte - Mail griffie gemeente Dongen 2022-01-13 met bijlage Motie (6680-2022)

B. Voor advies in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen:

1. Plannen voor de regio A7-N33 - Mail Geen Draagvlak Westerlee 2021-12-13 met bijlagen Brief aan gemeenteraden en provinciale staten en Toelichting (104053-2021)
2. Zienswijze c.q. bezwaarnotitie bij Ontwerp bestemmingsplan Opslagloods Hoofdstraat te Nieuwolda - Mail inwoners Nieuwolda 2021-12-27 met bijlage Zienswijze (2862-2022)
3. Zienswijze ontwerp bestemmingsplan opslagloods Hoofdstraat Nieuwolda - Brief inwoner Nieuwolda 2021-12-31 (2908-2022)
4. Aanvraag huisvesting onderwijs 2023 OBS de Waterlelie - Brief SOOOG 2022-01-18 (7531-2022)

C. Ter afdoening in handen van het college van burgemeester en wethouders stellen:

1. Omgevingswet en rol RWS bij onteigeningen - Brief Rijkswaterstaat 2021-12-14 (104617-2021)
2. Snelheid Achterweg - Mail inwoner Bad Nieuweschans 2021-12-29 (2895-2022)
3. Uitnodiging zitting Bestemmingsplan Bad Nieuweschans - Brief Raad van State 2022-01-12 (5937-2022)
4. Oproep aan gemeentes tot gebruik van gedragscodes - Mail Ned. Vereniging Omwonenden Windenergie 2022-01-18 (7554-2022)

D. Op een andere manier: Te betrekken bij de besluitvorming over het raadsvoorstel inzake de Regiovisie jeugd regio Groningen (97820-2021)

1. Memo jeugdhulpaanbieders aan Groninger gemeenteraden - Mail Elker 2021-12-10 met bijlagen Memo en Bijlage bij Memo (103962-2021)

Winschoten, 20 januari 2022

Namens de agendacommissie van de gemeenteraad van Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1265
Extern Zaak ID	1895ESUITE66062022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	8
Titel	Raadsvoorstel inzake tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok (6606-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
8 Raadsvoorstel en besluit inzake tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok
8.1 Kennisgeving raad benoeming J. Walters tot gemeenteraadslid

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

1. De heer J. (John) Walters toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. De heer J. (John) Walters toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.

Raadsvoorstel

Onderwerp	tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	n.v.t.
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	6606-2022
Steller	Hester Bijl
Portefeuillehouder(s)	Cora-Yfke Sikkema
Medeverantwoordelijke(n)	N.v.t.

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Na de gemeenteraadsverkiezing van 21 maart 2018 is mevrouw K. (Kirsten) Bos-Perdok door het centraal stembureau bij besluit van vrijdag 23 maart 2018 benoemd verklaard op lijst 5, kieskring Oldambt. U heeft in uw vergadering van 28 maart 2018 mevrouw Bos-Perdok toegelaten als lid van de raad van de gemeente Oldambt. Gedurende deze zittingsperiode (2018-2022) hebben er tien tussentijdse vervangingen van raadsleden plaatsgevonden.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. De heer J. (John) Walters toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.
Samenvatting	Raadslid mevrouw K. (Kirsten) Bos-Perdok heeft per 1 januari 2022 haar ontslag als gemeenteraadslid ingediend. De voorzitter van het centraal stembureau heeft op 5 januari 2022 de heer J. (John) Walters benoemd tot lid van de raad van de gemeente Oldambt. De heer Walters heeft zijn benoeming aangenomen. De raad benoemt in de raadsvergadering van 31 januari 2022 een commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, bestaande uit drie raadsleden. Deze commissie onderzoekt de geloofsbrieven met de daarbij uit de Gemeentewet gevorderde stukken. Bij constatering dat de geloofsbrieven in orde zijn, wordt de heer Walters toegelaten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.
Bijlage(n)	A. Kennisgeving raad benoeming J. Walters tot gemeenteraadslid

TOELICHTING

Inleiding

Mevrouw K. (Kirsten) Bos-Perdok heeft per 1 januari 2022 haar ontslag als raadslid van de Partij voor het Noorden bij de voorzitter van de raad ingediend.

Pas als de vacature daadwerkelijk is ontstaan, en dat is met ingang van de ontslagdatum, kan de voorzitter van het centraal stembureau besluiten om een opvolger te benoemen. Leden van de gemeenteraad blijven in functie totdat de geloofsbrief van hun opvolger is goedgekeurd.

Motivatie

In de Gemeentewet, de Kieswet en het 'Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Oldambt 2011' is de procedure voor de tussentijdse vervanging van raadsleden vastgelegd. Zo is het een taak van de voorzitter van het centraal stembureau om in geval van een tussentijdse vacature een ander gemeenteraadslid te benoemen.

Benoeming opvolger van mevrouw K. Bos-Perdok
De voorzitter van het centraal stembureau benoemt de kandidaat die het hoogst staat op de lijst waarop het vertrekkende gemeenteraadslid is verkozen en gaat hierbij uit van de lijstvolgorde zoals die na de verkiezing is vastgesteld (waarbij rekening is gehouden met voorkeursstemmen). Zie Kieswet art. W 1. Gepasseerd worden onder andere: overleden kandidaten, kandidaten die al zijn benoemd en kandidaten die de voorzitter van het centraal stembureau al hebben laten weten niet benoemd te willen worden.
De heer J. (Jurrie) Nieboer heeft op 2 februari 2021 zijn benoeming tot wethouder aanvaard. Met ingang van het tijdstip waarop hij zijn benoeming tot wethouder aanvaardde werd hij geacht ontslag te hebben genomen als lid van de raad van de gemeente Oldambt. Hij blijft gedurende de gehele zittingsperiode op de lijst staan zoals die na de verkiezing in 2018 is vastgesteld door het centraal stembureau. De heer Nieboer heeft op 13 december 2021 schriftelijk verklaard dat hij niet voor benoeming als lid van de gemeenteraad van Oldambt in aanmerking wil komen voor de vervulling van alle plaatsen die gedurende deze zittingsperiode van het vertegenwoordigend orgaan openvallen op of worden toegewezen aan lijst 5, Partij voor het Noorden. De heer M.M.W. (Mark) Kalse en mevrouw J.M. (Janet) de Wal-Vieregge worden buiten beschouwing gelaten voor benoeming, omdat zij reeds lid zijn van uw raad. Mevrouw C.E. (Claudia) Zuurman heeft schriftelijk verklaard dat zij niet voor benoeming als lid van de gemeenteraad van Oldambt in aanmerking wil komen voor de vervulling van de plaats van mevrouw K. Bos-Perdok.

De voorzitter van het centraal stembureau heeft op 5 januari 2022 ter voorziening van de opengevallen plaats op lijst 5, Partij voor het Noorden, de heer J. (John) Walters benoemd tot lid van de gemeenteraad van Oldambt. De kandidaat heeft bij benoeming vanwege een reguliere vacature 28 dagen de tijd om mede te delen of hij de benoeming aanneemt. De heer Walters heeft dit tijdig schriftelijk bevestigd.

Onderzoek geloofsbrieven
Alvorens tot beëdiging overgegaan kan worden moet ingevolge artikel 7 van het 'Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad' een commissie onderzoeken of de benoemden voldoen aan de eisen van de Gemeentewet en Kieswet. Voor dit onderzoek worden drie raadsleden uitgenodigd om in de commissie onderzoek geloofsbrieven plaats te nemen. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven. Daarbij gaat de commissie na, of de benoemden aan de vereisten voor het lidmaatschap voldoen en geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekkingen vervullen. Bij het onderzoek zal ook de gedragscode (artikel 15, derde lid, van de Gemeentewet) betrokken worden. In deze code zijn onder meer bepalingen opgenomen over al dan niet toegestane nevenfuncties. De commissie die de geloofsbrieven onderzoekt brengt verslag uit aan de raad en doet daarbij een voorstel voor een besluit.

Betrokkenheid (externe) partners

Geen.

Consequenties

De toelating van het nieuwe raadslid heeft geen financiële consequenties. Er is namelijk geen sprake van wijziging ten opzichte van de begroting 2022. Uitbetaling vindt plaats op basis van Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Vervolg

Bij toelating van de kandidaat vindt aansluitend de beëdiging plaats. Het raadslid legt in de vergadering van de raad, in handen van de voorzitter, de vereiste belofte dan wel eed af. Het raadslid kan daarna zijn functie uitoefenen.

In de Gemeentewet (artikel 12) is bepaald dat gemeenteraadsleden openbaar maken welke functies zij uitoefenen naast het lidmaatschap van de raad. Het gaat daarbij om alle betaalde en niet betaalde functies (arbeid, eigen ondernemerschap als vrijwilligerswerk). De nevenfuncties van raadsleden worden door de raadsgriffie op de raadssite verwerkt.

Winschoten, 17 januari 2022

De voorzitter en griffier van de raad,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gehoord het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrief van de heer J. (John) Walters op 5 januari 2022 tot lid van de raad van de gemeente Oldambt benoemd verklaarde;
overwegende dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden;
gelet op artikel V 4 en V 12 van de Kieswet, artikel 14 van de Gemeentewet en artikel 7 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Oldambt 2011;
en gelezen het voorstel van de voorzitter en griffier van de raad van 17 januari 2022

Besluit

1. De heer J. (John) Walters toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
tussentijdse vervanging raadslid Bos-Perdok

Agendapunt

Zaaknummer

6606-2022

TOEZENDING AFSCHRIFT BESLUIT BENOEMING LID GEMEENTERAAD

Aan de raad van de gemeente Oldambt
Johan Modastraat 6
9671 CD Winschoten

Onderwerp	Toezending afschrift besluit benoeming lid gemeenteraad	Datum	5 januari 2022
Ons kenmerk	5172-2022:870143	Uw brief	-
Inlichtingen bij	Hester Bijl	Bijlage(n)	Benoemingsbesluit

Geachte raadsleden,

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel W 7, lid 2 van de Kieswet, zend ik u hierbij een afschrift van het besluit van woensdag 5 januari 2022, waarbij de heer J. Walters, benoemd is verklaard tot lid van de raad van de gemeente Oldambt.

Met vriendelijke groet,

De voorzitter van het centraal stembureau,

Cora-Yfke Sikkema

Model W 1-3. Benoemingsbesluit in verband met openvallen plaats

Met dit formulier benoemt de voorzitter van het centraal stembureau een nieuw lid van een vertegenwoordigend orgaan. Dit omdat er een plaats is vrij gekomen.

De voorzitter van het centraal stembureau is geïnformeerd over het feit dat mevrouw K. (Kirsten) Bos-Perdok te Winschoten per 1 januari 2022 ontslag neemt als lid.

Mevrouw K. (Kirsten) Bos-Perdok is door het centraal stembureau bij besluit van vrijdag 23 maart 2018 benoemd verklaard op lijst 5, kieskring Oldambt.

Volgens artikel W 2 van de Kieswet worden de volgende kandidaten buiten beschouwing gelaten voor benoeming (waarbij als woonplaats is genoemd de plaats die staat vermeld op de kandidatenlijst):

- de heer J. (Jurrie) Nieboer te Winschoten, omdat hij schriftelijk te kennen heeft gegeven dat hij niet voor benoeming in aanmerking wenst te komen;
- de heer M.M.W. (Mark) Kalse te Winschoten, omdat hij reeds lid is van de raad;
- mevrouw K. (Kirsten) Bos-Perdok te Winschoten, omdat het haar vacature betreft;
- mevrouw C.E. (Claudia) Zuurman te Winschoten, omdat zij schriftelijk te kennen heeft gegeven dat zij niet voor benoeming in aanmerking wenst te komen;
- mevrouw J.M. (Janet) de Wal-Vieregge, omdat zij reeds lid is van de raad.

Volgens artikel W 1 van de Kieswet komt de heer J. (John) Walters thans in aanmerking voor de benoeming.

De voorzitter van het centraal stembureau verklaart **de heer J. (John) Walters** thans benoemd tot lid van de gemeenteraad van Oldambt.

Plaats: Winschoten
Datum: 5 januari 2022
Naam voorzitter: Cora-Yfke Sikkema

Handtekening:

KENNISGEVING BENOEMING

Aan de raad van de gemeente Oldambt
Johan Modastraat 6
9671 CD WINSCHOTEN

Onderwerp	Benoeming de heer J. Walters door centraal stembureau tot lid van de raad van de gemeente Oldambt	Datum	5 januari 2022
Ons kenmerk	5172-2022:870143	Uw brief	-
Inlichtingen bij	Hester Bijl	Bijlage(n)	div.

Geachte raadsleden,

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel V 1, derde lid, van de Kieswet deel ik mede, dat bij besluit van het centraal stembureau op woensdag 5 januari 2022 de heer J. (John) Walters is benoemd verklaard tot lid van de raad van de gemeente Oldambt.
Ingevolge de tweede volzin van dit artikel strekt deze kennisgeving de benoemde tot geloofsbrief.

In verband met deze benoeming breng ik het volgende onder uw aandacht:
1. Uiterlijk op donderdag 3 februari 2022 moet een schriftelijke mededeling in bezit zijn van de raad van de gemeente Oldambt, waaruit blijkt of hij de benoeming aanneemt. Zou u op genoemde datum de hiervoor bedoelde mededeling niet hebben bereikt, dan wordt hij geacht de benoeming niet aan te nemen.
2. Indien hij de benoeming niet aanneemt, moet een schriftelijke mededeling binnen de in punt 1 genoemde termijn worden gedaan aan de voorzitter van het centraal stembureau.

Tenslotte wijs ik u nog op het bepaalde in de hieronder afgedrukte leden 1 en 2 van artikel V 3 van de Kieswet, welke handelen over de over te leggen stukken.

Artikel V 3, eerste en tweede lid, van de Kieswet.
1. De benoemde legt tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt, aan het vertegenwoordigend orgaan een door hem ondertekende verklaring over, vermeldende alle openbare betrekkingen die de benoemde bekleedt;
2. Tenzij de benoemde op het tijdstip van benoeming reeds lid van het vertegenwoordigend orgaan was, legt hij tevens een gewaarmerkt afschrift uit de basisregistratie personen van een gemeente over, waaruit zijn woonplaats, datum en plaats van geboorte blijken.

De voorzitter van het centraal stembureau,

Cora-Yfke Sikkema

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1176
Extern Zaak ID	1895ESUITE947162021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.a
Titel	Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie (94716-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9a Raadsvoorstel inzake Benoeming tot lid van de vertrouwenscommissie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Raadsvergadering	13 december 2021
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Benoemingen tot lid van de vertrouwenscommissie
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	n.v.t.
Datum raadsvergadering	13 december 2021 + 31 januari 2022
Zaaknummer	94716-2021
Steller	Jelte van der Meer
Portefeuillehouder(s)	n.v.t.
Medeverantwoordelijke(n)	n.v.t.

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Op 17 juli 2018 is de Verordening vertrouwenscommissie benoeming, herbenoeming en klankbordgesprekken burgemeester vastgesteld. In deze verordening is in artikel 1.1. lid 1 bepaald dat de raad uit zijn midden namens iedere fractie één persoon tot lid van de commissie benoemt.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.
Samenvatting	Met het vertrek van raadslid H. Bolderman-Lesterhuis is in oktober 2021 haar lidmaatschap van de vertrouwenscommissie beëindigd. De SP is derhalve niet meer vertegenwoordigd in deze commissie. Benoeming van een opvolger is daarom nodig. Met het terugtrekken van zijn lidmaatschap door raadslid H. de Groot is in november 2021 zijn lidmaatschap van de vertrouwenscommissie beëindigd. De VVD is derhalve niet meer vertegenwoordigd in deze commissie. Benoeming van een opvolger is daarom nodig.
Bijlage(n)	geen
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

Op 17 juli 2018 is de Verordening vertrouwenscommissie benoeming, herbenoeming en klankbordgesprekken burgemeester vastgesteld. In deze verordening is in artikel 1.1. lid 1 bepaald dat de raad uit zijn midden namens iedere fractie één persoon tot lid van de commissie benoemt.

Namens de Socialistische Partij (hierna SP) hebt u in februari 2021 raadslid H. Bolderman-Lesterhuis als lid van de vertrouwenscommissie benoemd. Met haar vertrek als raadslid in oktober 2021 is haar lidmaatschap van genoemde commissie beëindigd. De SP is daarin derhalve niet meer vertegenwoordigd. Benoeming van een opvolger is dan ook nodig. Raadslid H.T.E. Nobbe is bereid om namens de SP zitting te nemen in de vertrouwenscommissie.

Namens de VVD (hierna VVD) hebt u in februari 2021 raadslid H. de Groot als lid van de vertrouwenscommissie benoemd. Met het terugtrekken van zijn lidmaatschap in november 2021 is zijn lidmaatschap van genoemde commissie beëindigd. De VVD is daarin derhalve niet meer vertegenwoordigd. Benoeming van een opvolger is dan ook nodig. Raadslid S. Leuning is bereid om namens de VVD zitting te nemen in de vertrouwenscommissie.

Motivatie

Wanneer u besluit tot benoeming van raadsleden H.T.E. Nobbe en S. Leuning tot lid van de vertrouwenscommissie, dan wordt daarmee voldaan aan het (daarover) bepaalde in de Verordening benoeming, herbenoeming en klankbordgesprekken burgemeester.

Betrokkenheid (externe) partners

N.v.t.

Consequenties

N.v.t.

Winschoten, 18 november 2021

De voorzitter en griffier van de raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 november 2021,

gelet op artikel 1.1, lid 1 van de Verordening benoeming, herbenoeming en klankbordgesprekken burgemeester,

Besluit

Raadsleden H.T.E. Nobbe (SP) en S. Leuning (VVD) te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Benoemingen tot lid van de vertrouwenscommissie

Agendapunt

Zaaknummer
94716-2021

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1235
Extern Zaak ID	1895ESUITE990492021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.b
Titel	Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0 (99049-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9b Raadsvoorstel inzake Bezwaar raadsbesluit RES 1.0
9b.1 bezwaarschrift raadsbesluit RES 1.0
9b.2 Advies commissie d.d. 3 november 2021

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.

Raadsvoorstel

Onderwerp	bezwaar raadsbesluit RES 1.0
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	99049-2021:575827
Steller	Roelof Eilders
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Raadsbesluit betreffende vaststelling RES 1.0 Groningen
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.
Samenvatting	Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 betreffende de vaststelling van de RES 1.0 Groningen. Het bezwaarschrift is behandeld door de adviescommissie bezwaarschriften. De commissie adviseert het bezwaarschrift niet-ontvankelijk te verklaren. Voorgesteld wordt om het advies van de commissie te volgen en het bezwaarschrift derhalve niet-ontvankelijk te verklaren.
Bijlage(n)	1. bezwaarschrift raadsbesluit RES 1.0 2. Advies commissie d.d. 3 november 2021
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

Tegen uw besluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, is een bezwaarschrift ingediend.

Doel is tot afhandeling van het bezwaarschrift te komen.

Motivatie

Op 29 juni 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Op 3 augustus 2021 is door een inwoner uit de gemeente een bezwaarschrift ingediend. Overeenkomst de vastgestelde verordening is het bezwaarschrift voor advisering in handen gesteld van de commissie voor de bezwaarschriften, kamer algemene zaken .

De commissie overweegt dat de RES 1.0 een document betreft waarin staat beschreven hoe tien Groninger gemeenten, de provincie Groningen en twee waterschappen, in samenwerking met maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven, bijdragen aan het nationaal Klimaatakkoord. Het is een strategisch document waarin is opgenomen hoe de regio Groningen werkt naar een duurzame energievoorziening in 2030 en waarin afspraken zijn vastgelegd over de samenwerking voor de komende jaren.
De commissie is van oordeel dat het vaststellen van de RES 1.0 door de gemeenteraad niet kan worden aangemerkt als een publiekrechtelijke rechtshandeling. Immers, het besluit van de raad tot het vaststellen van de RES 1.0 is niet gericht op het vaststellen, wijzigen of opheffen van een rechtsverhouding.
Dit betekent dat er geen sprake is van een besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 1, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), hetgeen met zich brengt dat geen beroep kan worden ingesteld en dus, daaraan voorafgaand, ook geen bezwaarschrift kan worden ingediend.

Aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaarschrift komt de commissie daarom niet toe.

Het bezwaarschrift moet naar het oordeel van de commissie, gelet op het voorgaande, als niet-ontvankelijk worden aangemerkt. Voorgesteld wordt het advies van de commissie te volgen en het bezwaarschrift als niet-ontvankelijk te verklaren. Het advies van de commissie is als bijlage opgenomen.

Betrokkenheid (externe) partners

Consequenties

Vervolg

Na besluitvorming wordt de indiener van het bezwaarschrift schriftelijk op de hoogte gesteld van uw besluit. Het advies van de commissie zal als bijlage worden meegezonden.

Winschoten, 14 december 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 december 2021

Besluit

Het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit van 29 juni 2021 om de Regionale Energie Strategie Groningen (RES 1.0) vast te stellen; en de in het aangenomen amendement (F) opgenomen wensen en bedenkingen daaraan toe te voegen, niet-ontvankelijk te verklaren.

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
bezwaar raadsbesluit RES 1.0

Agendapunt

Zaaknummer
99049-2021:575827

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

.

Mijn situatie

Ik maak:	zelf bezwaar
Besluitdatum:	29-06-2021

Gegevens besluit

Onderwerp en omschrijving van besluit: (maximaal 400 karakters)	Besluit van uw Raad accoord te gaan met RES Groningen ;dit besluit betreft raadsvergaderingen van 21 en 29 juni 2021
Kenmerk besluit:	Raadsbesluit inzake RES
Besluit van:	de gemeenteraad

Motivatie bezwaar

U kunt hier aangeven wat uw bezwaar is tegen het genomen besluit. U kunt hier ook aangeven waarom u belanghebbende bij dit besluit bent en waarom u tegen het genomen besluit bent.	Ik ben van mening dat dit besluit mij als inwoner van Scheemda absoluut geen recht doet en wel omdat het miskent dat er op de grens me de gemente Midden-Groningen tal van energieprojecten verrijzen / zijn verrezen die mijn woon-en leefklimaat in Scheemda al onevenredig belasten. Door uw besluit dreigt dit nog erger te worden. Tevens geldt mijns inziens dat ik als inwoner / burger (en mij vele anderen) volstrekt onvoldoende zijn betrokken bij de totstandkoming van dit besluit dat alleen daardoor al lijdt aan gebrek aan motivering en zorgvuldigheid. Ik wens alle stukken in deze per post van U te ontvangen en zal na ontvangst de gronden van bezwaar aanvullen

Bijlagen toevoegen

Als u documenten heeft die het nog duidelijker maken dat u het niet eens bent met het besluit, dan kunt u deze hier toevoegen.

Papieren documenten kunt u per post opsturen of aan de balie afgeven. Wij verzoeken u vriendelijk om het zaaknummer te vermelden. Dit zaaknummer krijgt u te zien in laatste scherm.

Voornamen:	[redacted]
Voorletters en achternaam:	[redacted]
Geboortedatum:	[redacted]
Adres:	[redacted]
	[redacted]

Mijn gegevens

Zaaknummer: 68243-2021

.

Telefoonnummer:	[redacted]
E-mailadres:	[redacted]

Gemeente Oldambt
Adviescommissie bezwaarschriften,
kamer Algemene Zaken

Aan de raad van de gemeente Oldambt
t.a.v. de heer R. Eilders

Bijlagen:	1
Datum:	4 november 2021
Behandeld door:	dhr. M. Paap
Betreft:	Bezwaarschrift dhr. [redacted]/ raadsbesluit tot vaststelling van de RES 1.0

Geachte heer Eilders,

Hierbij zend ik u voor uw heroverweging het advies van de commissie.

Hoogachtend,

Namens de voorzitter van de Adviescommissie bezwaarschriften,
Algemene zaken,

M.A. Paap

secretaris

Secretariaat:
Gemeente Oldambt
Postbus 175
9670 AD Winchoten

Telefoon: 0597 482157

De Adviescommissie bezwaarschriften, kamer algemene zaken

van de gemeente Oldambt

in de volgende samenstelling

- mevrouw mr. B. Lont, voorzitter
- mevrouw mr. P. Fischer, lid
- de heer mr. J. Oude Egbrink, lid
- de heer mr. M.A. Paap, secretaris

brengt hierbij haar advies uit aan de raad van de gemeente Oldambt (hierna: de raad) inzake het bezwaarschrift ingediend door [redacted] (hierna: bezwaarde) tegen het besluit van de raad 29 juni 2021 waarbij de Regionale Energie Strategie Groningen (RES1.0) is vastgesteld.

Procesverloop
Bij besluit van 29 juni 2021 heeft de raad de RES1.0 vastgesteld.
Bezwaarde heeft op 3 augustus 2021, met aanvulling van gronden ingediend per e-mail op 1 oktober 2021, een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de raad van 29 juni 2021.

Ontvankelijkheid
Voorafgaand aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaarschrift speelt de vraag of het bezwaarschrift voldoet aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht (Awb) daaraan stelt.

Gelet op de artikelen 7:1 jo 8:1 van de Awb kan door een belanghebbende tegen een besluit, voorafgaand aan het instellen van beroep, bezwaar worden gemaakt.

Artikel 1:3, lid 1, van de Awb bepaalt dat onder een besluit wordt verstaan een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.
Een rechtshandeling is een handeling die is gericht op enig rechtsgevolg. Onder rechtsgevolg wordt verstaan: het vaststellen, wijzigen of opheffen van een rechtsverhouding.

De commissie overweegt dat de RES 1.0 een document betreft waarin staat beschreven hoe tien Groninger gemeenten, de provincie Groningen en twee waterschappen, in samenwerking met maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven, bijdragen aan het nationaal Klimaatakkoord. Het is een strategisch document waarin is opgenomen hoe de regio Groningen werkt naar een duurzame energievoorziening in 2030 en waarin afspraken zijn vastgelegd over de samenwerking voor de komende jaren.
De commissie is van oordeel dat het vaststellen van de RES 1.0 door de raad niet kan worden aangemerkt als een publiekrechtelijke rechtshandeling. Immers, het besluit van de raad tot het vaststellen van de RES 1.0 is niet gericht op het vaststellen, wijzigen of opheffen van een rechtsverhouding.
Dit betekent dat er geen sprake is van een besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 1, van de Awb, hetgeen met zich brengt dat geen beroep kan worden ingesteld en dus, daaraan voorafgaand, ook geen bezwaarschrift kan worden ingediend.

Nu geen sprake is van een besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 1, van de Awb kan geen beroep worden ingesteld en dus, daaraan voorafgaand, ook geen bezwaarschrift worden ingediend.

Het bezwaarschrift moet naar het oordeel van de commissie, gelet op het voorgaande, als niet-ontvankelijk worden aangemerkt.

Aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaarschrift komt de commissie daarom niet toe.

Met betrekking tot het horen
De commissie overweegt dat op grond van artikel 7:3, aanhef en onder a, van de Awb van het horen van belanghebbenden kan worden afgezien indien het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk is.
Uit de wetsgeschiedenis van de artikelen 7:2 en 7:3 van de Awb volgt dat van een kennelijk niet-

ontvankelijk bezwaar sprake is wanneer uit het bezwaarschrift zelf reeds blijkt dat het bezwaarschrift niet-ontvankelijk is en er redelijkerwijs geen twijfel mogelijk is over die conclusie.
De commissie is van oordeel dat in dit geval redelijkerwijs geen twijfel mogelijk is over de conclusie dat het bezwaarschrift niet-ontvankelijk is en verwijst daarbij naar hetgeen hiervoor is overwogen.
De commissie ziet daarom, gelet op artikel 7:3, onder aanhef en onder a, van de Awb af van het horen van bezwaarde.

Advies
De commissie adviseert het bezwaarschrift niet-ontvankelijk te verklaren.

Winschoten, 3 november 2021

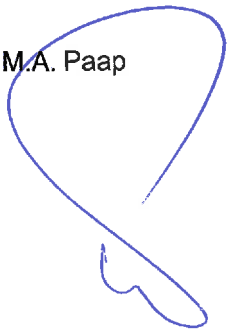
De voorzitter,

B. Lont

B Lont

de secretaris,

M.A. Paap

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1234
Extern Zaak ID	1895ESUITE978202021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.c
Titel	Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen (97820-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9c Raadsvoorstel inzake Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen
9c.1 De regiovisie
9c.2 Reactienota regiovisie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

de regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

de regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen

Raadsvoorstel

Onderwerp	Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	97820-2021:664434
Steller	Merel Wassink
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Niet van toepassing.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. De regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen
Samenvatting	De gemeenten in Nederland hebben onderling afgesproken in samenspraak met alle ketenpartijen de ontwikkelingen van het regionale zorglandschap voor de komende jaren in een Norm voor Opdrachtgeverschap vast te leggen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van een regiovisie. De regiovisie is opgesteld, deze bieden we u hierbij aan (bijlage 1). Daarnaast hebben aanbieders de gelegenheid gekregen om te reageren op de regiovisie. Deze reacties en het antwoord vanuit de gemeenten zijn gebundeld in bijgevoegde reactienota (bijlage 2).
Bijlage(n)	Bijlage 1 De regiovisie Bijlage 2 Reactienota regiovisie

TOELICHTING

Inleiding

De verantwoordelijkheid voor jeugdzorg is sinds 2015 gedecentraliseerd naar gemeenten. De budgetten die voorheen in drie verschillende wetten, vier verschillende financieringsstromen en vier lagen aan uitvoeringsorganisaties belegd waren, kwamen als één budget onder regie van de gemeente. Eén van de gedachten achter de decentralisatie was dat gemeenten door het inzetten op eigen kracht, het 'normaliseren', het inzetten op preventie en versterken van het opvoedkundige klimaat minder jeugdhulp zou hoeven in te zetten en jeugdzorg beter en efficiënter zouden kunnen organiseren. Daardoor zou duurdere, meer gespecialiseerde zorg op termijn voorkomen kunnen worden.

Sinds 2015 is met veel toewijding door gemeenten, jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke partners gewerkt aan kwalitatief goede zorg die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen, ouders en gezinnen. De Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (hierna te noemen: RIGG) ondersteunt hierbij door (hoog) specialistische jeugdhulp in te kopen, de kwaliteit van de inzet te waarborgen (inkoopvoorwaarden en contractmanagement) de inzet van de jeugdhulp en de uitgaven te monitoren en advies te geven mede naar aanleiding van actuele ontwikkelingen.

Goed opdrachtgeverschap en samenwerkingsafspraken dragen bij aan het blijvend aanbieden van kwalitatief goede hulp aan jeugdigen, ouders en gezinnen. Daarom hebben de gemeenten in Nederland onderling afgesproken in samenspraak met alle ketenpartijen de ontwikkelingen van het regionale zorglandschap voor de komende jaren in een Norm voor Opdrachtgeverschap (hierna te noemen: NvO) vast te leggen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van een regiovisie. De regiovisie is opgesteld, deze bieden we u hierbij aan. Daarnaast hebben aanbieders de gelegenheid gekregen om te reageren op de regiovisie. Deze reacties en het antwoord vanuit de gemeenten zijn gebundeld in bijgevoegde reactienota.

Motivatie

1.1. Goed opdrachtgeverschap en samenwerkingsafspraken dragen bij aan het blijvend aanbieden van kwalitatief goede hulp aan jeugdigen, ouders en gezinnen.

Daarom hebben de gemeenten in Nederland onderling afgesproken in samenspraak met alle ketenpartijen de ontwikkelingen van het regionale zorglandschap voor de komende jaren in een NvO vast te leggen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van een regiovisie. Een regiovisie geeft richting aan de samenwerking tussen, in ons geval, de Groninger gemeenten en aan de inhoudelijke opgaven en ambities waaraan gemeenten en jeugdhulpaanbieders willen werken. Het vormt het gezamenlijke inhoudelijke kader waarop we gezamenlijk regionaal willen sturen. Het blijven bieden van kwalitatief goede zorg die aansluit bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen en de betaalbaarheid van deze zorg, is nadrukkelijk een gezamenlijke opgave. Evenals de aandacht voor het verminderen van bureaucratie.

1.2 De regiovisie geeft richting aan wat we in de regio Groningen voor de jeugdhulp nog meer willen bereiken.

Hiervoor willen we als Groninger gemeenten ons inzetten en samenwerken. De kern van de regiovisie is de beweging die we in het zorglandschap willen maken, samengevat in de volgende zes ontwikkelopgaven:

1. Alle jeugdigen krijgen de kans zich positief te ontwikkelen
2. Jeugdigen worden beschermd als hun ontwikkeling gevaar loopt.
3. Jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op

4. De toegang voor (jeugd)hulp kan zijn taak goed uitvoeren
5. Leidende principes in de jeugdhulp:
    - Hulp en ondersteuning is complementair aan wat de jeugdige en het gezin zelf kan en zoveel als mogelijk in de directe leefomgeving en in, met en rondom jeugdige en het gezin;
    - Er wordt goed onderbouwde, efficiente en effectieve ondersteuning ingezet;
    - Er is sprake van strategisch duurzaam partnerschap en domein overstijgende ketensamenwerking tussen gemeenten en aanbieders;
    - Er wordt gedaan wat nodig is. Continuiteit van hulp en ondersteuning is gerealiseerd bij de overgang van 18- naar 18+;
    - Beheersen van de kosten inzet jeugdhulp;
    - In de gehele keten wordt doorlopend geleerd.
6. De ondersteuning, begeleiding en behandeling voor jeugdigen en gezinnen is passend voor alle doelgroepen en van goede kwaliteit.

De zes ontwikkelopgaven zijn gebaseerd op de reeds vastgestelde beleidsdocumenten, rapporten, onderzoeken en ervaringen van de afgelopen jaren.

Met het vaststellen van de regiovisie staat de gewenste beweging op hoofdlijnen beschreven. Tegelijkertijd is dit pas een eerste stap. Op verschillende plekken in de regiovisie wordt gerefereerd aan het belang van een nadere concretisering. Deze concretisering kan alleen in gezamenlijkheid met maatschappelijke partners vorm krijgen. Het gaat hierbij om de vertaling van het ‘Wat’ naar het concrete ‘Hoe’. Meer informatie leest u onder ‘betrokkenheid (externe) partners’ en ‘vervolg’.

Betrokkenheid (externe) partners

De Groninger gemeenten hebben de regiovisie jeugdhulp ter consultatie voorgelegd aan maatschappelijke partners. Er is veelvuldig gebruikt gemaakt van de mogelijkheid om te reageren op de regiovisie. In totaal hebben we meer dan 20 reacties ontvangen. Een deel van de opmerkingen heeft geleid tot directe wijzigingen in de regiovisie. Tegelijkertijd landt een ander deel van de opmerkingen in het vervolgproces van de regiovisie. Uit de veelheid aan reacties zijn zes rode draden te onderscheiden:

1. Regiovisie geeft antwoord op de ‘Wat’, de ‘Hoe’ ontbreekt

Verschillende reacties op de ‘scope van de regiovisie’ benoemen het feit dat de regiovisie op hoofdlijnen het ‘Wat’ beschrijft, maar nog onvoldoende beschrijft ‘Hoe’ het ‘Wat’ gerealiseerd gaat worden. Dit zijn terechte constateringen. In de inleiding van de regiovisie staat benoemd dat de inhoud is gebaseerd op bestaande (beleids-)documenten, rapporten en ervaringen van de afgelopen jaren. Vanwege de aard van een aantal eisen uit de NvO geven sommige teksten in de regiovisie vooral een beschrijving van de stand van zaken en de opgaven op hoofdlijnen.

Passend bij de kaderstellende taak van de gemeenteraden wordt deze regiovisie die gaat over het ‘Wat’ aangeboden aan de gemeenteraden. De verdere invulling van het ‘Wat’ én de vertaling naar het ‘Hoe’ is de volgende stap die de Groninger gemeenten gezamenlijk willen zetten met jeugdhulpaanbieders en belangrijke maatschappelijke partners.

2. Proces van het opstellen van de regiovisie

Uit de reacties blijkt dat er meerdere vragen en opmerkingen zijn over de totstandkoming en het vervolgproces van de regiovisie. Het proces van de regiovisie bestaat uit meerdere stappen. Dit proces eindigt dan ook niet bij het vaststellen van de regiovisie door de gemeenteraden. Na deze consultatiefase is de eerste vervolgstap om gezamenlijk de regiovisie te concretiseren aan ontwikkeltafels. Hierin maken we de vertaling van het abstracte ‘Wat’ naar een concreter ‘Hoe’.

Wij zijn blij met de vele reacties die we hebben ontvangen over de regiovisie, zowel positief als negatief. Het toont de betrokkenheid van allerlei organisaties bij de jeugdhulp in de regio Groningen. Deze betrokkenheid hebben we nodig in de volgende fase van de regiovisie. De komende maanden staan in het teken van de concretisering van de regiovisie, waarin de kennis en ervaring van betrokken organisaties hard nodig is.

3. Een goede analyse mist in de regiovisie
In hoofdstuk 2 van de regiovisie staat een (voornamelijk) cijfermatige analyse van de jeugdhulp. Zo komen ontwikkelingen in de kosten, het gebruik van bepaalde producten en verwijzingen aan bod. Diverse reacties constateren dat de duiding achter deze cijfers mist in de regiovisie. Het proces waarin we de data verder duiden vraagt een inhoudelijke verdiepingsslag samen met jeugdhulpaanbieders en kennisinstituten, waarbij de financiële data verrijkt wordt met kwalitatieve data en inhoudelijke kennis.

Op basis van de gezamenlijke duiding kunnen we toewerken naar gelijke definities. Uit een aantal reacties blijkt dat niet alle definities duidelijk zijn in het stuk of dat termen op verschillende manieren in het stuk worden toegepast. Het is essentieel om deze definities in gezamenlijkheid te ontwikkelen, zodat we in het vervolgproces van de regiovisie dezelfde definities hanteren.

4. Preventie
Verschillende reacties vragen meer aandacht voor het belang van preventie. Daarbij gaat in deze reacties zowel om het versterken van de basisvoorzieningen voor jeugdigen en ouders, inzet van effectieve preventie programma's en aandacht voor vroegsignalering en tijdige interventies om erger te voorkomen. Wij ondersteunen het grote belang van preventie en de noodzakelijke samenhang tussen het aanbod van jeugdhulp en de aanwezigheid van sterke basisvoorzieningen en de juiste effectieve preventieve inzet. We hebben de regiovisie op enkele punten verhelderd op dit punt. Ook hier geldt dat we de concretiseringsslag (wat betekent dit dan voor de keuzes en uitvoering) graag samen met relevante stakeholders de komende maanden verder gaan uitwerken.

5. *Inkoopmodel*
Veel reacties gaan over (de ontwikkeling van) het inkoopmodel. Veelvuldig wordt het risico benoemd dat deze keuze zou kunnen leiden tot teveel versnippering en fragmentatie tussen gemeenten. Indien dit zou gebeuren, leidt dit tot administratieve lasten en niet tot meer kwaliteit in de jeugdhulp. De opmerkingen over het inkoopmodel zijn duidelijk en worden gehoord door de Groninger gemeenten.

Het is belangrijk om te benoemen dat de regiovisie geen nieuwe uitspraken doet over het inkoopmodel, maar de stand van zaken en de belangrijke ontwikkelopgaven in de jeugdhulp schetst. Het proces van de regiovisie gaat niet over de concrete invulling van het inkoopmodel en daarom zijn specifieke vragen over het inkoopmodel in deze reactienota niet beantwoord. Tegelijkertijd komen de zorgvuldigheidseisen voor de inkoop, het laag houden van de administratieve lasten en reële tarieven aan bod in het vervolg van de regiovisie.

6. Krappe arbeidsmarkt
Het wordt steeds moeilijker om goed personeel te vinden en vast te houden. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit en de kwaliteit van de jeugdhulp. We zien dit probleem terug bij jeugdhulpaanbieders, GI's, de gemeentelijke toegang en gemeenten. Uit de reacties blijkt dat jeugdhulpaanbieders zich hier zorgen over maken. De Groninger gemeenten delen deze zorgen en zijn net zoals de jeugdhulpaanbieders van mening dat samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders en gemeenten op dit terrein noodzakelijk is. Wij stellen voor om dit thema verder te bespreken aan een ontwikkeltafel.
De volgende stap is dat samen met de aanbieders het 'Hoe' verder wordt ingevuld. Dit zal gebeuren aan de hand van zogenaamde Ontwikkeltafels waar gemeenten, jeugdhulpaanbieders, cliënt vertegenwoordigers en andere partijen in gesprek gaan over de concrete uitvoering.

Consequenties

Er zijn op dit moment geen directe of indirecte financiële consequenties.

Vervolg

De regiovisie biedt een inhoudelijke paraplu voor de jeugdhulp van de komende jaren. Tegelijkertijd staan er nog allerlei eisen uit de NvO open die vragen om een verdere invulling. Deze invulling vindt de komende jaren plaats in samenwerking met belangrijke partners uit het zorglandschap. Zoals eerder geschreven willen de gemeenten in de regio Groningen bij alle eisen een zorgvuldig proces doorlopen. Voldoende tijd en ruimte voor inspraak spelen hierbij een belangrijke rol.

De komende periode staat in het teken van ontwikkeltafels. Aan deze tafels gaan de Groninger gemeenten en maatschappelijke partners in gesprek over de opgaven uit de regiovisie die om een verdere concretisering vragen. Tijdens de dialoog aan de ontwikkeltafels bestaat er voldoende ruimte de verschillende onderdelen uit de regiovisie te concretiseren, zowel op inhoud als op verminderen administratieve lasten en bekostiging.

Na het concretiseren van de regiovisie zetten we in 2022 de ontwikkeling door richting het hybride model. Hierbij geldt wederom: het hybride model moet nog op allerlei manieren een nadere invulling krijgen. Dit kan alleen met de kennis en expertise van zorgaanbieders, (vertegenwoordigers van) cliënten en andere maatschappelijke partners.

Winschoten, 30 november 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 november 2021

Besluit

de regiovisie jeugd van regio Groningen vast te stellen

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Regiovisie Jeugdhulp Regio Groningen

Agendapunt

Winschoten, 31 januari 2022

Zaaknummer
97820-2021:664434

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Regiovisie
nvo

NORM VOOR OPDRACHTGEVERSCHAP

Concept regiovisie regio Groningen

18 november 2021

Inhoud

1. Inleiding 3
Afbakening 3
Schaalniveaus 4
Leeswijzer 4
Kort samengevat 4

2. Stand van zaken in het zorglandschap 6
2.1. Landelijke ontwikkelingen 6
2.2. Demografische ontwikkelingen regio Groningen[2] 7
2.3. De organisatie van het zorgaanbod in samenhang 8
2.4. Verbruik van jeugdhulp 13

3. Gewenste beweging in het zorglandschap 15
3.1. Er gaat al veel goed 16
3.2. Ontwikkelpunten 17
3.3. Gewenste Beweging in het Zorglandschap 19

4. Regionale Governance Jeugdhulp 26
4.1. De huidige samenwerking in beeld 26
4.2. Bovenregionale samenwerking 27

5. Sturing en Bekostiging 28
5.1. Huidige situatie 28
5.2. Naar het hybride model 28
5.3. Doorontwikkeling hoog specialistische jeugdhulp (HSJ) 29
5.4. Versterken van het lerend zorglandschap 29

6. Vervolg op deze regiovisie 30

Bijlage 1: **Demografische Ontwikkelingen** 31
Bijlage 2: **Cijfermatige analyse** 33
Bijlage 3: **Groninger Functioneel Model en Regionale transformatieopgaven** 42
Bijlage 4: **Organisatie Zorglandschap** 43
Bijlage 5: **Overzicht thema's op bovenregionaal niveau** (Inventarisatie per 20 april 2021) 45
Bijlage 6: **Voetnoten** 46

1. Inleiding

Met de invoering van de Jeugdwet in 2015 is de verantwoordelijkheid voor jeugdhulp gedecentraliseerd naar gemeenten. Eén van de gedachten achter deze decentralisatie was dat gemeenten door het inzetten op eigen kracht, het 'normaliseren', het inzetten op preventie en versterken van het opvoedkundige klimaat minder jeugdhulp zou hoeven in te zetten en jeugdhulp beter en efficiënter zouden kunnen organiseren. Daardoor zou ook duurdere, meer gespecialiseerde zorg op termijn voorkomen kunnen worden. De budgetten die voorheen in drie verschillende wetten, vier verschillende financieringsstromen en vier lagen aan uitvoeringsorganisaties belegd waren, kwamen als één budget onder regie van de gemeente.
Op basis van de doelen en intenties van de Jeugdwet heeft de jeugdhulpregio Groningen in 2014 het Groninger Functioneel Model ontwikkeld. Hiermee werd een basis gelegd voor een nieuw jeugdstelsel gebaseerd op de doelen en uitgangspunten van de Jeugdwet.
Sinds 2015 is met veel toewijding door gemeenten, jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke partners gewerkt aan kwalitatief goede zorg die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen, ouders en gezinnen. De Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG) ondersteunt hierbij door geïndiceerde jeugdhulp in te kopen, de kwaliteit van de inzet te waarborgen (inkoopvoorwaarden en contractmanagement) de inzet van de jeugdhulp en de uitgaven te monitoren en advies te geven mede naar aanleiding van actuele ontwikkelingen.

De komende jaren willen de gemeenten in de regio Groningen de volgende stap zetten in de doorontwikkeling van de jeugdhulp. Een goed doordachte regiovisie is een voorwaarde om een goede doorontwikkeling van de jeugdhulp mogelijk te maken. Het vaststellen van een actuele regiovisie dient niet als eenmalige actie, maar als paraplu voor een structurele manier van werken om samen met onze maatschappelijke partners kwalitatief goede zorg te (blijven) bieden, beschikbare en betaalbare hulp te garanderen en te werken met minder bureaucratie.

Het opstellen van de regiovisie is daarnaast een eis vanuit de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Op 10 juni 2020 is de resolutie vastgelegd door alle gemeenten in VNG-verband. De acht eisen uit de NvO leiden tot duurzame regionale samenwerking en heldere afspraken over opdrachtgeverschap. Goed opdrachtgeverschap en samenwerkingsafspraken dragen bij aan het blijvend aanbieden van kwalitatief goede hulp aan jeugdigen, ouders en gezinnen. Dit hoofdstuk sluit af met een leeswijzer, waarin per hoofdstuk staat beschreven welke eis uit de NvO terug komt.

Afbakening

Het op- en vaststellen van de regiovisie is de verantwoordelijkheid van de Groninger gemeenten en de gemeenteraden. De verantwoordelijkheid voor het (blijven) bieden van kwalitatief goede zorg is een gezamenlijke opgave. Het alleen vaststellen van de regiovisie is hiervoor onvoldoende. De komende jaren wordt gezamenlijk met maatschappelijke partners verder invulling gegeven aan de regiovisie in het algemeen en de eisen vanuit de NvO in het bijzonder.
Deze regiovisie bestaat uit een visie op hoofdlijnen en tegelijkertijd een aantal beschrijvende teksten. Hier is voor gekozen vanwege de eisen uit de NvO die om een beschrijvende tekst vragen. Teksten in deze regiovisie zijn gebaseerd op bestaande beleidsdocumenten, evaluaties, (landelijke) rapporten, maar ook op basis van ervaringen, signalen en georganiseerde bijeenkomsten. Het staat vast dat de onderdelen van de regiovisie constant in ontwikkeling zijn en nadrukkelijk vragen om een verdere concretisering.

We kunnen dit alleen realiseren met een verregaande samenwerking en het doorlopen van een zorgvuldig proces. Tegelijkertijd erkennen we dat het proces tot nu toe nog niet optimaal is verlopen. Dit benadrukt het belang van voldoende tijd en ruimte voor inspraak bij het inrichten van het vervolgproces. U leest in deze regiovisie op meerdere plekken een verwijzing naar het vervolgproces. In dit vervolgproces komen belangrijke concretiseringsvraagstukken aan bod. Denk bijvoorbeeld aan de vragen: hoe gaan gemeenten en maatschappelijke partners de administratieve lasten laag houden in de jeugdhulp, hoe gaan gemeenten en jeugdhulpaanbieders hun structurele samenwerking vormgeven en hoe ziet het inkoopproces eruit?

Schaalniveaus

Verschillende schaalniveaus spelen een rol in de jeugdhulp. Zo worden sommige vormen van jeugdhulp lokaal georganiseerd, terwijl (hoog)specialistische jeugdhulp (boven)regionaal verder wordt doorontwikkeld. Deze regiovisie richt zich op regionale en bovenregionale jeugdhulp. In hoofdstuk 4 worden de verschillende niveaus van samenwerking beschreven en toegelicht.

Leeswijzer

- Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 de stand van zaken in het zorglandschap beschreven. Het gaat hier over de landelijke en demografische ontwikkelingen, de organisatie van het zorgaanbod en het (kwantitatieve) verbruik van jeugdhulp. De eisen 2 en 3 uit de NvO worden ten dele in dit hoofdstuk ingevuld.
- Hoofdstuk 3 staat in het teken van de gewenste beweging in het zorglandschap. Om vooruit te kijken, beschrijven we als eerste wat er goed gaat en wat er beter kan. Vervolgens wordt aan de hand van zes ontwikkellijnen de gewenste beweging in het zorglandschap geschetst. Door het beschrijven van de gewenste beweging wordt een deel van eis 2 uit de NvO beschreven.
- Hoofdstuk 4 beschrijft de (boven)regionale governance. Allereerst staat de huidige samenwerking beschreven. De verschillende schaalniveaus en bijbehorende samenwerking staan centraal in het vervolg. Eisen 4 en 5 uit de NvO sluiten hierbij aan.
- Hoofdstuk 5 gaat over sturing en bekostiging. Eisen 6, 7 en 8 worden hierin aangestipt.
- De regiovisie is zoals gezegd een eerste stap om gezamenlijk de eisen uit de NvO zorgvuldig in te vullen en een duurzame samenwerking aan te gaan. Hoofdstuk 6 beschrijft het vervolgproces dat nodig is om de verschillende onderdelen uit deze regiovisie gezamenlijk te concretiseren.

Kort samengevat

De regiovisie geeft richting aan wat we in de regio Groningen voor de jeugdhulp nog meer willen bereiken. Hiervoor willen we als Groninger gemeenten ons inzetten en samenwerken. De kern van de regiovisie is de beweging die we in het zorglandschap willen maken, samengevat in zes ontwikkelopgaven die we verderop nader toelichten.

1. Alle jeugdigen krijgen de kans zich positief te ontwikkelen.
Voor alle jeugdigen is het van belang om een goede start te maken in het leven zodat zij zich kansrijk, gezond en veilig kunnen ontwikkelen tot personen die zoveel mogelijk een zelfstandige plek kunnen vinden in deze samenleving. Door in te zetten op het versterken van het normale leven van jeugdigen thuis, in de buurt, op school kunnen we met elkaar hiervoor zorgen.

2. Jeugdigen worden beschermd als hun ontwikkeling gevaar loopt.
Jeugdigen hebben recht om op een veilig en gezonde manier op te groeien. We dienen ieder kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijke en geestelijke mishandeling, verwaarlozing, een (seksueel) misbruik, zowel in het gezin als daarbuiten. Zonder een veilige basis neemt de kans op traumaklachten, hechtingsproblematiek, emotionele onveiligheid, probleemgedrag van jongeren toe. We willen dit voorkomen, tijdig signaleren en waar nodig stop zetten en behandelen.

3. Jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op.
Iedere jeugdige heeft recht om in een veilige en stabiele omgeving op te groeien, bij voorkeur in de eigen thuissituatie. Het niet meer kunnen opgroeien in de eigen thuissituatie is een zeer ingrijpende gebeurtenis. Alle inspanningen dienen erop gericht te zijn uithuisplaatsingen waar mogelijk te voorkomen. Vroeg erbij zijn is belangrijk, om erger te voorkomen en te verkorten. Dit vraagt om een versterking van de leefomgeving van de jeugdige.

4. De toegang voor (jeugd)hulp kan zijn taak goed uitvoeren.
Om het jeugdhulpstelsel in de regio optimaal door te ontwikkelen is een goede kwaliteit van de toegang tot de jeugdhulp noodzakelijk. Lokale teams zijn in toenemende mate een essentiële schakel in het zorglandschap. Zowel voor de samenwerking met het specialistische veld, als in samenwerking met de basisvoorzieningen (school/opvang etc.) en (informele) netwerken in de wijken. Als het lokale team zijn basis op orde heeft zal er eerder passende jeugdhulp worden aangeboden en minder vaak te snel specialistische jeugdhulp worden toegewezen.

5. Bij de inzet van jeugdhulp gelden de volgende principes.
We willen de jeugdhulp de komende jaren nog beter uitvoeren volgens de intenties van de Jeugdwet. We werken aan de inzet van effectieve en efficiënte jeugdhulp passend binnen de budgettaire kaders. Hiervoor spreken we met elkaar enkele principes of uitgangspunten af over de wijze van uitvoering en samenwerking in de keten. Gedeeld eigenaarschap van maatschappelijke opgaven voor de jeugd- en gezinshulp is hierbij het vertrekpunt. We hebben aandacht voor het 'lerend landschap', het gebruikmaken van ervaringskennis, de raakvlakken tussen de verschillende opgaven (domeinoverstijgend) en kiezen voor langdurige samenwerking en contracten.

6. De ondersteuning, begeleiding en behandeling voor jeugdigen en gezinnen is passend voor alle doelgroepen en van goede kwaliteit.
Uitgangspunt voor de stelselwijziging is het versterken van het gewone leven.
De benodigde ondersteuning en hulp is zo dichtbij mogelijk en draagt bij aan het versterken van jeugdige, gezin en leefomgeving. Het doel daarbij is dat kinderen, jongeren, ouders en mede-opvoeders, ook met ernstige en/of chronische problemen, hun gewone leven zo goed mogelijk kunnen opbouwen, herstellen of voortzetten en kwetsbare jeugdigen niet tussen wal en schip vallen.

2. Stand van zaken in het zorglandschap

Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste landelijke en regionale ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Allereerst komen de landelijke ontwikkelingen aan bod. Daarna worden de demografische ontwikkelingen beschreven. In paragraaf 2.3 staat de organisatie van het zorglandschap centraal. Hoofdstuk 2 sluit af met een paragraaf waarin de belangrijkste cijfermatige ontwikkelingen in het verbruik van jeugdhulp centraal staan.

2.1. Landelijke ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen hebben invloed op de jeugdhulp in de regio Groningen. Opeenvolgend komen de Norm voor Opdrachtgeverschap, de hervormingsagenda en het toekomstscenario veiligheidsketen aan bod.

2.1.1. Norm voor Opdrachtgeverschap

De gemeenten in Nederland hebben onderling afgesproken, in samenspraak met alle ketenpartijen, de ontwikkelingen van het regionale zorglandschap voor de komende jaren in een Norm voor Opdrachtgeverschap vast te leggen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van een regiovisie. Een regiovisie geeft richting aan de samenwerking tussen, in ons geval, de Groninger gemeenten en aan de inhoudelijke opgaven en ambities waaraan gemeenten en jeugdhulpaanbieders willen werken. Het vormt het gezamenlijke inhoudelijke kader waarop we gezamenlijk regionaal willen sturen. Het blijven bieden van kwalitatief goede zorg die aansluit bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen en de betaalbaarheid van deze zorg, is nadrukkelijk een gezamenlijke opgave. Evenals de aandacht voor het verminderen van bureaucratie.

De transformatie van de jeugdhulp vraagt om inzet op meerdere schaalniveaus: gemeentelijk, regionaal, bovenregionaal en landelijk. Een onderdeel van de uitwerking van de regiovisie is de afweging op welk schaalniveau de gewenste ontwikkeling nodig is en hoe de vormgeving van de inkoop kan plaats vinden en welke governance hierbij nodig is.

2.1.2. ‘Stelsel in Groei’ en de hervormingsagenda jeugdhulp

Het AEF rapport ‘Stelsel in Groei’[1] heeft laten zien dat gemeenten in Nederland structureel tussen de 1,3 en 1,5 miljard euro tekort komen voor de jeugdhulp. De kosten voor de jeugdhulp zijn de afgelopen jaren alleen maar gestegen. Dit uit zich in een hoger aantal cliënten en meer kosten per cliënt. In het voorjaar van 2021 zijn er afspraken gemaakt in het kabinet over de financiële compensatie van deze tekorten op jeugdhulp. Het Rijk compenseert de gemeenten voor het feitelijk tekort vanaf 2022. Een nieuw kabinet zal dit verder ter hand nemen. Tegelijkertijd zijn er aanbevelingen geformuleerd voor de efficiëntie en betaalbaarheid van het stelsel op de kortere en middellange termijn. Rijk en gemeenten hebben afgesproken om voor eind 1 januari 2022 een hervormingsagenda te maken die de aanbevelingen nader concretiseert. Deze agenda is in nu nog in ontwikkeling, maar de Groninger gemeenten willen de samenhang tussen de regiovisie en NvO en deze hervormingsagenda nadrukkelijk vorm geven.

Bij de verdere uitwerking van de regiovisie wordt nauw aangesloten bij de hervormingsagenda. Daarnaast wordt er rekening gehouden met het feit dat er een deel van het (hoog-)specialistisch aanbod onder een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) gaat vallen. Daar moeten landelijk nog afspraken over worden gemaakt.

2.1.3. Toekomstscenario veiligheidsketen

De minister van VWS en de minister voor Rechtsbescherming willen dat de jeugdbescherming effectiever en slimmer georganiseerd wordt. Daarom hebben zij een toekomstscenario voor de kind- en gezinsbescherming op laten stellen. Het toekomstscenario zet de stap naar een structuur die vertrouwen ondersteunt. Die de kracht van het gezin, en de naasten die bij dat gezin en de kinderen horen, stimuleert, zodat het gezin samen met professionele ondersteuning kan werken aan het verbeteren van de thuissituatie. Dat vergt een nieuwe opzet van de kind- en gezinsbescherming. Structuuraanpassingen die meer ruimte maken voor een nieuwe manier van werken. Die nieuwe manier van werken moet samenhangende hulp en steun organiseren voor het hele gezin. Het gezin uitnodigen en motiveren om met professionals samen te werken en duurzame resultaten te boeken.

De grootste organisatorische verandering die volgt uit het toekomstscenario is de totstandkoming van Regionale Veiligheidsteams, onder decentrale aansturing. In het Regionaal Veiligheidsteam is specialistische expertise op ontwikkelingsbedreiging en veiligheid beschikbaar om gezinnen te ondersteunen. Het Regionaal Veiligheidsteam is betrokken bij escalerende problematiek in het vrijwillig kader, is verantwoordelijk voor de toegang tot en toeleiding naar het gedwongen kader en voert daarnaast kinderbeschermingsmaatregelen (en idealiter ook jeugdreclasseringsmaatregelen) uit.

De Regionale Veiligheidsteams zijn gepositioneerd op regionaal niveau en opereren vanuit een nieuwe publiekrechtelijke regionale organisatie. Voor de direct betrokken organisaties betekent dit scenario dat het overgrote deel van de taken van de Raad voor de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis opgaan in de kerntaken van de te vormen Regionale Veiligheidsteams.

Het toekomstscenario is ter consultatie voorgelegd aan alle ketenspelers en wordt aan de hand van deze input geëvalueerd en doorontwikkeld. Aan de hand van het definitieve scenario worden pilots uitgevoerd en worden praktijkervaringen verwerkt in voorstellen voor wetgeving. Voor deze doorontwikkeling wordt een tijdpad van 5-10 jaren geschetst.

2.2. Demografische ontwikkelingen regio Groningen[2]

In de provincie Groningen wonen iets meer dan honderdduizend jongeren die jonger zijn dan 18 jaar. Dit aantal loopt de laatste jaren terug met ongeveer 1% per jaar: van 102.845 in 2018 naar 101.389 in 2019 naar 100.234 in 2020. Tegelijkertijd is in de provincie Groningen de leeftijdsgroep 0 tot 20 jaar een kleiner deel van de bevolking dan in de rest van Nederland. Opvallend is dat de categorie 20-25 jaar juist oververtegenwoordigd is in de provincie Groningen: 9% ten opzichte van 6% landelijk.

Uit de vierjaarlijkse Jeugdmonitor van de GGD Groningen[3] blijkt dat het merendeel van de jongeren in Groningen zich gelukkig voelt en een goede gezondheid ervaart. Op het gebied van roken, alcohol- en cannabisgebruik is een dalende trend zichtbaar die sinds 2012 is ingezet. Er zijn weinig verschillen tussen gemeenten in de mate van ervaren gezondheid. Als we verder inzoomen zien we echter ook dat jongeren in Groningen te maken hebben met een toenemende druk in het dagelijkse leven. Zo ervaart iets minder dan de helft van de jongeren stress, voornamelijk veroorzaakt door school en huiswerk, en in mindere mate door problemen thuis of andere problemen.

De aardbevingsproblematiek (en vooral de trage afhandeling van de schade en versterking) heeft grote impact op de gezondheid van een deel van de inwoners van de regio. Aardbevingsstress uit zich in een verhoogde kans op gezondheidsklachten en een verhoogd risico op psychische klachten bij zowel ouders als kinderen[4].

De provincie Groningen staat bovenaan de ranglijst van provincies met de hoogste risicofactoren voor het opgroeien van kinderen[5], waaronder laagopgeleide ouders, eenoudergezinnen en kinderen die opgroeien in armoede. De provincie Groningen blijft vooral op het gebied van sociaal economische status achter bij de rest van Nederland[6]. Het gemiddelde inkomen van de inwoners in de regio is relatief laag, terwijl het aandeel huishoudens met een bijstandsuitkering relatief hoog is. Ook het aandeel kinderen dat opgroeit in een eenouder gezin[7] en in armoede is hoog. Zo heeft de gemeente Groningen het hoogste percentage langdurige armoede van alle gemeenten in heel Nederland, dat wil zeggen gezinnen die tenminste 4 jaren achtereen rondkomen van een laag inkomen.[8]

Ook het aantal gezinnen met meervoudige complexe problematiek[9] is relatief hoog in onze regio. Zo was Hoogezand-Sappemeer in 2017 de gemeente met het hoogste percentage gezinnen met meervoudige complexe problematiek in heel Nederland.

2.3. De organisatie van het zorgaanbod in samenhang

Sinds de start in 2015 werken de Groninger gemeenten samen op de transformatie en de inkoop van de jeugdhulp. Het gezamenlijk doel is om te zorgen voor een dekkend jeugdzorglandschap in de Groninger gemeenten door middel van voldoende en gedifferentieerd aanbod en zorg op maat van licht naar zeer zwaar. Het zorgaanbod is zoveel mogelijk in samenhang georganiseerd, bijvoorbeeld tussen jeugdhulp en onderwijs of tussen de jeugdhulpaanbieders en de gemeentelijke toegang. Deze paragraaf staat in het teken van deze samenhang en beschrijft achtereenvolgens het huidige zorgaanbod, de aansluiting tussen jeugdhulp en de (gemeentelijke) toegang, jeugdhulp en onderwijs en jeugdhulp en de veiligheidsketen. Daarnaast wordt het regionaal expertteam en het JENN beschreven.

We realiseren ons dat voor een adequate aanpak van problemen bij jeugdigen en gezinnen of het voorkomen hiervan, samenwerking en afstemming nodig is met de andere domeinen zoals de WMO (waaronder Beschermd Wonen), WLZ, zorgverzekeringswet en zorgverzekeraars, passend onderwijs, medisch domein en woningbouwcorporaties etc. Gemeenten investeren hierin door domeinoverstijgende aanpakken te realiseren en hierbij de opgaven vanuit een breed perspectief te benaderen. Door aan te sluiten bij de leefwereld van gezinnen en jeugdigen, en door de benodigde flexibiliteit in regelgeving te organiseren. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van de doorbraakaanpak van Instituut voor Publieke Waarden toe te passen bij casuïstiek. Hierin zit dan ook de winst van het sociaal domein van waaruit gemeenten steeds meer denken en doen: werken aan bestaanszekerheid, werken aan meer gelijke kansen en ervoor zorgen dat inwoners gezonder kunnen opgroeien en blijven.

2.3.1. Huidige zorgaanbod

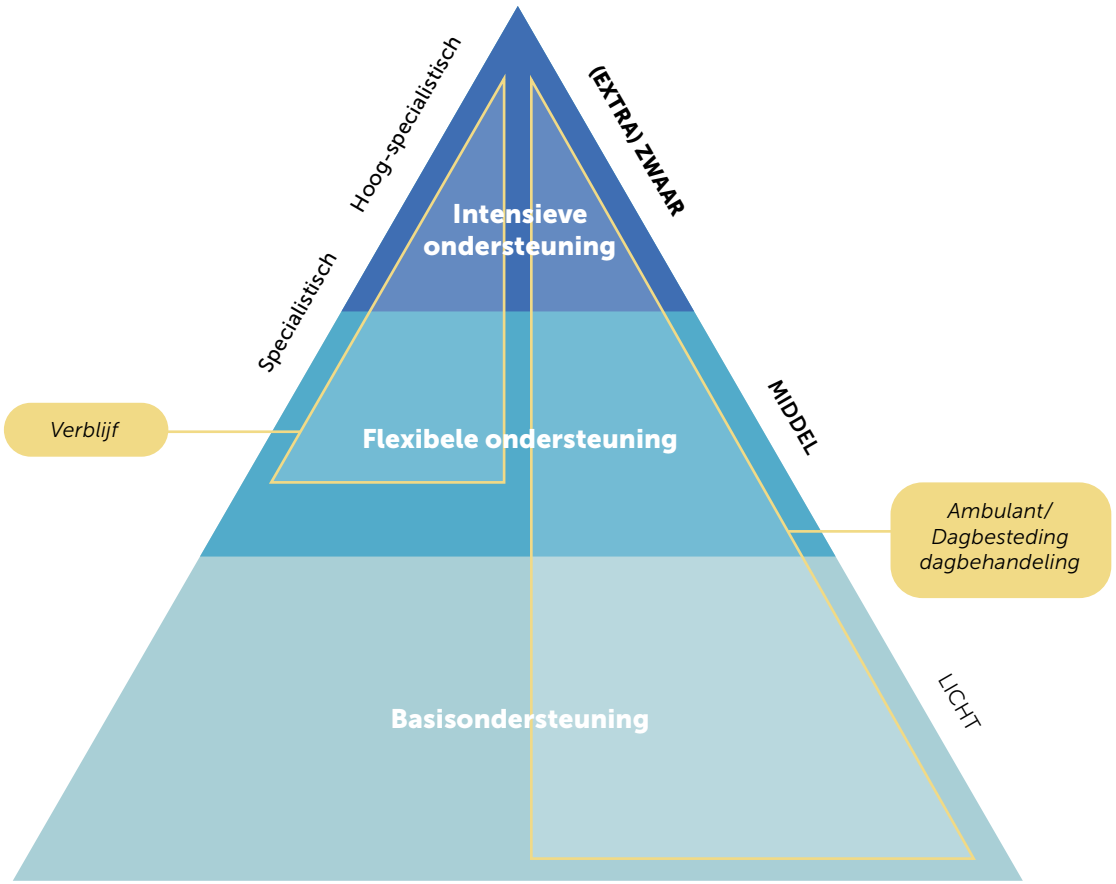
De basis van de transformatie van de jeugdhulp in de Groninger gemeenten is gelegen in het Groninger Functioneel Model (GFM)[10]. Het uiteindelijke doel is dat kinderen gezond, veilig, kansrijk en zo thuis mogelijk opgroeien. Het model draagt hieraan bij door in de regio te zorgen voor een vergelijkbare werkwijze en mate van preventie. Het GFM bestaat uit drie niveaus die sterk met elkaar verbonden zijn:

1. Het gewone opgroeien en opvoeden in de vorm van basisvoorzieningen en basiszorg. Dit niveau bestaat uit preventieve activiteiten, advies en consultatie, informatieverlening en lichte hulpvormen die aansluiten bij het 'gewone' leven. Het doel van dit niveau is een kwalitatief goede leefomgeving te realiseren waarin kinderen en jongeren opgroeien.
2. Opvoeden en opgroeien ondersteunen via flexibele ondersteuning. Als aanvulling op de basisondersteuning wordt in het tweede niveau specifieke individuele ondersteuning of behandeling ingezet. Het gaat bijvoorbeeld over gemeentelijke basiszorg, specialistische expertise vanuit de expertpool of flexibel aanbod.

3. Opvoeden en opgroeien met intensieve ondersteuning en zorg. Niveau 3 wordt ingezet bij complexe problematiek met een hoge zorgintensiteit. Het gaat bijvoorbeeld over specialistische zorgtrajecten, voorzieningen voor kinderen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen of speciale veiligheidsfuncties voor kinderen.

Hieronder wordt de jeugdhulp die op dit moment door de RIGG wordt ingekocht in opdracht van de Groninger gemeenten schematisch weergegeven.

Door RIGG ingekochte niet vrij toegankelijke jeugdhulp

2.3.2. Aansluiting jeugdhulp bij de toegang

Er zijn verschillende wettelijke verwijzers die fungeren als toegangspoort tot de gespecialiseerde jeugdhulp: de gemeentelijke toegang, de huisartsen, medisch specialisten, de jeugdarts, Gecertificeerde Instellingen (GI's), rechters en officieren van justitie hebben bij wet de mogelijkheid om jeugdigen te verwijzen naar de door de gemeente ingekochte jeugdhulp. Allen hebben zij een taak om de vraag van de jeugdige te verkennen en te kijken wat jeugdige en ouders zelf kunnen en wat er nodig is aan ondersteuning. Uitgangspunt is altijd het versterken van de eigen kracht van de jongere en van het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, het gezin en de sociale omgeving.

De toegang tot de jeugdhulp is een belangrijk sturingsmiddel om ervoor te zorgen dat jeugdigen en gezinnen tijdig passende ondersteuning krijgen, en ook om grip te krijgen in de instroom van jeugdigen en gezinnen in de specialistische jeugdhulp. De gemeentelijke toegang is in regio Groningen verschillend georganiseerd, passend bij de lokale situatie. Soms zit deze uitvoering van taken bij de gemeente zelf, soms is dit gemandateerd bij een lokaal team.

Een hulpmiddel dat is opgesteld voor lokale teams van gemeenten en ingezet kan worden om kwaliteitsvraagstukken te herkennen en op te lossen is het referentiekader 'Toegang jeugdhulp Groninger gemeenten'. Dit referentiekader is in 2018 opgesteld in samenwerking met gemeenten en jeugdhulpaanbieders en biedt een overzicht van regionale en landelijke kaders op het gebied van de inrichting en uitvoering van de jeugdhulp. De teamleiders van de lokale teams komen acht keer per jaar bij elkaar en leren van elkaar aan de hand van de checklists uit het referentiekader. Dit kader is uitgebreider dan het document 'de vijf basisfuncties' van KPMG. Er zijn subregionale intervisiebijeenkomsten waar lokale teams van elkaar leren vanuit casuïstiek. Er zit wel veel verschil in de werkwijze van de lokale teams. Vanuit de transformatieagenda komt het advies om te werken aan meer uniformiteit met betrekking tot werkwijze, kwaliteit en verwijzingen, zodat er beter passende verwijzingen naar aanbieders en GI's gaan.

2.3.3. Samenwerking aanbieders en gemeentelijke toegang

Aanbieders en medewerkers van de toegang dienen optimaal samen te werken voor een juiste toeleiding naar de juiste hulp in aansluiting op de transformatieopgaven. Dit vraagt om onder meer eenduidigheid en afspraken over de routes en afstemming, de eisen en voorwaarden van de gecontracteerde hulp, en monitoring en sturen op de inzet.

Gecontracteerde aanbieders en gemeenten hebben hun samenwerking in diverse afspraken in verschillende documenten vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn dat gecontracteerde aanbieders verplicht zijn te werken volgens vaste zorgroutes en procedures, zoals beschreven in onder andere 'De goede toekenning', de 'Handleiding Suite4JeugdZorg' en het 'Toekomstplan jeugdigen vanaf 16,5' (checklist Menzis werkagenda).

2.3.4. Aansluiting regionaal expertteam Groningen

Het regionaal expertteam Groningen is een gespecialiseerd, lerend team op het gebied van de gespecialiseerde zorg. Het expertteam werkt voor (professionals in) de Groninger gemeenten. Het expertteam richt zich op complexe zorgvragen, waar de reguliere hulpverlening niet vanzelf tot stand komt; het expertteam adviseert over passende jeugdhulp, waarbij de vraag van de cliënt centraal staat. Het expertteam leert van de complexe casuïstiek en haar ontstaansgeschiedenis en versterkt het leren over de jeugdhulp, de samenwerking binnen de regio en het zorglandschap. Het expertteam bestaat, naast een coördinator vanuit de RIGG, uit medewerkers van enkele jeugdhulpaanbieders en lokale teams.

Het regionaal expertteam heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de Doorbraakaanpak Gecertificeerde Instellingen met als resultaat: voor bijna alle betrokken jeugdigen een passende oplossing en een hoge tevredenheid bij de verwijzers. Door deze betrokkenheid is de zichtbaarheid van het expertteam in deze regio sterk verbeterd en wordt deze door verwijzers en jeugdhulpaanbieders goed gevonden. Op het gebied van registratie en monitoring zijn verschillende ontwikkelingen in gang gezet: toepassing van de 'verklarende analyse', registratie van alle casussen in het landelijk registratiesysteem expertteams en het opleiden van drie procesbegeleiders Ketenbreed Leren.

2.3.5. Jeugd Expertise Netwerk Noord-Nederland (JENN)

In Noord-Nederland is sinds eind 2020 een bovenregionaal expertisenetwerk om ervoor te zorgen dat jongeren en betrokken gezinnen op tijd de hulp krijgen die ze nodig hebben. Het gaat expliciet om zeer kwetsbare

(gezinnen) met kinderen en jongeren tot 23 jaar die meerdere complexe problemen hebben of problemen die weinig voorkomen en die nu vastlopen in de zorg.

De gemeente Groningen coördineert voor Groningen, Friesland en Drenthe de opdracht om te komen tot een netwerk dat bijdraagt aan de doelstelling 'Geen kinderen tussen wal en schip: 0 zoekende jeugdigen, ouders en professionals met een vraag naar expertise en passende zorg'. Uitgangspunt is dat het expertisenetwerk aanvullend is op wat er al in de regio's is ontwikkeld. Vanuit het JENN is een inventarisatie gemaakt van al bestaande teams en regionale netweken in Groningen, Friesland en Drenthe. Deze zijn gepubliceerd op de website van het JENN. Zie https://jennoord.nl/wp-content/uploads/2021/04/Inventarisatie-JENN-april-2021.pdf

Het expertisenetwerk heeft de volgende drie functies: Consultatie en advies, Organiseren van hulp bij plaatsing en Kennisfunctie (leren en kennisontwikkeling). De regionale expertteams uit de drie noordelijke provincies maken deel uit van dit netwerk (consultatie en advies). Vanuit beschikbare middelen die vanuit het Rijk worden verstrekt worden er projecten gesubsidieerd die bijdragen aan het organiseren en innoveren van hulp en /of voor de kennis en leerfuncties. Verder zijn er diverse werkgroepen (bv inzet ervaringsdeskundigen, verklarende analyse) die bijdragen aan het oplossen van de knelpunten en ambities in de zorg aan kwetsbare jeugdigen. Bestuurlijk wordt minimaal 4 keer per jaar een bovenregionaal bestuurlijk overleg op 3 Noord-niveau georganiseerd, waarin ook de afstemming met het JENN op bestuurlijk niveau plaatsvindt.

2.3.6. Jeugdhulp en onderwijs

Het onderwijs neemt een zeer belangrijke plaats in, in het leven van jeugdigen. Om de stroomlijning van hulp in het onderwijs en eventueel in te zetten jeugdhulp goed vorm te geven zijn er afspraken gemaakt in onze regio tussen het onderwijs en de gemeenten. Naast het reguliere bestuurlijk overleg tussen de gemeenten en het onderwijs (Op Overeenstemming Gericht Overleg, OOGO), is op provinciaal niveau eind 2020 de Kerngroep Gemeenten/Onderwijs opgericht welke valt onder de Transformatieagenda. Hierin zijn de gemeenten regionaal vertegenwoordigd en nemen ook de Samenwerkingsverbanden (VO Stad, Ommelanden en PO) deel. Vanuit het OOGO zijn de volgende bestuurlijke opdrachten gegeven:

1. Zorgen voor een privacyconvenant;
2. Organiseren van doorzettingsmacht;
3. Onderzoeken van de aansluiting jeugdhulp/onderwijs in het Speciaal Onderwijs, Speciaal Basis Onderwijs en Voortgezet Onderwijs binnen de provincie Groningen. Doel is om te komen tot een gedegen analyse en het, daar waar mogelijke, collectief inregelen van de ondersteuning.

Regionaal is er sprake van een groei van de instroom van het aantal jeugdigen in Kinderdagcentra en zowel landelijk als regionaal is er sprake van een groei van het aantal jeugdigen dat ontheffing heeft gekregen voor het volgen van onderwijs wegens een beperking. Vanuit de transformatieagenda wordt in verschillende projecten uitgezocht hoe kinderen hun recht op onderwijs kunnen verzilveren. Onder andere door dreigende uitval met behulp van een intensief ondersteuningstraject te voorkomen. Ook is er een project dat als doel heeft de stijging van het aantal kinderen dat dagbehandeling ontvangt - als vervanging voor onderwijs- tegen te gaan. Kinderen van dagbehandelgroepen worden via een intensieve screening (weer) voorbereid op het volgen van onderwijs. Er zijn diverse initiatieven waarbij kinderen in zorg-onderwijsinitiatieven worden voorbereid op het volgen van onderwijs.

In een aantal andere projecten wordt via een integrale benadering bekeken op welke wijze de omstandigheden waarin kinderen opgroeien (mede) bepalen in hoeverre ze onderwijs kunnen volgen. Via leerreviews wordt geanalyseerd welke voorwaarden daarin al of niet bepalend zijn.

Ondanks het feit dat deze projecten succesvol zijn in die zin dat ze kinderen een veilige plek bieden waar ze zich – gegeven hun problemen en/of beperkingen- zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen, heffen ze de beperkte toegankelijkheid van het onderwijs niet op. Daar is meer voor nodig. Gemeenten en onderwijs kunnen door samenwerking meer bereiken dan tot nu mogelijk is gebleken.

2.3.7. Jeugdhulp en de Veiligheidsketen

Jeugdhulp en de Gecertificeerde Instellingen

- Samenwerkingsafspraken tussen Groninger gemeenten en Gecertificeerde Instellingen (GI)staan beschreven in 'Het samenwerkingsprotocol Groninger gemeenten & gecertificeerde instellingen'. Dit protocol is geldig tot 31 december 2021. Er zal een nieuw samenwerkingsprotocol worden opgesteld dat geldt met ingang van 1 januari 2022.
- In 2020 heeft Jeugdbescherming Noord samen met de Groninger gemeenten een 'Plan van Aanpak Gecertificeerde Instellingen 2020 – 2022' opgesteld, met als ondertitel: 'Meer continuïteit, communicatie en inzicht'. Het plan beschrijft de wijze waarop: de GI de tijdigheid en continuïteit van de inzet voor cliënten waarborgt, de regiefunctie wordt versterkt in samenwerking met het lokaal team, de GI werkt aan de beheersing van de zorgkosten en adviseert over eventuele hiaten in het zorglandschap.
- De Groninger gemeenten werken samen met de GI via de landelijke Verbeteragenda en de Doorbraakaanpak aan het wegwerken van de wachtlijsten. Deze wachtlijsten waren mede als gevolg van de tariefswijziging januari 2020 en de inzet op het plan van aanpak al sterk verkort. Casuïstiek van de jeugdigen die echter toch nog geen passende jeugdhulp ontvingen, is besproken en opgepakt samen met gemeenten en het regionale expertteam. De Doorbraakaanpak is effectief, bevordert de samenwerking tussen de toegangsteams en GI's en heeft tevens inzage gegeven in mogelijke hiaten in het zorglandschap. De aanpak wordt gecontinueerd en stevig ingebed als zijnde de werkwijze bij complexe problematiek. Aanbevelingen hieruit zijn en worden meegenomen in de plannen t.a.v. de lokale en regionale doorontwikkeling van de jeugdhulp.

De Raad voor de Kinderbescherming

Samenwerkingsafspraken tussen Groninger gemeenten en de Raad voor de Kinderbescherming staan beschreven in het 'Samenwerkingsprotocol Groninger gemeenten & de Raad voor de Kinderbescherming'. Dit protocol wordt op dit moment herzien, waarbij een belangrijk thema de doorontwikkeling van beschermtafeloverleggen betreft.

Het doel van de samenwerkingsafspraken tussen de Raad voor de Kinderbescherming en gemeenten is om een goed, snel en op maat functionerend jeugdstelsel te organiseren. Er wordt gestreefd naar het creëren van samenhang en samenwerking om hulp dichter bij gezinnen te organiseren. In het protocol wordt de overgang van vrijwillig naar gedwongen kader besproken. De overlegstructuur in verschillende samenwerkingsverbanden wordt vastgelegd en er worden procesafspraken rondom de toeleiding naar jeugdbescherming gemaakt. Ook wordt het delen van informatie besproken.

Veilig Thuis

Met veilig thuis zijn samenwerkingsafspraken vastgelegd in het document 'Samenwerkingsafspraken Gemeenten en Veilig Thuis Groningen 2017'. Dit document wordt op dit moment in overleg tussen de Groninger gemeenten en Veilig Thuis doorontwikkeld.

In dit document staat de samenwerking beschreven rondom de uitvoering van wettelijke en bovenwettelijke taken door Veilig Thuis Groningen (VTG). Er worden termijnafspraken gemaakt, kwaliteitseisen aan plannen en rapporten gesteld, de overdracht van dossiers wordt beschreven en de wijze van delen van informatie.

Ook worden afspraken gemaakt over monitoring en de instroom van verzoeken en aanvragen bij VTG. De doelstelling van deze afspraken is het beschrijven van de wijze van samenwerking en het vastleggen van de verantwoordelijkheden van gemeenten en VTG.

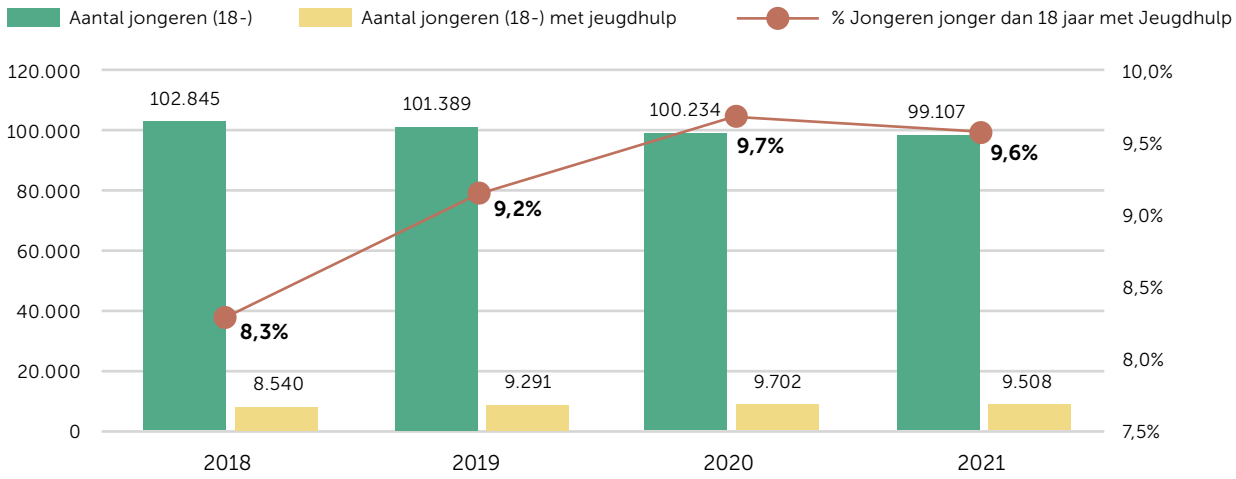
2.4. Verbruik van jeugdhulp

In de afgelopen jaren is de jeugdhulp volop in ontwikkeling. Een deel van deze ontwikkelingen wordt zichtbaar met de juiste cijfers. Deze cijfers helpen om te komen tot nieuwe of aangescherpte ambities, doelstellingen en prioriteiten. Het gaat in deze analyse over de gehele provincie Groningen. Het beeld voor de individuele gemeenten kan afwijken van het regionale beeld.
De data-analyse[11] leidt tot vijf hoofdconclusies. Deze vijf hoofdconclusies staan hieronder beschreven.
In bijlage 1 vindt u een uitgebreide data-analyse, inclusief bijbehorende tabellen en grafieken.

2.4.1. Het aantal jongeren in jeugdhulp stijgt

Het aandeel jongeren met jeugdzorg ligt in de provincie Groningen relatief hoog in vergelijking met de rest van Nederland. Hoewel het totaal aantal jongeren jonger dan 18 jaar in de provincie Groningen afneemt (ruim 1% per jaar ten opzichte van het voorgaande jaar), staat daar tegenover een stijging in het aantal cliënten met jeugdhulp. Hierdoor neemt het percentage jongeren jonger dan 18 met jeugdhulp ten opzichte van het totaal aantal jongeren toe. Met als peildatum 1 januari is het aantal unieke cliënten in 2019 ten opzichte van 2018 gestegen met 8,8%. In 2020 ten opzichte van 2019 is een stijging meetbaar van 4,6%. Hierbij moet worden opgemerkt dat het aantal cliënten in de loop van 2020 weer iets afneemt. Dit resulteert in een afname in het aantal cliënten van 2% op 1 januari 2021 ten opzichte van 2020. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de precieze effecten zijn van corona op de ontwikkeling in het aantal cliënten. Over het algemeen ligt de instroom sinds 2018 in de meeste maanden hoger dan de uitstroom. In onderstaande figuur worden deze cijfers in beeld gebracht.

	2018	2019	2020	2021
CBS: Aantal inwoners in de provincie Groningen jonger dan 18 jaar	102.845	101.389	100.234	99.107
Afwijking ten opzichte van voorgaand jaar		-1,4%	-1,1%	-1,1%
RIGG: Aantal unieke cliënten met declaratie jonger dan 18 jaar	8.540	9.291	9.702	9.508
Afwijking ten opzichte van voorgaand jaar		8,8%	4,4%	-2,0%
% Jongeren jonger dan 18 jaar met Jeugdhulp	8,3%	9,2%	9,7%	9,6%

Grafiek 1: Ontwikkeling in het aantal jongeren met jeugdhulp ten opzichte van het totaal aantal jongeren in de provincie Groningen. Peildatum is steeds 1 januari. Betreft alle jeugdhulp die door de RIGG wordt gemonitord, inclusief niet-gecontracteerde aanbieders en landelijk VNG

2.4.2. De gemiddelde declaratie per jongere stijgt

Tussen 2018 en 2020 is de declaratiewaarde per cliënt gestegen. Waar de gemiddelde declaratiewaarde in 2018 nog € 10.110 was, is deze in 2020 gestegen naar € 11.674. De stijging is het grootst in de categorieën ambulant en verblijf. Opvallend is de afname in de gemiddelde declaratiewaarde voor cliënten met intensieve ambulante hulp. Deze hulp wordt regelmatig ingezet als (ten dele) een alternatief voor zwaardere vormen van jeugdhulp met verblijf. De instroom op deze producten is in 2019 gestegen, maar in 2020 weer licht gedaald.

De gemiddelde declaratie per cliënt ligt logischerwijs lager bij ambulante jeugdhulp in vergelijking met jeugdhulp met verblijf. Tegelijkertijd maken veel meer cliënten gebruik van ambulante jeugdhulp. Het verschil tussen deze 2 categorieën wordt nog duidelijker door het aandeel in de totale kosten en cliënten te tonen:

- Ambulant is goed voor 42% van de kosten en 58-60% van de cliënten.
- Verblijf is goed voor 27-29% van de kosten en 8% van de cliënten.

Hoewel de gemiddelde declaratie per jongere toeneemt, vertoont de relatieve verdeling van de categorieën over de jaren een stabiel patroon..

2.4.3. De verdeling van verwijzers blijft gelijk

Landelijk is de huisarts in aantallen de grootste verwijzer naar jeugdhulp. Ook in de regio Groningen is dit te zien. Bij de declaratiewaarde zijn de gemeente en de GI's de grootste verwijzers.
De gemeente is de verwijzer voor ongeveer 40% van de kosten en ongeveer 25% van de cliënten. Bij de huisarts is het beeld omgekeerd: de huisarts is de verwijzer voor 18% van de kosten en ruim 40% van de cliënten. Met andere woorden, de gemeente verwijst naar relatieve zware jeugdhulp en de huisarts naar relatief lichte jeugdhulp. De verdeling over de verwijzers – zowel in kosten als cliëntaantallen – laat een stabiel patroon zien door de jaren heen.

Huisartsen verwijzen vooral naar de GGZ. Deze producten vallen onder de categorie ambulant. De gemiddelde declaratiewaarde neemt toe voor deze doelgroep, terwijl feitelijk het aantal cliënten afneemt. GI's verwijzen veel naar jeugdhulp met verblijf. Zowel de gemiddelde declaratiewaarde als het aantal cliënten is significant toegenomen. Alles bij elkaar opgeteld is de gemiddelde declaratiewaarde vanaf 2018 met 32% gestegen in 2020. Ongeveer de helft van deze stijging is te verklaren door tariefaanpassingen. Ook de absolute stijging in declaratiewaarde is het meest gestegen bij de GI's. Voor de gemeentelijke verwijzers geldt eveneens een stijging van 10% in de gemiddelde declaratiewaarde en een stijging van een kleine 3% in het aantal cliënten (beide in 2020 ten opzichte van 2018). De gemeenten verwijzen zowel naar jeugdhulp met verblijf als ambulante hulp. Ten opzichte van de andere verwijzers verwijzen gemeenten relatief veel naar dagbesteding.

2.4.4. Zware jeugdhulp is bijna 50% van de uitgaven en 33% van de cliënten

Gemeenten en RIGG onderscheiden naast de productcategorieën (ambulant, verblijft, etc.) de zorgzwaarte. Iedere product is ingedeeld in zorgzwaarte licht, middel of zwaar. Deze indeling staat los van de productcategorisering. Zo zijn zowel binnen de categorie ambulant als verblijf producten met zorgzwaarte licht, middel en zwaar. Wanneer we kijken naar deze indeling, zien we dat de zware jeugdhulp bovenmatig verantwoordelijk is voor de kosten: zware jeugdhulp is bijna 50% van de uitgaven en 33% van de cliënten.

2.4.5. De complexiteit van de jeugdhulp neemt toe

Een opvallende ontwikkeling in de laatste jaren is het toenemend aantal cliënten met een hoge declaratiewaarde[12]. In 2018 hadden 146 cliënten een declaratiewaarde hoger dan € 100.000. In 2019 waren dat er al 175 en in 2020 waren dat er 198.

Bij cliënten met een hoge declaratiewaarde is veelal sprake van stapeling van producten en aanbieders. De toename van het aantal cliënten met een declaratiewaarde groter dan € 100.000 per jaar zit met name in de producten 'Verblijfstrajecten middelzwaar', 'Verblijfstrajecten zwaar' en 'Individuele Begeleiding Specialistisch'. Omdat het aantal cliënten met een declaratiewaarde boven € 100.000 toeneemt, neemt het aandeel van deze groep cliënten in de totale kosten toe. In 2018 ging het over € 17,8 miljoen, terwijl dit in 2020 was gestegen naar € 27,4 miljoen.

3. Gewenste beweging in het zorglandschap

Met een scherpe beschrijving van de stand van zaken in hoofdstuk 2 maken we in hoofdstuk 3 de stap naar de gewenste beweging in het zorglandschap. De Groninger gemeenten baseren de gewenste ontwikkelingen niet alleen op knel – en verbeterpunten, maar ook op de positieve ervaringen van de afgelopen jaren. In 2018 is er al een beleidsmatige aanscherping gemaakt voor de veranderingen in de jeugdhulp met het vaststellen van de Transformatieagenda Jeugdhulp 2.0. Het programma Transformatie Jeugdhulp Groningen stimuleert sinds 2019 de uitvoering hiervan. De Transformatiemeetlat Jeugdhulp Groningen helpt hierbij om het gesprek over de gewenste transformatie op gang te brengen en bij het toetsen of we de goede dingen doen.

In 2020 hebben de Groninger gemeenten en aanbieders de ambities van de transformatie nog meer versterkt door zich gezamenlijk te scharen achter de intenties van de 0 doelstelling: 0 kinderen die uit huis geplaatst worden. Dit vraagt een forse investering in de samenwerking.

Hoofdstuk 3 trapt af met een beschrijving van enkele positieve ervaringen om vervolgens de knel- en verbeterpunten te beschrijven. Het hoofdstuk sluit af met de gewenste beweging die de Groninger gemeenten willen maken in het zorglandschap.

3.1. Er gaat al veel goed

Sinds 2015 werken gemeenten, zorgaanbieders en andere maatschappelijke partners hard om de jeugdhulp zo goed mogelijk te organiseren. Hoewel de regiovisie voor een belangrijk deel gaat over de beweging die we nog willen maken, is er ook veel in de regio Groningen om trots op te zijn. Er gaat veel goed, zowel lokaal als (boven)regionaal.

Gemeenten en maatschappelijke partners (jeugdhulp, GI's, onderwijs, etc.) werken sinds 2015 samen aan gezamenlijke transformatieopgaven. Dit heeft geresulteerd in verschillende initiatieven en interventies, zoals de opzet en inrichting van een integraal crisisteam vanuit de PACT-insteek. Daarnaast is een kader opgesteld waarin de taken, verantwoordelijkheden en financieringsstromen vanuit de verschillende wetten zijn afgebakend. Voor de doelgroep 16 tot 27 jaar is een onderzoek uitgevoerd naar samenhangend, passend en flexibel aanbod en zijn financiële afspraken gemaakt over de inzet van FACT 18-/18+.

Om jeugdhulp dichtbij inwoners te organiseren is geïnvesteerd in de Ondersteuner Jeugd en Gezin. Deze functionaris zorgt voor een goede verbinding tussen de lokale teams en de huisarts. Samen met het onderwijs wordt op een aantal plekken collectieve ondersteuning in de school ontwikkeld, om individuele zorgtoewijzingen te verminderen en kinderen in staat te stellen aan het onderwijs te kunnen blijven deelnemen.

De regio probeert constant te leren en te ontwikkelen via kennis- en leernetwerken, bijvoorbeeld het leeratelier 'Veilig en thuis opgroeien' biedt een regionaal netwerk dat werkt aan het voorkomen van kindermishandeling. Complexe casuïstiek wordt onder andere besproken in regionale expertteams of in de Doorbraakaanpak van lokale teams. Bovenregionaal is voor zeer complexe casuïstiek het Jeugd Expertisenetwerk Noord Nederland (JENN) opgericht. Zij bieden consultatie en advies en hebben een leer- en kennisfunctie.

Verder zijn er talloze initiatieven, voorzieningen en activiteiten bij aanbieders op te noemen die bijdragen aan het leveren van goede hulp aan onze jeugdigen. Het zijn te veel initiatieven om allemaal op deze plek te noemen, maar het gaat bijvoorbeeld over 'Jongeren Aan Zet', '@ease Groningen', 'Schoolpoli', 'Behandelgezinshuis' en 'Samen1Plan'. Tegelijkertijd is het belangrijk dat we van deze goede initiatieven leren en waar mogelijk deze opschalen, zodat we meer jeugdigen bereiken.

Daarnaast leert en ontwikkelt de regio door middel van de juiste monitoring. Via een goed werkend data-analysesysteem krijgen we de patronen in het verbruik specialistische jeugdhulp steeds beter in zicht en wordt de data gebruikt om samen met gemeenten en aanbieders de inzet van de jeugdhulp bij te sturen. De gestandaardiseerde versie van monitoring voor de gehele Groningse jeugdhulpketen zorgt voor inzicht in de voortgang van de transformatie.

3.2. Ontwikkelpunten

Ondanks dat er al veel goed gaat willen we de volgende stap zetten in de doorontwikkeling van de jeugdhulp. De ervaringen, rapporten en evaluatie die de afgelopen jaren zijn opgedaan en opgesteld helpen hierbij. De belangrijkste knel- en verbeterpunten worden hieronder samengevat in een aantal categorieën. Deze categorieën komen terug in het volgende hoofdstuk als de gewenste ontwikkeling in het zorglandschap wordt beschreven. Het is de bedoeling om met elkaar de ontwikkelpunten te benoemen, zodat we gezamenlijk kunnen toewerken naar een oplossing.

3.2.1. Alle jeugdigen krijgen de kans zich positief en kansrijk te ontwikkelen

- Gemeenten zijn nog onvoldoende toegekomen aan het investeren in preventie. Dit is te doorbreken door in de toekomst meer gebruik te maken van effectieve vormen van preventie voor specifieke doelgroepen en door het versterken van de basisvoorzieningen en basisondersteuning.
- Relatief veel jeugdigen in deze regio groeien op in armoede. Het herstellen van bestaanszekerheid van gezinnen (onder andere welzijn, gezondheid, schulden, wonen en werken) draagt bij aan een kansrijke toekomst voor jeugdigen.De instroom van jeugdigen naar kinderdagcentra groeit. Daarnaast is een groei zichtbaar van het aantal kinderen dat ontheffing heeft voor het volgen van onderwijs, wegens een beperking. Hierdoor ontvangen deze kinderen geen 'passend onderwijs'.
- De scheidslijnen en rolverdeling tussen het onderwijs en de jeugdhulp zijn voor velen niet helder. Zo wordt nog teveel jeugdhulp ingezet voor onderwijstaken en is er te weinig afstemming over de inzet van hulp vanuit het onderwijs. Daarnaast hebben kinderen van verschillende onderwijssoorten verschillende ondersteuningsbehoeften. De behoefte aan maatwerk is daarom groot. Jeugdhulp op scholen wordt op dit moment door veel verschillende aanbieders geleverd.
- Er zijn wachtlijsten en wachttijden bij jeugdhulp en GGZ.

3.2.2. Jeugdigen worden beschermd als hun ontwikkeling gevaar loopt

- Relatief veel kinderen in Nederland en in de Groninger gemeenten groeien onveilig op. In de Groninger gemeenten zijn relatief veel risicofactoren op kindermishandeling aanwezig, zoals bij ouders met meervoudige complexe problematiek. Op dit moment is tussen gemeenten en aanbieders geen gedeelde visie over veiligheid en 'goed genoeg ouderschap'. Daarnaast wordt nog niet standaard gehandeld volgens de verbeterde meldcode en de richtlijnen kindermishandeling.
- Veel jeugdigen groeien op met ouders die gescheiden zijn. Onderzoek laat zien dat deze jeugdigen meer te maken met problemen dan gezinnen die nog 'intact' zijn. Vanwege de schade die deze echtscheidingen kunnen veroorzaken bij jeugdigen en de oplopende kosten, is het van belang om ondersteuning in te zetten die voorkomt dat een echtscheiding ontaardt in een complexe echtscheiding. Hierbij moet ook gekeken worden welke financier hierbij aan zou moeten bijdragen.
- Op dit moment wordt bij ernstige zorgen over voortduren van onveiligheid of ontwikkelingsbedreigingen door lokale teams te weinig ingezet op het signaleren en bespreekbaar maken van onveiligheid met jeugdige en gezin en te snel opgeschaald of uithuisgeplaatst. Er wordt daarbij weinig gebruik gemaakt bestaande consultatiefuncties, bijvoorbeeld vanuit de Jeugdbescherming.
- De huidige jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd met vele betrokken organisaties zoals lokale wijkteams, Veilig Thuis (VT), Gecertificeerde Instellingen (GI) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De vele schakels sluiten niet altijd op elkaar aan, met als gevolg dat de juiste hulp en bescherming tekort kan schieten en dat nog teveel langs elkaar heen gewerkt wordt zonder duidelijke en afgesproken regie.

3.2.3. Jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op

- Jeugdhulp vindt nog te weinig plaats in samenhang met andere hulp, in aansluiting op de eigen mogelijkheden van de jeugdige, het gezin en het netwerk, in de eigen leefomgeving en met behulp van kennis en kunde van andere professionals.
- De richtlijnen uithuisplaatsing worden niet standaard gebruikt. Alternatieven van uithuisplaatsing, zoals intensieve ambulante producten worden door verwijzers nog weinig ingezet. Ook is er geen verschuiving zichtbaar in verblijf naar meer gezinsgerichte verblijfsvoorzieningen. Dit laat een constant beeld zien sinds 2018. Ook de aantallen breakdown in de pleegzorg nemen niet af.
- Jeugdigen worden nog teveel geplaatst in grotere (gesloten) leefgroepen die onvoldoende bijdragen aan het herstel van het gewone leven. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat er onvoldoende kleinschalige gezinsgerichte (verblijfs)voorzieningen zijn in de regio Groningen.

3.2.4. De toegang voor (jeugd)hulp kan zijn taken goed uitvoeren

- Op dit moment is er nog niet bij alle gemeenten de gewenste inzet en capaciteit aanwezig om de vijf basisfuncties voor lokale teams goed uit te kunnen voeren. Het gaat bijvoorbeeld over het uitvoeren van een goede triage of het leveren van de benodigde basisondersteuning. De personele continuïteit is hierbij een nadrukkelijk aandachtspunt.
- De werkwijze één gezin, één plan, één regisseur wordt niet standaard toegepast. Dit uit zich in onvoldoende samenwerking en eenduidige regievoering. Ook ontbreken vaak periodieke evaluaties en een 'warme overdracht' bij de inzet van specialistische jeugdhulp. Daarbij gaat het om afstemming tussen de gemeente en de jeugdhulpaanbieders.
- Bij de inzet van specialistische jeugdhulp bij complexe problematiek ontbreekt veelal een verklarende probleemanalyse, een perspectiefbepaling met opgestelde doelen en evaluatiemomenten. Deze zijn nodig om te kunnen sturen op het resultaat.
- Wijkteams die ook daadwerkelijk zelf jeugdhulp bieden, vormen een sleutel tot succes. Op dit moment gebeurt dit nog niet in voldoende mate. Het valt op dat vragen om hulp nog te vaak worden opgelost met een verwijzing naar specialistische jeugdhulp in plaats van (waar mogelijk) een oplossing door het wijkteam vanuit de basisondersteuning of preventieve inzet.
- De sociale kaart is voor veel verwijzers nog onvoldoende in beeld. Zo weten met name startende professionals vanuit gemeenten en de GI's niet altijd naar welke vormen van (hoog) specialistische jeugdhulp verwezen kan worden. Dit geldt eveneens voor jeugdartsen. Het kost verwijzers op dit moment dan ook veel tijd om passend te verwijzen (dit is met name zichtbaar bij verblijfsfuncties).

3.2.5. Leidende principes in de jeugdhulp

- Er is onvoldoende integrale samenwerking tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders en jeugdhulpaanbieders onderling. Het ontbreekt aan een gezamenlijke domeinoverstijgende aanpak passend bij meervoudig complexe problematiek. Tevens ontbreekt een duidelijk ketenaanpak met door – en uitstroommogelijkheden. Dit raakt aan de eerder benoemde wachtlijstproblematiek.
- Jeugdigen en ouders ondervinden op dit moment nog te veel last van verschillende wetten en financieringsstromen, bijvoorbeeld bij de overgang van 18- naar 18+. Gemeenten werken nog onvoldoende vanuit de bedoeling van de wettelijke kaders.
- Er zijn mooie voorbeelden van leernetwerken, zoals JENN, VONK, C4youth, Spoed voor Jeugd, Child Study Centre, Doorbraakaanpak GI en doorontwikkeling expertteam, maar de samenhang tussen deze kennisnetwerken kan nog versterkt worden.
- Door meer gebruik te maken van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid van cliënten in de jeugdhulp kan de jeugdhulp verbeterd worden. Door uit te gaan van ervaringen vanuit cliënten komt de leefwereld van jeugdigen en gezinnen centraler te staan in de hulpverlening. We willen cliëntvertegenwoordiging standaard een plek geven bij (nieuwe) beleidsontwikkelingen. Dit draagt bij aan een lerende omgeving.

3.2.6. De ondersteuning, begeleiding en behandeling voor jeugdigen en gezinnen is passend voor alle doelgroepen en van goede kwaliteit

- Niet alle vormen van jeugdhulp zijn bewezen effectief en voldoen aan het criterium 'best practice'.
- Bepaalde vormen van (hoog) specialistische jeugdhulp dreigen te worden beëindigd of niet ontwikkeld als gevolg van beperkte regionale of afnemende instroom of als gevolg van complexiteit in de financieringsafspraken.
- Voor jeugdigen en gezinnen met meervoudige complexe problematiek is onvoldoende capaciteit bij aanbieders die voldoende zijn toegerust om deze zorgvragen op te pakken. Daarnaast is er een tekort aan passende kleinschalige voorzieningen met een flexibel integraal behandelaanbod (groepsgrootte ongeveer 4 – 5 jeugdigen).
- Bij jeugdigen met een lichte verstandelijke beperking (lvb) is een verschraling van het verblijfsaanbod zichtbaar. Verder ontbreekt specifiek aanbod gericht op vechtscheidingen bij lvb-ouders.

3.3. Gewenste Beweging in het Zorglandschap

De komende jaren willen de Groninger gemeenten met jeugdhulpaanbieders, GI's, cliëntvertegenwoordiging, onderwijs en andere partners verder bouwen op de positieve ontwikkelingen en tegelijkertijd de knel- en verbeterpunten aanpakken. De gewenste beweging in het zorglandschap wordt aan de hand van zes ontwikkelopgaven toegelicht. Dit gebeurt via een illustratie. De inhoud is het resultaat van bestaande beleidsdocumenten, rapporten, ervaringen en bijeenkomsten[13]. Hoe maatschappelijke partners en gemeenten gezamenlijk naar deze resultaten toewerken leest u in hoofdstuk 4.

1

Alle jeugdigen krijgen de kans zich positief te ontwikkelen.

Voor alle jeugdigen is het van belang om een goede start te maken in het leven, zodat zij zich kansrijk, gezond en veilig kunnen ontwikkelen tot personen die zoveel mogelijk een zelfstandige plek kunnen vinden in deze samenleving. Door in te zetten op het versterken van het normale leven van jeugdigen thuis, in de buurt, op school kunnen we met elkaar hiervoor zorgen.

Diverse risicofactoren

Veel jeugdigen hebben in de regio Groningen te maken met diverse risicofactoren die een kansrijke ontwikkeling bemoeilijken zoals armoede, ouders met een verslavingsprobleem, LVB, en/of stress in de opvoeding. Jeugdigen die opgroeien in kwetsbare omstandigheden, buurten of wijken hebben daarom extra aandacht nodig.

Grote (sociale) druk

De prestatiedruk die jeugdigen ervaren op allerlei aspecten van hun leven, in samenhang met de fase van identiteitsontwikkeling maakt hun kwetsbaarheid voor psychische problemen groter. Maatschappelijk hebben we met elkaar de opgave om meer begrip te krijgen voor het accepteren van verschillen tussen mensen.

Niet altijd onmiddellijk hulp nodig

Opvoeden en opgroeien gaat vaak met ups en downs gepaard. Niet bij alle problemen is onmiddellijk hulp nodig of wenselijk, soms kan inzicht in wat gewoon is bij het opvoeden en opgroeien, het delen van ervaringen en steun stimuleren vanuit het sociale netwerk ook voldoende zijn. Daarnaast is een goede afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp cruciaal om jeugdigen zo inclusief mogelijk te laten deelnemen aan het onderwijs en hen de kansen te bieden die ze nodig hebben.

Uitgangspunten

a. Jeugdigen groeien zo normaal mogelijk op.

b. Jeugdigen groeien kansrijk op: 0 jeugdigen onder de 18 jaar zitten langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg én zonder doel: (volledige) terugkeer naar het onderwijs, waarbij we aan de voorkant situaties van thuiszitten zoveel mogelijk trachten te voorkomen.

c. We voorkomen dat problemen van nu zich doorzetten naar de volgende generaties.

Preventie

We zetten in preventief jeugdbeleid. Hierbij gaat het om het voorkomen van problemen bij jeugdigen, maar ook het voorkomen dat kleine problemen groter worden. Het toepassen van effectieve preventieprogramma's helpt hierbij.

2

Jeugdigen worden beschermd als hun ontwikkeling gevaar loopt.

De Groninger gemeenten omarmen de beweging van nul. '0 jeugdigen groeien onveilig op': ieder kind wordt beschermd tegen alle vormen van lichamelijke en geestelijke mishandeling, verwaarlozing, een (seksueel) misbruik. Zowel in het gezin als daarbuiten.

Jeugdigen hebben recht op de bescherming en de zorg die nodig is voor hun welzijn, oftewel ze hebben recht op een veilig en gezond opvoed- en opgroeiklimaat. Dat is een van de grondrechten van het kind. Wanneer deze basis niet aanwezig is kan er sprake zijn van ontwikkelingsbedreiging of kindermishandeling. De gevolgen van het onveilig opgroeien zijn traumaklachten bij ouders en kinderen, hechtingsproblematiek, emotionele onveiligheid bij de kinderen en probleemgedrag van jongeren, zoals spijbelen of plegen van delicten. Deze ouders en jeugdigen doen dan ook een groot beroep op de jeugdhulp.

Wat is er nodig?

Binnen het nieuwe jeugdstelsel dient iedere professional door de gehele keten heen veiligheidsrisico's te kunnen taxeren/c.q. ontwikkelingsbedreigingen te kunnen beoordelen, maar ook in staat te zijn adequaat te handelen, zowel op het gebied van preventie, signalering, diagnostiek, hulp en behandeling. De richtlijnen zoals beschreven in de 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' en de Richtlijn Kindermishandeling van het NJI bieden hierbij een algemeen kader. De landelijke ingezette ontwikkeling van het vereenvoudigen van de jeugdbeschermingsketen krijgt ook vorm in de jeugdhulp- en veiligheidsregio Groningen

Uitgangspunten

a. Veiligheid in het gezin is de verantwoordelijkheid van iedereen; De meldcode wordt standaard toegepast evenals de kindcheck.

b. De professional van relevante ketenpartners uit het onderwijs, het zorg-, justitieel-, ondersteunings- en medisch domein en gemeenten:

- Is in staat huiselijk geweld en kindermishandeling vroegtijdig te signaleren en het gesprek erover aan te gaan met jeugdige en ouders.
- Heeft voldoende specialistische kennis, vaardigheden en de juiste attitude om jeugdigen gezinnen te ondersteunen bij het vinden van duurzame oplossingen om het geweld te stoppen met behulp van werkzame interventies.
- Benut de consultatiefuncties van Veilig Thuis, de Raad en de jeugdbescherming.

3

Jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op.

De Groninger gemeenten omarmen de beweging van nul. Iedere jeugdige heeft het recht om in een veilige en stabiele omgeving op te groeien, bij voorkeur in de eigen thuissituatie. Het niet meer kunnen opgroeien in de eigen thuissituatie is een zeer ingrijpende gebeurtenis. Alle inspanningen dienen erop gericht te zijn uithuisplaatsingen waar mogelijk te voorkomen. Vroeg erbij zijn is belangrijk, om erger te voorkomen en te uithuisplaatsingen te verkorten. Dit vraagt om versterking van de leefomgeving van de jeugdige, en de inzet van intensieve ambulante hulp in nauwe afstemming met de mogelijkheden van jeugd, gezin en het sociale netwerk.

Zo thuis mogelijk

Als een jeugdige ondanks alle ingezette ambulante hulp niet meer thuis kan opgroeien, dan heeft een zo gezinsgetrouw mogelijke kleinschalige opvoedsituatie waarbinnen de jeugdige optimale ontwikkelingsmogelijkheden de voorkeur. Het liefst in het eigen netwerk, een pleeggezin of gezinshuis. Plaatsingen zijn altijd voorzien van doelen en perspectief, en de inzet blijft ook tijdens het verblijf gericht op terug naar huis/zo thuis mogelijk.

Uitgangspunten

a. Ondersteuning is zo dichtbij, zo licht, snel als mogelijk en zo intensief als nodig.

b. ‘0 jeugdigen die niet optimaal thuis opgroei en’. Alle inzet is gericht op het zo thuis mogelijk laten wonen van jeugdigen en het voorkomen en verkorten van een uithuisplaatsing. Inzet van verblijf is altijd een intermezzo in een ambulant traject.

4

De toegang voor (jeugd)hulp kan zijn taken goed uitvoeren.

Om het jeugdhulpstelsel in de regio optimaal door te ontwikkelen is een goede kwaliteit van de toegang tot de jeugdhulp noodzakelijk. De lokale teams zijn in toenemende mate een essentiële factor in het zorglandschap. Zowel voor de samenwerking met het specialistische veld, als in samenwerking met de basisvoorzieningen (school/opvang etc.) en netwerken in de wijken. Als het lokale team zijn basis op orde heeft zal er eerder passende jeugdhulp worden aangeboden en minder vaak te snel specialistische jeugdhulp worden toegewezen.

Vijf basisfuncties

De basis is op orde als de lokale teams de volgende vijf basisfuncties uitvoeren:

1. Creëren veilige leefomgeving.
2. Tijdig signaleren van de vraag.
3. Organiseren van vindbare en toegankelijke hulp.
4. Handelen met een brede blik.
5. Leren en verbeteren.

Daarnaast zien we nog een aantal bevorderende factoren voor de lokale teams/toegang in het versterken van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de Jeugdwet:

- Goed verwijzen en triageren door hoog opgeleide professionals.
- Teams zetten zelf ook (lichte) vormen van ambulante jeugdhulp in.
- Professionals met een brede blik krijgen ruimte om in uiteenlopende domeinen te acteren.
- Teams werken goed samen met specialistische jeugdhulp.

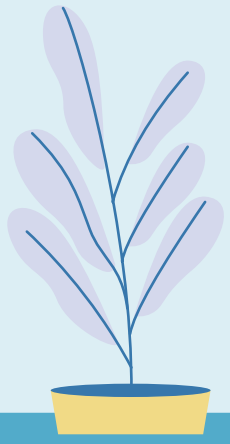
Dit is alleen succesvol als naast de gemeentelijke toegang of het lokale team ook de andere verwijzers waarmee de samenwerking met het specialistische jeugdveld te maken heeft hun rol goed uitvoeren.

Uitgangspunten

a. Een professional van de gemeentelijke toegang:
- Is vindbaar, signaleert tijdig en investeert in preventie.
- Verheldert de vraag en voert een goede triage uit.
- Verleent ondersteuning en biedt toegankelijke hulp.
- Belegt regie en houdt vinger aan de pols.
- Houdt oog voor een veilige omgeving.
- Leert en verbetert.

b. Een professional van een Gecertificeerde Instelling (GI) voldoet aan het normenkader en heeft de benodigde kennis om de verwijsrol goed uit te kunnen (laten) voeren en te kunnen sturen op de inzet van passende jeugdhulp.

c. Medisch specialisten hebben de benodigde kennis om hun verwijsrol goed uit te kunnen (laten) voeren en te kunnen sturen op de inzet van passende jeugdhulp.

5

Bij de inzet van jeugdhulp gelden enkele principes.

Om de jeugdhulp de komende jaren nog beter uit te voeren volgens de intenties van de Jeugdwet en de transformatieopgave en tegelijkertijd ook passend is binnen de budgettaire kaders, is het nodig om enkele principes of uitgangspunten over de wijze van uitvoering en samenwerking in de keten af te spreken. Aan de hand van de diverse rapporten die er zijn geschreven over de verbetering van de jeugdhulp en het verminderen van de uitgaven werken we in Nederland aan een Hervormingsagenda. Gedeeld eigenaarschap van de maatschappelijke opgaven voor de jeugd- en gezinshulp is hierbij het vertrekpunt. We hebben aandacht voor de raakvlakken tussen de verschillende opgaven (domeinoverstijgend) en kiezen voor langdurige samenwerking en contracten.

Het inrichten van een effectief en efficiënt jeugdstelsel kan niet zonder dat er gezamenlijk geleerd wordt, met gebruik van bestaande en zich ontwikkelde kennis. Om dit te realiseren willen we inzetten op strategisch partnerschap waarin gezamenlijk geleerd wordt vanuit een reflectieve werkpraktijk en kennisontwikkeling in de gehele keten. Hierin maken we actief gebruik van de ervaringskennis van jeugdigen, ouders en andere betrokkenen.

Uitgangspunten

a. Hulp en ondersteuning is complementair aan wat de jeugdige en het gezin zelf kan en zoveel als mogelijk in de directe leefomgeving en in met en rondom jeugdige en het gezin.
b. Er wordt goed onderbouwde, efficiënte en effectieve ondersteuning ingezet.
c. Er is sprake van strategisch duurzaam partnerschap en domein overstijgende ketensamenwerking tussen gemeenten en aanbieders.
d. Er wordt gedaan wat nodig is. Continuïteit van hulp en ondersteuning is gerealiseerd bij de overgang van 18- naar 18+.
e. Beheersen van de kosten inzet jeugdhulp.
f. In de gehele keten wordt doorlopend geleerd.
g. De wachttijden voldoen aan de Treeknormen.

6

De ondersteuning, begeleiding en behandeling voor jeugdigen en gezinnen is passend voor alle doelgroepen en van goede kwaliteit.

Het uitgangspunt voor de stelselwijziging is het versterken van het gewone leven. De benodigde ondersteuning en hulp is zo dichtbij mogelijk, draagt bij aan het versterken van jeugdige, het gezin en de leefomgeving. Het doel daarbij is dat kinderen, jongeren, ouders en mede-opvoeders, ook met ernstige problemen, hun gewone leven zo goed mogelijk kunnen opbouwen, herstellen of voortzetten en kwetsbare jeugdigen niet tussen wal en schip vallen.

Zorglandschap

Om het voorgaande te kunnen realiseren is het noodzakelijk in de Groninger gemeenten een dekkend, passend en bestending zorglandschap voor alle jeugdigen te realiseren en in stand te houden:

- Een landschap dat zich uitstrekt van preventie tot hoog-specialistische jeugdhulp voor jeugdigen en ouders, in nauwe aansluiting op de andere domeinen.
- Een landschap dat tevens blijvend aansluit op de veranderende vraag van de jeugdigen/ ouders, de wensen van de individuele gemeenten en de mogelijkheden en wensen van aanbieders.
- De afgelopen jaren is daar gezamenlijk intensief aan gewerkt, maar op een aantal onderdelen en voor een aantal doelgroepen doen we het nog niet goed genoeg.
- Om een dekkend en samenhangend zorg-aanbod te ontwikkelen en onderhouden is samenwerking tussen de gemeenten en de jeugdhulpaanbieders maar vooral ook tussen jeugdhulpaanbieders onderling essentieel en niet vrijblijvend.

Uitgangspunten

a. Er is sprake van een lokaal, regionaal, boven regionaal en landelijk dekkend zorglandschap voor alle jeugdigen: van preventie tot hoog specialistisch, passend bij de ondersteunings vragen jeugdige en gezin, waarbij de continuïteit en beschikbaarheid van zorg-functies jeugd is geborgd.

b. Ondersteuning bestaat uit interventies die werkzaam en effectief zijn en gericht op het optimaal opgroeien van jeugdigen; deze worden op planmatige wijze uitgevoerd door bevoegde en kundige professionals.

c. Een levenslang en levensbreed perspectief is van belang met jeugdigen met een levens-lange beperking (LVB, ASS, NAH), waarbij de focus ligt op het versterken van de eigen regie en mogelijkheden die passen bij dat moment.

4. Regionale Governance Jeugdhulp

4.1. De huidige samenwerking in beeld

Eind 2014 hebben de Groninger gemeenten besloten om een aantal taken met betrekking tot de (te decentraliseren) jeugdhulp gezamenlijk op te pakken. De reeds bestaande Gemeenschappelijke Regeling (GR) Publieke Gezondheid & Zorg (PG&Z) – waar de GGD al in was ondergebracht – is daarvoor aangepast. In deze wijziging is ook opgenomen dat de inkoop van de jeugdhulp wordt belegd bij de RIGG.
De GR PG&Z is ingesteld met een openbaar lichaam dat bestaat uit drie bestuursorganen, te weten het algemeen bestuur (AB), het dagelijks bestuur (DB) en de voorzitter PG&Z. De RIGG wordt daarbij aangestuurd door het DB. Naast het DB bestaat de Adviescommissie Jeugdhulp, hierin nemen alle bestuurlijke portefeuillehouders Jeugdhulp van de Groninger gemeenten deel. Belangrijk doel van deze Adviescommissie is om het draagvlak van de besluiten in het DB te vergroten. Daartoe adviseert de Adviescommissie voorafgaand aan de vergaderingen van het DB.

De GR PG&Z is door de colleges van B&W ingesteld en voert alleen taken uit die tot de bevoegdheid van de colleges horen. De colleges hebben middels een mandaatregeling de inkoop gemandateerd aan het DB en vervolgens aan de directeur van de RIGG.

De portefeuillehouder Jeugd in het DB is aangewezen als het bestuurlijke aanspreekpunt in en voor de regio. Inmiddels is een traject gestart tot herijking van GR PG&Z. Een belangrijk doel van deze herijking is om de betrokkenheid van de Groninger gemeenten bij de bestuurlijke besluitvorming te vergroten. Besluitvorming over deze herijking zal naar verwachting in 2022 plaatsvinden.

Op regionaal niveau vindt er thans met regelmaat bestuurlijk overleg plaats met een aantal aanbieders. Op dit moment functioneert dit overleg nog onvoldoende. Vanuit de uitgesproken wens van gemeenten om op basis van partnerschap samen te werken met aanbieders zullen - in overleg met de aanbieders - passende overlegstructuren worden opgezet tussen gemeenten en aanbieders. Ook cliëntvertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen krijgen hierin een plek.

Ambtelijke afstemming
Binnen het sociaal domein zijn drie regionale overlegpijlers te onderscheiden: gezondheid, jeugdhulp en zorg & veiligheid. Voor elk van deze overlegpijlers is er een ambtelijke afstemmings- en besluitvormingsroute.

Voor de onderwerpen aangaande jeugdhulp dient het Ambtelijk Overleg Jeugd (AOJ) en vervolgens het Strategisch Opdrachtgeversoverleg (SOO) als afstemmend, adviserend en besluitvoorbereidend voorportaal. Formeel hebben deze overleggremia geen positie in de GR, maar in de praktijk zijn ze wel belangrijk voor onder andere draagvlak en informatiedeling. Het SOO opereert daarbij op het hoogste ambtelijke niveau. Het SOO neemt de adviezen van het AOJ mee in de advisering van het DB. Het DB neemt de adviezen van het SOO mee in de besluitvorming.

Deze samenwerking tussen de gemeenten heeft als doel om wederzijdse informatievoorziening mogelijk te maken, draagvlak en commitment te creëren en het uitvoeren van het gezamenlijk opdrachtgeverschap.

4.2. Bovenregionale samenwerking

Voor de inkoop van Jeugdhulp Plus – wordt sinds de decentralisatie in 2015 bovenregionaal samengewerkt. De Groninger Gemeenten kopen samen met de regio Drenthe deze vorm van jeugdhulp in, evenals jeugdbescherming en jeugdreclassering via de GI's.

De bovenregionale samenwerking is geïntensiveerd als gevolg van de problematiek rondom (het behoud van) Jeugdhulp Plus. Gezien het belang van de 3 noordelijke regio's voor behoud van deze functie voor deze regio, is het bovenregionale overleg uitgebreid met de Jeugdhulpregio Friesland (3Noord).

Daarnaast is er een aantal onderwerpen benoemd die bovenregionaal worden besproken. Er is daarbij bestuurlijk commitment tot samenwerking op een aantal strategische dossiers. Deze zijn opgenomen in bijlage 5. In de noordelijke regio's zijn er twee bovenregionale (bestuurlijke) overleggen: op 2Noord Groningen en Drenthe (voornamelijk met betrekking tot de GI's) en op 3Noord niveau. Het besluit om bovenregionaal samen te werken, heeft zich gaandeweg vertaald in een ambtelijke voorbereiding en een bestuurlijk overleg.

4.2.1. 2Noord: Groningen & Drenthe

Er vindt zo'n vier tot zes keer per jaar bestuurlijk overleg plaats met een bovenregionale aanbieder. De voorzitter van het overleg is de portefeuillehouder Jeugd – regio Groningen. De Groninger Gemeenten zijn accounthoudende jeugdhulpregio voor deze bovenregionale aanbieders en de GI (JB Noord), tevens voor Accare en Lentis.

4.2.2. 3Noord: Groningen, Friesland en Drenthe

Het reguliere Bestuurlijke overleg 3Noord vindt tenminste vier keer per jaar plaats. Het overleg wordt wisselend per regio georganiseerd en van tevoren vindt ambtelijk vooroverleg plaats.

Een belangrijk actueel onderwerp op 3Noord niveau is de bovenregionale visie op de JeugdhulpPlus. Deze wordt naar verwachting eind 2021 vastgesteld). In dit 3Noord overleg is een deel van de agenda gereserveerd voor de bespreking van JENN.

Er is een snelle ontwikkeling geweest van thema's die bovenregionale afstemming behoeven. Voor bespreking en afstemming van nieuwe thema's (waaronder bijvoorbeeld incidentele middelen crisis GGZ – SPUK gelden) is het wenselijk om een structuur te behouden. Met een passende en op consensus gebaseerde overlegstructuur is het mogelijk om zowel de ambtelijke beleidsvoorbereiding als de bestuurlijke besluitvorming in te richten. Binnen de regio's heeft er geen formele besluitvorming plaatsgevonden over deze bovenregionale samenwerking.

5. Sturing en Bekostiging

5.1. Huidige situatie

De Groninger gemeenten kopen sinds 1 januari 2015 gezamenlijk in. Zij ontwikkelden onder andere daarvoor het Groninger Functioneel Model. Op dit moment hebben de gemeenten -via de RIGG- de jeugdhulp als volgt ingekocht:

- **Jeugdhulpplus:** overheidsopdracht Europees aanbesteed met een inspanningsgerichte bekostigingsvariant
- **Crisisdienst:** deels via een incidentele subsidiebeschikking met een taakgerichte bekostigingsvariant en deels via een overeenkomst in een 'Open House' constructie met een inspanningsgerichte bekostigingsvariant
- **Overige jeugdhulp:** overeenkomst in een 'Open House' constructie met een inspanningsgerichte bekostigingsvariant
- **Kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering (GI's):** overheidsopdracht Europees aanbesteed met een inspanningsgerichte bekostigingsvariant

Het gaat om individuele voorzieningen, dat wil zeggen voorzieningen waarvoor een beschikking, medische verwijzing of gerechtelijke uitspraak nodig is, en dus niet om algemene voorliggende voorzieningen. Deze laatste organiseren de gemeenten zelf.

Uitgangspunten die centraal staan zijn:
- keuzevrijheid voor jeugdigen in een jeugdhulpaanbieder;
- transformatie door innovatie met het aantrekken van nieuwe jeugdhulpaanbieders.

Vanuit deze uitgangspunten vindt sturing, monitoring en datavoorziening vooral plaats op cliëntniveau.

5.2. Naar het hybride model

In 2019 ervaren de Groninger gemeenten een gebrekkige regie en grip op de jeugdhulp en in het bijzonder op de kosten van de jeugdhulp. Zij hebben onvoldoende zicht op de kwaliteit van de geboden hulp en willen een betere aansluiting met de lokale opgave en meer contact met de jeugdhulpaanbieders. Op 24 januari 2020 stelt het DB de 'Uitvoeringsagenda' vast met de opdracht om te komen tot een afgewogen inkoopadvies, lokaal en regionaal voor 2022 en verder. Het proces dat gemeenten sindsdien hebben doorlopen heeft geleid tot meer inzicht in de veranderingen die nodig zijn om noodzakelijke en kwalitatief goede jeugdhulp te bieden. Het inzicht heeft geleid tot de volgende inhoudelijke stip op de horizon:

> *'Samenhangende (passende) ondersteuning voor de jeugdige en het gezin, waar jeugdhulpaanbieders in nauwe samenwerking met kind en ouders, sociaal netwerk, andere aanbieders, de toegang en andere betrokken instanties in een* ***doorlopende lijn*** *(laag-midden-hoog-specialistische jeugdhulp én met aansluiting op 18- / 18+) een* ***afgestemd totaalpakket*** *aan ondersteuning bieden'. Met een daarbij* ***passende integrale bekostigingsvorm (taakgericht)*** *van zorgaanbieders samen en waarbij jeugdhulpaanbieders medeverantwoordelijk worden gemaakt voor de te realiseren doelen'.*

De ‘stip op de horizon’ is uitgangspunt voor het vervolgtraject, waarin samen gewerkt wordt aan veranderingen in de wijze van werken van alle spelers, in de wijze van inkoop van jeugdhulp (licht, middel en zwaar), in de wijze van bekostiging daarvan en in de financiering van de RIGG. Op basis van het advies ‘De volgende stap’ worden de volgende onderwerpen uitgewerkt en vastgesteld:

- Verlenging mandaat DB PG&Z zodat de RIGG ook in 2022 e.v. haar werkzaamheden kan uitvoeren
- Opstellen van het Groninger Contractueel model
- Aanscherping Open House; fase 1 en 2

Bij de uitwerking van bovenstaande zaken zal helder moeten worden, in afstemming tussen alle stakeholders, welke vormen van jeugdhulp lokaal worden ingekocht door iedere individuele gemeenten en welke jeugdhulp door de RIGG zal worden ingekocht. Daarnaast zijn er nog de verkennende gemeenten die gaan onderzoeken of ze al meer jeugdhulp zelf kunnen inkopen om toe te werken naar de stip op de horizon.

Onderdeel van de uitwerking is ook dat gemeenten de zorgvuldigheidseisen voor de inkoop invullen en tijdig starten met de inkoop en de afronding tijdig vorm geven zodat er voldoende tijd voor de implementatie voor zowel gemeenten als aanbieders overblijft. Daar hoort ook het vaststellen en hanteren van reële tarieven bij. Samen met de aanbieders zal worden besproken hoe de administratieve lasten kunnen worden beperkt.

Dit zgn. ‘hybride model’ maakt het mogelijk dat gemeenten op verschillende en voor verschillende vormen van jeugdhulp overstappen van de huidige wijze van contracteren naar de nieuwe wijze. Gemeenten behouden bovendien ruimte om lokaal te experimenteren met een alternatieve opzet van jeugdhulp.

In het nieuwe inkoopmodel verandert daarmee de sturing van ‘cliëntniveau’ naar sturing op ‘aanbieders’. Dit heeft ook gevolgen voor o.a. de monitoring en datavoorziening.

5.3. Doorontwikkeling hoog specialistische jeugdhulp (HSJ)

De Groninger gemeenten hebben besloten om de hoog-specialistische jeugdhulp regionaal te blijven inkopen en de doorontwikkeling daarvan bij de RIGG te beleggen. De exacte afbakening van de jeugdhulp is onderdeel van het project en dient te worden afgestemd met aanbieders en gemeenten.

5.4. Versterken van het lerend zorglandschap

Om te bouwen aan een effectief en betaalbaar jeugdstelsel moeten we gezamenlijk werken met gebruik van bestaande en zich ontwikkelende kennis. Dat maakt het mogelijk om steeds door te bouwen op onze kennis over wat werkt en wat niet. Het belang van blijven leren en voortbouwen op de kennis die we hebben speelt zowel op casusniveau, organisatie- en gemeenteniveau als op het niveau van het stelsel. Het leren van casuïstiek blijven we o.a. doen in het JENN en in het regionaal expertisenetwerk.

Een andere belangrijk instrument is de monitoring. Goede monitoring geeft jeugdhulpaanbieders en gemeenten de gelegenheid om tussentijds bij te sturen waar dat nodig is. Hierbij speelt zowel het tellen, de cijfers, als het vertellen, de verhalen en ervaringen, een rol. Oftewel doen we goede dingen en doen we de dingen goed? Door de Transformatieagenda Jeugdhulp Groningen is onder andere daarvoor de Toolkit monitoring ontwikkeld.

Om de best mogelijke zorg en begeleiding te bieden aan jeugdigen en gezinnen en hen zo goed mogelijk te helpen zich te ontwikkelen, is het van belang kennis te gebruiken over bijvoorbeeld de normale ontwikkeling van jeugdigen, aard en oorzaak van problemen bij jeugdigen en in gezinnen en het effectief aanpakken van die problemen. Daarom vinden we het belangrijk dat er zoveel mogelijk evidence-based gewerkt wordt.
Wij vinden het belangrijk om te investeren in opleiden, vakmanschap en kennis. Door de krapte op de arbeidsmarkt staat dit onder druk. Om tot een duurzame oplossing te komen voor dit probleem, is een gezamenlijk gesprek nodig tussen gemeenten én jeugdhulpaanbieders.

6. Vervolg op deze regiovisie

De regiovisie biedt een inhoudelijke paraplu voor de jeugdhulp van de komende jaren. Tegelijkertijd staan er nog allerlei eisen uit de NvO open die vragen om een verdere invulling. Deze invulling vindt de komende jaren plaats in samenwerking met belangrijke partners uit het zorglandschap. Zoals eerder geschreven willen de gemeenten in de regio Groningen bij alle eisen een zorgvuldig proces doorlopen. Voldoende tijd en ruimte voor inspraak spelen hierbij een belangrijke rol.

Aan de eerste eis van de NvO wordt voldaan met het opstellen van de regiovisie waarin de beweging van het zorglandschap op hoofdlijnen staat beschreven. Het borgen van de functies, de verbinding met de lokale toegang, de niet-vrijblijvende governance en bovenregionale samenwerking (eis 2, 3, 4 en 5) zijn voorzien van een toelichting, maar vragen om een concretisering. Eisen 6, 7 en 8 hebben betrekking op de (wijze van) inkoop, contracteren en organiseren van jeugdhulp.

Alle eisen die nog verder ingevuld worden, verdienen een plek in de regiovisie. Zodra deze zijn uitgewerkt en ingevuld worden de gemaakte afspraken in de vorm van een addendum toegevoegd aan de regiovisie.

De komende periode staat in het teken van ontwikkeltafels. Aan deze tafels gaan de Groninger gemeenten en maatschappelijke partners, zoals jeugdhulpaanbieders, het onderwijs, huisartsen, (vertegenwoordiging van) cliënten en GI's in gesprek over de opgaven uit de regiovisie die om een verdere concretisering vragen. Tijdens de dialoog aan de ontwikkeltafels bestaat er voldoende ruimte de verschillende onderdelen uit de regiovisie te concretiseren, zowel op inhoud als op bijvoorbeeld verminderen administratieve lasten en bekostiging.

Na het concretiseren van de regiovisie zetten we in 2022 de ontwikkeling door richting het hybride model. Hierbij geldt wederom: het hybride model moet nog op allerlei manieren een nadere invulling krijgen. Dit kan alleen met de kennis en expertise van zorgaanbieders, (vertegenwoordigers van) cliënten en andere maatschappelijke partners.

Bijlage 1: Demografische Ontwikkelingen

In de provincie Groningen wonen iets meer dan honderdduizend jongeren jonger dan 18 jaar. Dit aantal loopt de laatste jaren terug met ongeveer 1% per jaar: van 102.845 in 2018 naar 101.389 in 2019 naar 100.234 in 2020. Zie tabel 1.

	Groningen						Nederland					
	2018		2019		2020		2018		2019		2020	
Mannen	290.938	49,9%	291.436	49,9%	292.444	49,9%	8.527.041	49,6%	8.581.086	49,7%	8.648.031	49,7%
Vrouwen	292.006	50,1%	292.554	50,1%	293.422	50,1%	8.654.043	50,4%	8.701.077	50,3%	8.759.554	50,3%
Totaal	**582.944**	**100%**	**583.990**	**100%**	**585.866**	**100%**	**17.181.084**	**100%**	**7.282.163**	**100%**	**17.407.585**	**100%**
Jonger dan 5 jaar	25.763	4,4%	25.419	4,4%	25.223	4,3%	868.099	5,1%	866.062	5,0%	861.472	4,9%
5 tot 10 jaar	28.200	4,8%	27.583	4,7%	27.121	4,6%	928.066	5,4%	917.442	5,3%	911.423	5,2%
10 tot 15 jaar	29.391	5,0%	29.056	5,0%	29.046	5,0%	966.459	5,6%	956.315	5,5%	953.204	5,5%
15 tot 20 jaar	36.665	6,3%	36.618	6,3%	35.928	6,1%	1.048.032	6,1%	1.052.019	6,1%	1.049.158	6,0%
20 tot 25 jaar	52.290	9,0%	52.745	9,0%	53.398	9,1%	1.068.781	6,2%	1.079.925	6,2%	1.094.585	6,3%
25 tot 45 jaar	139.306	23,9%	139.700	23,9%	140.774	24,0%	4.222.614	24,6%	4.255.450	24,6%	4.308.904	24,8%
45 tot 65 jaar	159.451	27,4%	158.591	27,2%	157.641	26,9%	4.839.917	28,2%	4.840.946	28,0%	4.836.284	27,8%
65 tot 80 jaar	85.088	14,6%	87.142	14,9%	89.005	15,2%	2.460.202	14,3%	2.515.184	14,6%	2.570.467	14,8%
80 jaar of ouder	26.790	4,6%	27.136	4,6%	27.730	4,7%	778.914	4,5%	798.820	4,6%	822.088	4,7%
Totaal	**582.944**	**100%**	**583.990**	**100%**	**585.866**	**100%**	**17.181.084**	**100%**	**17.282.163**	**100%**	**17.407.585**	**100%**
Jonger dan 18 jaar	102.845	17,6%	101.389	17,4%	100.234	17,1%	3.386.096	19,7%	3.357.755	19,4%	3.337.245	19,2%

Tabel 1: demografische ontwikkelingen provincie Groningen ten opzichte van Nederland (peildatum steeds 1 januari)

Het aandeel van de leeftijdscategorieën tot en met 20 ligt steeds lager dan in de rest van Nederland. Met andere woorden: in de provincie Groningen is de leeftijdsgroep 0 tot 20 jaar een kleiner deel van de bevolking dan in de rest van Nederland. Opvallend is dat de categorie 20-25 jaar juist oververtegenwoordigd is in de provincie Groningen: 9% ten opzichte van 6% landelijk.

Uit de vierjaarlijkse Jeugdmonitor van de GGD Groningen[14] blijkt dat het merendeel van de jongeren in Groningen zich gelukkig voelt en een goede gezondheid ervaart. Op het gebied van roken, alcohol- en cannabisgebruik is een dalende trend zichtbaar die sinds 2012 is ingezet.

Tegelijkertijd staat de provincie Groningen bovenaan de ranglijst van provincies met de hoogste risicofactoren voor het opgroeien van kinderen[15], waaronder laagopgeleide ouders, eenoudergezinnen en kinderen die opgroeien in armoede. De provincie Groningen blijft vooral op het gebied van sociaal economische status achter bij de rest van Nederland[16]. Het gemiddelde inkomen van de inwoners in de regio is relatief laag, terwijl het aandeel huishoudens met een bijstandsuitkering relatief hoog is. Ook het aandeel kinderen dat opgroeit in een eenouder gezin[17] en in armoede is hoog. Zo heeft de gemeente Groningen het hoogste percentage langdurige armoede van alle gemeenten in heel Nederland, d.w.z. gezinnen die tenminste 4 jaren achtereen rondkomen van een laag inkomen[18].

Armoede vergroot tevens de risico's op kindermishandeling (naast factoren als stress in de opvoeding, psychische/ psychiatrische of verslavingsproblemen ouder(s), werkloosheid en sociaal isolement. Deze risico's gelden veelal van generatie op generatie en worden moeilijk doorbroken (intergenerationele overdracht). De stad Groningen, Hoogezand-Sappemeer, Vlagtwedde en Delfzijl behoorden in 2017 tot top 25 van gemeenten[19] met de hoogste risicofactoren op kindermishandeling.

Ook het aantal gezinnen met meervoudige complexe problematiek[20] is relatief hoog in onze regio. Zo was Hoogezand-Sappemeer in 2017 de gemeente met het hoogste percentage gezinnen met meervoudige complexe problematiek in heel Nederland.

Tot slot heeft ook de aardbevingsproblematiek (en vooral de trage afhandeling van de schade) grote impact op de gezondheid van een deel van de inwoners van de regio. Aardbevingsstress uit zich in een verhoogde kans op gezondheidsklachten en een verhoogd risico op psychische klachten bij zowel ouders als kinderen[21].

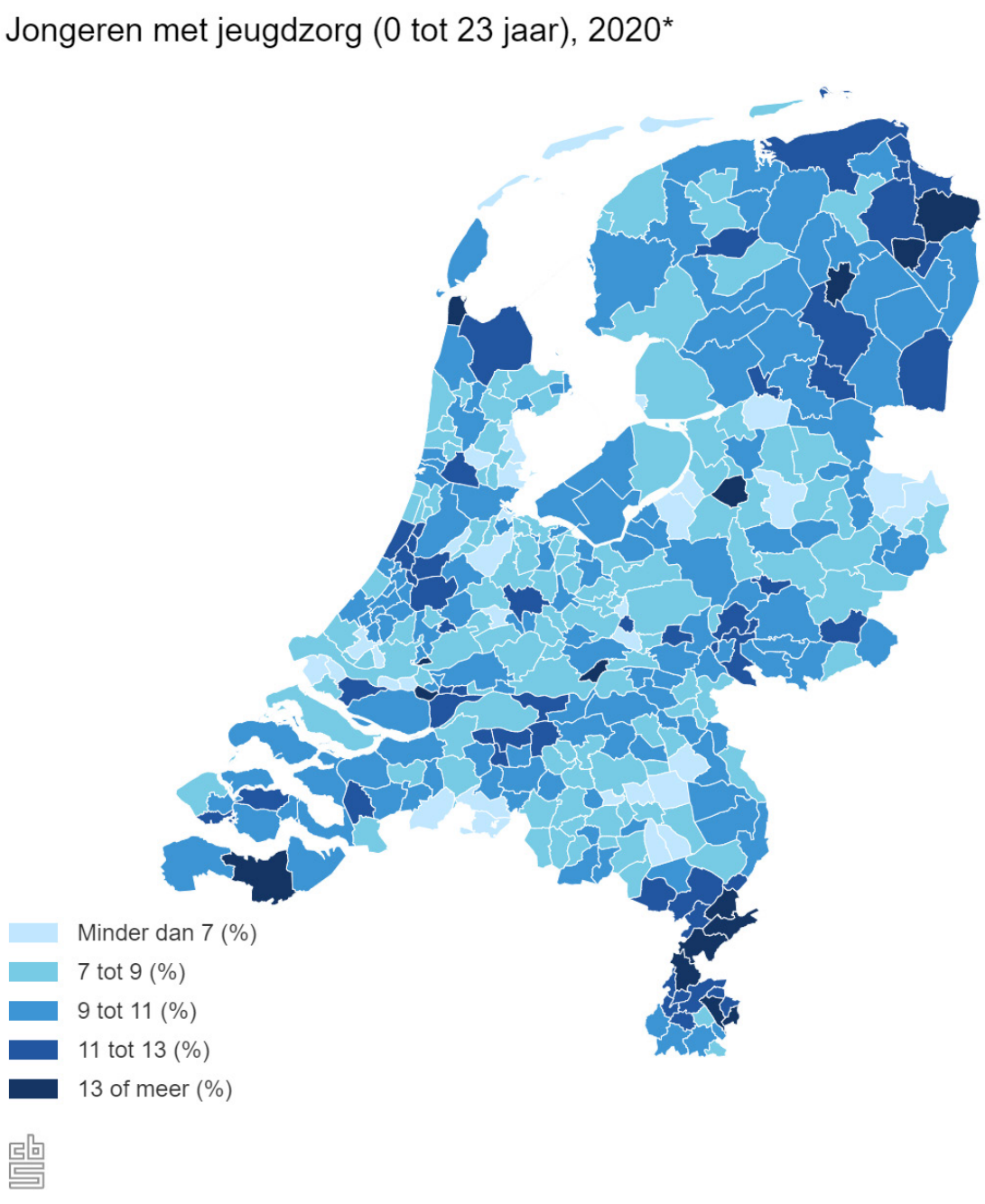
Kortom, in de regio Groningen is er een groot risico voor kinderen om op te groeien met een veelheid van ontwikkelingsbedreigingen. Tegelijkertijd zien we op basis van het jeugdgezondheidsonderzoek 2019 dat het merendeel van de jongeren in Groningen zich gelukkig voelt en een goede gezondheid ervaart. Gezondheid is belangrijk voor jongeren, het betekent meedoen met vrienden, maar ook met onderwijs, sport en ontspanning. In de provincie Groningen zien we dat jongeren in het algemeen tevreden zijn over hun gezondheid.

Er zijn weinig verschillen tussen gemeenten in de mate van ervaren gezondheid. Als we verder inzoomen zien we echter ook dat jongeren in Groningen te maken hebben met een toenemende druk in het dagelijkse leven. Zo ervaart iets minder dan de helft van de jongeren stress, voornamelijk veroorzaakt door school en huiswerk, en in mindere mate door problemen thuis of andere problemen. Het gaat beter met de leefstijl van jongeren op het gebied van roken, alcohol- en cannabisgebruik. Hier zien we dat de dalende trend die sinds 2012 is ingezet wordt doorgezet. Het gebruik van deze middelen wordt minder.

Bijlage 2: Cijfermatige analyse

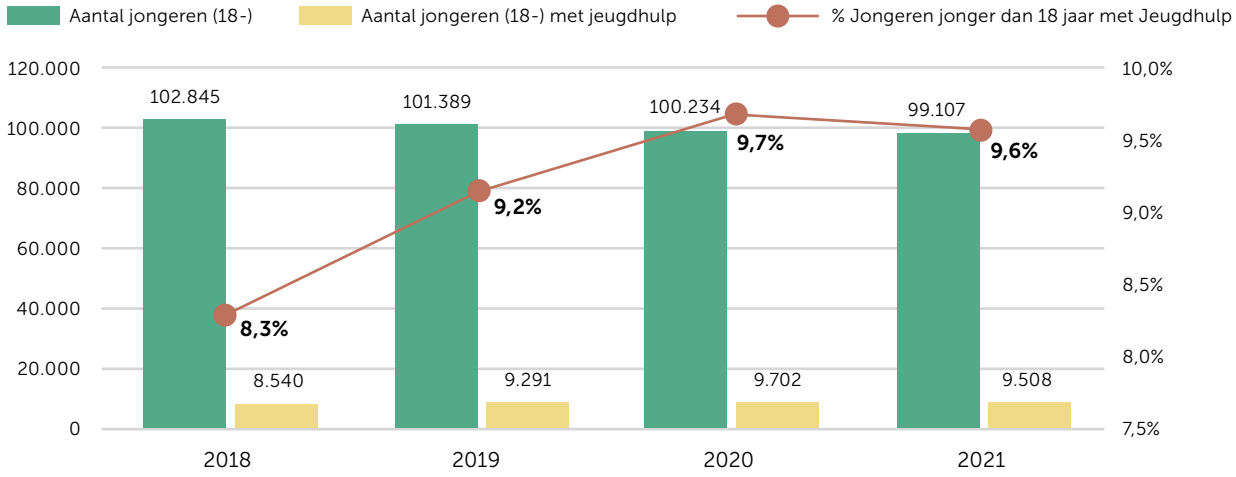
1. Het aantal jongeren in jeugdhulp stijgt in 2018 en 2019, lichte daling in 2020.

Het aandeel jongeren met jeugdzorg ligt in de provincie Groningen relatief hoog in vergelijking met de rest van Nederland. Onderstaande afbeelding toont het percentage jongeren met jeugdzorg per gemeente in de leeftijd tot 23 jaar in 2020.

Het aantal jongeren jonger dan 18 jaar in de provincie Groningen neemt af, ieder jaar met ruim 1% ten opzichte van het voorgaande jaar. Daar tegenover staat een stijging in het aantal cliënten met jeugdhulp. Hierdoor neemt het percentage jongeren jonger dan 18 met jeugdhulp ten opzichte van het totaal aantal jongeren toe. Grafiek 1 laat deze ontwikkeling zien.

	2018	2019	2020	2021
CBS: Aantal inwoners in de provincie Groningen jonger dan 18 jaar	102.845	101.389	100.234	99.107
Afwijking ten opzichte van voorgaand jaar		-1,4%	-1,1%	-1,1%
RIGG: Aantal unieke cliënten met declaratie jonger dan 18 jaar	8.540	9.291	9.702	9.508
Afwijking ten opzichte van voorgaand jaar		8,8%	4,4%	-2,0%
% Jongeren jonger dan 18 jaar met Jeugdhulp	8,3%	9,2%	9,7%	9,6%

Grafiek 1: Ontwikkeling in het aantal jongeren met jeugdhulp ten opzichte van het totaal aantal jongeren in de provincie Groningen. Peildatum is steeds 1 januari. Betreft alle jeugdhulp die door de RIGG wordt gemonitord, inclusief niet-gecontracteerde aanbieders en landelijk VNG

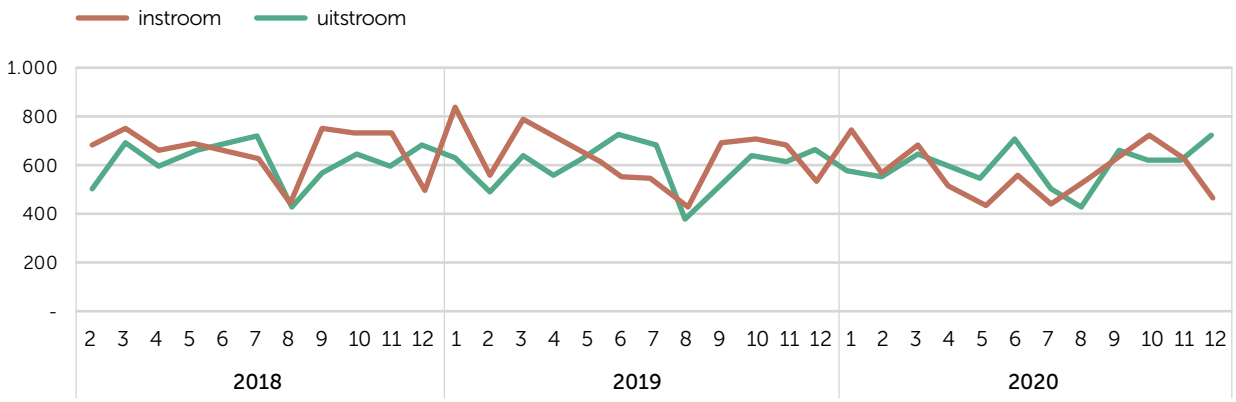
Met als peildatum 1 januari is het aantal unieke cliënten in 2019 ten opzichte van 2018 gestegen met 8,8%. In 2020 ten opzichte van 2019 is een stijging meetbaar van 4,6%. Hierbij moet worden opgemerkt dat het aantal cliënten in de loop van 2020 weer iets afneemt. Op 1 januari 2021 is het aantal jongeren met jeugdhulp dan ook afgenomen ten opzichte van een jaar eerder.

In de ontwikkeling van het aantal jongeren met jeugdhulp is het belangrijk om te kijken naar de instroom en de uitstroom. Voor analyse van instroom en uitstroom is het cruciaal om de gehanteerde definities helder te hebben. Voor de hier volgende analyse zijn de volgende definities gehanteerd:

- Instroom: de betreffende cliënt heeft geen declaraties in de 3 voorgaande maanden.
- Uitstroom: de betreffende cliënt heeft geen declaraties in de 3 opvolgende maanden.

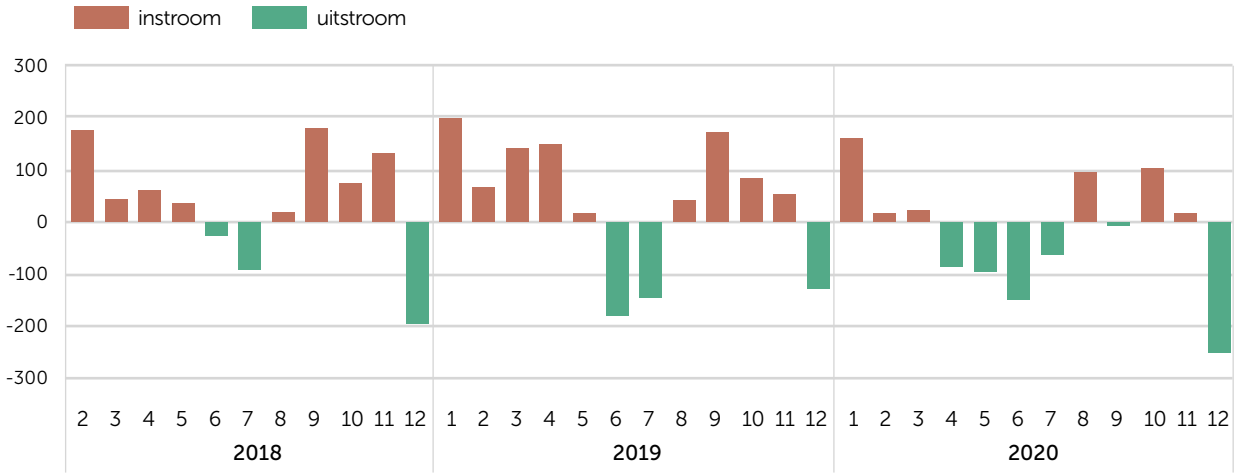
In dit geval is dus gekozen voor een afwezigheidsperiode van 3 maanden als grenswaarde. Wordt er binnen 3 maanden opnieuw gedeclareerd, dan wordt die declaratie gezien als voortzetting van het initiële traject en is er geen sprake van nieuwe instroom. Zit er meer dan 3 maanden tussen declaraties dan is er wel sprake van nieuwe instroom. Daarbij opgemerkt dat de data is teruggebracht tot hele maanden, er wordt niet verbijzonderd naar dagen binnen de maand. Een declaratie over bijvoorbeeld 10 tot 20 april wordt gezien als een declaratie over april.

De in- en uitstroom per maand (grafiek 2) vertoont een relatief stabiel patroon. In de zomer van 2020 is een duidelijk dip in de instroom te zien, veroorzaakt door de Coronamaatregelen (minder instroom met name op ambulante jeugdhulp).

Grafiek 2: *in- en uitstroom per maand*

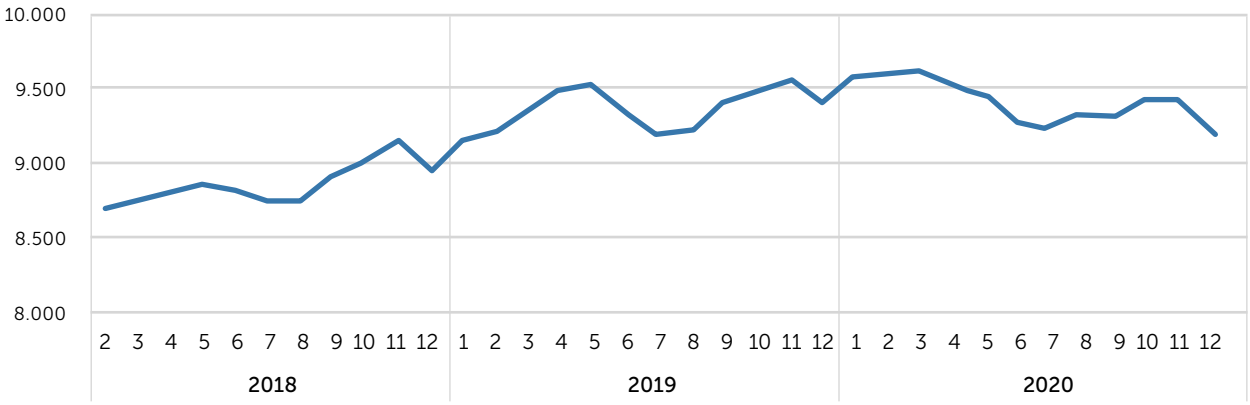
Voor de meeste maanden ligt de instroom hoger dan de uitstroom, wat inhoudt dat de populatie groeit. Dat is nog beter zichtbaar in grafiek 3, waar het netto-effect per maand wordt getoond. Het aantal maanden met een netto-instroom (oranje) is groter dan het aantal maanden met een netto-uitstroom (groen).

Grafiek 3: *netto in- of uitstroom per maand*

Grafiek 4 toont tenslotte het aantal cliënten per maand. Het netto-effect van grafiek 3 is goed zichtbaar in grafiek 4: in maanden waarin grafiek 3 oranje is (netto-instroom) stijgt grafiek 4 en in maanden waarin grafiek 3 groen is (netto-uitstroom) daalt grafiek 4.

Grafiek 4 laat bovendien zien dat het aantal cliënten in de loop van 2020 daalt. Hierin speelt corona een rol: minder instroom in voornamelijk ambulante jeugdhulp. Het exacte effect van corona is lastig te duiden.

Grafiek 4: ontwikkeling van het aantal cliënten

2. De gemiddelde declaratie per jongere stijgt

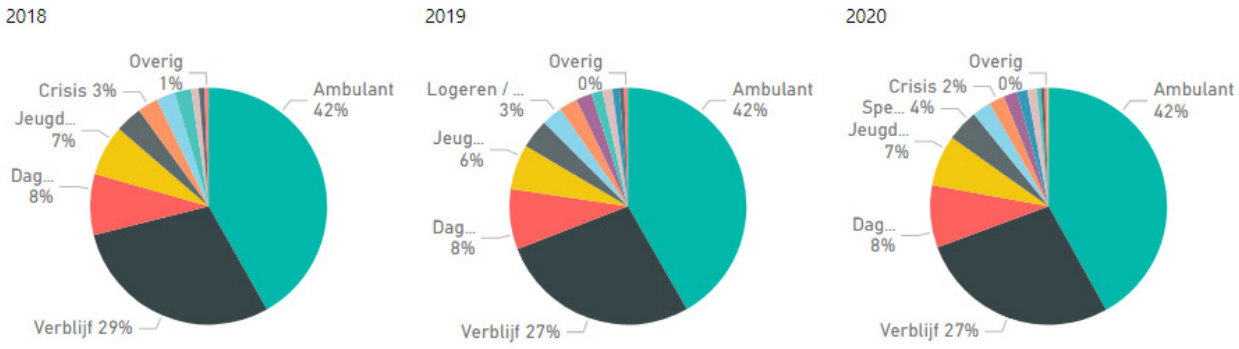
De declaratiewaarde per cliënt is gestegen in de periode 2018-2020, van € 10.110 in 2018 naar € 11.674 in 2020.

De stijging is het grootst in de categorieën ambulant en verblijf. Opvallend is de afname in de gemiddelde declaratiewaarde voor cliënten met intensieve ambulante hulp. Deze hulp wordt regelmatig ingezet als (ten dele) een alternatief voor zwaardere vormen van jeugdhulp met verblijf. De instroom op deze producten is in 2019 gestegen, maar in 2020, tegen de verwachting in weer licht gedaald. Ook de gemiddelde declaratiewaarde daalt.

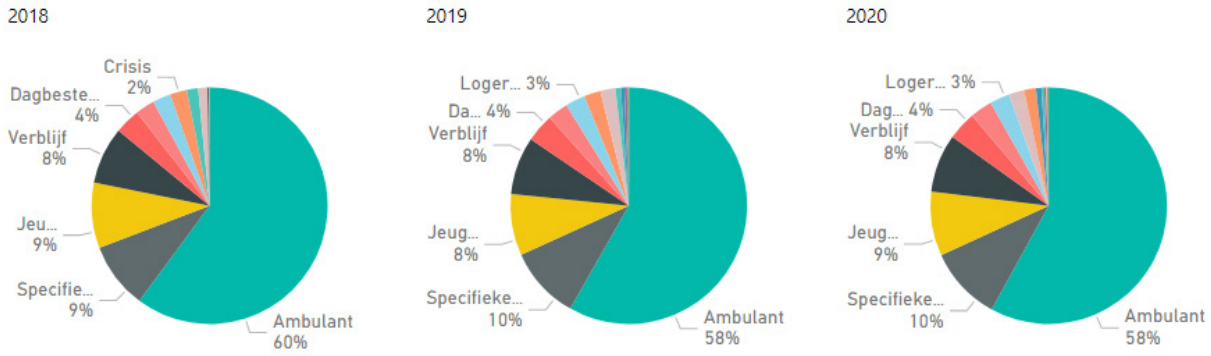
Het is algemeen bekend dat de gemiddelde declaratie per cliënt in de ambulante jeugdhulp fors lager ligt dan in de jeugdhulp met verblijf (zie ook tabel 1). Het verschil tussen deze 2 categorieën wordt nog duidelijker door het aandeel van het geheel te tonen, zie grafieken 5 en 6:

- Ambulant is goed voor 42% van de kosten (grafiek 5) en 58-60% van de cliënten (grafiek 6).
- Verblijf is goed voor 27-29% van de kosten (grafiek 5) en 8% van de cliënten (grafiek 6).

Opvallend is dat de relatieve verdeling van de categorieën over de jaren een stabiel patroon vertoont.

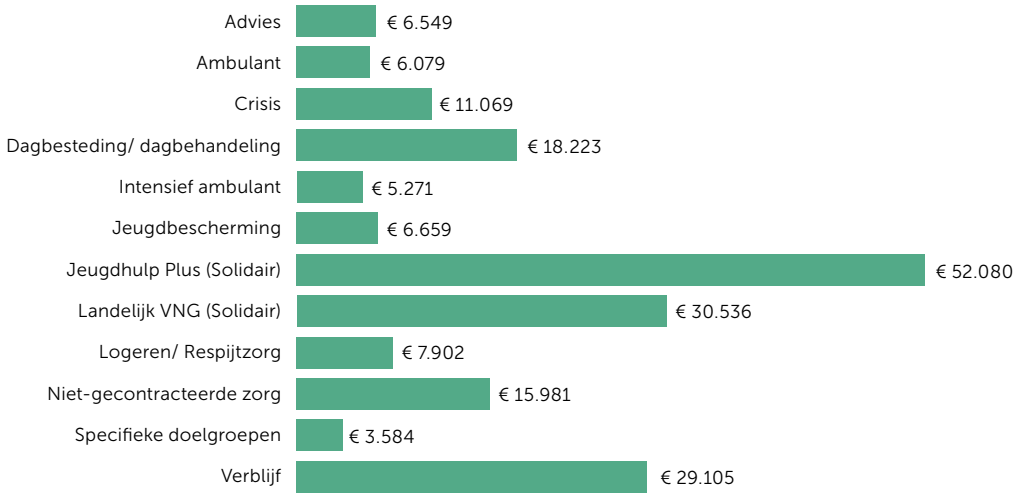

Grafiek 5: Verdeling over de productcategorieën op basis van declaratiewaarde

Grafiek 6: Verdeling over de productcategorieën op basis van cliëntaantallen

Grafiek 7 is een grafische weergave van de gemiddelde declaratiewaarde per cliënt per productcategorie in 2020 zoals getoond in tabel 1.

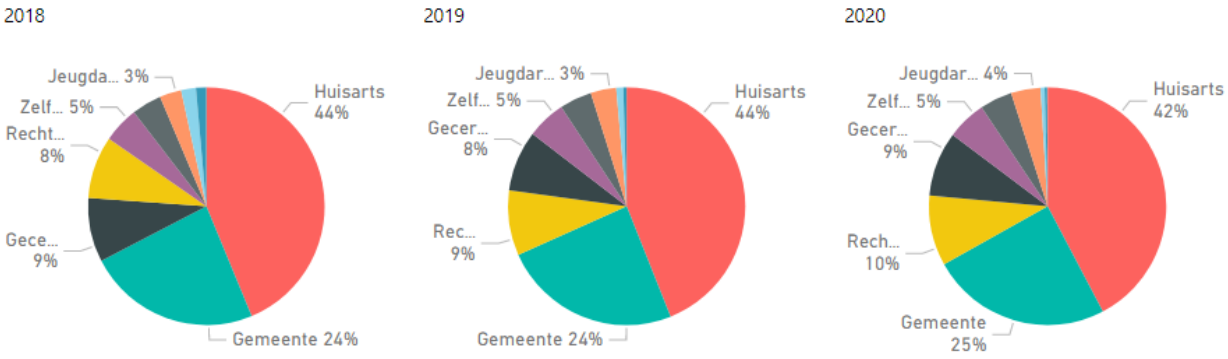
Grafiek 7: Gemiddelde declaratiewaarde per client per productcategorie in 2020

Wanneer we kijken naar de verschillende productcategorieën zien we het volgende:

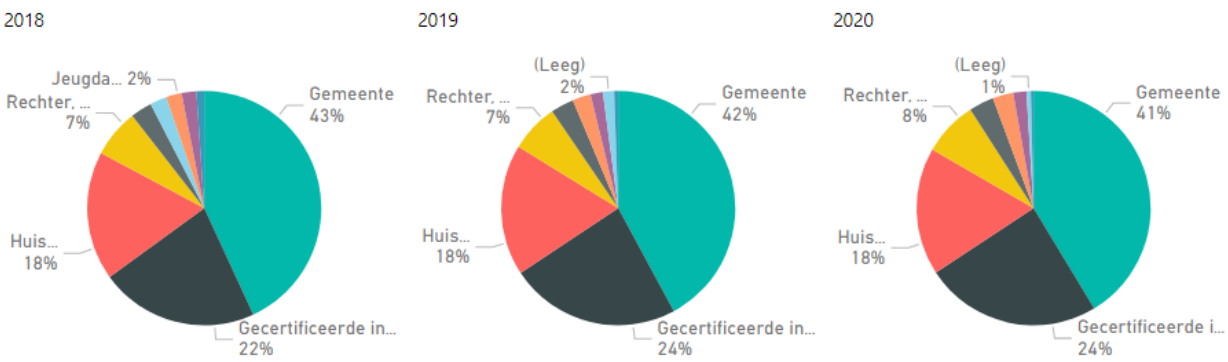
- **Kosten:** stijgingen in ambulant, verblijf, dagbesteding en jeugdbescherming.
- **Aantallen cliënten:** na stijging in 2019 daling in 2020 (-2,5%) m.u.v. JB/JR (+2%[22])
- **Gemiddelde declaratie** per cliënt neemt toe in 2020 (+6%)
- **Jeugdhulp Plus en Crisis** dalen, JB/JR stijgt
- De inzet van vormen van **intensief ambulante producten** als alternatief voor behandelzorg met verblijf laat een wisselend beeld zien. Intensief ambulant + IAG/IPG groeit vanaf 2018 met 26 % (met enige terugloop in 2020, mogelijk een Covid-19 effect). Het sterkst groeiend is MDFT en systeemtherapie. Tegelijkertijd wordt intensief ambulante en IAG/IPG fors minder ingezet dan verblijf: bv in 2020: 1778 jeugdigen in verblijf; 834 jeugdigen met IA en IAG/IPG. MDFT/MST en FACT[23] wordt relatief erg weinig ingezet: bij 170 van de 834 cliënten in 2020, d.w.z. bij ongeveer 20% van het totaal van intensief ambulant + IAG/IPG.
- **Systeemtherapie en MDFT** neemt toe in aantallen cliënten. De gemiddelde declaratiewaarde blijft nagenoeg gelijk of daalt voor deze producten. Wanneer deze producten worden ingezet om (deels) verblijfsproducten te vervangen wordt een stijging in de gemiddelde declaratiewaarde verwacht. De data suggereert dat een betere aansluiting tussen intensief ambulant en vormen van verblijf een kans is.

3. Verwijzers: verdeling blijft gelijk, huisarts grootste in aantallen, gemeenten in euro's

Landelijk is de huisarts in aantallen de grootste verwijzer naar jeugdhulp. Ook in de regio Groningen is dit te zien, zie grafiek 8. Uit grafiek 9 blijkt echter dat als we kijken naar de declaratiewaarde de gemeente en de GI's de grootste verwijzers zijn.

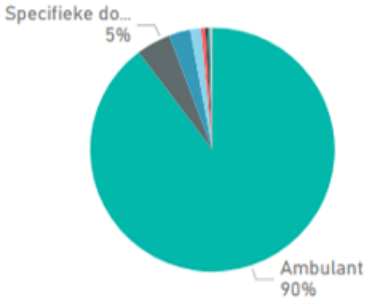
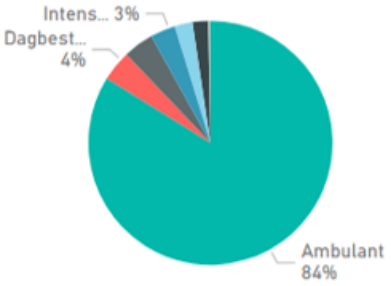
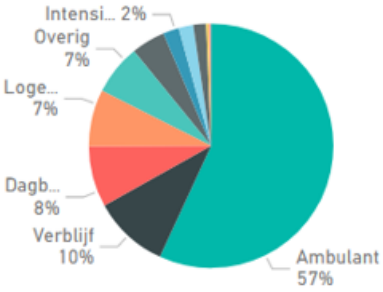
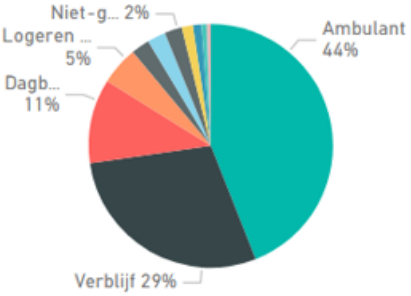
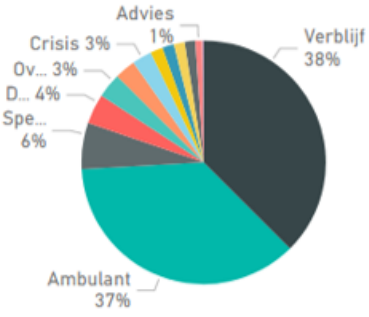
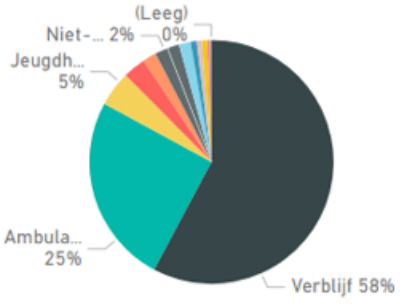
Grafiek 8: Verdeling over de verwijzers op basis van cliëntaantallen

Grafiek 9: Verdeling over de verwijzers op basis van declaratiewaarde

De gemeente is de verwijzer voor circa 40% van de kosten en circa 25% van de cliënten. Bij de huisarts is het beeld tegenovergesteld: de huisarts is de verwijzer voor 18% van de kosten en ruim 40% van de cliënten. Met andere woorden, de gemeente verwijst naar relatieve zware jeugdhulp van jeugdhulp en de huisarts naar relatief lichte jeugdhulp.

Dat beeld wordt bevestigd door grafiek 10, waarin voor de 3 grootste verwijzers wordt getoond naar welke soorten jeugdhulp zij hebben verwezen in 2020. Grafiek 10 is daarmee een combinatie van grafieken 8 en 9 voor de 3 grootste verwijzers.

	Aantal cliënten	Declaratiewaarde	Conclusie
Huisarts			*Verwijst vrijwel uitsluitend naar ambulante jeugdhulp.*
Gemeente			*Verwijst met name naar: (1) ambulant (2) verblijf*
GI's			*Verwijst met name naar: (1) verblijf (2) ambulant*

***Grafiek 10**: Verwijzers in relatie tot soort jeugdhulp in 2020*

Opvallend is dat verdeling over de verwijzers – zowel in kosten als cliëntaantallen – een stabiel patroon vertoont over de jaren heen.

Huisartsen verwijzen vooral naar GGZ. Deze producten vallen onder de categorie ambulant. De gemiddelde declaratiewaarde neemt toe voor deze doelgroep, terwijl feitelijk het aantal clienten afneemt. GI's verwijzen veel naar jeugdhulp met verblijf. Zowel de gemiddelde declaratiewaarde als het aantal cliënten is significant toegenomen. Alles bij elkaar opgeteld is de gemiddelde declaratiewaarde vanaf 2018 met 32% gestegen in 2020. Ongeveer de helft van deze stijging is te verklaren door tariefaanpassingen. Ook de absolute stijging in declaratiewaarde is het meest gestegen bij de GI's. Voor de gemeentelijke verwijzers geldt eveneens een stijging van 10% in de gemiddelde declaratiewaarde en een stijging van een kleine 3% in het aantal cliënten (beide in 2020 ten opzichte van 2018). De gemeenten verwijzen zowel naar jeugdhulp met verblijf als ambulante hulp. Ten opzichte van de andere verwijzers verwijzen gemeenten relatief veel naar dagbesteding.

4. Zware jeugdhulp is bijna 50% van de uitgaven en 33% van de cliënten

Naast de productcategorieën (ambulant, verblijft, etc.) hanteert de RIGG nog een andere indeling in haar productenboek, namelijk de zorgzwaarte. Iedere product is ingedeeld in zorgzwaarte licht, middel of zwaar. Deze indeling staat los van de productcategorisering. Zo zijn er binnen de categorie ambulant producten met zorgzwaarte licht, middel en zwaar en ook binnen verblijf zijn er producten met zorgzwaarte licht, middel en zwaar.

Wanneer we kijken naar deze indeling, zien we dat de zware jeugdhulp bovenmatig verantwoordelijk is voor de kosten: zware jeugdhulp is bijna 50% van de uitgaven en 33% van de cliënten.

	2018			2019			2020		
	Declaratie	Declaratie cliënten	Declaratie per cliënt	Declaratie	Declaratie cliënten	Declaratie per cliënt	Declaratie	Declaratie cliënten	Declaratie per cliënt
Licht	€ 25.663.708	3.719	€ 6.901	€ 29.664.597	4.004	€ 7.409	€ 27.817.346	3.739	€ 7.440
Middel	€ 50.469.422	10.518	€ 4.798	€ 54.635.180	10.618	€ 5.146	€ 64.113.905	10.824	€ 5.923
Zwaar	€ 73.887.576	6.413	€ 11.522	€ 87.835.001	7.141	€ 12.300	€ 88.393.038	6.856	€ 12.893
Overig	€ 3.462.607	321	€ 10.787	€ 2.726.843	165	€ 16.526	€ 1.050.764	85	€ 12.362

	2018			2019			2020		
	Declaratie	Declaratie cliënten	Declaratie per cliënt	Declaratie	Declaratie cliënten	Declaratie per cliënt	Declaratie	Declaratie cliënten	Declaratie per cliënt
Licht	17%	18%		17%	18%		15%	17%	
Middel	33%	50%		31%	48%		35%	50%	
Zwaar	48%	31%		50%	33%		49%	32%	
Overig	2%	2%		2%	1%		1%	0%	

Tabel 2: Declaratiewaarde, aantal cliënten en gemiddelde declaratiewaarde naar zorgzwaarte

De procentuele verdeling over de jaren heen vertoont een stabiel patroon.

5. De complexiteit van de jeugdhulp neemt toe (stapeling van aanbieders en producten).

Een opvallende ontwikkeling in de laatste jaren is het toenemend aantal cliënten met een hoge declaratiewaarde. In tabel 3 is de declaratiewaarde per cliënt per jaar ingedeeld in categorieën, met daarachter het aantal cliënten dat zich in die categorieën bevindt in 2018-2020.

Declaratie per cliënt	2018	2019	2020
€ 0 - 25.000	13.613	14.080	13.681
€ 25.000 - 50.000	945	1.006	1.080
€ 50.000 - 75.000	345	423	430
€ 75.000 - 100.000	132	174	148
€ 100.000 - 200.000	143	170	185
€ 200.000 - 300.000	3	5	10
€ 300.000 - 400.000	-	-	2
€ 400.000 - 500.000	-	-	1
	15.181	**15.858**	**15.537**

Tabel 3: declaratiewaarde per cliënt

Uit tabel 3 blijkt dat er in 2018 146 cliënten waren met een declaratiewaarde hoger dan € 100.000, namelijk 143 in de categorie € 100.000 tot € 200.000 en 3 in de categorie € 200.000 tot € 300.000. In 2019 waren dat er al 175 (170 + 5) en in 2020 waren dat er 198 (185 + 10 + 2 + 1).

De declaratiewaarde per cliënt per jaar is de totale declaratiewaarde over alle producten en alle aanbieders. Bij cliënten met een hoge declaratiewaarde is veelal sprake van stapeling van producten en aanbieders. De toename van het aantal cliënten met een declaratiewaarde groter dan € 100.000 per jaar zit met name in de producten Verblijfstrajecten middelzwaar, Verblijfstrajecten zwaar en Individuele Begeleiding Specialistisch.

Omdat het aantal cliënten met een declaratiewaarde boven € 100.000 toeneemt, neemt het aandeel van deze groep cliënten in de totale kosten toe. Uit tabel 4 blijkt dat deze groep in 2018 nog goed was voor 17,8 miljoen euro, in 2020 is dat al 27,4 miljoen euro.

Cliënten met een totale declaratiewaarde groter dan € 100.000	2018	2019	2020
Aantal cliënten	146	175	198
Declaratiewaarde van deze cliënten	€ 17.869.323	€ 22.495.762	€ 27.421.440
Gemiddeld per cliënt	€ 122.393	€ 128.547	€ 138.492

Tabel 4: cliënten met een declaratiewaarde groter dan € 100.000 per jaar

Bijlage 3: Groninger Functioneel Model en Regionale transformatieopgaven

Visie 2015-2018: Het Groninger Functioneel Model

Op basis van de doelen en intenties van de Jeugdwet heeft de jeugdhulpregio Groningen in 2014 het Groninger functioneel Model ontwikkeld met de volgende uitgangspunten:

1. Jeugdigen groeien gezond, veilig en kansrijk op;
2. Het gewone positieve opgroeien en opvoeden, in de pedagogische 'civil society' met sterke basisvoorzieningen, is het fundament van het nieuwe jeugdstelsel.
3. Indien er ondersteuning gewenst is bij opvoed- en opgroeiproblemen, is deze gericht op het versterken van de eigen kracht en de zelfregie van de jeugdige en het gezinssysteem. Positieve krachten vanuit de directe omgeving van het gezin worden daarbij gemobiliseerd. Zowel jeugdige, gezin, netwerk als sociale omgeving worden actief betrokken bij het vinden van effectieve oplossingen bij opvoed- en opgroeiproblemen.
4. Jeugdhulp wordt zoveel als mogelijk in, met en rondom het gezin geboden; De gemeente zet hiervoor de lokaal georganiseerde en ingekochte basisondersteuning in.
5. De vraag van de jeugdige en het gezin is leidend binnen de professionele normen. De professional maakt samen met de cliënt hierin een zorgvuldige afweging. Samen bepalen zij of en hoe de hulp wordt ingezet/ georganiseerd.
6. Ondersteuning bestaat uit interventies die werkzaam en effectief zijn; deze worden op een planmatige wijze uitgevoerd door bevoegde en kundige professionals.
7. Jeugdhulpaanbieders werken vanuit de 'flexibele schil' samen rondom deze gezinnen.
8. Ondersteuning is passend: licht waar kan, maar zwaar waar nodig. Daar waar lichtere inzet mogelijk is wordt er 'afgeschaald'; indien nodig kan er meer intensieve ondersteuning worden toegevoegd/ c.q. kan worden 'opgeschaald'.
9. De intensieve ondersteuning wordt zoveel als mogelijk uitgevoerd in de natuurlijke leefomgeving van het jeugdige. Vanuit de intensieve ondersteuning zal ook gewerkt worden aan de inzet van zorgtrajecten gericht op het voorkomen van plaatsing en het voorkomen van terugval. De intensieve ondersteuning wordt gezamenlijk ingekocht via de Regionale Inkoop Organisatie (de RIGG).

Transformatieagenda

In 2015 is tevens gestart met de uitvoering van diverse transformatieopgaven zoals:

- Coördinatie van bereikbaarheid en crisisopvang, met als doel te komen tot één provinciaal loket;
- Verdere vernieuwing en flexibilisering van het 'Pleegzorg' aanbod. Gericht op benodigd volume, de vorm van het aanbod, de begeleiding die erbij gegeven wordt en de kwaliteit ervan;
- Transformatie dyslexievergoedingsregeling;
- Het overbrengen van Signs of Safety als benaderingswijze op de (lokale) netwerkpartners.

In 2018 is een beleidsmatige aanscherping gemaakt met het vaststellen van de Transformatieagenda Jeugdhulp 2.0. Het programma *Groningen geeft thuis* stimuleert sinds 2019 de uitvoering hiervan via de volgende ontwikkelingslijnen: Alle jeugdigen krijgen de kans zich positief te ontwikkelen, Jeugdigen groeien zo thuis en veilig mogelijk op en Jeugdigen in Groningen worden beter ondersteund. Speerpunten zijn onder meer: flexibilisering pleegzorg, terugdringen van het aantal dak- en thuisloze jongeren (16-27 jaar), gezinsindicaties, scheiden zonder schade, aansluiting 18-/18+: onderzoek naar samenhangend, passend en flexibel aanbod voor alle jongeren van 16 tot 27 jaar, thuiszitters weer naar school en ontwikkeling gestandaardiseerde wijze van monitoring voor transformatie voor de gehele Groningse jeugdhulpketen.

Bijlage 4: Organisatie Zorglandschap

De namens de Groninger gemeenten door de RIGG ingekochte jeugdhulp bestaan uit de volgende overeenkomsten en vormen van Jeugdhulp:

1. **Open House overeenkomst.** Looptijd tot 31-12-2027. Opzegtermijn voor de RIGG als opdrachtgever van aanbieders is 12 maanden. Ieder product kent specifiek kwaliteitseisen en een daarop gebaseerd tarief. Het betreft de volgende producten:

- **Ambulant van licht tot zwaar**
  - Individuele begeleiding en -behandeling
  - Gezinsbegeleiding en -behandeling
  - Groepsbegeleiding en -behandeling
- **Intensief ambulant, zoals:**
  - FACT
  - MDFT
  - MST
  - Systeemtherapie
  - Relationele gezinstherapie
- **Dagbesteding en dagbehandeling**
  - Dagbesteding
  - Kinder Diensten Centrum (KDC)
  - Medisch Kleuter Dagverblijf (MKD)
- **Logeren/respijtzorg**
  - Logeren laag en hoog intensief
  - Respijt zorg kinderen met psychiatrische problematiek
  - Respijt zorg voor jeugdigen en met meervoudige problematiek (KDC jeugdigen)
- **Verblijf en opname**
  - Pleegzorg (met ook mogelijkheid om behandeling toe te voegen)
  - Begeleid wonen
  - Verblijf gezinsgericht: woonhoeve, gezinshuis en gezinshuis Plus
  - Verblijf met intensieve begeleiding
  - Verblijf met intensieve behandeling
  - Verblijf langdurig beschermd
- **Specifieke doelgroepen**
  - Integrale ondersteuning van specifiek doelgroepen en in lijn met de transformatie: integrale vroeghulp, vroegtijdige interventies ter voorkoming van dagbehandeling, complexe echtscheiding, behoud en toelichting onderwijsdeelname, gezinnen met geringe sociale redzaamheid, Complex trauma. Deze producten zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met gemeenten en aanbieders.
  - Specialistische behandeling: Ernstige Enkelvoudige Dyslexie
  - Hoog specialistische behandeling: Consultatieve Kinder- en jeugdpsychiatrie, Tic stoornissen, Gender Dysforie, Foetaal alcohol
- **Overig:** vervoer en persoonlijke verzorging
- **Advies:** advies vanuit jeugdhulp aanbieder

2. **Europese openbare aanbesteding**

- **Gecertificeerde instellingen** (GI's). Uiterste einddatum is 31-12-2023
  - Jeugdbescherming
  - Jeugdreclassering
  - Advies vanuit de G.I.
- **Jeugdhulpplus:** Europese aanbesteding. Gezamenlijk aanbesteed met de Drentse gemeenten. Huidige einddatum is 31-12-2021, de uiterste einddatum van het contract is 31-12-2023.

3. **Begrotingssubsidie**

- **Spoed voor Jeugd** (coördinatiefunctie crisis, consultatiefunctie voor verwijzers en aanbieders en crisisinterventie buiten kantoortijden): Uiterste einddatum is 1 juli 2023
- **Crisishulp** Begrotingssubsidie met garantiebudget voor de verblijfsvoorzieningen. Uiterste looptijd tot 1 juli 2023
- **Niet cliëntgebonden voorzieningen:** jaarlijkse begrotingssubsidies voor:
  i. Belangenbehartiging en voorlichting voor Pleegouders
  ii. Het Loket, regelt bijzondere vergoedingen aan pleegouders
  iii. Individuele belangenbehartiging jeugdigen en opvoeders
  iv. Coördinatie Vroeg erbij Team

Bijlage 5: Overzicht thema's op bovenregionaal niveau (Inventarisatie per 20 april 2021)

Bovenregionale thema's voor samenwerking

Aan de ambtelijke afvaardigingen 3Noord is gevraagd voor het volgende BO 3Noord van 28 april een inventarisatie (inclusief procesvoorstel met planning bestuurlijke afstemming in eigen regio) van de bovenregionale thema's voor te bereiden met aandacht voor draagvlak, verschillen/overeenkomsten regio's en bovenregionale governance. In onderstaande tabel is weergegeven wat de stand van zaken betreffende de totstandkoming van de regiovisie is, voor welke thema's een verplichte samenwerking geldt en voor welke thema's we een 'vrijwillige' samenwerking nodig achten. Deze tabel wordt gebruikt op ambtelijk niveau, is van april 2021 en is een levend document. Met andere woorden: er kunnen thema's verdwijnen of toegevoegd worden aan deze lijst.

Nr.	Thema	Friesland	Groningen	Drenthe
	Stand van zaken opstellen regiovisie NvO Jeugd	Het Startdocument Regiovisie is opgesteld met daarin alle stukken van eerder. Er is gekeken wat actueel is. Op de basisvoorwaarden is commitment. Na de zomer wordt van hieruit verder gewerkt aan de totstandkoming van de regiovisie en is het plan de regiovisie vast te stellen in alle gemeenteraden. Liefst voor verkiezingen 22 maart 2022.	Basis bijna op orde (data verzameld). Er is een kleine groep bezig om alles voor te bereiden. Er wordt een tijdlijn uitgewerkt en een procesplan hoe stakeholders te betrekken. Er is op dit moment een proces gaande waarin onderzocht wordt hoe de (samenwerking op) de inkoop voor de komende jaren vorm moet krijgen. Het opstellen van de regiovisie wordt gezien als een kans om aan dit proces inhoudelijke input te leveren en in samenwerking met stakeholders mee aan de slag te gaan.	In Drenthe is het proces en de planning voor het opstellen van de regiovisie uitgewerkt. De concept visie wordt 30 juni aan het bestuur overleg voorgelegd. De regiovisie wordt gezien als een bundeling van de lopende bewegingen en ontwikkelingen, waardoor een overdrachtsdocument ontstaat voor het vervolg van de transformatie. Door zichtbaar te maken wat er al is, wordt inzichtelijk wat nog moet gebeuren. De vaststelling van de regiovisie per gemeente is vormvrij, hoeft niet tegelijkertijd, en ligt bij de individuele gemeenten.
	Verplichte samenwerking			
1	Complexe casuïstiek i.r.t. expertisenetwerken (JENN) incl. kleinschalig wonen (beschikbaarheid en continuïteit) incl. Reizend Specialistisch Team (RST)	Gemeente Groningen is opdrachtnemer (1 van de landelijke 8 gemeenten) en heeft opdracht dit met Friesland en Drenthe op te zetten en af te stemmen. JENN moet groeien naar een bovenregionale visie en netwerksamenwerking op complexe casuïstiek met aansluiting bij de 3 regionale expertteams.		
	Vrijwillige samenwerking			
2	Jeugdhulp Plus (Bovenregionaal plan afbouw Jeugdhulp Plus Noord-Nederland, Jeugdhulp met een plus, 31 maart 2021)	Op 22 december 2020 is in het bestuurlijk overleg 3 Noord de bestuurlijke opdracht gegeven om gezamenlijk (Jeugdregio's Drenthe, Friesland, Groningen, centrumgemeenten Groningen en Leeuwarden en jeugdhulpaanbieders Stichting Elker en Jeugdhulp Friesland) te komen tot een bovenregionale visie Jeugdhulp Plus (JH+). De streefdatum voor het definitief vaststellen van het bovenregionale plan is 1 september 2021.		
3	JB/JR	Er is ketensamenwerking in de justitiële keten: RvdK, OM, Rb, GI's, gemeenten.		
			In 2Noord is er samenwerking in de aanbesteding GI's.	
4	Gezamenlijk opdrachtgeverschap bovenregionale jeugdhulpaanbieders en ontwikkelingen specialistisch jeugdzorglandschap (bijv. orthopedagogische behandelcentra van. Accare en Ambiq)	3Noord weet elkaar zowel ambtelijk als inhoudelijk te vinden. Voorstel om hier structureel het gesprek over te voeren en op die manier invulling te geven aan gezamenlijk opdrachtgeverschap (elkaar vroegtijdig meenemen). *Opmerking Verantwoordelijkheid accounthoudende regio:* De accounthoudende regio is standaard de grootste regio van een jeugdhulpaanbieder, die naar andere regio's acteert bij risico's van discontinuïteit . Bij dreigende liquiditeitsproblemen bepalen de betreffende aanbieder en accounthoudende regio welke stappen gezet moeten worden. Via het systeem van vroeg signalering (EWS) ziet de accounthoudende regio toe hoe aanbieders zich organisatorisch en financieel ontwikkelen en onderhoudt zij daarover met aanbieders en betrokken regio's overleg. Als er een continuïteitsprobleem speelt, spannen de betrokken regio´s zich tot het uiterste in om onder leiding van de accounthoudende regio tot een gezamenlijke oplossing te komen. Voor 3Noord zijn de Groninger gemeenten accounthoudende regio voor Accare, Elker, Lentis Jonx en JB Noord. Friesland voor Regiecentrum Bescherming en Veiligheid. Twente is accounthoudende regio voor Ambiq en daarmee verantwoordelijk voor het bovenregionaal afstemmingsoverleg over Ambiq.		
5	Verbeteraanpak GI's incl. doorbraakaanpak	Er is uitwisseling tussen de 3 regio's. Uitwisseling betreft zowel de inventarisatie, de wachtlijsten als de casuïstiek.		
6	Academische onderzoeksfunctie kinder- en jeugdpsychiatrie Accare	De gemeente Groningen is accounthoudende gemeente. Het werkgebied van Accare voor deze functie omvat 8 jeugdhulpregio's, waaronder de 3 noordelijke regio's. Inhoudelijke afstemming vindt plaats via de adviesraad Child Study Centre en landelijke afstemming tussen de academische centra en de 4 centrumgemeenten en de VNG.		
7	JeugdhulpPlus plaatsingscoördinatie	Friesland is penvoeder en neemt in 2021 initiatief tot afstemming tussen de 3 regio's.		
8	Spoedeisende jeugdhulp in crisissituaties Spoed4Jeugd	Hoe met elkaar in stand houden vraagt de komende periode om afstemming.		
9	Hoog specialistische jeugdzorg	Al ingekocht.	Moet in Groningen door ontwikkeld worden, is opdracht van RIGG.	Al ingekocht.
10	Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd (jeugdreclassering)	Vanaf 1 januari 2021 kunnen jeugdigen in de Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd Noord (KVJJ) in Groningen geplaatst worden. De start van de KVJJ in het Noorden is onderdeel van een landelijke wijziging in het stelsel rond de vrijheidsbeneming van justitiële jeugdigen. Deze stelselwijziging is bedoeld om meer maatwerk in zorg en beveiliging mogelijk te maken.		
11	Gecombineerde kleinschalige voorziening gesloten jeugdhulp	Wordt besproken in 3Noord.		
12	Uniform scheidingsaanbod met rechtbanken			
13	Verplichte zorg zoals bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (wet verplichte Jeugd GGZ)			
14	Pleegzorg			Het projectplan Mocking-bird volgt binnenkort en zal besproken worden met het programmateam Envedder.

Bijlage 6: Voetnoten

1 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/12/15/stelsel-in-groei

2 Een volledige uiteenzetting van de demografische ontwikkelingen leest u in bijlage 1.

3 https://ggd.groningen.nl/app/uploads/2020/10/GGD-magazine-Jeugdmonitor-2019-DEF-19-oktober-2020.pdf

4 Bronnen: GGD Gezondheidsmonitor. Postmes et al. (2018), TCMG, Kamerbrief eZK, DvhN

5 Onderzoek 'Kinderen in tel' (KIT), Databoek 2016, febr. 2017

6 Regiobeeld Noord, Menzis, versie 1.13, sept. 2020

7 Landelijk 15,4 % Provincie Groningen 17,2%, Stad Groningen op no 6 van 390 gemeenten ('Kinderen in tel' (KIT), Databoek 2016, febr. 2017

8 Armoede en sociale uitsluiting' CBS, 2018'

9 Een combinatie van problemen op sociaal-economisch gebied, problemen op psychosociaal gebied bij de volwassene(n), problemen op psychosociaal gebied bij de jeugdige(n). De problemen zijn chronisch, complex en met elkaar verweven en vaak intergenerationeel (Nederlands Jeugdinstituut 2017).

10 https://rigg.nl/Gemeenten/default.aspx: zie de verwijzing naar het Groninger Functioneel Model.

11 Niet alle cijfers zijn meegenomen in deze analyse. Declaraties uit het berichtenverkeer én de papieren facturen maken onderdeel uit van deze analyse. Een aantal betalingen vinden plaats 'buiten het systeem'. Het gaat onder andere over de corona-omzetcompensatie 2020, PGB's, unieke productafspraken met een aantal aanbieders en loonprijs-compensatie. Deze zijn niet meegenomen in de data-analyse. De PGB valt buiten de scope van de RIGG en daarmee buiten de scope van deze rapportage. Er is sprake van een forse daling in de kosten van PGB, wat mogelijk deels veroorzaakt wordt door een substitutie naar jeugdhulp.

12 De declaratiewaarde per cliënt per jaar is de totale declaratiewaarde over alle producten en alle aanbieders.

13 De regiovisie is schriftelijk geconsulteerd bij maatschappelijke partners in oktober 2021.

14 https://ggd.groningen.nl/app/uploads/2020/10/GGD-magazine-Jeugdmonitor-2019-DEF-19-oktober-2020.pdf

15 Onderzoek 'Kinderen in tel' (KIT), Databoek 2016, febr. 2017

16 Regiobeeld Noord, Menzis, versie 1.13, sept. 2020

17 Landelijk 15,4 % Provincie Groningen 17,2%, Stad Groningen op no 6 van 390 gemeenten ('Kinderen in tel' (KIT), Databoek 2016, febr. 2017

18 Armoede en sociale uitsluiting' CBS, 2018'

19 Bronnen: Raad voor de kinderbescherming op basis van CBS-cijfers https://www.cijfersrvdk.nl/pdf/RvdK-Risicofactoren_Def.pdf; ttps://www.nrc.nl/nieuws/2018/04/26/meer-risico-op-kindermishandeling-in-grote-steden-a1601053, april 2018.

20 Een combinatie van problemen op sociaal-economisch gebied, problemen op psychosociaal gebied bij de volwassene(n), problemen op psychosociaal gebied bij de jeugdige(n). De problemen zijn chronisch, complex en met elkaar verweven en vaak intergenerationeel (Nederlands Jeugdinstituut 2017).

21 Bronnen: GGD Gezondheidsmonitor. Postmes et al. (2018), TCMG, Kamerbrief eZK, DvhN

22 Als gevolg van doorbraakproject GI's naar aanleiding van rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd', landelijk rapport 2021, IGJ

23 Oorzaak lange wachttijden als gevolg van toename instroom 18+

Reactienota Regiovisie
15 november 2021

De Groninger gemeenten hebben de regiovisie jeugdhulp ter consultatie voorgelegd aan maatschappelijke partners. Er is veelvuldig gebruikt gemaakt van de mogelijkheid om te reageren op de regiovisie. In totaal hebben we van meer dan 20 organisaties reacties ontvangen. De Groninger gemeenten waarderen uw betrokkenheid bij het opstellen van de regiovisie. In deze reactienota leest u een samenvatting van deze reacties én hoe de reacties zijn verwerkt in de regiovisie. Alle reacties leest u in de bijlage, inclusief de wijze waarop deze reactie is verwerkt of nog een plaats krijgt in het vervolgtraject.

Een deel van de opmerkingen heeft geleid tot directe wijzigingen in de regiovisie. Tegelijkertijd landt een ander deel van de opmerkingen in het vervolgproces van de regiovisie. In de komende periode gaan de Groninger gemeenten verder met u in gesprek over het concretiseren van de regiovisie.

Rode draden
Op basis van alle reacties onderscheiden we hierin zes rode draden:

1. Regiovisie geeft antwoord op de 'Wat', de 'Hoe' ontbreekt
Verschillende reacties op de 'scope van de regiovisie' benoemen het feit dat de regiovisie op hoofdlijnen het 'Wat' beschrijft, maar nog onvoldoende beschrijft 'Hoe' het 'Wat' gerealiseerd gaat worden. Dit zijn terechte constateringen. In de inleiding van de regiovisie staat benoemd dat de inhoud is gebaseerd op bestaande (beleids)documenten, rapporten en ervaringen van de afgelopen jaren. Vanwege de aard van een aantal eisen uit de NvO geven sommige teksten in de regiovisie vooral een beschrijving van de stand van zaken en de opgaven op hoofdlijnen.

Passend bij de kaderstellende taak van de gemeenteraden wordt deze regiovisie die gaat over het 'Wat' aangeboden aan de gemeenteraden. De verdere invulling van het 'Wat' én de vertaling naar het 'Hoe' is de volgende stap die de Groninger gemeenten gezamenlijk willen zetten met jeugdhulpaanbieders en belangrijke maatschappelijke partners.

2. Proces van het opstellen van de regiovisie
Uit de reacties blijkt dat er meerdere vragen en opmerkingen zijn over de totstandkoming en het vervolgproces van de regiovisie. Het proces van de regiovisie bestaat uit meerdere stappen. Dit proces eindigt dan ook niet bij het vaststellen van de regiovisie door de gemeenteraden. Na deze consultatiefase is de eerste vervolgstap om gezamenlijk de regiovisie te concretiseren aan ontwikkeltafels. Hierin maken we de vertaling van het abstracte 'Wat' naar een concreter 'Hoe'.

Hoewel er twee bijeenkomsten zijn georganiseerd (één in juni en één in augustus), sloten deze onvoldoende aan bij de verwachtingen van de deelnemers. Wij zijn blij met de vele reacties die we hebben ontvangen over de regiovisie, zowel positief als negatief. Het toont de betrokkenheid van allerlei organisaties bij de jeugdhulp in de regio Groningen. Deze betrokkenheid hebben we nodig in de volgende fase van de regiovisie. De komende maanden staan in het teken van de concretisering van de regiovisie, waarin de kennis en ervaring van betrokken organisaties hard nodig is.

3. Een goede analyse mist in de regiovisie
In hoofdstuk 2 van de regiovisie staat een (voornamelijk) cijfermatige analyse van de jeugdhulp. Zo komen ontwikkelingen in de kosten, het gebruik van bepaalde producten en verwijzingen aan bod. Diverse reacties constateren dat de duiding achter deze cijfers mist in de regiovisie. Het proces waarin we de data verder duiden vraagt een inhoudelijke verdiepingsslag samen met jeugdhulpaanbieders en kennisinstituten, waarbij de financiële data verrijkt wordt met kwalitatieve

data en inhoudelijke kennis.

Op basis van de gezamenlijke duiding kunnen we toewerken naar gelijke definities. Uit een aantal reacties blijkt dat niet alle definities duidelijk zijn in het stuk of dat termen op verschillende manieren in het stuk worden toegepast. Het is essentieel om deze definities in gezamenlijkheid te ontwikkelen, zodat we in het vervolgproces van de regiovisie dezelfde definities hanteren.

4. Preventie

Verschillende reacties vragen meer aandacht voor het belang van preventie. Daarbij gaat in deze reacties zowel om het versterken van de basisvoorzieningen voor jeugdigen en ouders, inzet van effectieve preventie programma's en aandacht voor vroegsignalering en tijdige interventies om erger te voorkomen.

Wij ondersteunen het grote belang van preventie en de noodzakelijke samenhang tussen het aanbod van jeugdhulp en de aanwezigheid van sterke basisvoorzieningen en de juiste effectieve preventieve inzet. We hebben de regiovisie op enkele punten verhelderd op dit punt. Ook hier geldt dat we de concretiseringsslag (wat betekent dit dan voor de keuzes en uitvoering) graag samen met relevante stakeholders de komende maanden verder gaan uitwerken.

5. *Inkoopmodel*

Veel reacties gaan over (de ontwikkeling van) het inkoopmodel. Veelvuldig wordt het risico benoemd dat deze keuze zou kunnen leiden tot teveel versnippering en fragmentatie tussen gemeenten. Indien dit zou gebeuren, leidt dit tot administratieve lasten en niet tot meer kwaliteit in de jeugdhulp. De opmerkingen over het inkoopmodel zijn duidelijk en worden gehoord door de Groninger gemeenten.

Het is belangrijk om te benoemen dat de regiovisie geen nieuwe uitspraken doet over het inkoopmodel, maar de stand van zaken en de belangrijke ontwikkelopgaven in de jeugdhulp schetst. Het proces van de regiovisie gaat niet over de concrete invulling van het inkoopmodel en daarom zijn specifieke vragen over het inkoopmodel in deze reactienota niet beantwoord. Tegelijkertijd komen de zorgvuldigheidseisen voor de inkoop, het laag houden van de administratieve lasten en reële tarieven aan bod in het vervolg van de regiovisie.

6. Krappe arbeidsmarkt

Het wordt steeds moeilijker om goed personeel te vinden en vast te houden. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit en de kwaliteit van de jeugdhulp. We zien dit probleem terug bij jeugdhulpaanbieders, GI's, de gemeentelijke toegang en gemeenten. Uit de reacties blijkt dat jeugdhulpaanbieders zich hier zorgen over maken. De Groninger gemeenten delen deze zorgen en zijn net zoals de jeugdhulpaanbieders van mening dat samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders en gemeenten op dit terrein noodzakelijk is. Wij stellen voor om dit thema verder te bespreken aan een ontwikkeltafel.

Bijlage

Hieronder zijn alle binnengekomen reacties (anoniem) weergegeven. Taalsuggesties of gevonden spelfouten zijn verwerkt en worden niet genoemd in deze reactienota.

Nr.	Reactie op de regiovisie	Verwerking reactie
1.	1. In de praktijk merk ik dat het onderscheid tussen 'specialistische zorg' en 'reguliere zorg' (#5.3) moeilijk te maken is. Waar leg je de grens? In het nieuwe beleid lijkt dit echter weer een tweedeling te vormen wegens gemeentelijke inkoop versus RIGG-inkoop. 2. (#5.2) Ook zie ik dat ongeacht het financieringsmodel op de werkvloer structureel teruggerekend wordt naar individuele urenbudgetten: 'hoeveel uur mag ik aan dat gezin besteden?'. Een complex model zoals de bouwstenensystematiek in Drenthe zou meer richting een doelgerichte integrale bekostiging moeten leiden. In de praktijk zie ik deze nieuwe manier van denken echter nog niet. Ook bij een totaalfinanciering (GON) lijkt het voortdurend te gaan om het toevoegen van een indicatielaag: hoe de budgetten over de individuele casussen verdeeld worden. Ik denk dat het nobele idee van 'passende integrale bekostigingsvorm (taakgericht)' duidelijker uitgewerkt zou moeten worden in het beleid en drastischer geïmplementeerd in het zorglandschap. In die trant van denken zouden financiering en taakuitvoering zoveel mogelijk losgekoppeld moeten worden. Wellicht dat dit later nog uitgewerkt wordt, maar volgens mij is juist dit het punt waar veel winst mee behaald kan worden en dat een kernpunt van het beleidsdocument zou moeten zijn.	1. We onderschrijven dat het ingewikkeld is om deze grens precies te definiëren. Het heeft ook te maken met gedeelde definities tussen aanbieders en de gemeenten. In de verdere uitwerking van de regiovisie en de voorbereiding van de inkoop krijgt dit ook verder aandacht. Zie ook de reactie bij rode draad 5. 2. Zoals u al schrijft wordt de inkoop verder uitgewerkt. Uw inbreng en opmerkingen komen hierbij aan bod.
2.	'Deze regiovisie richt zich op regionale en bovenregionale jeugdhulp. Ook de landelijke functies behoren tot deze bovenregionale functies. Het aandeel gezinnen met meervoudig, complexe problematiek is relatief hoog in de regio. De stad Groningen, Hoogezand-Sappemeer, Vlagtwedde en Delfzijl behoorden in 2017 tot top 25 van gemeenten19 met de hoogste risicofactoren op kindermishandeling. Relatief veel kinderen in Nederland en in de Groninger gemeenten groeien onveilig op. Voor deze gezinnen is vaker hoog specialistische en soms zelfs landelijk specialistische zorg van toepassing. Bij het inzetten van tijdige, passende zorg is toegang hebben tot en vindbaar zijn van landelijk specialisme cruciaal en voorkomt dat jongeren die deze zorg nodig hebben tussen wal en schip raken. Ook kunnen hiermee langdurige zorgtrajecten van mogelijk te lichte zorg voorkomen worden. De beschikbare gespecialiseerde kennis bij de landelijk gecontracteerde instelling kan alleen benut en ontsloten worden als hier regionaal een visie op bestaat. Naast bijdragen aan de inzet van de	Dit wordt bedoeld bij punt a van ontwikkelopgave 6. Teksten worden aangepast in dekkend zorglandschap lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk

	juiste zorg zou een landelijk specialist ook kunnen bijdragen aan preventie, door middel van bijvoorbeeld consultatie. **Om een sluitend zorglandschap te kunnen realiseren is het wenselijk om het inbedden van landelijk specialisme op te nemen in de regiovisie**. Oplossingsrichtingen zouden kunnen zijn om landelijk specialisten meer te verbinden aan de regio door ze op te nemen in netwerken als het JENN en/of het regionaal expertisenetwerk en ook de consultatiefunctie (blz 23) aan het voetlicht te brengen en/of hen mee te laten denken in de domein overstijgende visie op meervoudig complexe problematiek.'	
3.	1. Ik wil jullie inspiratie bieden vanuit de visie van samen1plan die ik bij hen op de website zag staan: "Een goed product is nooit af, maar blijft zich ontwikkelen. Dus al uw opmerkingen zijn welkom. Daar maken wij het systeem weer beter mee. Want een systeem is geen keurslijf waar de werkelijkheid in moet worden geperst. Een systeem bedenk je niet aan de tekentafel, op grond van regels, wetten en voorschriften. Een goed ...systeem ontwikkel je samen met gebruikers in de praktijk." https://www.samen1plan.nl/over/software-voor-doendenkers 2. Soms hoor ik voorbeelden uit andere provincies over resultaatmanagement via allerlei systemen (bedoeld om kosten te drukken en kwaliteit te waarborgen) dat ik denk; dit kan niet samen met hulpverleners (en cliënten) zijn bedacht, want dit is zo omslachtig of niet realistisch. Ik hoop dan ook dat u bij elke stap hulpverleners (en cliënten) wilt blijven betrekken en mocht de regiovisie in werking treden het systeem ook te durven blijven ontwikkelen op basis van ervaringen (en niet op basis van afspraken, zoals "zo hebben we het nou eenmaal besloten met elkaar").	1. Uw inspiratie sluit goed aan bij de bedoeling van de regiovisie. Het document wordt vastgesteld door de gemeenteraden en is tegelijkertijd constant in ontwikkeling. Zo staan er ook nog veel concretiseringsvraagstukken open die we graag samen met u invullen. 2. Wij hebben de intentie om in de concretisering van de regiovisie in samenspraak te doen met hulpverleners en cliënten. Het sluit ook mooi aan bij ontwikkelopgave 5, waarin de leidende principes aan bod komen.
4.	1. Het is een heel ingewikkeld proces. Dat begrijp ik goed. Maar laat de kleinschalige zorg met zeer kleine groepen die kinderen nodig hebben, korte communicatie lijnen met ouders/verzorgers, en goede in en uitstroom blijven bestaan! Deze zorg is voor veel kinderen/jeugdigen in Groningen juist nodig. Te veel administratie en weer een nieuwe aanbesteding wat veel geld en tijd kost is niet een situatie waar wij op zitten te wachten. Wij maken tijd voor zorg. Zorg voor het kind.	1. Wij onderschrijven het belang van kleinschalige voorzieningen voor specifieke doelgroepen. 2. Voor het tweede deel van uw vraag verwijzen we naar rode draad 5
5.	1. Het is duidelijk dat er hoge kosten worden gemaakt binnen de jeugdzorg en dat de gemeenten de jeugdzorg hebben "gekregen" met een forse bezuiniging en dat op dit moment overal de budgetten worden overschreden. Ik ben wel	1. Hiervoor verwijzen we naar rode draad 3 2. Dit punt vindt u terug in de ontwikkelpunten in paragraaf 3.2.4.

	benieuwd of er een analyse is waaruit duidelijk wordt hoe het kan dat er zoveel meer kosten gemaakt worden; waar ligt het hoogste kostenplaatje en waar gaat het geld "verloren" ? In 2.4 en bijlage 2, 4 en 5 gaat het wel over stijging en afname maar geen verdere uitwerking waarom; 2. Er zal mijn inziens meer stil moeten worden gestaan bij een juiste analyse aan de start van een traject zodat er sneller de meest passende hulp ingezet kan worden; 3. Er wordt in het document gesproken over verschillende niveaus van jeugdhulp; ik kan niet vinden waar deze nader zijn uitgewerkt. Hoe wordt bepaald wat welke vorm is?; 4. Ook wordt in het document veelvuldig gesproken over samen werken tussen de gemeenten en met de jeugdhulp er wordt echter niet uitgewerkt hoe men deze samenwerking wil vorm gaan geven; 5. Bij meerdere punten wordt gesproken van dat de lokale teams in de basis op orde zijn, de praktijk leert echter dat er veel beweging in de lokale teams zit, dat mensen kort blijven / uitvallen/te kort is aan bemanning wat maakt dat er lange wachttijden zijn voordat een aanmelding bij het lokale team opgepakt kan worden, door uitstel is er vaak meer/zwaardere hulp nodig. 6. de visie spreekt van hulp zo dichtbij mogelijk; hierin zou vooral ook gekeken moeten worden naar de lokale jeugdhulp partijen die de mensen en het gebied kennen; je houdt het dan ook zo thuis mogelijk; 7. uitgangspunt jeugdhulp op orde is het zo goed mogelijk helpen van de inwoners en niet kosten beheersing 8. Ook wordt er in het document gesproken over gezamenlijk bij alle gemeenten; op dit moment lijkt het iedere gemeente voor zich, ieder loopt of rent op zijn eigen pad; 9. ik zie ook nog meer mogelijkheden in het integraal aanpakken van de problematiek binnen een gezin. Ook als je kijkt naar de redenen van meer jeugdhulp bijvoorbeeld armoede/LVB, 10. daarop aansluitend gaat dit document heel erg over gemeenten en hulpverleners maar wat vinden de jongeren en hun ouders/verzorgers. Deze link is ook van groot belang. 11. Bijlage 5 mist nog	3. Voor dit punt verwijzen we u naar de beschrijving van het Groninger Functioneel Model 4. De Groninger gemeenten stellen voor om dit aan één van de ontwikkeltafels gezamenlijk uit te werken. 5. Wij stellen in de visie dat de basis op orde moet zijn, niet dat deze op orde is (zie ontwikkelopgave 4). Ook is de personele continuïteit een aandachtspunt (zie ook 3.2.4.). 6. Uw opmerking sluit aan bij ontwikkelopgave 5, punt a. 7. Kostenbeheersing is één van de uitgangspunten onder ontwikkelopgave 5. 8. We verwijzen naar de vijfde rode draad. 9. Wij hopen dat u deze mogelijkheden met ons deelt in één van de vervolgbijeenkomsten. 10. In de uitwerking van de regiovisie willen we eveneens gebruik gaan maken van cliëntervaringen. Dit sluit ook aan bij de vijfde ontwikkelopgave (zie hoofdstuk 3). 11. Bijlage 5 is toegevoegd in de definitieve versie.
6.	1. Aan de ontwikkellijnen in de regiovisie is weinig toe te voegen, behalve dat deze punten duidelijker uitgewerkt mogen worden.	1. De regiovisie beschrijft op hoofdlijnen de beweging die we de komende jaren

	2. Aan de voornaamste oorzaak van de hogere inzet van jeugdhulp in de provincie Groningen, nl armoede, wordt weinig tot niets gedaan in deze visie. Wil je de inzet van jeugdhulp aanzienlijk verminderen en daarmee de doelstelling dat jeugdigen de kans krijgen zich te ontwikkelen(veilig etc) zal dat probleem aangepakt moeten worden. Dat betekent dat armoede bestrijding en vergroten van de werkgelegenheid onderdeel zouden moeten zijn van de regiovisie. 3. De voorgestelde verandering van de inrichting van de jeugdhulp met het in stand houden van het dekkend zorgaanbod o.a. door de achtervang in het hybride model heeft een groot gevaar in zich, nl het failliet gaan van zorgaanbieders, waardoor er kennis en aanbod verloren gaat en het zorgaanbod ook niet meer dekkend is. In het aangehaalde rapport wordt daar ook al melding van gemaakt, naast het zgn. waterbedeffect. Hier zal goed naar gekeken moeten worden of dat niet op een andere manier kan en of de ingezette weg wel de juiste is. 4. De toegang voor jeugdhulp heeft ook extra aandacht nodig. Wie gaat straks bepalen wat nodig is en hoe voorkom je dat er te lang "aangemodderd wordt. Dat betekent dat daar waar straks de ouders en/of jeugdigen aankloppen mensen meteen zitten die de kennis en expertise hebben om dat vast te stellen. Ook de vraag achter de vraag zien om zo tot een goede hulpverlening te kunnen komen. 5. Verder bestaat er het gevaar dat ouders gaan shoppen, omdat er binnen de provincie verschillen gaan ontstaan in jeugdhulp. Ook als dat dan een verhuizing zou betekenen naar een andere woonplaats, zowel om aan bepaalde hulp te komen of er juist voor "vluchten". 6. Ik herken dat er wat moet gebeuren m.b.t. de jeugdhulp, maar ben het met de conclusie van Uenk en Robbe alsmede de Amsterdamse rekenkamer eens, behoud wat goed, maak kleine stappen ter verbetering van het huidige systeem om te komen tot kwaliteitsverbetering en zoals in hoofdstuk 7 van "De volgende stap" staan beschreven	willen maken in de jeugdhulp. Dit vraagt nog om verdere uitwerking 'hoe' we dit met elkaar gaan realiseren. Zie hiervoor ook rode draad één. 2. Dit is een terechte opmerking. U vindt deze conclusie ook terug in paragraaf 2.2. over de demografische ontwikkelingen. Het is essentieel om in de verdere uitwerking van de regiovisie de verbinding te leggen met werk, inkomen, armoedebestrijding en schuldenproblematiek. Ook is een paragraaf toegevoegd over de inzet van jeugdhulp in het bredere sociaal domein. 3. We verwijzen u naar de vijfde rode draad. 4. Eens met uw opmerking, zie ook 3.2.4. en ontwikkelopgave 4. De juiste professional aan de voorkant die direct een goede inschatting maakt is van vitaal belang om snel de juiste hulp en ondersteuning te ontvangen. 5. Zie hiervoor de vijfde rode draad. 6. Zie hiervoor de vijfde rode draad.
7.	Het gaat hier over kwalitatief goede zorg, beschikbare en betaalbare hulp en minder bureaucratie. Onze vragen bij deze genoemde punten: wat is het nulpunt en waar willen we naar toe? Er wordt dikwijls in het schrijven gesproken over de stip op de horizon maar wat is de concretisering er van? Ons inziens ontbreken de concrete doelstellingen. Het betreft immers een visiedocument! Het is een mooie taak voor de	Het gaat inderdaad om een visiedocument. Wij geven op hoofdlijnen aan hoe we de ontwikkeling van de jeugdhulp voor ons zien. De nadere uitwerking hiervan moeten we nog (gezamenlijk) maken. Het is inderdaad een mooie taak voor

	ontwikkeltafels om dit uit te werken en om vervolgens het werkveld te (blijven) betrekken.	de ontwikkeltafels om deze concretisering te maken.
8.	1. De concept-visie maakt duidelijk dat gemeenten zowel willen samenwerken, onderling en met aanbieders, op provinciaal niveau en tegelijkertijd en los van elkaar, gemeentelijke beleid willen voeren. Wij waarschuwen voor de door ons voorziene gevolgen van lokaal (i.c. gemeentelijk) georganiseerde jeugdhulp. Die zijn verlies aan focus op wat voor het gehele provinciale zorglandschap geldt, versnippering van inzet op vraagstukken die in elke gemeente spelen, het risico van concurrentie tussen gemeenten op beschikbaarheid van voorzieningen en op de daarvoor vereiste personele capaciteit, een toename van indirecte (personele) capaciteit, en niet in het laatst een toename van bureaucratie in allerlei overleggen, procedures, werkprocessen en verantwoordingen. Elk van deze punten vloeit voort uit de keus voor het hybride inkoopmodel uit paragraaf 5.2 van de notitie. 2. In de conceptvisie wordt gesteld dat er ander beleid nodig is om een aantal knelpunten in het huidige jeugdhulpstelsel te kunnen oplossen. Wij wijzen erop, dat op geen enkele wijze wordt onderbouwd dat nieuw beleid, dat in de kern bestaat uit het invoeren van sterker gemeentelijk georganiseerde jeugdhulp, de knelpunten oplost. In de u bekende rapporten “Stelsel in Groei” en “De volgende stap” worden de risico’s daarvan zonneklaar gepresenteerd. Wij adviseren u de in de concept visie gemaakte keuzes nog eens af te zetten tegen de in deze rapporten gegeven waarschuwingen.	1. Zie hiervoor de vijfde rode draad. 2. Zie hiervoor de vijfde rode draad.
9.	1. De concept regiovisie geeft een goede beschrijving van de huidige stand van zaken en ook de opgenomen data geven het huidige beeld aan. Dat wat nog niet goed gaat wordt beschreven, maar er is geen diepgaande analyse gemaakt wat de oorzaken zijn van de ervaren problemen. De gewenste beweging en de genoemde ontwikkelopgaven (hoofdstuk 3) zijn niet nieuw en missen onvoldoende diepgang om als basis voor beleidskeuzes te kunnen dienen. 2. In de regiovisie ontbreekt een duidelijke keuze wat nu lokaal, regionaal en bovenregionaal ingekocht wordt. Er wordt o.a. verwezen naar bijlage 5, maar die is niet uitgewerkt. 3. De keuze voor het hybride inkoopmodel heeft geen relatie met/vloeit niet voort uit de ervaren problematiek en de ontwikkelopgaven. Het inkoopmodel was al vooraf vastgesteld en dat is nu zichtbaar in de regiovisie. De behoefte van	1. Wij verwijzen naar de derde rode draad. 2. Wat precies lokaal, regionaal en bovenregionaal wordt ingekocht is onderdeel van het inkoopmodel. In de nieuwe versie is bijlage 5 toegevoegd. 3. Wij verwijzen hiervoor naar de vijfde rode draad. 4. Het proces tot nu toe is niet optimaal verlopen. Het is belangrijk om te benoemen dat we elkaar nodig hebben om de jeugdhulp goed in te vullen en vorm te geven. Hiervan zijn de Groninger

	gemeenten tot meer lokale inkoop is begrijpelijk, maar voor een volledig en samenhangend zorglandschap moeten eenduidige keuzes gemaakt worden die gelden voor alle gemeenten. Dit ontbreekt in de regiovisie. Het model zoals nu genoemd leidt mogelijk tot versnippering van het zorglandschap en jeugdigen die tussen wal en schip gaan vallen. Daarmee is het dus de vraag of dit inkoopmodel gaat bijdragen aan het oplossen van de problemen en of een doorontwikkeling/verbetering van het huidige inkoopmodel niet tot betere resultaten leidt. Dit is ook benoemd in het rapport **De volgende stap (inkoop jeugdhulp 2022 en verder) van Uenk en Robbe** (alle zorgen over het inkoopmodel zijn bestuurlijk ook al benoemd en worden hier verder niet opnieuw opgenomen). 4. Samenwerking: het proces van samenwerking is tot nu toe niet goed verlopen. In de totstandkoming van de concept regiovisie was geen sprake van gezamenlijkheid tussen gemeenten en aanbieders. Het is goed dat de gemeenten het partnerschap en het komen tot de benodigde passende en structurele overlegstructuren tussen gemeenten en aanbieders hebben opgenomen in de regiovisie. Alleen vanuit partnerschap zullen we kunnen komen tot een verbetering van het jeugdlandschap. Vertrouwen en elkaar leren begrijpen zijn daarin van belang.	gemeenten overtuigd. De regiovisie moet nog verder uitgewerkt worden en zoals gezegd kan dat alleen samen met u. Wij stellen voor om de externe governance aan één van de ontwikkeltafels verder uit te werken.
10.	1. D feedback op conceptdocumenten wordt niet verwerkt. 2. Cliëntenraden en/of vertegenwoordigers van cliënten worden onvoldoende betrokken. 3. U wilt samenwerken, maar er ontbreekt een transparante overlegstructuur. 4. Beloften over de administratieve lasten zijn in tegenspraak met de gemaakte keuzes. 5. Concretisering van de regiovisie ontbreekt nog. 6. Pagina 10 wordt een indeling van de RIGG ingekochte jeugdhulp gegeven in licht, middel en zwaar. Is er duidelijkheid over deze indeling in termen van productcodes oid? In meerdere gesprekken is gesproken over licht, midden, uitlopers van midden naar zwaar, zeer zwaar etc. waarbij er per gemeente verschillend gedacht lijkt te worden over wat nu onder welke indeling valt. Kunnen jullie dit toelichten zodat we vanuit 1 terminologie spreken? 7. Pagina 14: De zin 'Opvallend is dat de relatieve verdeling van de categorieën over de jaren een stabiel patroon vertoont.' heeft een toelichting nodig. Waarom is dit opvallend? 8. Pagina 15: Kunnen jullie bij de stijging van de 10% in de gemiddelde declaratiewaarde van de	1. Wij hopen door middel van deze reactienota recht te doen aan uw opmerkingen en deze te verwerken in de regiovisie. 2. Een vertegenwoordiging van cliënten was aanwezig tijdens de bijeenkomsten op 18 juni en 26 augustus. Ook in de verdere uitwerking heeft de betrokkenheid van cliënten een belangrijke rol. 3. Wij stellen voor om één van de ontwikkeltafels in te richten op dit thema. Hoe gemeenten en aanbieders met elkaar samenwerken staat hierin centraal. 4. Wij verwijzen hiervoor graag naar rode draad vijf. 5. De concretisering van de regiovisie is een onderdeel van de verdere uitwerking.

	gemeentelijke verwijzers aangeven welk deel veroorzaakt wordt door de tariefstijging (als bij de 32% stijging van de declaratiewaarde de helft veroorzaakt wordt door de indexatie van tarieven, welk deel is dit dan van die 10% stijging)? 9. Pagina 17: waar is deze uitspraak op gebaseerd: Zo wordt nog teveel jeugdhulp ingezet voor onderwijstaken 10. Pagina 20: in paragraaf 3.2.1 staan de wachtlijsten als knelpunt benoemd. Wat is de reden dat dit niet in de uitgangspunten terug komt? 11. Pagina 21, uitgangspunt b: is het reëel dat elke professional van alle ketenpartners voldoende **specialistische** kennis hebben om gezinnen te ondersteunen en het gesprek aan te gaan? 12. Pagina 21: is er een reden waarom hier niet wordt gekozen voor de 0 als uitgangspunt? 13. Pagina 26: als bij 3.2.5 gesteld wordt dat jullie cliëntvertegenwoordiging standaard een plek willen geven bij (nieuwe) beleidsontwikkelingen dan hoort dit ook thuis in het hoofdstuk governance. 14. Pagina 27: bijlage 5 mist, graag ontvangen we die nog. 15. Pagina 26/27: klopt het dat hier de rol van het transformatiebureau mist? 16. Pagina 28/29: kan hier al een duidelijker tijdspad worden geschetst? Welke datum wordt aangehouden voor de 'stip op de horizon'? Tot wanneer hebben de verkennende gemeenten de tijd? Wanneer moet het GCM klaar zijn? 17. Pagina 29: Als de Toolkit monitoring is ontwikkeld en de datapositie van de RIGG goed is, hoe kan het dan dat de gemeenten zo weinig grip ervaren? Het belangrijkste argument om de hele verandering in te zetten is het ervaren gebrek aan grip en data. Ik zou hier een meer uitgebreide probleemanalyse verwachten. 18. Pagina 29: Graag zouden we het begrip tijdig gedefinieerd zien, bijvoorbeeld in 'De minimale termijn voor jeugdhulp zonder verblijf tussen het tekenen- en de ingang van het contract wordt drie maanden (gelijk aan een vergelijkbare zorgvuldigheidseis binnen de Wmo). Voor gesloten jeugdhulp, jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en forensische jeugdzorg wordt de minimale termijn zes maanden. Nu zien we dat de voorbereiding op verschillende inkooptrajecten al gestart is en dat het al krap wordt om die 3 maanden voor de implementatie te halen.	Wij verwijzen hiervoor naar de vijfde rode draad. 6. De RIGG heeft een indeling gemaakt van de producten in licht, middel en zwaar op basis van de productcodes. Deze indeling is met gemeenten gedeeld. Gemeenten maken aan de hand van deze indeling hun eigen keuzes. 7. Dit is opvallend, omdat gelet op de gewenste transformatiebeweging (zo thuis mogelijk) verwacht werd dat ambulant zou stijgen, terwijl verblijf zou afnemen. 8. De stijging wordt voor een ruime 2% verklaard door de loonprijsindexatie. 9. Uit gesprekken met jeugdhulpaanbieders en gemeenten blijkt dat jeugdhulp wordt ingezet voor onderwijstaken, waarbij jeugdigen nog bij het onderwijs ingeschreven staan. 10. Wachttijden is ook een landelijk speerpunt. Regionaal zijn er wachtlijsten voor met name specifieke doelgroepen/specifiek aanbod, zoals FACT. We nemen uw aandachtspunt mee bij ontwikkelopgave 5: de wachttijden voldoen aan de Treeknormen. 11. Deze stelling is rechtstreeks afkomstig uit het vastgestelde document 'Geweld hoort nergens thuis' van de regio Groningen. 12. Onduidelijk is wat u hier bedoelt. De eerste zin op pagina 21 is: '0 jeugdigen groeien onveilig op'. .. . 13. In het hoofdstuk over de

	19. Pagina 29: Kunt u wel alvast opnemen dat u niet alleen van plan bent reële tarieven vast te stellen maar ook om die te hanteren bij de inkoop/contractering. 20. Pagina 30: graag de planning aanpassen, deze visie gaat half november (volgens informatie raadsvergaderingen) naar de gemeente. In het document wordt de suggestie gewekt dat er al allemaal gesprekstafels gepland en geweest zijn terwijl de planning hierop nu al niet meer haalbaar is. 21. Pagina 30: Graag ook definiëren wie de maatschappelijke partners zijn. 22. Pagina 35: kan hier alle stijging gecorrigeerd worden weergegeven met de indexatie? 23. Bijlage 2, pagina 39: wat is hier de indeling van licht, midden en zwaar en sluit die aan bij de indeling op pagina 10? 24. Pagina 43: voetnoot 13: wat wordt bedoeld met de inhoudelijke basis waarop een deel van de regiovisie gebaseerd is? En bij welke maatschappelijke partners wordt de visie nu geconsulteerd? 25. Bijlage 2, cijfermatige analyse: opvallend is dat weinig aandacht is in de analyse voor het hoge aantal uithuisplaatsingen/jeugdzorg met verblijf ten opzichte van de rest van Nederland	regionale governance is de gemeentelijke samenwerking uitgewerkt (de interne governance) conform de eisen van de NVO. Voor de externe governance stellen wij voor om een ontwikkeltafel op te richten, waarin uitgewerkt moet worden op welke wijze de samenwerking met jeugdhulpaanbieders en cliëntvertegenwoordiging vormgegeven kan worden. Dit laatste zal expliciet vermeld worden in paragraaf 4.1 14. Bijlage 5 is toegevoegd in de definitieve versie. 15. Mogelijk bedoelt u de rol van de Transformatieagenda. Deze is hierin niet meegenomen omdat dit gaat over de formele gemeentelijke samenwerking op het gebied van jeugdhulp. De transformatieagenda is een tijdelijk programma en eindigt eind 2022. 16. Voor dit antwoord verwijzen we naar de rode draad 5. 17. Voor dit antwoord verwijzen we naar de rode draden 3 en 5. 18. Wij sluiten hierbij tenminste aan bij de zorgvuldigheidseisen uit de NvO, dus ten minste 3 maanden tussen gunning en start van het contract. We schrijven nadrukkelijk tenminste, omdat we de noodzaak erkennen dat voor sommige vormen van zorg deze periode tenminste 6 maanden moet zijn. Verder verwijzen wij u naar de rode draad 5. 19. Uw voorstel is toegevoegd

		in paragraaf 5.2. Verder verwijzen wij u naar de rode draad 5. 20. Uw opmerking is overgenomen. 21. Uw opmerking is overgenomen in de regiovisie. 22. De stijging wordt voor een ruime 2% verklaard door de loonprijsindexatie. 23. De RIGG heeft een indeling gemaakt van de producten in licht, middel en zwaar op basis van de productcodes. Deze indeling is met gemeenten gedeeld. Gemeenten maken aan de hand van deze indeling hun eigen keuzes. 24. De regiovisie beschrijft op hoofdlijnen de stand van zaken én de gewenste beweging in de jeugdhulp. Deze hoofdlijnen zijn het resultaat van een meer gedetailleerde analyse met knelpunten uit evaluaties en rapporten. Dit werkdocument is niet toegevoegd. De regiovisie is ter consultatie voorgelegd aan jeugdhulpaanbieders, het onderwijs, GI's, de Groninger Huisartsen Coöperatie (GHC), de GGD en cliëntvertegenwoordigers. 25. De ontwikkelopgave ten aanzien van het hoge aandeel uithuisplaatsingen is uitgewerkt in opgave 3. De beweging naar 0 staat hierin verwoord.
11.	Dank voor het delen van de regiovisie. De manier waarop het proces van de totstandkoming van deze visie is verlopen maakt dat we ons als organisatie minder betrokken voelen bij het document zoals dit er nu ligt. Na het afzeggen van de geplande bijeenkomst op 16 september hadden we een andere verwachting van het	Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij u naar de rode draden 2 en 5.

	vervolgproces. Het maakt dat we het gevoel krijgen dat de input van de aanbieders van ondergeschikt belang is. In dit traject zien we partnerschap en vertrouwen in mindere mate terug. Het tempo waarin gelijktijdig diverse gemeenten in Groningen trajecten starten om de jeugdhulp anders te organiseren / inkopen maakt dat we ons zorgen maken over het voortbestaan van het dekkende zorglandschap in de provincie. Fijn dat in ieder geval op 10 november een bijeenkomst plaatsvindt om op onderdelen van de regiovisie het gesprek aan te gaan. We hopen dat deze bijeenkomst daadwerkelijk gaat bijdragen aan het versterken van partnerschap in het bereiken van de ambities in de jeugdhulpregio.	
12.	*Maak samenwerken concreet (hoofdstuk 1 en 4)* 1. Op pg. 4 wordt gesproken over een 'verregaande samenwerking', maar er staat niet met wie. Hoofdstuk 4 beschrijft de Governance, maar de wijze van verregaand samenwerken met zorgaanbieders is daarvan geen onderdeel. Om dit een goed vervolg te kunnen geven is het belangrijk tot een gezamenlijke definitie te komen. En samen een vorm te bedenken die uitvoeringsgericht is, kennis inbreng door gemeenten en zorgaanbieders borgt én interactie borgt op de grensvlakken met onderwijs, zorgverzekeraars en het medische segment. *Ontwikkelopgaven (hoofdstuk 1)* 2. De op pg. 5 en 6 genoemde ontwikkelopgaven zijn geen ontwikkelopgaven maar uitgangspunten. De regiovisie zou moeten beschrijven wat de stand is ten opzichte van deze uitgangspunten. De ontwikkelopgaven beschrijven vervolgens wat nodig is om beter aan die uitgangspunten te gaan voldoen. *Stand van zaken in het zorglandschap (hoofdstuk 2)* 3. Wat er nu staat is een opsomming over aantallen cliënten en kosten, de vermelding van een selectief aantal betrokken organisaties en de samenwerkingsafspraken die met hen zijn gemaakt. Maar je verwacht hier primair een kwalitatieve beschrijving: *wat is er qua zorgaanbod, hoe is het geografisch verdeeld, hoe 'matcht' dat met de vraag en bereikbaarheid en hoe functioneert het in termen van geleverde zorg*. 4. Daarbij dan *hoe dát wordt* beïnvloed door de demografische ontwikkelingen inclusief de	1. U schrijft terecht dat de samenwerking tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders extra aandacht verdient. Het voorstel vanuit de Groninger gemeenten is om hiervoor een ontwikkeltafel in te richten. 2. De ontwikkelopgaven in de regiovisie beschrijven de belangrijkste ontwikkelingen in de jeugdhulp. Dit raakt op sommige plekken aan uitgangspunten en leidende principes (zie ook ontwikkelopgave 5). Om de stand van zaken te beschrijven, is het noodzakelijk om de ontwikkelopgaven nog een stap concreter te formuleren. Dit is onder andere de thematiek tijdens de ontwikkeltafels. 3. & 4. Wij verwijzen graag naar derde rode draad. 5. & 6. Op basis van uw opmerkingen is een alinea toegevoegd aan paragraaf 3.1. Deze alinea spreekt waardering uit voor alle

	ontwikkeling in kosten. Vanwege de verschillen in concentratie van kennis en bevolkingsdichtheid is hier ook de mate van solidariteit tussen gemeenten relevant. *De gewenste beweging in het zorglandschap (hoofdstuk 3)* 5. Paragraaf 3.1 geeft aan dat er veel goeds is ontwikkeld, *maar noemt maar enkele daarvan*. Het is belangrijk dit *zorgveld-breed* te beschrijven als basis onder de ontwikkelpunten in paragraaf 3.2. Immers, die successen hebben potentie voor het bredere zorglandschap: ze zijn veelal nog niet opgeschaald. Vanuit het overzicht van die ontwikkelingen kan dan de vertaling worden gemaakt naar de gewenste ontwikkelingen die zijn beschreven onder de stand van zaken van het zorglandschap. Om zo te bedenken hoe en waar deze kennis verder te verspreiden. Dit is van belang om uit de situatie te komen waarin ontwikkelde kennis niet maximaal wordt benut maar telkens nieuwe projecten worden gestart en wielen opnieuw worden uitgevonden. Als we naar onze eigen betrokkenheid en initiatieven kijken gaat het bijvoorbeeld om Jongeren Aan Zet, Samen1Plan, @ease Groningen, Triage/Duage model WIJ, het model van de Verklarende Analyse, Beweging van 0, het Schoolpoli Concept. Maar er is meer bij ons én zeker ook bij andere aanbieders. 6. De in paragraaf 3.2 genoemde ontwikkelpunten zouden een logisch vervolg moeten zijn op de beschrijving van het zorglandschap, die relatie ontbreekt nu. 7. *Wees kritisch op algemeenheden en onderbouwing* De Regiovisie vormt de basis onder doorontwikkeling van het jeugdhulplandschap. Keuzes die bij die doorontwikkeling gemaakt worden kunnen grote gevolgen hebben voor de kwaliteit van de jeugdhulp, het werkplezier van zorgprofessionals en kosten. Dat betekent dat een en ander feitelijk onderbouwd zal moeten zijn en waar dat niet kan vermeld moet worden dat het om aannames gaat. Daarbij is het belangrijk dat die aannames door terzake deskundigen zijn geformuleerd en onderbouwd: *het beste vermoeden op basis van actuele kennis.* Met name paragraaf 3.2 bestaat nu uit een opsomming van ‘statements’ waarvan we er een aantal als ‘juist’ herkennen en een aantal niet. Het ontbreekt aan onderbouwing per punt, waardoor er geen onderscheid is tussen feiten, veronderstellingen en	goede initiatieven bij jeugdhulpaanbieders én geeft ons allemaal de opdracht om hiervan te leren en waar mogelijk deze successen te verspreiden. 7. Zie de toelichting in de inleiding. Wij hebben op basis van uw opmerking bij ontwikkellijn vijf een stuk tekst over preventie toegevoegd. 8. Hoogspecialistische jeugdhulp (HSJ) bestrijkt alle jeugdhulpdomeinen. De verdere afbakening en nadere definiëring is nadrukkelijk onderdeel van het programma HSJ. 9. Een goed doordachte regiovisie is inderdaad voorwaardelijk voor de adequate doorontwikkeling van de jeugdhulp. Tegelijkertijd is de aanleiding om op dit moment de regiovisie op te stellen de NvO. Op basis van uw opmerking is de tekst in de inleiding aangepast. 10. Op basis van uw opmerking is de tekst op pagina 4 aangepast. 11. Op basis van uw opmerking is de zin in paragraaf 2.3.4. aangepast. Tevens worden de casussen op dit moment systematisch geregistreerd door het expertteam in het kader van het lerend landschap. 12. Dit is onderdeel van de externe governance. Wij stellen voor om dit één van de thema voor de ontwikkeltafels te maken. 13. Na de inleiding zijn in een korte samenvatting de belangrijkste ontwikkelopgaven

	meningen. Enkele voorbeelden: *3.2.1. (….) er is onvoldoende toegekomen aan het investeren in preventie. Dit is te doorbreken door (….)* ○ Zoals het er nu staat is het een mening. Het ontbreekt aan onderbouwing als: *Waar zijn investeringen in preventie gedaan?, waaruit bestonden die?, wat werkte en wat niet en tegen welke kosten en baten?* ○ Ook hier is een goede inhoudelijke beschrijving van het zorglandschap voorwaardelijk. Alleen dan kan gericht nagedacht worden hoe preventie een rol kan spelen. 2.3.1 (…) *model draagt hieraan bij door in de regio te zorgen voor een vergelijkbare werkwijze en mate van preventie* (….). Het betreft een model voor ordening van de inkoop, zonder zorginhoudelijke relevantie, zoals met de mate van preventie. *Voorkom misverstanden door onduidelijk taalgebruik* Voorbeelden: 8. *In het document* wordt regelmatig gebruik gemaakt van de woorden '(hoog)specialistisch' en 'hoog specialistisch'. Dit wordt geassocieerd met een bepaalde mate van schaalgrootte in organisatie en inkoop. Er wordt gesuggereerd dat het voldoende is alleen de hoog-specialistische ggz regionaal te blijven inkopen. *In het werkveld* wordt onder hoog specialistische ggz verstaan: de ggz die zich richt op zeer zelden voorkomende problematiek en daardoor een geografisch (*bovenregionaa*l) monopolie vereist. Over 'de andere specialistische ggz' wordt soms gezegd dat die voldoende voor handen is *en daardoor* geen schaalgrootte criteria zou kennen *en dus* eenvoudig lokaal ingekocht kan worden. *Het omgekeerde is waar:* Kwalitatief hoogwaardige specialistische ggz vereist zaken als onderzoek, opleidingsplekken, multidisciplinaire teams, voldoende aanwezigheid van hoog opgeleid ervaren personeel. Dat vereist een schaalgrootte en efficiëntie die zich niet laat verenigingen met inkoop op gemeentelijk niveau. Doordat gemeenten specialistisch ggz aanbod zijn gaan inkopen bij aanbieders die bovengenoemde zaken niet bieden lijkt het nu of er legio aan aanbod is, maar daarbinnen bestaan dus grote kwaliteitsverschillen. Het trachten onderscheid te maken tussen hoog specialistisch en specialistisch vraagt dus overeenstemming over definities. Daarbij heeft hoog	beschreven. In paragraaf 2.3.2 en 2.3.3. wordt de toegang (in relatie tot de specialistische jeugdhulp) in meer nauwkeurigheid beschreven. Daarnaast is het als vierde ontwikkelopgave opgenomen. 14. Het gaat over een stelselwijziging en daaruit voortvloeiend een fundamenteel andere manier van werken. 15. Paragraaf 2.3.2. start met de zin: "er zijn verschillende wettelijke verwijzers die fungeren als toegangspoort tot de gespecialiseerde jeugdhulp: de gemeentelijke toegang, de huisartsen, medisch specialisten, de jeugdarts, Gecertificeerde Instellingen (GI's), rechters en officieren van justitie hebben bij wet de mogelijkheid om jeugdigen te verwijzen naar de door de gemeente ingekochte jeugdhulp." Wat ons betreft toont dit voldoende aan dat er meerdere verwijzers zijn in de jeugdhulp. 16. U vraagt om een nadere analyse op basis van kwalitatieve gegevens. Hiervoor verwijzen we u naar de derde rode draad aan het begin van de reactienota. 17. Wij herkennen uw opmerking. De discussie over de reikwijdte van de jeugdhulp wordt op dit moment landelijk in de Hervormingsagenda voorbereid. Voor de aansluiting tussen de jeugdhulp en het onderwijs leest u in paragraaf 3.2.1.

	specialistische ggz (definitie zorgaanbieders) *bovenregionale inkoop* (het geografisch monopolie moet groter zijn dan alleen de provincie Groningen) en vraagt specialistische ggz regionale inkoop. 9. Op verschillende plekken wordt de Regiovisie geduid als 'verplicht vanwege de NvO'. Een goed doordachte regiovisie is echter voorwaardelijk voor adequate doorontwikkeling van de jeugdhulp. Dat het ook een eis is die is opgenomen in de NvO, kan o.i. beter uit het stuk verwijderd worden, het wekt bij de lezer een verkeerde indruk en doet er (in dit document) in feite niet toe. 10. Pg. 4, 2e alinea: de RIGG koopt niet alleen specialistische jeugdhulp in maar ook lichtere producten. 11. 2.3.4: *(.) de experts zijn in staat out of the box te denken (.).* Dat is niet juist: Het zijn experts in specialistische jeugdhulp, die redeneren op basis van kennis en ervaring. Als hun werkwijze als 'out of the box' wordt gezien dan wijst dat op een kennistekort bij de waarnemer. Deze misvatting en het gegeven dat ze uit hun organisaties moeten worden samengebracht in een expertteam wijst erop dat de kennis die zij inbrengen op bepaalde plekken in het zorglandschap ontbreekt. Relevant voor de regiovisie is dan: *Welke kennis is dat en hoe kunnen we die kennis beter integreren in het werkveld?* 12. 4.1 *Hier wordt het Rietschansoverleg genoemd* als een formeel gremium voor afstemming. Dat is onjuist. Het is een informeel overleg waar – *buiten de bestaande overleggen om* – tijd is om met elkaar terug en vooruit te blikken, zodat meer prospectief gehandeld kan worden 13. Pg. 6 punt 4. Dit zijn teveel algemeenheden bij elkaar. Het roept vragen op als: wat was de kwaliteit van de toegang?, *Hoe heeft die zich ontwikkeld?*, Wat wordt bedoeld met '*als het lokale team zijn basis op orde heeft?*'. Immers niet alle gemeenten hebben lokale teams en voor 2015 waren er geen lokale teams en minder jeugdhulpbudget. *Wat waren/zijn de doelen van het werken met lokale teams? Kan de toegang zijn werk momenteel niet goed uitvoeren? Waar wel? Waar niet? Wat veroorzaakt die verschillen? Waar vervullen ze al een essentiële rol in het landschap: op welke doelen wel en niet?*	meer informatie. 18. Uw opmerking is herkenbaar. De RIGG maakt in de analyses ook onderscheid naar verschillende doelgroepen. Voor de toekomst is dit een belangrijk aandachtspunt voor de doorontwikkeling van de monitoring. Voor het overige verwijzen we u naar de derde rode draad. 19. Zie voor een uitwerking de zesde rode draad.

	14. 2.1.3 *het gaat over een nieuwe manier van werken via samenhangende hulp*. Dat is in de kind- en gezinsbescherming i.h.a. inderdaad een nieuwe manier. Maar in het werkveld is het inmiddels al jaren géén nieuwe manier meer. Het zou goed zijn als de regiovisie duidelijk is over wat er op dit gebied in Groningen aan kennis en ervaring beschikbaar is: *Wie zijn hier al wel goed in, waar zien we dat? Hoe maken we gebruik van die ervaringen om het in de breedte beter te gaan doen?* Opmerkelijk is, dat onder leiding van Molendrift, een dergelijke manier van werken werd ontwikkeld en dat wij hier landelijk en in Vlaanderen en Zwitserland advies geven. Dat is zo omdat Nederland kenniskoploper is in Europa op het gebied van de hulpverlening aan gezinnen met meervoudige en complexe problemen. En binnen Nederland heeft de RuG deze kenniskoploperpositie. *Relevant voor de regiovisie is de vraag waarom deze kennis dan nog zo vaak niet wordt ingezet in de regio waar deze wel is ontwikkeld en wat daarin de ambities zijn.* 15. In 2.3.2 *staat dat de toegang een 'sturingsmiddel om grip te krijgen'*. Het is belangrijk om in deze regiovisie beter te tonen dat de toegang *maar deels via de gemeenten loopt* en om te beschrijven in hoeverre het nu inderdaad werkt, dat sturen en meer grip krijgen. *Wat werkt daarin wel en wat niet? Is de prestatie van de lokale teams op deze punten merkbaar beter dan die van de andere verwijzers, met name de huisartsenroute of de huisartsen met OJG route? Wat weten we daarover? Wat doen we daarmee?* 16. 2.4.3 *(…) de gemeente is de verwijzer voor ongeveer 40% van de kosten en 25% van de cliënten. De huisarts is de verwijzer voor 18% va de kosten en 40% van de cliënten(…).* Dit wordt gevolgd door de conclusie dat de huisarts voornamelijk naar relatief lichte jeugdhulp verwijst en de gemeenten voornamelijk naar relatief zware. Het is de vraag of dat klopt en als dat zo is wat de kwaliteit van de verwijzingen is. Het zou daarom goed zijn deze analyse samen te maken. Ook is het belangrijk toe te voegen dat de overall kosten van de beide verwijsroutes onderling verschillen *doordat de inzet van de huisarts als verwijzer voor de gemeenten kosteloos is en die van gemeentelijke verwijzers niet*. Wegen de kosten van verwijzen door lokale teams op tegen de baten? En	

	weer is het relevant om regionale verschillen in deze percentages en vervolgkosten te betrekken. Zo ontstaat snel beter inzicht over de wenselijke vormgeving en haalbaarheid. *Aanvullend* 17. We missen de constatering dat jeugdhulp vaak als voorliggend wordt gezien en daardoor financieel gaten dichtloopt voor het passend onderwijs, WLZ etc. Zie *'Onderzoek afbakening jeugdhulp zonder verblijf'* (Lorenz et. al., mei 2020). Het is goed mogelijk samen met zorgaanbieders in te schatten in hoeverre dat speelt en te bedenken of hier verbetering te halen valt: *welke ervaringen hier al mee zijn.* 18. Het is goed dat naar cijfers wordt gekeken zoals de ontwikkelingen in aantallen in zorg, kosten en demografische ontwikkelingen. Echter deze zijn alleen bruikbaar voor verbetering als ze in verband gebracht worden met de *aard en ernst van de problematiek van de cliënten*. Alleen dan kan worden bedacht welke kennis/aanbod waar en in welke mate nodig is. Dit gaat terug tot en met preventie: *er is kennis nodig over de aard van de problematiek om na te kunnen denken over het ontstaan ervan en daarmee wordt het dan mogelijk verantwoorde keuzes maken in de inzet van preventie*. Wat dit betreft wijzen we op het monitoring instrument dat Molendrift en Accare maakten voor landelijk onderzoek naar de effectiviteit van de OJG. Daarbij wordt voor elke client de karakterisering van de problematiek gekoppeld aan de gepleegde interventie en het behaalde resultaat. Zo ontstaat snel een goed beeld van type problemen en wat daarop effectief is. Tegelijkertijd geeft het inzicht in de geografische spreiding van problemen wat weer handvatten geeft voor preventie. Deze monitoring laat zich eenvoudig vertalen naar een jeugdhulp brede monitoring. Om een verdere toename van de administratieve overhead te voorkomen zou deze in plaats van de beschikkingenadministratie kunnen worden ingevoerd. Veendam heeft goede plannen ontwikkeld hoe dat zou kunnen. Tegelijkertijd kan een dergelijke aanpassing alleen succesvol worden doorgevoerd als dat jeugdhulp regio breed gebeurt. 19. De zorg wordt meer en meer gekenmerkt door een groot verloop en schaarste aan goed personeel. De jeugdhulp is daarin geen uitzondering. Er is een relatie	

	met werkplezier dat afneemt door toenemende bureaucratie en onredelijk beknotten van vrijheid in professioneel handelen. Het zou goed zijn hier een hoofdstuk aan te besteden.	
13.	1. Er wordt in het stuk gesproken over verbruik van jeugdhulp, dat doet volgens ons tekort aan de uitgangspunten van investeren in, en preventieve werking van jeugdhulp om op de langere termijn de maatschappelijke kosten te verlagen. 2. U spreekt over langdurende samenwerking en contracten, hierbij vinden we het belangrijk om te noemen dat naast de beoogde stabiliteit ook flexibiliteit en ontwikkeling mogelijk moet zijn. We stellen dan ook voor om evaluatiemomenten en bijstellingsmomenten, gericht op de eerder genoemde risico's, vanuit partnership expliciet in dit stuk te benoemen. Zodat de inhoud van partnership voor de verdere ontwikkeling voor alle partijen helder is. 3. U geeft aan dat u administratieve lasten wilt beperken. Dat geldt expliciet voor de kant van de gemeente als voor de kant van de zorgaanbieders. Met de komst van het hybride model bestaat het risico op verschillende uitwerking per gemeente wat bij het proces van contractering tot onwenselijke kosten leidt. De geboden ruimte om lokaal te experimenteren (pag. 29) dient volgens ons op dat vlak gekaderd te worden. Zodat het tot een substantiële lastenverlichting leidt. 4. Onder andere de door u voorgestelde 'sturing op aanbieder' en de genoemde veranderende datavoorziening mogen niet leiden tot verdere administratieve lastenverzwaring aan de kant van de zorgaanbieder(s). Ook hier geldt dat een verregaande lastenverlichting het uitgangspunt zou moeten zijn.	1. Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij u naar de rode draad 7. 2. Partnerschap is een belangrijk uitgangspunt voor de Groninger gemeenten. Hoe dit concreet uitgewerkt wordt in evaluatie- en bijstellingsmomenten is een vraag voor de precieze invulling van inkoopmodel. Zie rode draad 5. 3. & 4 Voor het antwoord op deze vragen verwijzen wij u naar de rode draad 5.
14.	1. Één casusregisseur op een casus die het overzicht houdt en de hulp coördineert. Hier zijn wij heel erg voor en we denken dat dit kan bijdragen in effectievere hulp en kostenbesparing. Deze rol goed tot uitvoering brengen is erg lastig en vraagt om iemand die de situatie erg goed kent en veel ervaring in het vak heeft. In veel gevallen is er nu iemand van het sociaal team de casusregisseur. Dit is vaak echter iemand die de jeugdige eens per jaar ziet of alleen plannen en evaluaties voorbij ziet komen. Als hulpverlener zien wij de jeugdige en ouders wekelijks of dagelijks en zien wij hen op hun meest kwetsbare momenten. Voor ons is het veel makkelijker om te beslissen wat nodig is. Hier is echter vertrouwen voor nodig vanuit de gemeente, we merken helaas dat dit	1. In de basisfuncties van de toegang (opgave 4) staat vermeld dat de toegang de regie belegt en vinger aan de pols houdt. Dit kan in afstemming met de hulpverlener. 2. We zijn het met uw opmerking eens. Het is belangrijk om ook (kritisch) te kijken naar de samenwerking tussen (gemeentelijke) toegang en aanbieders en hoe we deze kunnen verbeteren.

	soms niet het geval is en dat staat het vinden van een effectieve oplossing in de weg. In sommige casussen ligt de regievoering ook wel bij een zorgaanbieder. Behaalt deze aanbieder echter onvoldoende resultaat en komt er een nieuwe aanbieder bij die intensief met de cliënt aan het werk gaat en wel resultaat boekt dan moet het mogelijk zijn om van casusregisseur te switchen. Wij hebben bij een aantal casussen gemerkt dat dit pas mogelijk is wanneer de indicatie van de casusregisseur afloopt of überhaupt niet kan. Sowieso moet het makkelijker worden om budgetten tussen aanbieders te verschuiven wanneer dit in het belang is van de cliënt. We hebben nu het idee dat indicaties per se afgemaakt moeten worden ook al is dit niet altijd in het belang van de cliënt. Concreet: Leg de regie bij de hulpverlener die het meeste contact heeft met de cliënt en het gezin. Deze werkt op een gelijkwaardige wijze samen met de medewerker vanuit de gemeente om tot de juiste hulp te komen. Onderling vertrouwen is hierin heel belangrijk. Kijk daarnaast of een medewerker vanuit de toegang matcht met de cliënt en de problematiek. Zorg voor experts op voor het gebied van bepaalde problematiek. 2. Punt 5.4 gezamenlijk leren en zo het zorglandschap versterken. Helemaal voor natuurlijk! Evalueer echter op casus niveau niet alleen de zorg en de aanbieder maar ook de toegang en de samenwerking tussen toegang en aanbieder. Wij hebben in de vijf jaar tijd dat wij samenwerken met WIJ-Groningen nog nooit de vraag gekregen hoe deze samenwerking bevalt, of wij verbeterpunten zien. Jaarlijks en aan het eind van een traject wordt de zorg geëvalueerd maar niet de samenwerking. Zoals wij de cliënt een cliënt tevredenheidsonderzoek opsturen (elke 2 jaar en een tevredenheidsonderzoek en wanneer de cliënt uit zorg gaat) zo zou de gemeente ons ook jaarlijks of aan het eind van een traject een "samenwerking tevredenheidsonderzoek" kunnen opsturen. 3. Taakgericht werken dit is een van de weinige punten waar wij ons absoluut niet in kunnen vinden en waarover we ook verbaasd zijn dat hier zo aan vast wordt gehouden. Op basis van welk rapport of succesverhaal komen de Groninger gemeenten tot de conclusie dat dit de oplossing is voor (bijna) alle problemen. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat deze manier van financiering niet leidt tot betere of goedkopere jeugdhulp. Direct de juiste hulp inzetten dat is wat leidt tot betere en goedkopere hulp. Zoek uit wat er in een gezin speelt en bepaal een concrete hulpvraag en heel belangrijk	3. Voor de beantwoording van deze vraag verwijzen we u naar de rode draad nummer 5.

	laat dit doen door ervaren en goede mensen bij de toegang. Waar het te complex is kan gebruikt gemaakt worden van gecontracteerde aanbieders om extra onderzoek te doen. Een groot deel van de aanmeldingen die wij krijgen vanuit de gemeenten zijn erg vaag, een concrete hulpvraag is er geregeld niet. De caseload bij medewerkers van de gemeenten is te hoog en de samenwerking wordt niet geëvalueerd, daarnaast is er een gebrek aan vertrouwen en zijn er bij de gemeente te veel personeelswisselingen. Het is lastig om samen te werken met 300 of meer verschillende partijen. Dit terugdringen naar een handvol aanbieders is echter een stap te ver. Breng het aantal terug naar 100 of 50 aanbieders, stimuleer de kleine aanbieders om samen te gaan in consortia, coöperaties of stichtingen. Zo zijn er minder gesprekspartners en kan worden ingezet op nauwere samenwerking. Er is nog zoveel te behalen binnen het huidige systeem draai aan de knoppen en vindt de juiste afstelling. Het is voor niemand goed om alles overboord te gooien en aan de slag te gaan met een nieuw systeem waarvan tot nu toe nog niet is aangetoond dat het werkt.	
15.	1. In de regiovisie zou afbakening een onderdeel moeten zijn en vervolgens de vraag wat gemeenten lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk ingekocht willen hebben. De afbakening is aan de orde geweest in de voorbereidingsgroep en in de klankbordgroep en is cruciaal voor de keuzes die gemaakt moeten worden voor de inkoop. Afbakening komt onvoldoende terug in de Regiovisie. Onder de genoemde AMvB valt verder niet alleen 'een deel van het hoog-specialistisch aanbod', maar ook (grote) delen van het specialistisch aanbod. Gelieve hier een correcte weergave te geven. 2. 2.3.1 geeft een plaatje van de huidige inkoop, maar gaat nog steeds niet over de gevraagde afbakening, waar in de overleggen voorafgaand in de eerste sessie over de regiovisie in juni al om gevraagd is. Ik hoef niet nogmaals te benadrukken dat visie leidend zou moeten zijn en daaruit volgt inkoop. Niet andersom. 3. <u>Stelsel in Groei</u> Paragraaf 2.1.2. U refereert aan het rapport Stelsel in Groei met onder andere de tekst: 'Tegelijkertijd zijn er aanbevelingen geformuleerd voor de efficiëntie en betaalbaarheid van het stelsel op de kortere en middellange termijn.' Het AEF-rapport verwoordt ook helder dat bepaalde keuzes (die nu gemaakt worden) niet per definitie leiden tot de door gemeenten gewenste	1. Toegevoegd op basis van uw opmerking dat het niet alleen gaat over hoog-specialistisch bij de AMvB. 2. De afbakening leest u terug in de inleiding, maar ook in hoofdstuk 2 en 4. Bijlage 5 geeft extra informatie over de specifieke vormen van zorg op de verschillende schaalniveaus. 3. Wij herkennen ons niet in uw opmerking. Het AEF-rapport wordt aangehaald om de landelijke context te definiëren rondom de discussie over de oplopende kosten. Het is niet bedoeld, zoals u in uw opmerking doet voorkomen, om de lezer te overtuigen van bepaalde gemaakte keuzes. Zo staan er ook geen specifieke maatregelen genoemd in de tekst.

	resultaten. Uw tekst en het aanhalen van het rapport is daarmee een eenzijdig belicht verhaal en daarmee zet u gemeenteraden op het verkeerde been. Als dit de argumentatie voor het één is, gelieve in het kader van transparantie ook de andere kant te belichten. Eenzijdig belichten kan politiek handig zijn, een waarheidsgetrouwe weergave van de inhoud van het rapport heeft echter mijn voorkeur (of het rapport weglaten). Eenzijdig belichten lijkt me politiek in deze fase niet handig. 4. <u>Gezamenlijke opgave</u> *Het vormt het gezamenlijke inhoudelijke kader waarop we gezamenlijk regionaal willen sturen. Het blijven bieden van kwalitatief goede zorg die aansluit bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen en de betaalbaarheid van deze zorg, is nadrukkelijk een gezamenlijke opgave.* Ten aanzien van het bieden van kwalitatief goede zorg zijn er vanaf april twijfels gerezen of deze provinciebreed gewaarborgd kan worden. De grootste oorzaak van 'de patstelling'. U impliceert dat het een gezamenlijke opgave is. Laten we vanaf heden in gezamenlijkheid het inhoudelijke kader waarop we gezamenlijk regionaal willen sturen vormgeven. Met de nadruk op regionaal. En gezamenlijk. Een kader dat niet alleen gaat over 'betaalbaarheid van deze zorg', maar ook over 'kwaliteit van deze zorg' en 'kwaliteit van samenwerking' en 'kwaliteit van de uitvoering'. Al deze aspecten zijn onderbelicht in de regiovisie, maar leiden uiteindelijk wel tot betaalbaarheid. Al deze aspecten zouden beter belicht moeten worden, dat deze *gezamenlijke* opgave concreter gemaakt zou moeten worden voor alle betrokkenen en niet 'betaalbaarheid' leidend te laten zijn. 5. *We kunnen dit alleen realiseren met een verregaande samenwerking en het doorlopen van een zorgvuldig proces. Voldoende tijd en ruimte voor inspraak spelen hierbij een belangrijke rol.* Tot op heden is er geen sprake van verregaande samenwerking en is het proces niet zorgvuldig doorlopen. Mooie teksten, maar ver bezijden de werkelijkheid, en leveren een hoop irritatie op. Kan men ook over vallen. Of beter verwoorden en erkenning geven aan. Dat zou u sieren. 6. <u>Samenhang jeugd en onderwijs</u> *Het zorgaanbod is zoveel mogelijk in samenhang georganiseerd, bijvoorbeeld tussen jeugdhulp en*	4. Het bieden van kwalitatief goede zorg is inderdaad een gezamenlijke opgave. Wij sluiten ons graag aan bij uw voorstel om echt samen in te vullen. Betaalbaarheid is nodig om aan de kwaliteit te kunnen blijven voldoen en bijvoorbeeld wachtlijsten te voorkomen. We streven daarom naar een balans tussen kwalitatief goede hulp en betaalbaarheid, maar betaalbaarheid is hierbij zeker niet leidend voor de Groninger gemeenten. 5. Het proces is tot nu toe niet optimaal verlopen. Dit erkennen wij zeker. Tegelijkertijd geloven we echt dat een goede samenwerking de weg vooruit is. Deze passage in de regiovisie onderschrijft deze wens om goed samen te werken én de regiovisie samen uit te werken. Het feit dat het proces tot nu toe niet optimaal is verlopen doet niets af aan de ambitie om dit in de toekomst beter te doen. 6. De ontwikkelpunten in paragraaf 3.2. zijn niet toe te schrijven aan gemeenten, zorgaanbieders of andere organisaties actief in de jeugdhulp. Het gaat erom dat we met elkaar deze ontwikkelpunten erkennen en gezamenlijk toewerken naar een oplossing. De analyse is inderdaad nog onvoldoende compleet. Een regiovisie is ook niet de geschikte plek om een volledige analyse neer te leggen. Dit zou immers tot een te lang document leiden. Op basis van uw

	onderwijs of tussen de jeugdhulpaanbieders en de gemeentelijke toegang. De werkelijkheid vanuit de leerreviews in het kader van het door gemeenten zo gewenste 'Ketenbreed leren' geeft een andere kijk op de werkelijkheid. Het 'in samenhang organiseren van jeugdhulp en onderwijs', of 'tussen aanbieders en toegang' is waar het aan schort. De aannames zoals geschetst in 3.2.1 (er wordt teveel bekostigd uit jeugdhulp, en er zijn teveel aanbieders betrokken) zijn aannames die vooral de 'schuld' leggen bij de aanbieders. Dit was ook wezenlijk voelbaar het gevoerde gesprek met Menting. M.i. dient hier een betere analyse gemaakt te worden zoals meerdere malen eerder aangegeven in mei/juni en op de bijeenkomsten in juni en augustus. Namelijk analyses over het beter functioneren van de toegang, wat Veendam zo mooi noemt 'werkgeluk', kwaliteit en continuïteit van casemanagers, inzetten van experts met een brede kennis van zorg én onderwijs, het inzetten van meer expertise aan de voorkant, het adequaat opvolgen van signalen, het verbeteren van processen bij gemeenten en het werkelijk luisteren naar de hulpvraag van het kind en de ouder, en 'samen beslissen'. Al deze zaken zouden tot veel meer efficiëntie en effectiviteit moeten leiden dan nu het geval is en daarmee tot 'betaalbaarheid'. In de regiovisie komt onvoldoende het functioneren (en de kosten) van gemeenten aan bod en ontbreekt de analyse hierover. 7. <u>Grondige analyse</u> De grondige analyse die toegezegd is, is niet gemaakt. De analyses in bijlage 1 en 2 is slechts een demografische en een cijfermatige onderbouwing van wat gemeenten hebben uitgegeven aan diverse vormen van zorg, aan hoeveel cliënten over een aantal jaren. De analyses zeggen niets over waarom de transformatie niet op gang is gekomen. Het zegt niets over hoe het met de jeugdige daadwerkelijk is. De analyse geeft ook niet weer wat de effectiviteit is van gemeenten, de kosten van sociale teams, CJG's, en al dies meer zij. Het beeld gaat hier sect alleen heel koude data, een eenzijdig belicht. Het geeft niet aan waar de problemen werkelijk zitten. Een grondige analyse om te komen tot ambities dient veel meer te omvatten enn gaat over veel meer onderwerpen dan alleen deze financiële statistieken. 8. <u>Proces al twee stappen verder dan het gesprek dat we voeren</u> Nu, dan wordt het toch nog een langer verhaal dan gedacht. Ik sluit mij verder graag aan bij de ongetwijfeld	opmerking is toegevoegd in de regiovisie bij paragraaf 3.2.: "Geen van deze ontwikkelpunten zijn toe te schrijven aan een gemeenten, zorgaanbieder of andere organisatie die actief is in de jeugdhulp. Het is de bedoeling om met elkaar de ontwikkelpunten te benoemen, zodat we gezamenlijk kunnen toewerken naar een oplossing." 7. De waaromvraag is in de analyse van de regiovisie niet beantwoord. Dit verdient een rapport op zich. Deze informatie is beschikbaar en cruciaal voor de verdere uitwerking van de regiovisie. Het is belangrijk dat we aandacht besteden aan het opstellen van een gezamenlijke analyse waarin we uw kennis en expertise samenbrengen met onze ervaringen en cijfers. Op basis van deze gedeelde probleemanalyse kunnen we verder in gesprek over gezamenlijke oplossingen. 8. Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij u naar de rode draden 2 en 5.

	kritische noten van andere aanbieders. De moed zakt me in de schoenen: het voelt zinloos om uitgebreid te reageren, en 'Zinloos, daar ben je niet van', appte iemand mij vanavond. Die uitspraak klopt als een bus. De mededelingen vanuit gemeente Groningen van afgelopen vrijdag over het TJG en 'SAMEN' doen me realiseren dat ***we meepraten over een proces dat al twee stappen verder is dan het gesprek dat we voeren***. Zo ook heb ik de Regiovisie als een wezenlijk ander stuk voorgesteld dan wat er nu ter tafel ligt. Het is geschreven vanuit een politieke en ambtelijke werkelijkheid die ver af staat van de werkelijkheid van de zorgaanbieder en erger nog, mijlenver afstaat van de werkelijkheid en realiteit van uw jeugdigen, waar ik had gehoopt ergens in het midden uit te komen. Iedereen wil wereldvrede is nog steeds de toon. Gemiste kans wat mij betreft.	
16.	1. De visie op LVB/ASS en NAH verdienen een breder perspectief: levenslang en levensbreed. Deze jeugdigen hebben een levenslange beperking, dat vraagt in verschillende levensstadia om een andere aanpak. Denken in doelgroepen in plaats van producten vraagt een kentering in denken en in financieringsvormen en mag meer op de voorgrond staan in de regiovisie. Deze doelgroepen vragen om een langdurige indicatie en betrokkenheid van een vertrouwd persoon die aansluiting heeft en kennis van alle levensdomeinen. 2. In het verleden waren er preventieve productcodes, maar die zijn verdwenen. Nu het belang van preventie breed onderschreven wordt en er steeds zwaardere hulpvragen komen, zouden dergelijke producten weer beter mogelijk moeten zijn, vanuit de voorliggende en ook vanuit de meer specialistische hulp 3. De jeugdigen en hun gezinnen uit de MEE doelgroepen hebben grotere kans op problemen bij diverse zaken (rondkomen, scheiding, opvoeding). We willen u vragen om in de regiovisie meer aandacht en focus te leggen op deze belangrijke voorliggende vraagstukken die de transformatie kunnen vormgeven.	1. Op basis van uw opmerking is de vijfde ontwikkelopgave aangepast. Voor uw overige opmerkingen verwijzen wij naar de vijfde rode draad. 2&3.Graag verwijzen we naar de vierde rode draad voor een antwoord op uw opmerking.
17.	1. Graag hadden we in de concept-regiovisie gelezen over de mate waarin de juiste zorg op de juiste plek komt, de oorzaken van de vraag naar zorg (zoals echtscheidingen), relaties tussen jeugdzorg, onderwijs en bijvoorbeeld huisvesting en over de mate waarin we beschikken over een dekkend zorglandschap. Bij de cijfers die gepresenteerd worden is telkens de vraag: wat is de oorzaak van de trends die we zien. Naast een kwantitatieve analyse vraagt de huidige situatie ook om een kwalitatieve analyse	1. Graag verwijzen we u naar de derde rode draad voor een antwoord op uw opmerking. 2. Het proces is tot nu toe niet optimaal verlopen. Dit erkennen wij zeker. Tegelijkertijd geloven we echt dat een goede samenwerking de weg

	2. In het stuk staat veelvuldig dat 'we' als 'gemeenten en aanbieders' 'met elkaar samenwerken'. In de praktijk herkennen we ons hier niet ins, in elk geval niet wat betreft de totstandkoming van de concept-regiovisie. 3. De Groninger gemeenten werken aan een nieuw inkoopmodel. Dit inkoopmodel (zoals beoogd) brengt risico's met zich mee. Kinderen, jongeren en hun netwerk zullen niet gegarandeerd zijn van (hoog-) specialistische jeugdhulp. Deze hulp vereist immers voldoende volume om voortdurend hoogwaardige kwaliteit te kunnen leveren en om betaalbaar te kunnen zijn. Een concrete, realistische en regio-brede definiëring van lokaal en regionaal te contracteren zorg is hiervoor een belangrijke randvoorwaarde.	vooruit is. Het feit dat het proces tot nu toe niet optimaal is verlopen doet niets af aan de ambitie om dit in de toekomst beter te doen. Zie ook rode draad 2. 3. Voor de beantwoording van deze vraag verwijzen we u naar de rode draad 5.
18.	1. De visie wordt op hoofdlijnen beschreven. De beschreven hoofdlijnen bieden echter nu nog onvoldoende houvast en concretisering om een gewenst, dekkend zorglandschap voor de jeugd te beschrijven voor de toekomst en de problemen op te lossen. Zonder deze concretisering is het ook niet mogelijk om een keuze te maken voor passende monitoring en bekostiging 2. Er wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het feit dat de ontwikkelingsvoortgang van een jongere ook verstoord kan verlopen als er geen aanwijsbare externe oorzaken of bedreigingen zijn. Vroegsignalering en passend interveniëren is altijd van belang om verder problemen in de toekomst voor te kunnen zijn	1. Wij verwijzen u graag naar de eerste rode draad. 2. Dit is een terecht punt. Wij verwijzen u graag naar de vierde rode draad.
19.	1. Samenhang tussen data en oplossingsrichtingen: duiding. De regiovisie gaat vooral in op het WAT en geeft eigenlijk nauwelijks een beeld van het HOE. Wat mist is een grondige analyse en duiding van de trends die worden gesignaleerd. Hoe komt het dat de complexiteit van de problematiek toeneemt? Hoe komt het dat zoveel jongeren jeugdhulp nodig hebben? En hoe ziet precies de groep eruit die 'zware' jeugdhulp nodige heeft. Met welke maatschappelijke ontwikkelingen heeft dit te maken etc. …… Jeugdhulp is onderdeel van breder maatschappelijke ontwikkelingen en jeugdbeleid. Deze duiding en bredere inbedding ontbreekt grotendeels, maar is wel nodig om gericht te kunnen werken aan oplossingen voor de gesignaleerde knelpunten. 2. We verwachtten in dit document een visie aan te treffen over hoe de regio wil komen tot een samenhangend en dekkend zorglandschap. Wat ons betreft hoort daar in elk geval bij een antwoord op de volgende vragen: • Helderheid over wat wordt gezien als	1. Wij verwijzen u graag naar de eerste en de derde rode draad. 2. U maakt een terechte opmerking en dit zijn vraagstukken die landelijk spelen en uitgezocht worden. Ook wij gaan hiermee aan de slag in de verdere uitwerking van de regiovisie. 3. Op basis van uw opmerking hebben wij een paragraaf geschreven over de aansluiting tussen jeugdhulp en het brede sociaal domein in hoofdstuk 2. 4. Een extra beschrijving van de bovenregionale samenwerking (en

	jeugdhulp en wat niet (afgrenzingsvraagstuk); welke ondersteuning hoort collectief beschikbaar te zijn voor jeugdigen en gezinnen? Welke ondersteuning is de verantwoordelijkheid van het onderwijs? En welke zorg vinden we de verantwoordelijkheid van burgers? • Welke schaalgrootte en expertise is nodig voor welk type zorg/welke zorgfuncties: hier hoort bij o.a. een helder onderscheid tussen collectieve en geïndiceerde voorzieningen en tussen specialistische en hoog specialistische functies. Welke onderdelen kunnen lokaal verankerd worden, welke regionaal en voor welke functies binnen het zorglandschap is zelfs bovenregionale coördinatie of samenwerking nodig 3. Een visie op de samenhang met andere onderdelen van het sociaal domein, zoals wonen, werk en inkomen en hoe deze samenhang vorm kan krijgen. Integrale jeugdhulp reikt verder dan alleen jeugdhulp: als we een verandering willen realiseren dat is het ontwikkelen van een integrale visie noodzakelijk die aansluit bij ontwikkelingen in het onderwijs, algemeen gezondheidsbeleid, en het bredere maatschappelijk domein. 4. Ook de beschrijving van de bovenregionale samenwerking mist inhoudelijke visie. Behalve Jeugdhulpplus zijn er ongetwijfeld meer onderdelen van het zorglandschap waarop bovenregionale samenwerking wenselijk, zo niet noodzakelijk is. Denk aan de verdere ontwikkeling van verblijfsvoorzieningen t.b.v. jeugdigen met complexe psychiatrische problematiek zoals crisisverblijf, medisch-psychiatrische zorg binnen een MPU en zorg voor weinig voorkomende doelgroepen waarvoor schaars beschikbare expertise nodig is (denk aan eetstoornissen). 5. Preventie en versterken van basisvoorzieningen: naast een breed en samenhangend aanbod van jeugdhulp is ook een breed en samenhangend jeugd- en preventiebeleid nodig. Hoe kijken gemeenten aan ten het samenwerken op dit punt? 6. Investeren in opleiden en vakmanschap: kennis op de juiste plek. Goede jeugdhulp valt of staat met de juiste kennis en kunde van professionals. wat is hierop de visie van de regio? Hoe is deze functie goed geborgd? Opleiden, kennis delen, maar ook consultatie. Gaat de regio als geheel daar een visie op ontwikkelen of is dat aan iedere aanbieder en iedere gemeente	bijbehorende opgaven) vindt u in bijlage 5. 5. Zie hiervoor de vierde rode draad. Ook is de vijfde ontwikkelopgave aangevuld met een stuk tekst over preventie. 6. In de regiovisie komt dit aan bod in de vijfde ontwikkelopgave onder f. Op basis van uw opmerking is het lerend zorglandschap aangevuld in de regiovisie (paragraaf 5.4.). 7. Zie hiervoor de zesde rode draad. 8. Bij deze opmerkingen verwijzen we naar de vijfde rode draad. 9. De derde rode draad geeft een antwoord op deze opmerking.

	7. Arbeidsmarktprobleem mist. Omgaan met schaarste vergt creativiteit, maar ook onderlinge solidariteit en samenwerking. 8. Hybride model: er wordt al een inkoopmodel uitgewerkt en in gang gezet, maar zonder dat er sprake is van een heldere en gedeelde visie op alle zorgfuncties, de benodigde schaalgrootte en het type en het aantal organisaties dat nodige is om deze functies te borgen. 9. Proces: risico als ontwikkeltafels van start gaan zonder dat een grondige analyse en duiding van trends heeft plaatsgevonden, is dat aan oplossingen gewerkt wordt voor afzonderlijke vraagstukken, die geen antwoord zijn op de daadwerkelijke problemen.	

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1236
Extern Zaak ID	1895ESUITE981962021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.d
Titel	Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer (98196-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9d Raadsvoorstel inzake onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer
9d.1 Overzichtskaart met te onttrekken en te bestemmen wegen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet:
   - Wegnr. 411 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m.
   - Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta.
   - Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622.
   - Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer.
   - Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.;

- Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m.

2. In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1 sub III en artikel 5 van de Wegenwet:
   - Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van 't waar tot het fietspad Hondshalterpad;
   - Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder;
   - Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl;
   - Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde;
   - Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang.
3. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit.
4. Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet:
   - Wegnr. 41I uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m.
   - Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta.
   - Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622.
   - Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer.
   - Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.;
   - Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m.
2. In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1 sub III en artikel 5 van de Wegenwet:

- Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van 't waar tot het fietspad Hondshalterpad;
- Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder;
- Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl;
- Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde;
- Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang.

3. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit.
4. Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.

Raadsvoorstel

Onderwerp	onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	98196-2021:478140
Steller	Koos Smid
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	N.v.t.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** **1)** In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet: - Wegnr. 41l uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m. - Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta. - Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622. - Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer. - Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.; - Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m. **2)** In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1

	sub III en artikel 5 van de Wegenwet: - Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van ’t waar tot het fietspad Hondshalterpad; - Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder; - Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl; - Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde; - Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang. **3)** Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit. **4)** Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.
Samenvatting	Om te komen tot een actuele wegenlegger is het noodzakelijk dat alle eigendom- en beheerzaken juist zijn vastgelegd. Een belangrijk onderdeel hierbij is het wel of niet openbaar zijn van wegen en paden. Middels dit voorstel formaliseren we dit uitgangspunt. Er is hier sprake van een op zichzelf staand besluit, waarbij er geen directe relatie is met de bezuinigingsmaatregelen.
Bijlage(n)	1. Overzichtskaart met te onttrekken en te bestemmen wegen.
AVG	AVG-proof

TOELICHTING

Inleiding

Op dit moment wordt de wegenlegger van de gemeente Oldambt geactualiseerd. Aanleiding voor het actualiseren van de wegenlegger is, buiten dat dit een wettelijke verplichting is, de noodzakelijkheid door de diverse aanpassingen aan het (gemeentelijke) areaal. Daarnaast is het van belang dat de wegenlegger digitaal toegankelijk wordt, waardoor deze voor iedereen makkelijk te raadplegen is.

Op dit moment is alle informatie van de wegen verzameld. Uit deze verzamelde informatie is naar voren gekomen dat het noodzakelijk is een aantal wegen/weggedeelten aan het openbaar verkeer te onttrekken en een aantal wegen te bestemmen voor het openbaar verkeer.

Na het nemen van het onttrekkings- en bestemmingsbesluit kan de ontwerp wegenlegger verder worden afgerond en de betreffende wegen respectievelijk worden verwijderd en worden toegevoegd aan de ontwerp wegenlegger.

Motivatie

De te onttrekken wegen en paden (zie bijlage 1 en de wegen in rood op de bijbehorende gewaarmerkte overzichtstekening) zijn niet meer zichtbaar in het terrein of hebben hun functie in de loop van de tijd verloren door aanleg van alternatieve tracés.

- Het weggedeelte parallel aan de Hoofdweg West, ten westen van ’t Waar, is al jaren afgesloten met een hek en ingericht als privaat terrein. Op basis van dit feit kan worden geconcludeerd dat het openbare weggedeelte geen ontsluitingsfunctie meer vervuld.
- Om verwarring te voorkomen over de openbaarheid van de Schoolstraat te Beerta, welke al geruime tijd (niet met zekerheid te zeggen dat dit langer dan 30 jaar is en hiermee verjaard zou zijn) enkel en alleen gebruikt word als uitweg voor Hoofdstraat 121 en ook zo herkend wordt, willen we deze onttrekken

aan de openbaarheid.
- De vermelde wegen en weggedeelten nabij het Winschoterzijl te Beerta zijn openbaar op basis van de vermelding van deze wegen in het plan van wegen en waterlopen van de ruilverkaveling Beerta. Inmiddels zijn de weggedeelten voor een deel niet meer in het terrein zichtbaar. Daaruit is af te leiden dat ze geen ontsluitingsfunctie meer vervullen en geen noodzakelijke verbindingsfunctie meer hebben. Het gebied wordt aan zuidkant omgeven door water.
Deze uitgangspunten zijn verder onderzocht door te bepalen dat er geen achterliggende percelen aanwezig zijn van eigenaren die geen alternatief hebben om het perceel te bereiken. Ook is gekeken naar gemeentelijke plannen om te controleren of de bestaande wegen of weggedeelten in de toekomst geen rol meer gaan spelen in (recreatieve) verbindingen.
- De Hoorntjesweg te Winschoten, ten noorden van de A7, heeft zijn functie verloren met de doorsnijding van het Oldambtmeer en de komst van een nieuwe verbinding via de Pieter Smitbrug.
- In de omgeving van de Oudlandseweg heeft een reconstructie plaatsgevonden waarbij onder andere een nieuwe watergang is gegraven. In het kader van de planvorming is de nieuwe situatie vastgelegd. Conform dit plan is een klein gedeelte van de Oudlandseweg en de aansluiting in de Nieuwlandseweg, te Midwolda, vervallen en zijn vervangende tracés aangelegd.

De te bestemmen fietspaden en weg (zie bijlage 1 en de wegen in groen op de bijbehorende gewaarmerkte tekening) zijn in de afgelopen 10 jaar gerealiseerd of ontstaan in overleg met de eigenaar. Om te borgen dat deze weg en fietspaden in de toekomst voor het openbaar verkeer toegankelijk blijven, worden deze bestemd voor het openbaar verkeer. Daarmee krijgt een nieuwe weg of fietspad de openbare status op basis van de Wegenwet. Na bestemming is beëindiging van openbaarheid alleen nog mogelijk door het nemen van een onttrekkingsbesluit op basis van de Wegenwet door de raad of door vaststelling van een nieuw Landinrichtingsplan.

Wanneer een belanghebbende verzoekt om onttrekking van een weg aan het openbaar verkeer moet verplicht afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd (de zogeheten uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure). In dit geval is geen sprake van een verzoek van een belanghebbende maar een ambtelijk verzoek om de aangegeven wegen te onttrekken aan het openbaar verkeer. Omwille van duidelijkheid en transparante communicatie is gekozen om afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toe te passen.

Betrokkenheid (externe) partners

Intern:
Het voorliggende stuk is afgestemd met juridische zaken.

Extern:
Over de te bestemmen wegen/weggedeelten heeft vooraf overleg plaatsgevonden met de rechthebbende eigenaren.
Eigenaren van te onttrekken wegen en/of weggedeelten worden per brief geïnformeerd over de ter inzagelegging van het ontwerp besluit.
Het voorgenomen besluit wordt op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht 6 weken ter inzage gelegd.

Consequenties

Alle wegen die door de raad worden bestemd voor het openbaar verkeer komen op basis van artikel 15 van de Wegenwet in onderhoud bij de gemeente.
Voor de vervallen weggedeelten is de gemeente niet langer onderhoudsplichtige op basis van de Wegenwet.

Vervolg

Op basis van de Algemene wet bestuursrecht kan binnen 6 weken bezwaar worden ingediend en eventueel beroep. Het besluit wordt ter inzage gelegd.

Winschoten, 30 november 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 november 2021

gelet op artikel 5, artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.

Besluit:

1) In te stemmen met onttrekking van de onderstaande wegen of weggedeelten aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 van de Wegenwet:
- Wegnr. 41I uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de zuidgrens van het perceel Nieuwolda, sectie H. nr. 161 in noordelijke richting over een lengte van 148 m.
- Wegnr. 4, 41, 4b, 5 en 6 van het plan van wegen en waterlopen uit de ruilverkaveling Beerta.
- Schoolstraat te Beerta gelegen naast Hoofdstraat 121. In gebruik als en te herkennen als uitweg van dit perceel. Kadestraal bekend onder nummer BTA00K 622.
- Wegnr. 14 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Winschoten van het Oostereinde in noordelijke richting tot het Oldambtmeer.
- Wegnr. 59 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Dollardweg in oostelijke richting over een lengte van 189 m.;
- Wegnr. 60 uit de wegenlegger van de voormalige gemeente Scheemda van de Oudlandseweg in noordelijke richting over een lengte van 51 m.

2) In te stemmen met het bestemmen van de onderstaande wegen of weggedeelten voor het openbaar verkeer op basis van artikel 4 lid 1 sub III en artikel 5 van de Wegenwet:
- Fietspad van de Hoofdweg in de bebouwde kom van ’t waar tot het fietspad Hondshalterpad;
- Weg (later overgaand in fietspad) van Oude Zijl in de bebouwde kom van Bad Nieuweschans in noordelijke richting tot de Reiderwolderpolder;
- Fietspad langs de Pekel-Aa vanaf de Winschoterweg in noordoostelijke en noordwestelijke richting tot de Winschoterzijl;
- Pieter Smitbrug; nieuwe verbinding tussen Blauwestad en Winschoten, inclusief de verbinding via de trap naar Noordereinde;
- Oudlandseweg; nieuwe tracé vanaf de Oudlandseweg nabij de aansluiting met de Nieuwlandseweg tot de aansluiting aan het bestaande tracé langs de noordzijde van de watergang.

3) Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van het besluit.

4) Gedeputeerde Staten van Groningen op basis van artikel 9, lid 2 op de hoogte te brengen van het onttrekkingsbesluit.

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
onttrekken van enkele wegen aan het openbaar verkeer/bestemmen van enkele wegen tot het openbaar verkeer

Agendapunt

Zaaknummer
98196-2021:478140

Gemeente Oldambt

Te bestemmen en te onttrekken weg(gedeelte)

schaal 1 : 25.000

Nieuwolda Oost
Nieuwolda
't Waar
Nieuw Scheemda
Hongerige Wolf
Ganzedijk
Drieborg
Oostwold
Midwolda
Finsterwolde
Nieuw Beerta
Bad Nieuweschans
Scheemda
Blauwestad
Beerta
Heiligerlee
Westerlee
Winschoten
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

te onttrekken weg(gedeelte)
te bestemmen weg(gedeelte)
te bestemmen fiets-/voetpad(gedeelte)

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1246
Extern Zaak ID	1895ESUITE1043182021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.e
Titel	Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans (104318-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9e Raadsvoorstel inzake Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans
9e.1 Het vast te stellen bestemmingsplan
9e.2 Zienswijzennota

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen;
2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans' gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'

gemeente Oldambt

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen;
2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans' gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vaststellen ‘facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans’.
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	104318-2021:660235
Steller	Lammechien Hut
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Tijdens de raadsvergadering van 25 januari 2016 heeft de raad besloten dat er karakteristieke panden aangewezen moeten worden in de kernen, èn dat bewoners betrokken zouden worden bij het proces tot de totstandkoming van de lijst karakteristieke panden.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen; 2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans’ gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart. 3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans’
Samenvatting	De gemeente wijst sinds 2013 karakteristieke panden aan. De meeste karakteristieke panden gaan mee in het bestemmingsplan van het dorp of de wijk waarin ze gelegen zijn. Er zijn echter een drietal gebieden waar op korte termijn geen nieuw bestemmingsplan voor wordt opgesteld. Om in deze gebieden toch karakteristieke panden aan te wijzen is dit facetbestemmingsplan opgesteld.
Bijlage(n)	1. Het vast te stellen bestemmingsplan; 2. Zienswijzennota.
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

Het doel van dit voorstel is om het facetbestemmingsplan vast te stellen. De meeste karakteristieke panden gaan mee in het bestemmingsplan van het dorp of de wijk waarin ze gelegen zijn.

In een groot deel van de gemeente zijn inmiddels de karakteristieke panden aangewezen en vastgelegd in het bestemmingsplan. Echter er blijven drie gebieden over waarvoor op korte termijn geen nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld. Om toch ook in deze gebieden karakteristieke panden aan te wijzen is een facetbestemmingsplan opgesteld. Er volgt na dit bestemmingsplan nog één bestemmingsplan waarin karakteristieke panden worden opgenomen. Dit betreft het bestemmingsplan voor Blauwestad.

Ontwerpbestemmingsplan
Het ontwerp bestemmingsplan is op 5 oktober 2021 door het college vastgesteld. Vervolgens heeft het ontwerp bestemmingsplan voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. De zienswijzen zijn verwerkt in een zienswijzennota. Ten opzichte van het ontwerp is het bestemmingsplan gewijzigd.

Ingediende zienswijzen
Er zijn vijf zienswijzen ingediend. Een reactie op de zienswijzen is gegeven in een zienswijzennota. Daarnaast is in deze zienswijzennota één ambtelijke aanpassing voorgesteld (dit betreft een perceel dat fout op de digitale kaart is opgenomen). De ingediende zienswijzen hebben betrekking op de volgende onderwerpen:
1. Er zijn twee zienswijzen ingediend om de aanduiding ‘karakteristiek’ te verwijderen. Deze zienswijzen zijn voor een herbeoordeling aan Libau voorgelegd. Conform advies van Libau wordt de aanduiding ‘karakteristiek’ niet verwijderd. In één geval ging het om een misverstand waarbij het niet bleek te gaan om het pand van de eigenaar, maar om het restant van de Winschoter vestinggracht in de tuin van de eigenaar.
2. Bij één zienswijze wordt het huisnummer aangepast. Burgemeester Schonfeldsingel 57 heeft nieuwe huisnummers gekregen, namelijk Burgemeester Schonfeldsingel 59 t/m 165 (het betreft hier de voormalige zusterflat).
3. De laatste twee zienswijzen waren van een tweetal bewoners van de Hamdijk. Deze zienswijzen hebben niet geleid tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Er wordt nog één ambtelijke wijziging voorgesteld. Dit betreft een verkeerde aanduiding op de digitale verbeelding. Dit wordt aangepast.

Zienswijzennota
Voor de volledigheid van alle wijzigingen wordt verwezen naar de Zienswijzennota. Deze is als bijlage bijgevoegd.

Motivatie

Voorbereiding
Voor het aanwijzen van karakteristieke panden is de volgende werkwijze gevolgd:
1. Inventarisatie door Libau.
2. Publicatie in Oldambtster en op gemeentelijke website voor het werven van leden voor een werkgroep voor de beoordeling van karakteristieke panden.
3. Bijeenkomst met de werkgroepen in Drieborg (voor Hamdijk Bad Nieuweschans) en in Winschoten waarbij alle panden en de inventarisatie door Libau besproken zijn.
4. Input uit de werkgroep bijeenkomst is meegenomen in de inventarisatielijst. Resultaat is de lijst met karakteristieke panden zoals opgenomen in het ontwerp facetbestemmingsplan.
5. College stelt ontwerpbestemmingsplan vast en per brief zijn alle eigenaren van aangewezen panden individueel geïnformeerd. Bij de brief was een informatieblad gevoegd met informatie over het hebben van een karakteristiek pand. Daarnaast is in de brief aangegeven dat eigenaren een zienswijze in kunnen dienen.

Ontwerpbestemmingsplan
Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Alle eigenaren hebben hierover een brief met informatie ontvangen. Er zijn zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. Deze zienswijzen zijn opgenomen in de bijgevoegde zienswijzennota. Conform deze zienswijzennota wordt voorgesteld het bestemmingsplan op een aantal punten gewijzigd vast te stellen.

Exploitatieplan
Op grond van de Wro (Wet ruimtelijke ordening) moet in principe bij een nieuw bestemmingsplan een exploitatieplan worden vastgesteld. Een exploitatieplan is een publiekrechtelijk instrument. Het is een plan op basis waarvan de gemeente kosten van grondexploitatie kan verhalen bij de particuliere ontwikkelaar en op basis waarvan de gemeente eisen en regels kan stellen aan de ontwikkeling van de locatie . In een beperkt aantal gevallen hoeft er geen exploitatieplan te worden vastgesteld. Wanneer het bestemmingsplan niet voorziet in nieuwe bouwplannen of het verhaal van de kosten op een andere wijze verzekerd is, is een exploitatieplan niet noodzakelijk. Voor dit bestemmingsplan is er geen verplichting een exploitatieplan vast te stellen. Dit omdat er geen nieuwe bouwplannen zoals genoemd in artikel 6.2.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden toegestaan. Wel moet er expliciet worden besloten om geen exploitatieplan vast te stellen.

Betrokkenheid (externe) partners

Bij de voorbereiding zijn werkgroepen (bestaande uit inwoners, lokale cultuurhistorisch deskundigen en overige belangstellenden) betrokken en zijn dorpsverenigingen over het facetbestemmingsplan geïnformeerd. Libau is eveneens betrokken.

Consequenties

Met dit facet bestemmingsplan blijven de vigerende bestemmingsplannen gelden. Alleen wordt aan bepaalde panden de aanduiding ‘karakteristiek’ toegevoegd.

Financieel:
De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan past binnen het hiervoor beschikbare budget.

Juridisch:
De zienswijzen en ambtshalve aanpassingen zijn verwerkt in het bestemmingsplan. Tegen dit bestemmingsplan kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Vervolg

Nadat het bestemmingsplan is vastgesteld leggen we het bestemmingsplan gedurende zes weken ter visie, waarbij beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Winschoten, 21 december 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021

gelet op de artikelen 3.1, 3.8 en 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening

Besluit

1. In te stemmen met de Zienswijzennota en ambtshalve aanpassingen;
2. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans' gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML bestand: NL.IMRO.1895.24BP001-0401, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van de ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Vaststellen 'facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans'.

Agendapunt

Zaaknummer
104318-2021:660235

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

FACETBESTEMMINGSPLAN KARAKTERISTIEKE PANDEN

WINSCHOTEN CENTRUM, BEDRIJVENTERREIN WINSCHOTEN, HAMDIJK BAD NIEUWESCHANS

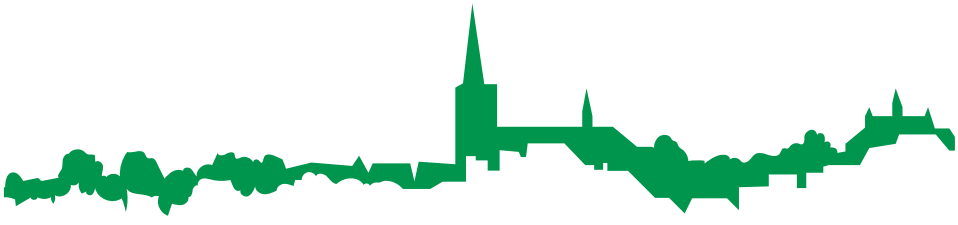
ORDITO

ORDITO.NL

FACETBESTEMMINGSPLAN KARAKTERISTIEKE PANDEN WINSCHOTEN CENTRUM, BEDRIJVENTERREIN WINSCHOTEN, HAMDIJK BAD NIEUWESCHANS

GEMEENTE OLDAMBT

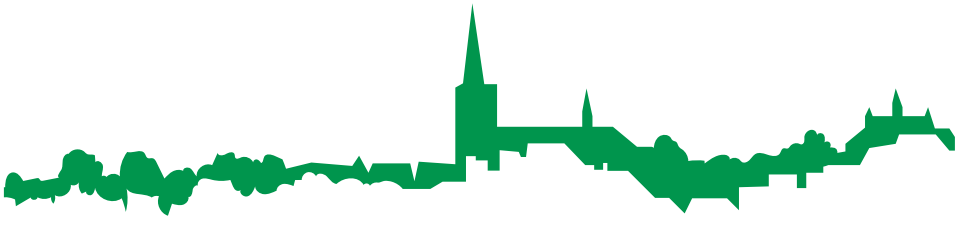
Planstatus	**Vastgesteld**
Datum	**15 - 12 - 2021**
Plan identificatie	**NL.IMRO.1895.24BP0001-0401**
Auteur(s)	**Cristian van Kuijk**

Ordito b.v.
Postbus 94
5126 ZH
Gilze

E info@ordito.nl
T 0161 801 022
I www.ordito.nl
KVK 54811554

TOELICHTING

1.	**Inleiding**	**3**
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	4
1.3	Vigerende bestemmingsplannen	4
1.4	Bij het plan behorende stukken	5
1.5	Leeswijzer	5
2.	**planuitgangspunten**	**6**
2.1.	Provinciaal beleid	6
2.2.	Inventarisatie karakteristieke panden	7
3.	**Juridische aspecten**	**11**
3.1	Inleiding	11
3.2	Opbouw van de regels	11
4.	**Uitvoerbaarheid**	**12**
4.1	Economische uitvoerbaarheid	12
4.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	12

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het opstellen van een facet-bestemmingsplan is de wens om een uniforme overkoepelende regeling te maken voor het onderwerp karakteristieke panden.

De gemeente Oldambt is begin 2019 aangewezen als aardbevingsgemeente. Vanaf dan gelden ook de regels uit de provinciale omgevingsverordening ten aanzien van aardbevingsgemeenten. Dat geldt onder andere voor de bepaling over karakteristieke en beeldbepalende gebouwen. Volgens de omgevingsverordening had de gemeente tot 15 juli 2019 de tijd om bestemmingsplannen vast te stellen met deze regels. Omdat de gemeente Oldambt pas later als andere gemeenten als aardbevingsgemeente is aangewezen, heeft de gemeente uitstel gekregen voor het aanpassen van bestemmingsplannen. De afgelopen periode heeft de gemeente Oldambt voor diverse gebieden nieuwe bestemmingsplannen opgesteld met daarin de nieuwe regeling voor karakteristieke en beeldbepalende panden. Echter niet voor het centrum van Winschoten, het bedrijventerrein van Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans. Hiervoor gaat de gemeente geen nieuw bestemmingsplannen meer voor opstellen. Omdat ook hier een regeling moet komen voor karakteristieke en beeldbepalende panden heeft de gemeente besloten een facetbestemmingsplan op te stellen.

Uitgangspunten voor het op te stellen bestemmingsplan

Het betreft een facetbestemmingsplan voor het opnemen van een regeling voor karakteristieke en beeldbepalende panden in het centrum van Winschoten, op het bedrijventerrein Winschoten en in Hamdijk Bad Nieuweschans. De regeling voor karakteristieke panden zoals in andere bestemmingsplannen (zoals bestemmingsplan Beerta, Finsterwolde, Drieborg, Nieuw Beerta, Ganzedijk, Hongerige Wolf, Heiligerlee en Westerlee) is opgenomen, is hiervoor overgenomen. Over deze regeling is overeenstemming met de provincie bereikt.

De gemeente heeft voor dit facetbestemmingsplan Libau gevraagd een inventarisatie te maken van de karakteristieke en beeldbepalende panden. Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en literatuuronderzoek is de selectie tot stand gekomen.
Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie. Daartoe is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen afkomstig uit (cultuur-)historische verenigingen en andere betrokken burgers zitting hebben gehad. Met de inbreng van de werkgroep is een selectie gemaakt van karakteristieke objecten in de gebieden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans.
Met dit facetbestemmingsplan krijgen de karakteristieke panden een adequate regeling.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het voorliggende bestemmingsplan wijzigt de regels voor karakteristieke panden in de gebieden Winschoten Centrum, bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans.

Figuur 1 Plangebied

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Het facetbestemmingsplan stelt uitsluitend bepaalde onderdelen van de onderliggende bestemmingsplannen buiten werking. Voor het overige blijven de bestemmingsplannen rechtsgeldig. Ten tijde van het opstellen van dit facetbestemmingsplan zijn de volgende bestemmingsplannen in werking:

Winschoten Centrum

Naam:	Vastgesteld op:	IMRO-code:
Bestemmingsplan Winschoten Centrum	29-05-2017	NL.IMRO.1895.02BP3005-0401

Bedrijventerrein Winschoten

Naam:	Vastgesteld op:	IMRO-code:
Bestemmingsplan Winschoten – Renselkade e.o. (woningbouw en historische haven)	29-01-2018	NL.IMRO.1895.02BP3004-0401
Bestemmingsplan Bedrijventerreinen	26-06-2013	NL.IMRO.1895.02BP7001-0402

Hamdijk Bad Nieuweschans

Naam:	Vastgesteld op:	IMRO-code:
Bestemmingsplan Bad Nieuweschans, Hamdijk	30-01-2017	NL.IMRO.1895.11BP0005-0401

1.4 Bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Verbeelding:
  De verbeelding heeft de omvang van de betreffende panden in Winschoten Centrum, bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans.
- Regels:
  In het facetbestemmingsplan worden inleidende regels opgenomen. Hierin worden de van toepassing zijnde begrippen verklaard. Daarnaast wordt het toepassingsgebied aangegeven en wordt een overzicht gegeven van de artikelen die komen te vervallen. In hoofdstuk 2 is in de Algemene regels de regeling voor de karakteristieke panden opgenomen.
  Tot slot wordt in hoofdstuk 3 de overgangs- en slotregels opgenomen.
- Toelichting:
  In de toelichting zijn de aan het plan ten grondslag liggende gedachten en beleidsachtergronden uitgelegd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het beleidskader voor de karakteristieke panden. Hoofdstuk 3 geeft de planbeschrijving en de juridische aspecten van het plangebied weer. Afgesloten wordt met hoofdstuk 4 waarin de uitvoerbaarheid ter sprake komt.

2. PLANUITGANGSPUNTEN

2.1. Provinciaal beleid

Omgevingsverordening

Op 6 februari 2019 is de Omgevingsverordening Provincie Groningen 2018 geactualiseerd en vastgesteld. Op 20 februari 2019 is de Omgevingsverordening geconsolideerd vastgesteld en op 3 februari 2021 is de Actualisatie Omgevingsverordening provincie Groningen 2020 vastgesteld.
De Omgevingsverordening zorgt voor de juridische waarborging van het in de Omgevingsvisie beschreven beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving in de provincie Groningen. De regels in de Omgevingsverordening richten zich op thema's zoals ruimtelijke ordening, water, mobiliteit en milieu. Door middel van diverse kaartbladen behorende bij de verordening, is te achterhalen welke regels waar gelden. Daarnaast bevat de verordening algemene regels.

Specifiek voor dit plan zijn de volgende onderwerpen van belang:
Bescherming beeldbepalende en/of karakteristieke gebouwen (artikel 2.9.1)
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het aardbevingsgebied stelt regels ter bescherming van de hoofdvorm van de karakteristieke en beeldbepalende gebouwen.

De gemeente Oldambt is begin 2019 aangewezen als aardbevingsgemeente. Vanaf dan gelden ook de regels uit de provinciale omgevingsverordening ten aanzien van aardbevingsgemeenten. Dat geldt onder andere voor de bepaling over karakteristieke en beeldbepalende gebouwen. Volgens de omgevingsverordening had de gemeente tot 15 juli 2019 de tijd om bestemmingsplannen vast te stellen met deze regels. Omdat de gemeente Oldambt pas later als andere gemeenten als aardbevingsgemeente is aangewezen, heeft de gemeente uitstel gekregen voor het aanpassen van bestemmingsplannen. De afgelopen periode heeft de gemeente Oldambt voor diverse gebieden nieuwe bestemmingsplannen opgesteld met daarin de nieuwe regeling voor karakteristieke en beeldbepalende panden. Echter niet voor het centrum van Winschoten, het bedrijventerrein van Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans. Hiervoor gaat de gemeente geen nieuw bestemmingsplannen meer voor opstellen. Omdat ook hier een regeling moet komen voor karakteristieke en beeldbepalende panden heeft de gemeente besloten een facetbestemmingsplan op te stellen.

Er is een inventarisatie gemaakt van de beeldbepalende en/of karakteristieke panden. In de planregels is voor dergelijke panden de aanduiding ‘overige zone – karakteristiek’ opgenomen. Ter plaatse van deze aanduiding gelden nadere regels voor het behoud van de karakteristieke hoofdvorm van panden.

2.2. Inventarisatie karakteristieke panden

De gemeente heeft voor dit facetbestemmingsplan Libau gevraagd een inventarisatie te maken van de karakteristieke en beeldbepalende panden. Het onderzoek heeft plaatsgevonden om de karakteristieke panden te kunnen beschermen. Door middel van het planologisch verankeren van deze objecten in het bestemmingsplan kunnen eventuele sloopaanvragen op grond van de aanwezige cultuurhistorische waarden worden geweigerd.

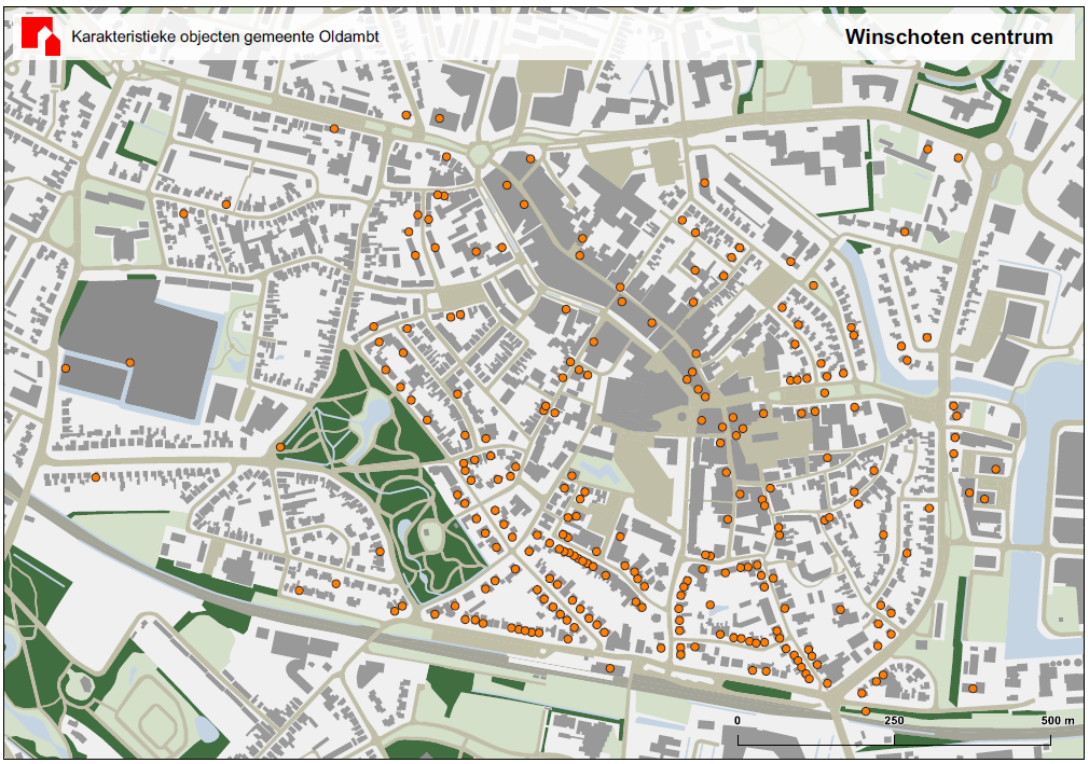
Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en literatuuronderzoek is de selectie tot stand gekomen.

Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie. Daartoe is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen afkomstig uit (cultuur-)historische verenigingen en andere betrokken burgers zitting hebben gehad. Met de inbreng van de werkgroep is een selectie gemaakt van karakteristieke objecten in de gebieden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans. De rapportages van Libau zijn als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd.

Winschoten Centrum

Winschoten is van oorsprong een wegdorp gelegen op een hoger gelegen zandrug, het zogenaamde schiereiland van Winschoten. De plaats is ontstaan bij een kruising van een handelsroute met de waterloop de Rensel. In de Middeleeuwen bestaat Winschoten uit bebouwing langs deze handelsroute, namelijk de huidige Langestraat, Torenstraat en Blijhamsterstraat. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog worden rond Winschoten vestingwerken aangelegd. Aan het einde van de 17e eeuw verliest Winschoten haar militaire functie en worden de wallen afgegraven. De plaats veranderd van een vesting naar een zogenaamde Vlek en krijgt een regionale handelsfunctie met een bestuurlijk centrum en een eigen rechtbank. Met de opening van de spoorlijn in 1868 groeit de plaats aan de zuid- en oostzijde en ontstaat de stationsbuurt met voorname woningbouw. De demping van een zijtak van de Rensel geeft in de jaren ’30 van de twintigste eeuw ruimte aan een nieuwe woonwijk; de Schönfeldbuurt. Vanaf de tweede helft van de twintigste eeuw worden rond Winschoten meerdere nieuwe uitbreidingswijken gebouwd en groeit Winschoten verder, met als laatste ontwikkeling de aanleg van Blauwestad.

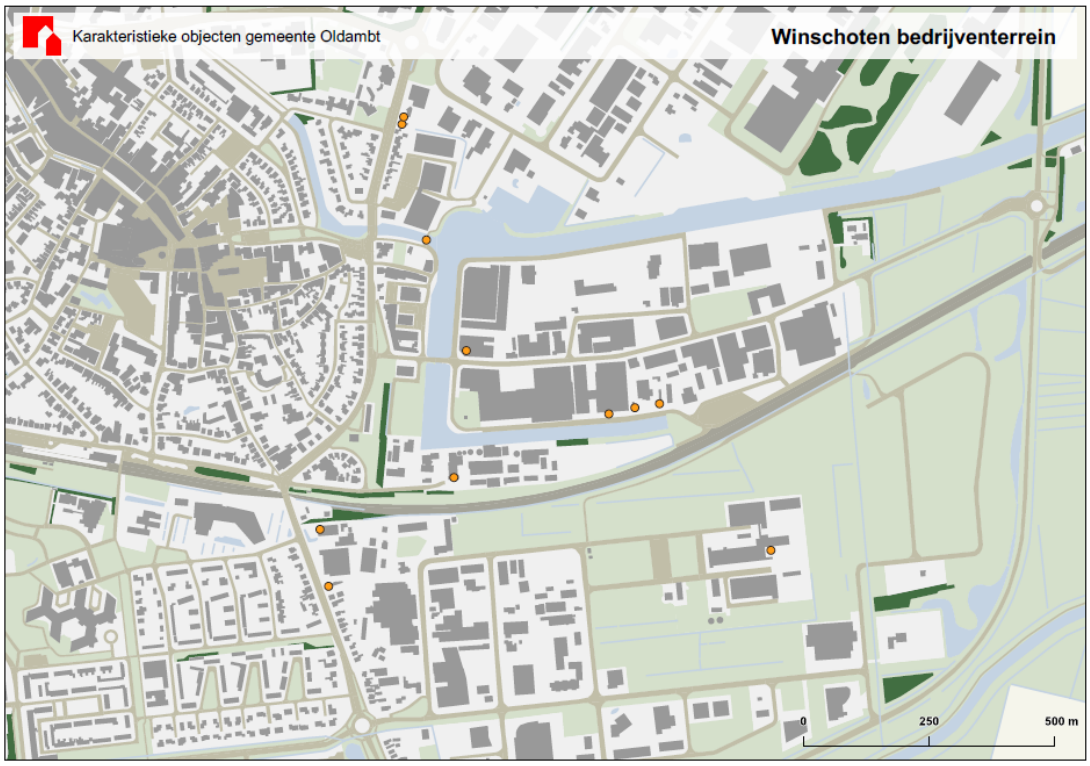
In de rapportage van Libau zijn circa 230 karakteristieke panden aangegeven.

Bedrijventerrein Winschoten

Het bedrijventerrein Winschoten omvat drie afzonderlijke bedrijventerreinen, namelijk Reiderland, Rensel en Hoogebrug. Het gebied heeft zich met name vanaf de jaren 1920 ontwikkeld. Winschoten heeft eerst vooral een militaire functie, maar ontwikkelt zich na de slechting van de vesting tot bestuurs- en handelscentrum van Oost-Groningen. De industriële- en handelsfunctie wordt eerst gehuisvest in de kern van Winschoten, maar breidt zich langzaam uit tot buiten de kern. Steenfabriek De Hoop en strokartonfabriek Reiderland worden ten oosten van Winschoten gebouwd, maar zijn inmiddels verdwenen. In de jaren 1920 wordt een industriegebied aangelegd op het terrein tussen de Wilhelminasingel, de Rensel en de spoorlijn. Ook wordt in 1922 de Tramhaven gegraven als zijtak van de Rensel. Vervolgens wordt de Oosterhaven gegraven en wordt hier een goederenspoorlijn aangelegd. Op het terrein vestigt zich onder andere de chemische fabriek Gembo. Na de Tweede Wereldoorlog wordt aan de oostzijde van Winschoten meer industrie gehuisvest en in 1988 wordt de oostelijke ringweg aangelegd. De industrieterreinen Hoogebrug in het zuiden, en Reiderland in het noorden worden tot op heden verder bebouwd en vernieuwd.

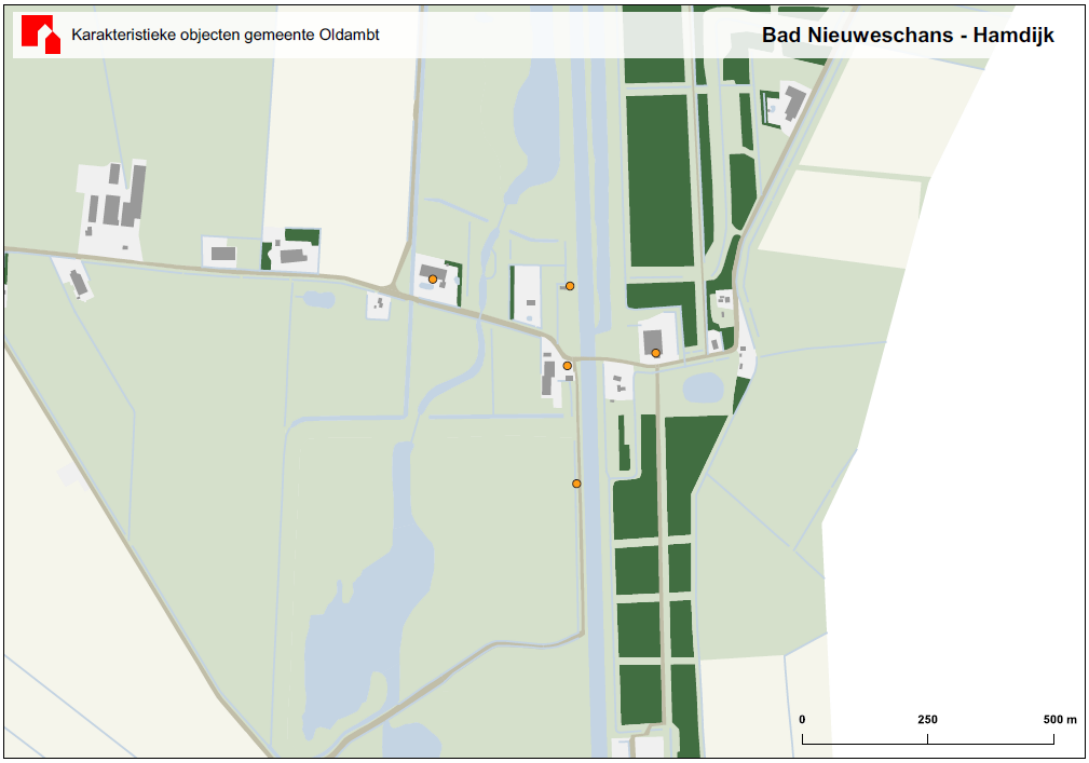
In de rapportage van Libau zijn 11 karakteristieke panden aangegeven.

Hamdijk Bad Nieuweschans

Het buurtschap Hamdijk is ontstaan op de gelijknamige dijk tussen Nieuweschans en Oudeschans. Het zuidelijk deel van de dijk, tussen Oudeschans en Booneschans, werd in het midden van de 16e eeuw aangelegd. Het noordelijk deel, tussen Booneschans en Nieuweschans, werd in 1605 aangelegd en behoort sinds 1636 aan Nederland. De Hamdijk werd aangelegd om het land te beschermen tegen inbraken van de Dollard en door de aanleg van de dijk kon land op zee heroverd worden. Ten westen van de dijk liggen nog restanten van de Booneschans. Deze schans werd in 1589 aangelegd als verdedigingslinie, samen met Nieuweschans, langs de Duitse grens. De Hamdijk wordt doorsneden door het B.L. Tijdenskanaal. Dit kanaal werd in 1917 gegraven voor de verbetering van de afwatering in Oost-Groningen. Langs de Hamdijk zijn verschillende boerderijen gebouwd, waarvan enkele rijksmonument zijn.

In de rapportage van Libau zijn 5 karakteristieke panden aangegeven.

3. JURIDISCHE ASPECTEN

3.1 Inleiding

Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden voorziet in een juridische adequate aanpassing van de relevante vigerende bestemmingsplannen in de gemeente Oldambt.

Dit facetbestemmingsplan is gemaakt conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012. In de regels van voorliggend bestemmingsplan worden alleen de te wijzigen en toe te voegen regels opgenomen. Vervolgens wordt het facetbestemmingsplan digitaal gemaakt. Hierbij hoort ook een digitale verbeelding. Deze verbeelding is variabel in schaal doordat kan worden in-en-uitgezoomd. De regels en verbeelding zijn tevens juridisch bindend.

3.2 Opbouw van de regels

De planregels bestaan uit de volgende vier hoofdstukken:

1. **Inleidende regels**, dit hoofdstuk bestaat uit artikel 1 begrippen en artikel 2 toepassingsgebied.
2. **Algemene regels**, de algemene regels bestaat uit de regeling voor karakteristieke panden. In de planregels is voor dergelijke panden de aanduiding ‘overige zone – karakteristiek’ opgenomen. Er gelden nadere regels voor het behoud van de karakteristieke hoofdvorm van panden en het geheel of gedeeltelijk slopen van panden is in principe verboden.
3. **Overgangs- en slotregels**, binnen de overgangsregels wordt geregeld dat met het bestemmingsplan strijdige bouwwerken en plannen welke bestaan ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan mogen worden uitgevoerd, mits er geen veranderingen plaatsvinden in aard en omvang. In de slotregel wordt de officiële naam van het bestemmingplan genoemd, welke moet worden gebruikt om te verwijzen naar het plan.

4. UITVOERBAARHEID

4.1 Economische uitvoerbaarheid

Onderzoek naar de economische uitvoerbaarheid van bestemmingsplannen heeft in het algemeen betrekking op nieuwe ontwikkelingen waarvoor bestemmingswijzigingen nodig zijn en die door de gemeente worden gerealiseerd. Het facetbestemmingsplan karakteristieke panden heeft echter betrekking op een reeds bebouwd deel van de gemeente, waarbij de ontwikkelingen aan het particuliere initiatief worden overgelaten. De door de gemeente te maken kosten bestaan uitsluitend uit plankosten en de kosten van onderzoek, dat nodig is met het oog op de voorbereiding van het plan. Deze uitgaven komen ten laste van de algemene middelen van de gemeente.

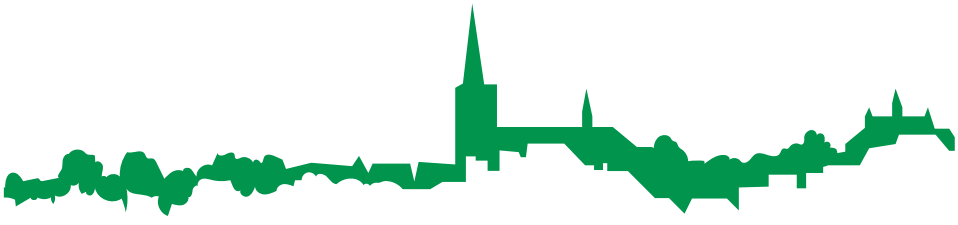
Omdat het voorliggende plan niet voorziet in een bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, Wro, hoeft geen exploitatieplan te worden vastgesteld. Er doet zich dus geen mogelijkheid voor van kostenverhaal als bedoeld in afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het zgn. 3.1.1 Bro is het concept-ontwerpbestemmingsplan toegezonden naar bestuurlijke instanties, waarbij de gelegenheid is geboden om een reactie te geven op het plan.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft ingevolge artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening vanaf 14 oktober 2021 zes weken ter inzage gelegen, waarbij gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Er zijn tijdens deze periode 5 zienswijzen ingediend. In de zienswijzennota (opgenomen in de bijlage) worden deze zienswijzen behandeld en beantwoordt.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Zienswijzennota

met betrekking tot het facetbestemmingsplan ‘karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans.

’

1. Inleiding

Deze zienswijzennota behandelt de ingekomen zienswijzen en ambtshalve aanpassingen op het ontwerp facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans‘.

2. Ingekomen zienswijzen

Het ontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 14 oktober 2021 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van ter inzage ligging konden zienswijzen worden ingediend tegen het ontwerp bestemmingsplan. De zienswijzen worden hieronder, puntsgewijs samengevat en voorzien van een reactie.

Zienswijze 1

Opmerking

De opmerking gaat over het pand aan de Burgemeester Schonfeldsingel 57 te Winschoten. Dit huisnummer is inmiddels verouderd, en vervangen door Burgemeester Schonfeldsingel 59 t/m 165.

Indiener geeft aan dat ze juist op dit moment veel aan vernieuwing, isolatie en installatie van zonnepanelen in deze panden doen. Indiener wil dan ook dat al deze panden als karakteristiek worden beschouwd en ze ook voor ieder huisnummer in aanmerking komen voor de subsidie mogelijkheden.

Als enkel nummer 57 als karakteristiek wordt benoemd, lijkt het indiener namelijk onmogelijk te bepalen welk gedeelte van het complex daar dan wel of niet onder valt.

Reactie

Voor een appartementencomplex geldt dat door bijvoorbeeld een vereniging van eigenaren subsidie kan aanvragen voor het gehele pand. Dus aanvragen per huisnummer is in dit geval niet mogelijk. Alleen voor het gehele pand is één subsidieaanvraag mogelijk.

Voorgestelde wijziging(en)

Het appartementencomplex zal in de lijst karakteristieke panden worden aangemerkt als Burgemeester Schonfeldsingel 59 t/m 165.

Zienswijze 2

Opmerking

De aanwijzing ‘karakteristiek’ zal ons als eigenaar op een aantal terreinen zwaar duperen. Gebaseerd op onderstaande argumenten verzoek ik u om onze woning aan de Hoogstraat 58 Winschoten van de lijst ‘karakteristiek’ te verwijderen.

1. Levensbestending maken van de woning

Gelet ons voortschrijdende leeftijd is ons voornemen om de woning gelijkvloers uit te breiden/ levensbestendig te maken. Maar door de 10% geldende regel in het bestemmingsplan (overgangsrecht gebouwen artikel 4 lid 1 sub b, betreffende regelgeving als pdf bestand toegevoegd) wordt dit onmogelijk gemaakt.

2 . Aardbevingsschade

Ons huis is nog niet geïnspecteerd op aardbevingsschade. Evenwel zijn meerdere buurtbewoners financieel gecompenseerd als gevolg van mijnbouwschade. Ook ons huis vertoont aan de voor- en zijgevel scheurwerking, dus te zijner tijd zullen wij ook een beroep moeten doen op het fonds mijnbouwschade. Ons voorkeur gaat uit tot herstel in natura. Echter door de typerende aanduiding van beschermd object komen wij niet in aanmerking voor herstel in natura, zie hiervoor monumenten regeling. Dit wederom brengt met zich mee dat we een zak met geld krijgen en zoek het verder maar uit met de gemeente. Gevolg: De provinciale ervaringspraktijk heeft geleerd dat de aardbevingsschade uitkering altijd te laag is en dat de gemeentelijke Welstandscriteria lat te hoog ligt. Probeer het dan nog maar eens financieel dekkend te krijgen.

3. *Slopen of gedeeltelijk slopen.*
De mogelijkheid is aanwezig dat gedeeltelijke sloop (zie 2.), de enige optie is. Antwoord op voorhand van de gemeente is dat ik niet mag slopen tenzij :uit objectief advies van een onafhankelijke deskundige blijkt dat de bebouwing vanwege ernstige gebreken niet in stand kan worden gehouden of waaraan dermate hoge kosten van herstel zijn verbonden, zonder dat door de overheid een financiële tegemoetkoming kan worden gedaan, dat instandhouding redelijkerwijze niet kan worden gevergd; kortom. Het wordt weer een gesteggel met de overheid. En daar zitten we echt niet op te wachten.

4. *Waardevermindering*
De ervaring heeft geleerd dat op moment de overheid op een object bepalende factoren oplegt, de waarde van het object in waarde zal gaan dalen. Ook wel logisch. Het in stand houden kost meer en b.v. simpel een dakkapel plaatsen, heel gebruikelijk in deze buurt, zit er niet meer in. Samengevat: extra spelregels drukt de prijs.

Reactie
We hebben deze zienswijze opnieuw voorgelegd aan Libau. Het adres is opnieuw beoordeeld op de karakteristieke waarde. In de zienswijze is geen aanvullende informatie aangeleverd betreffende het object. Vanuit oogpunt van cultuurhistorie heeft het gebouw voldoende waarde om te kunnen worden aangemerkt als karakteristiek. Het gebouw is onderdeel van een complex met zes woningen, gebouwd rond 1920 in opdracht van de gemeente. Het complex is uitgevoerd in zorgvuldige Delftse School architectuur, zogenaamd Delfts rood. Daarnaast is het gebouw onderdeel van een ensemble met vergelijkbare planmatige woningbouw uit het interbellum, gelegen aan zowel de Hoogstraat als de Boschsingel. Dit complex is gebouwd in opdracht van de gemeente en is uitgevoerd naar ontwerp van de gemeente-architect. Hoewel het complex op detail is gewijzigd, is het algemene beeld vrij oorspronkelijk. Binnen de gemeente heeft het complex een zeldzaamheidswaarde.

Ook op de afzonderlijk genoemde punten geven we hieronder een reactie.
1. Aanbouw is wel mogelijk als dit maar goed ingepast wordt en aan de achterzijde plaats vindt.
2. We gaan als gemeente niet over de schade-afhandeling, dat is aan het IMG. Als er sprake is van schade kan een melding worden gedaan bij het IMG. Dat de uitkering van de schade te laag is, is een aanname van de indiener van de zienswijze. Herstel in natura kan niet bij (rijks)monumenten. Een karakteristiek pand is geen (rijks) monument.
3. Iedere afweging voor sloop is maatwerk.
4. In de afgelopen jaren is niet gebleken dat een karakteristieke status negatief uitpakt voor de waarde van het object. Bij monumenten is zelfs het geval dat de waarde door de monumentenstatus stijgt vanwege de gunstige subsidieregelingen en de vraag naar karakteristieke woningen.

Voorgestelde wijziging(en)
Geen.

<u>Zienswijze 3</u>

Opmerking
Hierbij teken ik bezwaar tegen uw voorstel om het pand Paul Krugerstraat 2a aan te wijzen als karakteristieke pand. Hier voor heb ik de volgende reden, Vind ik het zelf beslist geen karakter hebben(bouwjaar 1962) Het pand Paul Krugerstraat 2b niet aangewezen , wel de zelfde gevel. Dat het een waardevermindering geeft bij verkoop en beperkt wordt in de mogelijk heden.

Reactie
Paul Krugerstraat 2A Winschoten is niet aangewezen als karakteristiek pand. Het betreft het restant van de Winschoter vestinggracht in de tuin van de eigenaar welke is aangewezen als karakteristiek object. De eigenaar heeft een algemene brief gekregen over de aanwijzing. De brief was gericht aan dit adres. Hierdoor is miscommunicatie ontstaan aangezien de eigenaar denkt dat het om zijn/haar pand gaat.

Voorgestelde wijziging(en)
Geen.

Zienswijze 4

Opmerking 1
Er wordt een zienswijze ingediend tegen de aanwijzing van Hamdijk 25 Bad Nieuweschans als karakteristiek pand.

C: Gedurende de bijeenkomst is gewezen op de merkwaardigheid om een bestemmingsplan uit 2017 van circa 3 jaar oud in 2020 weer te gaan herzien t.o.v. de normale actualiseringen na circa 10 jaar.
- Bijzonder was gedurende de bijeenkomst dat een kennelijke Libau-architectuurhistorica, ook bij bestuurskundige onderwerpen de deskundige speelde?
- De Boonschanskerbrug die uit de wederopbouwtijd stamde en een ensemble vormde met 3 andere overeenkomstige bruggen over het B.L. Tijdenskanaal werd toen als van zeer hoge cultuurhistorische waarde gerangschikt. Vanwege dat de B&W, ondanks geen enkel draagvlak aan de Hamdijk, verzet van erfgoedverenigingen etc., besloten had tot sloop (verwoesting) van deze constructief deugdelijke monumentale brug, werd plots na de bijeenkomst ambtelijk medegedeeld dat Hamdijk Bad Nieuweschans uitgesloten was van de voorgenomen herziening.
- Ambtelijk werd toegezegd dat bij het weer oppakken van deze herziening, mij als aangemelde belanghebbende, daarover bericht zou worden.

Reactie
Sinds 2013 wijst de gemeente karakteristieke panden aan. Omdat het bestemmingsplan voor de Hamdijk uit 2017 slechts ging om het herstellen van bouwmogelijkheden van woonbestemmingen zijn hierin geen andere zaken meegenomen. Omdat er voor de Hamdijk op korte termijn geen algehele planherziening komt is ervoor gekozen een facetbestemmingsplan op te stellen voor alleen de aanwijzing van karakteristieke panden.

De indiener van de zienswijze is door de gemeente op de hoogte gehouden van het verloop van de procedure door middel van diverse e-mails.

Overigens wordt het pand Hamdijk 25 Bad Nieuweschans in dit bestemmingsplan niet aangewezen als karakteristiek pand. Het pand Hamdijk 25 is een rijksmonument en is daarom al beschermd. Het facetbestemmingsplan geldt alleen voor de panden die genoemd staan in dit bestemmingsplan.

Opmerking 2
0: In strijd met de medio 2020 gegeven ambtelijke toezegging tot bericht bleek plots dat 05-10-2021 B&W Oldambt besloten had tot het Ontwerp Bestemmingsplan, (Facetbestemmingsplan Karakteristieke panden Winschoten Centrum, Bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans)..
- De gang van zaken is in strijd met wat in de ORDITO-toelichting te lezen is op blz.3: "Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie".

Reactie
De indiener van de zienswijze is door de gemeente op de hoogte gehouden van het verloop van de procedure door middel van diverse e-mails. Eigenaren zijn bovendien zelf verantwoordelijk om in de gaten te houden of een bestemmingsplan wordt vastgesteld of wordt voorbereid.

Opmerking 3
E: Bij de bevolking (circa 60 belanghebbenden) aan de Hamdijk e.o. was geen enkel draagvlak voor het gemankeerde Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos.
- Met dit onvolledige en niet goed functionerende Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos hebben belanghebbenden in de planschadeprocedures van 07-05-2007 tot 30-01-2017 moeten leven....bijna 10 lange jaren voordat door B&W een oplossing geboden werd.

- De oplossing werd geboden met de vergoeding 'In Natura' middels het Besluit van B&W tot "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk", vigerend van 30-01-2017, IMR0-code: NUMR0.1895.11BP0005-04.
- In de ORDITO Toelichting Bestemmingsplan wordt aangekondigd; het opnemen van nieuwe regeling, wijziging van de regels, buitenwerking stellen bepaalde onderdelen voor karakteristiek en beeldbepalende panden, in het gebied Hamdijk Bad Nieuweschans.
- Om welke op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels, buitenwerking stellen van bepaalde onderdelen voor karakteristiek en beeldbepalende panden, het gaat in het gebied Hamdijk Bad Nieuweschans wordt in de Toelichting niet vermeldt?
- De wijziging en buitenwerking gestelde regels of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Besternmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschade-vergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en gegeven.
- De regels en regelingen van dit Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de Belanghebbenden in de Planschade regeling niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en vergoeding.

Reactie
De geldende bestemmingsplannen blijven allemaal gelden. Er wordt alleen voor enkele panden een aanduiding karakteristiek toegevoegd met daarbij behorende regels. Met dit facetbestemmingsplan worden regels toegevoegd aan het geldende bestemmingsplan. Dit zijn regels die gelden voor alle panden die als karakteristiek zijn aangewezen.

Opmerking 4
F: De aangekondigde verbeelding is geen onderdeel van de ter inzage liggende stukken?

Reactie
De verbeelding is onderdeel van het bestemmingsplan en ligt ter inzage.

Opmerking 5
G: Er bestaat een algemeen aanvaarde regel of gewoonte dat het ongewenst Is dat een ambtelijk medewerker, in dit geval bij de gemeente Oldambt, zolang en met voortduring hetzelfde dossier in een zelfde gebied beheert en daarover zeggenschap heeft.
- Toen de fusie-gemeente Oldambt ontstond werd toegezegd dat voormalige ambtenaren van de gemeente Reiderland niet meer in het oude gemeentelijke gebied zouden optreden.
- Met gemeente-medewerker heeft hebben zich over jaren helaas onaangename voorvallen voorgedaan aan de Hamdijk.
- Het incompleet en ondeugdelijk maken van dossiers door verwisselen van kaarten of bouwtekeningen, smaad, het tegenwerken van een subsidieaanvraag voor het herstel van Hamdijk 25 (medio 2000, een en ander in samenwerking met een voormalige ambtenaar van Reiderland die bij Libau werkt) zijn voorbeelden. Bij het gemankeerde Bestemmingsplan Benedenloop Westerwolsche Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos, dat tussen 2007 en 2017 voor (tien) 10 jaar onaangename onzekerheid betekende, had de gemeente medewerker de leiding.
De kaart of verbeelding was er nu weer niet bij?

Reactie
De verbeelding is bij de stukken gevoegd en heeft voor zienswijzen ter inzage gelegen. Wij gaan niet in op reacties over medewerkers.

Opmerking 6
CONCLUDERENDE & TE VERZOEKEN:
Van het nadrukkelijk betrekken en laten participeren is niets terecht gekomen.
Zelfs na aanmelding wordt geen bericht over een vervolg gegeven?
Over het Ontwerpbesluit van B&W Oldambt op 05-10-2021 werd niet bericht en het werd in geen enkele krant gepubliceerd?
Is dat voor B&W de betekenis van "nadrukkelijk betrekken en laten participeren"?

Reactie

Het ter inzage liggen van het facetbestemmingsplan is volgens de wettelijke procedures gedaan. Het is gepubliceerd in het elektronisch gemeenteblad en op www.ruimtelijkeplannen.nl. We hebben burgers betrokken bij de tot stand koming van de lijst met karakteristieke panden. Daarnaast is de indiener van de zienswijze per e-mail geïnformeerd over de ter inzage ligging van de stukken.

Opmerking 7
Normaal actualiseren van een bestemmingsplannen vindt na circa 10 jaar plaats.
Net Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" stamt uit 2017 en is circa 4 jaar oud en kan als geactualiseerd gelden.
Daarbij komt dat belanghebbenden van 2007 tot 2017, 10 (tien!) lange jaren geconfronteerd zijn met allerlei bestuurlijke ambtelijke procedures.
Nu begint kennelijk dit onaangename 'circus' na 4 jaar weer overnieuw?
Wanneer houdt dit eens op?

Reactie
Zie hiervoor onze reactie onder opmerking nummer 3.

Opmerking 8
De Toelichting is niet compleet?
De op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels en welke onderdelen buiten werking zijn geplaatst i.s.m karakteristiek en beeldbepalende panden t.o.v. het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" uit 2017 worden niet in de Toelichting vermeldt alsmede om welke wijzigingen etc. het feitelijk handelt?
De genoemde verbeelding of plankaart ontbrak bij de ter inzage liggende stukken?
Net is weer een herhaling van methoden namens B&W die de afgelopen 20 jaar aan de Hamdijk moesten worden ondergaan en B&W geen behoorlijke rechtsbescherming bood.

Reactie
Zie hiervoor onze reactie onder opmerking nummer 1 en nummer 4.

Opmerking 9
De wijziging en buitenwerking gestelde rage's of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschadevergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en vergoed.
De regels en regelingen van het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de Belanghebbenden in de Planschaderegeling niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en vergoeding.
Net is geen behoorlijk besturen maar kennelijk een methode om de planschadevergoeding na 4 jaar weer afgenomen?
Net kan alleen tot een nieuwe Planschade-claim en -procedure leiden.

Het is jammer maar helaas moet verzocht worden of we ooit aan de Hamdijk, na 20 jaar van ambtenaar verlost kunnen worden?
In algemene zin, meer dan 20 jaar dossierhouder, is reden genoeg om dit te wijzigen.,

Reactie
De regels en regelingen uit het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans Hamdijk’ worden niet ontnomen en blijven gelden. Daar overheen wordt het facetbestemmingsplan gelegd met regels voor karakteristieke panden. Als eigenaren van mening zijn hierdoor planschade te leiden, kan na vaststelling van het bestemmingsplan een planschade verzoek worden ingediend bij de gemeente.

Ten aanzien van de betrokkenheid van ambtenaren bij het bestemmingsplan. Bestemmingsplannen worden voorbereid door ambtenaren. Zij doen dit nooit alleen, hier is een team bij betrokken. Verder gaan wij niet inhoudelijk in op de door u gemaakte opmerkingen hierover.

Opmerking 10
Tegen iedere wijziging van het bestaande "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk" of de regels van dit bestemmingsplan zal verzet aangetekend worden.

Reactie
Tegen de vaststelling van het facetbestemmingsplan kan een gemotiveerd beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Voorgestelde wijziging(en)
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het facetbestemmingsplan.

Zienswijze 5
Opmerking 1
Er wordt een zienswijze ingediend tegen de aanwijzing van Hamdijk 27 Bad Nieuweschans als karakteristiek pand.

-1 2-1 0-2021 brief van B&W Oldambt, kenmerk: 82858-2021 i.v.m. aankondiging "aanwijzing karakteristiek pand" Hamdijk 27, 9693 TB Bad Nieuweschans.
- De brief is niet begrijpelijk vanwege dat sinds de tot standkoming 30-01-2017 van "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk", identificatienummer.: NLIMR0.1895. 11BP0005-0401, het pand Hamdijk 27, 9693 TB Bad Nieuweschans gerangschikt is als `karakteristiek en beeldbepalend pand'.
- Hiermee werd o.a. de oude situatie van voor het tot standkomen van het ondeugdelijke Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos hersteld.

Reactie
De geldende bestemmingsplannen blijven allemaal gelden. Er wordt alleen voor enkele panden een aanduiding karakteristiek toegevoegd met daarbij behorende regels. In het bestemmingsplan uit 2017 was voor het pand Hamdijk 27 ook al een aanduiding ‘karakteristiek’ opgenomen. Met dit facetbestemmingsplan worden regels toegevoegd aan het geldende bestemmingsplan. Dit zijn regels die gelden voor alle panden die als karakteristiek zijn aangewezen.

Opmerking 2
- De gang van zaken is in strijd met wat in de ORDITO-toelichting te lezen is op blz.3: "Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie".
- Geen enkel bericht is ontvangen over het besluit terwijl wij wel belanghebbend zijn.
- Naar aanleiding van de brief van 12-10-2021 heeft geen behoorlijk hoor of wederhoor' plaatsgehad. Meer dan een mededeling was het niet?

Reactie
De bevolking is betrokken bij het opstellen van de lijst voor karakteristieke panden in de gemeente Oldambt. Hiervoor is een oproep gedaan waarbij geïnteresseerde bewoners zich konden aanmelden om mee te denken. Met deze bewoners zijn de lijsten met karakteristieke panden opgesteld. Nu we de panden opnemen in het bestemmingsplan hebben bewoners van de panden een brief gekregen. Hierin is gemeld dat we voornemens zijn het pand op te nemen als karakteristiek. Hiertegen kan een (gemotiveerde) zienswijze worden ingediend. Vervolgens neemt de gemeenteraad een besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Opmerking 3
- Om welke op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels, buitenwerking stelten van bepaalde onderdelen voor karakteristiek en beeldbepalende panden, het gaat in het gebied Hamdijk Bad Nieuweschans wordt in de Toelichting niet vermeldt?
- De wijziging en buitenwerking gestelde regels of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschadevergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en gegeven. De regels en regelingen van dit Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de 'Belanghebbenden in de Planschaderegeling' niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en behoorlijke vergoeding.

Reactie
De geldende bestemmingsplannen blijven allemaal gelden. Er wordt alleen voor enkele panden een aanduiding karakteristiek toegevoegd met daarbij behorende regels. Met dit facetbestemmingsplan worden regels toegevoegd aan het geldende bestemmingsplan. Dit zijn regels die gelden voor alle panden die als karakteristiek zijn aangewezen.

Opmerking 4
Gemeente-medewerker is meer dan 20 jaar, zowel in de voormalige gemeente Reiderland als in de gemeente Oldambt, dossierhouder aan de Hamdijk.
- Er bestaat een algemeen aanvaarde regel of gewoonte dat het ongewenst is dat een ambtelijk medewerker bij overheden, in dit geval de gemeente Oldambt, zolang en met voortduring hetzelfde dossier in een zelfde gebied beheert en daarover zeggenschap heeft.
-Toen de fusie-gemeente Oldambt ontstond werd toegezegd dat voormalige ambtenaren van de gemeente Reiderland niet meer in het oude gemeentelijke gebied zouden optreden.
- Met gemeente-medewerker heeft hebben zich over jaren helaas onaangename voorvallen voorgedaan.
- Het incompleet naken van dossiers door verwisselen van kaarten. Bij het Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos, dat 10 jaar onaangename onzekerheid betekende, had ambtenaar ook de leiding
De kaart of verbeelding was nu weer niet bij de stukken en weer werd door haar verwarring gesticht door te beweren Hamdijk te gaan rangschikken als karakteristiek' terwijl dat al 4 jaar het geval is?

Reactie
De verbeelding is bij de stukken gevoegd en heeft voor zienswijzen ter inzage gelegen. Wij gaan niet in op reacties over medewerkers.

Opmerking 5
Van het nadrukkelijk betrekken en laten participeren is niets te merken geweest.
Terwijl we belanghebbend zijn werd geen bericht ontvangen over het ontwerpbesluit van B&W Oldambt op 05-10-2021 en in geen enkele krant werd het gepubliceerd?
Is dat voor B&W de betekenis van "nadrukkelijk betrekken en laten participeren"?

Reactie
Het ter inzage liggen van het facetbestemmingsplan is volgens de wettelijke procedures gedaan. Het is gepubliceerd in het elektronisch gemeenteblad en op www.ruimtelijkeplannen.nl. We hebben burgers betrokken bij de tot stand koming van de lijst met karakteristieke panden. Daarnaast is de indiener van de zienswijze per e-mail geïnformeerd over de ter inzage ligging van de stukken.

Opmerking 6
De gang van zaken is niet grijpelijk vanwege dat sinds de tot standkoming 30-01-2017 van "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk", identificatienummer.: NUMR0.1895. 11BP0005-0401, het pand Hamdijk 27, 9693 TB Bad Nieuweschans gerangschikt is als I karakteristiek en beeldbepalend pand'.
Hiermee werd o.a. de oude situatie van voor het tot standkomen van het ondeugdelijke Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos hersteld.
Er is zodoende geen aanwijzing of wijziging van het bestaande "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk" nodig en deze is op deze wijze ook zeer ongewenst.

Reactie
Zie onze reactie onder opmerking 1.

Opmerking 7
Normaal actualiseren van een bestemmingsplannen vindt na circa 10 jaar plaats.
Het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" stamt uit 2017 en is circa 4 jaar oud en kan als geactualiseerd gelden.
Daarbij komt dat wij van 2007 tot 2017, 10 (tien) lange jaren geconfronteerd zijn met allerlei bestuurlijke ambtelijke procedures en onzekerheid.

Nu begint kennelijk dit onaangename 'circus' na 4 jaar weer overnieuw?
Wanneer houdt dit eens op?

Reactie
Zie onze reactie onder opmerking 3.

Opmerking 8
De Toelichting is niet compleet?
De op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels en welke onderdelen buiten werking zijn geplaatst i.s.m karakteristiek en beeldbepalende panden t.o.v. het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" uit 2017 worden niet in de Toelichting vermeldt alsmede om welke wijzigingen etc. het feitelijk handelt?
De genoemde verbeelding of plankaart ontbrak bij de ter inzage liggende stukken?

Reactie
De verbeelding is bij de stukken gevoegd en heeft voor zienswijzen ter inzage gelegen.

Opmerking 9
De wijziging en buitenwerking gestelde regels of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschadevergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en vergoed.
De regels en regelingen van dit Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de Belanghebbenden in de Planschaderegeling niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en vergoeding.
Het is geen behoorlijk besturen maar kennelijk een methode om de planschadevergoeding na 4 jaar ons weer geheel of gedeeltelijk afgenomen?
Het kan alleen tot weer een nieuwe Planschade-claim en -procedure leiden.

Het lijkt weer, na 4 jaar rust, het `oude liedje' ."van Graanrepubliek naar Bananenrepubliek" en "Er gaat (kennelijk) niets boven (list en bedrog in) Groningen"! met ambtenaar weer aan het roer. Helaas moet verzocht worden of we ooit aan de Hamdijk, na 20 jaar van ambtenaar verlost kunnen warden?

Reactie
De regels en regelingen uit het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans Hamdijk’ worden niet ontnomen en blijven gelden. Daar overheen wordt het facetbestemmingsplan gelegd met regels voor karakteristieke panden. Als eigenaren van mening zijn hierdoor planschade te leiden, kan na vaststelling van het bestemmingsplan een planschade verzoek worden ingediend bij de gemeente.

Ten aanzien van de betrokkenheid van ambtenaren bij het bestemmingsplan. Bestemmingsplannen worden voorbereid door ambtenaren. Zij doen dit nooit alleen, hier is een team bij betrokken. Verder gaan wij niet inhoudelijk in op de door u gemaakte opmerkingen hierover.

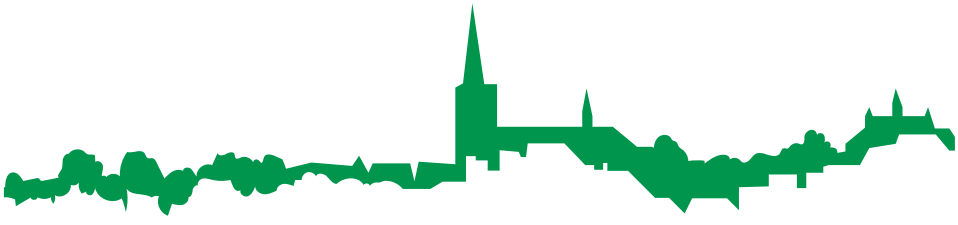
Voorgestelde wijziging(en)
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het facetbestemmingsplan.

2. Ambtshalve aanpassingen

Ambtshalve wordt voorgesteld de volgende wijzigingen op te nemen.

- Op de lijst van karakteristieke panden van het centrum staat het pand Gassingel 43. Het karakteristieke pand is niet juist aangegeven op de kaart. Nummer 43 bestaat uit twee panden, naar de Stikkerlaan toe een gedeelte naar de straat gericht, daarnaast een gedeelte wat naar achteren liggend. Dit zijn twee kadastrale percelen (1e is F 11284, ander F 11285). Op de kaart van ruimtelijke plannen is het naar achterliggende deel aangegeven. Dat is onjuist. Het andere perceel moet de aanduiding karakteristiek krijgen.

REGELS

1 Inleidende regels **5**
Artikel 1 Begrippen 5

2 Algemene regels **6**
Artikel 2 Overig - Karakteristiek 6
Artikel 3 Anti-dubbeltelregel 7

3 Overgangs- en slotregels **8**
Artikel 4 Overgangsrecht 8
Artikel 5 Slotregel 9

1 INLEIDENDE REGELS

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan
Het Facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten Centrum, Bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans van de gemeente Oldambt.

1.2 bestemmingsplan
De geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1895.24BP0001-0401 met bijbehorende regels en bijlagen.

1.3 verbeelding
De analoge en digitale voorstelling van de in het bestemmingsplan opgenomen digitale ruimtelijke informatie.

1.4 bouwen
Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een standplaats.

1.5 gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.6 karakteristieke panden
panden die behoren tot het cultureel erfgoed vanwege hun cultuurhistorische waarde, architectonische en/of kunsthistorische waarde, situationele en/of ensemblewaarde, gaafheid en/of herkenbaarheid of zeldzaamheid;

2 ALGEMENE REGELS

Artikel 2 Overig - Karakteristiek

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - karakteristiek' (zie ook bijlage 1, 2 en 3 bij de regels) gelden nadere regels voor het behoud van de karakteristieke hoofdvorm van panden:

a. de uitwendige hoofdvorm, bestaande uit de oppervlakte, goot- en bouwhoogte, nokrichting en dakhelling van de zodanig aangeduide (delen van) gebouwen mogen niet meer dan 10% afwijken van de bestaande maatvoering;
b. het geheel of gedeeltelijk slopen van gebouwen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning is verboden;
c. het bepaalde onder b is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
    1. het normale onderhoud betreffen;
    2. die op basis van het voorheen geldende plan niet vergunningplichtig waren en die reeds in uitvoering waren ten tijde van de inwerkingtreding van het plan;
    3. mogen worden uitgevoerd krachtens een ten tijde van de inwerkingtreding van het plan reeds verleende omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk;
d. de in sub b genoemde vergunning wordt alleen verleend indien:
    1. uit objectief advies van een onafhankelijke deskundige blijkt dat de bebouwing vanwege ernstige gebreken niet in stand kan worden gehouden of waaraan dermate hoge kosten van herstel zijn verbonden, zonder dat door de overheid een financiële tegemoetkoming kan worden gedaan, dat instandhouding redelijkerwijze niet kan worden gevergd;
    2. de karakteristieke hoofdvorm niet langer aanwezig is en niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het gebouw kan worden hersteld en/of;
    3. het delen van het pand of bijgebouwen betreft die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken en door sloop daarvan geen aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt;
e. het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van sub a voor een grotere afwijking van de bestaande maatvoering, mits wordt voldaan aan de overige bouwregels die ter plaatse van toepassing zijn; indien in combinatie met de bouwwerkzaamheden ook sloopwerkzaamheden plaatsvinden, dient tevens de onder sub b genoemde vergunning te zijn verleend.

Artikel 3 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

3 OVERGANGS- EN SLOTREGELS

Artikel 4 Overgangsrecht

4.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van voorliggend facetbestemmingsplan aanwezig is of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
    1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
    2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk teniet is gegaan.
b. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig afwijken van artikel 4 lid 1 sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als in artikel 4 lid 1 sub a, met maximaal 10%.
c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

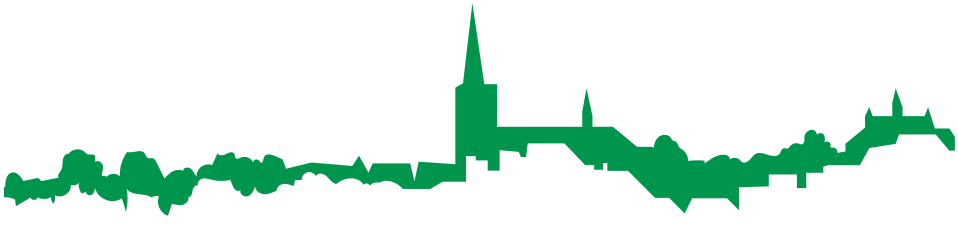
4.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoel in artikel 4 lid 2 sub a te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
c. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 4 lid 2 sub a, na het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
d. Het bepaalde onder artikel 4 lid 2 sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 5 Slotregel

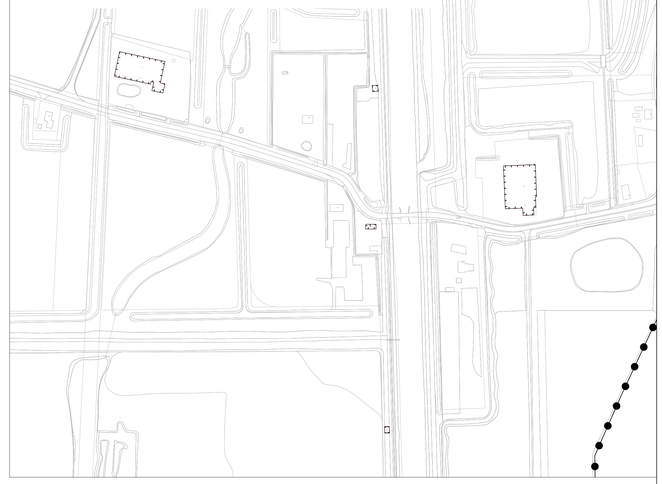
Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan Facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten Centrum, Bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans van de gemeente Oldambt.

VERBEELDING

Winschoten

Hamdijk, Bad Nieuweschans

LEGENDA

plangebied

Gebiedsaanduidingen

overige zone - karakteristiek

ondergrond

N

ORDITO

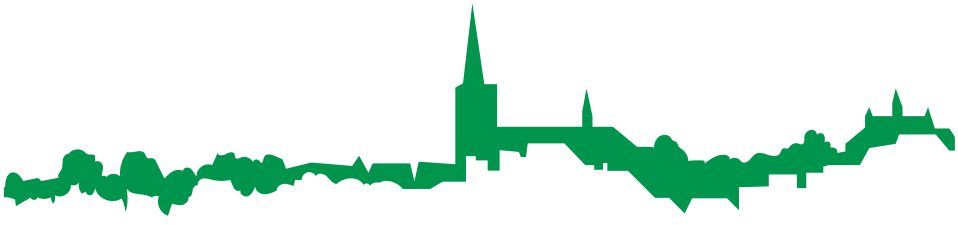
Verbeelding

Facetbestemmingsplan

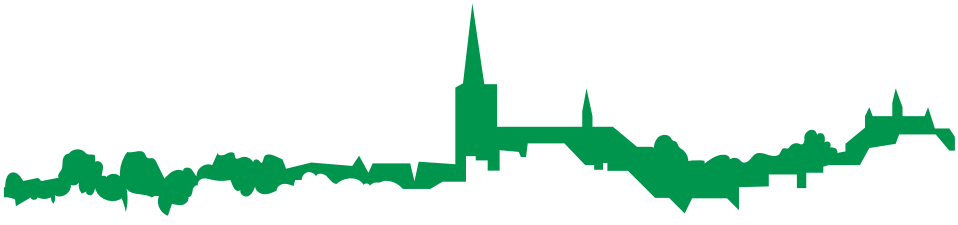
"karakteristieke panden Winschoten Centrum, Bedrijventerrein Winschoten en Hamdijk Bad Nieuweschans"

Gemeente:	Oldambt	voorontwerp:	--\--\----	datum:	10-12-2021
IMRO-code:	NL.IMRO.1895.248P0001-0401	ontwerp:	09-09-2021	getekend:	FH
		vastgesteld:	--\--\----	schaal:	1:2500
Tekening nr:	1-A	onherroepelijk:	--\--\----	formaat:	A0

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

BIJLAGE 1: LIJST KARAKTERISTIEKE PANDEN WINSCHOTEN CENTRUM

KARAKTERISTIEKE OBJECTEN WINSCHOTEN CENTRUM

gemeente Oldambt

libau

Karakteristieke objecten

Winschoten centrum

Inhoud

1. Inleiding
2. Karakteristieke objecten
3. Waarderingscriteria
4. Bronnenlijst

1. Inleiding

Dit boekwerkje bevat de lijst met karakteristieke objecten in het bestemmingsplangebied Winschoten centrum. Deze selectie is uitgevoerd door Libau in opdracht van de gemeente Oldambt. In deze inleiding komen de aanleiding, het doel en de werkwijze van het onderzoek aan bod.

Aanleiding
De gemeente Oldambt heeft zich uitgesproken over de wenselijkheid van het aanwijzen van karakteristieke objecten in de kernen. Op deze wijze kan worden voorkomen dat panden worden gesloopt zonder dat een nadere afweging kan worden gemaakt ten aanzien van de cultuurhistorische waarde. Met een inventarisatie en selectie van karakteristieke objecten biedt de gemeente duidelijkheid vooraf, zowel richting eigenaren als andere partijen, en wordt voorkomen dat de gemeente slechts ad hoc en per individuele casus kan reageren op ontwikkelingen. Daarnaast wordt vanuit de samenleving een groeiende belangstelling gesignaleerd voor – en een roep om – bescherming van cultureel erfgoed als drager van lokale identiteit.

Doel
De gemeente is voornemens karakteristieke panden aan te wijzen. Door middel van het planologisch verankeren van deze objecten in het bestemmingsplan kunnen eventuele sloopaanvragen op grond van de aanwezige cultuurhistorische waarden worden geweigerd.

Werkwijze
De selectie is als volgt tot stand gekomen. Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en literatuuronderzoek is de bijgevoegde selectie tot stand gekomen.
Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie. Daartoe is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen afkomstig uit (cultuur-)historische verenigingen en andere betrokken burgers zitting hebben gehad. Met de inbreng van de werkgroep is een selectie gemaakt van karakteristieke objecten in het plangebied.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het belangrijkste onderdeel van dit document, de selectie met karakteristieke objecten in het bestemmingsplangebied Winschoten centrum. De objecten op deze lijst zijn gerangschikt per hoofdkern en vervolgens op straatnaam en huisnummer. Ieder object is voorzien van een korte beschrijving en een score ten aanzien van de vijf algemeen gehanteerde criteria voor de waardering van gebouwd erfgoed. Hoofdstuk 3 bevat een nadere omschrijving van deze criteria. De rijksmonumenten in het gebied zijn al beschermd en maken daarom geen deel uit van het onderzoek. Een overzicht van alle rijksmonumenten is te vinden op https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/. Tot slot bestaat hoofdstuk 4 uit een overzicht van de gebruikte bronnen.

Sanne Tillema, Libau
Herman Waterbolk, Libau

Reina Boels, gemeente Oldambt

Juli 2020

2. Karakteristieke objecten

Winschoten centrum

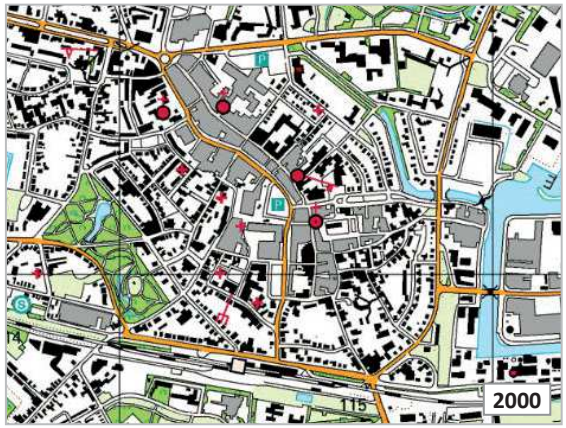
Winschoten is een wegdorp gelegen op een hoger gelegen zandrug, het zogenaamde schiereiland van Winschoten. De plaats is ontstaan bij een kruising van een handelsroute met de waterloop de Rensel. In de Middeleeuwen bestaat Winschoten uit bebouwing langs deze handelsroute, namelijk de huidige Langestraat, Torenstraat en Blijhamsterstraat. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog worden rond Winschoten vestingwerken aangelegd. Aan het einde van de 17e eeuw verliest Winschoten haar militaire functie en worden de wallen afgegraven. De plaats veranderd van een vesting en krijgt een regionale handelsfunctie met een bestuurlijk centrum en een eigen rechtbank. Met de opening van de spoorlijn in 1868 groeit de plaats aan de zuid- en oostzijde en ontstaat de stationsbuurt met voorname woningbouw. De demping van een zijtak van de Rensel geeft in de jaren ’30 van de twintigste eeuw ruimte aan een nieuwe woonwijk; de Schönfeldbuurt. Vanaf de tweede helft van de twintigste eeuw worden rond Winschoten meerdere nieuwe uitbreidingswijken gebouwd en groeit Winschoten verder, met als laatste ontwikkeling de aanleg van Blauwestad.

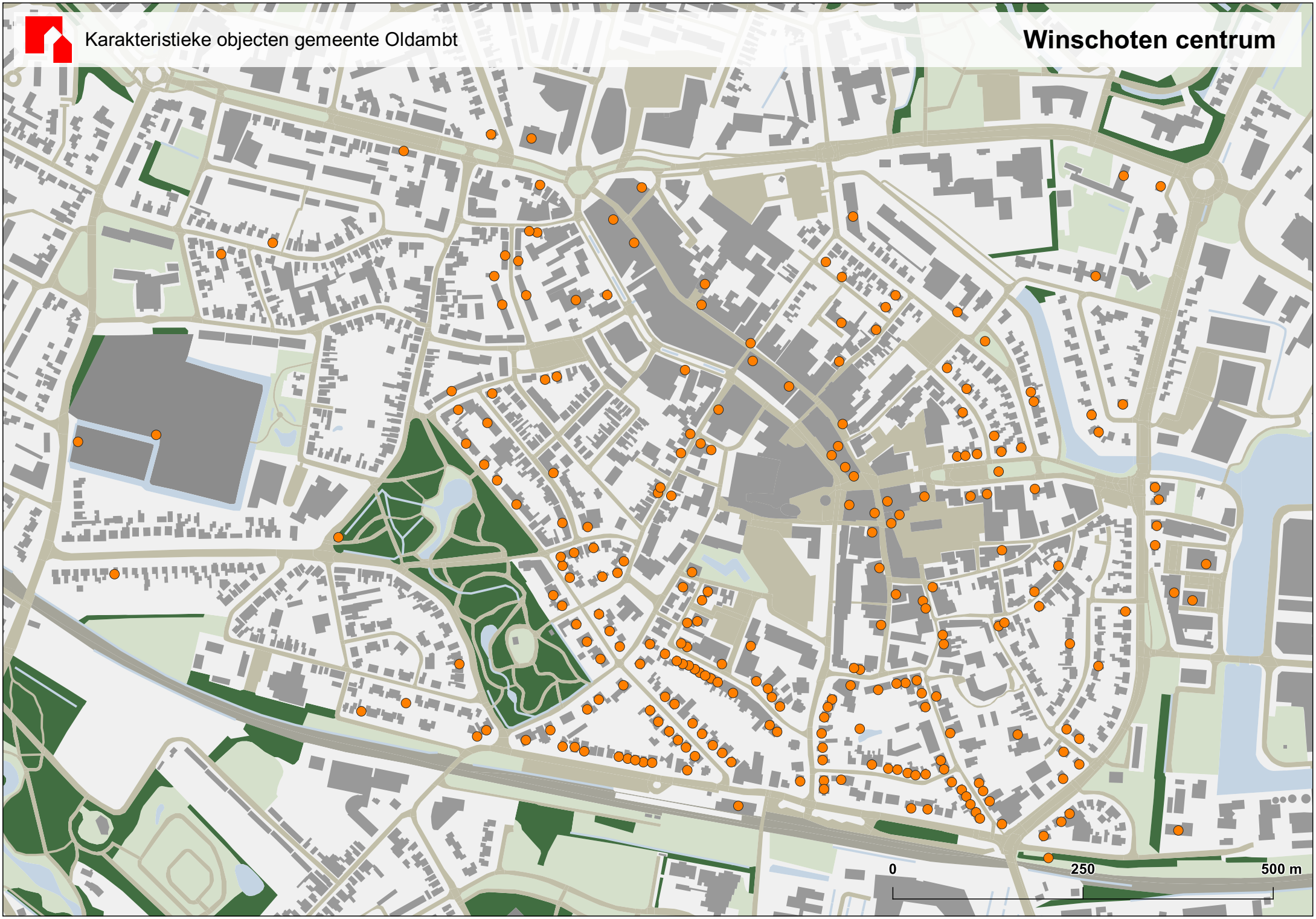

Karakteristieke objecten gemeente Oldambt

Winschoten centrum

Winschoten **Blijhamsterstraat 4, Beersterstraat 1A1 t/m 1A7**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige winkel met woningen. Gebouwd in 1936 naar ontwerp van architecten Kruijer en Visker. Drielaags pand met kenmerkende afgeronde hoek. Met etalageruiten op de begane grond. Uitgevoerd in regionale variant van de Amsterdamse Schoolstijl.

Zeer beeldbepalende hoekligging in het centrum van Winschoten. Recent zijn renovatiewerkzaamheden uitgevoerd.

Winschoten **Blijhamsterstraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	0
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel-woning, gebouwd in circa 1890. Tweelaags pand uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. voorzien van lijstgevel en op verdieping zesruitsvensters met afgeronde hoeken. Pui in latere fase gewijzigd.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat in gedeelte met meer vm. winkel-woningen. Ensemble met nr. 5A. Heeft sinds geruime tijd geen functie meer.

Winschoten **Blijhamsterstraat 16**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig café, gebouwd in circa 1900. Eenlaags pand onder afgeknot schilddak en voorzien van gemetselde dakopbouw. Voorgevel voorzien van decoratieve elementen in stuc- en metselwerk.

Beeldbepalende ligging binnen de Blijhamsterstraat in gedeelte met meer (voormalige) voorzieningen, zoals winkels.

Winschoten **Blijhamsterstraat 23**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel met woonhuis, geboud in 1919. Bestaande uit een woonhuis uitgevoerd als dwarshuis en een winkel voorzien van etalage. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde overgangsarchitectuur met invloeden van Art Nouveau, o.a. geglazuurde baksteen.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat, in gedeelte met voorname woningbouw en voorzieningen zoals kantoren.

Winschoten **Blijhamsterstraat 5A**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	0
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel-woning, gebouwd in circa 1890. Tweelaags pand uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. voorzien van lijstgevel en T-vensters op verdieping voorzien van geprofileerd stucwerk met zogeheten kuiven. Pui in latere fase gewijzigd.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat in gedeelte met meer vm. winkel-woningen. Ensemble met nr. 5. Heeft sinds geruime tijd geen functie meer.

Winschoten **Blijamsterstraat 14**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd rond 1880 als eenlaags woonhuis. In circa 1915 verhoogd met een verdieping., voorzien van erker. Gevelopeningen op begane grond voorzien van zogenaamde kuiven.

Beeldbepalende ligging binnen de straatwand van de Blijhamsterstraat.

Winschoten **Blijamsterstraat 21**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig bankgebouw, gebouwd in circa 1910. Pand op rechthoekige plattegrond, deels eenlaags en deels tweelaags. Voorzien van torentje op hoek. Wit gepleisterd. Op onderdelen versoberd. Mogelijk ontworpen door architect De Wit.

Beeldbepalende hoekligging, waarbij op de twee andere hoeken eveneens kantoorgebouwen zijn gebouwd (beide rijksmonument).

Winschoten **Blijhamsterstraat 25**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met koetshuis, gebouwd in circa 1820. Woonhuis uitgevoerd als dwarshuis. Voorzien van o.a. blokbepleistering, omlijsting van de entree, venters met wenkbrauwbogen, dakopbouw en achthoekige schoorstenen.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat, in een rij met meer voorname burgerwoningen. Ensemble met Blijhamsterstraat 36, welke gebouwd is in dezelfde periode.

Winschoten **Blijhamsterstraat 36**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1870. Woning uitgevoerd als dwarshuis met de nokrichting haaks op de straat. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden neoclassicisme, o.a. lijstgevel, decoratie rond gevelopeningen. Voorzien van blokbepleistering.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat, in een rij met meer voorname burgerwoningen. Ensemble met Blijhamsterstraat 25, welke gebouwd is in dezelfde periode.

Winschoten **Blijhamsterstraat 37**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1900. Relatief forse 'stadse' villa van twee lagen met kap. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde neorenaissancestijl, met o.a.gebruik van decoratieve elementen in baksteen, gekleurde aanzet- en sluitstenen bij de vensters.

Ensemble van drie naast elkaar gelegen villa's in vergelijkbare architectuur. Zeer beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat, in rij met meer voorname burgerwoningen. Qua hoofdopzet gespiegeld aan nr. 39- 39A

Winschoten **Blijhamsterstraat 39, 39A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1900. Relatief forse 'stadse' villa van twee lagen met kap. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde neorenaissancestijl, met o.a. decoratieve en gekleurde elementen in baksteen, aanzet- en sluitstenen bij de vensters en speklagen. Met serre.

Ensemble van drie naast elkaar gelegen villa's in vergelijkbare architectuur. Zeer beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat, in rij met meer voorname burgerwoningen. Qua hoofdopzet gespiegeld aan nr. 37.

Winschoten **Blijhamsterstraat 41**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in 1895 voor burgemeester H.J. Wichers. Relatief forse 'stadse' villa van twee lagen met kap. Uitgevoerd in zeer rijk gedecoreerde eclectische architectuur, met o.a. een trap, erker over twee lagen en baksteenmozaïek. Met serre aan achterzijde.

Ensemble van drie naast elkaar gelegen villa's in vergelijkbare architectuur. Zeer beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat, in rij met meer voorname burgerwoningen.

Winschoten **Blijhamsterstraat 42**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd voor 'regter' Tjeerd Cannagieter. Symmetrisch op gezet dwarshuis in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. omlijsting gevelopeningen, dakopbouw en nokschoorstenen. Wit gepleisterd.

Beeldbepalend gelegen aan de Blijhamsterstraat. Ensemble met vm. rechtbank (rijksmonument) aan dezelfde straat.

Winschoten **Blijhamsterstraat 45**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. Eenlaags pand onder afgeknot schilddak met meerdere gemetselde schoorstenen. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, o.a. voorzien van voorgevel met lijst en vensters met afgeronde hoeken.

Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode. Beeldbepalend binnen de Blijhamsterstraat.

Winschoten **Blijhamsterstraat 47**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. Eenlaags pand onder schilddak met nokschoorsteen. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, o.a. voorzien van vensters met afgeronde hoeken en dakopbouw. Zijgevels gepleisterd.

Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode. Beeldbepalend binnen de Blijhamsterstraat.

Winschoten **Blijhamsterstraat 48**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1893. Woning op rechthoekige plattegrond met forse driezijdige erker over twee lagen. Onder afgeknot schilddak en met schoorstenen. Voorzien van rijke decoratie, o.a. pilasters, omlijsting gevelopeningen, balkon op consoles.

Beeldbepalend gelegen aan de Blijhamsterstraat in rij met meer voorname burgerwoningen. Met rode beuk op voorerf.

Winschoten **Blijhamsterstraat 49**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. Woning uitgevoerd als dwarshuis. Eenlaags pand onder schilddak met nokschoorstenen. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, o.a. voorzien van voorgevel met lijst, vensters met afgeronde hoeken en entree in portiek.

Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode. Beeldbepalend binnen de Blijhamsterstraat.

Winschoten **Blijhamsterstraat 51**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. Eenlaags pand schilddak met nokschoorsteen. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, o.a. voorzien van voorgevel met lijst, vensters met afgeronde hoeken en omlijsting.

Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit de zelfde periode. Beeldbepalend binnen de Blijhamsterstraat.

Winschoten **Blijhamsterstraat 54**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1885. Eenlaags woonhuis voorhuis voorzien van lijstgevel en dakopbouw met balkon. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat in rij met meer karakteristieke bebouwing.

Winschoten **Boschsingel 7 t/m 14**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Twee blokken van elk vier woningen. Gebouwd in op opdracht van de gemeente in 1919 naar ontwerp van gemeentearchitect D. Bolhuis voor middenstanders en ambtenaren. Uitgevoerd in interbellumarachitectuur. Voorbeeld woningbouw voor middenstand en ambtenaren.

Beeldbepalend aan de Boschsingel, aan de rand van het Sterrebos.

Winschoten **Blijhamsterstraat 50**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in circa 1890. Symmetrisch opgezet voorhuis, uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance met decoratieve elementen, o.a. dakopbouw, gestucte aanzet- en sluitstenen en mozaïek in boogtrommels.

Beeldbepalende ligging aan de Blijhamsterstraat in rij met meer karakteristieke bebouwing.

Winschoten **Blijhamsterstraat 53**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. In circa 1920 voorzien van verdieping onder mansarde kap. Voorzien van witte blokbepleistering. Met o.a. vensters met afgeronde hoeken en daklijsten met golfmotief.

Zeer beeldbepalende ligging op de hoek van de Blijhamsterstraat en de Stationsweg. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen.

Winschoten **Blijhamsterstraat 60**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Hotel de Vrijheid. Hotel en restaurant, gebouwd in circa 1850. Samengesteld volume bestaande uit een voorhuis en achterhuis. Tweelaags pand onder schilddak met nokschoorstenen en venters met kuiven. Achterhuis in latere fasen gewijzigd.

Zeer beeldbepalend gelegen op de hoek van de Blijhmamsterstraat en Wilhelminasingel. Van waarde als voorbeeld van een 19e eeuws hotel.

Winschoten **Boschsingel 15, 16**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Huize Ten Vijver. Dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1915. Tweelaags woonhuis onder plat dak. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl. Voorzien van o.a. erkers met balkon en bekroning van voorgevel.

Beeldbepalende ligging in rij met meer karakteristieke woningbouw. Gelegen aan de rand van het Sterrebos.

Winschoten **Boschsingel 17**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Woning op T-vormige plattegrond. Kap voorzien van dakopbouw met balkon. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Mogelijk voormalige dienstwoning, qua type vergelijkbaar met meesterswoningen.

Beeldbepalende ligging in rij met meer karakteristieke woningbouw. Gelegen aan de rand van het Sterrebos.

Winschoten **Bosstraat 8, 8A t/m D, 10**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pand met winkels en woningen, gebouwd in 1954. Vm. café Stad Winschoten. Op begane grond bedrijven en voorzieningen en op verdieping woningen. Uitgevoerd in shake-hands architectuur met een combinatie van moderne en traditionele vormentaal en materialen.

Beeldbepalende ligging aan de Bosstraat. Puien op begane grond zijn in latere fase gewijzigd.

Winschoten **Bosstraat 21**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige bakkerij, gebouwd rond 1900. Eenlaagse winkel-woning voorzien van lijstgevel. Voorgevel met aan de linker zijde een etalage met winkelentree. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, met o.a. decoratieve elementen in metselwerk.

Voorbeeld van kleinere winkel-woningen van rond de eeuwwisseling. Beeldbepalend gelegen aan de Bosstraat, tegenover synagoge.

Winschoten **Bosstraat 35, 35A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. Tweelaags woonhuis op rechthoekige plattegrond. Uitgevoerd in eclectische trant. Voorzien van lijstgevel en gevelopeningen voorzien van zogenaamde kuiven.

Beeldbepalende ligging aan de Bosstraat. Een van de hogere panden aan deze straat.

Winschoten **Boschsingel 18 t/m 23**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Zes woningen, gebouwd in circa 1920 in opdracht van de gemeente. Drie woningen onder zadeldak welke onderling worden verbonden door een lager bouwdeel. Uitgevoerd in zorgvuldige Delftse School architectuur. Voorbeeld van vooroorlogse planmatige woningbouw

Ensemble met Hoogstraat 48-58 oneven nrs. en Noorderstraat 12-22 even nrs. Gezamenlijk gebouwd, stedenbouwkundig plan van gemeentearchitect Bolhuis.

Winschoten **Bosstraat 15**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1895. Fors tweelaags pand op rechthoekige plattegrond. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. gesctucte banden, aanzet- en sluitsenen, dakopbouw.

Beeldbepalend in de Bosstraat, nabij de kruising met de Vissersdijk. Een van de hogere panden in de straat.

Winschoten **Bosstraat 32A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1923. Tweelaags woonhuis uitgevoerd met kenmerken van de Jugendstil, o.a. voorzien van erker met balkon en een decoratieve dakrand. Gedeeltelijk gepleisterd en met decoratieve elementen in metselwerk.

Beeldbepalend gelegen aan de Bosstraat. Ensemble met Bosstraat 37, uitgevoerd in vergelijkbare architectuur.

Winschoten **Bosstraat 37**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1920. Tweelaags woonhuis uitgevoerd met kenmerken van Jugendstil, o.a. voorzien van portiek onder halfronde boog, erker op de verdieping en decoratieve dakrand. Gedeeltelijk gepleisterd en met decoratieve elementen in metselwerk.

Beeldbepalend gelegen aan de Bosstraat. Ensemble met Bosstraat 32A, uitgevoerd in vergelijkbare architectuur.

Winschoten **Bosstraat 55**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1895. Uitgevoerd als dwarshuis en voorzien van driezijdige erker over twee lagen met balkon. Uitgevoerd in eclectische trant; o.a.gevelopeningen voorzien van omlijsting en zogenaamde kuiven.

Beeldbepalend gelegen aan de Bosstraat, nabij Het Boschplein.

Winschoten **Burgemeester H.J. Wichersstraat 1**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa De Zonzijde, gebouwd in circa 1930. Villavormig woonhuis onder rieten kap. Voorbeeld van Engelse landhuisarchitectuur. Deels wit gepleisterd en o.a. voorzien van erker over twee bouwlagen en forse schoorsteen. Met windwijzer met bed.

Beeldbepalend gelegen nabij Het Boschplein in rij met meer karakteristieke voorname burgerwoningen. Gebouwd voor directeur matrassenfabrikant Rawi. Kap is hersteld na brand.

Winschoten **Burgemeester H.J. Wichersstraat 7**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Woning met aangebouwd koetshuis. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van decoratieve gestucte banden over de gevel.

Beeldbepalende ligging nabij het Sterrebos. Ensemble met naastgelegen woning (nr. 5) uit dezelfde periode.

Winschoten **Burgemeester H.J. Wichersstraat 10, 12**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1925. Gebouwd in opdracht van de gemeente voor hogere ambtenaren. Fors tweelaags pand onder afgeknot schilddak met nokschoorstenen. O.a. voorzien van erker over twee lagen, overkapping bij entree en dakkapellen.

Zeer beeldbepalende ligging in een buurt met meer forse vrijstaande woningen gebouwd voor overheidspersoneel. Met aanduiding SPQW in gevelsteen. Nr. 10 is vanaf de Tweede Wereldoorlog bewoond door burgemeester.

Winschoten **Bosstraat 57**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Woning op rechthoekige plattegrond onder zadeldak tussen topgevels met schoorstenen. Uitgevoerd met historiserende decoratieve elementen, zoals blokpilasters en dakopbouw met balkon. Met serre.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de kruising met Het Boschplein, in rij met meer karakteristieke voorname burgerwoningen.

Winschoten **Burgemeester H.J. Wichersstraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Villavormig woonhuis onder samengestelde kap. Met kenmerken van de vernieuwingsstijl, deels gepleisterd en voorzien van decoratieve elementen in metselwerk.

Beeldbepalende ligging nabij het Sterrebos. Ensemble met naastgelegen woning (nr. 7) uit dezelfde periode.

Winschoten **Burgemeester H.J. Wichersstraat 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dokterswoning, gebouwd in 1916. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, met o.a. entree in portiek, houten gevelbekleding topgevels en deels gepleisterd.

Beeldbepalende hoekligging, nabij de entree van het Sterrebos. Met hekwerk rond perceel. In latere fase aan de voorzijde uitgebreid.

Winschoten **Burgemeester Mr. H.J. Engelkenslaan 34**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1933 naar ontwerp van Egbert Reitsma, mogelijk m.m.v. Haan. Woning in expressionistische architectuur. Op samengestelde plattegrond en met steil zadeldak. Kenmerkend is het gesloten gevelvlak op de verdieping in de voorgevel.

Beeldbepalende ligging in rij woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 2**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1935. Woning onder zadeldak met nokschoosteen aan achterzijde. Voorzien van een erker aan de voorzijde. Uitgevoerd in regionale variant van Amsterdamse Schoolstijl. Vermoedelijk ontworpen door Kruijer en Visker.

Beeldbepalende hoekligging aan plein, aan de rand van een buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Ensemble met nrs. 2 en 6.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1935. Woning onder gebroken mansardekap. Voorzien van topgevel en forse gemetselde schoorsteen. Uitgevoerd in regionale variant van Amsterdamse Schoolstijl. Vermoedelijk ontworpen door Kruijer en Visker.

Beeldbepalende ligging aan plein, aan de rand van een buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Met hekwerk aan de straatzijde. Ensemble met nrs. 2 en 6.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 7**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig verenigingsgebouw 'Ons Gebouw' van de Vrijzinnig Hervormde Kerk, gebouwd in circa 1880. Uitgevoerd als dwarshuis in ambachtelijk-traditionele trant. Symmetrisch opgezette voorgevel met centraal de entree waarboven een dakopbouw. Met serre.

Beeldbepalend gelegen aan het Burgemeester Schönfeldplein in de kern van Winschoten.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein bij 10**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Fontijn uit 1931. Gebouwd ter ere van het 25-jarig jubileum van burgemeester H.I. Schönfeld. Fontein opgetrokken in metselwerk, voorzien van bloembakken en lamp. Onderdeel van groenaanleg in centrale gedeelte van het Burgemeester Schönfeldplein.

Zeer beeldbepalend in het centrum van Winschoten. Zeldzaam voorbeeld van een fontein, onderdeel van inrichting openbare ruimte, uit de jaren '30. Ensemble met sierelement aan de Burg. Schönfeldsingel.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 3, 3A, 5**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel pakhuis, gebouwd in circa 1910. Twee aan elkaar gekoppelde panden, elk onder een mansarde kap. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van pakhuizen in de kern van Winschoten.

Beeldbepalende ligging aan het Marktplein en het Burgemeester Schönfeldplein. Op onderdelen gewijzigd, met name de gevelindeling op de begane grond.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis met praktijk, gebouwd in 1932. Tweelaags pand onder kap met forse dakoverstek. Uitgevoerd in zorgvuldige Interbellumarchitectuur in regionale variant van Amsterdamse Schoolstijl. Vermoedelijk ontworpen door Kruijer en Visker.

Beeldbepalende hoekligging aan plein, aan de rand van een buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Met hekwerk aan de straatzijde. Ensemble met nrs. 2 en 4.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 8, 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1931 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Dubbel woonhuis onde samengestelde kap met forse dakoverstekken. Uitgevoerd in regionale variant van Amsterdamse Schoolstijl.

Beeldbepalende hoekligging in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Ensemble met nr. 12.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 12**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1932 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Villavormig woonhuis onder samengestelde kap en voorzien van forse schoorsteen. Uitgevoerd in regionale variant van Amsterdamse Schoolstijl.

Beeldbepalende hoekligging in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Ensemble met nr. 8-10.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldplein 19, 19A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Directeurswoning behorende bij de vm. stadsgasfabriek. Woonhuis gebouwd in circa 1895. Tweelaags pand met kelder. Uitgevoerd in eclectische architectuur met invloeden van het neoclassicisme. Voorgevel voorzien van kenmerkende timpaanvormige gevelbekroning. Een van de oudere gebouwen aan deze straat.

Beeldbepalende ligging aan het Burg. Schönfeldplein. Met forse rode beuk op het erf aan de voorzijde.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldsingel 11**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1937 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Voorzien van kenmerkende gebogen kap met topgevel Bedekt met groen geglazuurde pannen. Met gebogen erker en glas-in-lood vensters bij trapopgang. In regionale variant van Amsterdamse Schoolstij

Ensemble van twee nagenoeg aan elkaar gespiegelde woningen (nrs. 11 en 13). Beeldbepalend gelegen in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldsingel 29**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige marechausseekazerne, gebouwd in circa 1923. Pand op T-vormige plattegrond, bestaande uit een deel aan de straatzijde onder mansarde kap, en mogelijk vm. stallen aan de achterzijde onder zadeldak. Thans in gebruik als woningen.

Beeldbepalend gelegen aan de Burg. Schönfeldsingel. Met hekwerk aan de straatzijde.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 1**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel met woonhuis gebouwd in 1898. Tweelaags pand onde afgeknot schilddak met nokschoorstenen. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van etalageruit, kappen vd zonwering en gekleurd metselmozaïek.

Beeldbepalend gelegen aan de straat. Met hekwerk aan voorzijde. Ensemble met Burg. Venemastraat 2-4 en 6, welke voorzien zijn vergelijkbare ornamentiek.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldsingel**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Sierelement gebouwd in circa 1930. Uitgevoerd in metselwerk en voorzien van lamp en bloembakken. Onderdeel van groenaanleg in centrale gedeelte van het Burgemeester Schönfeldplein. Hoorde bij Wilhelminaboom.

Zeer beeldbepalend aan de Burg. Schönfeldsingel. Zeldzaam voorbeeld van een sierelement, onderdeel van inrichting openbare ruimte, uit de jaren '30. Ensemble met fontein aan de Burg. Schönfeldplein.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldsingel 13**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1937 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Voorzien van kenmerkende gebogen kap met topgevel. Met gebogen erker en glas-in-lood vensters bij trapopgang. In regionale variant van Amsterdamse Schoolstijl.

Ensemble van twee nagenoeg aan elkaar gespiegelde woningen (nrs. 11 en 13). Beeldbepalend gelegen in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming.

Winschoten **Burgemeester Schönfeldsingel 59 t/m 165**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige zusterflat, gebouwd in circa 1970. Behorende bij het tegenover gelegen vm. St. Lucasziekenhuis. Deels tweelaags, met negenlaags hoogbouw. Met kunstwerk bij entree.

Zeer beeldbepalend voor Winschoten. Een van weinige voorbeelden van hoogbouw in het centrum van Winschoten. Ensemble met vm. ziekenhuisgebouw.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 2, 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1900. Uitgevoerd als dwarshuis en voorzien van souterrain. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van fries en boogtrommels met gekleurd metselmozaïek.

Beeldbepalend gelegen aan het begin van de Burgemeester Venemastraat. Ensemble met Burg. Venemastraat 1 en 6, welke voorzien zijn vergelijkbare ornamentiek.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 5, 7**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1910. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Voorzien van topgevel met kleine trapgevel. Uitgevoerd in de neorenaissance met kenmerken van vernieuwingsstijl met o.a. speklagen en metselmozaïek.

Beeldbepalend gelegen in rij met meer karakteristieke woningbouw.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 7A**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vredeskerk. Kerk van de Gereformeerde Gemeente Nederland. Zaalkerk gebouwd in 1925 naar ontwerp van Nanno Boiten Rzn. Uitgevoerd in sobere expressionistische architectuur. Voorgevel met entree in boogportaal, verticale ventsers en zonder toren.

Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Burgemeester Venemastraat, in rij met voorname woningbouw. Lage aanbouw aan achterzijde is van recente datum en valt buiten de aanduiding.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 9A, 11B6, 11B7**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalig postkantoor met ingebouwde dienstwoning, gebouwd in 1907 naar ontwerp van rijksbouwmeester C.H. Peters. Variant op standaardtype postkantoren uit het begin van de 20ste eeuw. Uitgevoerd in neogotische architectuur.

Zeer beeldbepalende hoekligging. In latere fases aan de achterzijde uitgebreid. Zelfdzaam binnen de gemeente.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 15**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in circa 1910. Eenlaags woonhuis onder afgeknot schilddak en uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Voorzien van fries en boogtrommels met met metselmozaïek. Meer sobere variant van woningen aan het begin van de straat.

Beeldbepalend gelegen in de Burg. Venemastraat, in rij met meer karakteristieke bebouwing. Ensemble met nr. 13.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1900. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van fries en boogtrommels met gekleurd metselmozaïek.

Beeldbepalend gelegen aan het begin van de Burgemeester Venemastraat. Ensemble met Burg. Venemastraat 1 en 2-4, welke voorzien zijn vergelijkbare ornamentiek.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 9**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige directeurswoning behorende bij de inmiddels gesloopte ambachtsschool. Dienstwoning gebouwd in circa 1900. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond.

Beeldbepalend gelegen tussen de voormalige L.T.S. en de Vredeskerk. In rij met meer karakteristieke bebouwing.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 13**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in circa 1910. Eenlaags woonhuis uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Voorzien van fries en boogtrommels met metselmozaïek. Meer sobere variant van woningen aan het begin van de straat.

Beeldbepalend gelegen in de Burg. Venemastraat, in rij met meer karakteristieke bebouwing. Ensemble met nr. 15.

Winschoten **Burg. Venemastraat 18, 18A, 20, 20A, 22, 22A, 24, 24A, 26, 26A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonblok bestaande uit acht woningen, gebouwd in 1907. Woonblok van twee lagen, uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Vrij fors, stedelijk volume. Binnen de eenheid van het blok onderlinge verschillen in de architectuur van de woningen.

Zeer beeldbepalend, het woonblok bepaalt het beeld van de straat. Ensemble met naastgelegen woonblok (rijksmonument).

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 28, 30**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1910. Dwarshuis onder afgeknot schilddak en voorzien van dakopbouw. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance met vele decoratieve elementen, o.a. voorzien van gestucte banden en decoratief metselwerk.

Beeldbepalend gelegen in de Burg. Venemastraat, in rij met meer karakteristieke bebouwing.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 34**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1913. Tweelaags woonhuis op samengestelde plattegrond. Asymmetrisch opgezette voorgevel voorzien van erker met balkon. Uitgevoerd in venieuwingsarchitectuur. Wit gepleisterd.

Beeldbepalende ligging in rij met vergelijkbare woningbouw. Ensemble van vier naast elkaar gelegen stadsvilla's.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 38**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1909. Tweelaags woonhuis op samengstelde plattegrond. Asymmetrisch opgezette villa voorzien van erker. Uitgevoerd in vernieuwingsarchitectuur, o.a. voorzien van decoratieve elementen in wit gekleurd metselwerk.

Beeldbepalende ligging in rij met vergelijkbare woningbouw. Ensemble van vier naast elkaar gelegen stadsvilla's. Qua type vergelijkbaar met Burg. Venemastraat 38.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 42**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Woning op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in vernieuwingsarchitectuur. Een van de kleinere villavormige woningen in deze straat.

Beeldbepalende ligging in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 32**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

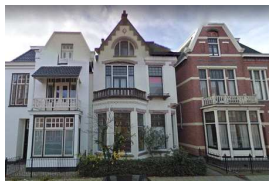

Woonhuis gebouwd in 1909. Tweelaags woonhuis op samengstelede plattegrond. Asymmetrisch opgezette villa uitgevoerd in vernieuwingsarchitectuur, o.a. voorzien van decoratieve elementen in wit gekleurd metselwerk.

Beeldbepalende ligging in rij met vergelijkbare woningbouw. Ensemble van vier naast elkaar gelegen stadsvilla's. Qua type vergelijkbaar met Burg. Venemastraat 32.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 36**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1913. Tweelaags villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Voorzien van erker met balkon. Uitgevord in vernieuwingsarchitectuur. Gestuct en voorzien van decoratieve elementen in metselwerk. Bekroning op topgevel.

Beeldbepalende ligging in rij met vergelijkbare woningbouw. Ensemble van vier naast elkaar gelegen stadsvilla's.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 40**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1913 naar ontwerp van Jac. C. Plus. Eenlaags villavormig woonhuis voorzien van torentje op hoek. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde vernieuwingsarchitectuur. Entree in zijgevel.

Beeldbepalende ligging in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 44**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1915. Tweelaags pand onder plat dak. Voorzien van erker over twee lagen en kenmerkende gevelbekroning. Uitgevoerd in vernieuwingsarchitectuur.

Beeldbepalende ligging in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Burgemeester Venemastraat 46**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1915. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Voorzien van rijke decoraties in wit gekleurde baksteen. Dakkapellen van later datum.

Beeldbepalende ligging in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Dr. D. Bosstraat 8, 10, 12**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok van drie woningen, gebouwd in 1936 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Rijwoning onder kap met middendeel met de nokrichting evenwijdig aan de straat en met forse topgevels op beide hoeken. Uitgevoerd in expressionistische architectuur.

Beeldbepalend gelegen in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Ensemble met nrs. 11, 13, 15: woningen van een vergelijkbaar type.

Winschoten **Dwingelooweg 49**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige meesterswoning, gebouwd in circa 1915. Behoorde bij de inmiddels gesloopte Dwingelooweg school. Woonhuis op T-vormige plattegrond onder wolfsdak. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance.

Beeldbepalende ligging aan de Dwingelooweg. Vergelijkbaar met meesterswoning van vml. St. Vitusholtschool.

Winschoten **Emmastraat 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1905. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Voorzien van fries en boogtrommels met baksteenmozaïek en gestucte banden.

Beeldbepalende ligging in rij met karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Dr. D. Bosstraat 1**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1932 naar ontwerp van Kruijer voor de familie Salomons. Woning uitgevoerd met kenmerken van expressionisme, o.a. forse dakoverstek en gebruik van meerdere kleuren baksteen. Voorzien van klein venster met Hebreews teken.

Beeldbepalend gelegen in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Gelegen naast rijksmonument, Dr. D. Bosstraat 3.

Winschoten **Dr. D. Bosstraat 11, 13, 15**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok van drie woningen, gebouwd in 1937 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Rijwoning onder kap met nokrichting deels evenwijdig aan de straat en met afgewolfde topgevels op beide hoeken. Uitgevoerd in expressionistische architectuur.

Beeldbepalend gelegen in buurt welke in de jaren '30 is aangelegd door de Oost-Groninger Bouwonderneming. Ensemble met nrs. 8, 10, 12: woningen van een vergelijkbaar type.

Winschoten **Dwingelooweg 68**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig kerkgebouw, gebouwd in 1924. Gebouwd voor uitgetreden leden van de Evangelische gemeente, vereniging Rehoboth. Zaalkerk op rechthoekige plattegrond onder mansarde kap. Uitgevoerd met enige kenmerken van expressionisme.

Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Dwingelooweg.

Winschoten **Emmastraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1905. Woonhuis op samengestelde plattegrond, met souterrain. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van opvallende houten erker met balkon, topgevel en gestucte decoratieve elementen.

Zeer beeldbepalende ligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Emmastraat 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in 1905. Woonhuis op samengestelde plattegrond, grotendeels onderkelderd. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance met elementen in chaletstijl, o.a. voorzien van erker, topgevel met sierspant, portiek en dakkapel.

Zeer beeldbepalende ligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Emmastraat 11**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1900. Eenlaags woonhuis op rechthoekige plattegrond, voorzien van serre. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, rijk uitgevoerde decoraties o.a. voorzien van fries met metselmozaïek.

Zeer beeldbepalende hoekligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. Ensemble met nrs. 16 en 18-20, welke zijn uitgevoerd in vergelijkbare architectuur. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Emmastraat 14**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1900. Gebouwd voor veehandelaar Braaf. Tijdens WO II clubhuis NSB. Woning met driezijdige erker over twee lagen. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde neorenaissancearchitectuur, o.a. met fries en boogtrommels met metselmozaïek.

Zeer beeldbepalende ligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Emmastraat 18, 20**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1900. Woning op nagenoeg rechthoekige plattegrond en onder afgeknot schilddak. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van fries en boogtrommels met metselmozaïek en dakopbouwen.

Zeer hoekbeeldbepalende ligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. Ensemble met nrs. 11 en 16, welke zijn uitgevoerd in vergelijkbare architectuur. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Emmastraat 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1905. Woonhuis op samengestelde plattegrond, deels tweelaags, met erker. Uitgevoerd in vernieuwingsarchitectuur, o.a. voorzien van decoratieve elementen in gekleurd metselwerk, topgevel met sierspant in chaletstijl.

Zeer beeldbepalende ligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Emmastraat 12**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Willa gebouwd in circa 1900. Woning op samengestelde plattegrond, deels tweelaags. UUitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, voorzien van o.a. gestucte banden, boogtrommels met metselmozaïek

Zeer beeldbepalende ligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs. Ensemble met nr. 7, welke is uitgevoerd in vergelijkbare architectuur.

Winschoten **Emmastraat 16**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1900. Woning op rechthoekige plattegrond en onder afgeknot schilddak. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. voorzien van fries en boogtrommels met metselmozaïek en dakopbouwen.

Zeer beeldbepalende hoekligging in rij met meer villa's in de stationsbuurt. Ensemble met nrs. 11 en 18-20, welke zijn uitgevoerd in vergelijkbare architectuur. De vrijstaande herenhuizen aan de Emmastraat zijn gebouwd door aannemer Roelofs.

Winschoten **Engelselaan 30**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1915. Woning op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in zorgvuldige verieuwingsarchitectuur.

Zeer beeldbepalende ligging op de hoek van de Engelselaan en de Oranjestraat. Tegenover de woning heeft de ULO gestaan. Op deze locatie is nieuwbouw gerealiseerd.

Winschoten **Engelselaan 32, 34**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis, voormalige woningen voor ambtenaren. Fors tweelaags pand onder zadeldak in eclectische stijl. Voorgevel wit gestuct en voorzien van tegeltableau met letters SPQW. Met erkers aan de voorzijde.

Zeer beeldbepalende ligging aan de Engelselaan.

Winschoten **Engelselaan 37, 39, Oranjestraat 12, 14, 32, 34**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Drie dubbele woningen, gebouwd in circa 1935. Woning op T-vormige plattegrond. Type voorzien van decoratief metselwerk in de topgevels en op plint van donkere baksteen.

Ensemble van drie woningen van het zelfde type, beeldbepalend gelegen aan de Engelselaan en Oranjestraat. In buurt met meer woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Engelsestraat 13**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met vm. smederij, gebouwd in de laatste kwart van de 19e eeuw. Tweelaags woonhuis voorzien van lijstgevel. Vm. Bedrijfsruimte voorzien van topgevel en gemetselde decoraties. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant

Beeldbepalende ligging aan de Engelselaan. Bedrijfsgedeelte teruggerooid gelegen. Deuren bedrijfgedeelte zijn recent vernieuwd.

Winschoten **Engelsestraat 27**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1913. Woning op samengestelde plattegrond, uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl. O.a. voorzien van witte gestucte lateien en banden, vensters met 6-ruits bovenlichten.

Zeer beeldbepalende hoekligging aan de Engelsestraat.

Winschoten **Engelselaan 33**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalig gymnastieklokaal behorende de kweekschool, gebouwd in circa 1930. De gymnastiekzaal was tijdens de Tweede Wereldoorlog in gebruik als verzamelpunt voor joodse burgers naar Westerbork. Eenlaags pand, uitgevoerd in sobere interbellumarchitectuur.

Teruggerooide ligging aan de Engelselaan. De tegenovergelegen ULO / kweekschool is gesloopt en op deze locatie zijn woningen gebouwd.

Winschoten **Engelsestraat 11A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met vm. Bedrijf of winkel. Eenlaags pand onder afgeknot dak. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Voorzien van wit gepleisterde lateien en banden, fries met metselmozaïek, dubbel venster op de hoek dubbele deuren met bovenlichten.

Zeer beeldbepalende hoekligging.

Winschoten **Engelsestraat 22**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd rond het midden van de 19e eeuw. Woning op rechthoekige plattegrond onder zadeldak tussen topgevels. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Een van de oudste woningen in dit deel van Winschoten.

Beeldbepalende ligging op de hoek van de Engelsestraat en de Achterlaan.

Winschoten **Engelsestraat 34**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in circa 1895. Eenlaags woonhuis uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorzien van lijstgevel en nokschoorsteen. Voorbeeld van relatief gaaf bewaarde, kleinere woning uit het einde van de 19e eeuw.

Beeldbepalende ligging in rij met kleiner woningtype aan de Engelsestraat.

Winschoten **Engelstilstraat 8, 8A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd in circa 1935. Tweelaags pand onder plat dak. Op begane grond voorzien van pui met etalages en teruggelegen entrees. Op verdieping kenmerkende vensters. Uitgevoerd in expressionistische architectuur.

Beeldbepalende ligging aan de Engelstilstraat met meerdere winkel-woningen.

Winschoten **Garstestraat 3**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis, gebouwd in 1868. Symmetrisch opgezet voorhuis onder schilddak met acht-hoekige nokschoorstenen en dakopbouw. Gevelopeningen voorzien van geprofileerd lijstwerk met zogeheten kuiven. Uitgevoerd in eclectische trant.

Beeldbepalende ligging aan de Garstestraat, in rij met meer dwarshuizen. In latere fase aan achterzijde uitgebreid.

Winschoten **Garstestraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in circa 1880. Woonhuis onder afgeknot schilddak. Uitgevoerd in eclectische trant met invloeden van neoclassicsime, o.a. voorzien van dakopbouw met balkon op pilasters, gevelopeningen met kuiven en blokbepleistering.

Beeldbepalend gelegen op de hoek van de Garstestraat en de Stationsstraat. Ensemble met naastgelegen woning (nr. 5) in vergelijkbare architectuur. Latere aanbouwen vallen buiten de aanduiding.

Winschoten **Garstestraat 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in 1876. Woning onder afgeknot schilddak voorzien van nokschoorstenen. Uitgevoerd in eclectische trant met invloeden neoclassicisme, o.a. voorzien van dakopbouw met balkon, omlijste vensters met kuiven en daklijst.

Beeldbepalende ligging aan de rand van het Sterrebos in rij met vergelijkbare dwarshuizen uit dezelfde periode. Ensemble met nr. 9.

Winschoten **Engelstilstraat 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in circa 1930. Eenlaags pand onder zadeldak, voorzien van sierspant in chaletstijl aan de voorzijde. Voorgevel met twee etalageruiten op de begane grond en serliana-venster op de verdieping.

Beeldbepalende ligging aan de Engelstilstraat met meerdere winkel-woningen.

Winschoten **Garstestraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in circa 1880. Woning op rechthoekige plattegrond onder omlopend schilddak met nokschoorstenen. Met aanbouw. Uitgevoerd in eclectische trant, invloed neoclassicisme, o.a. blokbepleistering, gevelopeningen met zgn. kuiven en dakopbouw.

Beeldbepalend gelegen op de hoek van de Garstestraat en de Stationsstraat. Ensemble met naastgelegen woning (nr. 6) in vergelijkbare architectuur.

Winschoten **Garstestraat 9**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in 1879. Woning onder afgeknot schilddak, voorzien van nokschoorstenen en forse gemestelde schoorsteen. Uitgevoerd in eclectische trant, o.a. voorzien van rijk gedecoreerde dakopbouw, omlijste vensters met kuiven, daklijst en erker.

Beeldbepalende ligging aan de rand van het Sterrebos in rij met vergelijkbare dwarshuizen uit dezelfde periode. Ensemble met nr. 10.

Winschoten **Garstestraat 13**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in circa 1905. Eenlaags pand op T-vormige plattegrond. Voorhuis o.a. voorzien van lijstgevel, dakopbouw en nokschoorstenen. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance.

Beeldbepalende ligging in rij met meer woningen uit dezelfde periode. Aan de rand van het Sterrebos.

Winschoten **Garstestraat 16, 17**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dubbel woonhuis, gebouwd in 1884. Samengesteld volume met tweelaags voorhuis onder schilddaken met nokschoorstenen. Uitgevoerd in eclectische trant, invloed neoclassicisme, o.a. voorzien van lijstgoot, pilasters, omlijste vensters en blokbepleistering.

Zeer beeldbepalende hoekligging, nabij de spooroovergang en het Sterrebos.

Winschoten **Gaslaan 11**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met kantoor. Gebouwd in 1931 naar ontwerp van architect K. Visker als woning met kantoor architectectenbureau. Woning onder samengestelde mansardekap. Uitgevoerd in Interbellumarchitectuur met expressionistische kenmerken.

Beeldbepalende hoekligging. Gelegen in wijk waarvan een groot deel van de woningen zijn ontworpen door Kruijer en Visker.

Winschoten **Gasthuislaan 20**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Tranformatorgebouw. Gebouwd in circa 1925. Eenlaags gebouwtje op rechthoekige plattegrond en onder plat dak. Voorbeeld van de zorgvuldige bouw van nutsvoorzieningen tijdens het Interbellum. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme.

Beeldbepalende ligging nabij een kruising en aan de rand van het Sterrebos.

Winschoten **Havenkade West 1**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige werkplaats van de Stroomtramweg Maatschappij Oostelijk-Groningen. In een latere fase in gebruik geweest als veiliggebouw. Gebouwd in circa 1925. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak. Voorzien van venster met davidster.

Beeldbepalende ligging aan de Tramhaven. Ensemble met nr. 3. Complex met industriele uitstraling.

Winschoten **Garstestraat 18**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige directeurswoning van melkfabriek OZMI, gebouwd in circa 1965. Tweelaags pand op L-vormige plattegornd. Voorzien van kenmerkend overhangend deel rustend op kolom en plat dak. Uitgevoerd in zakelijke, naoorlogse architectuur.

Zeer beeldbepalende ligging nabij de spoorwegovergang, markeert de hoek en de sprong in de rooilijn.

Winschoten **Gassingel 43**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige bedrijfsbebouwing, vermoedelijk gebouwd in de laatste kwart van de 19e eeuw. Pand op rechthoekige plattegrond onder zadeldak tussen topgevels. Voorzien van (deels dichtgezette) vensters met rollaag in gekleurde baksteen.

Beeldbepalende hoekligging aan de Gassingel. Voorbeeld van 19e eeuwse bedrijfsbebouwing in de kern. Mogelijk onderdeel geweest van vm. Steenfabriek Strating.

Winschoten **Grachtstraat 9**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Tweelaags woonhuis onder relatief steil zadeldak en voorzien van kleine aanbouw aan de voorzijde. Met kenmerkende oeil-de-boeuf vensters.

Beeldbepalende ligging aan de Grachtstraat. Platte aanbouw is van later datum en valt buiten de aanduiding.

Winschoten **Havenkade West 3**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige werkplaats van de Stroomtramweg Maatschappij Oostelijk-Groningen. Gebouwd in circa 1925. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak. In latere fase aan voorzijde uitgebreid met garage voor autobussen.

Beeldbepalende ligging aan de Tramhaven. Ensemble met nr. 1. Complex met industriele uitstraling.

Winschoten **Het Boschplein 9, 11**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in 1939. Tot voorkort in gebruik als apotheek. Tweelaags pand onder mansarde kap. Uitgevoerd in interbellum architectuur.

Beeldbepalende hoekligging aan Het Boschplein, tegenover gebouw van de vm. Winschoter Courant.

Winschoten **Hoogklei 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in circa 1905. Eenlaags woonhuis onder schilddak. Voorzien van lijstgevel, dakopbouw en nokschoorsteen. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. met gestucte banden en gedecoreerde boogtrommels.

Beeldbepalend gelegen aan het Hoogklei, in rij met woonhuizen uit dezelfde periode.

Winschoten **Hoogklei 14**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in circa 1875. Eenlaagse woning onder zadeldak. Wit gepleisterd en op plint met blokmotief. Uitgevoerd in eclectische trant, voorzien van o.a. gevelopeningen met kuiven.

Beeldbepalende ligging aan Hoogklei.

Winschoten **Hoogklei 9, Hoogstraat 2-16 even nrs.**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok van negen woningen gebouwd voor ambtenaren van Raad van de Arbeid, gebouwd in 1919. Woningen uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl. Binnen het blok veel onderlinge variatie in de architectonische uitwerking / detaillering.

Zeer beeldbepalend voor de Hoogstraat. Met winkel-woning op de hoek.

Winschoten **Hofstraat 72**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Begraafplaats met hekwerk en dienstgebouw. Algemene begraafplaats aangelegd vanaf circa 1830. Hekwerk met vier gemetselde hekpeilers met natuurstenen afdekkers/bekroning, uit in circa 1930. Dienstgebouw uit circa 1960.

Gelegen aan de Hofstraat. Ensemble met naastgelegen joodse begraafplaats met hek met vergelijkbare vormgeving.

Winschoten **Hoogklei 7**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Maranathaschool. Gereformeerde lagere school, gebouwd in 1955 op locatie van school gebouwd in 1889. Tweelaags gebouw op L-vormige plattegrond uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Voorbeeld van vroeg-naoologse scholenbouw.

Beeldbepalende hoekligging. Perceel wordt afgesloten door een laag gemetseld muurwerk.Aanbouwen onder plat dak zijn van later datum en vallen buiten de aanduiding.

Winschoten **Hoogklei 18**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige dansschool, gebouwd in 1923. Na WOII in gebruik als schippersbeurs. Pand met kenmerkende hoofdvorm met afronding op hoek en bijzondere schoorsteen. In Interbellumarchitectuur met expressionistische kenmerken, met o.a. decoratief metselwerk.

Zeer beeldbepalende hoekligging, nabij de ingang van het Sterrebos. Met latere aanbouw onder plat dak.

Winschoten **Hoogstraat 15, 17**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Dubbel woonhuis, gebouwd circa 1910. Woning met nokrichting evenwijdig aan de straat geplaatst. Voorzien van kenmerkende topgevel met pilasters. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance.

Beeldbepalende ligging aan de Hoogstraat.

Winschoten **Hoogstraat 37**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met vm. winkel en bedrijf, gebouwd in circa 1910. Tweelaags pand voorzien met entree op de hoek en voorzien van klein torentje als hoekmarkering. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van gekleurde lateien en gedecoreerde fries.

Zeer beeldbepalende ligging op de hoek van de Hoogstraat en de Noorderstraat.

Winschoten **Johan Modastraat 13**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige nutsspaarbank gebouwd in circa 1936, vermoedelijk naar ontwerp van H.P.C. Haan. Pand bestaande uit meerdere samengestelde volumes onder plat dak. Voorbeeld van zakelijk-expressionistische architectuur. Thans in gebruik als woonhuis.

Zeer beeldbepalende hoekligging, tegenover vm. bibliotheek. Het perceel wordt afgesloten door een laag gemetseld muurtje.

Winschoten **Juliana-straat 3, 3A**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Wooonhuis met garagebedrijf, gebouwd in circa 1930. Tweelaags pand onder hoog schilddak, met garage in lager bouwdeel. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme. Pui in latere fases gewijzigd.

Beeldbepalende ligging aan de oostzijde van de Wilhelminasingel.

Winschoten **Langestraat 10, 10A, 10B**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig woonhuis met bank, thans winkel-woning. Gebouwd in circa 1890. Tweelaags pand onder afgeknot schilddak. Met lager bouwdeel met poortje aan de linker zijde. Uitgevoerd in rijke neorenaissance, voorgevel met kenmerkende wit gepleisterde banden.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de Langestraat, tegenover het gemeentehuis. Gevelopeningen op de begane grond in recente fase gewijzigd. Ensemble met tegenovergelegen gemeentehuis (nr. 11) en winkel (nr. 15-17) in vergelijkbare architectuur.

Winschoten **Hoogstraat 48-58 even nrs.**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Zes woningen, gebouwd in circa 1920 in opdracht van de gemeente. Drie woningen onder zadeldak welke onderling worden verbonden door een lager bouwdeel. Uitgevoerd in zorgvuldige Delftse School architectuur. Voorbeeld van vooroorlogse planmatige woningbouw

Ensemble met Boschsingel 18-23 en Noorderstraat 12-22 even nrs. Gezamenlijk gebouwd, stedenbouwkundig plan van gemeentearchitect Bolhuis.

Winschoten **Juliana-straat 2, 2B**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met voormalig verkooplokaal. Gebouwd in 1923 voor A. Kriegsman en ontworpen door J. Heikens. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Bedrijfsruimte op rechthoekige plattegrond onder flauw zadeldak.

Beeldbepalende ligging aan de oostzijde van de Wilhelminasingel.

Winschoten **Juliana-straat 1, P. van Dijkstraat 1**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1920. Tweelaags pand onder dubbel schilddak voorzien van nokschoorstenen. Woningen zijn gespiegeld van elkaar. O.a. voorzien van erker. Uitgevoerd in zorgvuldige traditionalistische architectuur.

Zeer beeldbepalende ligging aan de kruising nabij de spoorwegovergang.

Winschoten **Langestraat 15, 17**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Winkel-woning, gebouwd in 1897. Vm. Meubelmaker. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde neorenaissance architectuur, o.a. voorzien van afgeronde hoek met bekroning, kleine trapgevel, speklagen en gebeeldhouwde boogtrommels. Pui in latere fases gewijzigd.

Zeer beeldbepalende hoekligging, naast het gemeentehuis. Ensemble met nabij gelegen gemeentehuis (nr. 11, rijksmonument) en winkel (nr. 10) in verwante architectuur. Voorzien van beeld van St. Vitus als monnik.

Winschoten **Langestraat 30**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel gebouwd in circa 1930. Voormalige kruidenierwinkel De Guyter, mogelijk ontworpen door huisarchitect Wilschut. Tweelaags pand uitgevoerd in expressionistische architectuur. Voorzien van brede dakoverstek en vensters met glas-in-lood.

Beeldbepalend voor de Langestraat. Voorbeeld van winkels gebouwd in de jaren '30 van de twintigste eeuw. Pui in latere fases gewijzigd.

Winschoten **Langestraat 57**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in circa 1895. Tweelaags pand uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, met rijke decoraties, o.a. voorzien van gestucte banden. Met veranda aan achterzijde. Pui in latere fases gewijzigd.

Zeer beeldbepalend ligging op de hoek van de Langestraat en de Gaslaan.

Winschoten **Langestraat 77**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

R.K. Sint-Vituskerk. Gebouwd in 1880 naar ontwerp van architect Tepe en in 1936 uitgebreid met een kapel. Driebeukige pseudobasiliek met toren. Uitgevoerd in neogotische architectuur.

Zeer beeldbepalende ligging, kerktoren bepaald mede het aangezicht van Winschoten. Ensemble met naastgelegen pastorie. Is verbonden geweest met achtergelegen vm. R.K. ziekenhuis.

Winschoten **Langestraat 110**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd rond 1895. Tweelaags pand op relatief diepe rechthoekige plattegrond. Voorgevel uitgevoerd als lijstgevel. Voorzien van winkelbetimmering, welke slechts op onderdelen is gewijzigd.

Beeldbepalende ligging binnen de straatwand van de Langestraat. Een van de weinig overgebleven winkel-woningen voorzien van oorspronkelijke winkelpui.

Winschoten **Langestraat 42**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning met pakhuis, gebouwd in 1898 voor meubelfabriek Strating. Bestaande uit meedere volumes, waarvan de winkel is gericht op de Langestraat en het pakhuis op de Venne. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance.

Beeldbepalend gelegen tussen de Langestraat en de Venne. Puien op begane grond gewijzigd. Zeldzaam vanwege type winkel-woning met pakhuis.

Winschoten **Langestraat 75**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pastorie behorende bij de naastgelegen RK-kerk, gebouwd in 1936 naar ontwerp van Kruijer en Visker. Tweelaags gebouw onder schilddak. Voorgevel voorzien van verhoogde middenrisaliet en erker. Uitgevoerd in sobere en zorgvuldige interbellumarchitectuur.

Beeldbepalende ligging binnen de lintbebouwing van de Langestraat. Voorgevel gericht op het plein voor de kerk. Ensemble met naastgelegen R.K. kerk en delen van vml. R.K. ziekenhuis.

Winschoten **Langestraat 96**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in circa 1890. Eenlaags pand bestaande uit twee bouwvolumes. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Gevel voorzien van blokbepleistering en fries van metselwerk. Mogelijk een van de oudere panden aan de Langestraat.

Beeldbepalende ligging aan de Langestraat.

Winschoten **Liefkendwarsstraat 2**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Tranformatorgebouw. Gebouwd in circa 1925. Eenlaags gebouwtje op nagenoef rechthoekige plattegrond en onder plat dak. Voorbeeld van de zorgvuldige bouw van nutsvoorzieningen tijdens het interbellum. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme.

Beeldbepalend gelegen aan de Liefkendwarsstraat. Het gebouw volgt de perceelsrichting en kent daardoor geen haakse hoeken.

Winschoten **Liefkendwarsstraat 8**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vrije Evangelische kerk, zgn. 'sukkeloaden kerkje'. Zaalkerk uit 1876 in eclectische architectuur, kenmerken neoclassicisme. Met rijk gedecoreerde voorgevel, o.a. pilasters, rondboogvensters, decoratieve gestucte elementen. Zijgevels met rondboogvensters.

Zeer beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Liefkendwarsstraat. Ensemble met naastgelegen pastorie.

Winschoten **Liefkensstraat 67**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kantoorgebouw Winschoter Courant, gebouwd in ca. 1900. Tweelaags wit gepleisterd pand op rechthoekige plattegrond. Van waarde vanwege de cultuurhistorische betekenis van de Winschoter Courant voor Winschoten en omstreken.

Beeldbepalende hoekligging aan de Liefkensstraat en Vissersdijk. De directe omgeving is sterk gewijzigd.

Winschoten **Marktplein 13**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig politiebureau, gebouwd in 1930. Oorspronkelijk gebouwd als tweelaags pand onder plat dak, in latere fase voorzien van zadeldak. Pand uitgevoerd zakelijk-expressionistische architectuur. Voorzien van forse gemetselde schoorsteen.

Zeer beeldbepalende hoekligging aan het Marktplein in de kern van Winschoten. Gebouwd aan transformatorgebouwtje (rijksmonument).

Winschoten **Marktstraat 7**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd in circa 1905. Tweelaags pand waarbij de voorgevel wordt afgesloten door een gemetselde balustrade. Met kenmerken van vernieuwingsarchitectuur., o.a. voorzien van gestucte lateien, etalagevenster en decoratieve muurankers.

Beeldbepalende ligging binnen de straatwand van de Marktstraat.

Winschoten **Liefkendwarsstraat 10**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. pastorie behorende bij de Vrije Evangelische kerk. Woonhuis gebouwd in1894. Eenlaags woonhuis onder kap met wolfseind. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Voorzien van lijstgevel, gestucte banden en metselmozaïek in boogtrommels.

Zeer beeldbepalende ligging aan de Liefkendwarsstraat. Ensemble met naastgelegen kerkgebouw.

Winschoten **Liefkensstraat 78**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd in circa 1910. Villavormig pand, voorzien van etalage aan rechter voorzijde. Forse etalageruit voorzien van glas-in-lood met Jugendstil motief. Woning aan linker zijde voorzien van erker en sierspant in chaletstijl.

Beeldbepalende ligging aan de Liefkensstraat. De directe omgeving is gewijzigd.

Winschoten **Marktplein 16**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Pand gebouwd in de tweede helft van de 19e eeuw met mogelijk oudere kern. Tweelaags pand bestaande uit twee bouwvolumes. Thans in gebruik als café. Voorzien van witte blokbepleistering en vensters met geprofileerd lijstwerk met zgn. kuiven.

Zeer beeldbepalend aan het Marktplein. Ensemble met toren (rijksmonument) en Torenstraat 12. Dicht bebouwd stedelijk cluster in de historische kern van Winschoten.

Winschoten **Mr. A.E.J. Moddermanstraat 1**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in circa 1925 naar ontwerp van architecten Kruijer en Visker. Woononhuis onder samengestelde mansardekap. Wit gepleisterd op een bakstenen plint. Uitgevoerd in Interbellemarchitectuur met kenmerken van expressionisme.

Zeer beeldbepalende hoekligging in een wijk met meer voorname burgerwoningen.

Winschoten **Mr. A.E.J. Moddermanstraat 2, 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis, 'Marktkamp', gebouwd in 1919 naar ontwerp van J.G. van Eck uit Winschoten. Fors tweelaags woonhuis op samengestelde plattegrond en onder rieten kap. Uitgevoerd in Engelse landhuisarchitectuur. Deels gepleisterd.

Zeer beeldbepalende hoekligging. Gelegen aan straat met luxe vrijstaande villa's gebouwd in dezelfde periode.

Winschoten **Mr. A.E.J. Moddermanstraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1927 naar ontwerp van Joh. Brill. Woonhuis op nagenoeg rechthoekige plattegrond. Voorzien van rieten kap met dakkapellen en schoorstenen. Uitgevoerd in Engelse landhuisarchitectuur.

Zeer beeldbepalende hoekligging. Gelegen aan straat met luxe vrijstaande villa's gebouwd in dezelfde periode.

Winschoten **Mr. A.E.J. Moddermanstraat 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1927. Fors tweelaags gebouw op samengestelde plattegrond en onder kap met fors dakoverstek. Voorzien van o.a. erkers en inpandig balkon. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur.

Zeer beeldbepalende hoekligging nabij zijentree Sterrebos. Gelegen aan straat met luxe vrijstaande villa's. Aanbouw aan achterzijde is van later datum en valt buiten de aanduiding. Erf wordt afgesloten met een hekwerk.

Winschoten **Mr. D.U. Stikkerlaan 4**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kantine van de vm. Pedagogische Academie, gebouwd in circa 1965. Pand onder zadeldak met ongelijke dakschilden en voorzien van forse schoorsteen. Uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Voorzien van kunstwerk in zijgevel.

Beeldbepalende ligging aan de Mr. D.U. Stikkerlaan. Ensemble met naastgelegen congiërgewoning.

Winschoten **Mr. A.E.J. Moddermanstraat 3**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1925. Tweelaags woonhuis onder flauw schilddak voorzien van fors dakoverstek. Symmetrische voorgevel met vooruitspringende middenrisaliet. Uitgevoerd in statige interbellumarchitectuur.

Zeer beeldbepalend gelegen aan straat met luxe vrijstaande villa's gebouwd in dezelfde periode.

Winschoten **Mr. A.E.J. Moddermanstraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1927 naar ontwerp van architect Van Elmpt voor G.J. Dröge. Tweelaags woonhuis onder schilddak met dakkapellen en fors dakoverstek. Uitgevoerd in zorgvuldige en sobere interbellumarchitectuur., met o.a. decoratief gebruik metselwerk.

Zeer beeldbepalend gelegen aan straat met luxe vrijstaande villa's gebouwd in dezelfde periode

Winschoten **Mr. D.U. Stikkerlaan 2**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Congiërgewoning, gebouwd in circa 1965. Behordende bij de naastgelegen voormalige Pedagogische Academie. Eenlaags woonhuis onder enkel zaagdak. Uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur.

Beeldbepalende vrijstaande ligging nabij rotonde. Ensemble met aastgelegen schoolgebouw.

Winschoten **Mr. Jan Freseman Viëtorstraat 2**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig koetshuis en sociëteitsgebouw van 'de Club'. Eenlaags pand onder schilddak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. voorzien van rondboogvensters en lijstgevel.

Beeldbepalende ligging aan de straat welke voormalig Clubstraat heette, vernoemd naar het sociëteitsgebouw. Evenwijdig aan de straat gelegen.

Winschoten **Mr. Jan Freseman Viëtorstraat 14;16;18**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok van drie woningen, gebouwd in circa 1890. Eenlaags pand onder zadeldak met de nokrichting evenwijdig aan de weg. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorzien van o.a. vensters met afgeronde hoeken.

Beeldbepalende ligging aan de straat, nabij de hoek.

Winschoten **Mr. Jan Freseman Viëtorstraat 22**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige doopsgezinde kerk, gebouwd in circa 1930 naar ontwerp van gem. architect D. Bolhuis. Zaalkerk op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak. Entree in portaal. Uitgevoerd in sobere Interbellumarchitectuur.

Beeldbepalende hoekligging, naast het voormalige badhuis. Het erf wordt omsloten door een gemetseld muurwerk met keperboogvormige bekroning.

Winschoten **Nassaustraat 17**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig kantongerecht, gebouwd in 1980 naar ontwerp van architect Klein Douwel. Pand op rechthoekige plattegrond met centraal een patio en voorzien van hogere archieftoren. Kenmerkende verticale gevelgeleding. In structuralistische architectuur.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de Nassaustraat. Voorbeeld van bouw van bovenregionale functies in Winschoten. Thans in gebruik als gezondheidscentrum. In patio kunstwerk van bronzen wetstafel.

Winschoten **Nassaustraat 34-46**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonblok met zeven woningen, gebouwd in circa 1935. Pand op rechthoekige plattegrond onder schilddak en voorzien van één topgevel. Uitgevoerd in sobere expressionistische architectuur. Voorbeeld van particuliere woningbouw.

Beeldbepalend gelegen aan de Nassastraat, een uitvalsweg aan het gempte Winschoterdiep.

Winschoten **Mr. Jan Freseman Viëtorstraat 20, 20A**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig badhuis, gebouwd in 1931. Bestaande uit meerdere bouwdelen, deels tweelaags onder zadeldak, deels eenlaags onder kap met kenmerkende hoog geplaatste vensters. Uitgevoerd in sobere interbellumarchitectuur.

Beeldbepalende hoekligging, naast de doopsgezinde kerk.

Winschoten **Nassaustraat 4, 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1900. Woning uitgevoerd als dwarshuis. Voorzien van centraal gelegen omlijste entree met daarboven een dakopbouw. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met neoclassicistische kenmerken.

Beeldbepalende ligging nabij het Oldambtplein.

Winschoten **Nassaustraat 19**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa Edelweis, gebouwd in circa 1910. Villa op kruisvormige plattegrond. Uitgevoerd in eclectische architectuur met invloeden van chaletstijl, o.a. voorzien van sierspanten, balkons en daklijst met houtsnijwerk. Wit gepleisterd en met rode pannen.

Zeer beeldbepalend gelegen op de hoek van de Nassaustraat en de Oudewerfslaan. Het perceel wordt afgesloten door een hekwerk met gemetselde pijlers.

Winschoten **Noorderplein 1A, 1 t/m 8, 11**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Twee blokken met 4 en 6 woningen. Gebouwd in 1931 naar ontwerp van gem. architect D. Bolhuis. Eenlaags onder schilddak met brede dakoverstek en dakkapellen. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur.

Ensemble beslaat het gehele Noorderplein, samen met de inrichting van de openbare ruimte. Voorbeeld van een complex met sociale woningbouw uit de vroege jaren '30. Eerste gemeentelijke saneringsproject, vm. Schott's plein.

Winschoten **Noorderplein 10-28 even, 17-35 oneven**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Twee blokken met elk tien woningen. Gebouwd in 1931 naar ontwerp van gem. architect D. Bolhuis. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur. Met in het midden van de woonblokken een onderdoorgang.

Ensemble beslaat het gehele Noorderplein, samen met de inrichting van de openbare ruimte. Voorbeeld van een complex met sociale woningbouw uit de vroege jaren '30. Eerste gemeentelijke saneringsproject, vm. Schott's plein.

Winschoten **Noorderstraat 4A, 4B**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1920. Woning uitgevoerd als dwarshuis en voorzien van vlaamse gevel in vernieuwingsstijl. Grotendeels opgetrokken in gele baksteen, met decoratieve elementen in rode baksteen en voorzien van betonnen lateien.

Beeldbepalende ligging aan de Noorderstraat. Van waarde vanwege gebruik bijzondere bouwmaterialen. Ensemble met nrs. 6-8.

Winschoten **Noorderstraat 12 t/m 22 even nrs.**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Zes woningen, gebouwd in circa 1920 in opdracht van de gemeente. Drie woningen onder zadeldak welke onderling worden verbonden door een lager bouwdeel. Uitgevoerd in zorgvuldige Delftse School architectuur. Voorbeeld van vooroorlogse planmatige woningbouw.

Ensemble met Hoogstraat 48-58 oneven nrs. en Boschsingel 18-23. Gezamenlijk gebouwd, stedenbouwkundig plan van gemeentearchitect Bolhuis.

Winschoten **Oranjestraat 9 t/m 25 oneven, 36, 38**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Zes dubbele woningen, gebouwd in 1917 in opdracht van de gemeente. Dubbele woningen op T-vormige plattegrond. Op onderdelen gewijzigd, oorspronkelijk niet gestuct en voorzien van houten bekleding van topgevel.

Beeldbepalend aan de Oranjestraat. Onderdeel van stedenbouwkundig plan met bouw van woningen door de gemeente, naar ontwerp van gemeentearchitect Bolhuis. Op nr. 36 heeft Etty Hillesum gewoond.

Winschoten **Noorderplein 13, 15**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dubbel woonhuis, gebouwd in 1931 naar ontwerp van gem. architect D. Bolhuis. Tweelaags pand onder schilddak. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur.

Ensemble beslaat het gehele Noorderplein, samen met de inrichting van de openbare ruimte. Voorbeeld van een complex met sociale woningbouw uit de vroege jaren '30. Eerste gemeentelijke saneringsproject, vm. Schott's plein.

Winschoten **Noorderstraat 6, 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1905. Eenlaags pand onder afgeknot schilddak en voorzien van dakopbouwen. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance en voorzien van rijke decoratie, o.a. met metselmozaïek en sluitstenen met koppen.

Beeldbepalende ligging aan de Noorderstraat. Ensemble met nrs. 4A-4B.

Winschoten **Noorderstraat 29 t/m 51 oneven nrs.**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonblok van twaalf woningen, gebouwd in circa 1910. Eenlaagse woningen met kapverdieping, elk voorzien van individueel ontworpen voorgevel met topgevel. Onderlinge variaties in vormgeving binnen het blok dat een duidelijke eenheid vormt.

De rij woningen bepalen het straatbeeld van de Noorderstraat. Voorbeeld van vroege planmatige bouw van kleinere woningen. Het vormgevingsconcept van dit blok met kleinere woningen is ook in provinciaal verband bijzonder te noemen.

Winschoten **Oranjestraat 16-30 oneven**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rij van acht woningen, gebouwd in 1917 in opdracht van de gemeente. Vier dubbele woningen onder zadeldak welke onderling worden verbonden door een lager bouwdeel. Uitgevoerd in zorgvuldige Delftse School architectuur. Vooroorlogse planmatige woningbouw.

Beeldbepalend aan de Oranjestraat. Onderdeel van stedenbouwkundig plan met bouw van woningen door de gemeente, naar ontwerp van gemeentearchitect Bolhuis. Vergelijkbaar met Noorderstraat 12-22.

Winschoten **P. van Dijkstraat 1B**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Tranformatorgebouw. Gebouwd in circa 1925. Eenlaags gebouwtje op rechthoekige plattegrond en onder plat dak. Voorbeeld van de zorgvuldige bouw van nutsvoorzieningen tijdens het Interbellum. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme.

Beeldbepalend gelegen tussen de spoorlijn en de P. van Dijkstraat.

Winschoten **Paul Krugerstraat 1, 3**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd in circa 1910. Tweelaags pand onder zadeldak. Voorzien verschillende decoratieve elementen in metselwerk en gekleurde baksteen.

Beeldbepalende ligging aan de Paul Krugerstraat, in gebied met woningbouw uit dezelfde periode.

Winschoten **Paul Krugerstraat bij 2a**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Tuinaanleg met vijver. Riedels Toene (Bastionhof). Binnentuin aangelegd door notabele Ridel op eigen grond. De vijver is mogelijk het laatste restant van de vestingwerken van Winschoten.

Binnentuin gelegen tussen de woningblokken aan de Poortstraat, Blijhamsterstraat, Paul Krugerstraat en Emmastraat.

Winschoten **Paul Krugerstraat 12**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1915. Woning op T-vormige plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van dakopbouw en decoratieve elementen in gekleurde baksteen.

Beeldbepalende ligging aan de Paul Krugerstraat. Ensemble met nr. 12 welke is uitgevoerd in een vergelijkbare bouwstijl.

Winschoten **P. van Dijkstraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig onderhoudsgebouw van de GADO, gebouwd in circa 1950. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond en onder tondak. Met gemetselde schoorsteen en forse gevelopeningen voor bussen. Uitgevoerd in sobere wederopbouwrachitectuur.

Beeldbepalende ligging evenwijdig aan de P. van Dijkstraat, nabij de spoorlijn. Lange tijd in gebruik geweest als busmuseum.

Winschoten **Paul Krugerstraat 2, 4, 6, 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok van vier woonhuizen, gebouwd in 1912. Vier herenhuizen van twee tot drie bouwlagen. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl. Met onamenten van de Winschoter marmermozaiekfabriek Sint Vitus. Voorbeeld van voorname stedelijke woningbouw.

Zeer beeldbepalend binnen het stationsgebied, een buurt met meer voorname burgerwoningen.

Winschoten **Paul Krugerstraat 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1915. Woning op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van erker en decoratieve elementen in gekleurde baksteen.

Beeldbepalende ligging aan de Paul Krugerstraat. Ensemble met nr. 12 welke is uitgevoerd in een vergelijkbare bouwstijl.

Winschoten **Paul Krugerstraat 14**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1915. Eenlaags woonhuis onder schilddak en voorzien van dakopbouw. Uitgevoerd in decoratieve renaissancestijl, o.a. voorzien van lijstgevel, fries en boogtrommels met metselmozaïek.

Beeldbepalende ligging aan de Paul Krugerstraat in rij met meer karakteristieke woningbouw uit dezelfde periode.

Winschoten **Paul Krugerstraat 16**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1916 naar ontwerp van J. van Lenning. Woonhuis van twee lagen op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde vernieuwingsstijl met invloeden van de Um-1800 architectuur, met oa. Erker, inpandig balkon en veranda.

Zeer beeldbepalend gelegen in het stationsgebied in rij met meer voorname woningbouw uit dezelfde periode.

Winschoten **Poortstraat 2**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1910 naar ontrwerp van Van Elmpt. Fors tweelaags pand met kap. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl met invloed van Um 1800-stijl, met o.a. erkers, topgevel, klein balkon boven de entree en diverse bijzondere decoratieve elementen.

Beeldbepalende ligging aan de Poortstraat, in een rij met meer voorname burgerwoningen uit dezelfde periode. Ensemble met nr. 4.

Winschoten **Poortstraat 6, 8, 10, 12, 14**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok met vijf woningen gebouwd in 1939. Tweelaags gebouw onder prominente kap met de nokrichting evenwijdig aan de straat en met drie topgevels. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur.

Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Poortstraat.

Winschoten **Poortstraat 25**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1898. Tweelaags pand op rechthoekige plattegrond. Uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance. Voorzien van lijstgevel met fries van metselmozaïek en kleine dakopbouw.

Beeldbepalende ligging aan de Poortstraat. Ensemble met naastgelegen woonhuis (nr. 27) uit dezelfde periode en gelegen naast rijksmonument (nr. 23).

Winschoten **Paul Krugerstraat 18**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1921. Woonhuis onder mansarde kap ontworpen in Interbellumarchitectuur. Deels gepleisterd en bovenzijde topgevels bekleed met hout. Voorzien van erker en entree onder luifel.

Beeldbepalende ligging in bocht van de Paul Krugerstraat. Gelegen in het stationsgebied.

Winschoten **Poortstraat 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Ville gebouwd in circa 1910. Fors, deels tweelaags pand op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van erker met balkon, gestucte banden, vensters met bovenlichten en met hout beklede topgevel.

Beeldbepalende ligging aan de Poortstraat, in een rij met meer voorname burgerwoningen uit dezelfde periode. Ensemble met nr. 4.

Winschoten **Poortstraat 20, 20A**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning. Gebouwd in circa 1890 en in circa 1930 voorzien van verdieping. Begane grond voorzien van rijk gedecoreerde eind 19e eeuwse winkelpui met houtsnijwerk. Verdieping voorzien van decoratief gebruik van metselwerk.

Beeldbepalend gelegen in een straatwand aan de Poortstraat. Zeldzaam vanwege de winkelpui. Kleurstelling pui is gewijzigd.

Winschoten **Poortstraat 27**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1900. Eenlaags pand, uitgevoerd als dwarshuis. Voorzien van dakopbouw en nokschoorsteen. Met lijstgevel met fries van metselmozaïek in de stijl van de neorenaissance.

Beeldbepalende ligging aan de Poortstraat. Ensemble met naastgelegen woonhuis (nr. 25) uit dezelfde periode.

Winschoten **Poststraat 4**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige lagere technische school, gebouwd in 1956 naar ontwerp van architect Nomden. Drielaags gebouw uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Voorzien van repeterend ritme van vensters. Natuurstenen gedeelte bij de entree. Met wandkunstwerk.

Zeer beeldbepalende ligging aan de Poortstraat. Gebouwd op locatie van vm. ambachtsschool. Recent herontwikkeld tot zorgcomplex waarbij een deel van het oorspronkelijke gebouw is gesloopt.

Winschoten **Rembrandtlaan 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1950. Tweelaags woonhuis met rieten kap. Woning uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur. Voorbeeld van naoorlogse bouw van vrijstaande woningen.

Zeer beeldbepalende hoekligging aan de Rembrandtlaan. Ensemble met nrs. 1 en 6, welke zijn gebouwd in dezelfde periode.

Winschoten **S.W. Schortinghuisstraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1933 naar ontwerp van architecten Kruijer en Visker. Uitgevoerd in regionale variant van de Amsterdamse Schoolstijl. Voorzien van opvallende trapeziumvormige voorgevel, met forse schoorsteen en steile kap.

Beeldbepalende ligging in een buurt met meer woningen ontworpen door Kruijer en Visker in opdracht van de Oost-Groninger Bouwonderneming.

Winschoten **St. Vitusholt 32**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Joodse begraafplaats met metaheerhuisje en hekwerk. Omgracht perceel, aangelegd vanaf ca. 1830. Metaheerhuis en hekwerk gebouwd in circa 1930. Eenlaags gebouwtje onder mansarde kap. Vier gemetselde hekpijlers met natuurstenen afdekkers/bekroning.

Beeldbepalende ligging van het metaheerhuis aan de St. Vitusholt. Ensemble met naastgelegen algemene begraafplaats Hofstraat.

Winschoten **Rembrandtlaan 1**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1950. Dubbele woning uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur, o.a. voorzien van erkers en luiken. Voorbeeld van naoorlogse bouw van vrijstaande woningen.

Zeer beeldbepalende hoekligging aan de Rembrandtlaan. Ensemble met nrs. 4 en 6, welke zijn gebouwd in dezelfde periode.

Winschoten **Rembrandtlaan 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1950. Wit gepleisterd woonhuis met rieten kap. Woning uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur met invloed van de Engelse landhuisstijl. Voorbeeld van naoorlogse bouw van vrijstaande woningen.

Beeldbepalende hoekligging in een bocht van de Rembrandtlaan. Ensemble met nrs. 1 en 4, welke zijn gebouwd in dezelfde periode.

Winschoten **S.W. Schortinghuisstraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige Schortinghuisschool, geopend in 1940. Eenlaags schoolgebouw onder fors zadeldak en voorzien van verbindingsgang aan voorzijde en lighal aan achterzijde. Uitgevoerd in Delftse Schoolarchitectuur. Windvaan met kinderen.

Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de S.W. Schortinghuisstraat.

Winschoten **Stationsstraat 1A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1900. Uitgevoerd als dwarshuis en voorzien van driezijdige erker over twee lagen en met balkon. In rijk gedecoreerde eclectische architectuuur, met o.a. daklijst en vensters met geprofileerd stucwerk voorzien van zogeheten kuiven.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 2B, 2C**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1890. Woning uitgevoerd als dwarshuis. Onder afgeknot schilddak met nokschoorstenen en dakopbouw. In rijk gedecoreerde neoclassicistische architectuur, o.a. voorzien van lijstgevel, pilasters en omlijste vensters.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 4, 4A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1890. Woning uitgevoerd als dwarshuis onder schilddak met dakopbouw. In neoclassicistische architectuur, o.a. voorzien van daklijst, omlijste entree en vensters met geprofileerd stucwerk voorzien van zogeheten kuiven.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 5A, 5B**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis gebouwd in circa 1935. Tweelaagse woning onder schilddak met brede dakoverstek. Uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. voorzien van inpandige balkons, glas-in-lood vensters en twee kleuren metselwerk.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. Gelegen tussen voorname woningbouw aangelegd vanaf het einde van de 19e eeuw.

Winschoten **Stationsstraat 7**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Woning onder mansarde kap met wolfeinden. Wit gepleisterd en op een plint van keitjes. Met erker. Mogelijk ontworpen door architect Kruijer.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 3**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1890. Woning uitgevoerd als dwarshuis onder afgeknot schilddak met nokschoorstenen. In neoclassicistische architectuur, o.a. voorzien van daklijst, omlijste entree en vensters met geprofileerd stucwerk met zogeheten kuiven.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 5**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1890. Uitgevoerd als dwarshuis met driezijdige erker over twee lagen. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde eclectische architectuur, met o.a. balkon, gestucte blokpilatsers en speklagen, nokschoorstenen.

Zeer beeldbepalend binnen de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1880. Woning onder afgeknot schilddak met gedecoreerde dakopbouw. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde eclectische architectuur, o.a. voorzien van daklijst, omlijste entree, boogtrommels met schelpmotief.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in circa 1905. Villa op samengestelde plattegrond, deels eenlaags, deels tweelaags. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, voorzien van o.a. erker met balkon en portiek.

Zeer beeldbepalend binnen de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd. Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsstraat 11**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1910. (oorspronkelijk dubbele?) Woning op samengestelde plattegrond, met twee erkers. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van decoratieve elementen in gekleurd mestelwerk en met twee kleuren pannen.

Beeldbepalend gelegen aan de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en in deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd.

Winschoten **Stationsstraat 12, 14**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in 1906. Dubbel woonhuis op samengestelde plattegrond. Volledig onderkelderd. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van torentje op de hoek, klein balkon en loggia.

Beeldbepalend binnen de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd. Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 5**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in 1883. Fors woonhuis, uitgevoerd als dwarshuis. Pand op rechthoekige plattegrond onder schilddak met nokschoorstenen en volledig soutterain. Voorzien van witte blokbepleistering. Met bordestrap voor de entree op de beletage.

Zeer beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Eerste woning gebouwd aan de Stationsweg. Latere aanbouwen vallen buiten de aanduiding.

Winschoten **Stationsweg 10, 12, 12A, 14**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Stationsgebouw uit 1868. Station derde klasse van de Staatspoorwegen, ontworpen door K.H. Brederode. In 1904 uitgebreid. Neoclassicistisch stationsgebouw met tweelaagse middenrisaliet en eenlaagse vleugels. Met perronkappen aan de spoorzijde.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de spoorlijn Groningen-Winschoten. Een van de acht gebouwde stations van het type derde klasse station van de Staatsspoorwegen, waarvan slechts vier nog aanwezig zijn. Uniek in de provincie.

Winschoten **Stationsstraat 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in 1905. Eenlaags woonhuis met kapverdieping, op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van torentje, topgevels bekleed met hout in chaletstijl, erkers en portiek.

Beeldbepalend binnen de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd. Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsstraat 16**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa gebouwd in 1913 naar ontwerp van K.H. en F. Wolthuis. Villa op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde vernieuwingsstijl, met o.a. gebogen erker en balkon.

Zeer beeldbepalend binnen de Stationsstraat. De straat werd aangelegd na de bouw van het station in 1868 en deze buurt werden luxueuze villa's gebouwd. Ensemble van vier naast elkaar gelegen woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 7**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1910. Woning op samengestelde plattegrond, deels eenlaags en deels tweelaags met kap. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde eclectische architectuur, o.a. voorzien van houten erker en gemetelde erker over twee lagen.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten.

Winschoten **Stationsweg 25**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1905. Eenlaags pand onder schilddak met nokschoorstenen. Rijk gedecoreerd in eclectische trant met o.a. metselmozaïek in verschillende kleuren baksteen in fries, spaarvelden en boogtrommels.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 31, 31A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd als dwarshuis onder afgeknot schilddak. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van daklijst, gestucte banden en aanzet- en sluitstenen.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 35**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd als dwarshuis onder afgeknot schilddak met dakopbouw. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van daklijst, gestucte banden en aanzet- en sluitstenen.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 39**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd als dwarshuis onder schilddak met dakopbouw. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van fries met metselmozaïek. Gestucte banden en aanzet- en sluitstenen.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 49, 51**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd als pand onder schilddak met dakopbouw. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van lijstgevel, fries en boogtrommels met metselmozaïek.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 33**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Aan de voorzijde twee bouwlagen onder plat dak met gemetselde attiek, wellicht resultaat ophoging? Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van gestucte banden, aanzet- en sluistenen.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 37**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd als dwarshuis onder afgeknot schilddak en met dakopbouw. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van daklijst met metselmozaïek en gestucte banden.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 47, 47A**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd als dwarshuis onder afgeknot schilddak en voorzien van dakopbouw met balkon. Ontwerp met invloeden van de neorenaissance, o.a. voorzien van lijstgevel.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Stationsweg 53**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1935. Woning onder gebogen kap met kort wolfseind en brede dakoverstekken. Uitgevoerd in expressionistische architectuur.

Beeldbepalend aan de Stationsweg. De straat werd aangelegd na de aanleg van de spoorlijn Groningen-Winschoten. Gelegen in rij met meer karakteristieke woningen.

Winschoten **Stationsweg 55, 55A, Garstestraat 15**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd rond 1900. Eenlaags blokvormig pand onder afgeknot schilddak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. voorzien van lijstgevel, blokpilasters, vensters met kuiven en nis met beeldhouwerk.

Zeer beeldbepalende hoekligging tussen de spoorlijn en het Sterrebos. Gelegen in gebied met meer karakteristieke woningen uit dezelfde periode.

Winschoten **Torenstraat**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in circa 1900. Tweelaags pand uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met eclectische decoratieve elementen. Kenmerkend is het gebruik van groen geglazuurde baksteen. De pui is in latere fases gewijzigd.

Beeldbepalend gelegen aan de Torenstraat in gebied met meer winkel uit dezelfde periode.

Winschoten **Torenstraat 12**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Pand uit het einde van de 19e eeuw met mogelijk oudere kern. Tweelaags pand, bestaande uit meerdere samengestelde volumes. Zijde aan de Torenstraat voorzien van lijstgevel, zijde aan Marktplein met blokbepleistering.

Zeer beeldbepalend op de hoek van de Torenstraat en de Kerkstraat. Ensemble met toren (rijksmonument) en Marktplein 16. Dicht bebouwd stedelijk cluster in de historische kern van Winschoten.

Winschoten **Torenstraat 28**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in circa 1925. Tweelaags pand met zolderverdieping. Met etalage op begane grond, twee erkers op de verdieping en venster onder luifel. Uitgevoerd in sobere expressionistische architectuur.

Beeldbepalend aan de Torenstraat. Voorbeeld van relatief gaaf bewaarde winkelbebouwing aan straat met voornamelijk winkels en voorzieningen.

Winschoten **Steringa Kuiperweg 6, 7, 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Blok van drie woonhuizen, gebouwd in 1908. Drie tweelaagse woningen onder plat dak. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde Art Nouveau architectuur. O.a. voorzien van vensters binnen hoefijzer vorm, en gebruik van gekleurde baksteen.

Beeldbepalende ligging aan de rand van het Sterrebos. Latere uitbreidingen vallen buiten de aanduiding.

Winschoten **Torenstraat 4**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd rond 1900. Tweelaags pand uitgevoerd met invloeden van neoclassicisme, o.a. voorzien van lijstgevel, verdieping met erker en vensters met zogenaamde kuiven. De pui is in latere fases gewijzigd.

Beeldbepalend aan de Torenstraat, naast hotel De Nederlanden (rijksmonument). Onderdeel van Gouden Pand, het handelscentrum van de Torenstraat.

Winschoten **Torenstraat 19, 19 A t/m F**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig bankgebouw van Groeneveld's bank, verbouwd in 1933. Fors twee- en drielaags gebouw op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in Delftse School architectuur.

Beeldbepalend in de straatwand van de Torenstraat. Voorbeel van bankgebouwen uit de jaren '30 van de twintigste eeuw. Thans in gebruik als horeca.

Winschoten **Torenstraat 33A, 35, 35A**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning gebouwd in circa 1930. Vm. winkel van joodse suikerwerkfabrikant Benjamin van Berg, fabrikant van Winshcoter citroenballen. Tweelaags pand met zolderverdieping. Met twee erkers op de verdieping. In sobere expressionistische architectuur.

Beeldbepalend aan de Torenstraat. Voorbeeld van winkelbebouwing aan straat met voornamelijk winkels en voorzieningen. Pui in latere fase gewijzigd.

Winschoten **Venne 99**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig pakhuis en patatfabriek. Gebouwd in 1865. Vierlaags pand op rechthoekige plattegrond, uitgevoerd in ambachtelijk-traditonele trant. Voorgevel voorzien van kenmerkende vensters, zijgevel met vensters en spaarnissen.

Beeldbepalende ligging aan de Venne. Voormalig café 't Pleintje, waar Herman Brood zijn eerste optredens gaf.

Winschoten **Venne 105C**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig bankgebouw Groeneveld. Gebouwd in 1888 en in 1912 vernieuwd. Deels tweelaags en deels eenlaags met kap. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloed van neorenaissance, o.a. voorzien van gestucte banden en topgevel.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de Venne. Ensemble met Langestraat 10, waarmee het een geheel vormt. Locatie van eerste bankoverval van Nederland.

Winschoten **Venne 148**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	0
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pastorie behorende bij de naastgelegen Gereformeerde Kerk. Woonhuis gebouwd in circa 1900. Eenlaags pand onder afgeknot schilddak. Op onderdelen gewijzigd.

Beeldbepalende ligging aan de Venne. Vormt een ensemble met het naastgelegen kerkgebouw.

Winschoten **Venne 103B, 103C; Langestraat 4**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Bedrijfsgebouw uit circa 1880. Tweelaags pand onder dubbel schilddak. Vm. pakhuis aan de zijde van de Venne en winkel met bovenwoning aan zijde Langestraat. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant en voorzien van kenmerkende gietijzeren vensters.

Zeer beeldbepalende hoekligging. Heeft zowel een entree aan de zijde van de Langestraat als aan de Venne. Op onderdelen gewijzigd t.b.v. huidigewinkelfunctie. In latere fase gepleisterd.

Winschoten **Venne 105, Langestraat 6**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalig pakhuis en koopmanswoningen, gebouwd in 1880 en uitgebreid in 1916. Twee bouwdelen, deels 4-laags en deels 3-laags. Relatief hoge panden in de binnenstad van Winschoten. Op onderdelen gewijzigd.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de Venne, gelegen in rij met vergelijkbare pakhuizen. Voorbeeld van pakhuizen aan inmiddels gedepte waterverbinding. Ensemble met Langestraat 6, waarmee het een geheel vormt.

Winschoten **Venne 112**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd in circa 1890. Voormalig naaimachinewinkel 't Spoeltje. Pand voorzien van lijstgevel. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Met recent gerestaureerde etalage op begane grond.

Beeldbepalende ligging aan de Venne. Een van de oudste gebouwen aan deze straat.

Winschoten **Venne 152**

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Vennekerk. Gereformeerde kerk, gebouwd in 1901 naar ontwerp van J. van Lenning en in 1924 uitgebreid met een dwarsschip door T. Kuipers. Kruiskerk, voorzien van toren met naaldspits. Uitgevoerd in eclectische architectuur.

Zeer beeldbepalend voor het aanzicht van de kern van Winschoten. Teruggerooid gelegen aan de Venne. Ensemble met naastgelegen pastorie.

Winschoten **Vincent van Goghlaan 4, 4A, 6, 6A, 6B**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig Groene Kruisgebouw, gebouwd in circa 1950. Pand op H-vormige plattegrond. Wit gepleisterd en voorzien van rode pannen. Met kenmerkende 4-ruits vensters. Groen kruis in de kopgevels. Uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur.

Beeldbepalende ligging aan de Vincent van Goghlaan, aan de rand van een buurtje uit de wederopbouwperiode met vrijstaande woningen.

Winschoten **Vissersdijk 2**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Café met woonhuis, gebouwd in circa 1900. Tweelaags pand uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorzien van o.a. lijstgevel, fries met metselmozaïek en gedecoreerde sluitstenen. Vensters op begane grond in latere fase gewijzigd.

Beeldbepalende ligging aan de Vissersdijk, tussen de Venne en Torenstraat. Naast vm. bankgebouw (rijksmonument).

Winschoten **Vissersdijk 15**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1905. Klein eenlaags woonhuis onder zadeldak tussen topgevels. Voorgevel met markante gevelbekroning. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant en rijk gedecoreerd, o.a. voorzien van metselmozaïek.

Beeldbepalende ligging direct op de weg. De directe omgeving aan de noord en oostzijde is sterk gewijzigd. Ensemble met nr. 13E-G. Een van de smalste panden in Winschoten.

Winschoten **Wilhelminasingel 8**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1910. Woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in rijk gedecoreerde vernieuwingsstijl, voorzien van o.a. een erker en trap voor entree.

Beeldbepalende hoekligging aan de Wilhelminasingel. Ensemble met nr. 10. Met hekwerk.

Winschoten **Wilhelminasingel 38**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1925. Villavormig woonhuis onder samengesteld zadeldak. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme, o.a. voorzien van erker met balkon, kenmerkende vensters, en glas-in-lood vensters.

Beeldbepalende hoekligging aan de Wilhelminasingel.

Winschoten **Vissersdijk 13E, F, G**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. winkel-woning, gebouwd rond 1890. Eenlaags pand onder schilddak voorzien van dakopbouw en topgevel. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Zijgevel aan de Vissersdijk voorzien van fries met metselmozaïek.

Beeldbepalend ligging op de hoek van de Vissersdijk en de Bosstraat. Ensemble met nr. 15. Gevel aan de Bosstraat in een latere fase vernieuwd.

Winschoten **Watertorenstraat bij 2G**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Fabriekspijp. Behoorde bij de inmiddels gesloopte Oldambtster Zuivelfabriek en Melk Inrichting, gebouwd in 1883. Bakstenen fabriekspijp met opschrift OZMI. Een van de weinige resterende fabriekspijpen in Winschoten.

Zeer beeldbepalend voor het aanzicht van Winschoten. De fabriek is gesloopt en heeft plaats gemaakt voor woningbouw.

Winschoten **Wilhelminasingel 10**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1920. Tweelaags woonhuis. Op gemetselde plint, grotendeels gepleisterd en voorzien van decoratieve elementen in metselwerk. Uitgevoerd in eclectische architectuur met invloeden van de vernieuwingsstijl.

Beeldbepalende hoekligging aan de Wilhelminasingel. Ensemble met nr. 8. Met hekwerk voorzien van hekpijlers.

Winschoten **Wilhelminasingel 93**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Loods met woonhuis, gebouwd in circa 1950. Eenlaagse loods onder een tondak. Opgetrokken in metselwerk en voorzien van vensters in betonnen kozijnen. Met aangebouwde woning. Voorbeeld van naoorlogse bouw voor industrie en handel.

Beeldbepalende ligging tussen de Wilhelminasingel en de Havenkade-West. Met toegangspoort.

Winschoten **Wilhelminasingel 97**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige dienstwoning van de Stoomtramweg-Maatschappij Oostelijk Groningen. Woonhuis gebouwd in circa 1920. Woning onder kap met wolfseinden, uitgevoerd in sobere en zorgvuldige interbellumarchitectuur.

Beeldbepalende ligging aan de Wilhelminasingel, aan voormalige tramlijn. Latere aanbouwen vallen buiten de aanduiding.

Winschoten **Wilhelminasingel 101**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Directeurswoning van Winschoter Expeditie Onderneming, gebouwd in circa 1925. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond onder spitsboogdak. Opgetrokken in baksteen en deels gepleisterd, invloeden van de vernieuwingsarchitectuur.

Zeer beeldbepalend gelegen op de hoek van de Wilhelminasingel. Ensemble met naastgelegen woning (nr. 101) en het kantoor van de Winschoter Expeditie Onderneming (Renselkade 5, rijksmonument).

Winschoten **Wilhelminasingel 99**

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige directiewoning. Behorende bij vm. wijn- en likeurfabriek Phaff (rijksmonument). Relatief fors tweelaags woonhuis onder kap met nokschoorstenen. Gevels voorzien van decoratief metselwerk. In latere fase versoberd.

Zeer beeldbepalende ligging aan de Wilhelminasingel. Door lager tussenlid verbonden met vm. fabriek.

Winschoten **Wilhelminasingel 103**

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1935 naar ontwerp van architect Wasscher. Tweelaagse woning onder schilddak met forse dakoverstek en gemetselde schoorstenen. Blokvormig pand, uitgevoerd in interbellumarchitectuur.

Zeer beeldbepalend gelegen op de hoek van de Wilhelminasingel. Ensemble met naastgelegen woonhuis (nr. 103).

3. Waarderingscriteria

Het object of complex wordt aangemerkt als karakteristiek voor de gemeente Oldambt op grond van de volgende criteria:

Cultuurhistorische waarde, met als leidraad:

- het belang van het object / complex als bijzondere uitdrukking van een lokale culturele, sociaal-economische, maatschappelijke en/of wetenschappelijke ontwikkeling;
- het belang van het object / complex als uitdrukking van een emotionele band of beleving van de bewoners met het gebied.

Architectuurhistorische waarde, zich uitend in één of meer van de volgende punten:

- het belang van het object / complex voor de geschiedenis van de architectuur van het exterieur;
- het belang van het object / complex voor het oeuvre van een architect, stedenbouwkundige of ontwerper;
- het belang van het object / complex vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- het belang van het object / complex vanwege bijzonder materiaalgebruik, detaillering en constructie van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
- het belang van het object / complex vanwege het innovatieve karakter als uitdrukking van een technische of typologische ontwikkeling.

Stedenbouwkundig-landschappelijke/ensemble waarde, met als leidraad:

- de betekenis van het object / complex vanwege de situering en de ruimtelijke relaties met de omgeving;
- de betekenis van het object / complex als essentieel onderdeel of representant van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en/of stedenbouwkundig-landschappelijk van belang is.

Authenticiteit:

- de betekenis van het object / complex vanwege de authenticiteit van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
  het belang van het object / complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de rurale omgeving of directe omgevingsruimte.

Zeldzaamheid:

- het belang van het object / complex vanwege de architectonische, stedenbouwkundig-landschappelijke, bouwtechnische, typologische en/of functionele zeldzaamheid in het gebied van de gemeente Oldambt.

Score

Per criterium kunnen de objecten tot drie punten scoren:

0 punten	geen waarde
1 punt	aanwezige waarde
2 punten	hoge waarde
3 punten	zeer hoge waarde

4. Bronnenlijst

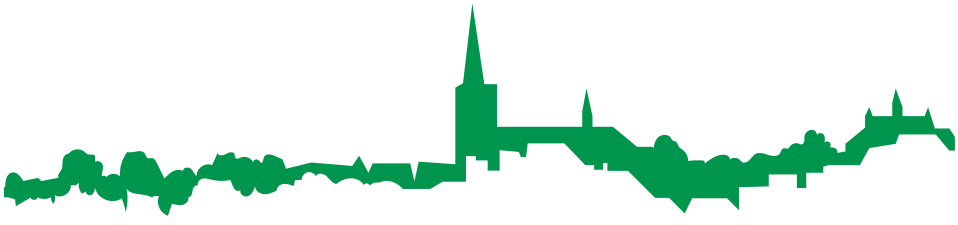
Literatuur

- Ferdy Bos, *Winschoten terug in de tijd; fotoboek*, Winschoten 2005
- E. Brehen, *Winschoten in foto's; er is veer verdwenen*, Winschoten 2005
- Bertus Fennema, *Groninger toparchitect A.Th. van Elmpt (1866-1953)*, Leeuwarden 2016
- P. Harkema, M.H. Panman, *Monumenten Inventarisatie Project provincie Groningen: Winschoten; gemeentebeschrijving regio Oldambt/Westerwolde*, Groningen
- J.G. Kampman, *Te-recht in Winschoten; honderdvijftig jaar rechtspraak in Oost-Groningen*, Scheemda 1988
- Marianne Kruiswijk, Jikke van der Spek, Evert Venhuizen, *Beleeft aanbevelend; leven en werk van Jan Kruijer (1889-1965)*, Assen 2012
- T. Potjewijd, *Winschoten, vlek, vesting, provinciestad; Stedenbouwkundige ontwikkeling sedert de nationale bevrijding 1813*, Winschoten 1976
- Ronald Stenvert, e.a. *Monumenten in Nederland, Groningen*, Zwolle 1998

Websites

- www.bagviewer.kadaster.nl
- www.beeldbankgroningen.nl
- www.hisgis.nl/hisgis/gewesten/groningen/groningen
- www.reliwiki.nl
- www.stationsweb.nl
- www.topotijdreis.nl

BIJLAGE 2: LIJST KARAKTERISTIEKE PANDEN BEDRIJVENTERREIN WINSCHOTEN

KARAKTERISTIEKE OBJECTEN
WINSCHOTEN BEDRIJVENTERREIN

gemeente Oldambt

libau

Karakteristieke objecten

Winschoten bedrijventerrein

Inhoud

1. Inleiding
2. Karakteristieke objecten
3. Waarderingscriteria
4. Bronnenlijst

1. Inleiding

Dit boekwerkje bevat de lijst met karakteristieke objecten in het gebied Winschoten bedrijventerrein. Deze selectie is uitgevoerd door Libau in opdracht van de gemeente Oldambt. In deze inleiding komen de aanleiding, het doel en de werkwijze van het onderzoek aan bod.

Aanleiding
De gemeente Oldambt heeft zich uitgesproken over de wenselijkheid van het aanwijzen van karakteristieke objecten in de kernen. Op deze wijze kan worden voorkomen dat panden worden gesloopt zonder dat een nadere afweging kan worden gemaakt ten aanzien van de cultuurhistorische waarde. Met een inventarisatie en selectie van karakteristieke objecten biedt de gemeente duidelijkheid vooraf, zowel richting eigenaren als andere partijen, en wordt voorkomen dat de gemeente slechts ad hoc en per individuele casus kan reageren op ontwikkelingen. Daarnaast wordt vanuit de samenleving een groeiende belangstelling gesignaleerd voor – en een roep om – bescherming van cultureel erfgoed als drager van lokale identiteit.

Doel
De gemeente is voornemens karakteristieke panden aan te wijzen. Door middel van het planologisch verankeren van deze objecten in het bestemmingsplan kunnen eventuele sloopaanvragen op grond van de aanwezige cultuurhistorische waarden worden geweigerd.

Werkwijze
De selectie is als volgt tot stand gekomen. Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en literatuuronderzoek is de bijgevoegde selectie tot stand gekomen.
Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie. Daartoe is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen afkomstig uit (cultuur-)historische verenigingen en andere betrokken burgers zitting hebben gehad. Met de inbreng van de werkgroep is een selectie gemaakt van karakteristieke objecten in het plangebied.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het belangrijkste onderdeel van dit document, de selectie met karakteristieke objecten in het bestemmingsplangebied Winschoten bedrijventerrein. De objecten op deze lijst zijn gerangschikt per hoofdkern en vervolgens op straatnaam en huisnummer. Ieder object is voorzien van een korte beschrijving en een score ten aanzien van de vijf algemeen gehanteerde criteria voor de waardering van gebouwd erfgoed. Hoofdstuk 3 bevat een nadere omschrijving van deze criteria. De rijksmonumenten in het gebied zijn al beschermd en maken daarom geen deel uit van het onderzoek. Een overzicht van alle rijksmonumenten is te vinden op https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/. Tot slot bestaat hoofdstuk 4 uit een overzicht van de gebruikte bronnen.

Sanne Tillema, Libau
Herman Waterbolk, Libau

Reina Boels, gemeente Oldambt

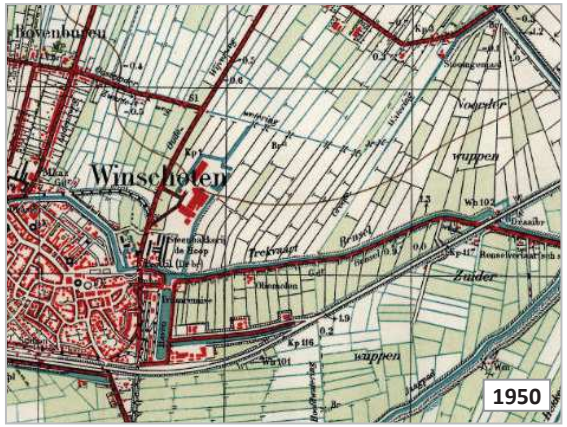
Juli 2020

2. Karakteristieke objecten

Bedrijventerrein Winschoten

Het bedrijventerrein Winschoten omvat drie afzonderlijke bedrijventerreinen, namelijk Reiderland, Rensel en Hoogebrug. Het gebied heeft zich met name vanaf de jaren 1920 ontwikkeld. Winschoten heeft eerst vooral en militaire functie, maar ontwikkeld zich na de slechting van de vesting tot bestuurs- en handelscentrum van Oost-Groningen. De industriële- en handelsfunctie wordt eerst gehuisvest in de kern van Winschoten, maar breidt zich langzaam uit tot buiten de kern. Steenfabriek De Hoop en strokartonfabriek Reiderland worden ten oosten van Winschoten gebouwd, maar zijn inmiddels verdwenen. In de jaren 1920 wordt een industriegebied aangelegd op het terrein tussen de Wilhelminasingel, de Rensel en de spoorlijn. Ook word in 1922 de Tramhaven gegraven als zijtak van de Rensel. Vervolgens wordt de Oosterhaven gegraven en wordt hier een goederenspoorlijn aangelegd. Op het terrein vestigt zich onder andere de chemische fabriek Gembo. Na de Tweede Wereldoorlog wordt aan de oostzijde van Winschoten meer industrie gehuisvest en in 1988 wordt de oostelijke ringweg aangelegd. De industrieterreinen Hoogebrug in het zuiden, en Reiderland in het noorden worden tot op heden verder bebouwd en vernieuwd.

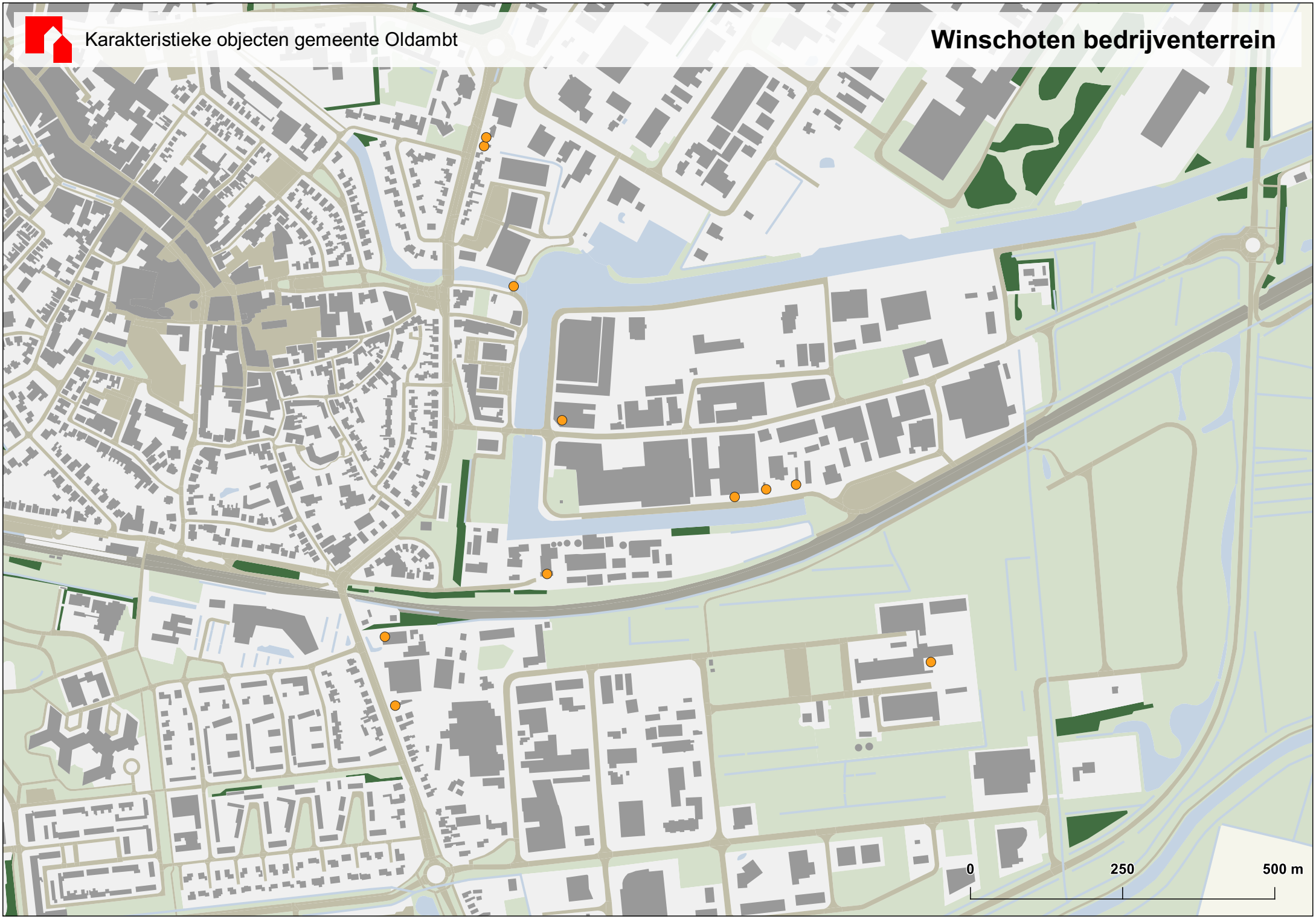

Karakteristieke objecten gemeente Oldambt

Winschoten bedrijventerrein

	Beertsterweg	bij 1A	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Van Gogh brug. Gietijzeren ophaalbrug, mogelijk gebouwd halverwege de negentiende eeuw. De brug werd in 1955 verplaatst van Winschoterzijl naar de huidge locatie.

Beeldbepalend gelegen over de Rensel en vormt een verbinding tussen de Renselkade en het Posttilterrein.

	Beertsterweg	13B B	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in circa 1935. Woning onder samengestelde mansarde kap. Uitgevoerd in Interbellum architectuur. Latere platte aanbouw valt buiten de aanduiding.

Beeldbepalend gelegen aan de Beertsterweg. Ensemble met naastgelegen woonhuis, nr. 13A.

	Blijhamsterweg	10	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1925 en uitgevoerd in Interbellumarchitevctuur. Kenmerkend zijn de mansarde kap en de tweedeling in de afwerking van de gevels, in schoon metselwerk en stucwerk.

Beeldbepalend gelegen aan de Blijhamsterweg. Aanbouw aan achterzijde is van later datum en valt buiten de aanduiding.

	M. H. Brouwerstraat	bij 1	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Schoorsteenpijp. Gemetselde fabriekspijp gebouwd in 1972. Behorende bij vml. glasfabriek van Philips. Een van de weinige resterende fabriekspijpen in Winschoten.

Zeer beeldbepalend voor het aanzicht van Winschoten vanaf de zuidoostzijde.

	Beertsterweg	13A A	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in 1939. Tweelaags woonhuis onder zadeldak. Uitgevoerd in zorgvuldige Interbellumarchitectuur, met invloeden van het traditionalisme (Delftse school).

Beeldbepalend gelegen aan de Beertsterweg. Ensemble met naastgelegen woonhuis, nr. 13B.

	Blijhamsterweg	6	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij gebouwd rond 1885. Voorhuis is uitgevoerd als symmetrisch dwarshuis en voorzien van vensters met zogenaamde kuiven en omlijsting rond entree in eclectische trant.

Beeldbepalend gelegen op deels omgracht erf met hoog opgaand geboomte. Gelegen aan Blijhamsterweg en nabij spoorlijn.

	Industrieweg	18, 18A	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Zaadhof cartonnagefabriek. Fabrieksgebouw, gebouwd in circa 1955. Tweelaags gebouw onder plat dak. Uitgevoerd met kenmerken van shake-hands architectuur. Kozijnen in latere fase vervangen. Voorbeeld van gebouw voor karton-industrie in de jaren 1950.

Beeldbepalend gelegen aan de Tramhaven, waarbij de entree gericht is op de brug.

	Oosterhavenkade	bij 7	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Silo gebouwd in het Interbellum. Gemetselde silo op vierkante plattegrond. Op de onderste verdiepingen enkele vensters, verder nagenoeg gesloten gebouw. Geleed door verticale gemestelde lisenen.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de Oosterhavenkade. Met verderop aan de kade een rijksmonumentale silo. De aanduiding betreft uitsluitend de gemetselde silo.

	Oosterhavenkade	8	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige dienstwoning behorende bij het openbare slachthuis. Gebouwd in circa 1928 en uitgevoerd in sobere Interbellumarchitectuur. Van waarde als onderdeel van een slachthuiscomplex uit de jaren 1920.

Ensemble met naastgelegen koelgebouw en overige bouwdelen van het slachthuis. Beeldbepalend gelegen aan de Oosterhavenkade.

	P. van Dijkstraat	9	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Fabrieksgebouw met fabriekspijpen en een silo, behorende bij chemische fabriek GEMBO. Gebouwd ca. 1920. Hoofdgebouw uitgevoerd in sobere Interbellumarchitectuur. Achtkantige silo uitgevoerd in metselwerk en beton. Gemetselde schoorsteenpijpen.

Onderdeel van een industriegebied aangelegd vanaf de jaren 1920. Gelegen aan Oosterhaven. Schoorsteenpijpen zeer beeldbepalend.

	Oosterhavenkade	12	Winschoten
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig koelgebouw behorende bij het openbaar slachthuis, gebouwd in circa 1928. Pand uitgevoerd in sobere Interbellumarchitectuur. Van waarde als onderdeel van een slachthuiscomplex uit de jaren 1920.

Ensemble met naastgelegen dienstwoning en overige bouwdelen van het slachthuis. Beeldbepalend gelegen aan de Oosterhavenkade.

3. Waarderingscriteria

Het object of complex wordt aangemerkt als karakteristiek voor de gemeente Oldambt op grond van de volgende criteria:

Cultuurhistorische waarde, met als leidraad:

- het belang van het object / complex als bijzondere uitdrukking van een lokale culturele, sociaal-economische, maatschappelijke en/of wetenschappelijke ontwikkeling;
- het belang van het object / complex als uitdrukking van een emotionele band of beleving van de bewoners met het gebied.

Architectuurhistorische waarde, zich uitend in één of meer van de volgende punten:

- het belang van het object / complex voor de geschiedenis van de architectuur van het exterieur;
- het belang van het object / complex voor het oeuvre van een architect, stedenbouwkundige of ontwerper;
- het belang van het object / complex vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- het belang van het object / complex vanwege bijzonder materiaalgebruik, detaillering en constructie van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
- het belang van het object / complex vanwege het innovatieve karakter als uitdrukking van een technische of typologische ontwikkeling.

Stedenbouwkundig-landschappelijke/ensemble waarde, met als leidraad:

- de betekenis van het object / complex vanwege de situering en de ruimtelijke relaties met de omgeving;
- de betekenis van het object / complex als essentieel onderdeel of representant van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en/of stedenbouwkundig-landschappelijk van belang is.

Authenticiteit:

- de betekenis van het object / complex vanwege de authenticiteit van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
  het belang van het object / complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de rurale omgeving of directe omgevingsruimte.

Zeldzaamheid:

- het belang van het object / complex vanwege de architectonische, stedenbouwkundig-landschappelijke, bouwtechnische, typologische en/of functionele zeldzaamheid in het gebied van de gemeente Oldambt.

Score

Per criterium kunnen de objecten tot drie punten scoren:

0 punten	geen waarde
1 punt	aanwezige waarde
2 punten	hoge waarde
3 punten	zeer hoge waarde

4. Bronnenlijst

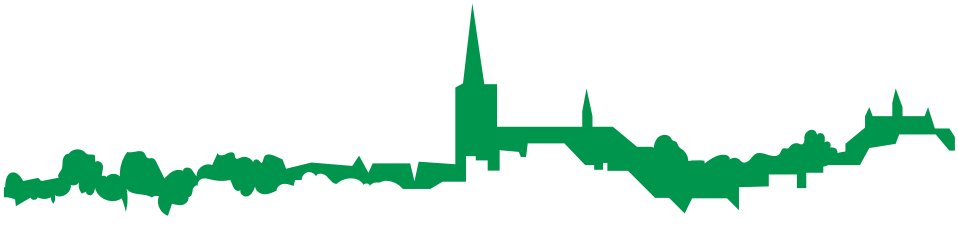
Literatuur

- E. Brehen, *Winschoten in foto's; er is veer verdwenen*, Winschoten 2005
- E. Degenhart-Drenth, E. Stamhuis, *Registratie cultuurhistorisch waardevolle objecten in de gemeenten: Winschoten, Scheemda, Oosterbroek, Beerta, Midwolda, Finsterwolde, Nieuwolda en Termunten*, Stadskanaal 1989
- P. Harkema, M.H. Panman, *Monumenten Inventarisatie Project provincie Groningen: Winschoten; gemeentebeschrijving regio Oldambt/Westerwolde*, Groningen
- Gemeente Oldambt, Libau, *Kwalitatief ruimtelijk ontwikkelingsperspectief Oldambt 2011-2012: deel 1; ruimtelijke hoofdstructuur*, 2012
- Gemeente Oldambt, Libau, *Kwalitatief ruimtelijk ontwikkelingsperspectief Oldambt 2011-2012: deel 2; dorpenstructuur en bebouwing*, 2012
- T. Potjewijd, *Winschoten, vlek, vesting, provinciestad; Stedenbouwkundige ontwikkeling sedert de nationale bevrijding 1813*, Winschoten 1976
- Peter en Klaske Karstkarel, *323x Groningen; Van Adorp tot Zuurdijk*, Leeuwarden 2009
- Ronald Stenvert, e.a. *Monumenten in Nederland, Groningen*, Zwolle 1998

Websites

- www.bagviewer.kadaster.nl
- www.beeldbankgroningen.nl
- www.hisgis.nl/hisgis/gewesten/groningen/groningen
- www.topotijdreis.nl

BIJLAGE 3: LIJST KARAKTERISTIEKE PANDEN HAMDIJK BAD NIEUWESCHANS

KARAKTERISTIEKE OBJECTEN
HAMDIJK BAD NIEUWESCHANS

gemeente Oldambt

libau

Karakteristieke objecten

Hamdijk Bad Nieuweschans

Inhoud

1. Inleiding
2. Karakteristieke objecten
3. Waarderingscriteria
4. Bronnenlijst

1. Inleiding

Dit boekwerkje bevat de lijst met karakteristieke objecten in het bestemmingsplangebied Hamdijk Bad Nieuweschand. Deze selectie is uitgevoerd door Libau in opdracht van de gemeente Oldambt. In deze inleiding komen de aanleiding, het doel en de werkwijze van het onderzoek aan bod.

Aanleiding
De gemeente Oldambt heeft zich uitgesproken over de wenselijkheid van het aanwijzen van karakteristieke objecten in de kernen. Op deze wijze kan worden voorkomen dat panden worden gesloopt zonder dat een nadere afweging kan worden gemaakt ten aanzien van de cultuurhistorische waarde. Met een inventarisatie en selectie van karakteristieke objecten biedt de gemeente duidelijkheid vooraf, zowel richting eigenaren als andere partijen, en wordt voorkomen dat de gemeente slechts ad hoc en per individuele casus kan reageren op ontwikkelingen. Daarnaast wordt vanuit de samenleving een groeiende belangstelling gesignaleerd voor – en een roep om – bescherming van cultureel erfgoed als drager van lokale identiteit.

Doel
De gemeente is voornemens karakteristieke panden aan te wijzen. Door middel van het planologisch verankeren van deze objecten in het bestemmingsplan kunnen eventuele sloopaanvragen op grond van de aanwezige cultuurhistorische waarden worden geweigerd.

Werkwijze
De selectie is als volgt tot stand gekomen. Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en literatuuronderzoek is de bijgevoegde selectie tot stand gekomen.
Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie. Daartoe is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen afkomstig uit (cultuur-)historische verenigingen en andere betrokken burgers zitting hebben gehad. Met de inbreng van de werkgroep is een selectie gemaakt van karakteristieke objecten in het plangebied.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het belangrijkste onderdeel van dit document, de selectie met karakteristieke objecten in het bestemmingsplangebied Hamdijk. De objecten op deze lijst zijn gerangschikt per hoofdkern en vervolgens op straatnaam en huisnummer. Ieder object is voorzien van een korte beschrijving en een score ten aanzien van de vijf algemeen gehanteerde criteria voor de waardering van gebouwd erfgoed. Hoofdstuk 3 bevat een nadere omschrijving van deze criteria. De rijksmonumenten in het gebied zijn al beschermd en maken daarom geen deel uit van het onderzoek. Een overzicht van alle rijksmonumenten is te vinden op https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/. Tot slot bestaat hoofdstuk 4 uit een overzicht van de gebruikte bronnen.

Sanne Tillema, Libau
Herman Waterbolk, Libau

Rick Brinks, gemeente Oldambt

November 2020

2. Karakteristieke objecten

Bad Nieuweschans, Hamdijk

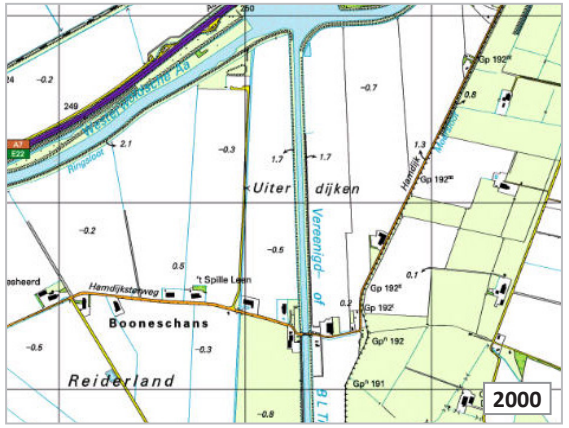
Het buurtschap Hamdijk is ontstaan op de gelijknamige dijk tussen Nieuweschans en Oudeschans. Het zuidelijk deel van de dijk, tussen Oudeschans en Booneschans, werd in het midden van de 16e eeuw aangelegd. Het noordelijk deel, tussen Booneschans en Nieuweschans, werd in 1605 aangelegd en behoort sinds 1636 aan Nederland. De Hamdijk werd aangelegd om het land te beschermen tegen inbraken van de Dollard en door de aanleg van de dijk kon land op zee heroverd worden. Ten westen van de dijk liggen nog restanten van de Booneschans. Deze schans werd in 1589 aangelegd als verdedigingslinie, samen met Nieuweschans, langs de Duitse grens. De Hamdijk wordt doorsneden door het B.L. Tijdenskanaal. Dit kanaal werd in 1917 gegraven voor de verbetering van de afwatering in Oost-Groningen. Langs de Hamdijk zijn verschillende boerderijen gebouwd, waarvan enkele rijksmonument zijn.

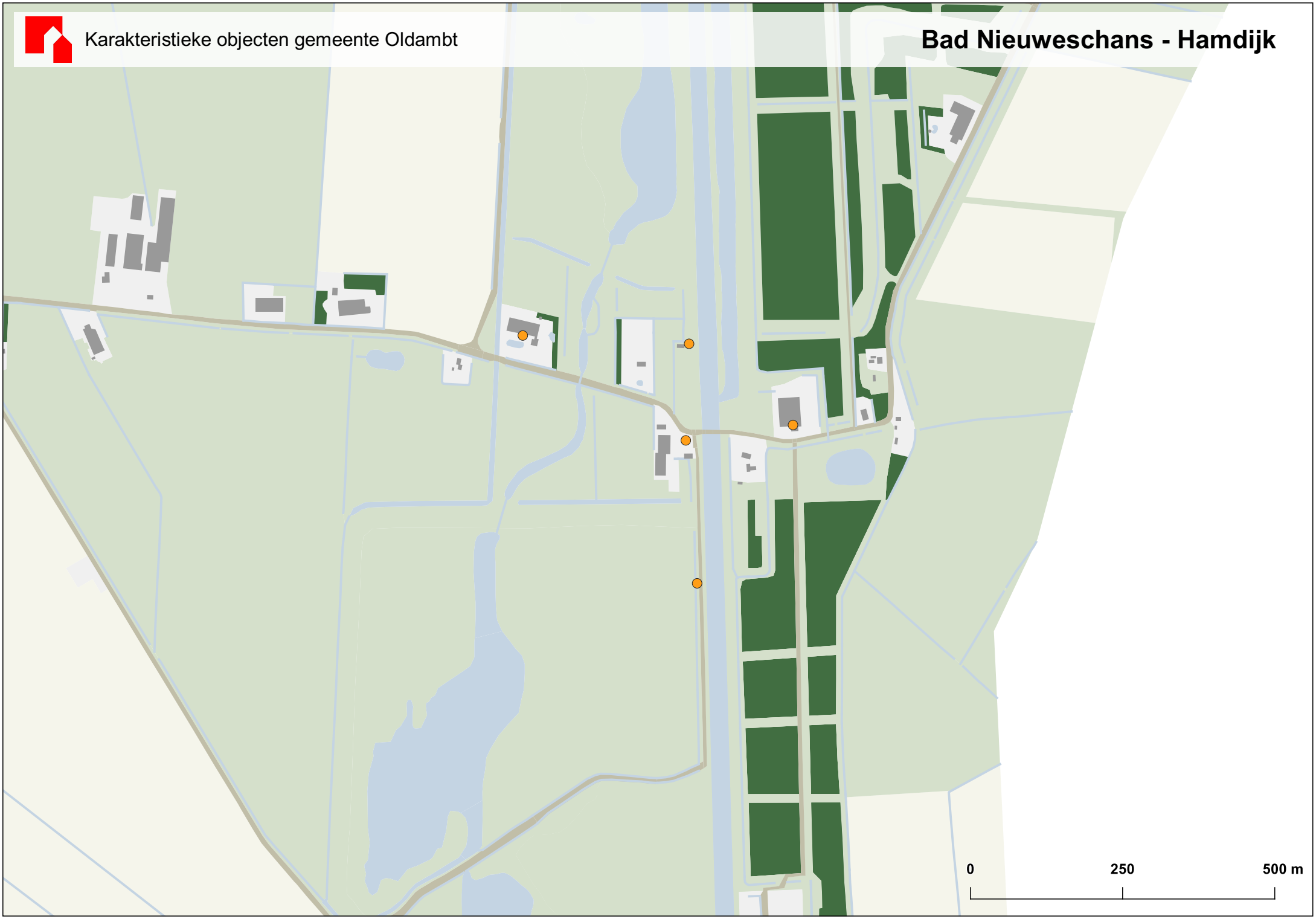

Karakteristieke objecten gemeente Oldambt
Bad Nieuweschans - Hamdijk
0
250
500 m

Hamdijk	12	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde: 2	Authenticiteit: 2	
Architectuurhistorische waarde: 2	Zeldzaamheid: 2	
Stedenbouwkundige/ensemble waarde: 2		

Voormalige brugwachterswoning gebouwd in circa 1915. Eenlaags woonhuis onder zadeldak uitgevoerd in sobere, maar zorgvuldige architectuur met elementen van de chaletstijl: dakoverstek, windveren en dekkers. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw.

Ensemble met brugverbinding over het Vereenigd of B.L. Tijdenskanaal. Beeldbepalend gelegen aan de Hamdijk in het buurtschap Booneschans.

Hamdijk	12 bij	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde: 3	Authenticiteit: 1	
Architectuurhistorische waarde: 1	Zeldzaamheid: 2	
Stedenbouwkundige/ensemble waarde: 2		

Kazemat, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Kazemat Booneschans Noord, onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie nabij de grens. Betonnen bunker gebouwd rond 1940.

Beeldbepalend gelegen aan het B.L. Tijdenskanaal, nabij de Duitse grens. Ensemble met kazemat aan de noordzijde van de brug.

Hamdijk	27	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde: 1	Authenticiteit: 1	
Architectuurhistorische waarde: 2	Zeldzaamheid: 2	
Stedenbouwkundige/ensemble waarde: 2		

Kop-hals-romp boerderij gebouwd in 1880. De schuur is in 1939 afgebrand en in 1940 herbouwd. Het voorhuis is uitgevoerd als symmetrisch opgezet dwarshuis. Voorhuis met invloeden van het neoclassicisme.

Bijzonder is de plaatsing van het voorhuis ten opzichte van de schuur: met de kap evenwijdig aan de schuur. Zeer beeldbepalend gelegen aan de Hamdijk in het buurtschap Booneschans. Gelegen op erf met slingertuin.

Hamdijk	12 bij	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde: 3	Authenticiteit: 1	
Architectuurhistorische waarde: 1	Zeldzaamheid: 2	
Stedenbouwkundige/ensemble waarde: 2		

Kazemat, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Kazemat Booneschans Zuid, onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie nabij de grens. Betonnen bunker gebouwd rond 1940.

Beeldbepalend gelegen aan het B.L. Tijdenskanaal, nabij de Duitse grens. Ensemble met kazemat aan de zuidzijde van de brug.

Hamdijk	21	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde: 1	Authenticiteit: 1	
Architectuurhistorische waarde: 3	Zeldzaamheid: 2	
Stedenbouwkundige/ensemble waarde: 2		

Dwarshuisboerderij met tweekapsschuur. Gebouwd in 1887. Symmetrisch opgezet voorhuis, rijk gedecoreerd in eclectische stijl met o.a. omlijste entree waarboven balkon, en vensters met geprofileerd stucwerk en kuiven.

Voorbeeld van voorname boerderij aan de Hamdijk. Zeer beeldbepalend gelegen aan de Hamdijk in het buurtschap Booneschans, nabij de Nederlands-Duitse grens.

3. Waarderingscriteria

Het object of complex wordt aangemerkt als karakteristiek voor de gemeente Oldambt op grond van de volgende criteria:

Cultuurhistorische waarde, met als leidraad:

- het belang van het object / complex als bijzondere uitdrukking van een lokale culturele, sociaal-economische, maatschappelijke en/of wetenschappelijke ontwikkeling;
- het belang van het object / complex als uitdrukking van een emotionele band of beleving van de bewoners met het gebied.

Architectuurhistorische waarde, zich uitend in één of meer van de volgende punten:

- het belang van het object / complex voor de geschiedenis van de architectuur van het exterieur;
- het belang van het object / complex voor het oeuvre van een architect, stedenbouwkundige of ontwerper;
- het belang van het object / complex vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- het belang van het object / complex vanwege bijzonder materiaalgebruik, detaillering en constructie van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
- het belang van het object / complex vanwege het innovatieve karakter als uitdrukking van een technische of typologische ontwikkeling.

Stedenbouwkundig-landschappelijke/ensemble waarde, met als leidraad:

- de betekenis van het object / complex vanwege de situering en de ruimtelijke relaties met de omgeving;
- de betekenis van het object / complex als essentieel onderdeel of representant van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en/of stedenbouwkundig-landschappelijk van belang is.

Authenticiteit:

- de betekenis van het object / complex vanwege de authenticiteit van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
  het belang van het object / complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de rurale omgeving of directe omgevingsruimte.

Zeldzaamheid:

- het belang van het object / complex vanwege de architectonische, stedenbouwkundig-landschappelijke, bouwtechnische, typologische en/of functionele zeldzaamheid in het gebied van de gemeente Oldambt.

Score

Per criterium kunnen de objecten tot drie punten scoren:

0 punten	geen waarde
1 punt	aanwezige waarde
2 punten	hoge waarde
3 punten	zeer hoge waarde

4. Bronnenlijst

Literatuur

- Gemeente Oldambt, Libau, *Kwalitatief ruimtelijk ontwikkelingsperspectief Oldambt 2011-2012: deel 1; ruimtelijke hoofdstructuur*, 2012
- Gemeente Oldambt, Libau, *Kwalitatief ruimtelijk ontwikkelingsperspectief Oldambt 2011-2012: deel 2; dorpenstructuur en bebouwing*, 2012
- Initiatiefgroep Hamdijk, *Hersteld & bewaard, deel III waarden & projecten per perceel, deel of object*, Oostwold 2020
- P. Harkema, M.H. Panman, *Monumenten Inventarisatie Project provincie Groningen: Nieuweschans; gemeentebeschrijving regio Oldambt/Westerwolde*, Groningen
- Peter en Klaske Karstkarel, *323x Groningen; Van Adorp tot Zuurdijk*, Leeuwarden 2009
- Libau, *Dorpen in Groningen: ontdek je dorp en ontwikkel het samen verder*, Groningen 2019
- Ronald Stenvert, e.a. *Monumenten in Nederland, Groningen*, Zwolle 1998

Websites

- www.bagviewer.kadaster.nl
- www.beeldbankgroningen.nl
- www.bunkerinfo.nl
- www.hisgis.nl/hisgis/gewesten/groningen/groningen
- www.topotijdreis.nl

Zienswijzennota

met betrekking tot het facetbestemmingsplan ‘karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans.

’

1. Inleiding

Deze zienswijzennota behandelt de ingekomen zienswijzen en ambtshalve aanpassingen op het ontwerp facetbestemmingsplan karakteristieke panden Winschoten centrum, bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans‘.

2. Ingekomen zienswijzen

Het ontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 14 oktober 2021 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van ter inzage ligging konden zienswijzen worden ingediend tegen het ontwerp bestemmingsplan. De zienswijzen worden hieronder, puntsgewijs samengevat en voorzien van een reactie.

Zienswijze 1
Opmerking
De opmerking gaat over het pand aan de Burgemeester Schonfeldsingel 57 te Winschoten. Dit huisnummer is inmiddels verouderd, en vervangen door Burgemeester Schonfeldsingel 59 t/m 165.

Indiener geeft aan dat ze juist op dit moment veel aan vernieuwing, isolatie en installatie van zonnepanelen in deze panden doen. Indiener wil dan ook dat al deze panden als karakteristiek worden beschouwd en ze ook voor ieder huisnummer in aanmerking komen voor de subsidie mogelijkheden.

Als enkel nummer 57 als karakteristiek wordt benoemd, lijkt het indiener namelijk onmogelijk te bepalen welk gedeelte van het complex daar dan wel of niet onder valt.

Reactie
Voor een appartementencomplex geldt dat door bijvoorbeeld een vereniging van eigenaren subsidie kan aanvragen voor het gehele pand. Dus aanvragen per huisnummer is in dit geval niet mogelijk. Alleen voor het gehele pand is één subsidieaanvraag mogelijk.

Voorgestelde wijziging(en)
Het appartementencomplex zal in de lijst karakteristieke panden worden aangemerkt als Burgemeester Schonfeldsingel 59 t/m 165.

Zienswijze 2
Opmerking
De aanwijzing ‘karakteristiek’ zal ons als eigenaar op een aantal terreinen zwaar duperen. Gebaseerd op onderstaande argumenten verzoek ik u om onze woning aan de Hoogstraat 58 Winschoten van de lijst ‘karakteristiek’ te verwijderen.

1. Levensbestending maken van de woning
Gelet ons voortschrijdende leeftijd is ons voornemen om de woning gelijkvloers uit te breiden/ levensbestendig te maken. Maar door de 10% geldende regel in het bestemmingsplan (overgangsrecht gebouwen artikel 4 lid 1 sub b, betreffende regelgeving als pdf bestand toegevoegd) wordt dit onmogelijk gemaakt.

2 . Aardbevingsschade
Ons huis is nog niet geïnspecteerd op aardbevingsschade. Evenwel zijn meerdere buurtbewoners financieel gecompenseerd als gevolg van mijnbouwschade. Ook ons huis vertoont aan de voor- en zijgevel scheurwerking, dus te zijner tijd zullen wij ook een beroep moeten doen op het fonds mijnbouwschade. Ons voorkeur gaat uit tot herstel in natura. Echter door de typerende aanduiding van beschermd object komen wij niet in aanmerking voor herstel in natura, zie hiervoor monumenten regeling. Dit wederom brengt met zich mee dat we een zak met geld krijgen en zoek het verder maar uit met de gemeente. Gevolg: De provinciale ervaringspraktijk heeft geleerd dat de aardbevingsschade uitkering altijd te laag is en dat de gemeentelijke Welstandscriteria lat te hoog ligt. Probeer het dan nog maar eens financieel dekkend te krijgen.

3. *Slopen of gedeeltelijk slopen.*
De mogelijkheid is aanwezig dat gedeeltelijke sloop (zie 2.), de enige optie is. Antwoord op voorhand van de gemeente is dat ik niet mag slopen tenzij :uit objectief advies van een onafhankelijke deskundige blijkt dat de bebouwing vanwege ernstige gebreken niet in stand kan worden gehouden of waaraan dermate hoge kosten van herstel zijn verbonden, zonder dat door de overheid een financiële tegemoetkoming kan worden gedaan, dat instandhouding redelijkerwijze niet kan worden gevergd; kortom. Het wordt weer een gesteggel met de overheid. En daar zitten we echt niet op te wachten.

4. *Waardevermindering*
De ervaring heeft geleerd dat op moment de overheid op een object bepalende factoren oplegt, de waarde van het object in waarde zal gaan dalen. Ook wel logisch. Het in stand houden kost meer en b.v. simpel een dakkapel plaatsen, heel gebruikelijk in deze buurt, zit er niet meer in. Samengevat: extra spelregels drukt de prijs.

Reactie
We hebben deze zienswijze opnieuw voorgelegd aan Libau. Het adres is opnieuw beoordeeld op de karakteristieke waarde. In de zienswijze is geen aanvullende informatie aangeleverd betreffende het object. Vanuit oogpunt van cultuurhistorie heeft het gebouw voldoende waarde om te kunnen worden aangemerkt als karakteristiek. Het gebouw is onderdeel van een complex met zes woningen, gebouwd rond 1920 in opdracht van de gemeente. Het complex is uitgevoerd in zorgvuldige Delftse School architectuur, zogenaamd Delfts rood. Daarnaast is het gebouw onderdeel van een ensemble met vergelijkbare planmatige woningbouw uit het interbellum, gelegen aan zowel de Hoogstraat als de Boschsingel. Dit complex is gebouwd in opdracht van de gemeente en is uitgevoerd naar ontwerp van de gemeente-architect. Hoewel het complex op detail is gewijzigd, is het algemene beeld vrij oorspronkelijk. Binnen de gemeente heeft het complex een zeldzaamheidswaarde.

Ook op de afzonderlijk genoemde punten geven we hieronder een reactie.
1. Aanbouw is wel mogelijk als dit maar goed ingepast wordt en aan de achterzijde plaats vindt.
2. We gaan als gemeente niet over de schade-afhandeling, dat is aan het IMG. Als er sprake is van schade kan een melding worden gedaan bij het IMG. Dat de uitkering van de schade te laag is, is een aanname van de indiener van de zienswijze. Herstel in natura kan niet bij (rijks)monumenten. Een karakteristiek pand is geen (rijks) monument.
3. Iedere afweging voor sloop is maatwerk.
4. In de afgelopen jaren is niet gebleken dat een karakteristieke status negatief uitpakt voor de waarde van het object. Bij monumenten is zelfs het geval dat de waarde door de monumentenstatus stijgt vanwege de gunstige subsidieregelingen en de vraag naar karakteristieke woningen.

Voorgestelde wijziging(en)
Geen.

Zienswijze 3

Opmerking
Hierbij teken ik bezwaar tegen uw voorstel om het pand Paul Krugerstraat 2a aan te wijzen als karakteristieke pand. Hier voor heb ik de volgende reden, Vind ik het zelf beslist geen karakter hebben(bouwjaar 1962) Het pand Paul Krugerstraat 2b niet aangewezen , wel de zelfde gevel. Dat het een waardevermindering geeft bij verkoop en beperkt wordt in de mogelijk heden.

Reactie
Paul Krugerstraat 2A Winschoten is niet aangewezen als karakteristiek pand. Het betreft het restant van de Winschoter vestinggracht in de tuin van de eigenaar welke is aangewezen als karakteristiek object. De eigenaar heeft een algemene brief gekregen over de aanwijzing. De brief was gericht aan dit adres. Hierdoor is miscommunicatie ontstaan aangezien de eigenaar denkt dat het om zijn/haar pand gaat.

Voorgestelde wijziging(en)
Geen.

Zienswijze 4

Opmerking 1
Er wordt een zienswijze ingediend tegen de aanwijzing van Hamdijk 25 Bad Nieuweschans als karakteristiek pand.

C: Gedurende de bijeenkomst is gewezen op de merkwaardigheid om een bestemmingsplan uit 2017 van circa 3 jaar oud in 2020 weer te gaan herzien t.o.v. de normale actualiseringen na circa 10 jaar.
- Bijzonder was gedurende de bijeenkomst dat een kennelijke Libau-architectuurhistorica, ook bij bestuurskundige onderwerpen de deskundige speelde?
- De Boonschanskerbrug die uit de wederopbouwtijd stamde en een ensemble vormde met 3 andere overeenkomstige bruggen over het B.L. Tijdenskanaal werd toen als van zeer hoge cultuurhistorische waarde gerangschikt. Vanwege dat de B&W, ondanks geen enkel draagvlak aan de Hamdijk, verzet van erfgoedverenigingen etc., besloten had tot sloop (verwoesting) van deze constructief deugdelijke monumentale brug, werd plots na de bijeenkomst ambtelijk medegedeeld dat Hamdijk Bad Nieuweschans uitgesloten was van de voorgenomen herziening.
- Ambtelijk werd toegezegd dat bij het weer oppakken van deze herziening, mij als aangemelde belanghebbende, daarover bericht zou worden.

Reactie
Sinds 2013 wijst de gemeente karakteristieke panden aan. Omdat het bestemmingsplan voor de Hamdijk uit 2017 slechts ging om het herstellen van bouwmogelijkheden van woonbestemmingen zijn hierin geen andere zaken meegenomen. Omdat er voor de Hamdijk op korte termijn geen algehele planherziening komt is ervoor gekozen een facetbestemmingsplan op te stellen voor alleen de aanwijzing van karakteristieke panden.

De indiener van de zienswijze is door de gemeente op de hoogte gehouden van het verloop van de procedure door middel van diverse e-mails.

Overigens wordt het pand Hamdijk 25 Bad Nieuweschans in dit bestemmingsplan niet aangewezen als karakteristiek pand. Het pand Hamdijk 25 is een rijksmonument en is daarom al beschermd. Het facetbestemmingsplan geldt alleen voor de panden die genoemd staan in dit bestemmingsplan.

Opmerking 2
0: In strijd met de medio 2020 gegeven ambtelijke toezegging tot bericht bleek plots dat 05-10-2021 B&W Oldambt besloten had tot het Ontwerp Bestemmingsplan, (Facetbestemmingsplan Karakteristieke panden Winschoten Centrum, Bedrijventerrein Winschoten, Hamdijk Bad Nieuweschans)..
- De gang van zaken is in strijd met wat in de ORDITO-toelichting te lezen is op blz.3: "Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie".

Reactie
De indiener van de zienswijze is door de gemeente op de hoogte gehouden van het verloop van de procedure door middel van diverse e-mails. Eigenaren zijn bovendien zelf verantwoordelijk om in de gaten te houden of een bestemmingsplan wordt vastgesteld of wordt voorbereid.

Opmerking 3
E: Bij de bevolking (circa 60 belanghebbenden) aan de Hamdijk e.o. was geen enkel draagvlak voor het gemankeerde Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos.
- Met dit onvolledige en niet goed functionerende Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos hebben belanghebbenden in de planschadeprocedures van 07-05-2007 tot 30-01-2017 moeten leven....bijna 10 lange jaren voordat door B&W een oplossing geboden werd.
- De oplossing werd geboden met de vergoeding 'In Natura' middels het Besluit van B&W tot "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk", vigerend van 30-01-2017, IMR0-code: NUMR0.1895.11BP0005-04.

- In de ORDITO Toelichting Bestemmingsplan wordt aangekondigd; het opnemen van nieuwe regeling, wijziging van de regels, buitenwerking stellen bepaalde onderdelen voor karakteristiek en beeldbepalende panden, in het gebied Hamdijk Bad Nieuweschans.
- Om welke op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels, buitenwerking stellen van bepaalde onderdelen voor karakteristiek en beeldbepalende panden, het gaat in het gebied Hamdijk Bad Nieuweschans wordt in de Toelichting niet vermeldt?
- De wijziging en buitenwerking gestelde regels of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Besternmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschade-vergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en gegeven.
- De regels en regelingen van dit Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de Belanghebbenden in de Planschade regeling niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en vergoeding.

Reactie
De geldende bestemmingsplannen blijven allemaal gelden. Er wordt alleen voor enkele panden een aanduiding karakteristiek toegevoegd met daarbij behorende regels. Met dit facetbestemmingsplan worden regels toegevoegd aan het geldende bestemmingsplan. Dit zijn regels die gelden voor alle panden die als karakteristiek zijn aangewezen.

Opmerking 4
F: De aangekondigde verbeelding is geen onderdeel van de ter inzage liggende stukken?

Reactie
De verbeelding is onderdeel van het bestemmingsplan en ligt ter inzage.

Opmerking 5
G: Er bestaat een algemeen aanvaarde regel of gewoonte dat het ongewenst Is dat een ambtelijk medewerker, in dit geval bij de gemeente Oldambt, zolang en met voortduring hetzelfde dossier in een zelfde gebied beheert en daarover zeggenschap heeft.
- Toen de fusie-gemeente Oldambt ontstond werd toegezegd dat voormalige ambtenaren van de gemeente Reiderland niet meer in het oude gemeentelijke gebied zouden optreden.
- Met gemeente-medewerker heeft hebben zich over jaren helaas onaangename voorvallen voorgedaan aan de Hamdijk.
- Het incompleet en ondeugdelijk maken van dossiers door verwisselen van kaarten of bouwtekeningen, smaad, het tegenwerken van een subsidieaanvraag voor het herstel van Hamdijk 25 (medio 2000, een en ander in samenwerking met een voormalige ambtenaar van Reiderland die bij Libau werkt) zijn voorbeelden. Bij het gemankeerde Bestemmingsplan Benedenloop Westerwolsche Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos, dat tussen 2007 en 2017 voor (tien) 10 jaar onaangename onzekerheid betekende, had de gemeente medewerker de leiding.
De kaart of verbeelding was er nu weer niet bij?

Reactie
De verbeelding is bij de stukken gevoegd en heeft voor zienswijzen ter inzage gelegen. Wij gaan niet in op reacties over medewerkers.

Opmerking 6
CONCLUDERENDE & TE VERZOEKEN:
Van het nadrukkelijk betrekken en laten participeren is niets terecht gekomen.
Zelfs na aanmelding wordt geen bericht over een vervolg gegeven?
Over het Ontwerpbesluit van B&W Oldambt op 05-10-2021 werd niet bericht en het werd in geen enkele krant gepubliceerd?
Is dat voor B&W de betekenis van "nadrukkelijk betrekken en laten participeren"?

Reactie
Het ter inzage liggen van het facetbestemmingsplan is volgens de wettelijke procedures gedaan. Het is gepubliceerd in het elektronisch gemeenteblad en op www.ruimtelijkeplannen.nl. We hebben burgers betrokken bij de tot stand koming van de lijst met karakteristieke panden. Daarnaast is de indiener van de zienswijze per e-mail geïnformeerd over de ter inzage ligging van de stukken.

Opmerking 7
Normaal actualiseren van een bestemmingsplannen vindt na circa 10 jaar plaats.
Net Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" stamt uit 2017 en is circa 4 jaar oud en kan als geactualiseerd gelden.
Daarbij komt dat belanghebbenden van 2007 tot 2017, 10 (tien!) lange jaren geconfronteerd zijn met allerlei bestuurlijke ambtelijke procedures.
Nu begint kennelijk dit onaangename 'circus' na 4 jaar weer overnieuw?
Wanneer houdt dit eens op?

Reactie
Zie hiervoor onze reactie onder opmerking nummer 3.

Opmerking 8
De Toelichting is niet compleet?
De op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels en welke onderdelen buiten werking zijn geplaatst i.s.m karakteristiek en beeldbepalende panden t.o.v. het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" uit 2017 worden niet in de Toelichting vermeldt alsmede om welke wijzigingen etc. het feitelijk handelt?
De genoemde verbeelding of plankaart ontbrak bij de ter inzage liggende stukken?
Net is weer een herhaling van methoden namens B&W die de afgelopen 20 jaar aan de Hamdijk moesten worden ondergaan en B&W geen behoorlijke rechtsbescherming bood.

Reactie
Zie hiervoor onze reactie onder opmerking nummer 1 en nummer 4.

Opmerking 9
De wijziging en buitenwerking gestelde rage's of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschadevergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en vergoed.
De regels en regelingen van het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de Belanghebbenden in de Planschaderegeling niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en vergoeding.
Net is geen behoorlijk besturen maar kennelijk een methode om de planschadevergoeding na 4 jaar weer afgenomen?
Net kan alleen tot een nieuwe Planschade-claim en -procedure leiden.

Het is jammer maar helaas moet verzocht worden of we ooit aan de Hamdijk, na 20 jaar van ambtenaar verlost kunnen worden?
In algemene zin, meer dan 20 jaar dossierhouder, is reden genoeg om dit te wijzigen.,

Reactie
De regels en regelingen uit het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans Hamdijk’ worden niet ontnomen en blijven gelden. Daar overheen wordt het facetbestemmingsplan gelegd met regels voor karakteristieke panden. Als eigenaren van mening zijn hierdoor planschade te leiden, kan na vaststelling van het bestemmingsplan een planschade verzoek worden ingediend bij de gemeente.

Ten aanzien van de betrokkenheid van ambtenaren bij het bestemmingsplan. Bestemmingsplannen worden voorbereid door ambtenaren. Zij doen dit nooit alleen, hier is een team bij betrokken. Verder gaan wij niet inhoudelijk in op de door u gemaakte opmerkingen hierover.

Opmerking 10
Tegen iedere wijziging van het bestaande "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk" of de regels van dit bestemmingsplan zal verzet aangetekend worden.

Reactie
Tegen de vaststelling van het facetbestemmingsplan kan een gemotiveerd beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Voorgestelde wijziging(en)

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het facetbestemmingsplan.

Zienswijze 5
Opmerking 1
Er wordt een zienswijze ingediend tegen de aanwijzing van Hamdijk 27 Bad Nieuweschans als karakteristiek pand.

-1 2-1 0-2021 brief van B&W Oldambt, kenmerk: 82858-2021 i.v.m. aankondiging "aanwijzing karakteristiek pand" Hamdijk 27, 9693 TB Bad Nieuweschans.
- De brief is niet begrijpelijk vanwege dat sinds de tot standkoming 30-01-2017 van "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk", identificatienummer.: NLIMR0.1895. 11BP0005-0401, het pand Hamdijk 27, 9693 TB Bad Nieuweschans gerangschikt is als `karakteristiek en beeldbepalend pand'.
- Hiermee werd o.a. de oude situatie van voor het tot standkomen van het ondeugdelijke Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos hersteld.

Reactie
De geldende bestemmingsplannen blijven allemaal gelden. Er wordt alleen voor enkele panden een aanduiding karakteristiek toegevoegd met daarbij behorende regels. In het bestemmingsplan uit 2017 was voor het pand Hamdijk 27 ook al een aanduiding ‘karakteristiek’ opgenomen. Met dit facetbestemmingsplan worden regels toegevoegd aan het geldende bestemmingsplan. Dit zijn regels die gelden voor alle panden die als karakteristiek zijn aangewezen.

Opmerking 2
- De gang van zaken is in strijd met wat in de ORDITO-toelichting te lezen is op blz.3: "Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie".
- Geen enkel bericht is ontvangen over het besluit terwijl wij wel belanghebbend zijn.
- Naar aanleiding van de brief van 12-10-2021 heeft geen behoorlijk hoor of wederhoor' plaatsgehad. Meer dan een mededeling was het niet?

Reactie
De bevolking is betrokken bij het opstellen van de lijst voor karakteristieke panden in de gemeente Oldambt. Hiervoor is een oproep gedaan waarbij geïnteresseerde bewoners zich konden aanmelden om mee te denken. Met deze bewoners zijn de lijsten met karakteristieke panden opgesteld. Nu we de panden opnemen in het bestemmingsplan hebben bewoners van de panden een brief gekregen. Hierin is gemeld dat we voornemens zijn het pand op te nemen als karakteristiek. Hiertegen kan een (gemotiveerde) zienswijze worden ingediend. Vervolgens neemt de gemeenteraad een besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Opmerking 3
- Om welke op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels, buitenwerking stelten van bepaalde onderdelen voor karakteristiek en beeldbepalende panden, het gaat in het gebied Hamdijk Bad Nieuweschans wordt in de Toelichting niet vermeldt?
- De wijziging en buitenwerking gestelde regels of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschadevergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en gegeven. De regels en regelingen van dit Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de 'Belanghebbenden in de Planschaderegeling' niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en behoorlijke vergoeding.

Reactie
De geldende bestemmingsplannen blijven allemaal gelden. Er wordt alleen voor enkele panden een aanduiding karakteristiek toegevoegd met daarbij behorende regels. Met dit facetbestemmingsplan worden regels toegevoegd aan het geldende bestemmingsplan. Dit zijn regels die gelden voor alle panden die als karakteristiek zijn aangewezen.

Opmerking 4
Gemeente-medewerker is meer dan 20 jaar, zowel in de voormalige gemeente Reiderland

als in de gemeente Oldambt, dossierhouder aan de Hamdijk.
- Er bestaat een algemeen aanvaarde regel of gewoonte dat het ongewenst is dat een ambtelijk medewerker bij overheden, in dit geval de gemeente Oldambt, zolang en met voortduring hetzelfde dossier in een zelfde gebied beheert en daarover zeggenschap heeft.
-Toen de fusie-gemeente Oldambt ontstond werd toegezegd dat voormalige ambtenaren van de gemeente Reiderland niet meer in het oude gemeentelijke gebied zouden optreden.
- Met gemeente-medewerker heeft hebben zich over jaren helaas onaangename voorvallen voorgedaan.
- Het incompleet naken van dossiers door verwisselen van kaarten. Bij het Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos, dat 10 jaar onaangename onzekerheid betekende, had ambtenaar ook de leiding
De kaart of verbeelding was nu weer niet bij de stukken en weer werd door haar verwarring gesticht door te beweren Hamdijk te gaan rangschikken als karakteristiek' terwijl dat al 4 jaar het geval is?

Reactie
De verbeelding is bij de stukken gevoegd en heeft voor zienswijzen ter inzage gelegen. Wij gaan niet in op reacties over medewerkers.

Opmerking 5
Van het nadrukkelijk betrekken en laten participeren is niets te merken geweest.
Terwijl we belanghebbend zijn werd geen bericht ontvangen over het ontwerpbesluit van B&W Oldambt op 05-10-2021 en in geen enkele krant werd het gepubliceerd?
Is dat voor B&W de betekenis van "nadrukkelijk betrekken en laten participeren"?

Reactie
Het ter inzage liggen van het facetbestemmingsplan is volgens de wettelijke procedures gedaan. Het is gepubliceerd in het elektronisch gemeenteblad en op www.ruimtelijkeplannen.nl. We hebben burgers betrokken bij de tot stand koming van de lijst met karakteristieke panden. Daarnaast is de indiener van de zienswijze per e-mail geïnformeerd over de ter inzage ligging van de stukken.

Opmerking 6
De gang van zaken is niet grijpelijk vanwege dat sinds de tot standkoming 30-01-2017 van "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk", identificatienummer.: NUMR0.1895. 11BP0005-0401, het pand Hamdijk 27, 9693 TB Bad Nieuweschans gerangschikt is als I karakteristiek en beeldbepalend pand'.
Hiermee werd o.a. de oude situatie van voor het tot standkomen van het ondeugdelijke Bestemmingsplan Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos hersteld.
Er is zodoende geen aanwijzing of wijziging van het bestaande "Bestemmingsplan Bad Nieuweschans Hamdijk" nodig en deze is op deze wijze ook zeer ongewenst.

Reactie
Zie onze reactie onder opmerking 1.

Opmerking 7
Normaal actualiseren van een bestemmingsplannen vindt na circa 10 jaar plaats.
Het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" stamt uit 2017 en is circa 4 jaar oud en kan als geactualiseerd gelden.
Daarbij komt dat wij van 2007 tot 2017, 10 (tien) lange jaren geconfronteerd zijn met allerlei bestuurlijke ambtelijke procedures en onzekerheid.
Nu begint kennelijk dit onaangename 'circus' na 4 jaar weer overnieuw?
Wanneer houdt dit eens op?

Reactie
Zie onze reactie onder opmerking 3.

Opmerking 8
De Toelichting is niet compleet?

De op te nemen nieuwe regeling, wijziging van de regels en welke onderdelen buiten werking zijn geplaatst i.s.m karakteristiek en beeldbepalende panden t.o.v. het Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" uit 2017 worden niet in de Toelichting vermeldt alsmede om welke wijzigingen etc. het feitelijk handelt?
De genoemde verbeelding of plankaart ontbrak bij de ter inzage liggende stukken?

Reactie
De verbeelding is bij de stukken gevoegd en heeft voor zienswijzen ter inzage gelegen.

Opmerking 9
De wijziging en buitenwerking gestelde regels of bepaalde onderdelen van het kennelijk tot 05-10-2021 vigerende Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" zijn en waren onderdeel van de Planschadevergoeding die door B&W Oldambt in 2017 werd aangeboden en vergoed.
De regels en regelingen van dit Bestemmingsplan "Bad Nieuweschans Hamdijk" kunnen de Belanghebbenden in de Planschaderegeling niet zomaar ontnomen worden, zonder behoorlijk overleg, vooraankondiging en vergoeding.
Het is geen behoorlijk besturen maar kennelijk een methode om de planschadevergoeding na 4 jaar ons weer geheel of gedeeltelijk afgenomen?
Het kan alleen tot weer een nieuwe Planschade-claim en -procedure leiden.

Het lijkt weer, na 4 jaar rust, het `oude liedje' ."van Graanrepubliek naar Bananenrepubliek" en "Er gaat (kennelijk) niets boven (list en bedrog in) Groningen"! met ambtenaar weer aan het roer. Helaas moet verzocht worden of we ooit aan de Hamdijk, na 20 jaar van ambtenaar verlost kunnen warden?

Reactie
De regels en regelingen uit het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans Hamdijk’ worden niet ontnomen en blijven gelden. Daar overheen wordt het facetbestemmingsplan gelegd met regels voor karakteristieke panden. Als eigenaren van mening zijn hierdoor planschade te leiden, kan na vaststelling van het bestemmingsplan een planschade verzoek worden ingediend bij de gemeente.

Ten aanzien van de betrokkenheid van ambtenaren bij het bestemmingsplan. Bestemmingsplannen worden voorbereid door ambtenaren. Zij doen dit nooit alleen, hier is een team bij betrokken. Verder gaan wij niet inhoudelijk in op de door u gemaakte opmerkingen hierover.

Voorgestelde wijziging(en)
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het facetbestemmingsplan.

2. Ambtshalve aanpassingen

Ambtshalve wordt voorgesteld de volgende wijzigingen op te nemen.

- Op de lijst van karakteristieke panden van het centrum staat het pand Gassingel 43. Het karakteristieke pand is niet juist aangegeven op de kaart. Nummer 43 bestaat uit twee panden, naar de Stikkerlaan toe een gedeelte naar de straat gericht, daarnaast een gedeelte wat naar achteren liggend. Dit zijn twee kadastrale percelen (1e is F 11284, ander F 11285). Op de kaart van ruimtelijke plannen is het naar achterliggende deel aangegeven. Dat is onjuist. Het andere perceel moet de aanduiding karakteristiek krijgen.

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1253
Extern Zaak ID	1895ESUITE1063592021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.f
Titel	Raadsvoorstel inzake Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie (106359-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9f Raadsvoorstel inzake Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie
9f.1 Wijzigingsbesluit Verordening op de vertrouwenscommissie
9f.2 (geconsolideerde) Verordening op de vertrouwenscommisie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**
BOB - Raadsvergadering	28 februari 2022

Voorgesteld besluit

De eerste wijziging op de Verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen.

Besluit

het raadsvoorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van de raadsvergadering van maandag 28 februari 2022.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Eerste wijziging Verordening op de vertrouwenscommissie
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	106359-2021
Steller	Jelte van der Meer
Portefeuillehouder(s)	Alida Michels, voorzitter vertrouwenscommissie
Medeverantwoordelijke(n)	n.v.t.

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Op 17 juli 2018 is de Verordening op de vertrouwenscommissie vastgesteld.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit** De eerste wijziging van de Verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen.
Samenvatting	De raad heeft medio 2018 de Verordening op de vertrouwenscommissie vastgesteld. Deze verordening heeft betrekking op de procedure betreffende (her)benoeming van de burgemeester en op de klankbordgesprekken met de burgemeester. Met name bij de klankbordgesprekken is het wenselijk niet gehele vertrouwenscommissie daarmee te belasten, maar een afvaardiging uit die commissie.
Bijlage(n)	- wijzigingsbesluit Verordening op de vertrouwenscommissie - (geconsolideerde) Verordening op de vertrouwenscommissie
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

De raad heeft medio 2018 de Verordening op de vertrouwenscommissie vastgesteld. Dit vond plaats in de aanloop naar invulling van de burgemeestersvacature die eerder dat jaar was ontstaan. In de verordening is onder meer vastgelegd dat de gehele commissie de periodieke klankbordgesprekken met de burgemeester voert. Een alternatief hiervoor is dat een afvaardiging uit de commissie deze gesprekken gaat voeren.

Motivatie

Met de burgemeester wordt door de vertrouwenscommissie periodiek een klankbordgesprek (voorheen functioneringsgesprek) gevoerd. In de vertrouwenscommissie zijn alle politieke partijen die in de raad zitting hebben vertegenwoordigd. Dat betekent dat het klankbordgesprek met de burgemeester door – op dit moment - elf raadsleden wordt gehouden.

De vraag is opgekomen of het mogelijk is de klankbordgesprekken (voortaan) door een afvaardiging van de vertrouwenscommissie te laten plaatsvinden. Wij hebben vastgesteld dat dit kan, mits dit wordt vastgelegd in de betreffende gemeentelijke verordening.

Welke argumenten pleiten er voor om de klankbordgesprekken door een afvaardiging vanuit de vertrouwenscommissie te laten voeren? Door te werken met een afvaardiging wordt het (beter) mogelijk:

- een echt gesprek te voeren (en minder een vraaggesprek);
- iedere deelnemer aan het gesprek meer de kans te geven daar actief aan deel te nemen;
- een meer gelijkwaardig gesprek te voeren.

Zijn er nadelen verbonden aan de mogelijke keuze om de klankbordgesprekken door een afvaardiging vanuit de vertrouwenscommissie te laten voeren? Wij denken dat die er niet zijn, mits degenen die de gesprekken voeren voldoende recht kunnen doen aan de opvattingen die binnen de gehele raad leven over het functioneren van de burgemeester.

Op basis van het hiervoor genoemde stellen wij voor de Verordening op de vertrouwenscommissie aan te passen en het daardoor mogelijk te maken dat voortaan een afvaardiging uit de vertrouwenscommissie de klankbordgesprekken met de burgemeester kan gaan voeren.

Qua omvang van de afvaardiging stellen wij voor uit te gaan van 4 raadsleden, aangevuld met de griffier. Het is daarbij wenselijk om de voorzitter van de vertrouwenscommissie in ieder geval deel uit te laten maken van de afvaardiging en deze tevens te belasten met het voorzitterschap ervan. Dit omdat de voorzitter van de vertrouwenscommissie ook het aanspreekpunt is voor zowel de burgemeester en de raad als de Commissaris van de Koning.

Met betrekking tot de samenstelling van de afvaardiging is een specifieke achtergrond coalitie/oppositie geen item. Belangrijker is het dat degenen die deel uitmaken van de afvaardiging:

- in staat zijn de visie van de raad op het functioneren van de burgemeester goed kunnen vertolken;
- enige kennis hebben van het voeren van dit type gesprekken;
- elkaar goed aanvullen.

Het is te overwegen in de afvaardiging tenminste één raadslid op te nemen welke ook betrokken was bij de benoeming van de burgemeester.

De afvaardiging wordt bij meerderheid door de vertrouwenscommissie gekozen.

Het verslag van het gesprek zal door de gespreksdeelnemers worden ondertekend (dus niet de voltallige vertrouwenscommissie).

Betrokkenheid (externe) partners

N.v.t.

Consequenties

N.v.t.

Vervolg

Na het raadsbesluit zal bekendmaking plaatsvinden.

Winschoten, 6 januari 2022

De voorzitter en secretaris van de vertrouwenscommissie,

Jelte van der Meer
secretaris

Alida Michels
voorzitter

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van de vertrouwenscommissie

Besluit:

De eerste wijziging op de Verordening op de vertrouwenscommissie vast te stellen.

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Aanpassing verordening op de vertrouwenscommissie

Agendapunt

Zaaknummer
106359-2021

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Wijzigingsbesluit Verordening op de vertrouwenscommissie

De Raad van de gemeente Oldambt;

gezien het voorstel van de vertrouwenscommissie van 6 januari 2022

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet

B E S L U I T :

vast te stellen de eerste wijziging van de “Verordening op de vertrouwenscommissie”

I
Artikel 4.1 wordt gewijzigd in:

1. Een afvaardiging uit de commissie, ondersteund door de griffier, houdt jaarlijks met de burgemeester een gesprek over het functioneren;
2. De afvaardiging als bedoeld in lid 1 van dit artikel bestaat uit 4 personen, waaronder de voorzitter van de commissie, die tevens voorzitter van de afvaardiging uit de commissie is;
3. De afvaardiging als bedoeld in lid 1 wordt (bij meerderheid) gekozen door de commissie.
4. Indien de commissie dan wel de burgemeester de wens daartoe kenbaar maakt, wordt tussentijds een klankbordgesprek gehouden.

II

Artikel 4.3 lid 2 wordt gewijzigd in:

Het verslag wordt door de afvaardiging als bedoeld in artikel 4.1 vastgesteld en nadien getekend door alle gespreksdeelnemers.

III
Deze wijziging treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Griffier, Voorzitter,

Jelte van der Meer Cora-Yfke Sikkema

Verordening op de vertrouwenscommissie

De gemeenteraad van de gemeente Oldambt

gelezen het voorstel van de voorbereidingscommissie

gelet op de artikelen 61, 61a, 61c, 84, 86, 147 en 149 van de Gemeentewet, de artikelen 15 en 31 van de Archiefwet 1995 en artikel 9 van het Archiefbesluit 1995;

gelet op de circulaire Benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

b e s l u i t :

vast te stellen de

Verordening op de vertrouwenscommissie

luidende als volgt:

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Samenstelling commissie

1. De raad benoemt uit zijn midden namens iedere fractie één persoon tot lid van de commissie;
2. Indien de gemeenteraad niet heeft bepaald wie voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van de commissie zijn, kiest de commissie deze uit haar midden.

Artikel 1.2 Ambtelijke ondersteuning

1. De raadsgriffier is secretaris van de commissie en geeft uit dien hoofde ambtelijke ondersteuning aan de commissie.
2. De raad kan bepalen dat een wethouder en de gemeentesecretaris als adviseur aan de commissie wordt toegevoegd.

Artikel 1.3 Vergaderingen

1. De commissie vergadert zo dikwijls als de voorzitter of ten minste 3 leden dit noodzakelijk acht(en). De commissie vergadert slechts indien meer dan de helft van het aantal leden aanwezig is.
2. De voorzitter bepaalt de dag, het tijdstip en de plaats van de vergadering. De voorzitter roept de volgende personen schriftelijk tot de vergadering op:
    a. de leden van de commissie;
    b. de sollicitanten naar het ambt van burgemeester, elk voor zover met de betreffende sollicitant een gesprek plaats heeft;

c. de burgemeester, voor zover met hem een gesprek plaats heeft.

3. De in het tweede lid bedoelde oproeping geschiedt ten minste 8 dagen voorafgaand aan de vergadering. Indien bijzondere omstandigheden een spoedige bijeenkomst van de commissie vergen kan van de in de eerste volzin van dit lid bedoelde termijn worden afgeweken doch geschiedt de oproeping ten minste 48 uren voorafgaand aan de vergadering.

Artikel 1.4 Stemming

De commissie besluit over de vaststelling van een concept aanbeveling bij meerderheid van stemmen, waarbij elk lid één stem heeft. Indien de stemmen staken, wordt het nemen van een beslissing uitgesteld tot de volgende vergadering. Is uitstel van de beslissing niet mogelijk of staken de stemmen ook in die volgende vergadering, dan worden de verschillende meningen in het in artikel 1.5 bedoelde verslag opgenomen.

Artikel 1.5 Verslag

1. De commissie brengt over haar werkzaamheden ter voorbereiding op het doen van een aanbeveling schriftelijk een verslag van bevindingen uit aan de gemeenteraad en aan de commissaris van de Koning.
2. Het verslag van bevindingen dat de commissie uitbrengt aan de raad en de commissaris van de Koning bevat in ieder geval:
    a. een weergave van de wijze waarop de commissie haar werkzaamheden heeft verricht;
    b. een concept aanbeveling met een gemotiveerde weergave van de bevindingen van de commissie.

Artikel 1.6 Geheimhouding

1. Op alle informatie van de commissie rust ingevolge de wet de verplichting tot geheimhouding, welke zich uitstrekt tot eenieder die van de informatie kennis draagt.
2. De vergaderingen van de commissie zijn ingevolge de wet besloten. De voorzitter van de commissie wijst in elke vergadering op de geheimhoudingsplicht.
3. Stukken die van de commissie uitgaan worden onder vermelding van “geheim” door de voorzitter en de secretaris ondertekend en verstuurd. Stukken bestemd voor de commissie worden onder vermelding van “geheim” gezonden aan de secretaris en aldaar bewaard tot het moment van archivering. De secretaris ziet er op toe dat de vertrouwelijkheid in deze procesgang wordt gegarandeerd.

4. Aan degenen die geen lid zijn van de commissie wordt ingevolge de wet geen informatie verstrekt omtrent de inhoud van de stukken of het behandelde ter vergadering of in het gesprek.
5. De commissie treft een voorziening met betrekking tot de wijze waarop de geheimhouding blijft gewaarborgd bij het beheer van bescheiden, het voeren van correspondentie en bij de bepaling van plaats en tijdstip van de gesprekken.
6. De geheimhoudingsplicht blijft ingevolge de wet ook in het geval de commissie wordt ontbonden van kracht.

Artikel 1.7 Archivering

1. De secretaris van de commissie draagt er zorg voor dat na afronding van de benoeming, de herbenoeming en de klankbordgesprekken alle archiefbescheiden onverwijld in een envelop worden verzegeld en gerubriceerd als "geheim", en worden geplaatst in de daartoe aangewezen archiefruimte.
2. De secretaris van de commissie draagt er zorg voor dat in het belang van een zorgvuldige overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats, als bedoeld in artikel 12 van de Archiefwet 1995, een verklaring van overbrenging, als bedoeld in artikel 9 van het Archiefbesluit 1995, wordt opgesteld voor archiefbescheiden waarvoor de wettelijke termijn verstreken is. In deze verklaring wordt melding gemaakt van het besluit tot toepassing van artikel 15, eerste lid sub a, van de Archiefwet 1995 en de daarin gestelde beperkingen aan de openbaarheid, tot de archiefbescheiden 75 jaar oud zijn.

Hoofdstuk 2: Bepalingen inzake de benoeming

Artikel 2.1 Informatie over en gesprek met sollicitant

De secretaris nodigt namens de voorzitter sollicitanten uit voor een gesprek met de commissie. De commissie treft daarbij de voorzieningen die nodig zijn ter bescherming van de privacy van de sollicitant. Elk overleg met derden, in welke vorm dan ook, is uitgesloten.

Artikel 2.2 Bijzondere bepalingen inzake verslaglegging

1. De commissie brengt van haar bevindingen verslag uit aan de raad en aan de commissaris van de Koning.
2. Het in artikel 1.5 bedoelde verslag van bevindingen wordt in ieder geval vergezeld van de conceptaanbeveling van twee personen.

Artikel 2.3 Ontbinding

Lopende een procedure tot benoeming is ontbinding van de commissie uitsluitend mogelijk met ingang van de dag volgend op die waarop door de minister van BZK aan de gemeenteraad bekend is gemaakt dat in de vacature is voorzien.

Hoofdstuk 3 Bepalingen inzake de herbenoeming

Artikel 3.1 Informatie over en gesprek met de burgemeester

1. De commissie maakt vooraf aan de burgemeester, de gemeenteraad en de commissaris van de Koning kenbaar op basis van welke informatiebronnen zij zich een oordeel zal vormen over het functioneren van de burgemeester. Daarbij baseert zij zich in ieder geval op de profielschets en de wettelijke taken van de burgemeester.
2. Alvorens haar verslag van bevindingen aan de gemeenteraad, de commissaris van de Koning en de burgemeester te zenden, bespreekt de commissie dit met de burgemeester. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt dat bij het verslag van bevindingen wordt gevoegd.

Artikel 3.2 Bijzondere bepaling inzake verslaglegging

1. Het in artikel 1.5 bedoelde verslag van bevindingen wordt in ieder geval vergezeld van een conceptaanbeveling inzake de herbenoeming.
2. Indien ter zake van het functioneren van de burgemeester afspraken zijn gemaakt tussen de commissie en de burgemeester, worden deze expliciet in het verslag van bevindingen vermeld.

Artikel 3.3 Ontbinding

Lopende een procedure tot herbenoeming is ontbinding van de commissie uitsluitend mogelijk met ingang van de dag volgende op die waarop door de minister van BZK aan de gemeenteraad bekend is gemaakt dat de burgemeester bij Koninklijk besluit is herbenoemd.

Hoofdstuk 4: Bepalingen inzake de klankbordgesprekken

Artikel 4.1 Aantal

1. Een afvaardiging uit de commissie, ondersteund door de griffier, houdt jaarlijks met de burgemeester een gesprek over het functioneren;
2. De afvaardiging als bedoeld in lid 1 van dit artikel bestaat uit 4 personen, waaronder de voorzitter van de commissie, die tevens voorzitter van de afvaardiging uit de commissie is;
3. De afvaardiging als bedoeld in lid 1 wordt (bij meerderheid) gekozen door de commissie;

4. Indien de commissie dan wel de burgemeester de wens daartoe kenbaar maakt, houdt de commissie tussentijds een klankbordgesprek.

Artikel 4.2 Voorbereiding en inhoud

1. De commissie maakt voorafgaand aan de klankbordgesprekken aan de burgemeester kenbaar bij wie zij informatie zal inwinnen over het functioneren van de burgemeester.
2. De commissie beschouwt het functioneren van de burgemeester in elk geval aan de hand van de profielschets en aan de wettelijke taken van de burgemeester. Tevens betrekt de commissie hierbij het verslag van en de afspraken uit het vorige klankbordgesprek.

Artikel 4.3 Bijzondere bepalingen inzake het verslag

1. Alvorens het verslag vast te stellen, krijgt de burgemeester de gelegenheid te reageren op het concept.
2. Het verslag wordt door de afvaardiging als bedoeld in artikel 4.1 vastgesteld en nadien getekend door alle gespreksdeelnemers.
3. Raadsleden kunnen het verslag inzien. Het verslag wordt niet openbaar gemaakt. Een afschrift van het verslag wordt gezonden aan de commissaris van de Koning.

Hoofdstuk 5: Slotbepalingen

Artikel 5.1 Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist de commissie.

Artikel 5.2 Ontbinding en wijziging van de samenstelling van de commissie

1. De commissie blijft in stand zolang zij niet wordt ontbonden.
2. De samenstelling van de commissie kan tussentijds worden aangepast.
3. De leden van de commissie kunnen zich niet laten vervangen, anders dan nadat het zogenoemde 100-dagengesprek met de burgemeester heeft plaatsgevonden;
4. De raad krijgt daartoe een voordracht tot benoeming waarin de leden die uittreden en de leden die worden voorgedragen bij naam zijn genoemd.

Artikel 5.3 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Oldambt in zijn vergadering van 17 juli 2018

Jelte van der Meer Rika Pot

Griffier Voorzitter

TOELICHTING

TOELICHTING BEPALINGEN HOOFDSTUK 1

In dit onderdeel zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van zaken die bij zowel benoeming als herbenoeming van belang zijn, evenals in het geval de klankbordgesprekken ook door de vertrouwenscommissie worden gevoerd. Het betreft de volgende punten die vervolgens nader worden toegelicht:

1. De samenstelling van de commissie
2. De ambtelijke ondersteuning van de commissie
3. De vergaderingen van de commissie
4. Het verslag dat van de gevoerde gesprekken moet worden gemaakt
5. Geheimhouding

Samenstelling (artikel 1.1)

De commissie bestaat uitsluitend uit leden van de raad waarbij het aan de gemeenteraad is al dan niet elke fractie in de commissie vertegenwoordigd te doen zijn. Verlies van het raadslidmaatschap betekent automatisch het einde van het lidmaatschap van de commissie. Tijdelijke vervanging is vanwege het bijzondere karakter van de procedure, waarin geheimhouding centraal staat, ongewenst, en is daarom in de(ze) voorbeeldbepaling niet opgenomen.

Ambtelijke ondersteuning (artikel 1.2)

Adviseurs en ambtelijke ondersteuners hebben geen stemrecht.

Vergaderingen (artikel 1.3)

Het moment van vergaderen moet vroegtijdig bekend zijn zodat de leden van de commissie en de andere genodigden in staat zijn gehoor te geven aan de oproeping ter vergadering. Als er sprake is van een situatie die een spoedige bijeenkomst van de commissie vereist, kan een kortere termijn van oproeping worden ingesteld.

Stemming (artikel 1.4)

Met betrekking tot de stemming streeft de commissie naar unanimiteit. Kan een minderheid zich niet vinden in de uitkomst, dan wordt die in het verslag op passende wijze tot uitdrukking gebracht.

Verslag (artikel 1.5)

Het is van belang er zorg voor te dragen dat het verslag voldoende onderbouwing bevat van de visie van de commissie, nu de gemeenteraad op basis van het verslag van bevindingen besluit over de aanbeveling. Als stelregel geldt dat het hele verloop van de procedure zowel procedureel als inhoudelijk in het verslag van bevindingen zijn weerslag krijgt. De opbouw van een verslag kan er bijvoorbeeld als volgt uit zien:

Bij benoeming

1. Proces: In een inleiding wordt vermeld hoe de vacature is ontstaan. Er wordt informatie gegeven over de samenstelling van de vertrouwenscommissie en (belangrijke eisen uit) de profielschets en hoe die te lezen is in het licht van het in de profielschetsvergadering verhandelde. Na informatie over de openstelling van de vacature en procedurele informatie over de ontvangst van de selectie van kandidaten van de commissaris van de Koning kan het onderdeel 'Proces' worden afgesloten met procedurele informatie over de opzet van de selectiegesprekken en eventuele assessments. Dit hoofdstuk bevat dus uitsluitend procedurele informatie.

2. Bevindingen: In het verslag wordt chronologisch de inhoud en het verloop van alle beraadslagingen in, en gesprekken door, de commissie verwerkt. De bevindingen met betrekking tot de afzonderlijke kandidaten met wie gesprekken zijn gevoerd, kunnen desgewenst geanonimiseerd worden gepresenteerd. De kandidaten worden dan bijvoorbeeld aangeduid door letters. De namen van de kandidaten die op de conceptaanbeveling staan, worden vanzelfsprekend wel genoemd. Zij worden uitgebreider besproken. Afgesloten wordt met een advies over welke twee kandidaten in welke volgorde op de aanbeveling zouden moeten staan. Deze conclusie wordt onderbouwd en aangegeven wordt of de commissie unaniem is in dit voorstel. Indien kandidaten zich gedurende de procedure terugtrekken, wordt de reden daarvan vermeld in het verslag.

Bij herbenoeming

1. Proces: Na een inleiding volgt procedurele informatie over de samenstelling van de vertrouwenscommissie, die de aanbeveling heeft voorbereid en over de klankbordgesprekken (frequentie, gesprekspartners) die gedurende de ambtstermijn met de burgemeester zijn gehouden.

2. Dan volgt chronologisch inhoudelijke informatie over de werkzaamheden van de commissie en over de inhoud van de met informanten en de burgemeester gevoerde gesprekken. Ook de aard en inhoud van eventuele tussentijdse contacten met de commissaris van de Koning wordt vermeld.

3. Bevindingen: In het verslag wordt kort de inhoud en het verloop van alle beraadslagingen in, en gesprekken door, de commissie verwerkt. Bevindingen met betrekking tot het functioneren van de burgemeester kunnen bijvoorbeeld worden

geordend naar criteria uit de profielschets en afspraken uit klankbordgesprekken. Afgesloten wordt met een conclusie.

Het verslag wordt ondertekend door de voorzitter en secretaris van de commissie.

Geheimhouding (artikel 1.6)

De geheimhoudingsplicht voor de vertrouwenscommissie vloeit rechtstreeks voort uit artikel 61c van de Gemeentewet. De geheimhoudingsplicht omvat alle informatie, niets uitgezonderd: hetgeen tijdens de vergadering is gewisseld, de stukken (de in artikel 1.5 bedoelde verslagen inbegrepen) en alle andere informatie die langs welke weg ook de commissie bereikt.

De geheimhoudingsplicht strekt zich uit tot de leden van de commissie, alsmede tot degenen die ambtelijke ondersteuning verlenen en, indien van toepassing, de adviseur. Vanwege de gevoeligheid van de informatie, alsmede vanwege de mogelijke strafrechtelijke consequenties van de schending van deze plicht, wordt aan het begin van de vergadering door voorzitter van de vergadering op de geheimhoudingsplicht gewezen.

De geheimhoudingsplicht brengt onder meer met zich dat aan raadsleden die geen zitting (meer) hebben in de commissie en aan anderen geen inzage in, of informatie omtrent de inhoud van de stukken of het behandelde ter vergadering of in het gesprek wordt verstrekt.

Archivering (artikel 1.7)

Het verdient aanbeveling dat de secretaris van de commissie tijdig overleg pleegt met de beheerder van de archiefbewaarplaats als deskundige op dit terrein over de te volgen werkwijze.

Er zijn twee fasen te onderscheiden.

“Overbrenging” is de uiteindelijke formele overdracht van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats in de zin van artikel 12 van de Archiefwet 1995. Met het oog op de geheimhouding onder de Gemeentewet wordt aangeraden de stukken niet vervroegd formeel over te brengen naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats, maar pas na de wettelijke termijn van 20 jaar.

Tot dat moment moeten de archiefbescheiden worden geplaatst in een archiefruimte van de gemeente. Om de geheimhouding te borgen, is het advies om een afspraak te maken met de beheerder van de archiefbewaarplaats (meestal de gemeentearchivaris) dat de archiefbescheiden al wel worden geplaatst in de (op grond van artikel 31 van de Archiefwet 1995 door burgemeester en wethouders aangewezen) gemeentelijke archiefbewaarplaats. De archiefbewaarplaats doet in deze dan dienst als archiefruimte. De secretaris van de commissie en de beheerder van de archiefbewaarplaats plegen tijdig overleg over de plaatsing en het beheer van de archiefbescheiden.

Het aanleveren van de archiefbescheiden direct na afronding van de procedure ter plaatsing in de archiefbewaarplaats van de gemeente geschiedt door de secretaris van de commissie, omdat het college van BenW in die hoedanigheid geen toegang heeft tot deze stukken. Omdat het college formeel wel de zorgdrager is voor de archiefbescheiden, is het advies de secretaris van de commissie in dit specifieke geval te mandateren.

Ten behoeve van de overbrenging van de stukken na uiterlijk 20 jaar naar de archiefbewaarplaats is het van belang de beperking voor openbaarmaking scherp te formuleren. Dat kan dus al worden voorbereid door de secretaris van de vertrouwenscommissie op het moment dat deze de stukken in beheer geeft bij de archiefbewaarplaats. Daarmee wordt bereikt dat bij de overbrenging na uiterlijk 20 jaar niet vergeten wordt deze beperking formeel in een besluit vast te leggen. Met het oog op de persoonlijke levenssfeer van personen die in de dossiers worden genoemd wordt aangeraden de termijn te stellen op 75 jaar na het afsluiten van het dossier.

De Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995 maken geen onderscheid naar de vorm van archiefbescheiden en zijn dus zowel op papieren als op digitale archiefbescheiden van toepassing. Digitale archiefbescheiden worden bewaard in een zogenoemde e-depotvoorziening. Ingeval er sprake is van digitale bestanden dienen de daarvoor geldende regels te worden gevolgd en moet op overeenkomstige wijze de geheimhouding van de betrokken bescheiden worden gegarandeerd. Hiervoor zij verwezen naar de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG).

TOELICHTING BEPALINGEN HOOFDSTUK 2

In dit onderdeel zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van zaken die bij de benoeming van belang zijn. Het betreft de volgende punten die vervolgens nader worden toegelicht:

1. Informatie over en gesprek met de sollicitant

2. Noodzakelijk element van het te maken verslag bij de aanbeveling inzake de benoeming

3. Archivering

4. Ontbinding

Informatie over en gesprek met de sollicitant (artikel 2.1)

Ingevolge artikel 61, vierde lid, van de Gemeentewet wordt door tussenkomst van de commissaris van de Koning de door de commissie nodig geachte informatie verschaft. Gezien de belangen van alle betrokkenen is de procedure om tot een aanbeveling inzake de benoeming te komen, door de wetgever geheim verklaard. Dat betekent ook dat de commissie er voor moet zorgen dat bij de correspondentie en gesprekken die met de sollicitanten worden gevoerd in het kader van de aanbeveling inzake de benoeming, de privacy gewaarborgd is. Hierbij dient onder meer gedacht te worden aan de plaats en het tijdstip van de gesprekken.

Bijzondere bepalingen inzake verslaglegging (artikel 2.2)

Artikel 1.5 bevat de algemene bepalingen inzake de verslaglegging. Ten aanzien van benoeming dient bepaald te worden dat dit verslag in ieder geval wordt vergezeld van een conceptaanbeveling van twee personen. Ten overvloede: na de vaststelling van de aanbeveling door de raad, wordt slechts de naam van de als eerste aanbevolen kandidaat openbaar gemaakt.

Ontbinding (artikel 2.3)

Uit artikel 5.2 volgt dat de commissie in stand blijft zolang zij niet wordt ontbonden; zo zou zij na de benoeming ook de klankbordgesprekken met de burgemeester kunnen voeren, al dan niet in gewijzigde (mogelijk verkleinde) samenstelling. Wordt er voor gekozen de commissie te ontbinden dan kan dit niet zolang er sprake is van een lopende procedure inzake de benoeming.

TOELICHTING BEPALINGEN HOOFDSTUK 3

In dit onderdeel zijn voorbeeldbepalingen opgenomen ten aanzien van zaken die ten aanzien van de herbenoeming van belang zijn. Het betreft de volgende punten die vervolgens nader worden toegelicht:

1. Informatie over en gesprek met de burgemeester
2. Noodzakelijk element van het te maken verslag bij de aanbeveling inzake de herbenoeming
3. De archivering, ook ten aanzien van digitale bestanden

Informatie over en gesprek met de burgemeester (artikel 3.1)

De informatiebronnen die de vertrouwenscommissie gebruikt bij het komen tot een aanbeveling inzake de herbenoeming dienen voor zowel de burgemeester, de gemeenteraad als de commissaris van de Koning, vooraf helder te zijn. De bevindingen die de commissie doet, dienen met de burgemeester besproken te worden. Als vertrekpunt zijn in ieder geval relevant de profielschets bij benoeming en de wettelijke taken van de burgemeester, te weten zijn voorzitterschap van raad en college en zijn taken als eenhoofdig orgaan, in het bijzonder zijn verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. En verder zijn eventuele portefeuille als lid van het college.

Bijzondere bepaling inzake verslaglegging herbenoeming (artikel 3.2)

Artikel 1.5 bevat de algemene bepalingen inzake de verslaglegging. Van belang is dat de commissie met een concept voor de aanbeveling inzake de herbenoeming komt, waarop de raad over de aanbeveling heeft te besluiten. Eventuele afspraken over het functioneren van de burgemeester dienen volstrekt helder te zijn.

Ontbinding (artikel 3.3)

Uit artikel 5.2 volgt dat de commissie in stand blijft zolang zij niet wordt ontbonden. Wordt er voor gekozen de commissie te ontbinden dan kan dit niet zolang er sprake is van een lopende procedure inzake de herbenoeming.

TOELICHTING BEPALINGEN HOOFDSTUK 4

In dit onderdeel zijn voorbeeldbepalingen opgenomen ten aanzien van zaken die ten aanzien van de klankbordgesprekken van belang zijn. Het betreft de volgende punten die vervolgens nader worden toegelicht:

1. Aantal te voeren klankbordgesprekken
2. Periodieke terugkeer van de klankbordgesprekken
3. Verslaglegging van de klankbordgesprekken

Aantal (artikel 4.1)

Geadviseerd wordt in ieder geval jaarlijks het functioneren van de burgemeester te bespreken, als opmaat naar de herbenoeming. Het klankbordgesprek wint aan kracht als dit het karakter heeft van gezamenlijke reflectie op het functioneren van het bestuur en de rol van de burgemeester daarin. Vaak vindt een eerste 100-dagengesprek plaats. Ook daarvoor geldt dan deze verordening. Het verdient overigens

aanbeveling de klankbordgesprekken met de raad in de planning af te stemmen op de gesprekken die de burgemeester met de commissaris van de Koning heeft over de ontwikkelingen in het functioneren van de burgemeester.

Voorbereiding en inhoud (artikel 4.2)

Een goed klankbordgesprek valt of staat met een goede voorbereiding. De commissie bepaalt daarom de informanten en deelt dit mee aan de burgemeester.

Als vertrekpunt zijn in ieder geval relevant de profielschets bij benoeming en de wettelijke taken van de burgemeester, te weten zijn voorzitterschap van raad en college en zijn taken als eenhoofdig orgaan, in het bijzonder zijn verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. En verder zijn eventuele portefeuille als lid van het college.

Van al deze gesprekken worden verslagen opgemaakt. Die verslagen vormen de basis voor het volgende klankbordgesprek. Door ruimte voor inbreng van de kant van de burgemeester wint het gesprek aan kracht.

Bijzondere bepalingen inzake het verslag (artikel 4.3)

Het verslag kan bondig en beknopt zijn, ook puntsgewijs. Wel is van belang dat het verslag een goed beeld geeft van het gesprek en de gemaakte afspraken, zodat degenen die het volgende klankbordgesprek voeren alsmede de commissaris van de Koning zich een goed beeld daarvan kunnen vormen. Daarom is het van belang ook de sfeer te schetsen, waarin het gesprek plaatsvond. De raadsleden die niet hebben deelgenomen aan de klankbordgesprekken moeten op enig moment kennis kunnen nemen van het verslag omdat het immers een aanloop is naar besluitvorming over een aanbeveling tot herbenoeming, en het gesprek over de herbenoeming plaatsvindt tussen de commissaris en raad als geheel en niet slechts de leden van de raad die de klankbordgesprekken hebben gevoerd. Wat in het klankbordgesprek gewisseld wordt, behoort tussen de raad en de burgemeester te blijven. Dat maakt dat het verslag dat van dat gesprek gemaakt wordt niet openbaar wordt gemaakt (vgl. artikel 61c van de Gemeentewet). De gemeenteraad moet bepalen of het daartoe nodig is dat de klankbordgesprekken een formele basis krijgen in een verordening. Deze voorbeeldbepalingen kunnen gebruikt worden in het geval er een formele basis wordt

gelegd voor het voeren van de gesprekken en waarbij de keuze wordt gemaakt deze door de vertrouwenscommissie te laten voeren (zie de betreffende passage van de circulaire).

TOELICHTING BEPALINGEN HOOFDSTUK 5

Onvoorziene gevallen (artikel 5.1)

Dit artikel treft een voorziening inzake de bevoegdheid van de commissie in gevallen waarover bij verordening geen regeling is getroffen en de bevoegdheidsverdeling niet uit een andere norm voortvloeit.

Ontbinding van de commissie (artikel 5.2)

De commissie blijft in stand zolang zij niet wordt ontbonden. Wordt er voor gekozen de commissie te ontbinden dan kan dit niet zolang er sprake is van een lopende procedure inzake de aanbeveling tot benoeming of herbenoeming; daar is in de hoofdstukken 2 en 3 een voorziening voor getroffen. In geval de commissie een permanente status heeft, kan de samenstelling tussentijds worden aangepast, bijvoorbeeld indien het wenselijk wordt geacht de klankbordgesprekken in een kleinere kring te voeren.

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1247
Extern Zaak ID	1895ESUITE1052042021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.g
Titel	Raadsvoorstel inzake Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet (105204-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9g Raadsvoorstel inzake Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet
9g.1 Notitie 'Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt'

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**
BOB - Raadsvergadering	28 februari 2022

Voorgesteld besluit

1. De Notitie ‘Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt’ vast te stellen met daarin de gevallen waarvoor een advies van de gemeenteraad bij een aanvraag om omgevingsvergunning ingevolge art. 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet nodig is.
2. Het besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

Besluit

het raadsvoorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van de raadsvergadering van maandag 28 februari 2022.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Adviesrecht in het kader van de Omgevingswet
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	105204-2021:884485
Steller	Jan Samberg
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Raadsbesluit van 19 december 2012 tot aanwijzing van categorieën van gevallen waarin de verklaring van geen bedenkingen ingevolge het Besluit omgevingsrecht bij een omgevingsvergunning niet is vereist
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** I. De Notitie 'Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt' vast te stellen met daarin de gevallen waarvoor een advies van de gemeenteraad ingevolge art. 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet nodig is; II. Het besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).
Samenvatting	Met de naderende invoering van de Omgevingswet worden zes onderwerpen voorgelegd waarover de gemeenteraad een besluit moet nemen om de wet te kunnen uitvoeren. Dit voorstel gaat over de invulling van het adviesrecht van de gemeenteraad in het kader van de Omgevingswet bij buitenplanse omgevingsactiviteiten. Op grond van artikel 16.15a van de Omgevingswet kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarin het college bij aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse activiteit de gemeenteraad vraagt om een advies te geven.

	Voor het opstellen van deze lijst zijn de volgende criteria gehanteerd: * aansluiten bij de lijst van de huidige verklaring van geen bedenkingen (VVGB); * streven naar beperktheid van de aanwijzing; * gewicht toekennen aan een rol bij maatschappelijke onrust; * bij vastgestelde doelen of kaders is er geen advies nodig; * uitgangspunt is een positieve aanwijzing en vertrouwen in het college; * meer concreet naar functies heeft de voorkeur boven een meer abstracte aanwijzing; * grootschalige invullingen binnen de bebouwde kom kunnen een dusdanige impact hebben dat een adviesrecht wenselijk is. * voor activiteiten op het gebied van wonen, passend binnen de door de raad vastgestelde Programma Wonen 2021-2026 Oldambt is geen advies nodig.
Bijlage(n)	1. Notitie 'Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt'
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

I. Inleiding op de Omgevingswet.

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om het adviesrecht van de gemeenteraad vast te stellen. Dit is een van de zes voorstellen die allen betrekking hebben op of het gevolg zijn van de invoering van de Omgevingswet. In deze inleiding wordt eerst een kort overzicht geschetst van de inhoud en het doel van de Omgevingswet. Daarna wordt ingegaan waar we nu in Oldambt staan qua voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt tevens aangegeven welke beleidskeuzes reeds gemaakt zijn en welke keuzes nog gemaakt zullen worden.

De zes voorstellen worden gelijktijdig aan u voorgelegd; van al deze zes voorstellen is de inleiding gelijkluidend. Het gaat hierbij om de volgende zes onderwerpen:

1. Adviesrecht gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges
5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Verordening voor Nadeelcompensatie.

De invulling van deze onderwerpen is op een tweetal beeldvormende avonden, respectievelijk 20 april en 28 september 2021 besproken met uw gemeenteraad.

Waarom ook al weer een Omgevingswet?
In Nederland hebben we een groot aantal wetten en regelingen die van toepassing zijn op het fysieke domein, zoals de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) Wet ruimtelijke ordening, de Wet Bodembescherming, de Waterwet, de Wet Natuurbescherming, de Erfgoedwet, het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit.

Door al deze wetten en hun eigen procedures kan de ontwikkeling van plannen traag verlopen en zijn regels soms strijdig aan elkaar. Dit maakt het lastig om gewenste ontwikkelingen ruimte te geven en een adequate bescherming te bieden aan wat waardevol is. Initiatiefnemers en belanghebbenden zien soms door de bomen het bos niet meer.
De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein.

Wat is het doel van de Omgevingswet?
Het hoofddoel van de wet is: het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er zijn een aantal nevendoelen:
- vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht
- de leefomgeving staat centraal en inwoners worden hierbij betrokken
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Wat zijn de consequenties van de Omgevingswet?
De invoering van de wet heeft grote consequenties voor de gemeenten. Het is niet alleen een wetstechnische operatie, het is vooral ook een wet die een andere manier van werken vraagt. We gaan binnen 8 weken integraal gewogen besluiten nemen, ook bij complexe aanvragen. We zullen rekening gaan houden met participatie-eisen en we gaan nog meer werken vanuit het principe 'ja, mits'.

Daarnaast moeten initiatiefnemers met 'een druk op de knop' kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke ruimte en voor welke activiteiten vergunningen nodig zijn of meldingen gedaan moeten worden. Deze kunnen vervolgens eenvoudig worden aangevraagd via het DSO (= Digitaal Stelsel Omgevingswet).
Tot slot veranderen ook op een aantal onderdelen taken en bevoegdheden tussen college en raad. In sommige gevallen verschuift zelfs de bevoegd-gezag-rol van de ene overheid naar de andere.

Wat hebben we tot nu toe gedaan in Oldambt?
In de afgelopen periode hebben we ons voorbereid op deze inwerkingtreding. Dit hele proces is in 2017 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie. Hierin is een visie neergelegd op de fysieke leefomgeving. Daarna en daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een Omgevingsplan voor het dorp Bad Nieuweschans. (Formeel is dit nog een bestemmingsplan -met verbrede reikwijdte, gebaseerd op de Crisis- en herstelwet, aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden). Daarnaast is gewerkt aan de digitale vereisten om tijdig aansluiting te kunnen maken op het DSO, het digitaal Stelsel Omgevingswet. Er is inmiddels ook al een eerste inventarisatie gemaakt van alle huidige wetten, verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op die fysieke leefomgeving. Er zijn trainingen gevolgd, het proces rondom participatie en de in de wet genoemde houding van "ja, mits" wordt ook nu al daar waar mogelijk ingezet.

Wat gaan we nog doen?
De gemeente Oldambt was een van de eerste gemeenten die een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Deze visie dateert van oktober 2017. Onder meer vanwege de ontwikkelingen op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en wonen is de Omgevingsvisie toe aan een herijking. We zullen daarom in 2022 - 2023 aan de slag gaan met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, hebben we als gemeente van rechtswege een (tijdelijk) Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan bestaat dan uit alle huidige bestemmingsplannen, het archeologisch deel van de erfgoedverordeningen en wordt aangevuld met de 'oude' rijksregels. voor zover deze niet in de Omgevingswet terugkeren. Deze rijksregels worden de 'bruidsschat' genoemd. Het is een tijdelijk Omgevingsplan omdat in de periode na de inwerkingtreding van de wet het definitieve Omgevingsplan zal worden opgesteld, met daarin de definitieve keuzes omtrent de te stellen regels en de vergunningplicht etc. Hiervoor hebben we tot uiterlijk 2029 de tijd.

Wij zijn bezig met het opstellen van een transitieplan: een plan van aanpak voor de wijze van het opstellen van een definitief omgevingsplan. De verwachting is dat dit transitieplan in de loop van het eerste half jaar van 2022 gereed zal zijn.
Het proces tot het opstellen van het omgevingsplan zal dus na inwerkingtreding van de wet, mede op basis van de nieuwe Omgevingsvisie, met de nieuwe raad worden ingezet.

Welke besluiten moet de raad gaan nemen vóór de inwerkingtreding?
Er is een aantal onderwerpen waarover uw raad een besluit *moet* nemen om de wet na de inwerkingtreding te kunnen uitvoeren. Het betreft de volgende onderwerpen.
1. Adviesrecht gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges

En dan zijn er nog twee onderwerpen waarvoor het *gewenst* is een besluit te nemen:

5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Wel of geen verordening voor Nadeelcompensatie.

Wat zijn de uitgangspunten bij de besluitvorming?

- *Een beleidsneutrale overgang.*

De huidige Omgevingsvisie is een visievormend document en is een beschrijving van de kernwaarden van ons gebied. Sinds de vaststelling in 2017 zijn er vele ontwikkelingen geweest waardoor de visie aan herijking toe is. Onder de nieuwe te vormen visie zullen de bestaande visies voor de fysieke leefomgeving een integrale plek krijgen, een en ander gebaseerd op een gedegen beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van ons mooie gebied. Nu die nieuwe visie er nog niet is, is op dit moment het uitgangspunt bij de voorstellen voor de zes onderwerpen om zoveel mogelijk uit te gaan van een beleidsneutrale overgang.

De invoering van de Omgevingswet vergt veel van de organisatie, waarbij de nadruk ligt op een goede implementatie van de processen om een goede dienstverlening voort te laten duren. Daarbij is het streven naar een continue verbetering van de dienstverlening. Het uitgangspunt van een beleidsneutrale overgang betekent daarom tevens dat er geleidelijk aan ervaring kan worden opgedaan met de invoering van de Omgevingswet.

- *Rol van de gemeenteraad.*

De gemeenteraad heeft onder de Omgevingswet een kaderstellende en controlerende rol. Het gaat hierbij om het bepalen van de centrale doelen en de beschikbare speelruimte. Dit zal met name vorm krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De uitvoering en het initiatief ligt dan bij het college en de samenleving. Daarbij hoort een controlerende rol van de raad met bijsturing op effecten.
Bij de voorbereiding van de besluitvorming van deze onderwerpen is deze rolverdeling als uitgangspunt geformuleerd.

Waarom nu besluitvorming?

De in werkingtreding van de Omgevingswet is voorzien per 1 juli 2022. De keuze om voorstellen eerder voor te leggen heeft een paar redenen.

- Door besluitvorming in januari 2022 is het oefenen met de uitvoering van de Omgevingswet in het komende half jaar beter uit te voeren. Er wordt immers gewerkt met de wijze waarop processen zijn bepaald. Specifiek geldt dit voor het adviesrecht en de participatie.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen met waarschijnlijk wisselingen in de samenstelling van de gemeenteraad. Tot nu toe is úw gemeenteraad via de informatieavonden betrokken geweest bij de voorbereidingen. Het is de vraag of er tijd is voor de invoering voor de nieuwe gemeenteraad om zich voldoende te kunnen voorbereiden. Vanwege het beleidsneutrale karakter van de voorstellen is er ook geen noodzaak om besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.

II. Het adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.

Huidige situatie:
Het kan zijn dat een bouwplan niet past in het bestemmingsplan en het niet mogelijk is om via een binnenplanse afwijking of via bij AMvB aangewezen gevallen (kruimellijst) medewerking te verlenen. In dat geval kan onder de huidige wetgeving het college van B&W uitsluitend een omgevingsvergunning voor een initiatief of (bouw)plan dat in strijd is met het bestemmingsplan verlenen met instemming van de gemeenteraad. Voor activiteiten in strijd met het bestemmingsplan kan de gemeenteraad in de huidige situatie beslissen dat er ‘geen bedenkingen’ zijn, een zogenoemde VvGB.

Voor alle overige gevallen is deze verklaring dus wel nodig.

In 2012 heeft uw gemeenteraad een lijst vastgesteld met categorieën van gevallen waarvoor géén verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk is. Het college van burgemeester en wethouders verleent in die gevallen de omgevingsvergunning zonder verklaring van geen bedenkingen. Op zich komt het maar beperkt voor dat een verklaring nodig is.

In de afgelopen jaren hebben zich onder meer de volgende gevallen voorgedaan waarvoor wel een

verklaring nodig was:
- drie voor een woning in het buitengebied;
- de uitbreiding van het vliegveld;
- de zonneweide bij Finsterwolde.

De huidige VVGB-lijst heeft als karakter een negatieve aanwijzing: wat er niet onder valt, dient te worden voorgelegd aan de raad, hetgeen als minder werkbaar wordt ervaren. De huidige lijst is zodanig opgesteld dat voor afwijking voor het merendeel van de functies binnen de bebouwde kom geen verklaring nodig is. Binnen de bebouwde kom zijn daarom de laatste jaren geen gevallen voorgekomen waarvoor een VVGB is gevraagd.

Toekomstige situatie onder de Omgevingswet
Onder de Omgevingswet kunnen vergunningen ook verleend worden door middel van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarmee kan – ondanks strijd met het Omgevingsplan – toch een vergunning worden verleend door het college.
De gemeenteraad kan gevallen van categorieën aanwijzen, waarin het college niet zomaar van het omgevingsplan kan afwijken en een vergunning kan verlenen. In die gevallen wordt de raad om bindend advies gevraagd. De gemeenteraad geeft advies over die buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarvan de raad zelf heeft vastgelegd hiervoor gebruik te willen maken van het adviesrecht. Het adviesrecht vervangt dus de VVGB.

Er is sprake van een buitenplanse activiteit wanneer er geen vergunning op grond van het Omgevingsplan kan worden afgegeven, ook niet met een in dat plan voorkomende ontheffingsmogelijkheid. Het college van B&W kan een dergelijke aanvraag in dat geval dus niet zelfstandig afdoen. Bij dit besluit is een lijst gevoegd met activiteiten waar het adviesrecht van de raad voor zou kunnen gelden.

Voor deze lijst met activiteiten is de beoogde rolverdeling onder de Omgevingswet van belang.
Onder de Omgevingswet zal de gemeenteraad zich meer focussen op visievorming en kaderstelling enerzijds en controle en verantwoording anderzijds. Deze veranderende rolverdeling ziet in het geval van de raad toe op een actievere rol aan de voor- en aan de achterkant van verschillende processen. Hierbij kan gedacht worden aan de processen rondom vergunningverlening bij initiatieven. Aan de voorkant kan de raad middels advisering meewerken aan het opstellen en vaststellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Aan de achterkant kan de raad onder andere evalueren. Op die manier kan de raad aangeven in hoeverre bepaalde initiatieven gewenst zijn, dan wel in hoeverre er aanvullende voorwaarden moeten gelden.

Het wensbeeld is dan dat de raad met de nieuwe Omgevingsvisie en een definitief Omgevingsplan duidelijke doelen en/of kaders aangeeft. Alle daaruit voortvloeiende beslissingen zijn dan aan het college en hoeven niet afzonderlijk terug naar de raad. Zoals in de inleiding is vermeld, zijn we zover nog niet. Op zich zijn er op dit moment wel visies die kaders aangeven, bijvoorbeeld:
- Omgevingsvisie 2017
- Programma Wonen gemeente Oldambt, met de doelstelling van woningbouw in structuurversterkende plekken (doel extra impuls stads- en dorpskernen).
- De detailhandelsvisie voor Winschoten met een aanwijzing van een kernwinkelgebied en een doelstelling tot concentratie van detailhandel aldaar.

Bedoeling is in 2022 te starten met het opstellen van een vernieuwde Omgevingsvisie met duidelijke ambities en kaders. De transitie naar een omgevingsplan zal mede daarop worden gebaseerd.

Motivatie

Aandachtspunten om tot een lijst na inwerkingtreding Omgevingswet te komen.
- Er is sprake van een bindend advies. Bindend advies betekent dat het college het advies dient te volgen.
- Vanuit het systeem van de Omgevingswet is het college het bevoegd orgaan voor het verlenen van de Omgevingsvergunning.
- Vanuit de kaderstellende positie van raad is een mate van terughoudendheid bij de aanwijzing van gevallen op zijn plaats.
- Aandacht dient er te zijn voor de mogelijke werkdruk bij de raad bij een groter aantal aanwijzingen

voor adviezen.
- De termijn voor afgifte van een vergunning van 8 weken is gericht op snelle dienstverlening. Bij een adviesrecht ontstaat de noodzaak om gebruik te maken van de eenmalige verlenging van de termijn met 6 weken. Om hieraan invulling te geven is het aan uw raad om ernaar te streven binnen een raadscyclus van één BOB-vergaderstructuur een advies wordt gegeven.

De criteria en de lijst van activiteiten zijn in de notitie Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt opgenomen.

Betrokkenheid (externe) partners

--

Consequenties

Met het aanwijzen van de gevallen wordt aangegeven in welke gevallen de gemeenteraad gevraagd wordt een advies uit te brengen bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse activiteit. Regelt uw raad niets, dan hoeft het college niet naar de gemeenteraad voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.

Vervolg

1. 2. Met het vaststellen van het definitief Omgevingsplan ontstaat de noodzaak om de dit besluit te heroverwegen. Maar ook hieraan voorafgaand kunnen nieuwe inzichten ertoe leiden dat aanpassingen nodig zijn. Een besluit hierover is ook aan de gemeenteraad.

Winschoten, 21 december 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021,
gelet op het bepaalde in artikel 16.15a van de Omgevingswet

Besluit

1. De Notitie 'Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt' vast te stellen met daarin de gevallen waarvoor een advies van de gemeenteraad bij een aanvraag om omgevingsvergunning ingevolge art. 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet nodig is.
2. Het besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Adviesrecht in het kader van de omgevingswet

Agendapunt

Zaaknummer
105204-2021:884485

Winschoten, 31 januari 2022.

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Notitie ‘Adviesrecht gemeenteraad gemeente Oldambt’.

Inleiding

Onder de Omgevingswet kunnen vergunningen verleend worden door middel van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarmee kan – ondanks strijd met het Omgevingsplan – toch een vergunning worden verleend door het college

De gemeenteraad kan gevallen van categorieën aanwijzen, waarin het college niet zomaar van het omgevingsplan kan afwijken en een vergunning kan verlenen. In die gevallen wordt de raad om bindend advies gevraagd.

Juridisch kader

Op grond van artikel 16.15a van de Omgevingswet kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarin het college bij aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse activiteit de gemeenteraad vraagt om een advies te geven.

Criteria

Voor het opstellen van deze lijst zijn de volgende criteria gehanteerd:

- aansluiten bij de lijst van de huidige verklaring van geen bedenkingen (VVGB);
- streven naar beperktheid van de aanwijzing;
- gewicht toekennen aan een rol bij maatschappelijke onrust;
- bij reeds vastgestelde doelen of kaders is er geen advies nodig;
- uitgangspunt is een positieve aanwijzing en vertrouwen in het college;
- meer concreet naar functies heeft de voorkeur boven een meer abstracte aanwijzing;
- grootschalige invullingen binnen de bebouwde kom kunnen een dusdanige impact hebben dat een adviesrecht wenselijk is.

voor activiteiten op het gebied van wonen, passend binnen de door de raad vastgestelde programma Wonen 2021-2026 Oldambt is geen advies nodig.

Lijst van activiteiten waarvoor advies nodig is van de gemeenteraad.

1. Activiteit wonen: het toevoegen van een of meer woningen in het buitengebied.
2. Activiteiten met een grootschalig karakter voor detailhandel, horeca, maatschappelijke voorzieningen, dienstverlening en sport en hiermee te vergelijken activiteiten.
3. Activiteit bedrijvigheid:

    a. Het oprichten, veranderen of uitbreiden van bedrijvigheid in de bebouwde kom van een zwaardere categorie dan het Omgevingsplan toestaat;
    b. Het oprichten of uitbreiden met meer dan 20% aan oppervlakte van niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied;
    c. het veranderen van bestaande niet-agrarische bedrijvigheid in een zwaardere categorie in het buitengebied.

4. Landbouw: het vestigen en uitbreiden van intensieve veehouderijen.
5. Natuur: het uitbreiden van gronden voor natuur met ten minste één hectare.
6. Intensieve recreatie: het toevoegen van recreatiewoningen en activiteiten ten behoeve van intensieve recreatie met de bijbehorende voorzieningen.

    Uitzondering hierop is recreatief medegebruik,
    zowel op terreinen als van gebouwen en bouwwerken.

7. Energie.

    d. Het realiseren van een windmolen van ten minste 15 meter hoog.
    e. Het realiseren van weiden of velden van zonnepanelen van ten minste 0,5 hectare.
    f. Het opwekken en/of opslag van andere vormen van energie van enige omvang.

8. Infrastructurele werken: het aanleggen/ bouwen van grootschalige infrastructurele (kunst)werken.
9. Evenementen: het toekennen van de functie evenementen met een beoordeling van de fysieke effecten.
10. Aanvragen voor andere activiteiten met naar het oordeel van het college mogelijke maatschappelijke onrust, mogelijk blijkende uit de op te stellen rapportage bij de op grond van artikel 16.55, lid 7, aangewezen gevallen van verplichte participatie, of anderszins politiek gevoelige initiatieven.

Uitzonderingen

Uitgezonderd zijn gevallen die vallen onder doelen of passen binnen kaders van door de gemeenteraad vastgestelde visies, nota's of programma's of andere besluiten.

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1248
Extern Zaak ID	1895ESUITE1051712021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.h
Titel	Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie (105171-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9h Raadsvoorstel inzake Nadeelcompensatie
9h.1 Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

Vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

Vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

Raadsvoorstel

Onderwerp	Nadeelcompensatie
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	105171-2021
Steller	Jan Samberg
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	1. Procedureverordening advisering voor tegemoetkoming in planschade gemeente Oldambt. 2. Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen gemeente Oldambt 2021, vastgesteld op 10 november 2020.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022
Samenvatting	Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding voor rechtmatig overheidsoptreden. Op dit moment bestaat er geen algemene wettelijke regeling voor nadeelcompensatie. In 2022 zullen (naar verwachting) gelijktijdig twee nieuwe wettelijke regelingen voor nadeelcompensatie in werking treden. Deze wettelijk regelingen betreffen een wijziging van de Algemene wet bestuursrecht (voortaan Awb) en een regeling in de Omgevingswet. Voor het heffen van een recht bij het in behandeling nemen en het regelen van een aantal meer procedurele zaken, is een verordening vereist. Deze verordening is gebaseerd op de VNG-modelverordening Nadeelcompensatie. Voorgesteld wordt daarom om een verordening nadeelcompensatie Oldambt vast te stellen, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Bijlage(n)	1. Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

I. Inleiding op de Omgevingswet.

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om de Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022 vast te stellen. Dit is een van de zes voorstellen die allen betrekking hebben op of het gevolg zijn van de invoering van de Omgevingswet. In deze inleiding wordt eerst een kort overzicht geschetst van de inhoud en het doel van de Omgevingswet. Vervolgens wordt ingegaan op waar we in de gemeente Oldambt nu staan qua voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt tevens aangegeven welke beleidskeuzes reeds gemaakt zijn en welke keuzes nog gemaakt zullen worden.

De zes voorstellen worden gelijktijdig aan u voorgelegd; van al deze zes voorstellen is de inleiding gelijkluidend. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges
5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Verordening voor Nadeelcompensatie.

De invulling van deze onderwerpen is op een tweetal beeldvormende avonden, respectievelijk 20 april en 28 september 2021, besproken met uw gemeenteraad.

Waarom ook al weer een Omgevingswet?
In Nederland hebben we een groot aantal wetten en regelingen die van toepassing zijn op het fysieke domein, zoals de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) Wet ruimtelijke ordening, de Wet Bodembescherming, de Waterwet, de Wet Natuurbescherming, de Erfgoedwet, het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit.

Door al deze wetten en hun eigen procedures, kan de ontwikkeling van plannen traag verlopen en zijn regels soms strijdig aan elkaar. Dit maakt het lastig om gewenste ontwikkelingen ruimte te geven en een adequate bescherming te bieden aan wat waardevol is. Initiatiefnemers en belanghebbenden zien daardoor soms door de bomen het bos niet meer.
De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein.

Wat is het doel van de Omgevingswet?
Het hoofddoel van de wet is het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er zijn een aantal nevendoelen:
- vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht
- de leefomgeving staat centraal en inwoners worden hierbij betrokken
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Wat zijn de consequenties van de Omgevingswet?
De invoering van de wet heeft grote consequenties voor de gemeenten. Het is niet alleen een wetstechnische operatie, het is vooral ook een wet die een andere manier van werken vraagt. We gaan binnen acht weken integraal gewogen besluiten nemen, ook bij complexe aanvragen. We zullen rekening gaan houden met participatie-eisen en we gaan nog meer werken vanuit het principe ‘ja, mits’.

Daarnaast moeten initiatiefnemers met ‘een druk op de knop’ kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke ruimte en voor welke activiteiten vergunningen nodig zijn of meldingen gedaan moeten worden. Deze kunnen vervolgens eenvoudig worden aangevraagd via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Tot slot veranderen ook op een aantal onderdelen taken en bevoegdheden tussen college en raad. In sommige gevallen verschuift zelfs de bevoegd-gezag-rol van de een overheid naar de andere.

Wat hebben we tot nu toe gedaan in Oldambt?
In de afgelopen periode hebben we ons voorbereid op deze inwerkingtreding. Dit hele proces is in 2017 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie waarin de denkbeelden over de fysieke leefomgeving zijn beschreven.
Daarna en daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een Omgevingsplan voor het dorp Bad Nieuweschans. (Formeel is dit nog een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, gebaseerd op de Crisis- en herstelwet, aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden).
Tevens is gewerkt aan de digitale vereisten om tijdig te kunnen aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
Er is inmiddels ook al een eerste inventarisatie gemaakt van alle huidige wetten, verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op die fysieke leefomgeving. Er zijn trainingen gevolgd, het proces rondom participatie en de in de wet genoemde houding van “ja, mits”, wordt daar waar mogelijk ook nu al ingezet.

Wat gaan we nog doen?
De gemeente Oldambt was een van de eerste gemeenten die een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Deze visie dateert van oktober 2017. Onder meer vanwege de ontwikkelingen op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en wonen, is de Omgevingsvisie toe aan een herijking. We gaan daarom in 2022 - 2023 aan de slag met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, hebben we als gemeente van rechtswege een (tijdelijk) Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan bestaat dan uit alle huidige bestemmingsplannen, het archeologisch deel van de erfgoedverordeningen en wordt aangevuld met de ’oude’ rijksregels, voor zover deze niet in de Omgevingswet terugkeren. Deze rijksregels worden de ‘bruidsschat’ genoemd. Het is een tijdelijk Omgevingsplan omdat in de periode na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het definitieve Omgevingsplan zal worden opgesteld, met daarin de definitieve keuzes omtrent de te stellen regels en de vergunningplicht et cetera. Hiervoor hebben we tot uiterlijk 2029 de tijd.
Wij zijn bezig met het opstellen van een transitieplan: een plan van aanpak voor de wijze van het opstellen van een definitief omgevingsplan. De verwachting is dat dit transitieplan in de loop van het eerste half jaar van 2022 gereed is.
Het proces tot het opstellen van het Omgevingsplan zal dus na inwerkingtreding van de wet, mede op basis van de nieuwe Omgevingsvisie, met de nieuwe raad worden ingezet.

Welke besluiten moet de raad gaan nemen vóór de inwerkingtreding?
Er is een aantal onderwerpen waarover uw raad een besluit moet nemen om de wet na de inwerkingtreding te kunnen uitvoeren. Het betreft de volgende onderwerpen:
1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges

Daarnaast zijn er nog twee onderwerpen waarvoor het gewenst is een besluit te nemen:
5. Delegatie van bevoegdheden aan het college.
6. Wel of geen verordening voor Nadeelcompensatie.

Wat zijn de uitgangspunten bij de besluitvorming?
- *Een beleidsneutrale overgang.*

De huidige Omgevingsvisie is een visievormend document en is een beschrijving van de kernwaarden van ons gebied. Sinds de vaststelling in 2017 zijn er vele ontwikkelingen geweest waardoor de visie aan herijking toe is. Onder de nieuw te vormen visie zullen de bestaande visies voor de fysieke leefomgeving een integrale plek krijgen. Een en ander is gebaseerd op een gedegen beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van ons mooie gebied. Nu deze nieuwe visie er nog niet is, is op dit moment het uitgangspunt bij de voorstellen voor de zes onderwerpen om zoveel mogelijk uit te gaan van een beleidsneutrale overgang.

De invoering van de Omgevingswet vergt veel van de gemeentelijke organisatie, waarbij de nadruk ligt op een goede implementatie van de processen om een goede dienstverlening te continueren. Daarbij wordt er ook gestreefd naar een verbetering van de dienstverlening. Het uitgangspunt van een beleidsneutrale overgang betekent daarom tevens dat er geleidelijk aan ervaring kan worden opgedaan met de invoering

van de Omgevingswet.

• *Rol van de gemeenteraad.*
De gemeenteraad heeft onder de Omgevingswet een kaderstellende en controlerende rol. Het gaat hierbij om het bepalen van de centrale doelen en de beschikbare speelruimte. Dit zal met name vorm krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De uitvoering en het initiatief ligt daarbij dan bij het college en de samenleving. Hierbij hoort een controlerende rol van de raad met bijsturing op (mogelijke) effecten.
Bij de voorbereiding van de besluitvorming over deze onderwerpen is deze rolverdeling als uitgangspunt geformuleerd.

Waarom nu besluitvorming?
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien per 1 juli 2022. De keuze om voorstellen eerder voor te leggen heeft een tweetal redenen:
- Door besluitvorming in januari 2022 is het oefenen met de uitvoering van de Omgevingswet in het komende half jaar beter uit te voeren. Er wordt immers gewerkt met de wijze waarop processen zijn bepaald. Specifiek geldt dit voor het adviesrecht en de participatie.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen met waarschijnlijk een wijziging in de samenstelling van de gemeenteraad. Tot nu toe is uw gemeenteraad via de informatieavonden betrokken geweest bij de voorbereidingen. Het is de vraag of er voor de nieuw gemeenteraad voldoende tijd is om zich op een goede manier te kunnen voorbereiden op de invoering. Vanwege het beleidsneutrale karakter van de voorstellen is er ook geen noodzaak om besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.

II. Nadeelcompensatie.

Inleiding
Dit raadsvoorstel gaat specifiek over de vast te stellen Verordening voor nadeelcompensatie.

Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding voor rechtmatig overheidsoptreden. De overheid kan rechtmatig handelen, maar daarbij schade veroorzaken. Nadeelcompensatie gaat over schade boven het normale maatschappelijke risico en het bedrijfsrisico dat iemand onevenredig zwaar treft.
Directe schade is het gevolg van inperking van bestaande rechten van de eigenaar.
Indirecte schade wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving.
Nadeelcompensatie is dus breder dan planschade, zoals bekend uit de Wet ruimtelijke ordening. Bij planschade gaat het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel.

Voorbeelden van nadeelcompensatie zijn:
• een omgevingsvergunning voor een gebouw met als gevolg een waardedaling voor het eigendom van het perceel ernaast (de bekende planschade uit de Wet ruimtelijke ordening);
• werkzaamheden aan een weg/straat, waardoor een bedrijf onbereikbaar is.

Nadeelcompensatie is de vergoeding voor dergelijke schades.

Wetgeving.
Op dit moment is er geen algemene wettelijke regeling voor nadeelcompensatie. In 2022 is de gelijktijdige inwerkingtreding gepland van twee wettelijke regelingen ten aanzien van nadeelcompensatie.

A. De Algemene wet bestuursrecht (Awb; titel 4.5)
B. De Omgevingswet (afd. 15.1)

De basisregeling voor nadeelcompensatie staat beschreven in de Awb, maar dit artikel is dus nog niet in werking getreden. De wijziging van de Awb treedt uiterlijk tegelijk in werking met de Omgevingswet.
De regels over nadeelcompensatie van de Omgevingswet zijn een aanvulling op deze algemene regeling uit de Awb. De regels over nadeelcompensatie in de Omgevingswet hebben voorrang op de regels in de Awb.

Hieronder wordt een meer gedetailleerde uitleg van deze regelingen gegeven:

A. Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (voortaan Awb).
Deze wetgeving voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. Hierin staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Onder meer gaat het om:
- procedureregels voor het afhandelen van die aanvragen met als basis een afdoening binnen 8 weken;
- een maximale hoogte van € 500, -- van het bij wettelijk voorschrift te heffen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag.
- gedeeltelijke acceptatie van gevolgen (het normaal maatschappelijk risico).

B. De Omgevingswet
In de Omgevingswet (in afdeling 15.1 van het Hoofdstuk 15 Schade) is een regeling voor nadeelcompensatie opgenomen met de volgende elementen:

- *Beperking schadeoorzaken en voorrang*

Door een afbakening van schadeoorzaken in de regels over nadeelcompensatie in de Omgevingswet hebben deze voorrang op de regels in de Awb. Schadeoorzaken zijn bijvoorbeeld:
• een omgevingsvergunning of het weigeren daarvan, of
• een regel in het omgevingsplan.

- *Doorschuiven van het moment van overheidsaansprakelijkheid.*

Het moment van de overheidsaansprakelijkheid verschuift naar de start van een vergunning vrije activiteit of naar de vergunning.

- *Overige specifieke regelingen.*

De afdeling kent nog een aantal specifieke bepalingen. We noemen hier de bepaling van het Normaal Maatschappelijke Risico op 4% van een waardevermindering van een onroerende zaak bij een schade gevolg van activiteiten of maatregelen buiten de eigen locatie.

Motivatie

Wat zijn de keuzes voor de gemeente?

Het vaststellen van een Verordening nadeelcompensatie is niet verplicht. De VNG adviseert echter wel om een Verordening nadeelcompensatie vast te stellen. Zonder deze verordening kan een gemeente bijvoorbeeld geen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag heffen. Door de Verordening nadeelcompensatie ontstaan geen nieuwe administratieve lasten.

Vooropgesteld wordt dat de overheid niet verplicht is om iedere schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, (in zijn geheel) te vergoeden. Dat overheidsingrijpen voor sommige burgers en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben, is namelijk onvermijdelijk. Tot op zekere hoogte moeten deze gevolgen dus worden geaccepteerd (dit is het ‘normaal maatschappelijk risico’ hierna nmr). Inwoners die door rechtmatig overheidsoptreden schade lijden, die uitgaat boven het nmr en in vergelijking tot anderen onevenredig zwaar worden getroffen, kunnen desgevraagd schadevergoeding ontvangen. De hoogte daarvan moet in zo’n geval redelijk zijn.

De schadevergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend de volledige schade. Dit in tegenstelling tot onrechtmatig handelen, waarbij het wél vergoeden van de volledige schade het uitgangspunt is.

Het voorstel is een verordening nadeelcompensatie vast te stellen. De redenen hiervoor zijn:

• Er moet per geval over de wijze van advisering over de aanvraag worden besloten. Met een verordening kan het wel of niet inschakelen van deskundigen of een adviescommissie worden geregeld.
• Een verordening geeft ook de mogelijkheid een aantal andere zaken te regelen.
• Als er geen regeling wordt vastgesteld, kan er geen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag worden geheven. Het vragen van een recht kan een drempel opleveren voor het indienen van een aanvraag wat de administratieve lasten beperkt.

Met de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeente de keuze om het beleid via de systematiek van de Omgevingswet vast te stellen. Dit betekent als het ware een vorm van getrapte beleidsvorming: van de Omgevingsvisie, via Omgevingsplan naar concrete programma’s. Met deze wijze van vastleggen van het beleid, wordt het beleid daarmee ook onder de nadeelcompensatieregeling van de Omgevingswet gebracht.
Voordeel hiervan is dat geen aanvragen om schadevergoeding aan de orde komen gedurende de

visiefase. Pas in de uitvoeringsfase, als er bijvoorbeeld sprake is van een omgevingsvergunning, hebben aanvragen om schadevergoeding kans van slagen. Het besluitvormingsproces voor het opstellen van beleid kan daardoor transparant en interactief plaatsvinden, zonder kans op nadeelcompensatie.

Leg je het beleid vast via een Omgevingsvisie of programma, dan moet het beleid aan de (over het algemeen beperkte) inhoudelijke en procedurele vereisten voor het betreffende instrument voldoen. Tevens moet in het beleid worden opgenomen dat het (een onderdeel van) een Omgevingsvisie of programma in de zin van de Omgevingswet is. Beleid via de Omgevingswet geeft daarmee minder risico op nadeelcompensatie dan via de autonome bevoegdheid met losse sectorale beleidsnota's.

Implementatiekeuzes bij de vaststelling van verordening.

Er is door de VNG een modelverordening opgesteld. Deze beperkt zich tot nadeelcompensatie op grond van de Awb en de Omgevingswet. Het is mogelijk om in de verordening een aantal andere zaken mee te nemen. Hieronder worden een aantal specifieke onderdelen en de daarin gemaakte keuzes benoemd:

1. *Toepassingsbereik*.
Voor de ondergrondse infrastructuur is een specifieke regeling van kracht: de Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen gemeente Oldambt 2021, vastgesteld op 10 november 2020.

Om de werking van die regeling te continueren is deze specifiek opgenomen in lid 2 van artikel 1 van de Verordening Nadeelcompensatie

2. *Hoogte van bedrag bij recht voor het in behandeling nemen van de aanvraag (vorm van leges)*.
In de Awb regeling is er sprake van een recht van maximaal € 500,=, terug te betalen bij toewijzing van de aanvraag. De huidige regeling voor planschade in de Wro kent een recht van € 300,=, te verhogen of verlagen met twee/derde (en dan is het maximaal € 500,=). In de Procedureverordening planschade Oldambt heeft de raad het recht vastgelegd op € 300,=. Er zijn geen redenen voor verhoging.
In het voorgestelde besluit is daarom een bedrag van € 300,= als recht opgenomen. Opgemerkt wordt dat alleen de hoogte kan worden bepaald; er kunnen geen andere factoren worden aangewezen die de hoogte van het bedrag bepalen (bijvoorbeeld inkomen).

3. *Indieningsvereisten.*
Er kunnen extra indieningsvereisten worden gesteld, bijvoorbeeld een (elektronisch) formulier en een nadere aanduiding van te leveren stukken, specifiek ten aanzien van schadeclaims wegens winst- of inkomstenderving of gederfde huurinkomsten. Hiermee kan worden bereikt dat een aanvraag correct wordt ingediend. Deze indieningsvereisten zijn in de verordening opgenomen.

4. *Adviescommissie.*
In tegenstelling tot de huidige Wro-wetgeving is er geen verplichting meer (extern) advies in te winnen. Er bestaat de mogelijkheid om eenvoudige aanvragen zelf af te handelen, mogelijk met inhuur van gedeeltelijke expertise. Dit is mogelijk als er wordt geoordeeld dat er intern voldoende deskundigheid aanwezig is. Het heeft voor eenvoudige gevallen de voorkeur om aanvragen om schadevergoeding snel, en dus zonder adviescommissie, af te handelen. Dit ook in verband met de kosten voor het instellen van de adviescommissie, in verhouding tot het uit te betalen bedrag.
De verordening opent de mogelijkheid tot het instellen door ons college van een adviescommissie. Op dit moment hebben wij nog geen beeld over de noodzaak tot het instellen ervan. Het is voor ons een vraag of er zich en hoeveel aanvragen worden ingediend waarvoor de deskundigheid van een adviescommissie nodig is. Wij zullen ons hierover beraden en u hierover nader informeren.

5. *Normaal maatschappelijk risico*.
Voor schade, zoals verlies van inkomsten als gevolg van besluiten of feitelijke handelingen, is er geen nadere invulling gegeven van een hoogte van het bedrag van het normaal maatschappelijk risico. Hierover kunnen beleidsregels worden opgesteld als er frequent aanvragen worden gedaan. Dit is niet het geval in de gemeente Oldambt.

Hoewel er, vanwege de invoering van de wettelijke regeling en de tijdsgeest, - mogelijk sprake zal zijn van meer aanspraken voor schade, zal dat niet leiden tot de noodzaak van nadere regels.

Betrokkenheid (externe) partners

n.v.t.

Consequenties

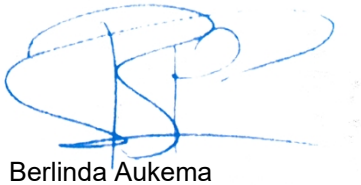
Zoals reeds gemeld is een verordening vereist voor het heffen van een recht bij het in behandeling nemen van de aanvraag en het regelen van een aantal meer procedurele zaken.

Vervolg

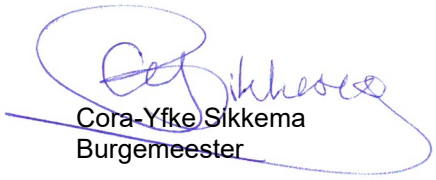
Het besluit tot vaststelling van de Verordening wordt op gebruikelijke wijze bekendgemaakt.
Het besluit treedt in werking gelijk met de Wet houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet) en titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht.
De Procedureverordening advisering voor tegemoetkoming in planschade gemeente Oldambt wordt ingetrokken.

Winschoten, 21 december 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021,

gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet;

Besluit

Vast te stellen de
Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

Winschoten, 31 januari 2022.

De raad van de gemeente Oldambt,

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Nadeelcompensatie

Agendapunt

Zaaknummer
105171-2021

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt van 21 december 2021;

gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet;

B e s l u i t:

Vast te stellen de *Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022*

Artikel 1. Toepassingsbereik

1. Deze verordening heeft betrekking op aanvragen om schadevergoeding als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, waarvan de aanvrager stelt dat die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan van de gemeente.
2. Deze verordening heeft geen betrekking op aanvragen om schadevergoeding waarop van toepassing is de Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen gemeente Oldambt 2021, vastgesteld op 10 november 2020.

Artikel 2. Heffen recht

Voor het in behandeling nemen van de aanvraag om schadevergoeding wordt een recht van € 300,- geheven.

Artikel 3. Aanvraag

1. De aanvrager van schadevergoeding maakt gebruik van een door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld (elektronisch) aanvraagformulier.
2. In aanvulling op artikel 4:127 van de Algemene wet bestuursrecht bevat een aanvraag mede:
    a. als het schade betreft wegens winst- of inkomstenderving: jaarrekeningen over het jaar waarin schade is geleden en voor zover van toepassing de drie daaraan voorafgaande jaren en de aanslagen vennootschapsbelasting of inkomstenbelasting;
    b. als het schade betreft wegens gederfde huurinkomsten: een afschrift van de huurovereenkomst of gebruiksovereenkomst en een eigendomsakte.

Artikel 4. Adviescommissie

1. Het bestuursorgaan wint slechts advies in bij een adviescommissie voor zover dat naar zijn oordeel noodzakelijk is om op de aanvraag om schadevergoeding te kunnen beslissen.
2. Advies als bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval niet ingewonnen als:
    a. de aanvraag naar het oordeel van het bestuursorgaan kennelijk ongegrond is, omdat zich kennelijk een weigeringsgrond voordoet als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
    b. de schade kennelijk niet kan worden toegerekend aan een door het bestuursorgaan genomen besluit of verrichte handeling;
    c. de aanvraag naar het oordeel van het bestuursorgaan voldoende gelijkenis vertoont met andere aanvragen waarvoor al advies is uitgebracht;
    d. de schadevergoeding kennelijk minder bedraagt dan € 500,- bij een aanvraag van een natuurlijke rechtspersoon of € 1.000,- bij een aanvraag van een zakelijke rechtspersoon;
    e. naar het oordeel van het bestuursorgaan in de gemeentelijke organisatie voldoende deskundigheid voor de beoordeling van de aanvraag aanwezig is.
3. Een adviescommissie bestaat uit een of meer deskundigen.
4. Een adviescommissie kan worden benoemd als:
    a. vaste commissie, waarbij de leden door burgemeester en wethouders voor een termijn van maximaal vier jaar worden benoemd met de mogelijkheid tot herbenoeming voor maximaal vier jaar, of
    b. tijdelijke commissie voor advisering met betrekking tot een of meer aanvragen, door het bestuursorgaan dat de aanvragen behandelt.

Artikel 5. Procedure

1. Als advies wordt ingewonnen bij een adviescommissie, informeert het bestuursorgaan de aanvrager en belanghebbenden.
2. Bij de toepassing van de artikelen 4:7 en 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht wordt naast de aanvrager voor zover van toepassing betrokken:
    a. degene die de activiteit verricht en met wie een overeenkomst als bedoeld in artikel 13.3c, eerste lid, van de Omgevingswet is gesloten, en
    b. als sprake is van een schadeveroorzakend besluit naar aanleiding van een aanvraag, zoals geregeld in artikel 13.3d van de Omgevingswet, de

aanvrager van dat besluit of degene die de toegestane activiteit verricht, tenzij:

i. de schadevergoeding redelijkerwijze voor rekening behoort te blijven van het bestuursorgaan, of
ii. de schadevergoeding voldoende op een andere manier is verzekerd.

Artikel 6. Uitbetaling

Bij geheel of gedeeltelijke toewijzing van een aanvraag om schadevergoeding, wordt de toegewezen schadevergoeding uiterlijk betaald bij het onherroepelijk worden van het besluit op de aanvraag.

Artikel 7. Aanvraag voorschot

Het bestuursorgaan kan, vooruitlopend op de beslissing op een aanvraag om schadevergoeding, een voorschot verlenen als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een verplichting tot betaling zal worden vastgesteld.

Artikel 8. Intrekking oude regeling

De Procedureverordening advisering voor tegemoetkoming in planschade gemeente Oldambt wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking gelijk met de Wet houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet) en titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening nadeelcompensatie Oldambt 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 31 januari 2022.

De griffier, De voorzitter,

J. van der Meer C.Y. Sikkema

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1249
Extern Zaak ID	1895ESUITE1052322021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.i
Titel	Raadsvoorstel inzake Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet (105232-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9i Raadsvoorstel inzake Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**
BOB - Raadsvergadering	28 februari 2022

Voorgesteld besluit

I. De bevoegdheid tot het vaststellen van (delen van) het omgevingsplan in de volgende gevallen te delegeren aan het college:
a. noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is;
b. het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning (art.4.17 Omgevingswet);
c. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan
opgenomen was.
d. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van de in het Omgevingsplan te stellen regels.
II. Dit besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

Besluit

het raadsvoorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van de raadsvergadering van maandag 28 februari 2022.

gemeente
Oldambt

Raadsvoorstel

Onderwerp	Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	105232-2021:018779
Steller	Jan Samberg
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	--
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** I. De bevoegdheid tot het vaststellen van (delen van) het omgevingsplan in de volgende gevallen te delegeren aan het college: a. noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is; b. het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning (art.4.17 Omgevingswet); c. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan opgenomen was. d. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van de in het Omgevingsplan te stellen regels. II. Dit besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).
Samenvatting	Met de naderende invoering van de Omgevingswet worden 6 onderwerpen voorgelegd waarover de gemeenteraad een besluit moet nemen om de wet te kunnen uitvoeren. Dit voorstel gaat over het delegeren van drie bevoegdheden aan het college. Overwegingen van geen aantasting van de kaderstellende rol van de gemeenteraad, beperkte beleidsvrijheid en efficiency geven reden om tot de delegatie van de vier bevoegdheden te besluiten.
Bijlage(n)	--

AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

I. Inleiding op de Omgevingswet.

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om bij de invoering van de Omgevingswet de delegatie van een aantal bevoegdheden van de raad aan het college vast te stellen. Dit is een van de zes voorstellen die allen betrekking hebben op of het gevolg zijn van de invoering van de Omgevingswet. In deze inleiding wordt eerst een kort overzicht geschetst van de inhoud en het doel van de Omgevingswet. Vervolgens wordt ingegaan op waar we in de gemeente Oldambt nu staan qua voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt tevens aangegeven welke beleidskeuzes reeds gemaakt zijn en welke keuzes nog gemaakt zullen worden.

De zes voorstellen worden gelijktijdig aan u voorgelegd; van al deze zes voorstellen is de inleiding gelijkluidend. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges
5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Verordening voor Nadeelcompensatie.

De invulling van deze onderwerpen is op een tweetal beeldvormende avonden, respectievelijk 20 april en 28 september 2021, besproken met uw gemeenteraad.

Waarom ook al weer een Omgevingswet?
In Nederland hebben we een groot aantal wetten en regelingen die van toepassing zijn op het fysieke domein, zoals de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) Wet ruimtelijke ordening, de Wet Bodembescherming, de Waterwet, de Wet Natuurbescherming, de Erfgoedwet, het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit.

Door al deze wetten en hun eigen procedures, kan de ontwikkeling van plannen traag verlopen en zijn regels soms strijdig aan elkaar. Dit maakt het lastig om gewenste ontwikkelingen ruimte te geven en een adequate bescherming te bieden aan wat waardevol is. Initiatiefnemers en belanghebbenden zien daardoor soms door de bomen het bos niet meer.
De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein.

Wat is het doel van de Omgevingswet?
Het hoofddoel van de wet is het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er zijn een aantal nevendoelen:
- vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht
- de leefomgeving staat centraal en inwoners worden hierbij betrokken
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Wat zijn de consequenties van de Omgevingswet?
De invoering van de wet heeft grote consequenties voor de gemeenten. Het is niet alleen een wetstechnische operatie, het is vooral ook een wet die een andere manier van werken vraagt. We gaan binnen acht weken integraal gewogen besluiten nemen, ook bij complexe aanvragen. We zullen rekening gaan houden met participatie-eisen en we gaan nog meer werken vanuit het principe ‘ja, mits’.

Daarnaast moeten initiatiefnemers met ‘een druk op de knop’ kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke ruimte en voor welke activiteiten vergunningen nodig zijn of meldingen gedaan moeten worden. Deze kunnen vervolgens eenvoudig worden aangevraagd via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Tot slot veranderen ook op een aantal onderdelen taken en bevoegdheden tussen college en raad. In sommige gevallen verschuift zelfs de bevoegd-gezag-rol van de een overheid naar de andere.

Wat hebben we tot nu toe gedaan in Oldambt?
In de afgelopen periode hebben we ons voorbereid op deze inwerkingtreding. Dit hele proces is in 2017 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie waarin de denkbeelden over de fysieke leefomgeving zijn beschreven.
Daarna en daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een Omgevingsplan voor het dorp Bad Nieuweschans. (Formeel is dit nog een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, gebaseerd op de Crisis- en herstelwet, aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden).
Tevens is gewerkt aan de digitale vereisten om tijdig te kunnen aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
Er is inmiddels ook al een eerste inventarisatie gemaakt van alle huidige wetten, verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op die fysieke leefomgeving. Er zijn trainingen gevolgd, het proces rondom participatie en de in de wet genoemde houding van “ja, mits”, wordt daar waar mogelijk ook nu al ingezet.

Wat gaan we nog doen?
De gemeente Oldambt was een van de eerste gemeenten die een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Deze visie dateert van oktober 2017. Onder meer vanwege de ontwikkelingen op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en wonen, is de Omgevingsvisie toe aan een herijking. We gaan daarom in 2022 - 2023 aan de slag met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, hebben we als gemeente van rechtswege een (tijdelijk) Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan bestaat dan uit alle huidige bestemmingsplannen, het archeologisch deel van de erfgoedverordeningen en wordt aangevuld met de ’oude’ rijksregels, voor zover deze niet in de Omgevingswet terugkeren. Deze rijksregels worden de ‘bruidsschat’ genoemd. Het is een tijdelijk Omgevingsplan omdat in de periode na de inwerkingtreding van de wet het definitieve Omgevingsplan zal worden opgesteld, met daarin de definitieve keuzes omtrent de te stellen regels en de vergunningplicht etc. Hiervoor hebben we tot uiterlijk 2029 de tijd.
Wij zijn bezig met het opstellen van een transitieplan: een plan van aanpak voor de wijze van het opstellen van een definitief omgevingsplan. De verwachting is dat dit transitieplan in de loop van het eerste half jaar van 2022 gereed is.
Het proces tot het opstellen van het Omgevingsplan zal dus na inwerkingtreding van de wet, mede op basis van de nieuwe Omgevingsvisie, met de nieuwe raad worden ingezet.

Welke besluiten moet de raad gaan nemen vóór de inwerkingtreding?
Er is een aantal onderwerpen waarover uw raad een besluit *moet* nemen om de wet na de inwerkingtreding te kunnen uitvoeren. Het betreft de volgende onderwerpen:
1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges

Daarnaast zijn er nog twee onderwerpen waarvoor het *gewenst* is een besluit te nemen:
5. Delegatie van bevoegdheden aan het college.
6. Wel of geen verordening voor Nadeelcompensatie.

Wat zijn de uitgangspunten bij de besluitvorming?
- *Een beleidsneutrale overgang.*

De huidige Omgevingsvisie is een visievormend document en is een beschrijving van de kernwaarden van ons gebied. Sinds de vaststelling in 2017 zijn er vele ontwikkelingen geweest waardoor de visie aan herijking toe is. Onder de nieuw te vormen visie zullen de bestaande visies voor de fysieke leefomgeving een integrale plek krijgen. Een en ander is gebaseerd op een gedegen beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van ons mooie gebied. Nu deze nieuwe visie er nog niet is, is op dit moment het uitgangspunt bij de voorstellen voor de zes onderwerpen om zoveel mogelijk uit te

gaan van een beleidsneutrale overgang.

De invoering van de Omgevingswet vergt veel van de gemeentelijke organisatie, waarbij de nadruk ligt op een goede implementatie van de processen om een goede dienstverlening te continueren. Daarbij wordt er ook gestreefd naar een verbetering van de dienstverlening. Het uitgangspunt van een beleidsneutrale overgang betekent daarom tevens dat er geleidelijk aan ervaring kan worden opgedaan met de invoering van de Omgevingswet.

- *Rol van de gemeenteraad.*

De gemeenteraad heeft onder de Omgevingswet een kaderstellende en controlerende rol. Het gaat hierbij om het bepalen van de centrale doelen en de beschikbare speelruimte. Dit zal met name vorm krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De uitvoering en het initiatief ligt daarbij dan bij het college en de samenleving. Hierbij hoort een controlerende rol van de raad met bijsturing op (mogelijke) effecten. Bij de voorbereiding van de besluitvorming over deze onderwerpen is deze rolverdeling als uitgangspunt geformuleerd.

Waarom nu besluitvorming?
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien per 1 juli 2022. De keuze om voorstellen eerder voor te leggen heeft een tweetal redenen:
- Door besluitvorming in januari 2022 is het oefenen met de uitvoering van de Omgevingswet in het komende half jaar beter uit te voeren. Er wordt immers gewerkt met de wijze waarop processen zijn bepaald. Specifiek geldt dit voor het adviesrecht en de participatie.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen met waarschijnlijk een wijziging in de samenstelling van de gemeenteraad. Tot nu toe is uw gemeenteraad via de informatieavonden betrokken geweest bij de voorbereidingen. Het is de vraag of er voor de nieuw gemeenteraad voldoende tijd is om zich op een goede manier te kunnen voorbereiden op de invoering. Vanwege het beleidsneutrale karakter van de voorstellen is er ook geen noodzaak om besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.

II. Delegatie van bevoegdheden.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege het Omgevingsplan. In dit Omgevingsplan worden alle ruimtelijke regels uit bestaande gemeentelijke instrumenten -zoals de huidige bestemmingsplannen- samengevoegd. Het Rijk voegt daar nog huidige rijksregels aan toe die op deze wijze een gemeentelijke bevoegdheid worden; dit wordt de ‘bruidsschat’ genoemd. Dit Omgevingsplan zal een tijdelijk Omgevingsplan zijn en zal blijven bestaan totdat uw raad het definitieve plan heeft vastgesteld. Op dit moment is de richting dat er per gemeente uiterlijk eind 2029 een gemeentelijk dekkend definitief Omgevingsplan moet zijn, eerder mag uiteraard.

We zijn ter voorbereiding op het definitieve Omgevingsplan bezig met het opstellen van een Transitieplan. Hierin formuleren we de wijze waarop we het definitieve Omgevingsplan willen gaan vormgeven. Inschatting is dat het Omgevingsplan in delen zal worden opgesteld. We houden daarbij rekening met de mogelijkheid tot wijzigingen van het Omgevingsplan als gevolg van de planvorming voor nieuwe initiatieven.

Bij de Omgevingswet is rekening gehouden met de mogelijkheden van delegatie van de bevoegdheden van de raad, tot het vaststellen van delen van het Omgevingsplan, aan het college (artikel 2.8). Delegatie houdt in dat een bevoegdheid én de verantwoordelijkheid hiervoor, wordt overgedragen aan een ander orgaan. De controlerende functie van de raad blijft overigens altijd bestaan.

Voorgesteld wordt om een aantal bevoegdheden te delegeren van uw raad naar het college.

De Omgevingswet kent nog één andere specifieke delegatiebevoegdheid, namelijk voor de delegatie van het vaststellen van een voorbereidingsbesluit. Deze mogelijkheid staat opgenomen in art. 4.14, lid 5 van Omgevingswet.

Motivatie

Delegatie algemeen.

De gemeenteraad is het bevoegd gezag voor het wijzigen van het Omgevingsplan. De gemeenteraad kan deze bevoegdheid (voor een deel) delegeren aan het college. Daarmee wordt voorkomen dat uw raad met elke wijziging belast wordt door daar een besluit over te moeten nemen. De grondslag hiervoor ligt in artikel 2.8 Omgevingswet. De eerste twee wijzigingen betreffende opnemen hogere regelgeving en onherroepelijke omgevingsvergunningen zijn feitelijk alleen uitvoeringsgericht. Er is geen enkele beleidsvrijheid. Omdat deze wijzigingen niet kader stellend zijn, is delegatie een logische stap.

Het voorstel is om de bevoegdheid tot het vaststellen van (delen van) het omgevingsplan in de volgende gevallen te delegeren aan het college:
a. Noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is;
b. Het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning (art.4.17 Omgevingswet);
c. Het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan opgenomen was.
d. Het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van de in het Omgevingsplan te stellen regels

Ad a. Noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is.
In de periode na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen er zich ongetwijfeld wijzigingen in wet- en regelgeving aandienen, waardoor het Omgevingsplan zal moeten worden aangepast. Voorgesteld wordt om de bevoegdheid tot het wijzingen van het Omgevingsplan als gevolg van wijzigingen die geen beleidsvrijheid betreffen te delegeren.

Ad b. Het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning
Het Omgevingsplan moet uiterlijk vijf jaren na het inwerking treden van een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning worden aangepast (art. 4.17 Ow). Mogelijk dat zich praktisch wel al vroegtijdig een wens ontstaat tot opname ervan in het Omgevingsplan.

Ad c. Toepassen van de in bestemmingsplannen opgenomen wijzings- en uitwerkingsbevoegdheden.
In de huidige bestemmingsplannen staan wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden. Er is geen overgangsrecht dat deze na inwerkingtreding van de Omgevingswet nog gebruikt worden. Hierbij is er sprake van een eerder door de raad aan het college gegeven taak. Het originele bestemmingsplan omvat het vastgesteld kader met de voorwaarden waaronder een uitwerking of wijziging plaats vinden. Delegatie aan het college geeft de mogelijkheid tot uitvoering van de wijziging of uitwerking met een wijziging van het Omgevingsplan onder de regels van de Omgevingswet.

Ad d. Delegatie voorbereidingsbesluit.
Ontwikkelingen zijn niet altijd gewenst: zeker niet wanneer er andere plannen zijn voor de gronden. Het is dan niet wenselijk dat, vóór de inwerkingtreding van een wijziging van het omgevingsplan dat de nieuwe plannen mogelijk maakt, aanvragen worden ingediend die de plannen frustreren. Om dat te voorkomen kan de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit nemen. Dat is een relatief eenvoudig besluit waarbij de gemeenteraad verklaart dat voor een bepaald gebied voorbeschermingsregels worden toegevoegd, die ertoe strekken te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van het doel van de nieuwe plannen. Het gaat hierbij om het verbod op het realiseren van een activiteit of een verbod om behoudens een vergunning een activiteit te realiseren. Dit mag alleen activiteiten betreffen die nog niet plaatsvinden. Er is eigenlijk sprake van een bevriezing van de bestaande situatie.
De voorbeschermingsregels gelden maximaal 1,5 jaar, maar vervallen eerder wanneer een besluit tot wijziging van het omgevingsplan in werking treedt.
Wordt er een aanvraag ingediend die in strijd is met de voorbereidingsregels, dan zal deze geweigerd worden.

De bevoegdheid kan onder de Omgevingswet worden gedelegeerd aan het college; onder de Wet ruimtelijke ordening bestaat deze mogelijkheid niet. In de nieuwe wet is dit opgenomen omdat het college een omgevingsplan voorbereidt en daarmee goed in staat is om op een effectieve wijze een

voorbereidingsbesluit te nemen. De kaderstellende rol van de raad blijft overeind: het is de raad die bij de vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan een besluit neemt over de toedeling van de functies en daaraan verbonden activiteiten en regels.

De efficiency, tijdswinst, de tijdelijkheid van het besluit en de definitieve besluitvorming bij de raad zijn redenen om de bevoegdheid te delegeren.

Betrokkenheid (externe) partners

--

Consequenties

Als alternatief zou de gemeenteraad ervoor kunnen kiezen om geen of minder gevallen te delegeren aan het college, maar in dat geval zouden die situaties dus allemaal aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd. Dat leidt tot een langere proceduretijd voor initiatiefnemers en geeft een extra druk op de agenda van de gemeenteraad.

Vervolg

Het besluit tot het delegeren van bevoegdheden treedt in werking gelijk met de Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

Winschoten, 21 december 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021

gelet op artikel 2.8 en artikel 4.14 van de Omgevingswet

Besluit

I. De bevoegdheid tot het vaststellen van (delen van) het omgevingsplan in de volgende gevallen te delegeren aan het college:
a. noodzakelijke wijzigingen als gevolg van gewijzigde hogere wet- en regelgeving waarbij er geen beleidsvrijheid is;
b. het aanpassen van het omgevingsplan conform een verleende onherroepelijke omgevingsvergunning (art.4.17 Omgevingswet);
c. het aanpassen van het omgevingsplan voor zover dat onder de wet ruimtelijke ordening als wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan opgenomen was.
d. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van de in het Omgevingsplan te stellen regels.

II. Dit besluit treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Delegatie bevoegdheden op grond van de Omgevingswet

Agendapunt

Zaaknummer
105232-2021:018779

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1250
Extern Zaak ID	1895ESUITE1053462021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.j
Titel	Raadsvoorstel inzake Participatie onder de Omgevingswet (105346-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9j Raadsvoorstel inzake Participatie onder de Omgevingswet
9j.1 Participatiebeleid onder de Omgevingswet
9j.2 Oldambster leidraad voor een stappenplan bij participatie
9j.3 Afdruk van de invulling van de tool met een voorbeeld

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**
BOB - Raadsvergadering	28 februari 2022

Voorgesteld besluit

1. Vast te stellen de notitie “Participatiebeleid onder de Omgevingswet” en de bijbehorende bijlagen, met daarin participatiebeleid onder de Omgevingswet en de aanwijzing van gevallen waarin sprake is van verplichte participatie.

Besluit

het raadsvoorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van de raadsvergadering van maandag 28 februari 2022.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Participatie onder de Omgevingswet
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	105346-2021
Steller	Jan Samberg
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Vaststelling “Visie op participatie, De Oldambtster kijk”
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. Vast te stellen de notitie “Participatiebeleid onder de Omgevingswet” en de bijbehorende bijlagen, met daarin participatiebeleid onder de Omgevingswet en de aanwijzing van gevallen waarin sprake is van verplichte participatie.
Samenvatting	Met de naderende invoering van de Omgevingswet worden zes onderwerpen voorgelegd waarover de gemeenteraad een besluit moet nemen om de wet te kunnen uitvoeren. Dit voorstel gaat over Participatie onder de Omgevingswet. De vast te stellen notitie “Participatiebeleid onder de Omgevingswet” bevat een omschrijving van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het participatiebeleid onder die wet. Voor de instrumenten Omgevingsvisie, Omgevingsplan en Programma is het uitgangspunt het algemene beleid voor participatie van de gemeente in de “Visie op participatie, De Oldambtster kijk”, zoals die op 15 november 2021 door uw gemeenteraad is vastgesteld. Voor aanvragen om een omgevingsvergunning is bij de niet volgens de wet verplichte participatie het stimuleren de richting. Hiertoe is een Oldambtster leidraad voor een stappenplan bij participatie opgesteld. Bij de wel verplichte participatie voor door de raad aan te wijzen gevallen

	van buitenplanse omgevingsactiviteiten wordt gebruik gemaakt van de zgn. Think-consistent tool voor het beoordelen of er voldoende aan participatie is gedaan. Specifiek wordt voorgesteld de lijst aan te wijzen van gevallen van verplichte participatie bij een buitenplanse omgevingsactiviteit, waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Deze lijst is opgenomen in de notitie 'Participatiebeleid onder de Omgevingswet', die ter besluitvorming voor ligt.
Bijlage(n)	1. Participatiebeleid onder de Omgevingswet. 2. Bijlage bij de Notitie: Oldambster leidraad voor een stappenplan bij participatie. 3. Bijlage bij de Notitie: Afdruk van de invulling van de tool met een voorbeeld.
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

I. Inleiding op de Omgevingswet.

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om bij de invoering van de Omgevingswet de participatie bij een aantal vergunningen verplicht te stellen en tevens om participatiebeleid onder de Omgevingswet vast te stellen. Dit is een van de zes voorstellen die allen betrekking hebben op of het gevolg zijn van de invoering van de Omgevingswet. In deze inleiding wordt eerst een kort overzicht geschetst van de inhoud en het doel van de Omgevingswet. Vervolgens wordt ingegaan op waar we in de gemeente Oldambt nu staan qua voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt tevens aangegeven welke beleidskeuzes reeds gemaakt zijn en welke keuzes nog gemaakt zullen worden.

De zes voorstellen worden gelijktijdig aan u voorgelegd; van al deze zes voorstellen is de inleiding gelijkluidend. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges
5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Verordening voor Nadeelcompensatie.

De invulling van deze onderwerpen is op een tweetal beeldvormende avonden, respectievelijk 20 april en 28 september 2021, besproken met uw gemeenteraad.

Waarom ook al weer een Omgevingswet?
In Nederland hebben we een groot aantal wetten en regelingen die van toepassing zijn op het fysieke domein, zoals de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) Wet ruimtelijke ordening, de Wet Bodembescherming, de Waterwet, de Wet Natuurbescherming, de Erfgoedwet, het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit.

Door al deze wetten en hun eigen procedures, kan de ontwikkeling van plannen traag verlopen en zijn regels soms strijdig aan elkaar. Dit maakt het lastig om gewenste ontwikkelingen ruimte te geven en een adequate bescherming te bieden aan wat waardevol is. Initiatiefnemers en belanghebbenden zien daardoor soms door de bomen het bos niet meer.
De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein.

Wat is het doel van de Omgevingswet?

Het hoofddoel van de wet is het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er zijn een aantal nevendoelen:
- vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht
- de leefomgeving staat centraal en inwoners worden hierbij betrokken
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Wat zijn de consequenties van de Omgevingswet?
De invoering van de wet heeft grote consequenties voor de gemeenten. Het is niet alleen een wetstechnische operatie, het is vooral ook een wet die een andere manier van werken vraagt. We gaan binnen acht weken integraal gewogen besluiten nemen, ook bij complexe aanvragen. We zullen rekening gaan houden met participatie-eisen en we gaan nog meer werken vanuit het principe 'ja, mits'.

Daarnaast moeten initiatiefnemers met 'een druk op de knop' kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke ruimte en voor welke activiteiten vergunningen nodig zijn of meldingen gedaan moeten worden. Deze kunnen vervolgens eenvoudig worden aangevraagd via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Tot slot veranderen ook op een aantal onderdelen taken en bevoegdheden tussen college en raad. In sommige gevallen verschuift zelfs de bevoegd-gezag-rol van de een overheid naar de andere.

Wat hebben we tot nu toe gedaan in Oldambt?
In de afgelopen periode hebben we ons voorbereid op deze inwerkingtreding. Dit hele proces is in 2017 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie waarin de denkbeelden over de fysieke leefomgeving zijn beschreven.
Daarna en daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een Omgevingsplan voor het dorp Bad Nieuweschans. (Formeel is dit nog een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, gebaseerd op de Crisis- en herstelwet, aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden).
Tevens is gewerkt aan de digitale vereisten om tijdig te kunnen aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
Er is inmiddels ook al een eerste inventarisatie gemaakt van alle huidige wetten, verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op die fysieke leefomgeving. Er zijn trainingen gevolgd, het proces rondom participatie en de in de wet genoemde houding van "ja, mits", wordt daar waar mogelijk ook nu al ingezet.

Wat gaan we nog doen?
De gemeente Oldambt was een van de eerste gemeenten die een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Deze visie dateert van oktober 2017. Onder meer vanwege de ontwikkelingen op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en wonen, is de Omgevingsvisie toe aan een herijking. We gaan daarom in 2022 - 2023 aan de slag met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, hebben we als gemeente van rechtswege een (tijdelijk) Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan bestaat dan uit alle huidige bestemmingsplannen. Het archeologisch deel van de erfgoedverordeningen wordt aangevuld met de 'oude' rijksregels. voor zover deze niet in de Omgevingswet terugkeren. Deze rijksregels wordt de 'bruidsschat' genoemd. Het is een tijdelijk Omgevingsplan omdat in de periode na de inwerkingtreding van de wet het definitieve Omgevingsplan zal worden opgesteld, met daarin de definitieve keuzes omtrent de te stellen regels en de vergunningplicht etc. Hiervoor hebben we tot uiterlijk 2029 de tijd.
Wij zijn bezig met het opstellen van een transitieplan: een plan van aanpak voor de wijze van het opstellen van een definitief omgevingsplan. De verwachting is dat dit transitieplan in de loop van het eerste half jaar van 2022 gereed is.
Het proces tot het opstellen van het Omgevingsplan zal dus na inwerkingtreding van de wet, mede op basis van de nieuwe Omgevingsvisie, met de nieuwe raad worden ingezet.

Welke besluiten moet de raad gaan nemen vóór de inwerkingtreding?
Er is een aantal onderwerpen waarover uw raad een besluit *moet* nemen om de wet na de inwerkingtreding te kunnen uitvoeren. Het betreft de volgende onderwerpen:
1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.

4. Leges

Daarnaast zijn er nog twee onderwerpen waarvoor het *gewenst* is een besluit te nemen:
5. Delegatie van bevoegdheden aan het college.
6. Wel of geen verordening voor Nadeelcompensatie.

Wat zijn de uitgangspunten bij de besluitvorming?
- *Een beleidsneutrale overgang.*

De huidige Omgevingsvisie is een visievormend document en is een beschrijving van de kernwaarden van ons gebied. Sinds de vaststelling in 2017 zijn er vele ontwikkelingen geweest waardoor de visie aan herijking toe is. Onder de nieuw te vormen visie zullen de bestaande visies voor de fysieke leefomgeving een integrale plek krijgen. Een en ander is gebaseerd op een gedegen beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van ons mooie gebied. Nu deze nieuwe visie er nog niet is, is op dit moment het uitgangspunt bij de voorstellen voor de zes onderwerpen om zoveel mogelijk uit te gaan van een beleidsneutrale overgang.

De invoering van de Omgevingswet vergt veel van de gemeentelijke organisatie, waarbij de nadruk ligt op een goede implementatie van de processen om een goede dienstverlening te continueren. Daarbij wordt er ook gestreefd naar een verbetering van de dienstverlening. Het uitgangspunt van een beleidsneutrale overgang betekent daarom tevens dat er geleidelijk aan ervaring kan worden opgedaan met de invoering van de Omgevingswet.

- *Rol van de gemeenteraad.*

De gemeenteraad heeft onder de Omgevingswet een kaderstellende en controlerende rol. Het gaat hierbij om het bepalen van de centrale doelen en de beschikbare speelruimte. Dit zal met name vorm krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De uitvoering en het initiatief ligt daarbij dan bij het college en de samenleving. Hierbij hoort een controlerende rol van de raad met bijsturing op (mogelijke) effecten. Bij de voorbereiding van de besluitvorming over deze onderwerpen is deze rolverdeling als uitgangspunt geformuleerd.

Waarom nu besluitvorming?
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien per 1 juli 2022. De keuze om voorstellen eerder voor te leggen heeft een tweetal redenen:
- Door besluitvorming in januari 2022 is het oefenen met de uitvoering van de Omgevingswet in het komende half jaar beter uit te voeren. Er wordt immers gewerkt met de wijze waarop processen zijn bepaald. Specifiek geldt dit voor het adviesrecht en de participatie.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen met waarschijnlijk een wijziging in de samenstelling van de gemeenteraad. Tot nu toe is uw gemeenteraad via de informatieavonden betrokken geweest bij de voorbereidingen. Het is de vraag of er voor de nieuw gemeenteraad voldoende tijd is om zich op een goede manier te kunnen voorbereiden op de invoering. Vanwege het beleidsneutrale karakter van de voorstellen is er ook geen noodzaak om besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.

II. Participatie onder de Omgevingswet.
Bij de totstandkoming van de Omgevingswet is landelijk het grote belang van participatie onderkend. Daarbij gaat het om de betrokkenheid van de samenleving bij initiatieven en besluitvorming. Een goed initiatief vraagt samenwerking en afstemming met bewoners, bedrijven en organisaties die ermee te maken hebben. Én om geven en nemen. Dat is een goede investering, want participatie kan tot betere plannen, meer draagvlak voor initiatieven én een snellere besluitvorming leiden.

Om dit vorm te geven, geeft de Omgevingswet en de daarmee samenhangende regelingen, regels voor participatie.

Rol gemeenteraad.
Uw raad heeft voor het onderwerp participatie specifieke bevoegdheden aangereikt gekregen op twee onderdelen.
a. Vaststellen participatiebeleid (gaat over “hoe” participatie wordt toegepast).
b. Aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (gaat over ‘wanneer’ participatie wordt toegepast bij vergunningen).

Motivatie

a. Participatiebeleid.

Om inzicht te geven aan het aspect van participatie onder de Omgevingswet is de 'Notitie participatie onder de Omgevingswet' opgesteld (zie bijlage 1). Deze notitie gaat in op de participatie bij aan uw raad toegewezen en aan ons college toegewezen bevoegdheden. Eerder hebben wij u in de stukken voor de vaststelling van de visie op participatie op 15 november 2021 toegezegd u deze notitie ter vaststelling aan te bieden. Hieraan geven nu gevolg. Hierin is tevens de lijst van gevallen opgenomen waarbij er sprake is van verplichte participatie.

Ad 1. Invulling participatie bij beleidsstukken.
Bij de vaststelling van een Omgevingsvisie, een programma en een Omgevingsplan, is er in de wetgeving een verplichting opgenomen om aan te geven op welke wijze invulling is gegeven aan het toepasselijk decentraal participatiebeleid.
Wat betreft het toepasselijk decentraal participatiebeleid: met het vaststellen van de "Visie op participatie, de Oldambster Kijk" en de bijbehorende startnotitie Werkwijze en Uitgangspunten op 15 november 2021 heeft uw gemeenteraad het algemene beleid voor participatie van de gemeente vastgesteld. Hiermee is het kader aangegeven voor de participatie bij de gemeentelijke instrumenten.

Zoals in de startnotitie Werkwijze en Uitganspunten is verwoord, zullen wij u een startnotitie aanbieden voorafgaande aan het opstellen van de Omgevingsvisie of het Omgevingsplan. Daarin wordt een voorstel opgenomen over het participatieproces met de ingrediënten die in de visie en de notitie Werkwijze en Uitgangspunten zijn opgenomen.

Bij het programma is ons college het verantwoordelijk orgaan. Eenzelfde werkwijze met een startnotitie wordt hierbij gevolgd.

Een beschrijving van de invulling en het resultaat van het participatieproces wordt opgenomen in de uiteindelijke Omgevingsvisie, Omgevingsplan en programma.

Ad 2. Participatie bij vergunningen.

a. Algemene lijn bij een omgevingsvergunning.
Bij omgevingsvergunningen is het college het verantwoordelijk orgaan voor het besluit. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de participatie. Er zijn regels opgesteld voor de initiatiefnemer hoe te handelen. De basis hierbij is dat participatie maatwerk is en de impact van een initiatief van belang is. Daarom schrijft de wet niet voor hóe de participatie moet plaatsvinden. De wet bevat wel regels voor participatie bij de diverse instrumenten.

Voor een omgevingsvergunning is de hoofdregel dat participatie niet verplicht is. Achtergrond hiervan is dat de participatie al in een eerder stadium heeft plaatsgevonden (meestal bij de vaststelling van het omgevingsplan). Wel dient een initiatiefnemer bij een aanvraag aan te geven of er participatie heeft plaats gevonden.

Om te streven naar bevordering van de participatie bij een omgevingsvergunning daartoe is een Oldambster leidraad voor een stappenplan bij participatie opgesteld (zie de bijlage 2). Bedoeling is dat wij deze leidraad vaststellen als stimulering voor het tot stand brengen van participatie bij vergunningen en deze breed onder de aandacht brengt.

b. Specifiek ten aanzien van een buitenplanse omgevingsactiviteit.
Een specifieke situatie doet zich voor bij door uw raad aan te wijzen gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. De buitenplanse omgevingsplanactiviteit is een activiteit waarvoor op basis van het Omgevingsplan geen vergunning kan worden verleend (strijdigheid met het plan).

- <u>Aanwijzing van gevallen.</u>

Het tweede gedeelte van dit voorstel gaat specifiek in op de aanwijzing van de gevallen door uw raad.

In de Omgevingswet is bepaald de mogelijkheid van aanwijzing door de raad van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten. Dat staat in artikel 16.55, lid 7. Er is bij deze aanwijzing sprake van een

mogelijkheid: de gemeenteraad kán gevallen aanwijzen. De keus ligt voor of er gevallen worden aangewezen of niet en zo ja, wat is de maatstaf voor de aanwijzing.

Om te komen tot een besluit over de aanwijzing zijn de volgende criteria opgesteld.

- De verantwoordelijkheid voor de participatie ligt bij de initiatiefnemer;
- In de overkoepelende visie voor participatie wordt voor de gemeente gestreefd naar maximale participatie. Dit leidt tot het aanwijzen van gevallen;
- Beperkte gevolgen voor de fysieke leefomgeving en weinig betrokkenen kunnen een reden zijn voor beperking van de aanwijzing. In de geest van de wet is dan verplichte participatie minder logisch. Impact van een initiatief wordt bepaald door factoren als omvang, het maatschappelijk belang van een initiatief en de mate van hinder.

De raad kan gevallen aanwijzen waarbij er sprake is van (bindend) adviesrecht van de raad bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse activiteit. Op zich is een uitgangspunt van een aansluiting van beide lijsten logisch. Maar impact kan wel een andere betekenis hebben bij participatie dan bij het adviesrecht. Bij het adviesrecht staat de rolverdeling tussen de raad en het college voorop. Dit gebeurt mede op basis van visies en dergelijke. Bij de participatie is de impact veel meer ingegeven door zaken als omvang en hinder (in de zin van de mogelijkheid van enig nadeel voor anderen in de omgeving).

Voor de bebouwde kom is de lijst van gevallen voor adviesrecht beperkt. Specifiek kan bij activiteiten binnen de bebouwde kom er wel sprake zijn van hinder waardoor verplichte participatie wel in beeld komt. Buiten de bebouwde kom is de lijst van gevallen voor advies meer omvangrijk en is aanwijzing van dezelfde gevallen logisch.

- <u>Beoordeling mate van participatie.</u>

De beoordelingsgrond voor ons college bij de aanvraag is of er voldoende participatie is verricht. Het gaat bij de beoordeling niet om de wijze waarop de participatie is uitgevoerd. Omdat het om gevallen gaat waarin er sprake is van een grotere impact en specifiek de mate van participatie van belang is, is gezocht hoe hieraan invulling te geven.

Wij willen hiervoor gebruik maken van de zgn. *Think-consistent tool* (zie de bijlage 3 voor de afdruk van de invulling van de tool met hierbij een voorbeeld). Met deze tool kan de mate van de nodige participatie worden bepaald op basis van een aantal factoren, waaronder de impact.
Dit leidt tot criteria voor de beoordeling van de mate van de nodige participatie, zoals die in de notitie zijn benoemd.

Voorgesteld wordt de notitie ‘Participatie onder de Omgevingswet’ vast te stellen

Betrokkenheid (externe) partners

--

Consequenties

Met het aanwijzen van de gevallen wordt aangegeven in welke gevallen participatie verplicht is bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse activiteit

Vervolg

Het besluit tot aanwijzing van de gevallen treedt in werking gelijk met de Wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

Winschoten, 21 december 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021;

gelet op het bepaalde van de Omgevingswet en daarmee samenhangende regelgeving;

Besluit:

1. Vast te stellen de notitie “Participatiebeleid onder de Omgevingswet” en de bijbehorende bijlagen, met daarin participatiebeleid onder de Omgevingswet en de aanwijzing van gevallen waarin sprake is van verplichte participatie.

Winschoten, 31 januari 2022.

De raad van de gemeente Oldambt,

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Participatie onder de Omgevingswet

Agendapunt

Zaaknummer
105346-20216

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Participatiebeleid onder de Omgevingswet.

1. Inleiding

Bij de totstandkoming van de Omgevingswet is landelijk het grote belang van participatie onderkend. Daarbij gaat het om de betrokkenheid van de samenleving bij initiatieven en besluitvorming. Een goed initiatief vraagt samenwerking en afstemming met bewoners, bedrijven en organisaties die ermee te maken hebben. Dat is een goede investering, want participatie kan tot betere plannen, meer draagvlak voor initiatieven én een snellere besluitvorming leiden.

Om dit vorm te geven, geeft de Omgevingswet en de daarmee samenhangende regelingen, regels voor participatie. Bij de vaststelling van een omgevingsvisie, een programma en een omgevingsplan, is er de verplichting aan te geven op welke wijze invulling is gegeven aan het decentraal participatiebeleid. Dit vanuit de basis dat participatie maatwerk is en de impact van een initiatief van belang is. Daarom schrijft de wet niet voor hóe de participatie moet plaatsvinden.

Deze notitie is bedoeld om die participatie en het participatiebeleid vorm te geven. Omdat met de invoering van de Omgevingswet er op een aantal onderdelen duidelijkheid wordt verwacht over hoe de gemeente hiermee omgaat, is deze notitie hierop gericht. Deze vormen van participatie hoeven echter niet beperkt te blijven tot de uitvoering van de Omgevingswet.

2. Proces

Een eerste aanzet van deze notitie is door een interne werkgroep binnen de structuur van het Programma Omgevingswet opgesteld. Na een akkoord door de Stuurgroep van dit Programma (waarin onder andere twee wethouders zitting hebben) is een eerste aanzet voorgelegd op 7 juli 2021 aan de Begeleidingscommissie Quick Scan Lokale Democratie. De Begeleidingscommissie heeft zich kunnen vinden in die eerste aanzet.
Die eerste aanzet (toen genaamd Opzet participatiebeleid onder de Omgevingswet) is met een bijbehorende notitie over de gevallen van aanwijzing van verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsactiviteiten besproken in een informele raadsbijeenkomst. Deze nota is samenvoeging van de eerste aanzet met wijzigingen en gedeelten van die notitie.

3. Participatie in de Omgevingswet

In de Omgevingswet en het hieruit voortvloeiende Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling staan regels om de participatie te borgen. Zo is geregeld dat in een kennisgeving wordt aangegeven hoe het participatietraject eruit komt te zien. Ook is een motiveringsplicht opgenomen: het bevoegd gezag geeft bij het besluit aan hoe de omgeving is betrokken bij de voorbereiding, wat de resultaten daarvan zijn en hoe invulling is gegeven aan het decentraal participatiebeleid.

In de Omgevingsregeling wordt het aanvraagvereiste voor participatie bij de omgevingsvergunning uitgewerkt, om de initiatiefnemer te stimuleren aan participatie te doen.

Het bevoegd gezag heeft een visie op participatie vastgesteld en moet gemotiveerd aangeven hoe aan de gestelde voorwaarden is voldaan bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en het programma.

Op de volgende pagina wordt uiteengezet wat de hoofdregels zijn voor de participatie.

Hoofdregels over participatie:

Instrument	Regels	Wie is verantwoordelijk
Omgevingsvergunning voor een activiteit passend binnen het omgevingsplan	De initiatiefnemer moet bij de aanvraag aangeven of en zo ja hoe aan participatie is gedaan en wat de resultaten daarvan zijn. Dit is vormvrij. Het college als bevoegd gezag betrekt deze informatie bij de integrale belangenafweging (geen weigeringsgrond).	Initiatiefnemer
Omgevingsvergunning voor een door de raad aangewezen buitenplanse activiteit	In afwijking van de normale vergunning kan de gemeenteraad gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie en overleg met derden verplicht is bij een buitenplanse activiteit. Het college beoordeelt of er voldoende is geparticipeerd. Vooraf kan worden aangegeven hoe dit wordt vormgegeven.	Initiatiefnemer
Omgevingsvisie	Motiveringsplicht en een visie op participatie	Bevoegd gezag
Omgevingsplan	• Motiveringsplicht • Bij de kennisgeving wordt aangegeven hoe de participatie wordt vormgegeven.	Bevoegd gezag
Programma	Motiveringsplicht en een visie op participatie	Bevoegd gezag

4. Hoe te handelen bij de mogelijke situaties onder de Omgevingswet.

Onder de Omgevingswet kunnen we verschillende situaties definiëren waarbij het wenselijk is te participeren.

1. De omgevingsvergunning waarbij de activiteit past binnen het omgevingsplan
2. De omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, verplichte participatie in door de raad aangewezen gevallen
3. De overheid die met een beleidsvraag naar buiten treedt.

Afweging.
Er is gekozen voor de volgende structuur vanwege een aantal redenen:

- Voor inwoners moet het niet onnodig ingewikkeld zijn;
- Niet alle initiatieven zijn even groot, niet alle participatie kan dus even groot zijn;
- Wij hebben vanuit de beginselen van behoorlijk bestuur de verplichting inwoners rechtszekerheid te bieden zonder willekeur.

Door drie verschillende situaties te definiëren en het participatieproces hierop aan te passen verwachten wij elke vraag zo goed mogelijk te kunnen beoordelen zonder onredelijk veel of moeilijke zaken van elke inwoner met een initiatief te vragen. Op deze manier kan er voor elk initiatief gestructureerd gewerkt worden, zodat er voor een inwoner die deelneemt aan een participatietraject of een initiatiefnemer geen onverwachte zaken komen. Maar toch kan er maatwerk geleverd worden naar de behoefte van de initiatiefnemer, de gemeente en de omgeving.

Ad1. De omgevingsvergunning.

De omgevingsvergunning waarbij de activiteit past binnen het omgevingsplan vraagt om een lichte vorm van participatie. In het omgevingsplan is immers al aangegeven dat de activiteit wordt toegestaan op de betreffende locatie. Er is de in de wet geen verplichting opgenomen tot participatie; wel dient bij de indiening te worden aangegeven of er wel of niet is geparticipeerd.

Vanuit de gedachte van de wet van het belang dat omwonenden goed betrokken worden is er wel een stimulerende impuls nodig. Een omschrijving van een proces van participatie kan een initiatiefnemer daarbij helpen. Hiervoor is een door ons college vast te stellen Oldambster leidraad voor een stappenplan bij participatie opgesteld, waarvan de tekst in bijlage 1 is opgenomen. Deze zal nog in een vorm van een infographic worden gegoten. Deze infographic en bijbehorende uitleg zal onder de aandacht worden gebracht via de website van de gemeente en via het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat wordt gebruikt voor het indienen van de aanvraag.

Uit de tekst blijkt dat het proces bestaat uit een aantal goed te begrijpen en overzichtelijke stappen, de toelichting zorgt voor extra inhoudelijke duidelijkheid. Voor omgevingsvergunningen die binnen het omgevingsplan passen is dit voldoende. Een inwoner kan dit zelfstandig begrijpen en uitvoeren. Wij krijgen in dat geval een participatierapport aangeleverd bij de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Ad.2 Buitenplanse omgevingsplanactiviteit in door de raad aangewezen gevallen.

De buitenplanse omgevingsplanactiviteit is een activiteit waarvoor op basis van het Omgevingsplan in beginsel geen vergunning kan worden verleend. Medewerking is mogelijk als het beleid zich daartegen niet verzet. Belangrijk is dat hierbij participatie plaatsvindt, waarbij er tevens wordt aangegeven in welke situaties het verplicht is participatie uit te voeren.

1. Aanwijzing van gevallen van verplichte participatie.

Het is op basis van artikel 16.55, lid 7, van de Omgevingswet aan de gemeenteraad om gevallen aan te wijzen waarbij de sprake is van wel verplichte participatie bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, die niet door de raad zijn aangewezen, is gelijk aan die van de omgevingsvergunning, passend in het Omgevingsplan.

Om te komen tot een besluit over de aanwijzing zijn de volgende criteria opgesteld:

- De rol van de gemeente bij een omgevingsvergunning is niet regisserend. Immers de verantwoordelijkheid voor de participatie ligt bij de initiatiefnemer.
- In de overkoepelende visie voor participatie wordt voor de gemeente gestreefd naar maximale participatie. Vanwege de betrokkenheid van het college als bevoegd gezag bij een vergunning is het dan logisch een inspanning tot participatie te vragen aan een initiatiefnemer. Dit leidt tot het aanwijzen van gevallen van verplichte participatie.
- Beperkte gevolgen voor de fysieke leefomgeving en weinig betrokkenen kunnen een reden zijn voor beperking van de aanwijzing. Gevallen die maar een beperkte impact hebben zijn voor participatie eerder gelijk te stellen met op grond van het omgevingsplan toegestane activiteiten. In de geest van de wet is dan verplichte participatie minder logisch. Impact van een initiatief wordt bepaald door factoren als omvang, het maatschappelijk belang van een initiatief en de mate van hinder.

De raad kan gevallen aanwijzen waarbij er sprake is van (bindend) adviesrecht van de raad bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse activiteit .
Op zich is een uitgangspunt van een aansluiting van beide lijsten logisch. Maar impact kan wel een andere betekenis hebben bij participatie dan bij het adviesrecht. Bij het adviesrecht staat de rolverdeling tussen de raad en het college voorop. Dit gebeurt mede op basis van visies en dergelijke. Bij de participatie is de impact veel meer ingegeven door zaken als omvang en hinder (in de zin van de mogelijkheid van enig nadeel voor anderen in de omgeving).

Voor de bebouwde kom is de voorgestelde lijst van gevallen voor adviesrecht beperkt. Specifiek kan bij activiteiten binnen de bebouwde kom er wel sprake zijn van hinder waardoor verplichte participatie wel in beeld komt.
Buiten de bebouwde kom is de lijst van gevallen voor advies meer omvangrijk en is aanwijzing van dezelfde gevallen logisch.

Op basis van deze overwegingen is de volgende lijst van aan te wijzen gevallen opgesteld.

Lijst van gevallen waarvoor verplichte participatie nodig is.

Als gevallen van een verplichte participatie, als bedoeld in lid 7 van artikel 16.55 van de Omgevingswet, aan te wijzen de volgende buitenplanse omgevingsactiviteiten, waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

1. Activiteit Wonen.
a. Een toevoeging van ten minste vijf woningen binnen de bebouwde kom door nieuwbouw of vernieuwbouw van een bestaande pand.
b. Een toevoeging van een of meer woningen in het buitengebied.

2. Commerciële voorzieningen.
a. Het realiseren of met 20% vergroten van een activiteit voor detailhandel, horeca, een maatschappelijke voorziening, dienstverlening, sportinfrastructuur met een grootschalig karakter of een andere vorm van een commerciële activiteit.

3. Activiteit bedrijvigheid.
a. Het oprichten, veranderen of uitbreiden van bedrijvigheid in de bebouwde kom van een zwaardere categorie dan het Omgevingsplan toestaat.
b. Het oprichten of uitbreiden met meer dan 20% aan oppervlakte van niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied.
c. Het veranderen van bestaande niet-agrarische bedrijvigheid in een zwaardere categorie in het buitengebied.

4. Landbouw: het vestigen en uitbreiden van intensieve veehouderijen.

5. Natuur: het uitbreiden van natuur met ten minste één hectare.

6. Intensieve recreatie: het toevoegen van recreatiewoningen en activiteiten ten behoeve van intensieve recreatie met de bijbehorende voorzieningen.

Uitzondering hierop is recreatief medegebruik, zowel op terreinen als van gebouwen en bouwwerken.

7. Energie.
a. Het realiseren van een windmolen van ten minste 15 meter hoog.
b. Het realiseren van weiden of velden van zonnepanelen van ten minste 0,5 hectare.
c. Het opwekken en/of opslag van andere vormen van energie van enige omvang

8. Infrastructurele werken: het aanleggen/ bouwen van grootschalige infrastructurele (kunst)werken.

9. Evenementen.; het toekennen van de functie evenementen met een beoordeling van de fysieke effecten.

2. Beoordeling verplichte participatie.

Bij de aangewezen buitenplanse omgevingsplanactiviteit is het belangrijk dat eerst het initiatief goed in beeld gebracht wordt. Het meest voorkomende scenario is dat de initiatiefnemer in het Digitaal Stelsel Omgevingswet al de melding krijgt dat het om een afwijking gaat; hier wordt de initiatiefnemer geadviseerd een omgevingsoverleg aan te vragen bij de gemeente. Vanaf dat moment zullen de initiatiefnemer en de gemeente samen aan tafel zitten. Participatie zal ook samen ingericht gaan worden omdat er mogelijk ook politiek gevoelige zaken kunnen spelen.

Om de mate te bepalen van hoe de participatie wordt gevuld, kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde Think-consistent tool. Deze tool is ontwikkeld door de Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten (VPNG) (zie de bijlage Afdruk van de invulling van de tool met een voorbeeld).
Deze tool wordt ingezet bij de buitenplanse afwijkingen omdat deze initiatieven naar inschatting een grote impact zullen hebben. Hier is het van groot belang deze initiatieven op een eenduidige en gemotiveerde manier te beoordelen. Zo kan er goed onderbouwd een participatietraject opgezet worden dat recht doet aan de initiatiefnemer, het initiatief en de inwoners die er mee te maken hebben. In de tool is aandacht voor politieke gevoeligheid, overlast voor de omgeving, de omvang en impact van een initiatief, de gewenste betrokkenheid van de overheid en de mate waarin het initiatief bijdraagt aan de lokale samenleving. De uitkomst van invulling van deze tool leidt tot een vorm van participatie. Bij een hoger niveau dan 2 wordt een plan van aanpak nodig waarin zowel gemeente als initiatiefnemer weten hoe het proces er verder uit zal zien en waar de werkzaamheden voor de verschillende partijen liggen. De gemeente kan altijd extra ondersteunen wanneer de initiatiefnemer zelf niet in staat blijkt te zijn een goede participatie te organiseren.

Op basis van de tool zal ook worden beoordeeld of er voldoende participatie is verricht. Een negatieve beoordeling kan na een mogelijkheid van herstel leiden tot een buiten behandeling stellen op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht.

In de tool wordt voor het bepalen van de uitkomst gebruikt gemaakt van 4 factoren:
1. Grootte initiatief: variërend van een kleine functiewijziging tot een grootschalige ingreep.
2. Mate van maatschappelijke aandacht: variërend van niet of nauwelijks tot zeer veel maatschappelijke aandacht of politieke spanning.
3. Versterking samenleving: variërend van geen of weinig profijt tot een grote bijdrage aan de samenleving.
4. Mate van hinder en andere gevolgen: dit gaat om zaken als overlast maar ook gevolgen op ideëel gebied.

De optelsom van de factoren leidt tot een uitkomst tot één van de vier vormen van participatie.

Deze uitkomst kan zijn.
- Geen participatie;
- Beperkte participatie
- Participatie
- Intensieve participatie.

Blijkt uit de aanvraag dat de uitkomst is behaald, dan is er sprake geweest van voldoende participatie.

Ad. 3. De overheid treedt naar buiten
De overheid is onder de Omgevingswet voor de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de programma's verplicht inwoners te betrekken. Afhankelijk van de vraag of het onderwerp, kunnen inwoners op verschillende niveaus betrokken worden.

Zo zou het kunnen zijn dat bij het opstellen van beleid inwoners inhoudelijk kunnen mee denken en meepraten. Bij de uitvoering van een programma zoals bijvoorbeeld het Programma natuur, zouden inwoners mee kunnen beslissen bij de invulling van verschillende aspecten. Bij een programma als geluid worden er duidelijke kaders vanuit de wet meegegeven. Hierbij kan het zijn dat participatie beperkt blijven tot rand-voorwaardelijke aspecten.

Om de mate van participatie te bepalen, kan de participatieladder gebruikt worden. Aan de hand van een aantal vragen wordt het niveau op de participatieladder bepaald. De treden van de participatieladder zeggen iets over mogelijkheden die inwoners krijgen in het proces.

De gemeenteraad heeft op 15 november 2021 een overkoepelende visie op participatie vastgesteld. Deze overkoepelende visie bepaalt wat participatie in de gemeente Oldambt is, zet in op een maximale betrokkenheid van inwoners bij het handelen van de gemeente en wijst het gebruik van de participatieladder van ProDemos aan als afwegingskader. Voor het onderdeel van de naar buiten tredende overheid is voor de participatie onder de Omgevingswet de overkoepelde visie met de bijbehorende notitie werkwijze en uitgangspunten het uitgangspunt.

Tekst voorstel: infographic
Participatie kompas

Wat is een initiatief?
Een initiatief kan van alles zijn, van het aanvragen van een dakkapel, het kappen van een boom tot aan het bouwen van een woning of het uitbreiden van een bedrijf.

Iedereen kan initiatief nemen!
Inwoner
Bewoner
Projectontwikkelaar
Gemeente
Ondernemers
Buurtvereniging
Overheid

Participatie – wat betekent dat?
Participatie is het in kaart brengen en afwegen wat mensen belangrijk vinden. Wat vinden anderen van het initiatief? Vinden ze het een goed idee, maken ze zich zorgen en/of hebben ze een hele andere mening? U deelt uw initiatief met die mensen die door uw idee worden geraakt, de belanghebbenden. Door met respect voor elkaar in een goed gesprek te gaan werkt u samen met de belanghebbenden naar een gemeenschappelijk doel. Uw initiatief gaat van idee naar een plan. Een plan dat door participatie door meer mensen wordt gesteund. En hierdoor uiteindelijk sneller wordt uitgevoerd.

Ik heb een idee voor een initiatief!
Voordat u uw plan bij ons inlevert, is het goed om eerst te kijken wat uw omgeving van uw idee vindt. Hoe? Het stappenplan participatie helpt u hierbij op weg.

1. Inventariseer: Onderzoek welke regels op uw plan van toepassing zijn. Denk hierbij aan wetten, regels en beleid. Wij kunnen u hierbij helpen.
2. Analyseer: Bepaal wie de belanghebbenden zijn bij uw plan. Bedenk vooraf wat u met hen wilt bespreken.
3. In gesprek: Ga in gesprek met de belanghebbenden die u in de vorige stap hebt bepaald. Deel uw idee en breng in beeld wat de gemeenschappelijke en verschillende meningen, belangen, ideeën en zorgen zijn.
4. Afspraken maken: Vertel wat u met de uitkomsten van deze gesprekken gaat doen. Misschien willen de belanghebbenden graag op de hoogte gehouden worden. Of hebben zij aanpassingen voorgesteld. Wees duidelijk over wat u hiermee gaat doen en laat ze dit weten.
5. Uitwerken: Werk uw plan verder uit en beschrijf wat u gedaan heeft met de inbreng die u gekregen heeft van de belanghebbenden.
6. Toetsen: Ga terug naar de belanghebbenden en bespreek het uitgewerkte plan. Zo kunt u het plan definitief maken.
7. Indienen: U kunt nu uw aanvraag voor de vergunning indienen, samen met een verslag van dit proces.

Komt u er niet helemaal uit, heeft u vragen of heeft u op een andere manier hulp nodig? Dan helpen wij u graag met praktische tips en ideeën. U kunt een afspraak maken via …. of….

Nadat u uw vergunningsaanvraag heeft ingediend gaan wij ermee aan de slag. Wij toetsen of het plan past binnen de wet- en regelgeving en het beleid. Ook beoordelen wij of de verschillende belangen goed in beeld zijn gebracht en afgewogen. U ontvangt binnen 8 weken hierop een reactie van ons.

Tekstvoorstel: Toelichting op de infographic

Heeft u een plan en wilt u een vergunning aanvragen? Als initiatiefnemer organiseert u zelf de participatie. De volgende stappen helpen u daarbij op weg.

1. Bepaal kaders: Bepaal met welke overheidsorganisaties u te maken krijgt. De eerste ingang bij de overheid is meestal de gemeente. Deel daar uw idee of plan en onderzoek welk proces u eventueel moet doorlopen en welke toestemming(en) of vergunning(en) u nodig heeft. Breng wet- en regelgeving en beleidsregels in beeld, zodat u weet waaraan uw idee of plan moet voldoen en wat de belangrijkste aandachtspunten zijn. De gemeente kan u daarbij op weg helpen. In dit gesprek kan er ook zicht komen op de rol die de gemeente bij uw initiatief kan vervullen.
2. Maak een overzicht van belanghebbenden en stel een participatieaanpak op: Bepaal vooraf wie belang kunnen hebben bij uw initiatief en beschrijf hoe u het beste met hen in gesprek gaat over uw plan. Per (groep van) belanghebbende(n) kan de manier verschillen om met hen in contact te komen en hoe u de ontmoeting en het gesprek vorm geeft. Beschrijf ook hoe u dit bij eventuele vervolgstappen gaat doen.
3. In gesprek: Start uw participatieproces en ga in gesprek met alle belanghebbenden. Doe dit op een manier die bij de groep aansluit. Daarbij gaat het niet alleen om het geven van informatie. Het doel is vooral om een goed gesprek te hebben over uw plan. Hoe en met wie u dit doet, heeft u beschreven bij stap 2.
4. Deel uw plan en haal op: Zorg dat in het gesprek op tafel komt hoe belanghebbenden tegen uw idee of plan aankijken. Wat vinden zij er goed aan en welke eventuele zorgpunten hebben zij? Waar denken zij dat hun belangen in de knel kunnen komen? Welke ideeën komen op tafel om aan knelpunten tegemoet te komen? Houd rekening met de ruimte die de kaders bieden (zie 1).
5. Goede afspraken: Maak samen met belanghebbenden afspraken over de vervolgstappen die u wilt doorlopen. Leg uit hoe u dit voor u ziet volgens de participatieaanpak die u heeft opgesteld. Hoe worden belanghebbende betrokken tijdens de vervolgstappen, hoe koppelt u terug en hoe houdt u hen op de hoogte.
6. Werk uit: Werk uw initiatief uit tot een concept-plan en schrijf een toelichting waarin u aangeeft wat u heeft gedaan met de ideeën, zorgen en belangen die in de gesprekken op tafel zijn gekomen.
7. Toets: Toets het concept-plan en de toelichting bij de belanghebbenden en maak het definitief.
8. Leg vast: Maak een verslag van alle acties die u heeft ondernomen én de resultaten ervan (het verslag gaat over stap 1 t/m 7). Deel dit verslag van het participatieproces met alle betrokkenen en belanghebbenden. Verwerk eventuele reacties op het verslag.
9. Dien uw aanvraag in: U bent klaar om een aanvraag voor een omgevingsvergunning in te dienen (als die nodig is). Voeg bij uw aanvraag uw definitieve plan en het participatieverslag dat u heeft gemaakt (zie 8).

Heeft u een complex plan met veel belanghebbenden en veel impact? Vraag dan direct en vooraf een overleg aan bij de gemeente. Dan gaan wij samen kijken welke rol de gemeente het beste voor u zou kunnen vervullen

UW GEGEVENS

De tool bestaat uit drie stappen met daarin verschillende vragen:

1. Aard en omvang: Wat voor initiatief ligt er voor?
2. Intensiteit: Welke intensiteit van participatie is nodig?
3. Inrichting: Hoe richten we de participatie in?

Voordat u begint met invullen geeft u hieronder aan of u bent aangesloten bij een gemeente en welke project/initiatief u wilt testen. Vul vervolgens uw e-mailadres in. Op dit e-mailadres ontvangt u na doorlopen van de drie stappen de uitslag van de participatiescan. Selecteer vervolgens het type initiatief (fysiek/sociaal en intern/extern) en u kunt beginnen!

GEMEENTE

Gemeente Oldabt

PROJECT / INITIATIEF

Waterstoffabriek

E-MAILADRES *

Linda.vanstee@gemeente-oldambt.nl

SELECTEER HET TYPE INITIATIEF

- [x] Fysiek
- [ ] Sociaal

INTERN OF EXTERN?

Intern: het initiatief of beleid wordt geïnitieerd door de overheid. Bijvoorbeeld: de gemeente wil een rondweg aanleggen of een nieuw beleid ontwikkelen.

Extern: het initiatief komt vanuit de samenleving.

- [ ] Intern
- [x] Extern

WAT VOOR INITIATIEF LIGT ER VOOR?

Vul hieronder de vragen in met betrekking tot de aard en omvang van het initiatief. Indien gewenst is er ruimte voor toelichting. Klik op de "i" voor meer informatie met betrekking tot een bepaalde vraag.

IN WELKE CATEGORIE PAST HET INITIATIEF?

In hoeverre een initiatief als ‘groot’ of ‘klein’ moet worden gekwalificeerd, is maar ten dele af te meten aan de aard en omvang. Het is vaak ook een (politiek/maatschappelijk) gevoel. Voorbeelden:

- Aan huis gebonden beroep: administratiekantoor, kapper, nagelstudio.
- Aan huis gebonden bedrijf: hondentrimsalon, yogastudio, catering, tandarts.
- Lichte functiewijziging: detailhandel, boekwinkel met horeca nevenfunctie.
- Zware functiewijziging: zonnevelden, coffeeshop, onderwijsinstelling, inbreidingslocatie.
- Lichte herstructurering: woningbouw, bedrijventerrein
- Zware herstructurering: transformatie gebied, asielzoekerscentrum, GGZ instelling.
- Grootstedelijke ingreep: windturbines, IKEA, vliegveld, rondweg, station, snelweg.

- Aan huis gebonden beroep
- Aan huis gebonden bedrijf
- Lichte functiewijziging
- Zware functiewijziging
- Lichte herstructurering
- Zware herstructurering
- ✓ Grootstedelijke ingreep

Toelichting

De komst van een waterstoffabriek is niet vooraf besproken in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Vanwege de impact van dit plan wordt dit beoordeeld als een grootstedelijke ingreep.

MAATSCHAPPELIJKE AANDACHT?

Krijgt het initiatief veel aandacht in politiek, pers of social media? Bepaal dit door gesprekken met griffier, portefeuillehouder, wijkverbinder en door het monitoren van (social) media.

- Niet: geen indicatie dat er politieke of maatschappelijke aandacht uitgaat naar het initiatief.
- Nauwelijks: theoretische mogelijkheid dat er politieke of maatschappelijke aandacht is voor het initiatief.
- Weinig: enige indicatie dat er politieke of maatschappelijke aandacht uitgaat naar het initiatief.
- Enigszins: duidelijke indicatie dat er politieke of maatschappelijke aandacht uitgaat naar het initiatief.
- Behoorlijk: politieke of maatschappelijke aandacht heeft zich al duidelijk getoond.
- Groot: politieke of maatschappelijke aandacht heeft zich al duidelijk getoond en geeft spanning.
- Zeer groot: het initiatief heeft al geleid tot politieke of maatschappelijke spanning.

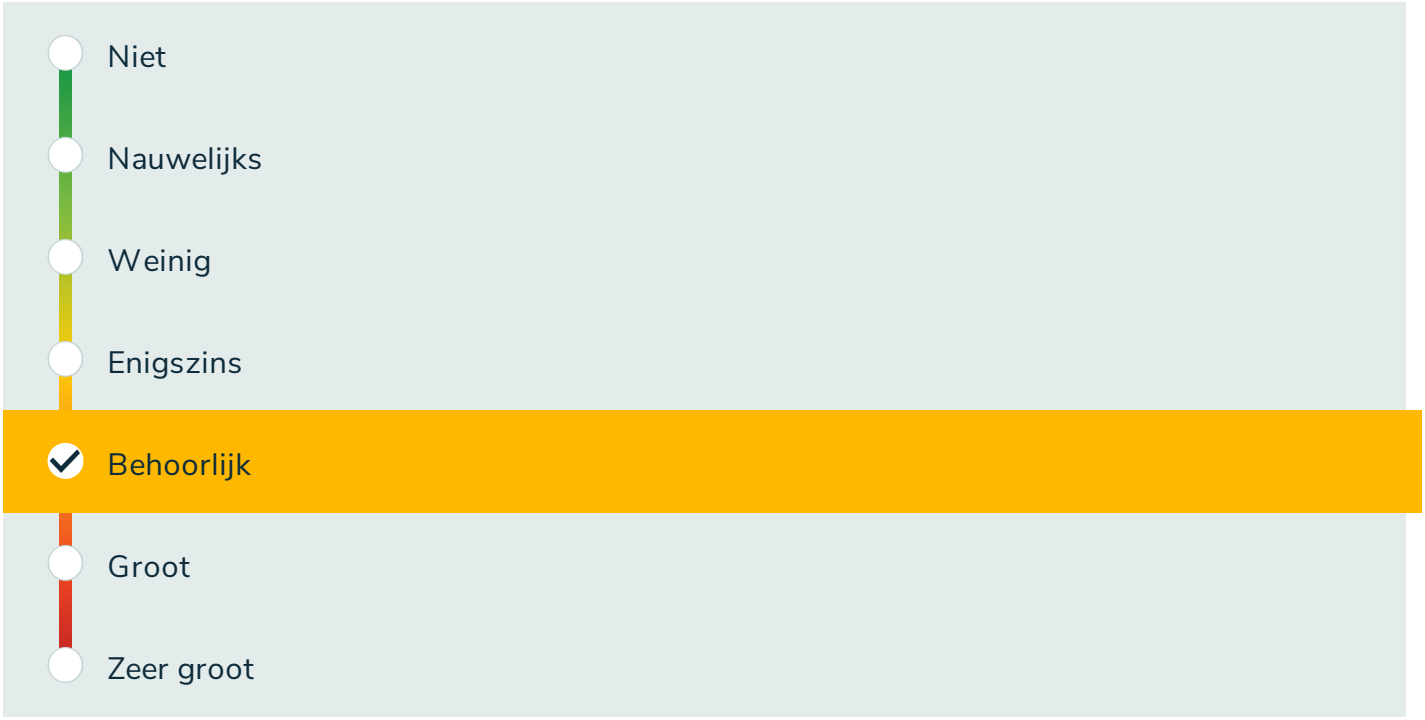
Toelichting

De energietransitie is een onderwerp dat wereldwijd speelt. bijna dagelijks is het te lezen in de kranten. Regionaal hebben we te maken met de komst van windmolens en zonneparken. Daarnaast hebben we te maken met aardbevingen. Ontwikkelingen rondom energiekrijgen veel maatschappelijke aandacht.

VERSTERKT DE SAMENLEVING?

Ga na of het initiatief bijdraagt aan de afspraken en doelen in het coalitieakkoord, de omgevingsvisie, (beleids-)doelen van de organisatie en/of aansluit bij al bestaande projecten. Ga ook na of er binnen het initiatief elementen zitten die bijdragen aan het algemeen belang.

- Niet: niemand anders dan de initiatiefnemer ervaart profijt.
- Nauwelijks: mogelijk dat nog anderen dan de initiatiefnemer enig profijt kunnen ervaren. Straatniveau.
- Weinig: enkele anderen dan de initiatiefnemer zullen beperkt profijt ervaren. Buurtniveau.
- Enigszins: enkele anderen dan de initiatiefnemer zullen enige profijt ervaren. Wijkniveau.
- Gemiddeld: anderen dan de initiatiefnemer zullen enige profijt ervaren. Stadsdeel/dorp.
- Behoorlijk: anderen dan de initiatiefnemer zullen profijt ervaren. Stedelijk.
- Groot: het initiatief draagt breed bij aan de samenleving. Stedelijk/regionaal.
- Zeer Groot: het initiatief draagt breed bij aan de samenleving. Stedelijk/regionaal/landelijk.

Toelichting

Tijdens de bouw van de fabriek wordt er gebruik gemaakt van de lokale kracht. Zolang de fabriek in gebruik is, is er een vraag naar specifieke kennis. Wij kunnen op dit moment niet inschatten of die specifieke kennis in de regio beschikbaar is, Daarom kan er niet vanuit gegaan worden dat dit project de regio langdurig versterkt op de arbeidsmarkt. Naast de positie op de arbeidsmarkt is er ook een boost van het regionale imago. Dit versterkt de samenleving mogelijk wel.

HINDER?

Veroorzaakt de ontwikkeling hinder tijdens of na realisatie*?

Impact:

- uitstraling (esthetisch),
- overlast (geluid, geur, trilling),
- uitzicht (aanzicht, schaduw),
- praktisch (toegang, parkeren),
- ideëel (natuur, milieu, cultureel, gezondheid, jeugd),
- financieel/economisch (concurrentie).
- principieel (zondag openstelling).

We bedoelen met omgeving en belanghebbenden, hier niet de doelgroep van het initiatief, maar de mensen en partijen die hier buiten staan, en eventueel hinder ondervinden van het initiatief.

Je zou bij het bepalen van deze parameter kunnen redeneren: kwantiteit x kwaliteit, oftewel, hoeveel belanghebbenden zijn er die nadelige effecten ondervinden en hoe heftig zijn deze effecten?

Mate: … de mate waarin een specifieke belang rechtstreeks wordt geraakt
… de hoeveelheid verschillende belangen die worden geraakt
… de mate waarin een geraakt belang wordt beschermd door regels

We bedoelen met omgeving en belanghebbenden, hier niet de doelgroep van het initiatief, maar de mensen, partijen etc die hier buiten staan, en evt hinder ondervinden van het initiatief.
Je zou bij het bepalen van deze parameter kunnen redeneren: kwantiteit x kwaliteit, of te wijl, hoeveel belanghebbenden zijn er die nadelige effecten ondervinden en hoe heftig zijn deze effecten?

**) Dit is afhankelijk van het initiatief, waarvoor je de THiNK! consistent inzet.*

Toelichting

Dit is een langdurig proces om te realiseren. Er zullen veel extra verkeersbewegingen komen rondom de beoogde locatie. Daarnaast is er een blijvende activiteit als de fabriek in gebruik is genomen. Omdat het vooraf moeilijk is om in te schatten wat de mening van omwonenden gaat zijn, gaan wij op dit moment uit van een zeer grote hinder factor omdat dit niet onderschat moet worden.

WELKE INTENSITEIT VAN PARTICIPATIE IS NODIG?

Op basis van de antwoorden in stap 1 vind je hieronder jouw score voor het benodigde level van participatie. Klik op de "i" als je meer toelichting zoekt en ga naar de volgende stap.

WELKE PARTICIPATIE LEVEL PAST HET INITIATIEF?

THiNK! consistent gaat over het betrekken van de omgeving bij beleid en projecten van de overheid, of externe initiafnemers om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren. Met ‘omgeving’ bedoelen we onder meer inwoners, ondernemers en (belangen)organisaties. Uitgangspunt is: hoe meer impact het initiatief heeft op de omgeving, hoe meer participatie gewenst is.

Level 0 – Geen participatie (De samenleving heeft geen invloed op het initiatief)

Level 1 – Beperkte participatie (De samenleving heeft enige invloed op het initiatief)

Level 2 – Participatie (De samenleving heeft invloed op het initiatief)

Level 3 – Intensieve participatie (De samenleving heeft veel invloed op het initiatief)

De mate van invloed werk je uit in het participatieplan en bepaal je onder meer door deze vragen te beantwoorden:

- Wie betrek je bij het onderwerp? Hoe hoger het participatielevel, hoe meer partijen uit de samenleving je betrekt;
- Welke rol geef je de participanten? Hoe hoger het participatielevel, hoe meer participanten je kunt verwachten hoger op de participatieladder.

Participatieladder:

- Meebeslissen
- Coproduceren
- Raadplegen
- Adviseren
- Informeren

Het betrekken van de omgeving zoals hier bedoeld wordt, gaat over de rollen informeren tot en met coproduceren. Alleen bij een referendum kun je spreken van meebeslissen.

Deze tool gaat niet over overheidsparticipatie (waarbij de overheid participeert in initiatieven van anderen) of Right to Challenge (burgers en lokale verenigingen organiseren een alternatief voor collectieve voorzieningen in hun omgeving). Participatie zoals in THiNK! consistent bedoeld wordt, heeft dus niet als doelstelling om van inwoners een beslisser of eigenaar te maken.

Level 0 - Geen plan nodig

Level 1 - Basis participatieplan

Level 2 - Uitvoerig participatieplan

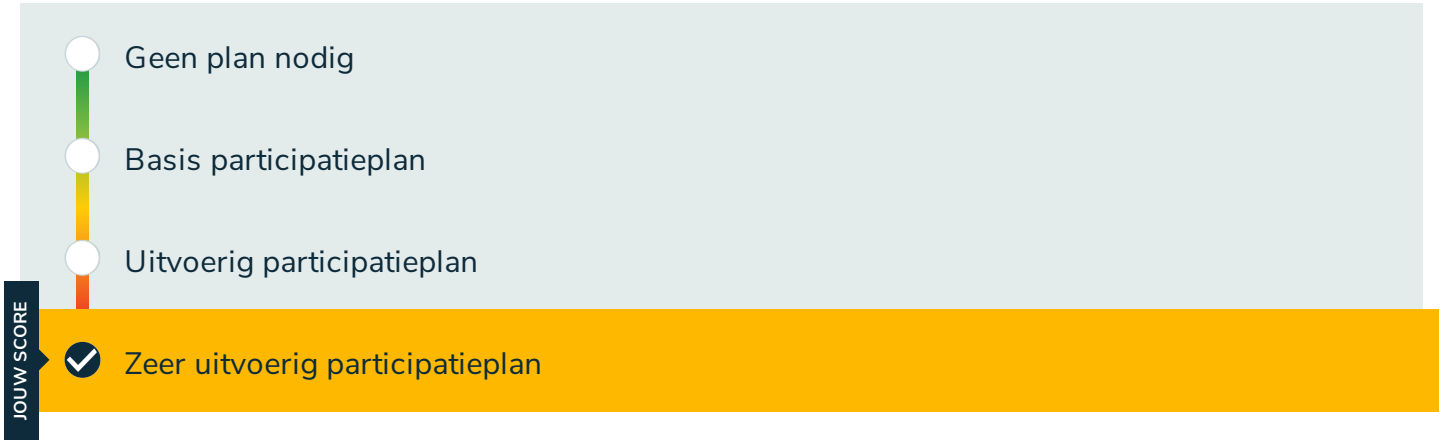
JOUW SCORE

Level 3 - Zeer uitvoerig participatieplan

HOE RICHTEN WE DE PARTICIPATIE IN?

NIVEAU PARTICIPATIEPLAN?

De uitkomst geeft een indicatie hoe uitgebreid het participatiekader moet worden uitgewerkt in het participatieplan. De kernvragen van THiNK!-twice helpen daarbij. Hoe uitvoeriger het participatieplan, hoe meer mensen je betrekt bij het opstellen daarvan. Denk bijvoorbeeld aan beleidsmedewerkers, communicatieadviseurs en wijkverbinders, maar ook aan de raad en het college.

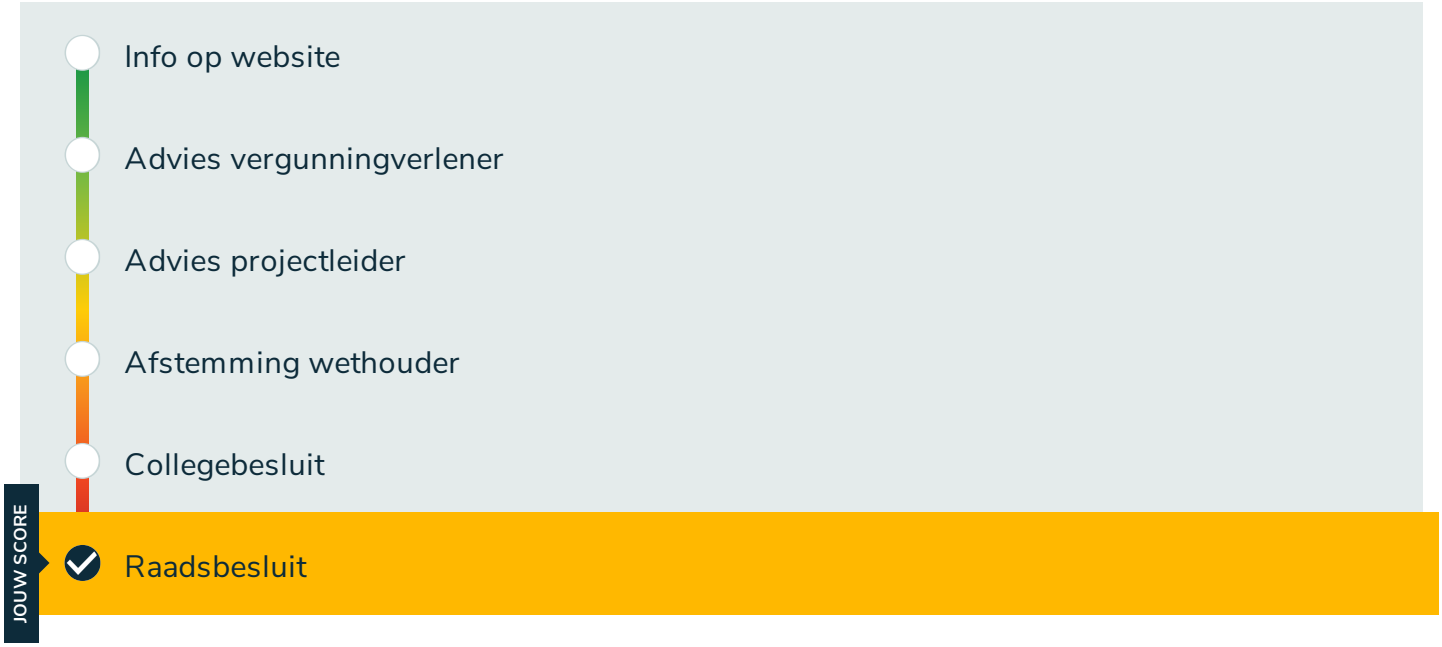

Toelichting

NIVEAU VERANTWOORDELIJKHEID?

In welke mate neemt de gemeente verantwoordelijkheid voor het participatieproces? Sluit hierbij aan op het gemeentelijk participatiebeleid en op de manier van werken in de organisatie.

- Website (informeren): bij kleine initiatieven volstaat informatie op de website van de gemeente.
- Advies vergunningverlener (coachen): voor meer ingewikkelde aanvragen is een gesprek met een vergunningverlener noodzakelijk.
- Advies projectleider (adviseren): complexe initiatieven worden opgepakt door het team Projecten.
- Afstemming wethouder (sturen): beperkte politieke implicaties bespreken/afstemmen met de wethouder.
- Collegebesluit (bepalen): gemiddelde politieke implicaties bespreken/afstemmen met het College
- Raadsbesluit (regisseren): grote politieke implicaties bespreken/afstemmen met de Raad.

Toelichting

Vanwege de impact op onze regio, onze samenleving, onze economie en onze maatschappij moet dit proces afgesloten worden met een raadsbesluit.

DIENSTVERLENING

Toelichting

De invulling van de vorige vragen heeft het resultaat 'Extra begeleiding' gegeven. Dit wordt door de initiatiefnemer als onvoldoende geacht. Er wordt een hele intensieve begeleiding van de gemeente verwacht. In verband met de maatschappelijke impact, rol van de raad en intensieve participatie wilde gemeente ook graag een intensieve begeleiding faciliteren.

CONTROLE OP UITVOERING

Naarmate het algemeen belang groter is, is de controle van de gemeente op het proces intensiever. In het participatieplan geef je aan wat de (budgettaire en personele) consequenties zijn van de mate van controle. Ook geef je aan hoe je de controle gaat organiseren, bijvoorbeeld in welke overlegvormen.

- Geen controle
- Enige controle (bijvoorbeeld lezen van verslagen van participatieactiviteiten)
- Meer controle (bijvoorbeeld lezen van verslagen van participatieactiviteiten, gesprekken met enkele stakeholders)
- Uitvoerige controle (bijvoorbeeld lezen van verslagen, gesprekken met stakeholders, interview met bepalende stakeholders)

Toelichting

Omdat de initiatiefnemer en de gemeente gezamenlijk hebben besloten de gemeente een intensieve begeleidende rol te geven is er een mindere mate van controle nodig omdat de controle al plaatsvind in de betrokkenheid zelf. Omdat de initiatiefnemer en de gemeente een groot proces ingaan is er wel behoefte aan controle. Deze zal door de gemeente uitgevoerd worden. Deze controle zal gescheiden uitgevoerd worden van het proces zodat er een scherpere blik op het proces blijft.

Deze download is gemaakt op 01-11-2021 om 09.49 uur.

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1251
Extern Zaak ID	1895ESUITE1048172021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.k
Titel	Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet (104817-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9k Raadsvoorstel inzake Leges onder de Omgevingswet

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Leges onder de Omgevingswet
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	104817-2021:763103
Steller	Linda van Stee
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer en Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Geen
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.
Samenvatting	Met de naderende inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) en de Omgevingswet worden zes onderwerpen voorgelegd waarover de gemeenteraad een besluit moet nemen om de wet te kunnen uitvoeren. Dit voorstel gaat over het heffen van leges onder de WKB en de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet kunnen leges geheven worden voor aanvragen, waarvan op grond van het huidige recht dat nu niet mogelijk is. Het legesverbod zoals vastgelegd in de Wet Milieubeheer, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (voortaan Wabo) en Wet Bodembescherming (WBB) wordt onder de Omgevingswet opgeheven. Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de WKB zal de legesverordening moeten worden aangepast op nieuwe wetgeving en daarin genoemde nieuwe instrumenten.

	Onder de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen zal een deel van de leges komen te vervallen. Dit omdat de bouwkundige toets niet langer bij de gemeente ligt maar naar de zogenaamde kwaliteitsborger verschuift. De bouwkundige toetsing is de toetsing aan de Bouwbesluit 20212 onder de Omgevingswet zal deze wetgeving op gaan in het Besluit Bebouwwerken Leefomgeving (BBL). De ruimtelijke toetsing en de beoordeling op welstand zullen bij de gemeente blijven. Deze verschuiving vindt alleen plaats wanneer het om een gebouw gaat dat in de eerste gevolgklasse valt. De kwaliteitsborger wordt separaat door de aanvrager benaderd en betaald. Door deze ontwikkelingen zal de hoeveelheid leges gaan afnemen. Het heffen van de leges op de milieu activiteiten kan hier deels compenserend in werken. Voorgesteld wordt te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL). Er ontstaat een gelijk speelveld voor alle initiatiefnemers.
Bijlage(n)	Geen
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

I. Inleiding op de Omgevingswet.

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om na de inwerkingtreding van de Omgevingswet leges te gaan heffen op de vergunningverlening voor de activiteiten die genoemd staan in het Bal (Besluit activiteiten leefomgeving). Het gaat hierbij om de ‘milieuactiviteiten‘.

Dit is een van de zes voorstellen die allen betrekking hebben op of het gevolg zijn van de invoering van de Omgevingswet. In deze inleiding wordt eerst een kort overzicht geschetst van de inhoud en het doel van de Omgevingswet. Vervolgens wordt ingegaan op waar we in de gemeente Oldambt nu staan qua voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt tevens aangegeven welke beleidskeuzes reeds gemaakt zijn en welke keuzes nog gemaakt zullen worden.

De zes voorstellen worden gelijktijdig aan u voorgelegd; van al deze zes voorstellen is de inleiding gelijkluidend. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges
5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Verordening voor Nadeelcompensatie.

De invulling van deze onderwerpen is op een tweetal beeldvormende avonden, respectievelijk 20 april en 28 september 2021, besproken met uw gemeenteraad.

Waarom ook al weer een Omgevingswet?
In Nederland hebben we een groot aantal wetten en regelingen die van toepassing zijn op het fysieke domein, zoals de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) Wet ruimtelijke ordening, de Wet Bodembescherming, de Waterwet, de Wet Natuurbescherming, de Erfgoedwet, het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit.

Door al deze wetten en hun eigen procedures, kan de ontwikkeling van plannen traag verlopen en zijn regels soms strijdig aan elkaar. Dit maakt het lastig om gewenste ontwikkelingen ruimte te geven en een adequate bescherming te bieden aan wat waardevol is. Initiatiefnemers en belanghebbenden zien daardoor soms door de bomen het bos niet meer. De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein.

Wat is het doel van de Omgevingswet?
Het hoofddoel van de wet is het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er zijn een aantal nevendoelen:
- vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht
- de leefomgeving staat centraal en inwoners worden hierbij betrokken
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Wat zijn de consequenties van de Omgevingswet?
De invoering van de wet heeft grote consequenties voor de gemeenten. Het is niet alleen een wetstechnische operatie, het is vooral ook een wet die een andere manier van werken vraagt. We gaan binnen acht weken integraal gewogen besluiten nemen, ook bij complexe aanvragen. We zullen rekening gaan houden met participatie-eisen en we gaan nog meer werken vanuit het principe ‘ja, mits’.

Daarnaast moeten initiatiefnemers met ‘een druk op de knop’ kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke ruimte en voor welke activiteiten vergunningen nodig zijn of meldingen gedaan moeten worden. Deze kunnen vervolgens eenvoudig worden aangevraagd via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Tot slot veranderen ook op een aantal onderdelen taken en bevoegdheden tussen college en raad. In sommige gevallen verschuift zelfs de bevoegd-gezag-rol van de een overheid naar de andere.

Wat hebben we tot nu toe gedaan in Oldambt?
In de afgelopen periode hebben we ons voorbereid op deze inwerkingtreding. Dit hele proces is in 2017 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie waarin de denkbeelden over de fysieke leefomgeving zijn beschreven. Daarna en daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een Omgevingsplan voor het dorp Bad Nieuweschans. (Formeel is dit nog een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, gebaseerd op de Crisis- en herstelwet, aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden).

Tevens is gewerkt aan de digitale vereisten om tijdig te kunnen aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er is inmiddels ook al een eerste inventarisatie gemaakt van alle huidige wetten, verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op die fysieke leefomgeving. Er zijn trainingen gevolgd, het proces rondom participatie en de in de wet genoemde houding van “ja, mits”, wordt daar waar mogelijk ook nu al ingezet.

Wat gaan we nog doen?
De gemeente Oldambt was een van de eerste gemeenten die een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Deze visie dateert van oktober 2017. Onder meer vanwege de ontwikkelingen op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en wonen, is de Omgevingsvisie toe aan een herijking. We gaan daarom in 2022 - 2023 aan de slag met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, hebben we als gemeente van rechtswege een (tijdelijk) Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan bestaat dan uit alle huidige bestemmingsplannen. Het archeologisch deel van de erfgoedverordeningen wordt aangevuld met de ’oude’ rijksregels. voor zover deze niet in de Omgevingswet terugkeren. Deze rijksregels wordt de ‘bruidsschat’ genoemd. Het is een tijdelijk Omgevingsplan omdat in de periode na de inwerkingtreding van de wet, het definitieve Omgevingsplan zal worden opgesteld, met daarin de definitieve keuzes omtrent de te stellen regels en de vergunningplicht etc. Hiervoor hebben we tot uiterlijk 2029 de tijd.

Wij zijn bezig met het opstellen van een transitieplan: een plan van aanpak voor de wijze van het opstellen van een definitief omgevingsplan. De verwachting is dat dit transitieplan in de loop van het eerste half jaar van 2022 gereed is. Het proces tot het opstellen van het Omgevingsplan zal dus na inwerkingtreding van de wet, mede op basis van de nieuwe Omgevingsvisie, met de nieuwe raad worden ingezet.

Welke besluiten moet de raad gaan nemen vóór de inwerkingtreding?
Er is een aantal onderwerpen waarover uw raad een besluit *moet* nemen om de wet na de inwerkingtreding te kunnen uitvoeren. Het betreft de volgende onderwerpen:
1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges

Daarnaast zijn er nog twee onderwerpen waarvoor het *gewenst* is een besluit te nemen:
5. Delegatie van bevoegdheden aan het college.
6. Wel of geen verordening voor Nadeelcompensatie.

Wat zijn de uitgangspunten bij de besluitvorming?
- *Een beleidsneutrale overgang.*

De huidige Omgevingsvisie is een visievormend document en is een beschrijving van de kernwaarden van ons gebied. Sinds de vaststelling in 2017 zijn er vele ontwikkelingen geweest waardoor de visie aan herijking toe is. Onder de nieuw te vormen visie zullen de bestaande visies voor de fysieke leefomgeving een integrale plek krijgen. Een en ander is gebaseerd op een gedegen beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van ons mooie gebied. Nu deze nieuwe visie er nog niet is, is op dit moment het uitgangspunt bij de voorstellen voor de zes onderwerpen om zoveel mogelijk uit te gaan van een beleidsneutrale overgang.

De invoering van de Omgevingswet vergt veel van de gemeentelijke organisatie, waarbij de nadruk ligt op een goede implementatie van de processen om een goede dienstverlening te continueren. Daarbij wordt er ook gestreefd naar een verbetering van de dienstverlening. Het uitgangspunt van een beleidsneutrale overgang betekent daarom tevens dat er geleidelijk aan ervaring kan worden opgedaan met de invoering van de Omgevingswet.

- *Rol van de gemeenteraad.*

De gemeenteraad heeft onder de Omgevingswet een kaderstellende en controlerende rol. Het gaat hierbij om het bepalen van de centrale doelen en de beschikbare speelruimte. Dit zal met name vorm krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De uitvoering en het initiatief ligt daarbij dan bij het college en de samenleving. Hierbij hoort een controlerende rol van de raad met bijsturing op (mogelijke) effecten. Bij de voorbereiding van de besluitvorming over deze onderwerpen is deze rolverdeling als uitgangspunt geformuleerd.

Waarom nu besluitvorming?
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien per 1 juli 2022. De keuze om voorstellen eerder voor te leggen heeft een tweetal redenen:
- Door besluitvorming in januari 2022 is het oefenen met de uitvoering van de Omgevingswet in het komende half jaar beter uit te voeren. Er wordt immers gewerkt met de wijze waarop processen zijn bepaald. Specifiek geldt dit voor het adviesrecht en de participatie.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen met waarschijnlijk een wijziging in de samenstelling van de gemeenteraad. Tot nu toe is uw gemeenteraad via de informatieavonden betrokken geweest bij de voorbereidingen. Het is de vraag of er voor de nieuw gemeenteraad voldoende tijd is om zich op een goede manier te kunnen voorbereiden op de invoering. Vanwege het beleidsneutrale karakter van de voorstellen is er ook geen noodzaak om besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.

2. Leges heffing
Onder de Omgevingswet kunnen leges geheven worden voor aanvragen, waarvan op grond van het huidige recht dat nu niet mogelijk is. Het legesverbod zoals vastgelegd in de Wet milieubeheer, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Wet bodembescherming wordt onder de Omgevingswet dus opgeheven. Vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal ook de legesverordening moeten worden aangepast op nieuwe wetgeving en daarin genoemde nieuwe instrumenten. Deze aanpassing is meer van technische aard.

Huidige situatie leges
In beginsel worden leges geheven voor het in behandeling nemen van alle aanvragen om vergunningen. Daarop bestonden enkele uitzonderingen. De Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming bevatten sinds 1998 een legesverbod voor aanvragen om milieuvergunningen. Redenen hiervoor waren het

verlagen van de lasten voor bedrijven en de aanname dat het heffen van leges milieu-investeringen zouden afremmen. Sinds 2010 is het legesverbod voor het in behandeling nemen van aanvragen om omgevingsvergunningen voor milieu-inrichtingen ondergebracht in de Wabo.

Voor alle andere wetten die in de Omgevingswet opgaan, is het heffen van leges onder het huidige recht wel toegestaan. Milieu blijkt daarbij geen onderscheidend criterium, want op basis van de Wet ruimtelijke ordening en de Waterwet kunnen wel leges worden geheven voor milieuaspecten (waterkwaliteit). Ook omgevingsvergunningen voor bouwen bevatten eisen die een milieukundige oorsprong hebben (zoals gezondheid, energie en geluidwering) waarvoor in de huidige situatie leges moeten worden betaald.

Motivatie

Er zijn verschillende argumenten te benoemen, zowel voor als tegen het heffen van leges op de milieuactiviteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL), een uitvoeringsbesluit van de Omgevingswet. Daarnaast brengt de discussie ook een financiële kant met zich mee. Om een goede afweging te kunnen maken zijn deze argumenten hieronder op een rij gezet.

Argumenten voor het heffen van de milieuleges:

1. Dekking van de gemaakte kosten
- De belanghebbende bij de toestemming draagt de kosten.

Vast uitgangspunt van beleid is dat kostendekkende leges worden geheven bij vergunningverlening, zodat degene die profijt heeft van de vergunning ervoor betaalt. Nu de nieuwe Omgevingswet het legesverbod voor milieuvergunningen schrapt, ligt het voor de hand hiervoor leges te gaan heffen vanuit het principe gelijke monniken, gelijke kappen. Als we in Oldambt niet kiezen voor het heffen van leges, moeten we onderbouwen waarom de gemeente dat voor andere vergunningstelsels wel doet;

2. Rechtvaardigheidsbeginsel
- Milieu vormt geen uitzonderingspositie meer. Immers, voor aanvragen om beschikkingen op grond van de Wet natuurbescherming, Wet ruimtelijke ordening of Waterwet worden nu ook leges geheven (met een milieu-oogmerk). Het streven naar integratie en uniformering is aanleiding om de bestaande uitzondering op de hoofdregel te schrappen.
- Leges sluiten aan bij het uitgangspunt: ‘de vervuiler betaalt’ (ook voor de extra inspanning van het bevoegd gezag om een vergunning te verlenen); Dit principe wordt expliciet in de Omgevingswet genoemd (zie art. 3.3). De meeste milieuvergunningen worden aangevraagd om nieuwe activiteiten te kunnen verrichten. Dat daarbij ook maatregelen worden getroffen om extra milieuhinder te voorkomen is niet meer dan logisch. Het is dus ook logisch dat voor deze vergunningverlening (dienst) leges worden geheven.

3. Level playing field
- Indien andere gemeenten en/of provincies ook leges heffen zorgt dit voor een level playing field.

Argumenten tegen het heffen van de milieuleges:

1. Voorkomen van ongewenste situaties/bij-effecten
- Het zijn extra kosten voor bedrijven die een toestemming nodig hebben voor hun activiteit.
- Een aantal aanvragers zullen mogelijk proberen nog net vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag in te dienen (een éénmalig effect). Dit effect zal echter naar verwachting niet zo heel groot zijn;
- Het risico op vermijdingsgedrag om een aanvraag voor een revisievergunning (voor het gehele bedrijf) in te dienen, hetgeen kan leiden tot onoverzichtelijke en/of ongewenste vergunningensituaties (veranderingsvergunningen, ambtshalve wijzigingen etc.)
- Extra bezwaarmogelijkheid op de heffing van leges, dit houdt mogelijk een extra lastendruk in.
- Risico op ontkoppeling aanvraag van andere aanvragen waar je deze liever gekoppeld ziet.
- Het kan een financiële stimulans zijn geen vergunning te vragen voor de activiteit en daarmee dus min of meer ongewenst/ illegaal gedrag uitlokken; hierdoor is er mogelijk meer toezicht en handhaving nodig.

2. Level playing field
- Indien andere gemeenten en/of provincies geen leges heffen of lagere tarieven hanteren kan dit een

negatief effect hebben op het vestigingsklimaat.

De provincies Groningen, Friesland en Drenthe zijn in gesprek over een gelijke invoering en uitvoering van leges. Zij streven er naar op 1 juli 2022 (bij inwerkingtreding Omgevingswet) leges te gaan heffen. In januari 2022 zal er een concept legesverordening aangeleverd worden aan alle Groninger gemeenten en de drie betrokken provincies om invulling te geven aan de hierboven gestelde doelstelling van de provincies. De provincies zien er op toe dat alle gemeenten mee doen.

Wat is de financiële impact voor de gemeente Oldambt?
De Omgevingsdienst Groningen behandelt de vergunningaanvragen en actualisaties van de vergunningen voor de milieu-bedrijven in de gemeente Oldambt. Aan de hand van de jaarverslagen is te achterhalen hoe vaak deze zaken zijn behandeld en welke kosten de Omgevingsdienst Groningen hiervoor in rekening brengt.

Deze kosten kunnen teruggebracht worden naar een uurloon en een kerngetal per product. Met deze gegevens kan een voorzichtige vooruitblik gegeven worden. Hierbij moet in acht genomen worden dat deze cijfers per jaar fluctueren. Het aantal vergunningen dat aangevraagd wordt, is moeilijk te voorspellen en het aantal vergunningen dat aangepast moet worden fluctueert ook per jaar.

Product	**2020**	**Gemiddeld aantal uren per product**	**Uurloon**	**Totaal**
Vooroverleg Milieu	7	33	€69,-	€ 15.939,-
Actualiseren/aanpassen of uitbreiden van de vergunning	23	80	€69,-	€ 126.960,-
Oprichtingsvergunning	1	80	€69,-	€ 5.520,-
Totaal				€ 148.419,-

De bodemtaken die straks van de provincie naar de gemeente verschuiven kunnen nog moeilijk in beeld gebracht worden. De gemeente Oldambt bezit geen gerichte cijfers over deze aanvragen. Omdat er nu op bodemtaken wel leges geheven worden is dit geen onderdeel van dit besluit.

Legesverordening onderdeel bouw onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) treedt gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. Kort gezegd gaat hiermee een deel van de toetsing van een aanvraag om een vergunning en een deel van het toezicht op de uitvoering van de vergunning naar private marktpartijen (kwaliteitsborgers).

Onder de WKB zal een deel van de leges komen te vervallen, omdat de bouwkundige toets niet langer bij de gemeente ligt maar naar de kwaliteitsborger verschuift. De bouwkundige toetsing is de toetsing aan de Bouwbesluit op constructieve en brandveiligheidsaspecten. Onder de Omgevingswet zal het Bouwbesluit opgaan in het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL).

De ruimtelijke toetsing en de beoordeling op welstandsaspecten zullen bij de gemeente blijven. De kwaliteitsborger wordt separaat door de aanvrager / bouwer benaderd en betaald.

Vergunningvrij bouwen
Daarnaast zal onder de Omgevingswet het aantal vergunningvrije activiteiten toenemen. Een deel hiervan zal verschuiven naar een meldplicht waarvoor geen leges geheven kunnen worden. Deze verschuiving is opgenomen in de Bruidsschat. Dit geeft de gemeenteraad de bevoegdheid om voor bepaalde activiteiten de vergunningsplicht in stand te houden of te vervangen door een meldplicht. Deze verschuiving in vergunningplichtige activiteiten is onderdeel van de doelstelling ‘minder regels’ die de Rijksoverheid zich stelt met de inwerkingtreding van zowel de Omgevingswet als de WKB.

Door deze beide ontwikkelingen zal het bedrag aan leges naar verwachting gaan afnemen. Het heffen van de leges op de milieu activiteiten kan hier deels compenserend in werken.

Voorgesteld wordt te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit

activiteiten leefomgeving (BAL). Er ontstaat hiermee een gelijk speelveld voor alle initiatiefnemers.

Betrokkenheid (externe) partners

In de voorbereidingen zijn de provincie Groningen, Provincie Friesland en Provincie Drenthe betrokken. Daarnaast zijn alle Groninger gemeenten betrokken en de Omgevingsdienst Groningen.

Consequenties

Uitwerking van de keuze kan plaatsvinden in de nog vast te stellen wijziging van de Legesverordening in relatie tot en voor de invoering van de Omgevingswet.
In de meerjarenbegroting is al rekening gehouden met een zekere daling van leges door de inwerkingtreding van de WKB en de Omgevingswet.

Vervolg

Na een keuze van de gemeenteraad zal de legesverordening aangepast gaan worden. Hierbij vindt afstemming plaats met de provincie Groningen en de Groninger gemeenten. Deze (gewijzigde) legesverordening zal ter beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd worden.

Ambtelijk zullen er procesafspraken gemaakt worden met de Groninger gemeenten, de provincie Groningen en de Omgevingsdienst Groningen over de uitvoering van de taak. De Omgevingsdienst Groningen behandelt vanuit het Basistaken pakket alle vergunningaanvragen voor de activiteit milieu, maar zij zijn niet bevoegd leges te heffen.

Winschoten, 21 december 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021

Besluit

Te kiezen voor het heffen van leges op de activiteiten zoals genoemd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de uitwerking hiervan op te nemen in een nog vast te stellen wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Oldambt 2022.

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Leges onder de Omgevingswet

Agendapunt

Zaaknummer
104817-2021:763103

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1252
Extern Zaak ID	1895ESUITE1053432021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.l
Titel	Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (105343-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9l Raadsvoorstel inzake Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit
9l.1 Scenarios voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit 27-08-2021

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en;
2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit"

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en;
2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit"

gemeente
Oldambt

Raadsvoorstel

Onderwerp	Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	17 januari 2022
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	105343-2021
Steller	Rick Brinks
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Bouwverordening Oldambt 2013
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en; 2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen “Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit”.
Samenvatting	Onder de Omgevingswet dienen gemeenten een gemeentelijke adviescommissie te benoemen. Deze adviescommissie heeft in ieder geval tot taak te adviseren over de aanvragen omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. De gemeente kan de adviescommissie ook laten adviseren over ruimtelijke kwaliteit. Er zijn drie scenario’s uitgewerkt hoe de adviescommissie in Oldambt vormgegeven kan worden. Dit is uitgewerkt in de bijlage. Voorgesteld wordt om te besluiten tot het instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan) en de benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders. Het gekozen scenario wordt geeffectueerd middels het vaststellen van de “Verordening op de gemeentelijke adviescommissie” die medio voorjaar 2022 wordt voorgelegd ter besluitvorming aan uw gemeenteraad.

Bijlage(n)	Bijlage – scenario's voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit 27-08-2021
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

I. Inleiding op de Omgevingswet.

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een adviescommissie ruimtelijke kwaliteit in te stellen. Dit is een van de zes voorstellen die allen betrekking hebben op of het gevolg zijn van de invoering van de Omgevingswet. In deze inleiding wordt eerst een kort overzicht geschetst van de inhoud en het doel van de Omgevingswet. Vervolgens wordt ingegaan op waar we in de gemeente Oldambt nu staan qua voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt tevens aangegeven welke beleidskeuzes reeds gemaakt zijn en welke keuzes nog gemaakt zullen worden.

De zes voorstellen worden gelijktijdig aan u voorgelegd; van al deze zes voorstellen is de inleiding gelijkluidend. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges
5. Delegatie bevoegdheden aan het college.
6. Verordening voor Nadeelcompensatie.

De invulling van deze onderwerpen is op een tweetal beeldvormende avonden, respectievelijk 20 april en 28 september 2021, besproken met uw gemeenteraad.

Waarom ook al weer een Omgevingswet?
In Nederland hebben we een groot aantal wetten en regelingen die van toepassing zijn op het fysieke domein, zoals de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) Wet ruimtelijke ordening, de Wet Bodembescherming, de Waterwet, de Wet Natuurbescherming, de Erfgoedwet, het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit.

Door al deze wetten en hun eigen procedures, kan de ontwikkeling van plannen traag verlopen en zijn regels soms strijdig aan elkaar. Dit maakt het lastig om gewenste ontwikkelingen ruimte te geven en een adequate bescherming te bieden aan wat waardevol is. Initiatiefnemers en belanghebbenden zien daardoor soms door de bomen het bos niet meer.
De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein.

Wat is het doel van de Omgevingswet?
Het hoofddoel van de wet is het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er zijn een aantal nevendoelen:
- vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht
- de leefomgeving staat centraal en inwoners worden hierbij betrokken
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Wat zijn de consequenties van de Omgevingswet?
De invoering van de wet heeft grote consequenties voor de gemeenten. Het is niet alleen een wetstechnische operatie, het is vooral ook een wet die een andere manier van werken vraagt. We gaan binnen acht weken integraal gewogen besluiten nemen, ook bij complexe aanvragen. We zullen rekening gaan houden met participatie-eisen en we gaan nog meer werken vanuit het principe 'ja, mits'.

Daarnaast moeten initiatiefnemers met ‘een druk op de knop’ kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke ruimte en voor welke activiteiten vergunningen nodig zijn of meldingen gedaan moeten worden. Deze kunnen vervolgens eenvoudig worden aangevraagd via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
Tot slot veranderen ook op een aantal onderdelen taken en bevoegdheden tussen college en raad. In sommige gevallen verschuift zelfs de bevoegd-gezag-rol van de een overheid naar de andere.

Wat hebben we tot nu toe gedaan in Oldambt?
In de afgelopen periode hebben we ons voorbereid op deze inwerkingtreding. Dit hele proces is in 2017 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie waarin de denkbeelden over de fysieke leefomgeving zijn beschreven.
Daarna en daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een Omgevingsplan voor het dorp Bad Nieuweschans. (Formeel is dit nog een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, gebaseerd op de Crisis- en herstelwet, aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden).
Tevens is gewerkt aan de digitale vereisten om tijdig te kunnen aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
Er is inmiddels ook al een eerste inventarisatie gemaakt van alle huidige wetten, verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op die fysieke leefomgeving. Er zijn trainingen gevolgd, het proces rondom participatie en de in de wet genoemde houding van “ja, mits”, wordt daar waar mogelijk ook nu al ingezet.

Wat gaan we nog doen?
De gemeente Oldambt was een van de eerste gemeenten die een Omgevingsvisie heeft vastgesteld. Deze visie dateert van oktober 2017. Onder meer vanwege de ontwikkelingen op het gebied van klimaat, energie, duurzaamheid en wonen, is de Omgevingsvisie toe aan een herijking. We gaan daarom in 2022 - 2023 aan de slag met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, hebben we als gemeente van rechtswege een (tijdelijk) Omgevingsplan. Dit Omgevingsplan bestaat dan uit alle huidige bestemmingsplannen, het archeologisch deel van de erfgoedverordeningen en wordt aangevuld met de ’oude’ rijksregels, voor zover deze niet in de Omgevingswet terugkeren. Deze rijksregels worden de ‘bruidsschat’ genoemd..
Het is een tijdelijk Omgevingsplan omdat in de periode na de inwerkingtreding van de wet het definitieve Omgevingsplan zal worden opgesteld, met daarin de definitieve keuzes omtrent de te stellen regels en de vergunningplicht etc. Hiervoor hebben we tot uiterlijk 2029 de tijd.
Wij zijn bezig met het opstellen van een transitieplan: een plan van aanpak voor de wijze van het opstellen van een definitief omgevingsplan. De verwachting is dat dit transitieplan in de loop van het eerste half jaar van 2022 gereed is.
Het proces tot het opstellen van het Omgevingsplan zal dus na inwerkingtreding van de wet, mede op basis van de nieuwe Omgevingsvisie, met de nieuwe raad worden ingezet.

Welke besluiten moet de raad gaan nemen vóór de inwerkingtreding?
Er is een aantal onderwerpen waarover uw raad een besluit *moet* nemen om de wet na de inwerkingtreding te kunnen uitvoeren. Het betreft de volgende onderwerpen:
1. Adviesrecht van de gemeenteraad bij een omgevingsvergunning.
2. Participatiebeleid en aanwijzing van gevallen van verplichte participatie bij buitenplanse activiteiten.
3. Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
4. Leges

Daarnaast zijn er nog twee onderwerpen waarvoor het *gewenst* is een besluit te nemen:
5. Delegatie van bevoegdheden aan het college.
6. Wel of geen verordening voor Nadeelcompensatie.

Wat zijn de uitgangspunten bij de besluitvorming?
- *Een beleidsneutrale overgang.*

De huidige Omgevingsvisie is een visievormend document en is een beschrijving van de kernwaarden van ons gebied. Sinds de vaststelling in 2017 zijn er vele ontwikkelingen geweest waardoor de visie aan herijking toe is. Onder de nieuw te vormen visie zullen de bestaande visies voor de fysieke leefomgeving een integrale plek krijgen. Een en ander is gebaseerd op een gedegen beschrijving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van ons mooie gebied. Nu deze nieuwe visie er nog niet

is, is op dit moment het uitgangspunt bij de voorstellen voor de zes onderwerpen om zoveel mogelijk uit te gaan van een beleidsneutrale overgang.

De invoering van de Omgevingswet vergt veel van de gemeentelijke organisatie, waarbij de nadruk ligt op een goede implementatie van de processen om een goede dienstverlening te continueren. Daarbij wordt er ook gestreefd naar een verbetering van de dienstverlening. Het uitgangspunt van een beleidsneutrale overgang betekent daarom tevens dat er geleidelijk aan ervaring kan worden opgedaan met de invoering van de Omgevingswet.

- *Rol van de gemeenteraad.*

De gemeenteraad heeft onder de Omgevingswet een kaderstellende en controlerende rol. Het gaat hierbij om het bepalen van de centrale doelen en de beschikbare speelruimte. Dit zal met name vorm krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De uitvoering en het initiatief ligt daarbij dan bij het college en de samenleving. Hierbij hoort een controlerende rol van de raad met bijsturing op (mogelijke) effecten.
Bij de voorbereiding van de besluitvorming over deze onderwerpen is deze rolverdeling als uitgangspunt geformuleerd.

Waarom nu besluitvorming?
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien per 1 juli 2022. De keuze om voorstellen eerder voor te leggen heeft een tweetal redenen:
- Door besluitvorming in januari 2022 is het oefenen met de uitvoering van de Omgevingswet in het komende half jaar beter uit te voeren. Er wordt immers gewerkt met de wijze waarop processen zijn bepaald. Specifiek geldt dit voor het adviesrecht en de participatie.
- In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen met waarschijnlijk een wijziging in de samenstelling van de gemeenteraad. Tot nu toe is uw gemeenteraad via de informatieavonden betrokken geweest bij de voorbereidingen. Het is de vraag of er voor de nieuw gemeenteraad voldoende tijd is om zich op een goede manier te kunnen voorbereiden op de invoering. Vanwege het beleidsneutrale karakter van de voorstellen is er ook geen noodzaak om besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.

Motivatie

2 Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit

Aanleiding
De gemeentelijke welstands- en monumentencommissies vallen niet onder het overgangsrecht. Dit betekent dat de gemeenteraad, tenzij dit gedelegeerd wordt aan het college van burgemeester en wethouders, een gemeentelijke adviescommissie moet benoemen. Deze adviescommissie heeft in ieder geval tot taak te adviseren over de aanvragen omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. De gemeente kan de adviescommissie ook laten adviseren over ruimtelijke kwaliteit.

Huidige situatie
Momenteel maakt de gemeente Oldambt gebruik van twee adviescommissies, namelijk de monumentencommissie en de welstandscommissie. Stichting Libau is een kleine 100 jaar geleden opgericht voor en door gemeenten als de provinciale schoonheidscommissie en organiseert deze afzonderlijke commissies voor de gemeente. Libau is door de jaren heen uitgegroeid tot dé adviesorganisatie in Groningen en Drenthe op het vlak van ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed zonder winstoogmerk. In de bijlage is een uitgebreide toelichting opgenomen op de huidige situatie en werkwijze met de commissies.

Scenario's
Samen met Libau zijn er drie scenario's uitgewerkt die invulling kunnen geven aan de wettelijke verplichting tot instellen van een adviescommissie ruimtelijke kwaliteit. De voor de gemeente Oldambt gemaakte scenario's zijn gebaseerd op twee uitgangspunten:
1. De gemeente Oldambt heeft niet de ambitie om zelf de gemeentelijke adviescommissie te gaan organiseren. Dit heeft gelet op de beperkt aanwezige middelen niet de voorkeur.
2. De gemeente Oldambt hecht aan het blijven werken aan ruimtelijke kwaliteit. Dit is belangrijk voor het behoud en de versterking van de identiteit van de gemeente als Graanrepubliek, zorgt ervoor dat onze inwoners aangenaam en lang in gezondheid kunnen leven en draagt bij een

aantrekkelijk vestigingsklimaat voor onze ondernemers en nieuwkomers die de gemeente in toenemende mate kunnen vinden.

De scenario's variëren in de invulling van het begrip 'ruimtelijke kwaliteit (van uiterlijk van bouwwerken tot stedenbouw en landschap en cultureel erfgoed) en de mate van integraliteit. In de bijlage zijn deze scenario's verder uitgewerkt.

Voorgesteld scenario: geïntegreerde adviescommissie
Zoals de naam al aangeeft is de geïntegreerde adviescommissie een samensmelting van de huidige monumenten- en de welstandscommissie met een restauratiearchitect, architect, stedenbouwkundige/landschapsarchitect, bouw- en cultuurhistoricus, constructeur en de adviseurs van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) als toehoorder, aangevuld met deskundigen op het vlak van archeologie en duurzaamheid (afhankelijk van de opgave).

Met deze aanvullingen wordt uitdrukking gegeven aan het toenemend belang van cultureel erfgoed in de samenleving en de verduurzamingsopgave waar we als maatschappij voor staan. De voltallige geïntegreerde adviescommissie wordt uiteraard alleen ingeschakeld bij (zeer)complexe aanvragen. Het merendeel van de aanvragen wordt behandeld onder mandaat door daarvoor aangewezen leden van de commissie, de rayonarchitect/secretaris. Om het vergunningentraject soepel en snel te laten verlopen vindt zoveel als mogelijk advisering aan de voorkant plaats. De geïntegreerde adviescommissie wordt tenslotte jaarlijks geëvalueerd.
Een mogelijkheid is om met de geïntegreerde commissie, afhankelijk van de adviesvragen, te experimenteren met aanvullende deskundigheid. Als de resultaten van deze experimenten positief zijn, kan de geïntegreerde commissie uitgroeien tot een integrale adviescommissie.

Uit analyse van de opties, gesprekken met Libau en de beeldvormende raadsbijeenkomst is naar voren gekomen dat het verstandig is om voor de horizontaal over (geïntegreerde commissie) variant te kiezen aangezien op dit moment nog niet alles omtrent de Omgevingswet is uitgekristalliseerd. Ongeveer twee jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet zou het gekozen scenario geëvalueerd en bijgesteld kunnen worden.

Verordening
Het gekozen scenario wordt geeffectueerd middels het vaststellen van de "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit" die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt voorgelegd ter besluitvorming aan de gemeenteraad.

Benoemingsbesluiten leden adviescommissie
De raad stelt het aantal leden en de benoemingstermijn van de leden van de adviescommissie vast. Ook de bevoegdheid tot het benoemen van leden van de Adviescommissie ligt bij de gemeenteraad. Dit is bepaald in de Omgevingswet, in artikel 17.7.

Voorgesteld wordt om de benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders, zodat niet voor elk benoemingsbesluit apart een voorstel aan de gemeenteraad hoeft worden voorgelegd. Die mandatering kan worden opgenomen in de "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit".

Mandatering doet het meeste recht aan de kaderstellende rol die de gemeenteraad vervult bij de onafhankelijke advisering over ruimtelijke kwaliteit in de gemeente.

Met mandaat kan de gemeenteraad de bevoegdheid daarnaast ook zelf uitoefenen om leden te benoemen en te ontslaan. De raad kan het mandaat ook te allen tijde intrekken (artikel 10:8 Awb). Een algemeen mandaat verleent de gemeenteraad schriftelijk. Mandatering door de raad aan B&W heeft instemming nodig van de gemandateerde, B&W in dat geval.

Betrokkenheid (externe) partners

Libau

Consequenties

geen

Vervolg

Vóór inwerking treden van de Omgevingswet zal de “Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit” met daarin de onderdelen inzake de adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit ter besluitvorming voorgelegd worden aan uw gemeenteraad.

Winschoten, 21 december 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 december 2021

Besluit

1. Tot instellen van een geïntegreerde adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (horizontaal overgaan), en;
2. De benoemingsbesluiten van de individuele leden van de adviescommissie te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders door opname hiervan in de vast te stellen “Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit”

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Instellen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit

Agendapunt

Zaaknummer
105343-2021

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Scenario's voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Inleiding

Aanleiding

Medio 2022 treedt de Omgevingswet naar alle verwachting in werking en gaan bestemmingsplannen op in het tijdelijk omgevingsplannen. Ook de welstandsnota's maken deel uit van de bruidsschat. De gemeentelijke welstands- en monumentencommissie vallen niet onder overgangsrecht. Dit betekent dat de gemeenteraad, tenzij dit gedelegeerd wordt aan het college van Burgemeester en Wethouders, een gemeentelijke adviescommissie moeten benoemen. Deze adviescommissie heeft in ieder geval tot taak te adviseren over de aanvragen omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. De gemeente kan de adviescommissie ook laten adviseren over ruimtelijke kwaliteit.

Leeswijzer

Deze notitie is bedoeld als een praatstuk om te komen tot een nieuwe adviescommissie in gemeente Oldambt. In het onderstaande wordt eerst de huidige advisering beknopt beschreven. Vervolgens zijn een aantal kansen benoemd die de Omgevingswet op het vlak van kwaliteitsadvisering met zich meebrengt. Tot slot worden voor de discussie een aantal scenario's geschetst hoe de gemeente in de toekomst invulling kan geven aan de kwaliteitsadvisering. Hierbij is het goed te melden dat de implementatie van de Omgevingswet nog jaren in beslag gaat nemen (tot 2029) en dat er gaandeweg nog tal van mogelijkheden zijn om op basis van de ervaringen en bevindingen een andere koers te gaan varen of verfijningen door te voeren.

Schets huidige situatie

Libau voor en door gemeenten

Momenteel maakt de gemeente Oldambt gebruik van twee adviescommissies, namelijk de monumenten- en de welstandscommissie. Stichting Libau, een kleine 100 jaar geleden opgericht voor en door gemeenten als de provinciale schoonheidscommissie, organiseert deze afzonderlijke commissies voor de gemeente. Libau is door de jaren heen uitgegroeid tot de adviesorganisatie in Groningen en Drenthe op het vlak van ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed zonder winstoogmerk.

Gemeentelijk kader en commissiesamenstelling

De monumenten- en welstandscommissie adviseren respectievelijk over aanvragen voor een omgevingsvergunning voor monumenten en andere bouwwerken in gebieden waarop welstandsbeleid van toepassing is. Het welstandsbeleid is opgenomen in de welstandsnota dat door de gemeenteraad is vastgesteld. De welstandscommissie adviseert het college van Burgemeester en Wethouders over aanvragen op basis van de criteria uit de welstandsnota. In geval van plannen voor monumenten met een welstandscomponent worden de adviezen van de commissies op elkaar afgestemd. De monumenten- en welstandscommissie zijn zo samengesteld dat zij hun adviesrol efficiënt en adequaat kunnen vervullen. In de monumentencommissie hebben een restauratiearchitect, architect, bouwhistoricus, cultuurhistoricus, constructeur en burgerlid zitting.

Adviseurs vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (verder RCE) wonen de commissievergaderingen als toehoorder bij. De welstandscommissie bestaat uit architecten, een stedenbouwkundige/ landschapsarchitect en een burgerlid De leden van de commissie(s) bestaan uit een aantal vaste medewerkers van Libau in combinatie met onafhankelijke, voor een bepaalde periode benoemde onafhankelijke deskundigen. Deze deskundigen worden voorgedragen door Libau en benoemd door de gemeenten.

Werkwijze

De werkwijze van de commissies is vastgelegd in zogenaamde Reglementen van Orde. In dit reglement is onder andere het mandaat op hoofdlijnen vastgelegd. Dit betekent dat een lid van de commissie(s), de rayonarchitect/secretaris, zelf over bepaalde (eenvoudige) aanvragen kan adviseren. Deze advisering vindt plaats tijdens tweewekelijkse bezoeken van een dagdeel door het gemandateerde lid op het gemeentehuis (rayonbezoek). Tijdens deze sessies wordt het merendeel van de aanvragen onder mandaat afgedaan. Op dit moment heeft de rayonarchitect alleen een positief mandaat. Dit betekent dat mogelijk negatieve adviezen worden meegenomen ter bespreking in de welstandscommissie die eens in de twee weken wordt georganiseerd. In de voltallige commissie(s) worden alleen complexe aanvragen behandeld. De afweging om een plan te bespreken in de commissie(s) vloeit voort uit overleg tussen de adviseurs van Libau en medewerkers van de gemeente op het vlak van ruimtelijke ordening en vergunningen, handhaving en toezicht en het bovengenoemde reglement. Het aantal plannen dat in de commissie(s) wordt behandeld per jaar is per gemeente doorgaans zeer beperkt. De vergaderingen van de commissie(s) zijn openbaar tenzij een gemeente expliciet vraagt om een besloten vergadering. Door de tweewekelijkse frequentie van het rayonbezoek en de commissie(s) kunnen snel adviezen worden afgegeven.

Kosten en opbrengsten

De kosten voor de advisering vanuit Libau (inclusief behandeling in de monumenten en/of welstandscommissie) zijn gebaseerd op de bouwsom en worden door Libau bij de gemeente in rekening gebracht. De tarieven van de advieskosten zijn zo opgebouwd dat over bouwwerken met lage bouwkosten zorgvuldig kan worden geadviseerd zonder dat dit leidt tot disproportionele kosten voor de initiatiefnemer. Het aantal door Libau afgegeven adviezen is niet van invloed op de kosten voor de gemeente.

Naast de advieskosten zijn de gemeenten contractant van Libau. Dit betekent dat Libau bij iedere gemeente op basis van het aantal inwoners een geringe vergoeding in rekening brengt. Met vergoedingen van de gemeenten wordt de contributie aan de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit voldaan. De Federatie Ruimtelijke Kwaliteit doet belangrijk werk voor gemeenten op het vlak van ruimtelijke kwaliteit. Recente voorbeelden hiervan zijn de handreiking en de modelverordening voor gemeenten die mede door inzet van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit tot stand zijn gekomen. De gemeente berekent kosten die gemaakt worden in het kader van de vergunningverlening, waaronder de advieskosten van Libau, door aan de aanvragers. Dit kostenverhaal is vastgelegd in de gemeentelijke legesverordening.

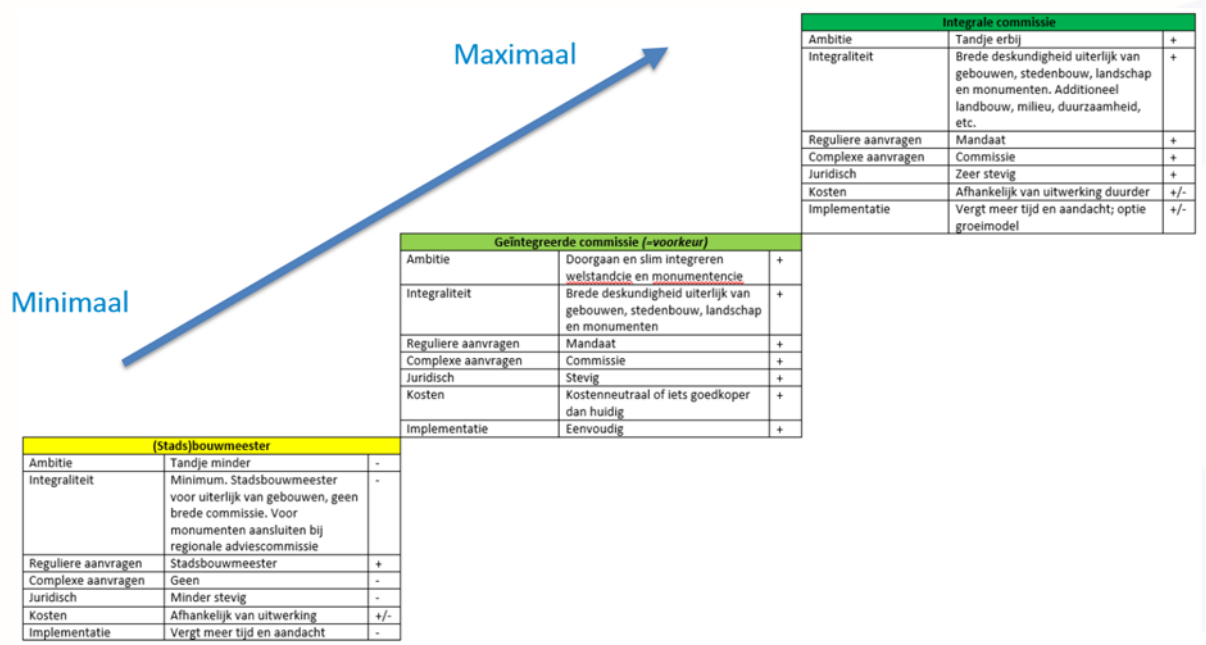
Kansen voor kwaliteitsadvisering

De Omgevingswet is een kans om de advisering op het vlak van ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed daar waar hier aanleidingen voor zijn te verbeteren. In de geest van de Omgevingswet zet Libau in op integraliteit (met minimaal aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed) én advisering over bouwplannen zo vroeg mogelijk in het ontwerpproces, nog voor wettelijke termijnen

gaan lopen. Door in een vroeg stadium het gesprek aan te gaan met initiatiefnemers en hun adviseurs ontstaan gunstige condities voor plannen die een positieve bijdrage leveren aan de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet in combinatie met een soepel en snel vergunningentraject. De door de wetgever gewenste versnelling vraagt echter niet alleen om een andere positie van de adviescommissie in het proces. Slim beleid op het vlak van uiterlijk van bouwwerken met sneltoetscriteria voor veel voorkomende bouwwerken bevat hiervoor ook een belangrijke sleutel. Verder wordt met de Omgevingswet een cultuurverandering beoogd van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits' om meer mogelijk te maken. De adviseurs van Libau, veelal met een ontwerpachtergrond en/of ontwerpervaring, kunnen door de inzet van ontwerpkracht invulling geven aan deze cultuuromslag binnen de kaders van het door de gemeente vastgestelde kwaliteitsbeleid.

Scenario's

De voor de gemeente Oldambt gemaakte scenario's zijn gebaseerd op twee uitgangspunten. Ten eerste heeft gemeente Oldambt niet de ambitie om zelf de gemeentelijke adviescommissie te gaan organiseren. Dit heeft gelet op de beperkt aanwezige middelen niet de voorkeur. Ten tweede hecht de gemeente aan het blijven werken aan ruimtelijke kwaliteit: dit is immers belangrijk voor het behoud en de versterking van de identiteit van de gemeente als Graanrepubliek, zorgt ervoor dat onze inwoners aangenaam en lang in gezondheid kunnen leven en draagt bij een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor onze ondernemers en nieuwkomers die de gemeente in toenemende mate kunnen vinden. De scenario's variëren in de invulling van het begrip 'ruimtelijke kwaliteit (van uiterlijk van bouwwerken tot stedenbouw en landschap en cultureel erfgoed) en de mate van integraliteit. De scenario's zijn zoals gezegd slechts bedoeld om een gesprek op gang te brengen over de toekomstige adviesstructuur. Er zijn naast de beschreven scenario's nog andere en mengvormen mogelijk. Ook is het mogelijk om vanwege het maatschappelijke belang aan een adviescommissie één of meerdere burgerleden toe te voegen. Burgerleden geven de "couleur locale" weer en kunnen bij de advisering de lokale (maatschappelijke) context inbrengen en laten meewegen.

Integrale commissie		
Ambitie	Tandje erbij	+
Integraliteit	Brede deskundigheid uiterlijk van gebouwen, stedenbouw, landschap en monumenten. Additioneel landbouw, milieu, duurzaamheid, etc.	+
Reguliere aanvragen	Mandaat	+
Complexe aanvragen	Commissie	+
Juridisch	Zeer stevig	+
Kosten	Afhankelijk van uitwerking duurder	+/-
Implementatie	Vergt meer tijd en aandacht; optie groeimodel	+/-

Geïntegreerde commissie *(=voorkeur)*		
Ambitie	Doorgaan en slim integreren welstandcie en monumentencie	+
Integraliteit	Brede deskundigheid uiterlijk van gebouwen, stedenbouw, landschap en monumenten	+
Reguliere aanvragen	Mandaat	+
Complexe aanvragen	Commissie	+
Juridisch	Stevig	+
Kosten	Kostenneutraal of iets goedkoper dan huidig	+
Implementatie	Eenvoudig	+

(Stads)bouwmeester		
Ambitie	Tandje minder	-
Integraliteit	Minimum. Stadsbouwmeester voor uiterlijk van gebouwen, geen brede commissie. Voor monumenten aansluiten bij regionale adviescommissie	-
Reguliere aanvragen	Stadsbouwmeester	+
Complexe aanvragen	Geen	-
Juridisch	Minder stevig	-
Kosten	Afhankelijk van uitwerking	+/-
Implementatie	Vergt meer tijd en aandacht	-

Horizontaal over (lichtgroen in tabel): geïntegreerde adviescommissie (voorkeursvariant)
Zoals de naam al aangeeft is de geïntegreerde adviescommissie een samensmelting van de huidige monumenten- en de welstandscommissie met een restauratiearchitect, architect, stedenbouwkundige/landschapsarchitect, bouw- en cultuurhistoricus, constructeur en de adviseurs van de RCE als toehoorder aangevuld met deskundigen op het vlak van archeologie en duurzaamheid (afhankelijk van de opgave). Met deze aanvullingen wordt uitdrukking gegeven aan het toenemend belang van cultureel erfgoed in de samenleving en de verduurzamingsopgave waar we als maatschappij voor staan. De voltallige geïntegreerde adviescommissie wordt uiteraard alleen ingeschakeld bij (zeer)complexe aanvragen. Het merendeel van de aanvragen wordt behandeld onder mandaat door daarvoor aangewezen leden van de commissie, de rayonarchitect/secretaris. Om het vergunningentraject soepel en snel te laten verlopen vindt zoveel als mogelijk voorkantadvisering plaats. De geïntegreerde adviescommissie wordt tenslotte jaarlijks geëvalueerd. Een mogelijkheid is om met de geïntegreerde commissie, afhankelijk van de adviesvragen, te experimenten met aanvullende deskundigheid. Als de resultaten van deze experimenten positief zijn, kan de geïntegreerde commissie uitgroeien tot een integrale adviescommissie. Zie hiervoor ook het volgende scenario.

Maximale variant (donkergroen in tabel): integrale adviescommissie
De integrale adviescommissie is een commissie met deskundigheid op het vlak van ruimtelijke kwaliteit (architect, stedenbouwkundige/landschapsarchitect) en cultureel erfgoed (archeoloog, restauratiearchitect, bouwhistoricus, cultuurhistoricus, constructeur en de adviseurs van de RCE als toehoorder) maar ook deskundigen op het vlak van duurzaamheid, natuur, milieu en gezondheid. Deze adviescommissie kan door de integraliteit ook als ‘denktank’ fungeren bij het benutten van de gemeentelijke afwegingsruimte die onder de Omgevingswet toeneemt. De voltallige integrale adviescommissie wordt uiteraard alleen ingeschakeld bij (zeer) complexe aanvragen. Het merendeel van de aanvragen wordt behandeld onder mandaat door daarvoor aangewezen leden van de commissie, de rayonarchitect/secretaris. Om het vergunningentraject soepel en snel te laten verlopen vindt zoveel als mogelijk voorkantadvisering plaats. De integrale adviescommissie wordt tenslotte jaarlijks geëvalueerd.

Minimale variant (geel in tabel): de bouwmeester
In dit scenario wordt ruimtelijke kwaliteit relatief smal opgevat en vindt advisering vindt plaats door één adviseur vanuit Libau: de bouwmeester. De bouwmeester heeft een architectonische achtergrond met op zijn minst affiniteit met stedenbouw. De bouwmeester adviseert de gemeente over alle aanvragen waarvoor een omgevingsvergunning benodigd is en waar welstandbeleid van toepassing is. In dit scenario richt de adviescommissie zich op haar wettelijke taak, te weten het adviseren over de aanvragen omgevingsvergunning voor een (rijks)monumentenactiviteit. De adviescommissie bestaat uit een archeoloog, restauratiearchitect, bouwhistoricus, cultuurhistoricus, constructeur en de adviseurs van de RCE als toehoorder. De adviescommissie wordt ingeschakeld bij redelijk tot complexe aanvragen. De overige aanvragen worden behandeld onder mandaat door de secretaris van de commissie in samenspraak met de bouwmeester. Om het vergunningentraject soepel en snel te laten verlopen vindt zoveel als mogelijk voorkantadvisering plaats. De bouwmeester wordt tenslotte jaarlijks geëvalueerd. Een mogelijkheid om bij ingewikkelde vraagstukken de expertise op het vlak stedenbouw en landschap te vergroten door gebruik te maken van de kennis binnen het Team Ruimtelijke Kwaliteit van Libau. Hiervan kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt via een contract huisadviseurschap. Aan een dergelijk contract zijn aanvullende kosten verbonden.

Slot

Op basis van deze notitie kan een eerste stap gezet worden naar een nieuwe adviescommissie in Oldambt. Er zullen waarschijnlijk op basis hiervan nog verdiepende gesprekken nodig zijn waarin meer in detail bij één of meerdere scenario's nader wordt stilgestaan. Ook zullen de kosten in onderling overleg in beeld moeten worden gebracht. Voor een (zeer) beperkt deel zijn ze afhankelijk van het gekozen scenario (presentatiegelden voor de deskundigen in de gemeentelijke adviescommissie). Grotendeels worden de kosten bepaald door de door de gemeente gewenste bezoekfrequentie van het gemandateerde lid van de commissie én het aantal gemandateerde leden van de gemeentelijke adviescommissie dat een rayonbezoek aflegt.

Uit analyse van de opties is naar voren gekomen dat het verstandig is om op de horizontaal over (geïntegreerde commissie) variant te kiezen aangezien op dit moment nog niet alles omtrent de Omgevingswet is uitgekristalliseerd. Ongeveer twee jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet zou de gekozen scenario geëvalueerd en bijgesteld kunnen worden.

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1266
Extern Zaak ID	1895ESUITE61252022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	9.m
Titel	Raadsvoorstel inzake Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022 (6125-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9m Raadsvoorstel inzake 1ste wijziging belastingverordeningen 2022
9m.1 1ste wijziging Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022
9m.2 1ste wijziging Verordening Roerende woon- en bedrijfsruimten 2022 Tariefberekening

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren :
Voor woningen (eigenaren) = 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren) = 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers) = 0,4473%

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren :
Voor woningen (eigenaren) = 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren) = 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers) = 0,4473%

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	n.v.t.
Datum raadsvergadering	31 januari 2022
Zaaknummer	**6125-2022**
Steller	Roelfien Gernaat
Portefeuillehouder(s)	Erich Wünker
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Vastgestelde begroting 2022 en de vastgestelde verordeningen van 2022.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren: Voor woningen (eigenaren) **=** 0,1940 %. Voor niet-woningen (eigenaren) **=** 0,5694 %. Voor niet-woningen (gebruikers) **=** 0,4473 %.
Samenvatting	Aanpassing tarieven Onroerende-zaakbelastingen en Roerende woon- en bedrijfsruimten 2022. In de raadsvergadering van december 2021 zijn er hogere tarieven/percentages vastgesteld voor de Onroerende-zaakbelastingen 2022 en de Roerende woon- en bedrijfsruimten 2022, aangezien de herwaardering nog niet was afgerond en omdat de tarieven na 1 januari 2022 alleen maar naar beneden mogen worden bijgesteld De herwaardering is nu grotendeels afgerond en daarom kunnen de werkelijke tarieven voor het belastingjaar 2022 worden vastgesteld.

Bijlage(n)	1ste Wijziging Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022 1ste Wijziging Verordening Roerende woon- en bedrijfsruimten 2022 Tariefberekening

TOELICHTING

Inleiding

Wij stellen u voor de onder “bijlagen” genoemde wijzigingen van de belastingverordeningen en het daarbij behorende raadsbesluit vast te stellen.

De verordeningen zijn opgesteld o.b.v. de uitgangspunten, zoals deze in de begroting 2022 zijn vastgesteld.

Motivatie

In het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) dienen alle WOZ-objecten per 1-1-2022 een nieuwe WOZ-waarde te krijgen met als peildatum 1-1-2021.

In de raadsvergadering van december 2021 zijn er hogere tarieven/percentages vastgesteld voor de Onroerende-zaakbelastingen 2022 en de Roerende woon- en bedrijfsruimten 2022, aangezien de herwaardering nog niet was afgerond en omdat de tarieven na 1 januari 2022 alleen maar naar beneden mogen worden bijgesteld

De herwaardering is nu grotendeels afgerond en daarom kunnen de werkelijke tarieven voor het belastingjaar 2022 worden vastgesteld.

Op basis van de thans beschikbare cijfers geeft de herwaardering het volgende weer:
De gemiddelde waardestijging ten opzichte van de vorige peildatum bedraagt voor de groep woningen ca. 16 % en voor de groep niet-woningen is sprake van een daling van ca. 3,5%.
In de begroting 2022 is vastgelegd, dat de opbrengst onroerende zaakbelastingen met 3 % wordt verhoogd.

De totale WOZ-waarde voor 2022 wordt:

Voor woningen (eigenaren)	= €. 3.719.552.000,--
Voor niet-woningen (eigenaren)	= €. 724.715.000,--
Voor niet-woningen (gebruikers)	= €. 603.125.000,--

Geraamde opbrengst in de begroting voor 2022:

Voor woningen	= €. 7.214.158,--
Voor niet-woningen (eigenaren)	= €. 4.126.686,--
Voor niet-woningen (gebruikers)	= €. 2.697.705,--

Rekening houdend met het voorgaande worden de tarieven voor 2022 dan als volgt:

Voor woningen (eigenaren)	**=** 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren)	**=** 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers)	**=** 0,4473%

Betrokkenheid (externe) partners

n.v.t.

Consequenties

Heffen en invorderen op basis van de vastgestelde verordeningen m.i.v. 2022.

Vervolg

Na vaststelling van de verordeningen zullen deze verordeningen openbaar bekend worden gemaakt via het elektronisch gemeenteblad en in DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties). Dit ter verkrijging van rechtskracht (bekendmakingsplicht).

Het gecombineerde aanslagbiljet gemeentelijke heffingen wordt met dagtekening 25 februari 2022 opgelegd.

Winschoten, 18 januari 2022.
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 januari 2022

gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet = onroerende zaakbelastingen; artikel 221 van de Gemeentewet = belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten.

Besluit:

1. de verordening op de heffing en de invordering van de Onroerende-zaakbelastingen en de verordening op de heffing en de invordering van de belastingen op roerende woon-en bedrijfsruimten te wijzigen en voor het belastingjaar 2022 de volgende tarieven te hanteren :

Voor woningen (eigenaren)	**=** 0,1940%
Voor niet-woningen (eigenaren)	**=** 0,5694%
Voor niet-woningen (gebruikers)	**=** 0,4473%

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Vaststellen 1ste wijziging belastingverordeningen 2022

Agendapunt

Zaaknummer

6125-2022

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

1ste wijziging

Verordening op de heffing en de invordering van

Onroerende-zaakbelastingen

gemeente Oldambt 2022.

Doel:

deze verordening heeft als doel regels te stellen betreffende het heffen en invorderen van onroerende-zaakbelastingen in de gemeente Oldambt.

Juridische grondslag: artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet.

Ingetrokken raadsbesluit: n.v.t..

Datum nieuw raadsbesluit: 31 januari 2022

Datum bekendmaking D.R.O.P.: 9 februari 2022

Datum bekendmaking elektronische gemeenteblad: 9 februari 2022

Integrale publicatie op: www.wetten.nl (regelingenbank) en website.

Datum inwerkingtreding: 1 januari 2022.

1ste wijziging Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende-zaakbelastingen gemeente Oldambt 2022

De raad van de gemeente Oldambt;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 18 januari 2021;

gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

vast te stellen de

1ste wijziging VERORDENING OP DE HEFFING EN DE INVORDERING VAN ONROERENDE-ZAAKBELASTINGEN 2022,

luidende als volgt:

I

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
    a. de gebruikersbelasting 0,4473%;
    b. de eigenarenbelasting
        1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1940 %.;
        2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,5694 %.

II

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de vierde dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

III

Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘1ste wijziging Verordening Onroerende-zaakbelastingen Oldambt 2022’.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Oldambt,

d.d. 31 januari 2022.

De griffier,	De voorzitter,
Jelte van der Meer	Cora-Yfke Sikkema

gemeente
Oldambt

1ste wijziging

Verordening op de heffing en de invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten gemeente Oldambt 2022.

Doel:

deze verordening heeft als doel regels te stellen betreffende het heffen en invorderen van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten in de gemeente Oldambt.

Juridische grondslag: artikel 221 van de Gemeentewet.

Ingetrokken raadsbesluit: n.v.t..

Datum nieuw raadsbesluit: 31 januari 2022

Datum bekendmaking D.R.O.P.: 9 februari 2022

Datum bekendmaking elektronische gemeenteblad: 9 februari 2022

Integrale publicatie op: www.wetten.nl (regelingenbank) en website.

Datum inwerkingtreding: 1 januari 2022.

1ste wijziging Verordening op de heffing en de invordering van belastingen op Roerende woon- en bedrijfsruimten gemeente Oldambt 2022

De raad van de gemeente Oldambt;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 januari 2022;

gelet op artikel 221 van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

vast te stellen de

1ste wijziging VERORDENING OP DE HEFFING EN DE INVORDERING VAN BELASTINGEN OP ROERENDE WOON- EN BEDRIJFSRUIMTEN 2022,

luidende als volgt:

I

Artikel 7 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.
   Het percentage bedraagt voor:
   a. de gebruikersbelasting 0,4473%;
   b. de eigenarenbelasting
      1. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1940%;
      2. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,5694%.

II

Artikel 11 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de vierde dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

III

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: '1ste wijziging Verordening op Roerende woon- en bedrijfsruimten Oldambt 2022'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Oldambt,

d.d. 31 januari 2022.

De griffier,	De voorzitter,
Jelte van der Meer	Cora-Yfke Sikkema

BOB - Raadsvergadering

Dossiernummer	1140
Extern Zaak ID	1895ESUITE851312021
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	31 januari 2022
Agendapunt	10.a
Titel	Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0 (85131-2021)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
Vragen en antwoorden verzameld - Raadsvoorstel Programma zon en wind 1.0
10a Raadsvoorstel inzake Programma zon en wind 1.0
10a.1 Het vast te stellen Programma zon en wind 1.0
10a.2 bijlage 1 resultaten enquête
10a.3 bijlage 2 berekeningstabel hectares in relatie tot energieverbruik
10a.4 zienswijzennota

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	1 november 2021
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	22 november 2021
BOB - Beeldvormende raadsbijeenkomst	29 november 2021
BOB - Raadsvergadering	13 december 2021
BOB - Raadsvergadering	**31 januari 2022**

Voorgesteld besluit

Het Programma Zon en Wind 1.0 vast te stellen.

Besluit (Geamendeerd aangenomen)

Het programma Zon en Wind 1.0 vast te stellen, met inachtneming van de aangenomen amendementen.

In het genomen raadsbesluit vindt u de teksten van de aangenomen amendementen.

gemeente
Oldambt

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN PROGRAMMA ZON EN WIND

1. Vragen VCP

Op blz. 4 staat de zin “voor grote windmolens is in Oldambt geen ruimte”
Op blz. 8 staat de zin “de gemeente wil niet meewerken aan de realisatie van grootschalige windparken”

En zo lezen we nog een aantal keren door deze visie heen dat grote windmolens een no-go is voor deze gemeente / de wethouder.

Op blz. 19 lezen we dan dat eventueel als de energiebehoefte is toegenomen en draagvlak aanwezig is er een overweging kan komen om grote windmolens met een tiphoogte tot 200 meter te plaatsen.

Graag uitleg over hoe men tot deze overweging is gekomen terwijl men de hele tijd geen grote windmolens wil toestaan.

Antwoord: op dit moment staan we geen grote windmolens toe. Tot 2030 wil de gemeente meewerken aan 100 hectare zon. (evaluatie van beleid in 2025) Met deze 100 hectare voorzien we in het huidige energieverbruik van de gebouwde omgeving. De industrie moet zelf verduurzamen, maar op termijn zal blijken of ook voor de industrie en de toekomstige energiebehoefte van de gebouwde omgeving meer gedaan moet worden. Dan kan gekeken worden naar zon, maar dan willen we ook onderzoeken of enkele grote windmolens een alternatief kunnen zijn voor vele hectares zon. 7 grote windmolens wekken evenveel elektriciteit op als 100 hectare zon. Dit wordt in de evaluatie (2025) meegenomen.

———————————————

Er zijn in totaliteit 35 pagina’s tekst met zienswijzen ingeleverd.

Graag toelichting waarom er niet meer tegemoet wordt gekomen aan burgers die bereid zijn mee te denken en hun verzoeken op papier hebben gezet.

Voorbeeld in deze is zienswijze 3.5 op blz 5 waarin gevraagd wordt om de vele open einden die deze visie kenmerkt er uit te halen en duidelijker te zijn over de kaders die er gesteld zouden moeten worden. Antwoord komt er op neer dat u bang bent dat andere initiatieven op voorhand niet mogelijk zijn. Dat was toch juist de bedoeling van deze visie?

Antwoord: de meeste zienswijzen komen niet van burgers. De meeste zienswijzen zijn ingediend door initiatiefnemers van zon- of windprojecten of belangenorganisaties (dorpsverenigingen en stichtingen). Daar waar de zienswijze paste binnen de visie, zoals door de gemeente voorgesteld, is tegemoet gekomen aan de zienswijze. Punten die in strijd zijn met de kaders uit het ontwerpprogramma, daarbij hebben we aangegeven waarom we de kaders niet aanpassen en waarom we niet het programma veranderen.

Ten aanzien van het voorbeeld. We willen inderdaad niet alles ‘dichtgooien’. We willen initiatieven die vanuit de bevolking komen en waarbij sprake is van draagvlak ruimte geven.
———————————————

Bij zienswijze 1.1 wordt gesproken over de dubbelfunctie van gronden welke volgens indiener niet is meegenomen. Als antwoord zegt u dat dit wel degelijk tot de mogelijkheid behoort. Wordt hier specifiek de gronden mee bedoeld welke als waterberging kunnen worden benut door het waterschap voor hun waterberging en waar PowerField een zonnepark wil aanleggen? In hoeverre heeft de gemeente contact gehad hierover met het waterschap en wat waren de uitkomsten van de eventuele gesprekken?

Antwoord: hier wordt niet specifiek de gronden bedoeld welke als waterberging kunnen worden benut. Dubbelfunctie kan ook zijn zon met daaronder schapen / kippen of een recreatieve functie. Zon met een landbouwfunctie.

Ten aanzien van het plan Powerfield. We gaan niet specifiek in op individuele plannen. Dit Programma gaat om het beleid van de gemeente ten aanzien van zon en wind. Na vaststelling van het Programma worden initiatieven hieraan getoetst.

———————————————

Blz. 26 punt 6.

Waarom is hier voor een anterieure overeenkomst gekozen en niet voor een opruimfonds zoals voorgesteld in maart 2020 door onze fractie? Dit opruimfonds zou jaarlijks kunnen worden gevuld met een x-bedrag naar gelang de grote van het zonnepark. Een anterieure overeenkomst is te vrijblijvend en zal bij iedere vergunning uit onderhandeld moeten worden. Graag uitleg waarom hiervoor gekozen is?

Antwoord: een opruimfonds is wat ons betreft een goede mogelijkheid. Wat wij aangeven in het programma is dat het regelen van een garantie dat na afloop van de vergunning periode het zonnepark wordt opgeruimd, wij in de anterieure overeenkomst gaan opnemen. Wat ons betreft wordt dit een opruimfonds. De details en afspraken hierover met de initiatiefnemers nemen wij op in de anterieure overeenkomst.

———————————————

Deze vragen zou de VCP fractie graag beantwoord krijgen tijdens de 2e beeldvormende avond over Zon en Wind. Op sommige punten zouden wij graag nog toelichting geven en ook in discussie willen met de aanwezigen.

2. Vragen Oldambt Actief

Wij van O.A. Maken ons zorgen en zijn zeer verbaasd over de uitspraken van de wethouder.
De wethouder stelt dat wij moeten gaan stemmen over 100 hectare zon.
Maar alleen het O.Z.G. Plan is al 250 hectare.
En de andere parken erbij opgeteld kom je op 500plus hectare.
Al met al heel onduidelijk en\of verwarrend.
Daarom de vraag 100 hectare en daarmee is het maximum bereikt?
Of gaan we toestemming geven voor 500 plus Hectare?

Antwoord
Het is de bedoeling dat de raad het Programma zon en wind vaststelt. In dit Programma wordt voorgesteld mee te werken aan 100 hectare zonne-energie. Er is nu niet gekeken naar de afzonderlijke initiatieven, maar naar het beleid dat wij als gemeente willen voeren. Wij willen tot 2030 meewerken aan maximaal 100 hectare. Na vaststelling van het Programma wordt gekeken welk(e) initiatief/initiatieven past/passen binnen dit vastgestelde Programma.

En wind? Is dat hetzelfde verhaal?
Het is toch geen politiek van zaai verdeeldheid en heers?
Daarom wethouder zou u voor echte duidelijkheid kunnen zorgen?

Antwoord
Ten aanzien van wind geldt hetzelfde. Op dit moment staan we geen grote windmolens toe. Tot 2030 wil de gemeente meewerken aan 100 hectare zon. (evaluatie van beleid in 2025) Met deze 100 hectare voorzien we in het huidige energieverbruik van de gebouwde omgeving. De industrie moet zelf verduurzamen, maar op termijn zal blijken of ook voor de industrie en de toekomstige energiebehoefte van de gebouwde omgeving meer gedaan moet worden. Dan kan gekeken worden naar zon, maar dan willen we ook onderzoeken of enkele grote windmolens een alternatief kunnen zijn voor vele hectares zon.

3. Vragen SP

Vragen Programma Zon en Wind		
Rikus Brader		
SP		
2021-11-07		
voor een vergadering van de raad		
Raad	Agendapunt	**Typ hier eventueel het agendapunt**
2021-11-22		
Kies hier voor mondelinge of schriftelijke beantwoording		
Invullen bij politieke vragen (Art. 39 lid 1 RvO):		
Mondelinge beantwoording		
Overige vragen worden altijd schriftelijk beantwoord.		

1. Onder 2.2. laatste alinea, waarin aangegeven staat dat de provincie in het buitengebied o.a. bij het laatste aandachtsbolletje een windpark of lijnopstelling als onderdeel van een lokaal energie-initiatief onder begeleiding van het provinciaal bouwheerschap als type proefproject mogelijk wil maken.
Wat wordt hiermee precies bedoeld ? Kan dit inhouden dat molens met een ashoogte hoger dan 15 meter dan wel parken of lijnopstelling met meer dan 3 molens in Oldambt zonder toestemming van de gemeente kunnen worden gerealiseerd?

Antwoord: nee dit kan niet. Alleen de gemeente kan een verzoek bij de provincie indienen om mee te doen aan zo'n proefproject. Het eventuele proefproject sluit molens met een ashoogte van meer dan 15 meter uit.

2. Onder 2.3. eerste alinea, laatste regel staat aangegeven bij hoge uitzondering kan daar met goedkeuring van de gemeenteraad van worden afgeweken.
Waarom is deze zin hier expliciet toegevoegd, er van uit gaande dat de gemeenteraad altijd de mogelijkheid heeft om op eerdere besluiten terug te komen

Antwoord: we willen ruimte houden voor initiatieven die komen vanuit de bevolking waarbij bijvoorbeeld een dorp zegt dat ze voor de bewoners van het dorp een zonnepark willen realiseren, waarbij ook sprake is van draagvlak. Bij hoge uitzondering kan dan aan zo'n initiatief worden meegewerkt boven de 100 hectare.

3. Betreft de tekst bij 3.3. Lokaal eigenaarschap - tweede en derde alinea

Waarom stelt de gemeente niet (zonder uitzondering) in alle gevallen (ook bij parken onder 10 ha) een gebieds- of duurzaamheidsfonds in, waarin 50 % van de opbrengst moet worden gestort?

Toelichting:
Daarmee wordt voorkomen dat onderscheid wordt gemaakt in behandeling v.w.b. controle van afdracht van opbrengsten. De verantwoordelijkheid hoe de helft van de opbrengsten worden besteed ligt dan volledig bij het gekozen gemeentebestuur.
Bovendien geniet de gehele bevolking dan van de opbrengsten, dan wel wordt gecompenseerd voor de 'inbreuk' op hun woon- en leefomgeving (Oldambt).
Zij die niet kunnen investeren in een project tot 10 ha. of als gevolg van de keuzes van deze initiatiefnemers niet meeprofiteren van de besteding van de 50 % opbrengsten, worden dan niet van de voordelen uitgesloten.
Op deze wijze participeert iedere Oldambtster, ongeacht waar die in de gemeente woont**.**

Antwoord: om op voorhand een gebiedsfonds voor te schrijven lijkt ons niet gewenst. Een initiatief waarbij een lokale coöperatie participeert wordt denken wij een breder draagvlak gecreëerd. Inkomsten van de coöperatie komen ten goede van de leden van de coöperatie. Elke inwoner van de gemeente moet deel kunnen nemen in de coöperatie.

4 . Betreft de tekst onder 6.1 Participatie
Daar waar participatie kan leiden tot bezwaren voor wat betreft de besteding van de opbrengsten, kan dit ondervangen worden door hetgeen gesteld in de toelichting bij de vorige vraag. Draagvlakontwikkeling wordt hiermee voor de initiatiefnemer minder problematisch.

Onderschrijft de gemeente deze mening en wil het college daar naar handelen?

Antwoord: zie antwoord bij 3.

5. In het programma wordt aangegeven dat 50 % van de opbrengsten van energieparken ten goede moet komen aan de inwoners van Oldambt én dat 50 % van het eigendom in handen van particuliere inwoners en kleine bedrijven moet zijn.
Een door de gemeente geïnitieerde coöperatie, waar alle inwoners van Oldambt lid van zijn, zou in alle gevallen in één klap deze voorwaarden kunnen invullen**.**

Is dit overwogen? En zo ja waarom is daar van afgezien en zo nee, waarom is dit niet overwogen?

Antwoord: in principe moet elke inwoner lid kunnen worden van een coöperatie (wanneer hij/zij dat wil).

4. Vragen Gemeentebelangen Oldambt

Gemeentebelangen Oldambt vind de nota in zijn geheel te vrijblijvend en te weinig concreet.
In de samenvatting wordt de RES aangehaald, maar er wordt niet vermeld dat die niet door de Gemeenteraad is aangenomen. Wij zien geen direct verband met de RES, wel de overheidsverplichting en juist daar moeten we uiterst behoedzaam mee zijn.

Antwoord /reactie: er is zeker een verband met de RES. Met de 100 hectare te realiseren zonne-energie is rekening gehouden met de doorrekening door Enexis en Tennet voor wat betreft de netwerkcapaciteit en aanpassingen in het netwerk.

Er wordt een kaartje gebruikt op pagina 5 om schijnbaar aan te tonen dat het maar om een nietig klein stukje Oldambt gaat. Dan geeft een verkeerde beeldvorming en zouden wij graag verwijderd willen zien.
100 hectares is altijd nog ruim 200 voetbalvelden en dat is een gigantische oppervlakte.

Antwoord/reactie: het kaartje is bedoeld om een indruk te geven hoe op de schaal van Oldambt 100 hectare zich verhoudt.

De gemeenteraad heeft ons meegegeven als doelstelling om 100 hectare aan te leggen tot 2030. Ik heb nooit het jaartal 2030 gehoord. Dat willen wij uit de tekst verwijderd hebben.

Antwoord/reactie: het jaartal 2030 sluit aan bij de overheidsdoelstelling met betrekking tot 49% CO2 reductie in 2030. Ook in de RES wordt aangegeven dat het bod gerealiseerd wordt uiterlijk 2030.

Op pagina 7 wordt een stuk geschreven over de RES en dat doet in deze nota niet ter zake en willen wij verwijderd zien. Graag zien wij het gehele stuk verwijderd.

Antwoord/reactie: zie antwoord/reactie hiervoor.

De zonneparken zijn alleen mogelijk op door GS aangewezen locaties. Nee de Raad beslist waar het mogelijk is. Punt.

Antwoord/reactie: het vast te stellen programma zon en wind geeft aan waar de gemeenteraad kansen ziet voor het realiseren van de 100 hectare zon. De provincie staat momenteel alleen zonnevelden toe op de door hun aangewezen locaties. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeenteraad een beleid vaststelt om af te kunnen wijken van de provinciale visie.

Pagina 8 onder 2.3 wordt de term in eerste instantie gebruikt tot 100 hectare. Het is niet eerste instantie het blijft daarbij. Vervolgd dat bij hoge uitzondering daar van kan worden afgeweken. Dat is voor ons te zacht en vele uitleggen vatbaar en willen wij daarom graag verwijderd zien

Antwoord/reactie: we willen de mogelijkheid open kunnen houden voor breed gedragen initiatieven die wellicht net de 100 hectare grens doen overschrijden. Uiteraard dient het initiatief te passen in het beleid. Uiteindelijk beslist de raad hierover.

De zin " We zien de aanleg enz." doet niet ter zake en willen we graag geschrapt zien.
Even verder wordt gesproken over de Raadswerkgroep die in opdracht van de Raad is ingesteld. Dit rapport komt vanuit het ambtelijke en heeft niets meer te doen met de oorspronkelijk Raadswerkgroep.
Wat doen die opmerkingen in deze nota? Verwijderen volgens ons.

Antwoord/reactie: de raadswerkgroep is door de raad geïnitieerd met als doel mee te denken over het programma. De raadswerkgoep heeft naar aanleiding daarvan aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn meegenomen in het programma en zijn zeker van belang genoemd te worden in het programma.

De aangeboden 100 hectare is een maximum en geen minimum voor ons. Andere vormen van energieopwekking zijn bespreekbaar.
De zonneladder moet worden gevolgd voordat er ook maar 1 paneel op de grond gaat worden vergund.
Deze nota is voorgelegd aan stakeholders, een nieuw woord met een erg ruime betekenis en een dooddoener om aan te geven dat er nader overleg is geweest. Vraag: wie zijn exact die stakeholders, benoem die.

Antwoord/reactie: organisaties die zijn uitgenodigd om mee te denken met dit beleid zijn: provincie, waterschap, Stichting Landschap Oldambt, Staatsbosbeheer, Groninger Landschap, Bond Heemschut, LTO Noord afdeling Oldambt, LTO Noord, Gemeente Midden-Groningen, Gemeente Westerwolde, gemeente Delfzijl, Gemeente Pekela, Natuur- en milieufederatie, Enexis, Cosun, Energiecoöperatie Oldambt, Landkreis Leer, Coöperatie Avebe, alle dorps- en wijkverenigingen in de gemeente.

De vele indieners van zienswijzen bewijst dat er juist niet genoeg overleg is geweest. Overigens is er te weinig met de zienswijzen gedaan. Afwijzen is niet moeilijk, maar luisteren is een andere.
Geen grondige overwegingen toegevoegd en veel de term “zie antwoord”. Dat is te dun.

Antwoord/reactie: het aantal zienswijzen valt ons alleszins mee. Er is alleen iets met de zienswijzen gedaan als dat past binnen de visie zoals wij die als gemeente willen vaststellen. Als de zienswijze daarmee in strijd is, hebben we geprobeerd te beantwoorden waarom er niets met de zienswijze is gedaan.

Pagina 10 onder 3.0 een hele verhandeling over doorontwikkeling van het Oldambster Landschap, lijkt veel op een goed praten van het mogen vernielen van het Landschap. Het is niet ter zake en kan in zijn geheel worden geschrapt. Het tweede deel van onder 3.2 is al helemaal over the top en willen wij verwijderd zien. Het is een open voorzet om zonneparken fors te kunnen uitbreiden.
Het is een voorzet om tot 550 hectare te komen en een aantal grote windmolens en daar gruwelen wij van, dus dat niet opnemen.
Dat we NA 2025 evalueren hebben wij geen moeite. Evalueren is om te leren van genomen beslissingen.

Antwoord/reactie: 3.1 en 3.2 geven de visie en doelstelling van het beleid weer. Naar onze mening hoort dit in het stuk. De doelstelling is 100 hectare zon, maar waarschijnlijk is dit voor de langere termijn niet voldoende. Wat ons betreft moeten deze paragrafen in het stuk blijven staan.

Fondsinrichting:

Wat ons heeft geleerd dat zonnepark-exploitanten bereid zijn om de contante waarde af te dragen om te voldoen aan de 50% lokaal eigenaarschap. Zie hiervoor ook de site Lexnona-overheidsadvies inzake het lokaal eigenaarschap.
Om zeker te zijn dat de kosten van opruimen kan geschieden is de rekensom dat per 10 hectare 1 miljoen (in contante waarde) kan worden geplaatst in een lokaal en gemeentelijk te beheren pot.

Hieruit kun je bv de eigenaren van panden de mogelijkheid bieden om energiebesparende maatregelen te treffen en een renteloze lening te verstrekken. Hiermee creëer je een fonds die ook weer terug komt in de betreffende pot. Van het aardgas af, warmtepompen of zonnepanelen oid. Dit fonds dient beheerd te worden door de gemeente en natuurlijk loop je wat risico dat het niet terug betaald wordt maar zeker 85% komt retour in het fonds.
Hiermee stellen we zeker dat het fonds er is en de financiële achtervanger.

Antwoord/reactie: het plaatsen van 1 miljoen euro per 10 hectare in een door de gemeente te beheren pot en die pot te gebruiken om energiebesparende maatregelen te treffen en renteloze leningen te verstrekken is een mogelijkheid voor het vullen van een gebiedsfonds. Wij denken echter dat de kosten van het opruimen van het zonnepark na verstrijken van de vergunningperiode niet uit een dergelijk fonds behoort te worden betaald. Daarom willen we met de initiatiefnemers afspraken maken in een anterieure overeenkomst om een fonds te vormen om daarmee garanties te krijgen dat het zonnepark kan worden opgeruimd aan het eind van de vergunningperiode.

Zonneladder

Deze dient worden gevolgd en er kan niet eerder een vergunning worden gegeven als niet bewezen is dat alle mogelijkheden in de ladder zijn opgebruikt.
Pagina 12 wordt gesproken over de reeds aanwezig daken met zonnepanelen, maar wat zijn die getallen exact. Dit is een te vrijblijvende conclusie en kan uit het plan worden geschrapt, tenzij er actuele cijfers worden genoemd, meer als 0 meting.
Het invullen van bovenlokale gebieden zoals benoemd op pagina 13 zijn ongewenst en geeft te veel ruimte tot meer dan de genoemde 100 hectare.
Op pagina 17 wordt maatwerk genoemd en dat wekt bij ons de indruk, onder druk is alles mogelijk en dat is iets wat we niet willen. Op pagina 19 wordt een stukje gewijd aan grote windmolens. Dit mag geschrapt worden temeer omdat ook nog verwezen wordt naar een enquête die maar door 2% van de bevolking is aangeleverd. Daar weer 15% wil wel grote windmolens. Dat zou betekenen dat van de 0,30% Oldambsters het niet zouden afwijzen. Daar staat dan 99,7% tegenover die het niet willen. Schrappen met die opmerkingen

Reactie / antwoord: de zonneladder moet bij alle aanvragen doorlopen worden. In het programma is aangegeven dat er tot 2030 wordt meegewerkt aan 100 hectare. Ten aanzien van maatwerk geldt dat voor alle inpassingen van zonneparken maatwerk nodig is. Maatwerk zorgt bijvoorbeeld voor een goede landschappelijke inpassing. Er wordt pas maatwerk toegepast als de locatie past binnen de regels van het Programma zon en wind.

Ten aanzien de tekst over grote windmolens. Naar onze mening moeten deze teksten in het programma blijven staan.

Samenvattend is het Programma Zon en Wind is voor de fractie van Gemeentebelangen een onvoldragen vrucht en kan terug naar de tekentafel.
Er zijn teveel open eindjes en te ruim voor ontwikkelaars die de mazen wensen te zoeken en dat is exact wat Gemeentebelangen niet wenst.
Het groot aantal zienswijzen die zijn ingediend is ook het tekende voorschot dat het Programma niet met gejuich wordt ontvangen. Ook de mate waar iets met die zienswijzen is gedaan is erg mager en te schraal.
Het College moet de conclusie trekken dat dit Programma te dun is en opnieuw grondig ter overweging moet worden genomen. Tijd mag nu geen excuus zijn om het voorliggende programma er door te jassen. Aanvragen voor subsidies is al helemaal geen reden om even snel at te doen.

Beter nu even wat meer tijd nemen en een goed besluit nemen. Voorlopig ligt er het moratorium van ons en dat geeft voldoende mogelijkheden om alle ongewenste ontwikkelingen van ons af te houden.
Tot slot:
Het is geen race om zo snel mogelijk te komen tot het vol leggen van 100 hectare zonnepanelen, waarvan er al ong. 11 hectare liggen op het industrieterrein Hoge Brug.

Reactie: deze conclusie onderschrijven wij niet.

5. Vragen VVD

Goedemorgen ook vanuit de VVD fractie hebben we een aantal vragen en opmerkingen:

- Welke mogelijkheden zijn er om de zoekgebieden te herbeoordelen? Waardoor initiatieven die buiten de gebieden vallen en wel draagvlak hebben toch een kans maken?

Reactie: in principe werken we alleen mee aan plannen die liggen in de zoekgebieden (de gebieden met een groene plus). Volgens onze visie kan, landschappelijk gezien, op deze locaties onder voorwaarden, meegewerkt worden aan zonneparken. In de gebieden met rode kruisen zijn geen mogelijkheden.

- Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente meer zon op daken gaat stimuleren?
- Waarom is dit niet specifiek opgenomen in het programma zon en wind?

Reactie: het stimuleren van zon op dak zal in de voorlichting over de energietransitie aan de orde komen. Wij verwachten vanuit de rijksoverheid uitbreidingen van subsidies. Ook de wetgeving (omgevingsvisie) biedt handvatten met betrekking tot het stimuleren van zon op dak. Voor wat betreft de bedrijven worden op termijn ook stimuleringsacties verwacht.
In het programma is geen specifieke aandacht besteed aan de wijze hoe we uitvoering gaan geven aan het stimuleren van zon op dak. Dit is meer een uitwerking vandaar dat dit niet opgenomen is in het programma. Maar neemt niet weg dat het belangrijk is hier intensief aandacht aan te geven.

- Wat gaat voor? zoekgebied, draagvlak of participatie. Het lijkt nu het 1e te zijn.

Reactie: eerst wordt gekeken of een initiatief past binnen het zoekgebied (gebied met een groene plus), pas daarna draagvlak en participatie. Uitzondering kan gelden voor een klein initiatief nabij een dorp. Ook daar wordt gekeken op welke locatie nabij een dorp landschappelijk gezien de beste locatie is.

Er staat genoemd dat zon op daken erg belangrijk is voor de gemeente Oldambt, echter staat er in het programma zon en wind geen specifiek plan om zon op daken te stimuleren. Tevens is niks terug te lezen omver de al gerealiseerde zon op daken en ideeën om hier nog meer aandacht voor te creëren.

Reactie: zie eerdere reactie

De zoekgebieden maken het proces over waar wel en waar geen zonnevelden erg lastig. Waar het niet mag is misschien wel draagvlak en waar het wel mag is geen draagvlak. Het betreft hier dan bijvoorbeeld de CC polder.

Hoe zorgen we dat niet de zoekgebieden, maar draagvlak en coöperatie en verbinding met de inwoners voorop staat?

Reactie: vanuit onze visie willen we in eerste instantie ons Oldambtster landschap beschermen. Omdat we ook duurzaamheid belangrijk vinden is gekeken waar landschappelijk gezien zonneparken dit open Oldambtster landschap het minst aantasten. Dat heeft geleid tot het voorliggende beleid. We hebben daarnaast ook gekeken naar plekken waar inwoners het minste ‘last’ zullen hebben van zonneparken, dus we hebben gezocht naar locaties op afstand van woningen / dorpen.

We zouden de vragen graag beantwoordt krijgen tijdens de 2e beeldvormende vergadering van 15 november.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Programma zon en wind 1.0
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	1 november 2021
Datum raadsvergadering	15 november 2021 en 13 december 2021 en 31 januari 2022
Zaaknummer	85131-2021:472487
Steller	Lammechien Hut
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer en Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Er is geen vastgesteld beleid voor zon- en wind. In de Omgevingsvisie is opgenomen om een visie op te stellen voor de inpassing van zonnevelden en kleine windmolens. Het ontwerp Programma zon en wind is op 22 juni 2021 door het college vastgesteld.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** Het Programma Zon en Wind 1.0 vast te stellen.
Samenvatting	De gemeente Oldambt wil een actieve gemeente zijn voor wat betreft klimaatbeleid. Daarom heeft de gemeente Oldambt in 2017 het klimaatbeleidsplan 2017-2020 vastgesteld. Dit vraagt ook van de gemeente een visie. Daarom is de afgelopen maanden actief gewerkt aan het opstellen van een beleid voor de inpassing van zonnevelden en kleine windmolens.
Bijlage(n)	1. Het vast te stellen Programma zon en wind 1.0 2. bijlage 1 uitkomsten participatie 3. bijlage 2 berekeningstabel hectares in relatie tot energieverbruik 4. zienswijzennota
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

Het doel van dit voorstel is om het Programma zon en wind vast te stellen. In de geldende gemeentelijke Omgevingsvisie is aangegeven dat er een visie wordt opgesteld voor de inpassing van zonnevelden. Om

invulling te kunnen geven aan de ambitie van het college en raad van Oldambt om voor 2030 100 hectare zon te realiseren in onze gemeente is een Programma zon en wind opgesteld. Dit programma vormt het beleidskader waarmee initiatieven met betrekking tot het realiseren van zonnevelden en of kleine windmolens kunnen worden getoetst en beoordeeld op haalbaarheid.

Motivatie

De notitie die is opgesteld, noemen we een Programma. In de nieuwe Omgevingswet die in 2022 in werking treedt, wordt namelijk het instrument programma's geïntroduceerd. Programma's zijn vergelijkbaar met de huidige beleidsnotities.

Doel Programma Zon en Wind

Het doel van het Programma Zon en Wind is om bij te dragen aan de gemeentelijke klimaatdoelstellingen. Door de gemeenteraad is de ambitie uitgesproken om 100 hectare zon te realiseren. Daarmee draagt het bij aan de doelstellingen van de Regionale Energie Strategie voor 2030. Met de realisatie van 100 hectare duurzame opwek van energie door middel van zon wordt in de behoefte aan elektrische energie van de gebouwde omgeving van Oldambt voorzien. De elektrische energiebehoefte (gebouwde omgeving en industrie) ligt veel hoger. Met dit Programma worden regels gegeven waaraan initiatieven moeten voldoen voor de realisatie van in eerste instantie 100 hectare zonne-energie. Ook wordt een doorkijk gegeven voor mogelijkheden na deze 100 hectare. Voor grote windmolens is in de gemeente op dit moment geen ruimte. Ook in het Programma Zon en Wind wordt deze niet gegeven, maar er wordt wel voorgesteld om voor de periode na 2030 onderzoek te doen of een beperkt aantal grote windmolens een optie zou kunnen zijn.

Toetsen aanvragen

Aanvragen voor zonnevelden worden getoetst aan het beleid zoals dat is opgesteld. In het Programma zijn met groene plussen en rode kruisen gebieden aangegeven waar zonneparken wel of niet kunnen. Een initiatief voor een plek die volgens het beleid niet geschikt is, wordt afgewezen. Een initiatief dat ligt in een gebied met een plus, wordt getoetst aan de andere criteria in het beleid. Een van de voorwaarden is een lokaal eigendom van 50% van een zonnepark. Ook participatie is een belangrijk onderdeel en is beschreven in het beleid. Daarnaast vindt er altijd een maatwerk gesprek plaats over de landschappelijke inpassing van een zonnepark.

In eerste instantie wordt tot 2030 meegewerkt aan maximaal 100 hectare zonneparken. In 2025 staat een evaluatie van het beleid gepland.

In het programma is aangegeven wat de regels zijn voor de ruimtelijke inpassing van zonnevelden en hoe we willen omgaan met windenergie.

Betrokkenheid (externe) partners

Bij de totstandkoming van dit beleid zijn externe partners uitdrukkelijk betrokken. Eind 2020 / begin 2021 hebben we klimaattafels georganiseerd met diverse stakeholders (bijvoorbeeld provincie, waterschap, LTO etc.). Gemaakte opmerkingen zijn zo mogelijk meegenomen in het beleid. Ditzelfde geldt voor de klimaattafels die we hebben georganiseerd voor de verschillende verenigingen van dorpsbelangen en wijken en buurten.

Daarnaast is begin 2021 een enquête gehouden (digitaal en via de Odambster) onder de inwoners van de gemeente. De resultaten van de enquête zijn ook meegenomen in het beleid.
Vervolgens is het concept Programma voorgelegd aan de deelnemers van alle klimaattafels en inwoners die bij de enquête hadden aangegeven mee te willen denken over het beleid. De hier gemaakte opmerkingen zijn ook meegenomen in het beleid. Ook is hiervan een Nota inspraak gemaakt, welke ook in het beleid is opgenomen.

Het beleid is gepresenteerd in een raadsbijeenkomst aan de raad. Daarnaast is het diverse keren besproken met de raadswerkgroep. De raadswerkgroep heeft aanbevelingen gedaan. Hier wordt aangegeven wat er met de aanbevelingen van de raadswerkgroep is gedaan.

Wat is er gedaan met de aanbevelingen van de raadswerkgroep.

1. Verken de mogelijkheden om ook de gebieden aan te wijzen anders dan de gebieden grenzend aan stedelijk gebied;
Dit is gedaan. Binnen het beleid zijn juist gebieden aangewezen die niet grenzen aan stedelijk gebied. Grenzend aan stedelijk gebied willen we alleen toestaan als dit als verzoek vanuit een dorp / wijk (bottum up) bij ons wordt ingediend. (zie paragraaf 3.4 van het Programma zon en wind).

2. Onderzoek de aanvaardbaarheid van de voorstellen in het ontwerp voor de gebieden, grenzend aan stedelijk gebied;
Zie ook het antwoord onder 1. Grenzend aan stedelijk gebied willen we zoveel mogelijk niet. Alleen als het uit het dorp / de wijk zelf komt kan wellicht medewerking worden verleend. Dit kan niet bij elk dorp. In het beleid zijn gebieden aangewezen bij welke dorpen iets zou kunnen (als het vanuit het dorp zelf komt). Zie hiervoor de paragrafen 3.4, 4.4 en 5.3 van het Programma zon en wind.

3. Beoordeel of de gestelde minimumgrens van 100 hectare nog actueel en voldoende is; betrek hier ook andere vormen van duurzame energie bij;
Hierover is iets gezegd in paragraaf 3.2. De 100 hectare komt overeen met het huidige energieverbruik van de gebouwde omgeving. Dat zijn alle woningen, winkels en maatschappelijke gebouwen van Oldambt. In 2017[1][1] verbruikten deze gebouwen 0,11 TWh aan energie, dat is vergelijkbaar met de opbrengst van ongeveer 100 hectare zonnevelden. Daarmee is het beleid voorlopig gericht op de energiebehoefte van het eigen grondgebied.

Dit beleid gaat alleen om zonne-energie en windenergie. Andere vormen van energie zijn in deze notitie niet meegenomen. In het klimaatprogramma wordt ook ingegaan op andere vormen van energie.

4. Onderzoek de mogelijkheden voor toepassing van de zonneladder;
Er is een zonneladder opgenomen in paragraaf 3.4 van het Programma zon en wind.

5. Bezie de opgaven in relatie tot de opgave die er ligt bij de regionale Energie Strategie (RES).
De bijdrage die de gemeente Oldambt doet aan de RES is 100 hectare zon. Daaraan wordt met deze visie voldaan. De RES is beschreven in paragraaf 2.1.
De opgave van 100 hectare die deel uitmaakt van het bod in de RES 1.0 wordt voor 2030 gerealiseerd. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat we in 2050 volledig gebruikmaken van duurzame alternatieven voor de opwekking van elektriciteit. De opgave voor Oldambt na 2030 tot 2050 wordt ingeschat op 600 hectare zon.

6. Verken de omvang van de reeds geïnstalleerde zonnepanelen op daken etc.

Voor de provincie Groningen is berekend dat er dakoppervlakte is voor opwek van in potentie ruim 1 TWh. Door diverse oorzaken (ongeschikte dakconstructie, problemen met verzekering, ontbreken netaansluiting of te hoge aanlegkosten) zal deze potentie niet volledig benut kunnen worden, maar het streven is wel dat zoveel mogelijk te doen. Enerzijds zijn hiervoor inspanningen nodig van de dakeigenaar, anderzijds kan ook de gemeente een rol spelen door dakeigenaren goed te informeren en te ontzorgen; door ze te helpen met procedures en financiering. Hier valt nog veel winst te behalen. Dit jaar zal een wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) in werking treden. Het Bbl is onder de Omgevingswet de opvolger van het huidige Bouwbesluit 2012. Door de Bbl-wijziging krijgt de
gemeente maatwerkmogelijkheden waarmee zij bij (bepaalde) nieuwe gebouwen
het duurzaam gebruik van het dak kan eisen.

De potentie zon op dak voor Oldambt is berekend op bruto 0,1 Twh oftewel ongeveer 100 hectare. Op grond van beschikbare info (SDE subsidieverlening o.a.) is in Oldambt gerealiseerd 0,007 Twh (ca. 7 ha) en totaal (met alle kleine projecten zonder SDE, dus ook particuliere woningen) ongeveer 0,022 Twh oftewel ca. 22 ha.

Op 5 juni 2021 is een rondrit georganiseerd, voor raadsleden, waarbij op diverse plekken gesproken is over de inpasbaarheid van zonnevelden en kleine windmolens in het landschap.

[1] 2017 is gekozen als meetjaar, omdat voor dat jaar de dataset het meest compleet is. Een overzicht van de berekeningen is te vinden in de bijlage.

Consequenties

Aanvragen voor zonneparken worden na vaststelling getoetst aan het vastgestelde beleid.

Vervolg

Het ontwerp Programma Zon en Wind heeft ter inzage gelegen. Iedereen die in het voortraject is betrokken, heeft een bericht over het ontwerp Programma ontvangen. Er zijn dertien zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn ingediend door met name belangenorganisaties, initiatiefnemers en dorpsverenigingen. Hiervoor is een zienswijzennota opgesteld. In de zienswijzennota is aangegeven op welke punten het heeft geleid tot een aanpassing van het Programma zon en wind.

Winschoten, 12 oktober 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 oktober 2021

Besluit

Het Programma Zon en Wind 1.0 vast te stellen.

Datum raadsvergadering
31 januari 2022

Onderwerp
Programma zon en wind 1.0

Agendapunt

Winschoten, 31 januari 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Zaaknummer
85131-2021:472487

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

programma

zon en wind

1.0

Beleidskader
zonnevelden en
kleine windmolens

Gemeente Oldambt
november 2021

Inhoudsopgave

Samenvatting....4
1. Inleiding....5
1.1. Aanleiding....5
1.2. Doel....5
1.3. Leeswijzer....5
2. Bestaand beleid....7
2.1. Landelijk beleid....7
2.2. Provinciaal beleid....7
2.3. Gemeentelijk beleid....8
2.4. Hoe is dit programma tot stand gekomen?....9
3. Visie gemeente Oldambt....10
3.1. Visie....10
3.2. Doelstelling....10
3.3. Lokaal eigenaarschap....11
3.4. Zonneladder....11
3.5. Wet Bibob....12
3.6. Kansrijke locaties....12
4. Ruimtelijke inpassing....16
4.1. Hoofdlijn uitwerking....16
4.2. Bedrijventerreinen....16
4.3. Zonne-energie....16
4.4. Grenzend aan de dorpsbebouwing....17
4.5. Onderdeel van een agrarisch erf en aansluitend aan een erf....17
4.6. Bomen....17
4.7. Landschappelijke inpassing....17
4.8. Brandveiligheid....17
4.9. Windmolens....18
5. Toetsingscriteria....19
5.1. Stappenplan toetsing initiatieven....19
5.2. Algemene toetsingscriteria zonneparken....19
5.3. Aanvullende toetsingscriteria zonneparken....20
5.4. Algemene toetsingscriteria kleine windmolens....20
5.5. Aanvullende toetsingscriteria kleine windmolens bij een dorp....20
5.6. Na 100 hectare....21
6. Processtappen....22
6.1. Participatie....22
6.2. Invulling van duurzame energie....22
6.3. Draagvlak....23
6.4. Rol gemeente en rol initiatiefnemer....23
6.5. Ontwerpformule/ontwikkelformule....24

Bijlagen.....27

Samenvatting

Het klimaat verandert. De temperatuur stijgt, het regent vaker en harder en hittegolven in de zomer zijn geen uitzondering meer. Daarom zijn er in 2015 in Parijs afspraken gemaakt om de verdere opwarming van de aarde te voorkomen. Daarnaast raken onze fossiele brandstoffen op. En we willen natuurlijk niet zonder elektriciteit komen te zitten! Daarom willen we onze energie op een duurzame manier opwekken. Om onze aarde, maar ook om onze directe woon-en leefomgeving duurzaam door te geven aan de volgende generatie.

Het doel van dit Programma zon en wind is om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen van de gemeente Oldambt. De gemeenteraad heeft aangegeven 100 hectare aan zonnevelden aan te willen leggen tot 2030. Daarmee dragen we ons steentje bij aan de doelstellingen uit de Regionale Energie Strategie (RES). Met 100 hectare aan zonnevelden kunnen we de gebouwde omgeving in Oldambt voorzien van stroom. Met ‘gebouwde omgeving’ bedoelen we alle woningen, winkels en maatschappelijke gebouwen in onze gemeente. De daadwerkelijke energiebehoefte ligt veel hoger. Dat komt door de energievraag van de industrie en de bedrijven in onze gemeente. Met 670 hectare aan zonnevelden kunnen we onze hele gemeente voorzien van duurzaam opgewekte elektriciteit. Het is dus belangrijk dat de Oldambtster industrie zelf een rol neemt in het duurzaam opwekken van hun elektriciteit.

Het Programma zon en wind maakt de ontwikkeling van zonneparken op het grondgebied van de gemeente Oldambt mogelijk. Voor grote windmolens is in Oldambt geen ruimte. Dorpsmolens zijn mogelijk op het moment dat ze passen bij de vorm en grootte van het dorp. En als er voldoende draagvlak is onder inwoners. In dit beleidsstuk is uitgewerkt hoe en waar ruimte is voor zonnevelden en kleine windmolens in onze gemeente.

Aanvragen van projectontwikkelaars worden getoetst aan de hand van de criteria die in dit beleidsstuk zijn uitgewerkt. Iedere aanvraag is maatwerk. De criteria waaraan iedere aanvraag wordt getoetst zijn criteria voor een goede ruimtelijke en landschappelijk inpassing. Daarnaast gelden nog enkele criteria specifiek gericht op een bepaald gebied. Initiatieven moeten bestaan uit minimaal 50 procent lokaal eigenaarschap.

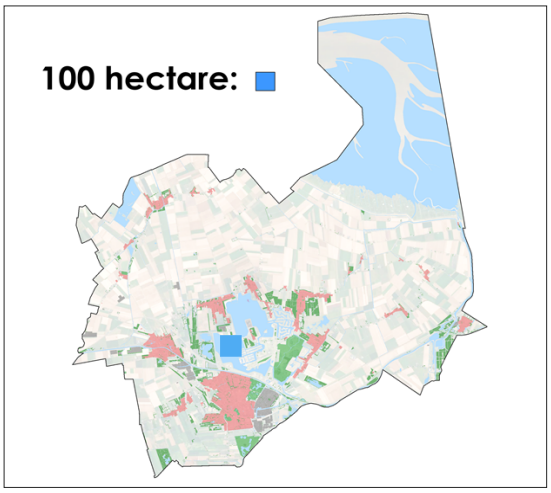
Zonneparken of windprojecten doorlopen een participatieproces. Onze Omgevingsvisie is hier leidend voor. Hoe groter een project is, hoe belangrijker het participatieproces. Er zijn twee uitgangspunten van belang voor de participatie en de projectaanvraag: inwoners en initiatiefnemers krijgen meer invloed en besluitvorming verloopt overzichtelijk en via vaste stappen.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Oldambt is een actieve gemeente als het gaat over het klimaatbeleid. We deden als één van de eerste gemeenten mee met het Programma Aardgasvrije Wijken, we nemen duurzame energie af van de lokale energiecoöperatie, we maken samen met ENGIE onze gebouwen aardgasvrij én bouwen een nieuw en energieneutraal gemeentehuis.

De energietransitie is al volop aan de gang. Steeds meer inwoners plaatsen zonnepanelen op hun dak om duurzame elektriciteit op te wekken. Helaas is het niet genoeg om alle geschikte daken vol te leggen met zonnepanelen. Onze energiebehoefte is groter. Daarom gaan we in Oldambt aan de slag met grotere energieprojecten in de vorm van zonneparken en kleine windmolens.

Figuur 1: een oppervlakte van 100 hectare in relatie tot onze gemeente.

De traditionele energievoorziening is zichtbaar in ons landschap in de vorm van hoogspanningsmasten en gaswinningslocaties. De gaswinningslocaties zullen langzamerhand verdwijnen, maar de nieuwe energievoorziening voegt daar weer elementen aan toe. Dat gebeurt in de vorm van kleine windmolens en zonneparken. Dit heeft impact op onze leefomgeving.

De gemeenteraad heeft ons als doelstelling meegegeven om 100 hectare aan zonnevelden aan te leggen tot 2030. Hiermee dragen we bij aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van 2019 en de Regionale Energie Strategie (RES). De gemeente Oldambt wil daarnaast ruimte bieden voor kleine windmolens.

Om invulling te geven aan deze doelstellingen, is een gemeentelijke gebiedsvisie of Omgevingsvisie nodig. Om aanvragen voor zonneparken en kleine windmolens goed te kunnen beoordelen, is dit programma opgesteld. Hieraan worden alle aanvragen getoetst.

1.2. Doel

In de provinciale Omgevingsverordening staat dat zonneparken voor maximaal 30 jaar worden toegestaan. Daarmee hebben ze een grote impact op de beleving van het landschap.

Bij de beleidsvorming over zonneparken en windmolens moet dan ook aandacht worden besteed aan een goede maatschappelijke en landschappelijke inpassing. Dit kan pas worden bereikt wanneer dit nadrukkelijk met de inwoners van de gemeente Oldambt wordt opgepakt.

Het doel is een breed gedragen Programma zon en wind, waarin het beleid over zonneparken en kleine windmolens is vastgelegd. We zorgen voor een breed gedragen programma door mogelijk geschikte locaties voor zonneparken en kleine windmolens samen met onze inwoners te onderzoeken.

Dit programma vormt een toetsingskader voor het bevoegd gezag (de gemeente) en een stappenplan voor de initiatiefnemer waarin staat hoe en waar zonneparken of kleine windmolens in Oldambt gerealiseerd kunnen worden.

Het Programma zon en wind is onderdeel van het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt. Waar mogelijk zoeken we de combinatie met het behalen van andere duurzaamheidsdoelstellingen. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie of de warmtetransitie.

1.3. Leeswijzer

Het Programma zon en wind is opgebouwd uit zes hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk heeft u nu voor zich. Hoofdstuk twee gaat in op het bestaande beleid van het Rijk, de provincie Groningen en de gemeente Oldambt. Hoofdstuk drie opent met de visie van de gemeente Oldambt voor de komende jaren. We leggen uit hoe de doelstelling van 100 hectare tot stand is gekomen en hoe de gemeente de

zonneladder hanteert. Tot slot worden er in hoofdstuk drie, op basis van een landschappelijke verkenning, een aantal kansrijke locaties benoemd. In hoofdstuk vier volgt een uitwerking van de landschappelijke inpassing van zonnevelden en windmolens. In hoofdstuk vijf staan de toetsingscriteria die we hanteren bij projectaanvragen. In hoofdstuk zes staan de processtappen voor een project beschreven. In dit hoofdstuk vindt u bijvoorbeeld informatie over welke fases het participatieproces moet doorlopen. In de bijlage van dit stuk vindt u de resultaten van de klimaattafels die we eind 2020 en begin 2021 hebben georganiseerd, evenals de resultaten van een vragenlijst die we begin 2021 aan onze inwoners hebben voorgelegd.

2. Bestaand beleid

2.1. Landelijk beleid

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd. Dit akkoord bestaat uit een aantal afspraken om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. De belangrijkste afspraken uit dit akkoord zijn:

- In 2030 komt 70 procent van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Dat gebeurt door windturbines op land en in zee en met zonnepanelen op daken en in velden;
- In 2050 moeten 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af zijn. Naast het gebruik van duurzame warmte en elektriciteit, moet er ook geïsoleerd worden om energie te besparen. Dit gebeurt in stappen. De eerste stap is dat 1,5 miljoen woningen geïsoleerd zijn in 2030;
- In 2050 is de industrie circulair en stoot vrijwel geen broeikasgassen meer uit. De fabrieken draaien op duurzame elektriciteit uit zon en wind of energie uit aardwarmte, waterstof en biogas;
- In 2050 moet de landbouw en het landgebruik klimaatneutraal zijn. Uitstoot van broeikasgassen is in sommige gevallen onvermijdelijk. Dit moet worden verminderd door deze broeikasgassen vast te laten houden in bijvoorbeeld bomen, de bodem en het gras;
- Ons vervoer is in 2050 emissieloos (stoot geen broeikasgassen uit).

Kijkend naar de ontwikkelingen op het gebied van zonneparken en windmolens, zijn met name de eerste drie afspraken uit het Klimaatakkoord van belang. Verder wordt in het Klimaatakkoord aangegeven dat alle nieuwe duurzame energieprojecten voor de helft in eigendom zouden moeten komen van omwonenden en lokale kleine bedrijven.

Zonneladder

In 2019 heeft de regering gevraagd om bij het maken van beleid en het afgeven van vergunningen voor duurzaamheidsprojecten rekening te houden met duurzaam ruimtegebruik. De zonneladder is hierbij een soort afwegingskader en brengt rangorde aan in het beoordelen van de geschiktheid van locaties. De zonneladder stelt zonnepanelen op daken boven het plaatsen van panelen op landbouwgrond. In paragraaf 3.4 wordt de zonneladder verder toegelicht.

Regionale Energie Strategie (RES) Groningen

De RES Groningen vloeit voort uit de landelijke afspraken om regionaal beleid te maken voor het duurzaam opwekken van energie. In de RES staat het regionale aanbod voor het duurzaam opwekken van elektriciteit, gas en warmte voor de periode tot 2030. Ook worden concrete zoekgebieden genoemd die geschikt zijn voor de opwek van zon, wind, duurzame warmte en duurzame gassen.

Op het moment van schrijven ligt er een concept RES. In de concept RES is het volgende opgenomen:

- Een strategie voor een aanbod van de regio voor het duurzaam opwekvermogen. Dit moet minimaal zijn onderverdeeld in zon en wind.
- Een voorstel voor de regionale verdeling van warmte met daarin opgenomen hoe het warmteaanbod, de warmtevraag en de infrastructuur met elkaar worden verbonden en wat hierin de ambitie is.

De RES gaat voor nieuw aan te leggen zonneparken en windmolens uit van 50 procent lokaal eigenaarschap door omwonenden en kleine lokale bedrijven. In de RES Groningen staat dat de regio Groningen 5,7 terawattuur (TWh) duurzame opwek van energie voor haar rekening gaat wil nemen. De landelijke doelstelling is 35 TWh. De RES Groningen 1.0 is moest uiterlijk in 2021 vastgesteld worden door alle betrokken raden en staten.

2.2. Provinciaal beleid

Zonne-energie

In een aantal gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor de keuze van een locatie voor een zonnepark. Dat is bijvoorbeeld het geval bij zonneparken die kleiner zijn dan 1 hectare en die in of aansluitend aan stedelijk gebied liggen. Voor zonneparken die groter zijn dan 1 hectare, is de provinciale maatwerkmethode nodig. Die methode maakt ook zonneparken mogelijk die dichtbij de bebouwing in het buitengebied liggen of op uitzonderingslocaties. Zonneparken in het buitengebied zijn alleen mogelijk op door Gedeputeerde Staten aangewezen locaties. Die locaties worden gekozen op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie over zonne-energie.

Mogelijke locaties voor zonneparken moeten zijn opgenomen in een gebiedsvisie, die wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Er zijn uitzonderingen voor het plaatsen van een zonnepark waarvoor geen vastgestelde gebiedsvisie nodig is. Die uitzondering geldt bijvoorbeeld voor zonneparken die worden aangelegd op een gesloten stortplaats, een voormalig slibdepot of een bedrijventerrein ten behoeve van gaswinning en/of gastransport.

Zonneparken zijn niet toegestaan binnen natuurgebieden. Om precies te zijn, gaat het hierbij om de natuurgebieden van Natuurnetwerk Nederland, het zoekgebied robuuste verbindingszone en bos én natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland (zie hiervoor de kaarten van de provinciale Omgevingsverordening). Een zonnepark is altijd tijdelijk; er wordt een vergunning verleend voor een periode van maximaal 30 jaar.

Windenergie
Voor windenergie geldt dat gemeenten in hun bestemmingsplannen ruimte kunnen bieden voor windturbines binnen het stedelijk gebied met een ashoogte van maximaal 15 meter. Verder wil de provincie de volgende typen proefprojecten (maximaal drie per landschapstype) mogelijk maken in het buitengebied:

- Maximaal 3 kleine windturbines binnen een zone van 25 meter rond een agrarisch bouwperceel;
- Een park of lijnopstelling als onderdeel van een lokaal energie-initiatief, onder begeleiding van het provinciaal bouwheerschap.

2.3. Gemeentelijk beleid

Gemeente Oldambt stimuleert de energietransitie en zet in op duurzaamheid. Ons energieverbruik moet omlaag en we moeten overstappen naar duurzame vormen van energie. De gemeente wil voor de opwekking van duurzame energie gebruik maken van zonnevelden en (kleine) windmolens. In de gemeentelijke Omgevingsvisie van 2017 is vastgelegd dat we mee willen werken aan 100 hectare zonnevelden tot 2030. De ruimte die we in dit Programma zon en wind bieden aan de ontwikkeling van zonneparken is in eerste instantie beperkt tot 100 hectare. Bij hoge uitzondering kan daar met goedkeuring van de gemeenteraad van worden afgeweken.

De gemeente wil niet meewerken aan de realisatie van grootschalige windparken. We zien de aanleg van zonneparken als meest realistische optie om de komst van grote windparken binnen onze gemeentegrenzen tegen te houden.

Dit programma is alleen gericht op zonneparken die groter zijn dan 200 vierkante meter. Voor zonnevelden kleiner dan 200 vierkante meter gelden de regels uit de geldende bestemmingsplannen en het beleid ‘Duurzame energie, zonne-energie, regels voor zonnepanelen op daken, op de grond en zonnepanelen in beschermde dorpsgezichten en op rijks- en gemeentelijke monumenten’.

Wat vooraf ging
In 2016 heeft de gemeente, vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet, een concept Omgevingsvisie opgesteld. Hierin stonden de hoofdlijnen van het beleid over duurzame energie. De verdere invulling van dit beleid voor zonneparken en kleine windmolens staat in het conceptprogramma “Inpassing zonneparken en kleine windmolens”. In 2017 hebben beide concepten ter inzage gelegen. Op beide stukken zijn toen reacties ingediend. Deze reacties gingen vooral over onvoldoende betrokkenheid van inwoners. De reacties hebben geleid tot het schrappen van passages over de inpassing van zonneparken en kleine windmolens in de Omgevingsvisie en de intrekking van het conceptprogramma “Inpassing zonneparken en kleine windmolens”.

In juli 2018 is een raadswerkgroep opgericht om verder onderzoek te laten doen naar een aantal onderdelen uit de aanvraag voor een zonnepark bij Finsterwolde. Daarnaast heeft de raadswerkgroep het conceptprogramma “Inpassing zonneparken en kleine windmolens” besproken en daarbij de afweging gemaakt of dit programma voldoende inhoud biedt om nieuwe initiatieven te beoordelen. In de brief van deze raadswerkgroep aan het college (van mei 2019) zijn aanbevelingen gedaan om het conceptprogramma op de volgende onderdelen aan te passen:

1. Verken de mogelijkheden om ook de gebieden aan te wijzen anders dan de gebieden grenzend aan stedelijk gebied;
2. Onderzoek de aanvaardbaarheid van de voorstellen in het ontwerp voor de gebieden, grenzend aan stedelijk gebied;

3. Beoordeel of de gestelde minimumgrens van 100 hectare nog actueel en voldoende is; betrek hier ook andere vormen van duurzame energie bij;
4. Onderzoek de mogelijkheden voor toepassing van de zonneladder;
5. Bezie de opgaven in relatie tot de opgave die er ligt bij de Regionale Energie Strategie (RES).
6. Verken de omvang van de reeds geïnstalleerde zonnepanelen op daken etc.

Deze zes aanbevelingen zijn in dit programma verwerkt.

2.4. Hoe is dit programma tot stand gekomen?

Bij het opstellen van dit beleid is gebruik gemaakt van interne en externe deskundigen. We zijn gestart met een landschappelijke verkenning van de verschillende gebieden in de gemeente. Van deze landschappelijke verkenning is een presentatie gemaakt, die is voorgelegd aan de gemeenteraad. Vervolgens hebben we een aantal klimaattafels georganiseerd voor de dorpsbelangenverenigingen, wijkraden en verschillende stakeholders. De verslagen van deze bijeenkomsten zijn als bijlage opgenomen. Op basis van de gesprekken die we hebben gevoerd tijdens de klimaattafels, hebben we een vragenlijst opgesteld over zon en wind in Oldambt. Ongeveer 700 inwoners hebben de vragenlijst ingevuld.

De opmerkingen die zijn gemaakt tijdens de klimaattafels en de resultaten van de vragenlijst zijn, voor zover relevant, verwerkt in een concept ontwerp van het Programma zon en wind. Dit programma is voorgelegd aan stakeholders en inwoners die aan hebben gegeven mee te willen denken bij het opstellen van het programma. De reacties zijn verwerkt in het ontwerp programma. In een nota van antwoord is aangegeven wat we hebben gedaan met de reacties.

Dit ontwerp programma zon en wind heeft ter inzage gelegen. De ingediende zienswijzen zijn opgenomen in een ‘zienswijzennota’. In de zienswijzennota is aangegeven op welke punten het programma zon en wind is aangepast naar aanleiding van de ingediende zienswijzen.

3. Visie gemeente Oldambt

3.1. Visie

Gemeente Oldambt is trots op haar landschap. In het midden van de gemeente ligt het ‘Eiland van Winschoten’, omringd door het water van het Oldambtmeer, het Winschoterdiep, de Pekel-Aa en de Rensel. In het zuidwesten van de gemeente is het veenkoloniale landschap herkenbaar en in het noordoosten ligt het kenmerkende dijkenlandschap van de kleipolders. Deze ‘wiede leegte’ werd vroeger wel ‘de graanschuur van Nederland’ genoemd. Onze landschappen zijn grootschalige open cultuurlandschappen, eeuwenoud en door mensen gemaakt. Deze landschappen zijn nog puur en ongerept. En dat willen we graag zo houden. Dat betekent niet dat er helemaal niets kan veranderen, een landschap is immers geen museumstuk. Bij cultuurlandschappen is altijd sprake van een geleidelijke vernieuwing of een behoedzame doorontwikkeling. De mate van *inpasbaarheid* van een nieuwe ontwikkeling in relatie tot de mate van *aanpasbaarheid* van het bestaande landschap is daarbij van belang. Dit is bijna altijd maatwerk. Wat op de ene plek goed toepasbaar is, kan op een andere plek volstrekt onmogelijk zijn. Dit geldt voor de ontwikkeling van zonneparken. Verduurzaming en de energietransitie zijn belangrijke doelstellingen, maar het mag niet ten koste gaan van onze leefomgeving. Oldambt moet Oldambt blijven.

3.2. Doelstelling

De ambitie van Oldambt is om te gaan voor een combinatie van ‘zon op daken’ met (grootschalige) zonneparken en kleine windmolens op boerenerven. De gemeente wil meewerken aan de realisatie van 100 hectare zonneparken tot 2030. Met die 100 hectare kunnen we voorzien in het energieverbruik van de gebouwde omgeving. Dat zijn alle woningen, winkels en maatschappelijke gebouwen van Oldambt. In 2017[1] verbruikten deze gebouwen ongeveer 0,11 terawattuur (TWh) aan energie. En dat is vergelijkbaar met de opbrengst van ongeveer 100 hectare aan zonnevelden. Daarmee is ons beleid voorlopig gericht op de energiebehoefte van het eigen grondgebied.

We zijn nog afwachtend om ook het energieverbruik van de industrie op het eigen grondgebied op te wekken. De industrie verbruikte in 2017 iets minder dan 0,5 TWh. Om dat met zonne-energie op te wekken, is ongeveer 550 hectare aan zonnevelden nodig. Wij vinden dat er ook een taak voor de industrie zelf ligt om te verduurzamen. Op termijn zal blijken of we voor een duurzame energieopwekking voor de industrie ook waardevolle ruimte in onze gemeente moeten opofferen.

Figuur 2: meervoudig grondgebruik – zon op dak

De gemeente wil tot 2030 meewerken aan 100 hectare zonneparken of 100.000.000 kWh aan energie, waarbij de helft van de productie in lokaal eigendom is. Na 2025 evalueren we dit beleid. Na de evaluatie

[1] 2017 is gekozen als meetjaar, omdat voor dat jaar de dataset het meest compleet is. Een overzicht van de berekeningen is te vinden in de bijlage.

van het beleid en de eventueel gewijzigde inzichten, kijken we of er ruimte moet worden geboden voor meer zonneparken.

3.3. Lokaal eigenaarschap

Het belang van lokaal eigenaarschap wordt benadrukt in het Klimaatakkoord en in de Regionale Energie Strategie. Ook in Oldambt is lokaal eigenaarschap van belang: wij vinden dat energie-initiatieven in onze gemeente moeten bestaan uit minimaal 50 procent lokaal eigenaarschap. Dat gebeurt al in de gemeentelijke uitvoering van de Regionale Energie Strategie en is ook leidend in deze beleidsnotitie.

Lokaal eigenaarschap betekent dat de directe omgeving profiteert van een zonneveld. Dat kan op verschillende manieren. Wij gaan ervan uit dat zonneparken minimaal voor de helft in handen zijn van een plaatselijke energiecoöperatie, waarbij de winsten terugvloeien naar de leden van die coöperatie en dus naar de inwoners van Oldambt. Ook zonder te investeren kunnen inwoners die lid zijn van de coöperatie meeprofiteren. Bijvoorbeeld door leningen met een lage rente, subsidies of collectieve inkoop van isolerende maatregelen.

Een initiatiefnemer moet onderbouwen hoe het lokaal eigenaarschap is geborgd in het plan. Als een initiatiefnemer om goede redenen niet kan voldoen aan dit uitgangspunt, moet er een gebieds- of duurzaamheidsfonds worden ingesteld. Op die manier kunnen investeerders een zonnepark ontwikkelen en kunnen inwoners tegelijkertijd profiteren van de opbrengsten van een zonnepark in de buurt. Wij vragen van initiatieven voor grootschalige zonneparken (zonneparken groter dan 10 hectare) een bijdrage voor zo'n fonds. Met dit fonds, beheerd door de gemeente, kunnen bijvoorbeeld duurzaamheidsmaatregelen worden betaald, zoals het isoleren van woningen. Initiatiefnemers moeten jaarlijks een bedrag storten in dit fonds. Als er een gebieds- of duurzaamheidsfonds wordt ingesteld, is de voorwaarde dat 50 procent van de inkomsten van het zonnepark in dit fonds in te brengen. Ook geldt dat de sloopkosten van het zonnepark na afloop van de termijn hier nog bovenop komen. Voorbeelden voor hoe het lokaal eigenaarschap ingevuld kan worden, staan in het methodeboek lokaal eigendom en participatie RES Groningen.

Met een gebieds- of duurzaamheidsfonds kunnen ook inwoners die niet tot de direct omwonenden behoren, profiteren van de ontwikkeling van een zonnepark. Bij het afronden van de maatwerkgesprekken en het participatieplan van een zonneparkproject (zie hoofdstuk 6) worden afspraken gemaakt tussen de gemeente en de initiatiefnemer(s) over het leveren van een financiële bijdrage in een gemeentelijk fonds. De grootte van deze bijdrage hangt samen met de omvang van het park (vermogen) en de inspanningen die zijn gedaan voor participatie.

3.4. Zonneladder

We willen zorgvuldig omgaan met de ruimte in onze gemeente. Dit doen we door gebruik te maken van de zonneladder. De zonneladder werkt met drie treden, die helpen bij het vinden van een geschikte locatie voor de opwek van zonne- of windenergie. De zonneladder geeft een voorkeursvolgorde aan. De bedoeling van de zonneladder is om in eerste instantie zoveel mogelijk daken te benutten voor het opwekken van zonne-energie en daarna de beschikbare ruimte in stedelijk gebied. Met een stevige inzet op deze locaties kunnen we de klimaatdoelen niet halen. Daarom zijn in Oldambt ook grootschalige ontwikkelingen onvermijdelijk.

Hieronder ziet u een overzicht van de treden van de zonneladder.

Trede 1	**Zonnepanelen op daken** Het benutten van daken van bestaande gebouwen heeft de voorkeur. Het plaatsen van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijfsgebouwen kan meestal zonder vergunning. Daken liggen dichtbij de eindgebruiker en leveren geen ruimteverlies op. Hoe meer de daken worden gebruikt, hoe lager de druk op het landschap en de leefomgeving. De ruimte op daken is echter beperkt en niet elk dak is beschikbaar, stevig genoeg of goed gericht op de zon. Daarom is het nodig om ook de mogelijkheden op de grond open te houden.
Trede 2	**Ruimte voor en steun aan lokale initiatieven (bottom-up)** We willen lokale energie-initiatieven de ruimte geven en plannen van bijvoorbeeld lokale energiecoöperaties ondersteunen. Elk energie-initiatief beïnvloedt de ruimte en heeft een kleinere of grotere impact op de omgeving. Landschappelijke inpassing is een voorwaarde. We vinden het belangrijk dat

	omwonenden betrokken zijn bij plannen voor zonneparken en achter deze plannen kunnen staan. Deze zogenoemde 'bottom-up methode' draagt bij aan het feit dat de plannen breed gedragen worden.
Trede 3	**Grootschalige ontwikkelingen** We willen grootschalige ontwikkelingen bij voorkeur bundelen op minder hoogwaardige agrarische gronden in het buitengebied. Het bundelen van deze ontwikkelingen is om versnippering van de openbare ruimte te voorkomen.

3.5. Wet Bibob

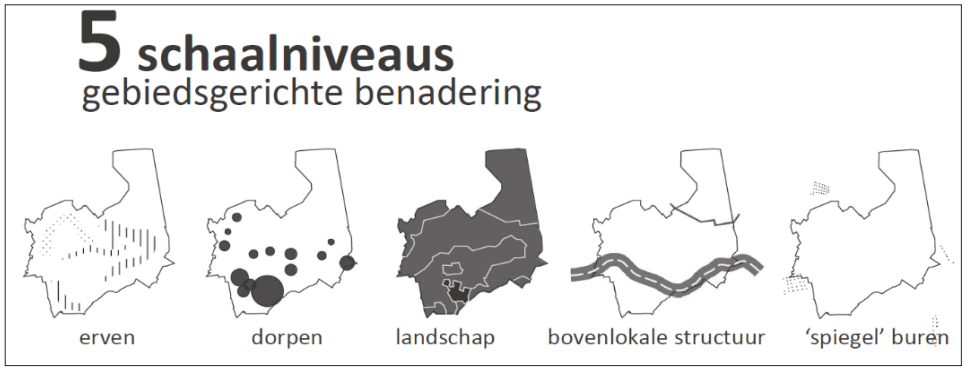
Om de integriteit van de initiatiefnemer te beoordelen, wordt deze getoetst door het landelijk bureau Bibob. Bureau Bibob valt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid en onderzoekt op verzoek van een bestuursorgaan of er een kans bestaat dat een vergunning, subsidie of overheidsopdracht misbruikt wordt of misbruikt zal worden voor criminele activiteiten. Bureau Bibob onderzoekt de aanvraag en degene die de aanvraag heeft gedaan. Na het onderzoek krijgen we een Bibob-advies, waarin de kans op malafide praktijken wordt weergegeven als: geen gevaar, enig gevaar of ernstige mate van gevaar. Mede op basis van dit advies maken we een afweging om wel of geen vergunning te verlenen.

3.6. Kansrijke locaties

De gemeente heeft uitgebreid landschappelijk onderzoek gedaan naar potentiële locaties voor duurzame energieopwekking. Het landschap kent verschillende schaalniveaus. Per schaalniveau is gekeken hoe het bestaande landschap kan worden aangepast of in op welke manier zonnevelden kunnen worden ingepast zonder dat de kenmerkende landschappen verloren gaan. Daarbij is ook onderzocht in hoeverre een dergelijke ontwikkeling zou kunnen bijdragen aan de totale opgave van 100 hectare aan zonnevelden tot 2030.

De landschappelijke analyse is gemaakt op basis van vijf schaalniveaus:

1. Erven
2. Dorpen
3. Landschap
4. Bovenlokale structuur
5. 'Spiegel' buren

Figuur 3: de vijf schaalniveaus van de gebiedsgerichte benadering

Erven

Oldambt heeft een flink aantal boerenerven waarbij de daken al zijn voorzien van zonnepanelen. Daarnaast hebben verschillende boerenerven een kleine windmolen. Wanneer alle geschikte daken vol komen te liggen met zonnepanelen en wanneer elk erf gemiddeld genomen één of meerdere kleine windmolens krijgt, dan levert dit grofweg 7 procent van de totale energievraag tot 2030 op. Dit is een gewenste ontwikkeling. Het is echter onvoldoende voor de opgave tot 2030.

Kanttekening hierbij is dat erven binnen de bebouwde kom (woonlinten) vaak ongeschikt zijn voor kleine windmolens en dat bij monumentale boerderijen zonnepanelen vaak uitgesloten zijn. Duurzame energieopwekking op boerenerven is maatwerk en de plaatsing van zonnepanelen of een kleine windmolen vergt een zorgvuldige ruimtelijke afweging.

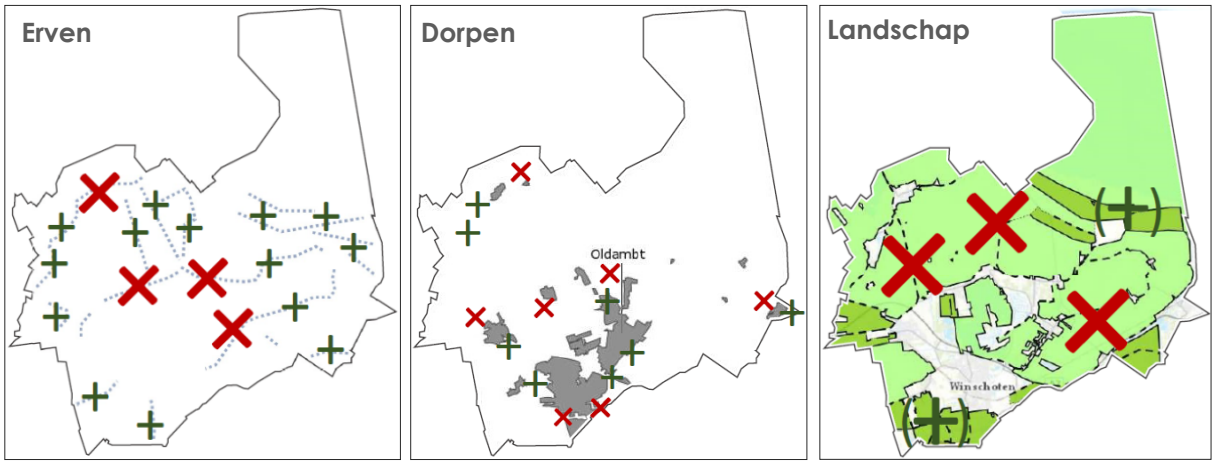
Dorpen

Uit onze landschappelijke analyse blijkt dat het realiseren van zonnevelden bij de dorpen een bijdrage van 30 tot 50 procent van de totale energievraag kan opleveren. Daarbij moet per dorp worden bekeken

of, waar en met welke ruimtelijke randvoorwaarden een zonnepark kan worden gerealiseerd. Het is uitgesloten dat er zonnevelden komen bij beschermde dorpsgezichten. Behalve de ruimtelijke aspecten is de mate van draagvlak onder de dorpsbewoners van belang.

Landschap
Gemeente Oldambt heeft een grondgebied met een grote diversiteit aan functionele lagen. Zo is het Oldambt een grensgemeente (Duitsland), een Waddengemeente (Dollard), een agrarische gemeente, een toeristische gemeente, watergemeente, centrumgemeente (Winschoten), dorpsgemeente, natuurgemeente en een wellnessgemeente (thermaal water in Bad Nieuweschans). Centraal in de gemeente ligt het schiereiland Winschoten, het gebied dat in de tijd van de doorbraak van de Dollard boven water bleef. Hier bevindt zich het grootste deel van de bebouwing van de gemeente in de vorm van lintdorpen langs de oude Dollardranden en de verbindingswegen daartussen.

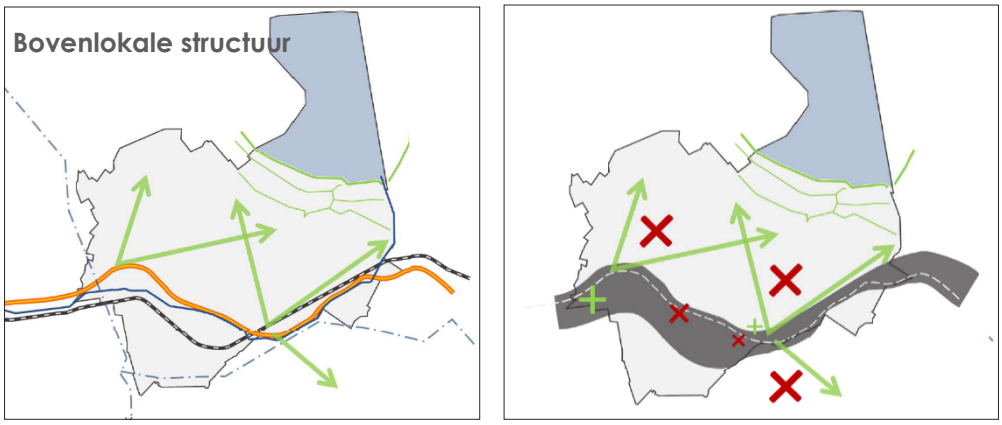
Landschappelijke lagen
Vanaf de 16de eeuw zijn er grofweg vier veranderingen in het Oldambtster landschap geweest. De eerste verandering was de ingebruikname van het veenpakket binnen het eiland van Winschoten en rondom de Pekela's. De tweede verandering is de aanleg van kanalen, de ontsluiting van de Dollardpolders door dijken en de aanleg van trekvaarten (waterwegen bestemd voor trekschuiten). De derde verandering is de start van de landbouw. Er ontstaat een welvarend landbouwgebied met grote stukken land: de graanrepubliek. De vierde verandering is die van de grootschalige ruil van kavels en de herinrichting van de Groningse en Drentse veenkoloniën. De industrie rukt op en er worden nieuwe kanalen en wegen aangelegd. Het Europese landbouwbeleid wordt toegepast: landbouwgronden worden braak gelegd en er worden tijdelijke bossen aangelegd. Hieruit is ook de gebiedsontwikkeling van Blauwestad ontstaan. Door deze vier veranderingen zijn er vier lagen in het Oldambtster landschap ontstaan. Die lagen willen we behouden.

Figuur 4: mogelijke ruimtelijke inpassing zonnevelden

Het open cultuurlandschap maakt Oldambt tot wat Oldambt is. Ons gebied kenmerkt zich door landbouwgronden met een voor Nederland uitzonderlijke grootte en openheid. Die unieke openheid mag niet verloren gaan. Daarom zien we geen kansen voor het aanleggen van zonneparken en windmolens in dit open landschap. We zien eventueel wel mogelijkheden in het zuidwesten en het noordoosten van de gemeente. In het zuidwesten is het landschap minder weids en open vanwege bospercelen en laanbeplantingen langs de wegen of percelen. Hier zijn zonnevelden op sommige plekken landschappelijk goed inpasbaar. In het noordoosten ligt een zonneveld op sommige plekken goed ingebed langs de Dollard en/of de slaperdijken.

Bovenlokale structuur
De rijksweg A7, het Winschoterdiep en de spoorlijn Groningen-Leer (D) vormen de bovenlokale structuur van Oldambt. Dit geldt ook voor de hoogspanningstracés en de (slaper)dijken langs de Dollard. Wij vinden dat het open weidse landschap die zichtbaar is vanaf deze bovenlokale structuur, behouden moet blijven.

Figuur 5. visualisatie van bovenlokale structuren in Oldambt

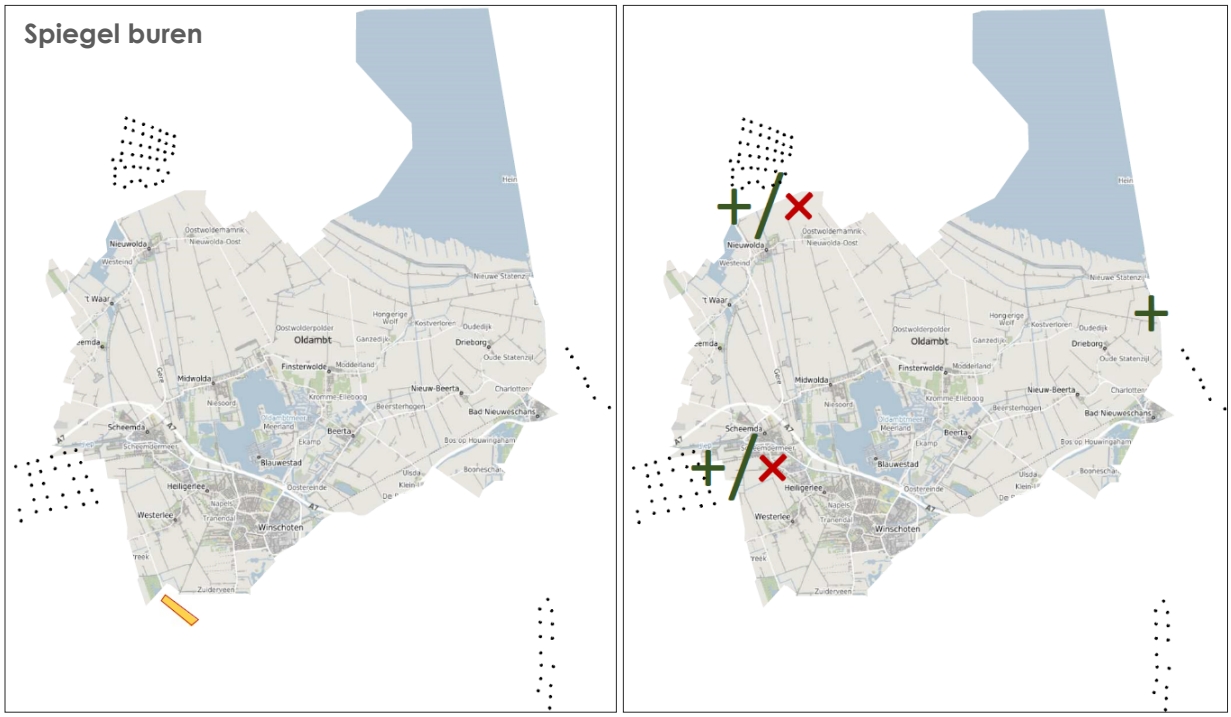
'Spiegel' buren
Bij onze buren, zoals gemeente Midden-Groningen, gemeente Eemsdelta en in Duitsland, gebeurt veel op het gebied van zon en wind. Langs de Duits-Nederlandse grens, in windpark Delfzijl en in windpark N33 staan ondertussen ongeveer 100 windturbines met hoogte tot ruim 200 meter. Langs de A7 en de N33 bij Hoogezand en Veendam liggen zonnevelden. Binnenkort komt langs het spoor in de Eekerpolder onder de windturbines ook een groot zonneveld.

Onze visie is dat op deze plekken het landschap al is aangetast is. Aanhaken bij een initiatief dat al is gerealiseerd, zorgt in onze ogen voor minder schade aan de natuur en het landschap dan wanneer er op een andere plek een nieuw initiatief komt.

Een uitbreiding van de windturbines bij het windpark N33 en windpark Delfzijl, op het grondgebied van gemeente Oldambt, is geen optie. Wel zou een kleinschalige uitbreiding van de rij windturbines langs de Duits-Nederlandse grens kunnen worden onderzocht. Het plaatsen van een windturbine vóór al bestaande windturbines zorgt voor weinig impact op het landschap.

Rekening moet wel worden gehouden met het Grenstraktaat. Deze geeft aan dat binnen 376 meter van de grens met Duitsland geen gebouwen en installaties ten behoeve van zon- en windenergie worden gebouwd.

Oldambt zou hiermee 13 tot 50 procent van de totale vraag kunnen dekken (de huidige generatie windturbines hebben een relatief beter rendement dan zonnevelden).

Figuur 6: visualisatie van het spiegelen van projecten bij de buren

Op basis van de landschapsanalyse blijven er een aantal geschikte locaties over. Bij die locaties is het van belang om rekening te houden met het draagvlak onder inwoners, de netcapaciteit, vliegroutes van vogels en vliegtuigen en natuurgebieden.

Figuur 7: mogelijke kansrijke locaties voor de opwekking van zonne-energie in Oldambt

Bovenstaande kaart laat de mogelijke kansrijke locaties zien voor de opwekking van zonne-energie in Oldambt. Deze kaart is de uitkomst van de ruimtelijke verkenning die is uitgevoerd. Belangrijke kanttekening bij deze kaart dat er bij de groene plussen mogelijk ruimte is voor zonne-energie. Dat betekent niet per definitie dat het volledige gebied gebruikt wordt voor de opwekking van zonne-energie.

4. Ruimtelijke inpassing

4.1. Hoofdlijn uitwerking

We zien zonneparken als een vorm van verstedelijking, want ze bestaan uit relatief grote oppervlakten glas met zonnecellen en stalen constructies. Eigenlijk zijn het een soort van industrielandschappen. Daardoor is er een goede ruimtelijke inpassing nodig. Datzelfde geldt voor kleine windmolens. We willen niet dat zonneparken en kleine windmolens leiden tot overlast.

Grootschalige windturbineparken zijn geen optie in Oldambt. We willen ruimte bieden aan zonneparken en kleine windmolens en daarbij het landschap zo weinig mogelijk aantasten. Hieronder geven we aan op welke manier we dit willen vormgeven. Eerst stippen we de inpassing op bedrijventerreinen aan. Daarna geven we richtlijnen voor de ruimtelijke inpassing van zon en wind.

4.2. Bedrijventerreinen

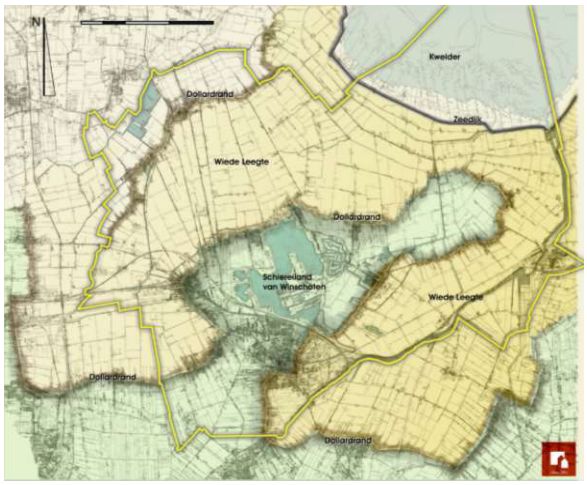
Zonneparken en kleine windmolens zijn ruimtelijk inpasbaar op bedrijventerreinen waar volgens het bestemmingsplan ‘energieopwekking’ mogelijk is. Het plaatsen van zonnepanelen op de daken van bedrijven heeft de voorkeur van 50 procent van de respondenten van onze vragenlijst. Dit is dan ook de voorkeur van de gemeente. Voor grondgebonden zonneparken wordt niet automatisch een vrijstelling gegeven op bedrijventerreinen. We willen een deel van de ruimte namelijk reserveren voor toekomstige bedrijvigheid. Toch zijn we op zoek naar manieren om bedrijventerreinen te verduurzamen. Er zijn echter nog wel een aantal obstakels, zoals uit een ‘energieverkenning’ op industrieterrein Reiderland is gebleken (zie bijlage voor meer info).Vooralsnog betekent dit dat we naast het stimuleren van energie-opwek op bedrijventerreinen, ook elders op zoek moeten naar ruimte voor zon- of windenergie.

4.3. Zonne-energie

Bij een verzoek voor het realiseren van een zonnepark, passen we de eerder genoemde zonneladder toe. Zoals in paragraaf 2.2 is genoemd, staat de provincie geen zonneparken in natuurgebieden toe. In natuurgebieden die niet worden genoemd in de provinciale Omgevingsvisie zijn we terughoudend met het toestaan van zonneparken en windmolens, want we willen niet dat natuurgebieden of diersoorten hiervan schade ondervinden. Daarnaast moeten we inzicht bieden in de maatregelen die schade aan het leefgebied van weidevogels voorkomen. Als er sprake is van agrarisch natuurbeheer, vergt dit extra zorgvuldigheid.

Maatwerk

Structuren als kavelrichting en de historische breedte van kavels zijn leidend bij de beoordeling van de inpassing van zonnevelden. Genoeg afstand van kenmerkende elementen in het landschap zoals Oldambtster boerderijerven, kolken en dijken speelt een belangrijke rol. Dit geldt ook voor de dorpslinten, buurtschappen of verspreide bebouwing. Per geval kan dit anders zijn. De zichtlijnen en de toeristische waarde van zulke karakteristieken mogen niet worden bedorven door een zonnepark.

Figuur 8: het schiereiland van Winschoten en de Wiede Leegte (Bron: Omgevingsvisie)

Voor alle inpassingen is maatwerk nodig. Zo kijken we onder andere hoe een zonnepark wordt ingepast in het landschap. En of het bestaande landschap wel kan worden aangepast. Dubbel gebruik van gronden, zoals bijvoorbeeld agrarisch gebruik onder de zonnepanelen, behoort tot de mogelijkheden. Daarbij houden we rekening met effecten die elkaar versterken. Zo kunnen ‘nieuwe’ dijkjes om de zonnepanelen te camoufleren in een open landschap desastreus zijn. Dit geldt ook voor ‘nieuwe’ bosschages om het zonneveld aan het oog te onttrekken. Bovendien is het streekeigen groen in de winter kaal en duurt het enkele jaren voordat ‘nieuw’ groen is volgroeid. Daarnaast is, zoals beschreven in hoofdstuk 6, draagvlak vanuit de omgeving van belang. De provinciale Handreiking locatiekeuze en ontwerp zonneparken kan hiervoor een leidraad zijn.

4.4. Grenzend aan de dorpsbebouwing

Voor energie-initiatieven grenzend aan de dorpsbebouwing gelden de volgende voorwaarden:

- Het initiatief moet vanuit het dorp zelf komen (bottom-up).
- Het moet passend zijn bij het karakter en de indeling van het landschap en bij de stedenbouwkundige structuur van het dorp. Beide voorwaarden zijn onderdeel van de ruimtelijke invloedsfeer van het dorp.
- Gebruik koppelkansen met uitloopmogelijkheden en dorpsommetjes (let op de 'belevingswaarde').
- (Kleine) windmolens moeten passen in het silhouet van het dorp.
- De grootte van het zonnepark moet in verhouding staan en passen bij de schaal van het dorp. Bovendien moet rekening worden gehouden met zichtlijnen, groen en water.
- Vanuit de landschappelijke analyse is er een voorkeur voor één of twee grote zonnevelden boven vele kleintjes. In feite is daarmee, vanuit ruimtelijke overwegingen, de toepassing van zonnevelden rond de dorpen minder gewenst. Dit maakt het draagvlak en/of het initiatief vanuit dorp tot de belangrijkste basis of drijfveer voor de ontwikkeling van een zonnepark bij een dorp.

4.5. Onderdeel van een agrarisch erf en aansluitend aan een erf

Voor energie-initiatieven die onderdeel zijn van een agrarisch erf of aansluiten aan een erf gelden de volgende voorwaarden:

- Kleine windmolens, maximaal drie, staan op het erf of er direct naast. Ze zijn een samenhangend onderdeel van het erf.

4.6. Bomen

Voor alle locaties geldt dat het plaatsen van zonnepanelen niet ten koste mag gaan van bomen. (Hinderlijke) bomen mogen niet worden gekapt of drastisch gesnoeid. Het uitgangspunt is dat bestaande waardevolle bomen worden behouden.

4.7. Landschappelijke inpassing

Figuur 9: zonnepanelen landschappelijk ingepast

Ongeveer een kwart van het oppervlak van een zonnepark moet zo worden ingericht en beheerd, dat er een duurzame bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit en/of de belevingswaarde ervan. Daarbij gaat het onder andere om flora, fauna, water en de bodem. Een kwart van het oppervlak voor dergelijke doelen is niet normatief. Ook hier geldt maatwerk. Er kan dus in specifieke situaties van afgeweken worden. De ruimtes tussen de panelen en de inspectiepaden tellen niet mee bij de landschappelijke inpassing van een zonnepark. Daarnaast geldt dat de helft van de totale terrein oppervlakte 'groen' (dus onverhard) moet zijn. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor duurzaam beheer en onderhoud van het terrein.

Daarnaast moet een initiatiefnemer rekening houden met het leefgebied van weide- en akkervogels. Hiervoor hanteert de provincie Groningen het compensatiebeginsel. Dit betekent dat minimaal 10 procent van het oppervlakte optimaal ingericht en beheerd moet worden voor weide- en akkervogels. Daarnaast moet altijd rekening worden gehouden met de Wet natuurbescherming.

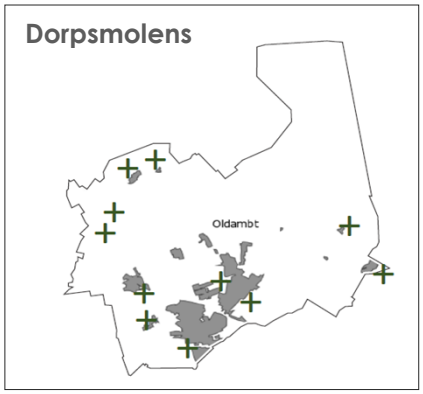
4.8. Brandveiligheid

De Veiligheidsregio Groningen adviseert gemeenten over brandveilig gebruik van gebouwen en andere bouwwerken. De voorwaarden die de Veiligheidsregio Groningen adviseert worden door ons overgenomen in de af te geven omgevingsvergunning.

4.9. Windmolens

Kleine windmolens (tot vijftien meter)

Kleine windmolens passen bij het agrarisch landschap. Tot een ashoogte[2] van vijftien meter zijn kleine windmolens op agrarische erven toegestaan. Buiten het bouwblok (binnen 25 meter) kunnen met een provinciaal proefproject maximaal drie kleine windmolens worden toegestaan. Oldambt wil ruimte bieden voor (kleine) windmolens aan de rand van een dorp. Kleine windmolens, met een ashoogte tot vijftien meter, mogen alleen bij agrarische erven geplaatst worden. In het bestemmingsplan voor het buitengebied wordt deze mogelijkheid al geboden. Bij agrarische boerderijenerven in de dorpslinten mag dit volgens het bestemmingsplan nog niet. Met een ontheffing kan hieraan worden meegewerkt als er sprake is van een goede ruimtelijke ordening en de kleine windmolen geen onredelijke overlast geeft richting eventuele buren. Kleine molens op erven is altijd maatwerk.

Figuur 10: mogelijke geschikte locaties voor een dorpsmolen

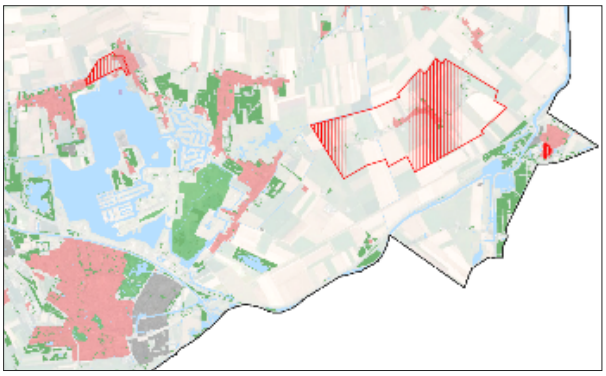
Dorpsmolens

We willen de mogelijkheid van één dorpsmolen per dorp bieden met een maximale ashoogte van 60 meter. Binnen de bebouwde omgeving van het dorp en op particuliere erven zijn windmolens niet toegestaan. Participatie en draagvlak spelen bij een dorpsmolen een belangrijke rol. Uit de vragenlijst onder de inwoners van Oldambt geeft 17 procent aan voorstander te zijn van een dorpsmolen. De plaatsing en de inpassing van een dorpsmolen is altijd maatwerk. Dit kan betekenen dat ook bij draagvlak onder inwoners, een dorpsmolen vanuit strikt ruimtelijke overwegingen ongewenst en dus niet toepasbaar is.

Bij beschermde dorpsgezichten zijn dorpsmolens uitgesloten. Beschermde dorpsgezichten zijn zichtbaar in figuur 11.

Grote windmolens (tot een tiphoogte van 200 meter)

In Oldambt wordt in eerste instantie geen ruimte geboden aan grote windmolens. Er staan inmiddels al vier grote windmolens van windpark Meeden binnen onze gemeentegrenzen. Mocht de energiebehoefte in de toekomst toch groter zijn, dan kan de mogelijkheid van en het draagvlak voor grote windmolens worden onderzocht. Bijvoorbeeld door onderzoek te doen naar de (on)mogelijkheid van enkele windmolens spiegelend aan de Duitse windmolens. Voorwaarde is dat ze op voldoende afstand van de dorpen Bad Nieuweschans, Drieborg en Nieuw Beerta komen te staan. Deze windmolens kunnen een bijdrage leveren aan de energieopgave van na 2030. Uit ons onderzoek komt naar voren dat slechts een klein deel van de inwoners (15 procent) de voorkeur geeft aan grote windturbines.

Figuur 81: beschermde dorpsgezichten ten noorden en oosten van het Oldambtmeer

Voor dorpsmolens en grote windmolens geldt dat ze beide in strijd zijn met de nu geldende provinciale Omgevingsverordening.

[2] Als het gaat om windmolens wordt er gesproken over een ashoogte en een tiphoogte. De ashoogte is de hoogte van de mast waarop de rotor zich bevindt. De tiphoogte geeft het hoogste punt van de windmolen aan wanneer één van de wieken recht omhoog staat. De ashoogte is dus altijd lager dan de tiphoogte.

5. Toetsingscriteria

5.1. Stappenplan toetsing initiatieven

Initiatieven die binnenkomen worden getoetst volgens onderstaand stappenplan:

1. Het initiatief moet een bijdrage leveren aan de opgave tot 2030. We willen liever één groot park goed ingebed dan vele verspreide parken;
2. De locatie van het initiatief moet geschikt zijn en getoetst aan de voorwaarden die zijn beschreven in de paragrafen 5.2 tot en met 5.5;
3. De initiatiefnemer heeft zich ingespannen om draagvlak te creëren en te vergroten, zoals beschreven in hoofdstuk 6;
4. Elk initiatief wordt beoordeeld op de criteria en kaders die het Programma zon en wind stelt in relatie tot de maakbaarheid van het initiatief (realiteitszin, snelheid realisatie, operationaliteit en netcapaciteit).

5.2. Algemene toetsingscriteria zonneparken

Voor een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing gelden de onderstaande algemene toetsingscriteria voor zonneparken:

- *De historische landschapsstructuur:*
  - Het zonnepark gaat niet ten koste van bestaande structuren in het landschap, zoals kavelstructuren, houtsingels en sloten.
  - Het zonnepark gaat niet ten koste van (beschermde/karakteristieke) dorpsgezichten. De hierbij behorende karaktereigenschappen, sfeer of identiteit en zichtlijnen gaan niet verloren/worden niet aangetast.
- *De afstand tot ruimtelijke elementen:*
  - Het zonnepark komt niet in de directe nabijheid van historische Oldambtster boerderijen (geen ruimtelijke relatie).
  - Het zonnepark valt niet binnen een gebied dat is aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
  - Het zonnepark houdt rekening met de woonkwaliteit in het gebied.
  - Het zonnepark levert geen geluidshinder of hinder door schitteringen voor de direct omwonenden.
  - Binnen 376 meter van de grens met Duitsland mogen geen gebouwen en installaties ten behoeve van zon- en windenergie worden gebouwd.
  - Er wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het LOFAR buitenstation. Er wordt rekening gehouden met de zones zoals opgenomen op de website www.astron.nl/beschermingszones.
- *Een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering:*
  - De inrichting van het zonnepark past bij de bestaande landschappelijke of stedelijke kenmerken van het gebied.
  - Binnen het zonnepark hebben alle panelen dezelfde opstelling (bijvoorbeeld op het zuiden gericht).
  - Afscheiding mag, mits dit past binnen de bestaande landschapsstructuren. Bij voorkeur geen begrenzing door hekwerken, maar door kavelsloten of watergangen.
  - Minimaal 25% van het terreinoppervlak voor het zonnepark dient op een nader overeen te komen wijze zodanig landschappelijk te worden ingericht dat een positief effect op flora en fauna gewaarborgd is. De initiatiefnemer dient de effecten op biodiversiteit daarbij goed te onderbouwen. Aan de gemeente als vergunningverlener de taak om deze onderbouwing goed te beoordelen.
- *Aansluiten aan bestaande projecten:*
  - Nieuwe initiatieven sluiten zoveel mogelijk aan bij de al bestaande initiatieven voor zon en wind. De capaciteit van het netwerk moet voldoende zijn.
- *Grenzend aan dorpsbebouwing/onderdeel van nederzettingslint*:
  - Het zonnepark moet, waar mogelijk, zoveel mogelijk aansluiten bij de bestaande dorpsbebouwing of onderdeel uitmaken van een nederzettingslint.
- *Grenzend aan initiatieven van buurgemeenten*:
  - Zonneparken die grenzen aan initiatieven bij buurtgemeenten moeten zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd.
- *Aansluiten bij een ruimtelijke aanleiding in het landschap*:
  - Dit voorkomt dat initiatieven zich kunnen ontwikkelen op willekeurig gelegen percelen in het landschap.

- *Overige algemene aandachtspunten:*
    - Het zonnepark is tijdelijk. Na verwijdering van het zonnepark wordt het gebied in de oude, originele staat teruggebracht.
    - Na verwijdering krijgt de locatie haar oude, voormalige bestemming terug.
    - De structuur en waterdoorlatendheid van de bodem blijft onaangetast en wordt waar mogelijk verbeterd.
    - Initiatieven moeten bijdragen aan andere doelen (koppelkansen). Hierbij kan gedacht worden aan een ecologische plus als randvoorwaarde ten aanzien van de landschappelijke inpassing.

5.3. Aanvullende toetsingscriteria zonneparken

Voor een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing gelden naast de algemene toetsingscriteria nog een aantal criteria specifiek gericht op een bepaald gebied.

Grenzend aan dorpsbebouwing

Voor zonneparken die grenzen aan de dorpsbebouwing gelden de volgende toetsingscriteria:

- Het zonnepark past bij de stedenbouwkundige structuur van het dorp en bij het karakter en de indeling van het landschap. Beide voorwaarden zijn onderdeel van de ruimtelijke invloedsfeer van het dorp.
- De grootte van het zonnepark moet in verhouding staan en passen bij de schaal van het dorp. Daarbij wordt rekening gehouden met zichtlijnen, groen en water.
- Voor zonneparken bij stedelijke gebieden moet het initiatief vanuit het dorp of de wijk komen (bottom-up).

Afrastering en directe omgeving

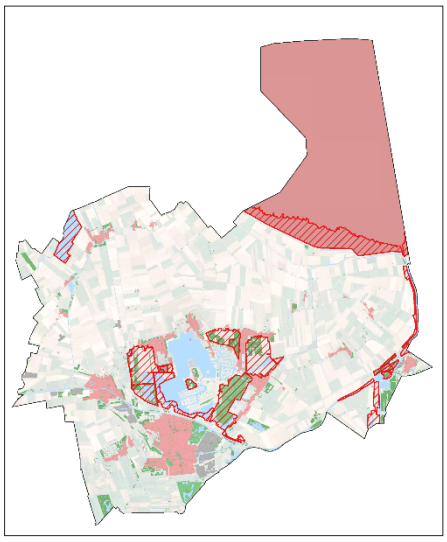
Voor de afrastering en de directe omgeving van het zonnepark gelden de volgende toetsingscriteria:

- In de directe omgeving van het zonnepark is ruimte voor natuur, flora en fauna. De grootte hiervan staat in verhouding tot het zonnepark. Minimaal 25 procent van de totale oppervlakte van het zonnepark moet voor natuur worden gereserveerd.
- De afrastering van het zonnepark is maatwerk. De gemeente heeft een voorkeur voor sloten, heggen.

5.4. Algemene toetsingscriteria kleine windmolens

Voor een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing gelden de onderstaande algemene toetsingscriteria voor kleine windmolens:

- *Passend binnen de kansrijke gebieden:*
    - Niet binnen de gebieden van Natuurnetwerk Nederland.
    - Er wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het LOFAR buitenstation. Er wordt rekening gehouden met de zones zoals opgenomen op de website www.astron.nl/beschermingszones.
- *Achter de hoofdbebouwing:*
    - De positie van de windmolens is achter de hoofdbebouwing. Windmolens bepalen op een dominante wijze het beeld, daarom is gekozen om de molens uitsluitend op het achtererf te plaatsen.
- *Passend binnen de erfstructuur:*
    - De gekozen positie van de molen moet de bestaande bebouwing- en erfstructuur onderbouwen. Hierbij valt te denken aan plaatsing in lijn met de bestaande bebouwing, in het hart van de bestaande bebouwing of op de hoekpunten van kavels;
- *Kleurstelling:*
    - Windmolens moeten een onopvallende kleurstelling hebben. Geadviseerd wordt een donkere of witte kleurstelling te gebruiken. Geen opvallende bonte kleuren.

Figuur 12: gebieden van het Natuurnetwerk Nederland in Oldambt

5.5. Aanvullende toetsingscriteria kleine windmolens bij een dorp

Voor een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing gelden er naast de algemene toetsingscriteria een aantal criteria die specifiek zijn gericht op een bepaald gebied. Voor windmolens bij dorpen geldt het volgende:

Grenzend aan dorpsbebouwing
Hiervoor gelden de volgende toetsingscriteria:

- Er moet voldoende draagvlak zijn.
- Kleine windmolens moeten passen bij het silhouet van dorp.

5.6. Na 100 hectare

De gemeente heeft vastgesteld tot 2030 mee te willen werken aan 100 hectare zon. De totale elektriciteitsvraag (gebouwde omgeving en industrie) is omgerekend ongeveer 650 hectare[3]. De industrie zal een deel hiervan zelf duurzaam moeten opwekken. In 2025 vindt er een evaluatie plaats over de stand van zaken. In dat jaar wordt ook bekeken wat het beleid wordt in de periode na 2030.

Als er voor 2025 100 hectare aan zon is gerealiseerd, worden eventuele nieuwe aanvragen niet automatisch in behandeling genomen. Nieuwe aanvragen worden pas in behandeling genomen op het moment dat duidelijk is dat het landschappelijk verantwoord is, er draagvlak is en vanzelfsprekend met instemming van de gemeenteraad.

Deze gefaseerde aanpak is gekozen om zonneparken gecontroleerd toe te staan. Daarnaast kan een tussentijdse evaluatie ervoor zorgen dat nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie niet onbenut blijven.

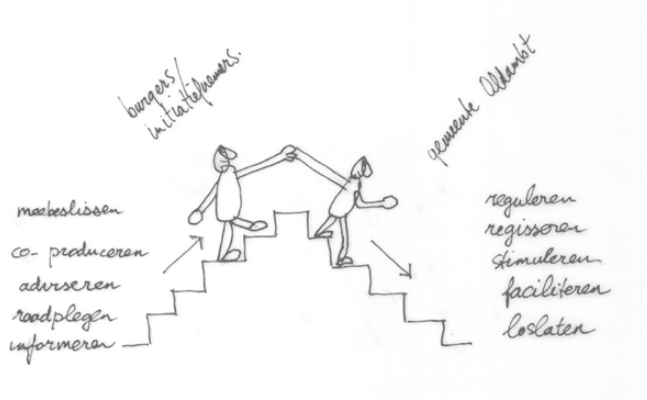
[3] Meetjaar 2017.

6. Processtappen

In dit hoofdstuk geven we aan hoe de gemeente omgaat met initiatiefnemers en inwoners.

6.1. Participatie

Bij het ontwikkelen en realiseren van zonneparken en kleine windmolens willen we onze inwoners nadrukkelijk betrekken. Daarbij zoeken we naar het evenwicht tussen private belangen en het publiek functioneren van initiatieven in de omgeving. Het kader daarvoor is de Omgevingsvisie. Naarmate de rol en verantwoordelijkheden van inwoners en initiatiefnemers groter worden, willen wij als overheid een stap terug doen. Maar we blijven uiteraard wel samen op trekken: 'we houden elkaar vast.'

Figuur 13: de participatieladder

Toelichting participatieladder

De Omgevingsvisie beschrijft drie vormen van 'elkaar vasthouden':

1. Voor kleine initiatieven die passen in het Omgevingsplan (Bestemmingsplan) geldt de *snel service formule*. Inwoners of initiatiefnemers staan dan boven op de ladder en de gemeente beneden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zonnepanelen bij een inwoner op het dak of in de achtertuin.
2. Initiatieven die volledig passen in de Omgevingsvisie, maar die een grotere impact hebben, worden begeleid door de gemeente. Bij deze zogenaamde *ontwerpformule* begeleidt een medewerker van de gemeente het initiatief door de projectfasen. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de initiatiefnemer. Deze formule is bijvoorbeeld toepasbaar bij een zonnepark op een industrieterrein.
3. Bij initiatieven die (deels) passen in de Omgevingsvisie worden de planfasen apart en herkenbaar doorlopen. De gemeente ondersteunt hierbij met principe-uitspraken over de haalbaarheid. Bij deze *ontwikkelformule* worden plussen en minnen afgewogen en wordt er gewerkt aan de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief. In deze formule staan inwoners of initiatiefnemers en de overheid allebei halverwege de ladder. Een voorbeeld hiervan is een zonnepark bij een dorp.

Als het gaat om participatie zijn er in Oldambt voor inwoners en initiatiefnemers twee uitgangspunten:

1. Inwoners en initiatiefnemers krijgen meer invloed en verantwoordelijkheid.
2. De besluitvorming is overzichtelijk en verloopt via vaste stappen.

Participatie en dus meedenken in het proces betekent niet dat inwoners het automatisch eens zijn met de plannen. Dat hoeft ook niet, als ze maar wel bereid zijn mee te denken en hun stem te laten horen. Later in het proces zijn er voldoende formele momenten om bezwaar te maken tegen de plannen.

6.2. Invulling van duurzame energie

Duurzame, groene en goedkope energieopwekking bij een dorp of wijk biedt verschillende voordelen. De CO2-uitstoot neemt af, inwoners houden grip op hun energielasten en ze kunnen meedoen aan dorps- of wijkinitiatieven. Criteria voor opwekking van energie bij een dorp of wijk zijn:

- Er moet draagvlak zijn voor het initiatief onder de inwoners. Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om daaraan te werken.
- Er moet sprake zijn van een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing.
- De energieafzet moet direct of indirect (financieel, bijvoorbeeld in de vorm van een gebiedsfonds) ten gunste komen van de gemeenschap die is betrokken bij het initiatief. Er moet een zekere balans zijn tussen de energieproductie en de afname in de directe omgeving. Dit bepaalt de omvang van het plan.

6.3. Draagvlak

Wat wordt er verstaan onder maatschappelijk draagvlak en onder participatie? In de literatuur staan verschillende definities. Van maatschappelijk draagvlak kan worden gesproken als er voldoende ondersteuning en goedkeuring is door de gemeenschap. Of dat een (voldoende) deel van de omwonenden zich niet tegen een initiatief verzet. De initiatiefnemer moet zich inspannen om het maatschappelijk draagvlak zo veel mogelijk te vergroten.

Voor draagvlak onder inwoners is het nodig dat er voldoende ondersteuning en goedkeuring is binnen de gemeenschap. Dat laat zich niet vertalen in een eenvoudige formule. De ervaring leert dat inwoners vaak voorstander zijn van zonne-energie en kleine windmolens. Maar concrete projecten kunnen weerstand oproepen. Het is vooral aan de initiatiefnemer om te werken aan draagvlak voor het initiatief. Hiervoor maakt hij een participatieplan. Hierin staat wat de mogelijkheden zijn voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en de opbrengst van het zonnepark of de kleine windmolen. Bij de beoordeling van de aanvraag weegt de gemeente af of de initiatiefnemer voldoende heeft gedaan om draagvlak te creëren.

Onder participatie verstaan we het betrekken van belanghebbenden bij de ontwikkeling, bouw en exploitatie van een project. Betrokkenheid van omwonenden bij de realisatie van een zonnepark vinden wij belangrijk. We willen omwonenden en initiatiefnemers actief bij dit proces ondersteunen met inzet vanuit de gemeente.

In Oldambt is een energiecoöperatie opgericht. Deze coöperatie heeft als doelen het opwekken van duurzame energie, energiebesparing en het bevorderen van de lokale en regionale economie. Financiële voordelen komen ten goede van deelnemende inwoners, bedrijven en organisaties. Deze coöperatie is opgericht in overleg met de dorpsbelangenverenigingen en wijkraden. Ons uitgangspunt is om initiatieven vanuit de markt, die direct aansluiten bij de dorpen en wijken, in samenwerking met de coöperatie te laten verlopen. Alleen bij hoge uitzondering kan hiervan worden afgeweken. De gemeente maakt hiervoor eerst een beoordeling van het initiatief.

Draagvlak is één van de aspecten waarmee de gemeente rekening houdt bij de uiteindelijke afweging. De inwoners moeten voldoende momenten hebben gehad om inspraak te leveren, mee te denken en input te geven. Daarom stellen wij als eis dat er een draagvlakonderzoek moet plaatsvinden. Dit draagvlakonderzoek moet uitgevoerd worden door een onafhankelijk bureau. Bij dit onderzoek moet een onderscheid worden gemaakt tussen direct omwonenden en indirect omwonenden. Samen met de gemeente wordt bepaald hoe groot deze groep moet zijn. Ook wordt samen met de gemeente bepaald hoe direct en indirect omwonenden moeten worden benaderd voor het onderzoek, bijvoorbeeld door keukentafelgesprekken of (online) vragenlijsten. Het draagvlakonderzoek moet aan het begin van ieder proces worden uitgevoerd en niet achteraf. Ook als er geen volledig maatschappelijk draagvlak is, blijft het mogelijk om een initiatief goed te keuren. Er bestaan weinig plannen waar iedereen het mee eens is. Na een besluit van de gemeente kan er uiteraard altijd bezwaar worden gemaakt.

6.4. Rol gemeente en rol initiatiefnemer

De gemeente bewaakt of het proces van de planontwikkeling op een juiste manier doorlopen wordt. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving tijdens het hele project; van ontwikkeling en bouw tot en met exploitatie. De gemeente stuurt hier nadrukkelijk op. In sommige gevallen is de gemeente ook (deel)initiatiefnemer. Een project start met participatie van de omgeving. Dit gebeurt al tijdens de planvorming. Initiatiefnemers stellen in overleg met de gemeente en belanghebbenden, voorafgaand aan het ruimtelijke ordeningsproces, een participatieplan op. Dit gebeurt direct na de initiatieffase. Hierin wordt onder meer de vorm van de participatie omschreven en de rol van de participanten in het proces. Ook de aanpak om het draagvlak te bepalen komt hierin aan de orde. De gemeente stelt een specifieke lijst van onderdelen (toolkit) op die mogelijk gebruikt kunnen worden tijdens dit proces.

De initiatiefnemer stelt binnen het project een contactpersoon aan voor de omgeving (een omgevingsmanager). Het participatieplan is maatwerk. Het hangt af van het project en de uitkomsten van gesprekken met omwonenden en andere belanghebbenden.

Het participatieplan bestaat uit twee onderdelen:

- De procesparticipatie: bijvoorbeeld consulterende gesprekken met belanghebbenden, het opzetten van een klankbordgroep, het organiseren van discussies, informatieavonden of ontwerpateliers en het inrichten van een goed en transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten.
- De projectparticipatie: bijvoorbeeld financiële deelneming met een postcoderoos, energiecoöperatie of een omwonendenregeling.

De initiatiefnemer is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom het project. De gemeente bepaalt aan de hand van de procesparticipatie in hoeverre er sprake is van draagvlak.

6.5. Ontwerpformule/ontwikkelformule

Voor het doorlopen van het aanvraagproces nemen initiatiefnemers verplicht de stappen die staan beschreven in deze paragraaf. Bij de ontwerpformule en de ontwikkelformule nemen initiatiefnemers vroegtijdig contact op met de gemeente. Dit om te voorkomen dat ze onnodige kosten maken en om teleurstellingen later in het proces te voorkomen. Initiatieven die gerealiseerd worden met de ontwerp- of ontwikkelformule kennen de volgende zes fasen:

1. Initiatieffase (intake en quickscan)
2. Programmafase (bestuurlijke afweging en aanvraag)
3. Ontwerpfase (vergunning)
4. Uitvoeringsfase
5. Beheer exploitatie
6. Sloop

1. Initiatieffase

Bij de beoordeling van het initiatief hanteert de gemeente een quickscan als basis. Deze quickscan is de globale toetsing van het plan aan de beleidskaders. Hiermee krijgt de gemeente een beeld over de mogelijkheden en de haalbaarheid van een plan. Op basis van deze quickscan beoordeelt het college van burgemeester en wethouders of het initiatief bijdraagt aan de gemeentelijke doelstellingen en of er een link kan worden gelegd met andere initiatieven.

De initiatiefnemer krijgt door de quickscan inzicht in de ruimtelijke, milieutechnische, fysieke, verkeerstechnische, financiële en juridische aandachtspunten. Daarmee kan de initiatiefnemer een goede inschatting maken van de haalbaarheid van het plan.

Het plan wordt bekendgemaakt bij de energiecoöperatie, omwonenden, de dorpsbelangenverenging of wijkraad en mogelijk andere participanten. Zij worden uitgenodigd om actief mee te denken over het plan en er vindt een (onafhankelijk) draagvlakonderzoek plaats.

Deze fase wordt afgesloten met een besluit van de gemeente om al dan niet de volgende fase in te zetten en het plan vrij te geven voor communicatie.

2. Programmafase

In deze fase wordt de omgeving actiever betrokken bij het plan. De initiatiefnemer is hierbij de “trekker”. Participanten zijn in ieder geval omwonenden en een dorpsbelangenvereniging of wijkraad. Ook andere organisaties, bijvoorbeeld (belangen)organisaties op het gebied voor natuur, landbouw en landschap, kunnen meedoen.

De eerste stap in deze fase is het gezamenlijk opstellen van een procesparticipatieplan. Als een betrokkene absoluut niet aan het proces wil deelnemen, bepalen de anderen gezamenlijk hoe ze verder gaan. Het uitgangspunt daarbij is om met het proces te starten.

Vervolgens wordt een programma van eisen opgesteld. Hierin staan de ruimtelijke randvoorwaarden. Daarbij gaat het niet alleen om de inrichting van het zonnepark, maar ook om het uiteindelijke onderhoudsniveau tijdens de exploitatie. Wat verder in deze fase aan de orde komt, is de koppeling met andere opgaven in de omgeving, de wenselijke opdeling en afscherming van het gebied, het oprichten van een gebiedsfonds of aansluiten bij een energiecoöperatie. Daarnaast wordt er een economisch verdienmodel uitgewerkt. Kennisoverdracht en excursies helpen om alle deelnemende partijen hetzelfde kennisniveau te laten bereiken. Wie de deelnemers in het project zijn, moet expliciet worden benoemd. Bij grotere projecten kan dat in een krachtenveldanalyse worden uitgewerkt. Dit verschilt per project en is maatwerk.

Bij het beoordelen van initiatieven gaat de gemeente uit van de benoemde kernwaarden en thema's per gebied in de Omgevingsvisie en het bestemmingsplan (toekomstig Omgevingsplan). Uiteraard moet het initiatief wel passen binnen de wettelijke regels. Om te beoordelen in hoeverre een initiatief voldoet aan de verschillende kaders, kan de gemeente gebruik maken van een afwegingsmatrix (zie de Omgevingsvisie). Deze matrix helpt om initiatieven op meerdere aspecten te beoordelen. De afweging kan per gebied verschillen. Als er sprake is van een negatieve score, kunnen initiatiefnemers compensatiemaatregelen treffen. Bijvoorbeeld een extra inzet op het gebied van landschappelijke inpassing. Dit is maatwerk. Als er gebruik wordt gemaakt van een matrix, wordt die in deze fase ingevuld.

Deze fase wordt afgesloten met een besluit van het college van burgemeester en wethouders of de aanvraag al dan niet formeel kan worden ingediend. Hierna kan de ontwerpfase starten.

3. Ontwerpfase
In deze fase vraagt de initiatiefnemer de omgevingsvergunning aan. Het plan en de recreatieve gebruiksmogelijkheden worden verder uitgewerkt. In deze fase wordt ook de projectparticipatie (de mogelijkheden van financiële deelneming) nader uitgewerkt. Ook de reguliere inspraak en bezwarenprocedure is onderdeel van deze fase. De fase eindigt met het verlenen van de omgevingsvergunning.

4. Uitvoeringsfase
In deze fase volgt de aanvraag van subsidies (SDE), de aanbesteding, de civieltechnische uitvoering, de aanvoer en afvoer van de bouw en de eerste paal. De omgeving kan in deze fase aangeven of afspraken worden nagekomen en de uitvoering aan de verwachtingen tegemoet komt.

5. Onderhoud en exploitatie
Er zijn afspraken gemaakt over de exploitatie van het gebied. Wat vast staat, is dat het onderhoudsniveau van het park niet mag leiden tot overlast voor omwonenden. Omwonenden moeten ook tijdens de looptijd van het zonnepark in gesprek kunnen gaan met de beheerder over een betere invulling van de ruimte.

6. Sloop
Na 30 jaar moet in goed overleg met de omgeving en de gemeente worden nagedacht over de herbestemming van het zonnepark. De kosten van het opruimen zijn voor de uitbater, tenzij anders overeen wordt gekomen. De kosten voor het opruimen van het park kunnen jaarlijks in een fonds worden opgenomen. Dit om te voorkomen dat de kosten voor het opruimen volledig voor rekening van de gemeente komen. Afspraken hierover komen te staan in een anterieure overeenkomst.

In de omgevingsvergunning wordt de voorwaarde opgenomen dat het zonnepark na afloop van de termijn van 30 jaar weer wordt opgeruimd en dat het terrein in principe in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht. De staat waarin het terrein wordt opgeleverd is afhankelijk van de natuurwaarden op dat moment. Als er geen gevolg aan deze verplichting wordt gegeven, kan bestuursrechtelijk (bestuursdwang/dwangsom) worden opgetreden. Ook wordt (privaatrechtelijk) in de anterieure overeenkomst een bepaling over het opruimen van het zonnepark opgenomen, met een boetebeding bij niet nakoming.

Doorlopen fasen
Om te komen tot een voldragen plan wordt een maatschappelijk afwegingsproces doorlopen. Elke fase gaat over in de volgende fase na een politiek besluit van de gemeenteraad. Elke fase eindigt met een aanwijsbaar uitgesproken besluit. Zonder besluit geen afronding. Het private belang wordt hiermee opgetild naar een publiek belang. Bestuurlijke besluitvorming doorloopt dus ook deze vier stappen (initiatieffase, programmafase, ontwerpfase en uitvoeringsfase). Het karakter van de besluitvorming wijzigt van intentie naar een definitief besluit.

Valkuil
Soms worden stappen overgeslagen. Daardoor denkt de ene partij dat een plan in de initiatieffase is, terwijl de ander het idee heeft dat de uitvoeringsfase al is begonnen. Dan treden onbegrip, emoties en tegenstand op terwijl win-win opties nog niet zijn onderzocht. Ook hebben betrokkenen dan nog niet hetzelfde kennisniveau. Het planproces kan zo mislukken voordat het echt begonnen is. Grote plannen

hebben ruim de tijd nodig. En initiatiefnemers moeten zich bewust zijn van de vier stappen (initiatieffase, programmafase, ontwerpfase en uitvoeringsfase) voorafgaand aan de exploitatiefase en de sloop.

Bij een klein project kunnen de initiatieffase en programmafase snel worden doorlopen. Bijvoorbeeld bij kleine windmolens op erven of bij zonnepanelen op daken. Bij een groter project, waarbij een bestuurlijk besluit over meerdere belangen nodig is, moeten de initiatieffase en programmafase volledig worden doorlopen. Pas daarna is een besluit met status mogelijk en kan de omgevingsvergunning succesvol worden aangevraagd. De ontwerpfase kan vervolgens starten.

Bijlagen

1 – Uitkomsten participatie (klimaattafels en vragenlijst)
2 – Berekeningstabel hectares in relatie tot energieverbruik

Flitspeiling Wind- en zonne-energie Oldambt

gemeente Oldambt

ProPublic

januari & februari 2021

1. Samenvatting

Samenvatting

702 respondenten vulden de enquête volledig in. Vijftigers en zestigers zijn oververtegenwoordigd, net als mannen. Dit is gecorrigeerd door middel van weging.

Duurzame energie is (heel) belangrijk voor de meeste inwoners van gemeente Oldambt: 39 procent vindt duurzame energie heel belangrijk en 41 procent vindt duurzame energie belangrijk. 14 procent is neutraal over duurzame energie. Slechts 3 procent vindt duurzame energie onbelangrijk en ook maar 3 procent vindt duurzame energie heel onbelangrijk.

- Mannen vinden duurzame energie vaker heel belangrijk dan vrouwen
- Zeventigplussers vinden duurzame energie het vaakst heel belangrijk
- Inwoners van Bad Nieuweschans vinden duurzame energie het vaakst heel belangrijk

De meeste inwoners zijn het eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken (39 procent). 23 procent is het zeer eens. Volgens 18 procent is dit niet het geval, zij zijn het oneens met de stelling
12 procent van de inwoners is het zelfs zeer oneens met de stelling. 9 procent heeft geen mening.

- Mannen zijn het vaker dan vrouwen eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken
- Twintigers zijn het het vaakst zeer eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken
- Inwoners van Beerta zijn het het vaakst zeer eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken

Samenvatting

De meeste inwoners vinden dat duurzame energie in Oldambt opgewekt moet worden met alleen zonne-energie (41 procent). 33 procent vindt dat dit met wind- en zonne-energie moet gebeuren en volgens 3 procent moet dit met alleen windenergie gebeuren.

- Meer vrouwen dan mannen zijn voor alleen zonne-energie, meer mannen dan vrouwen zijn tegen wind- én zonne-energie
- Dertigers zijn het vaakst voor alleen zonne-energie, vijftigers het vaakst voor wind- én zonne-energie
- Inwoners van Heiligerlee zijn het vaakst voor alleen zonne-energie, inwoners van Beerta het vaakst voor wind- én zonne-energie

Volgens 23 procent moet dit niet met wind- of zonne-energie gebeuren maar met iets anders. Het meest genoemd worden:

1. Kernenergie (60x)
2. Waterstof (27x)
3. Thorium (14x)

Bij het verdelen van 100 hectare zonnepark over de gemeente Oldambt hebben de meeste inwoners geen voorkeur (37 procent). 24 procent zegt verspreiding: een aantal middelgrote zonneparken van 20-30 hectare, 21 procent zegt concentratie: één groot zonnepark van 100 hectare, 19 procent zegt versnippering: meerdere kleine zonneparken van 3 tot 5 hectare.

- Twintigers willen opvallend vaak een aantal middelgrote zonneparken van 20-30 hectare
- Inwoners van Beerta willen opvallend vaak één groot zonnepark, inwoners van Heiligerlee opvallend vaak meerdere kleine zonneparken

Samenvatting

De meeste inwoners zouden een zonnepark dichtbij hun dorp of wijk niet accepteren, maar wel zonnepanelen op daken van bestaande gebouwen (50 procent), 32 procent zou een zonnepark aan de buitenrand van hun dorp of wijk wel accepteren. 18 procent zou een zonnepark dichtbij helemaal niet accepteren.

- Veel meer mannen dan vrouwen accepteren een zonnepark dichtbij hun dorp/wijk
- Twintigers accepteren het vaakst een zonnepark dichtbij hun dorp/wijk, dertigers accepteren het het vaakst helemaal niet
- Inwoners van Bad Nieuweschans en Heiligerlee accepteren het vaakst een zonnepark dichtbij hun dorp/wijk

47 procent van de inwoners zegt geen zonnepark buiten hun dorp of wijk te willen, maar wel zonnepanelen op daken van bestaande gebouwen. 45 procent wil wel op een industrie- of bedrijventerrein een zonnepark, 44 procent op een oude NAM-locatie, 37 procent langs een snelweg, N-weg, spoorlijn of vlakbij hoogspanningsmasten, 20 procent achter een dorp of op een dijk, 18 procent verder weg van het dorp, 16 procent op een open veld, 14 procent langs de grens met buurgemeenten, 12 procent op of langs het water, 8 procent aan de rand van een bos.

- Vrouwen willen vooral vaker dan mannen een zonnepark op een oude NAM-locatie of langs de grens met buutgemeenten, mannen vaker op andere plekken
- Opvallend: twintigers willen op veel verschillende plekken een zonnepark, vooral ouderen willen er geen
- Opvallend: veel inwoners van Westerlee willen een zonnepark op een industrieterrein en veel inwoners van Bad Nieuweschans &Beerta langs een snelweg

Samenvatting

62 procent vindt het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de natuur bij het kiezen van een geschikte locatie voor een zonnepark, 59 procent dat omwonenden er geen last van hebben, 53 procent dat het open landschap niet wordt aangetast, 49 procent dat het zonnepark goed wordt weggewerkt in het landschap en 42 procent dat landbouwgrond niet verloren gaat.
29 procent wil geen zonnepark.

- Mannen vinden vaker dan vrouwen belangrijk dat het zonnepark goed wordt weggewerkt in het landschap, vrouwen vinden de andere dingen vaker belangrijk
- Opvallend: veel twintigers vinden het belangrijk dat goede landbouwgrond niet verloren gaat, dertigers willen het vaakst geen zonnepark
- Opvallend: vooral veel inwoners van Heiligerlee vinden het belangrijk dat het zonnepark goed wordt weggewerkt in het landschap

37 procent vindt dat er een postcoderoosregeling tegenover moet staan als er een zonnepark in of bij hun dorp of wijk komt, 36 procent vindt een vergoeding, 35 procent vindt een dorpen en/of wijkenfonds en 26 procent vindt lokaal zeggenschap of eigenaarschap.

- Vrouwen zijn vaker voor een postcoderoosregeling, mannen voor fonds, vergoeding en zeggenschap/ eigenaarschap
- Jongere respondenten zijn vaker voor een fonds, vergoeding en postcoderoosregeling dan oudere respondenten
- Een vergoeding is vooral populair bij inwoners van Heiligerlee, lokaal zeggen/eigenschap bij inwoners van Midwolda & Westerlee

De meeste inwoners zouden geen deel willen nemen in een energiecoöperatie (39 procent), 35 procent zou dit misschien willen en 25 procent zou dit wel willen.

- Meer mannen zouden deel willen nemen aan een energiecoöperatie, meer vrouwen twijfelen
- Veertigers zouden het vaakst deel willen nemen aan een energiecoöperatie, twintigers twijfelen het vaakst
- Inwoners van Bad Nieuweschans zouden het vaakst deel willen nemen aan een energiecoöperatie, inwoners van Oostwold het minst vaak

Samenvatting

Tweederde van de inwoners vindt windenergie geen geschikt alternatief voor zonne-energie (68 procent). Als toelichting wordt het meest genoemd:

1. Vervuiling van het landschap (170x)
2. Gezondheidsschade voor mens en dier (78x)
3. Overlast (49x)
4. Hoge onderhoudskosten (13x)

Eenderde van de inwoners vindt windenergie een geschikt alternatief voor zonne-energie (32 procent). Als toelichting wordt het meest genoemd:

1. Windenergie is efficiënter (65x)
2. Voorstander van de combi windenergie & zonne-energie (41x)
3. Voorstander van windmolens op zee (35x)
4. Voorstander van kleine molens (27x)

- Mannen vinden windenergie vaker een geschikt alternatief voor zonne-energie dan vrouwen
- Dertigers vinden het vaakst windenergie geen geschikt alternatief voor zonne-energie
- Inwoners van Beerta vinden het vaakst windenergie een geschikt alternatief voor zonne-energie

Samenvatting

44 procent van de inwoners wil geen enkel type windmolen, 38 procent denk dat kleine windmolens op een boerenerf geschikt zijn, 17 procent denkt dorpsmolens, 15 procent denkt grote windturbines en 7 procent heeft geen voorkeur.

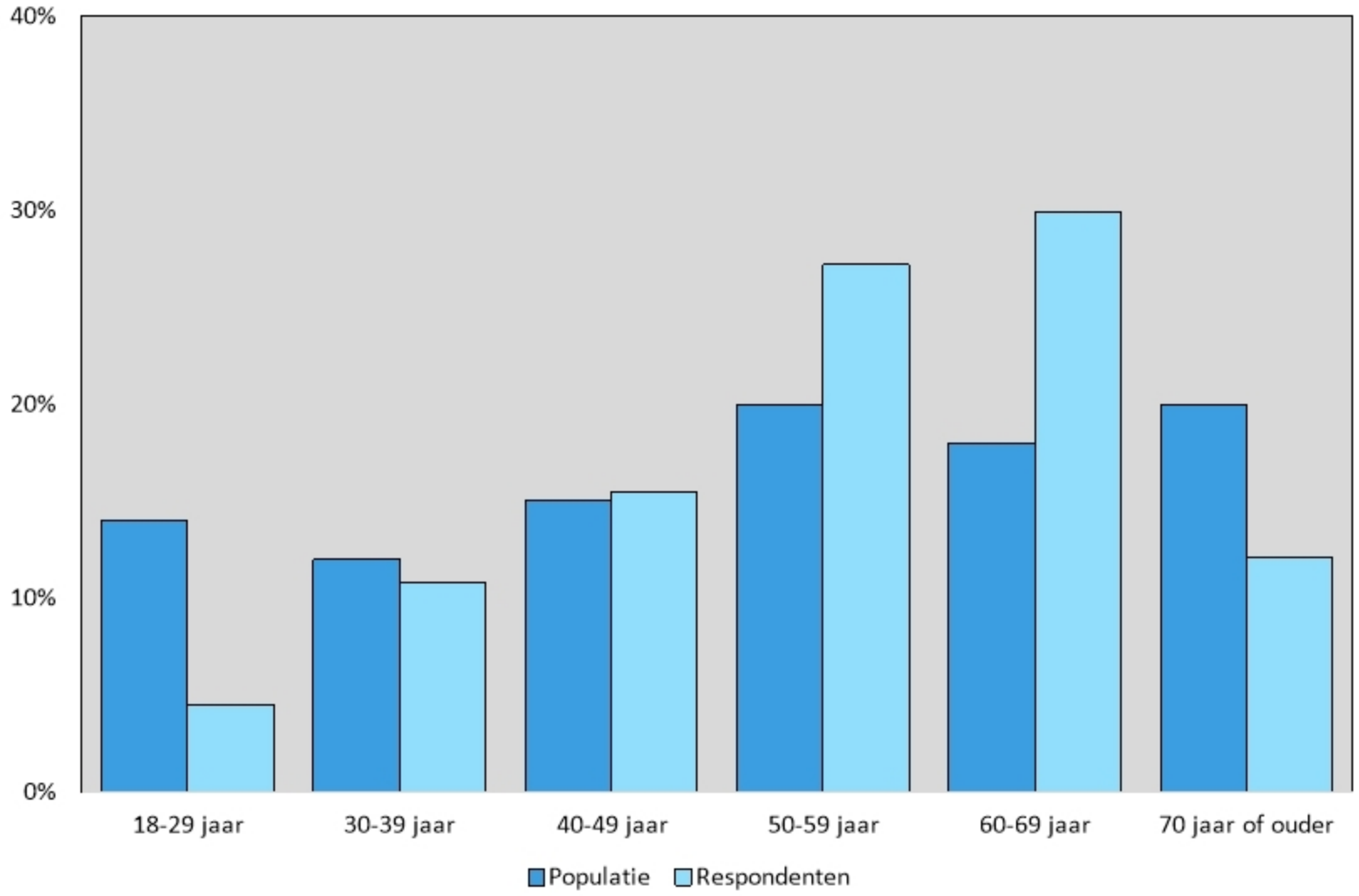
- Mannen zijn opvallend vaker voor grote windturbines dan vrouwen
- Opvallend: meer dan de helft van de dertigers en zeventigplussers wil geen enkel type windmolen
- Opvallend: in Midwolda zijn kleine windmolens zeer populair, in Beerta is het meeste animo voor windmolens in het algemeen

54 procent van de inwoners wil geen windturbines, 13 procent zou de windturbines in een groepje bij elkaar willen plaatsen, 9 procent in een rechte lijn naast elkaar, 6 procent heeft geen voorkeur en 5 procent zou ze verspreid door het landschap willen plaatsen.

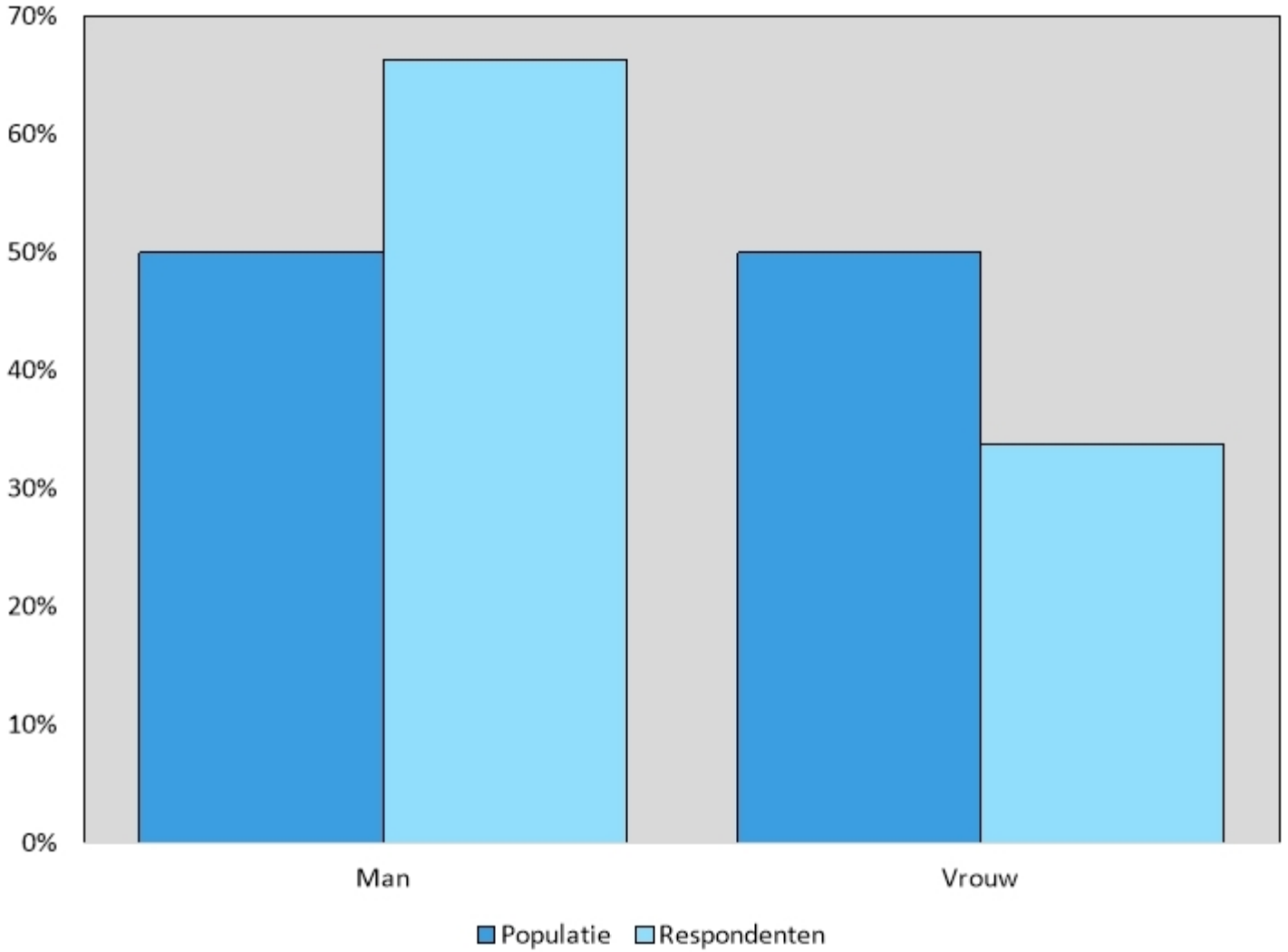
- Vrouwen willen vaker dan mannen geen windturbines, als ze ze wel willen willen ze ze vaker in een groepje bij elkaar, terwijl mannen ze vaker in een rechte lijn willen
- Zestigers en zeventigplussers willen het vaakst geen windturbines, twintigers willen ze opvallend vaak wel en dan het vaakst in een groepje bij elkaar
- Inwoners van Oostwold willen het vaakst geen windturbines, inwoners van Midwolda willen ze opvallend vaak in een groepje bij elkaar

2. Respondenten

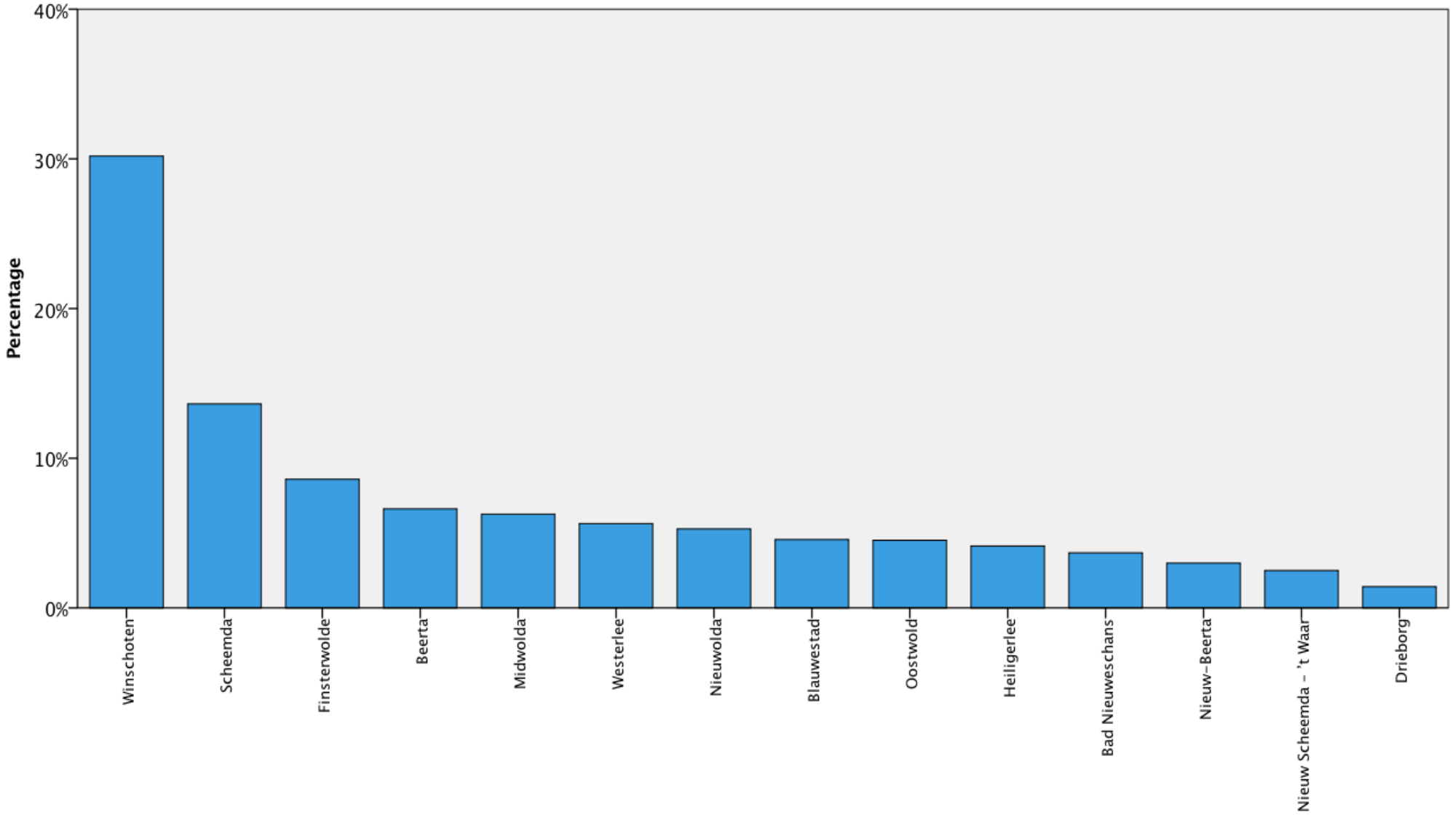
Weging naar leeftijd

Weging naar gender

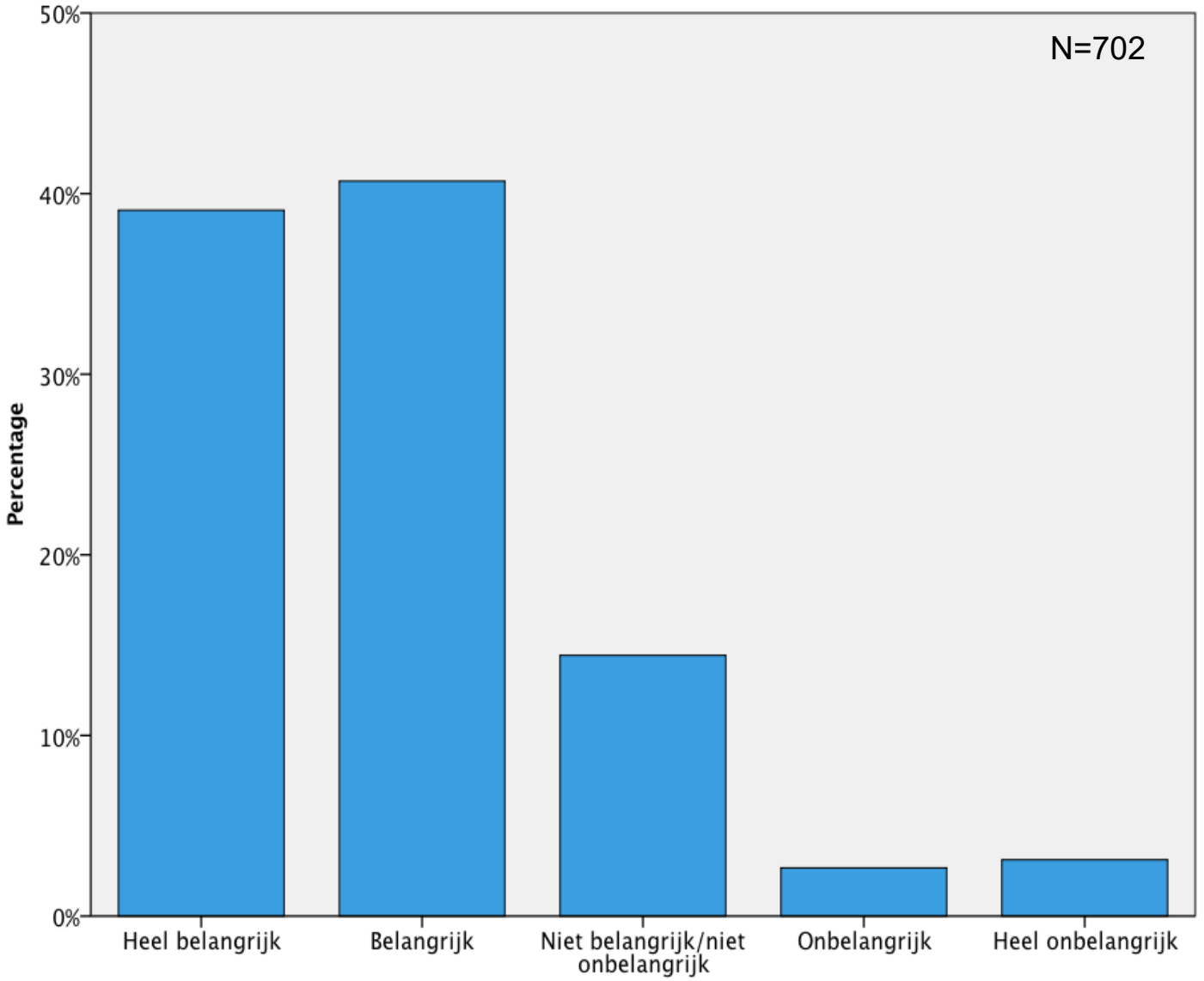
Verspreiding over woonplaatsen

3. Uitkomsten

Hoe denk jij over duurzame energie?

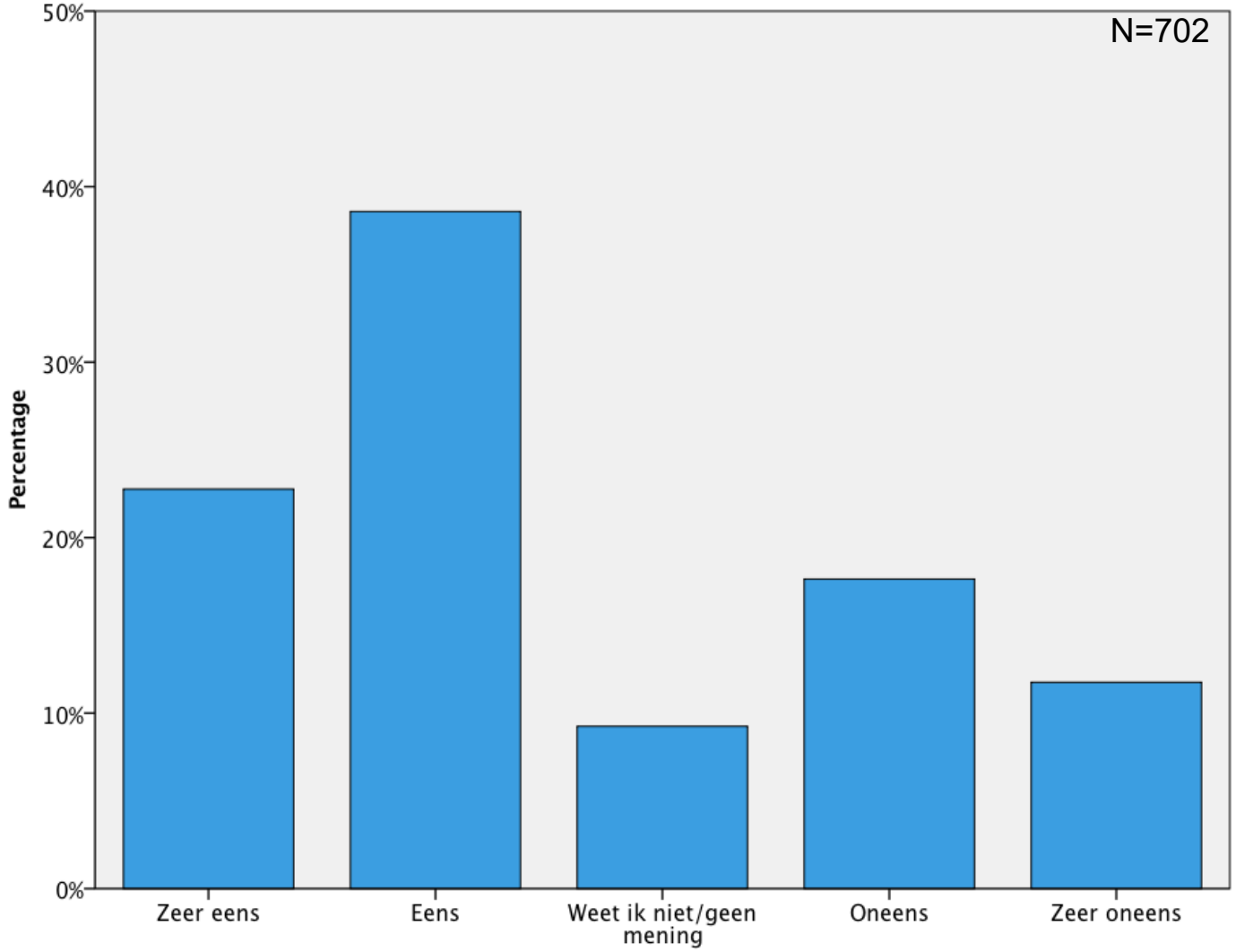
- Duurzame energie is (heel) belangrijk voor de meeste inwoners van gemeente Oldambt
- 39 procent vindt duurzame energie heel belangrijk
- 41 procent vindt duurzame energie belangrijk
- 14 procent is neutraal over duurzame energie
- 3 procent vindt duurzame energie onbelangrijk
- 3 procent vindt duurzame energie heel onbelangrijk

Stelling: ik vind dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken

- De meeste inwoners zijn het eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken (39 procent)
- 23 procent is het zeer eens
- Volgens 18 procent is dit niet het geval, zij zijn het oneens met de stelling
- 12 procent van de inwoners is het zelfs zeer oneens met de stelling

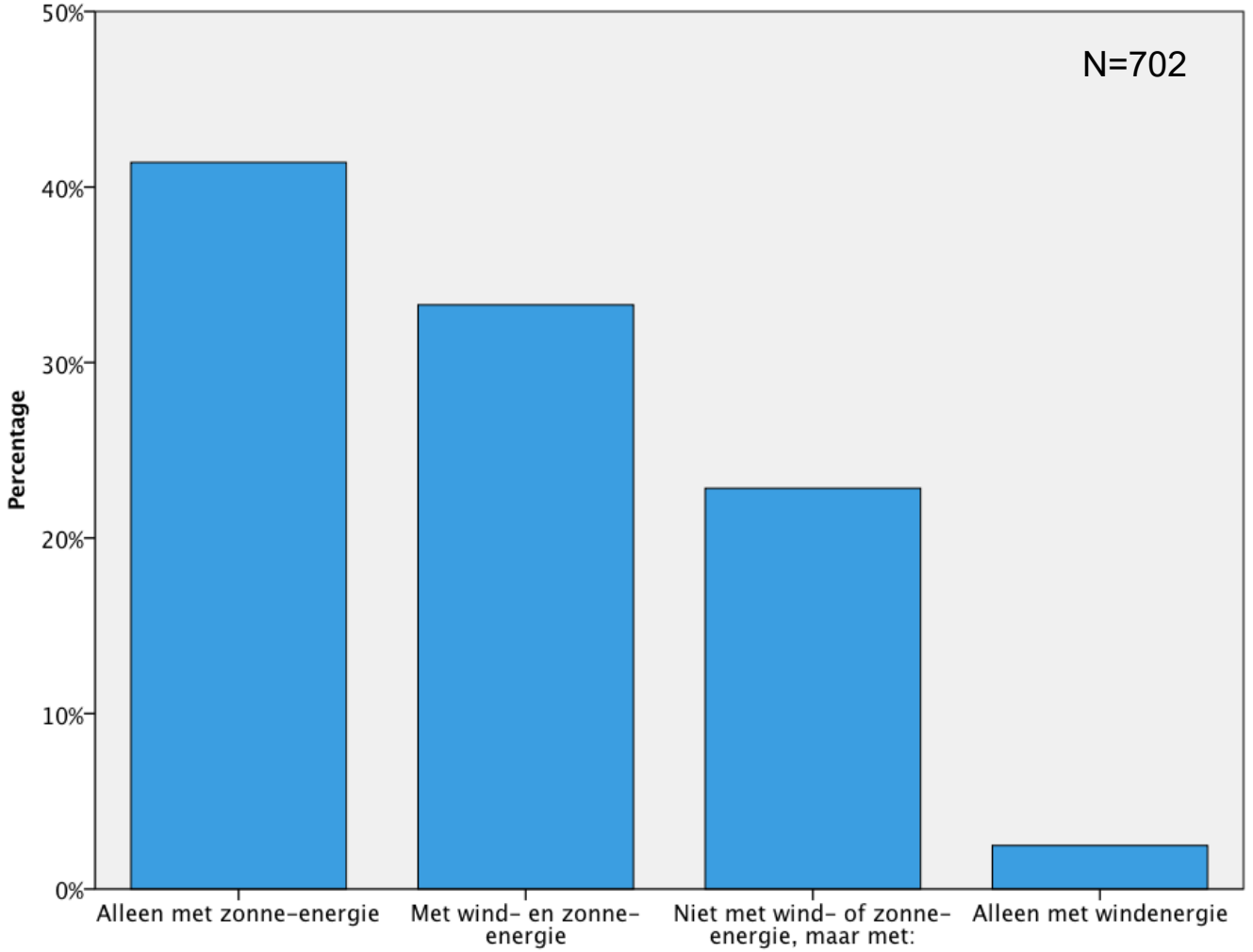
- 9 procent heeft geen mening

Hoe moet duurzame energie in onze gemeente opgewekt worden?

- De meeste inwoners vinden dat duurzame energie in Oldambt opgewekt moet worden met alleen zonne-energie (41 procent)
- 33 procent vindt dat dit met wind- en zonne-energie moet gebeuren
- Volgens 3 procent moet dit met alleen windenergie gebeuren

- En volgens 23 procent moet dit niet met wind- of zonne-energie gebeuren maar met iets anders:

Meest genoemde antwoorden ‘Niet met wind- of zonne-energie, maar met:’

N=144

1. Kernenergie (60x)
2. Waterstof (27x)
3. Thorium (14x)

Meest genoemde antwoorden ‘Niet met wind- of zonne-energie, maar met:’ geïllustreerd met citaten

Kernenergie (60x)

- *“niet op gemeentelijk niveau maar provinciaal inzetten op kernenergie”*
- *“kernenergie wat uiteindelijk het minst vervuilend is”*
- *“Kernenergie vanuit de Eemshaven”*

Waterstof (27x)

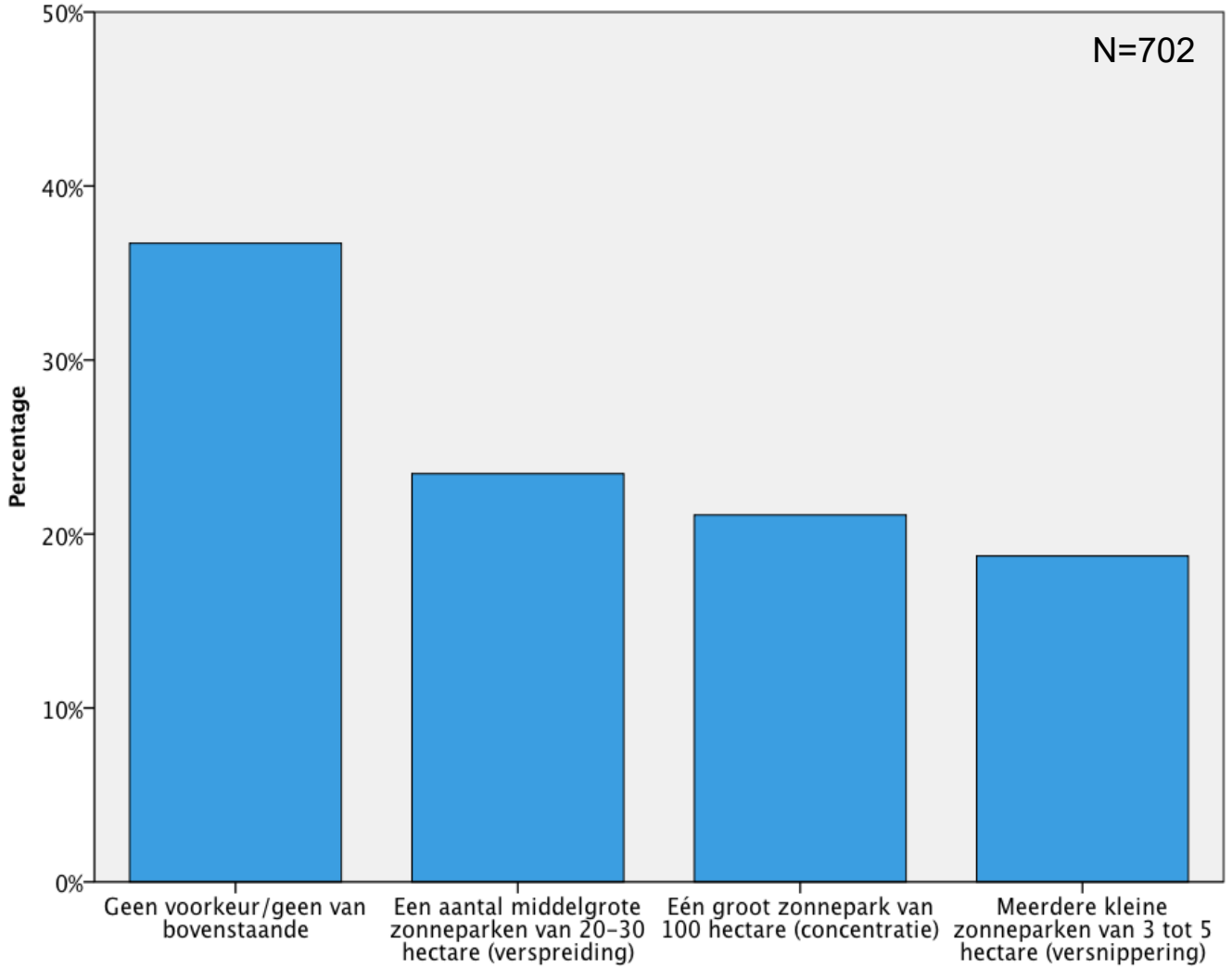
- *“Met wind- en zonne-energie. Voorkeur voor windenergie van zee. En waterstof.”*
- *“waterstof via gasnet”*
- *“Waterstofcentrales!!”*

Thorium (14x)

- *“Met zon en wind, maar ook met straks Thoriumcentrales en als dat te lang duurt met Kernenergie”*
- *“thoriumcentrale”*
- *“Thoriumcentrale bouwen bij de Eemshaven”*

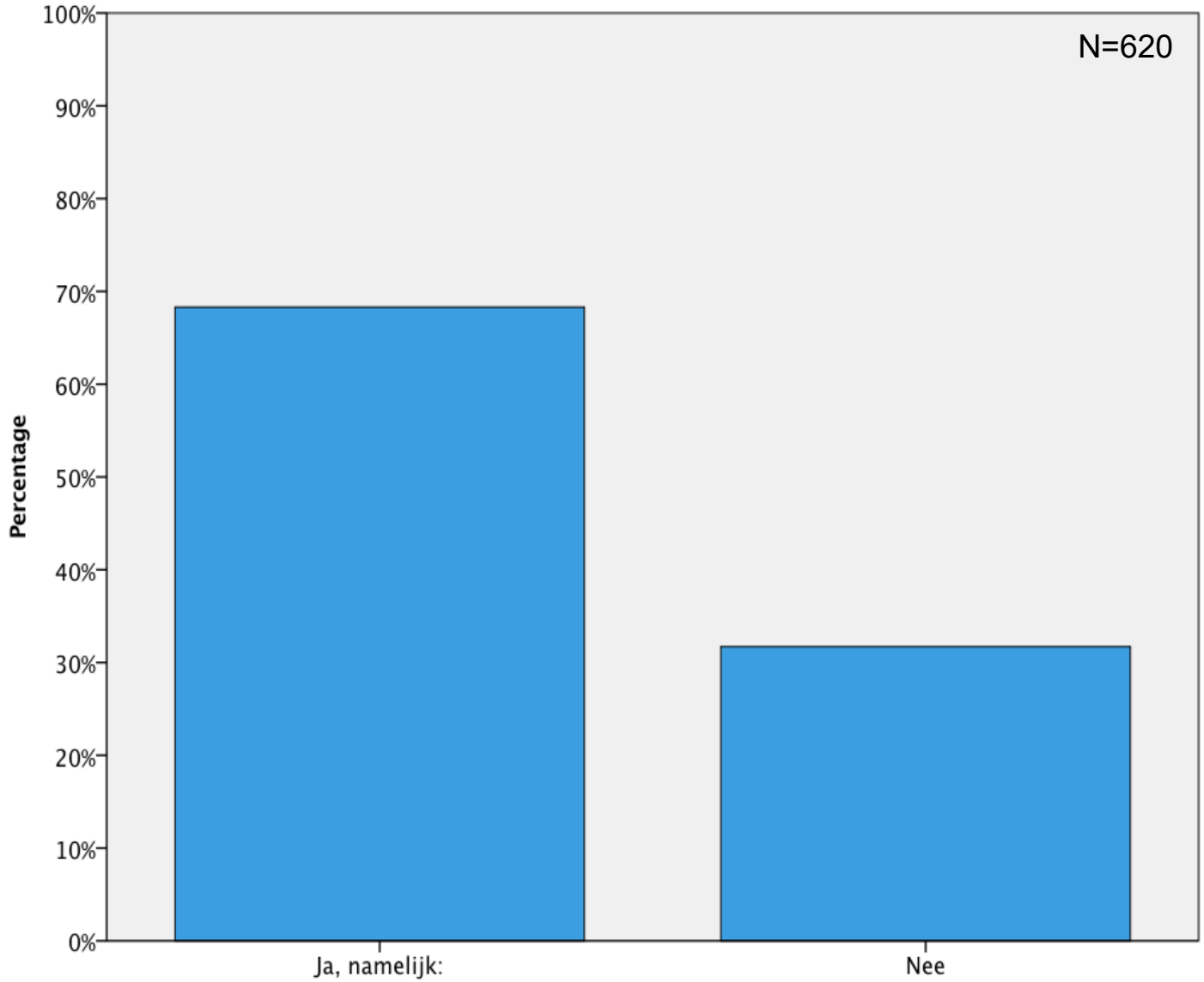
Bij het verdelen van 100 hectare zonnepark over de gemeente Oldambt, kunnen we het best kiezen voor:

- De meeste inwoners hebben geen voorkeur (37 procent)
- 24 procent zegt verspreiding: een aantal middelgrote zonneparken van 20-30 hectare
- 21 procent zegt concentratie: één groot zonnepark van 100 hectare
- 19 procent zegt versnippering: meerdere kleine zonneparken van 3 tot 5 hectare

Wil je dit toelichten?

- 68 procent wil dit wel toelichten

Meest genoemde toelichtingen

N=430

1. Voorkeur gaat uit naar zonnepanelen op daken (120x)
2. Geen zonneparken (95x)
3. Minder impact op landschap (81x)

Meest genoemde toelichtingen geïllustreerd met citaten:

Voorkeur gaat uit naar zonnepanelen op daken (120x)

- *“Pas eerst de zonneladder toe. Eerst op daken, dan op land. Niet andersom.”*
- *“Mijn voorkeur gaat uit naar zoveel mogelijk daken te voorzien van zonnepanelen, zowel privé als zakelijk als openbare gebouwen”*
- *“Voor zowel de publieke opinie als het verlagen van de lasten: leg de daken vol en laat alle bewoners profiteren”*

Geen zonneparken (95x)

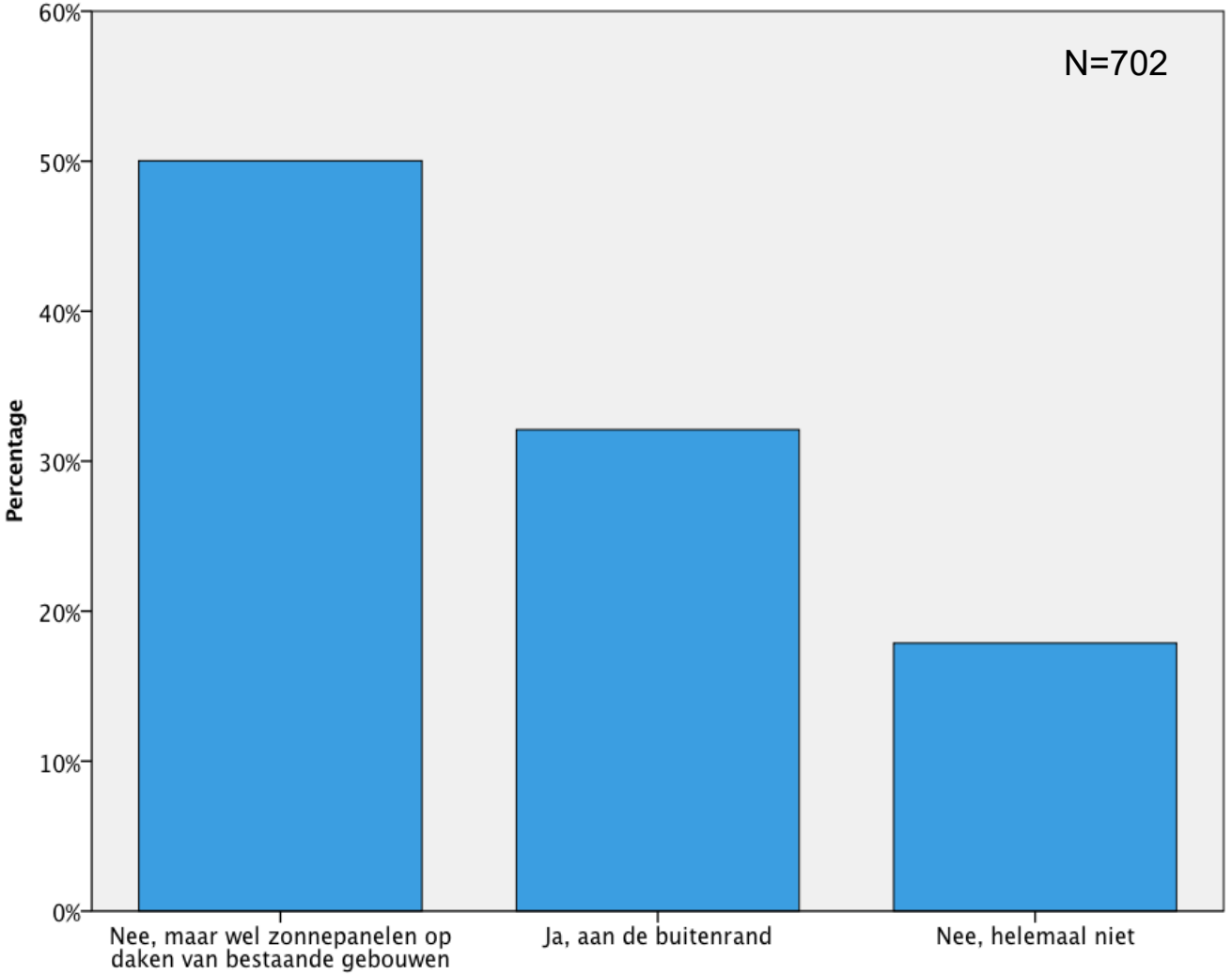
- *“Liever geen zonnepark, echt niet mooi, en vraag mij af hoe duurzaam. Het maken van zonnepanelen is niet echt duurzaam!! En het rendement ook niet. Veel oppervlak nodig.”*
- *“Geen zonneparken. Jammer van de natuur.”*
- *“Geen zonneparken! Subsidie gaat naar het buitenland.”*

Minder impact op landschap (81x)

- *“Dit is goedkoper en minder landschap aantasting”*
- *“Dit is het meest efficiënt en verpest het landschap het minste. Qua aansluiting hoeft er maar een kabel aangelegd te worden.”*
- *“Minder impact op het landschap, meer spreiding ook op het energienetwerk. In principe ben ik geen voorstander van zonneparken.”*

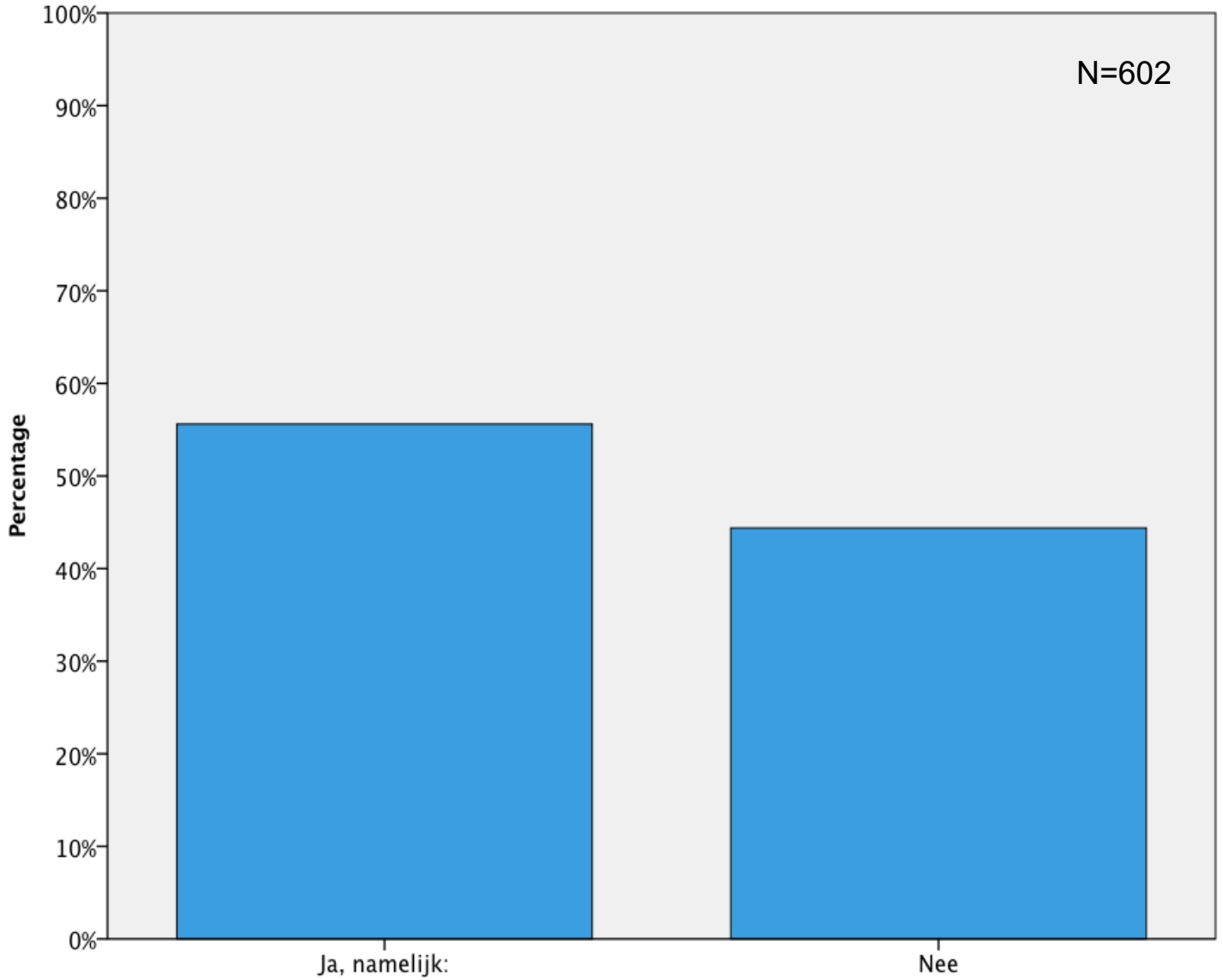
Stel, dat er een zonnepark dichtbij jouw dorp of wijk komt. Accepteer je dat?

- De meeste inwoners zouden een zonnepark dichtbij hun dorp of wijk niet accepteren, maar wel zonnepanelen op daken van bestaande gebouwen (50 procent)
- 32 procent zou een zonnepark aan de buitenrand van hun dorp of wijk wel accepteren
- 18 procent zou een zonnepark dichtbij helemaal niet accepteren

Wil je dit toelichten?

- 56 procent wil dit wel toelichten

Meest genoemde toelichtingen

N=351

1. Er zijn genoeg daken (106x)
2. Zonde van de grond (55x)
3. Ik heb al zonnepanelen (37x)

Meest genoemde toelichtingen geïllustreerd met citaten:

Er zijn genoeg daken (106x)

- *“Er zijn nog genoeg daken over waar ze op kunnen liggen”*
- *“dakruimtes genoeg!!!”*
- *“Er zijn genoeg bedrijven in de omgeving waar prima zonnepanelen op kunnen.”*

Zonde van de grond (55x)

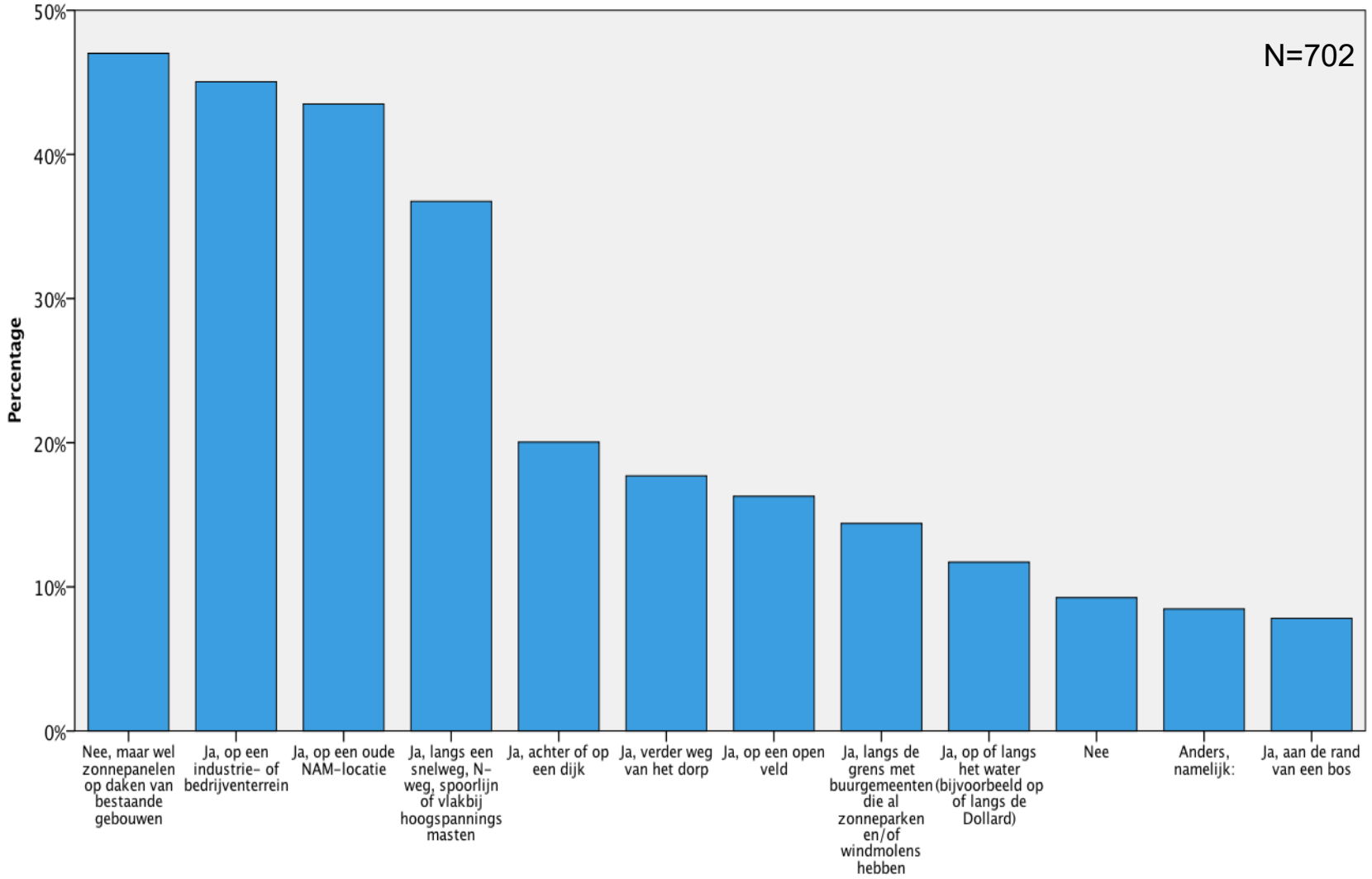
- *“Grond kan en moet aan andere zaken worden besteed, zoals natuur en woningbouw. Op de huizen en andere gebouwen kunnen dan weer zonnepanelen.”*
- *“Het is geen gezicht en het is verkwanselen van landbouwgrond!”*
- *“Zonde van het landbouwgrond”*

Ik heb al zonnepanelen (37x)

- *“ik heb panelen en woon in dorp”*
- *“Wij hebben reeds 6 jaar 20 zonnepanelen op het dak en op veel meer daken in het Oldambt is dat vast mogelijk, maar aan de buitenrand van Winschoten/Oldambt zijn vast voldoende plekken te vinden.”*
- *“ik heb ook al zonnepanelen op het dak”*

Zou je een zonnepark buiten jouw dorp of wijk willen? Meerdere antwoorden mogelijk:

- 47 procent zegt nee, maar wel zonnepanelen op daken van bestaande gebouwen
- 45 procent wil wel op een industrie- of bedrijventerrein een zonnepark
- 44 procent op een oude NAM-locatie
- 37 procent langs een snelweg, N-weg, spoorlijn of vlakbij hoogspanningsmasten
- 20 procent achter een dorp of op een dijk
- 18 procent verder weg van het dorp
- 16 procent op een open veld
- 14 procent langs de grens met buurgemeenten
- 12 procent op of langs het water
- 8 procent aan de rand van een bos
- 9 procent wil het helemaal niet
- 9 procent heeft een ander idee

Zou je een zonnepark buiten jouw dorp of wijk willen? Meest genoemde antwoorden ‘Anders, namelijk:’

N=62

1. Eerst daken volleggen (18x)
2. Op alle geschikte plekken (10x)
3. Slaperdijken/zeedijk (5x)

Zou je een zonnepark buiten jouw dorp of wijk willen? Meest genoemde antwoorden ‘Anders, namelijk:’ geïllustreerd met citaten

Eerst daken volleggen (18x)

- *“Eerst de daken”*
- *“Op alle daken. Combineren.”*
- *“Maar daken eerst vol leggen.”*

Op alle geschikte plekken (10x)

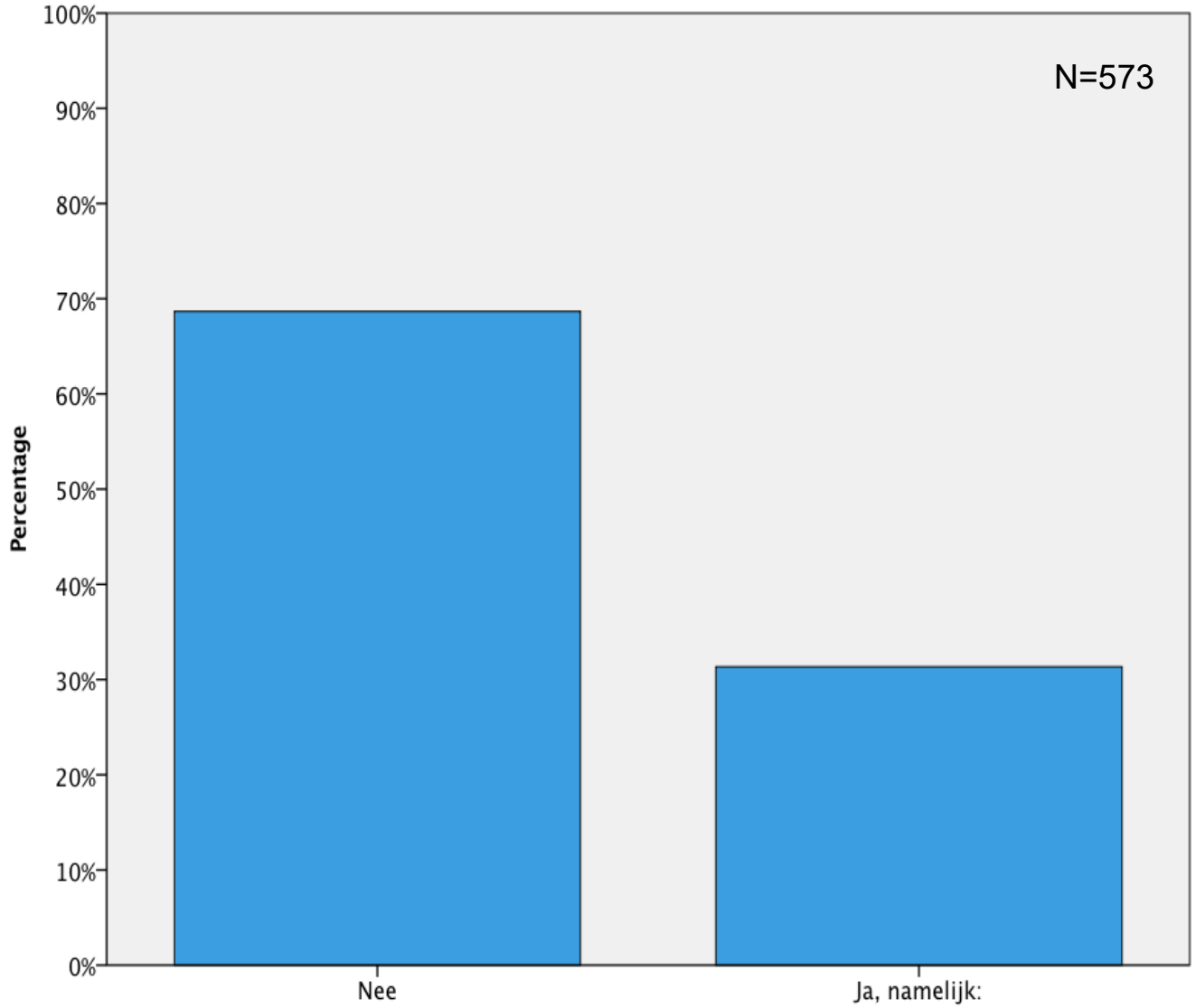
- *“Ze mogen overal komen”*
- *“Overal waar het kan!”*
- *“Er zijn genoeg mogelijkheden misschien is ook wel leuk als moderne stad om er een trekpleister van te maken zodat mensen ook kunnen zien waar Oldambt mee bezig is”*

Slaperdijken/zeedijk (5x)

- *“op de zeedijken en de slaperdijken”*
- *“Zuidzijde tegen talud slaperdijken. Buitendijks op de kwelders. Zonodig drijvend.”*
- *“Niet in de buurt van een dorp, dan liever ergens in de polder achter de zeedijk.”*

Wil je dit toelichten?

- 31 procent wil dit wel toelichten

Meest genoemde toelichtingen

N=185

1. Belangrijk om landschap & natuur zo min mogelijk aan te tasten (66x)
2. Genoeg mogelijkheden op daken (27x)

Meest genoemde toelichtingen geïllustreerd met citaten:

Belangrijk om landschap & natuur zo min mogelijk aan te tasten (66x)

- *“We gaan geen natuur of landbouw grond verbruiken.”*
- *“Niet domweg landbouwgrond en natuurgebieden volleggen met panelen”*
- *“Zo gaat het niet ten koste van de natuur”*
- *“Aantasting van het open landschap moet zo veel mogelijk voorkomen worden.”*

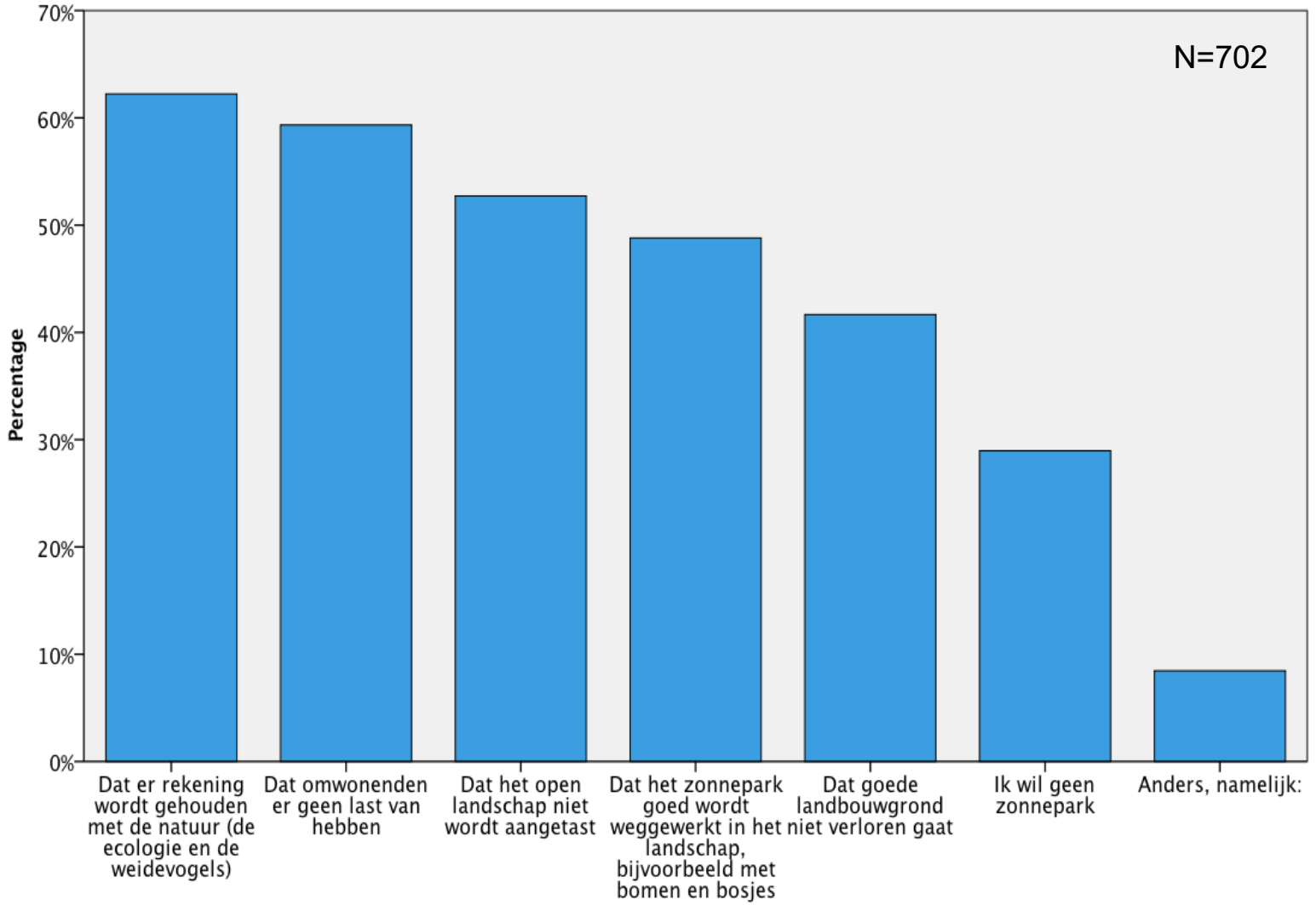
Genoeg mogelijkheden op daken (27x)

- *“Heeeeel veel daken in de industriegebieden welke er perfect voor gemaakt kunnen worden.”*
- *“Zinloze verspilling van ruimte terwijl het op daken van gebouwen kan.”*
- *” Er zijn voldoende daken beschikbaar en het moet niet ten koste gaan van natuur/ landbouw gebieden”*
- *“Er zijn mogelijkheden genoeg met de daken”*

Wat vind jij belangrijk in het kiezen van een geschikte plek voor een zonnepark? Meerdere antwoorden mogelijk:

- 62 procent vindt het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de natuur
- 59 procent dat omwonenden er geen last van hebben
- 53 procent dat het open landschap niet wordt aangetast
- 49 procent dat het zonnepark goed wordt weggewerkt in het landschap
- 42 procent dat landbouwgrond niet verloren gaat
- 29 procent wil geen zonnepark

- 9 procent vindt iets anders belangrijk

Wat vind jij belangrijk in het kiezen van een geschikte plek voor een zonnepark? Meest genoemde antwoorden 'Anders, namelijk:'

N=59

1. Zonnepanelen op daken (13x)
2. Geen zonnepark (9x)

Wat vind jij belangrijk in het kiezen van een geschikte plek voor een zonnepark? Meest genoemde antwoorden ‘Anders, namelijk:’ geïllustreerd met citaten

Zonnepanelen op daken (13x)

- *“dat er gebruik gemaakt wordt van de daken!”*
- *“Daken, daken, daken”*
- *“Op daken van alle huizen ook van de huur en koophuizen en bedrijven”*

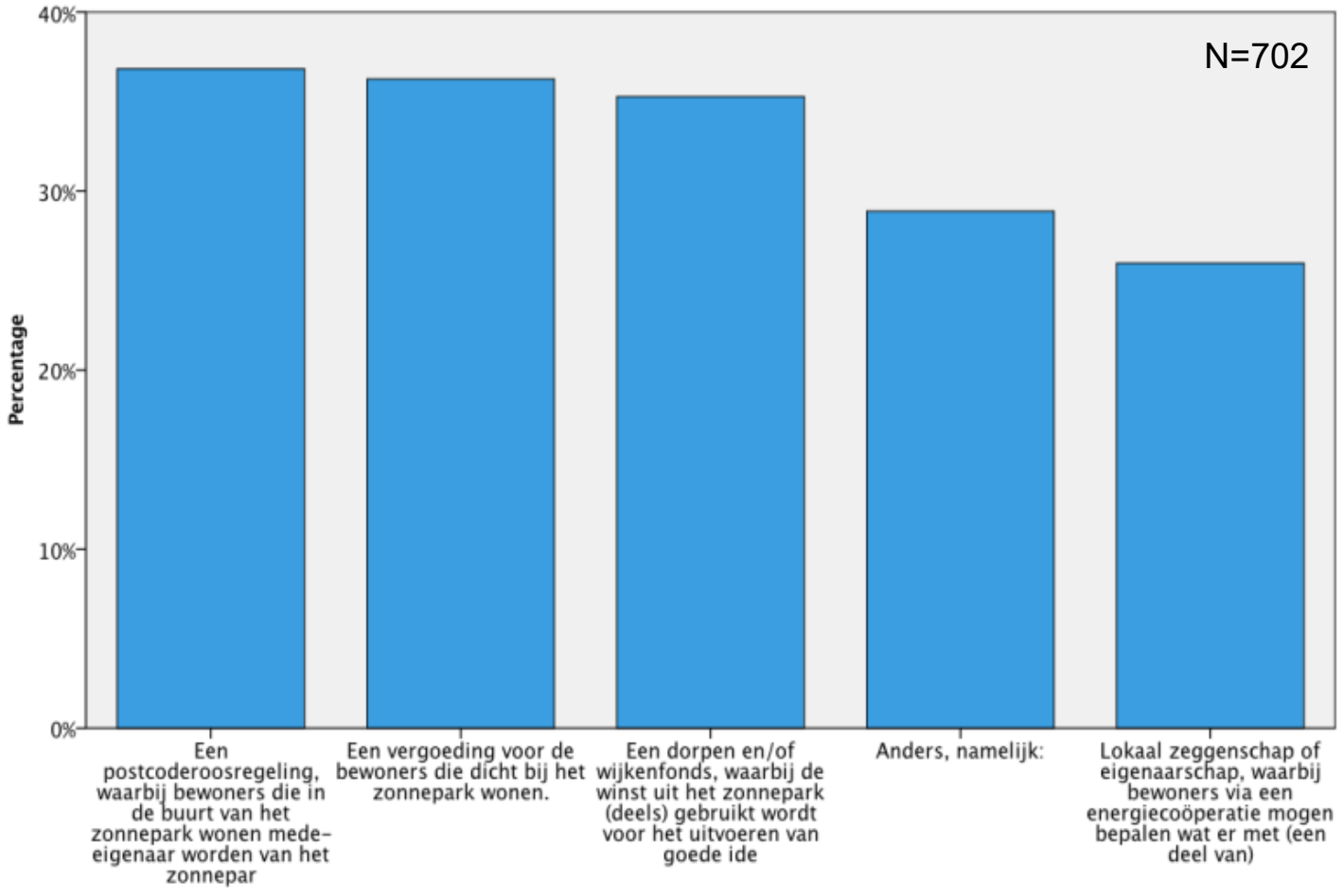
Geen zonnepark (9x)

- *“GEEN ZONNEPARKEN. DAT ZIJN MEGA VERVUILERS EN TOTAAL GEEN PARKEN, MAAR INDUSTRIE!!!”*
- *“Ik wil geen zonneparken en anders alle bovenstaande!!”*
- *“In mijn ogen is er geen plaats voor een zonnepark”*

Stel, er komt een zonnepark in of bij jouw dorp of wijk. Wat moet er volgens jou tegenover staan voor de bewoners? Meerdere antwoorden mogelijk:

- 37 procent vindt dat daar een postcoderoosregeling tegenover moet staan
- 36 procent vindt een vergoeding
- 35 procent vindt een dorpen en/of wijkenfonds
- 26 procent vindt lokaal zeggenschap of eigenaarschap

- 29 procent vindt iets anders

Wat moet er volgens jou tegenover staan voor de bewoners? Meest genoemde antwoorden 'Anders, namelijk:'

N=194

1. Geen zonnepark (149x)

Wat moet er volgens jou tegenover staan voor de bewoners? Meest genoemde antwoorden ‘Anders, namelijk:’ geïllustreerd met citaten

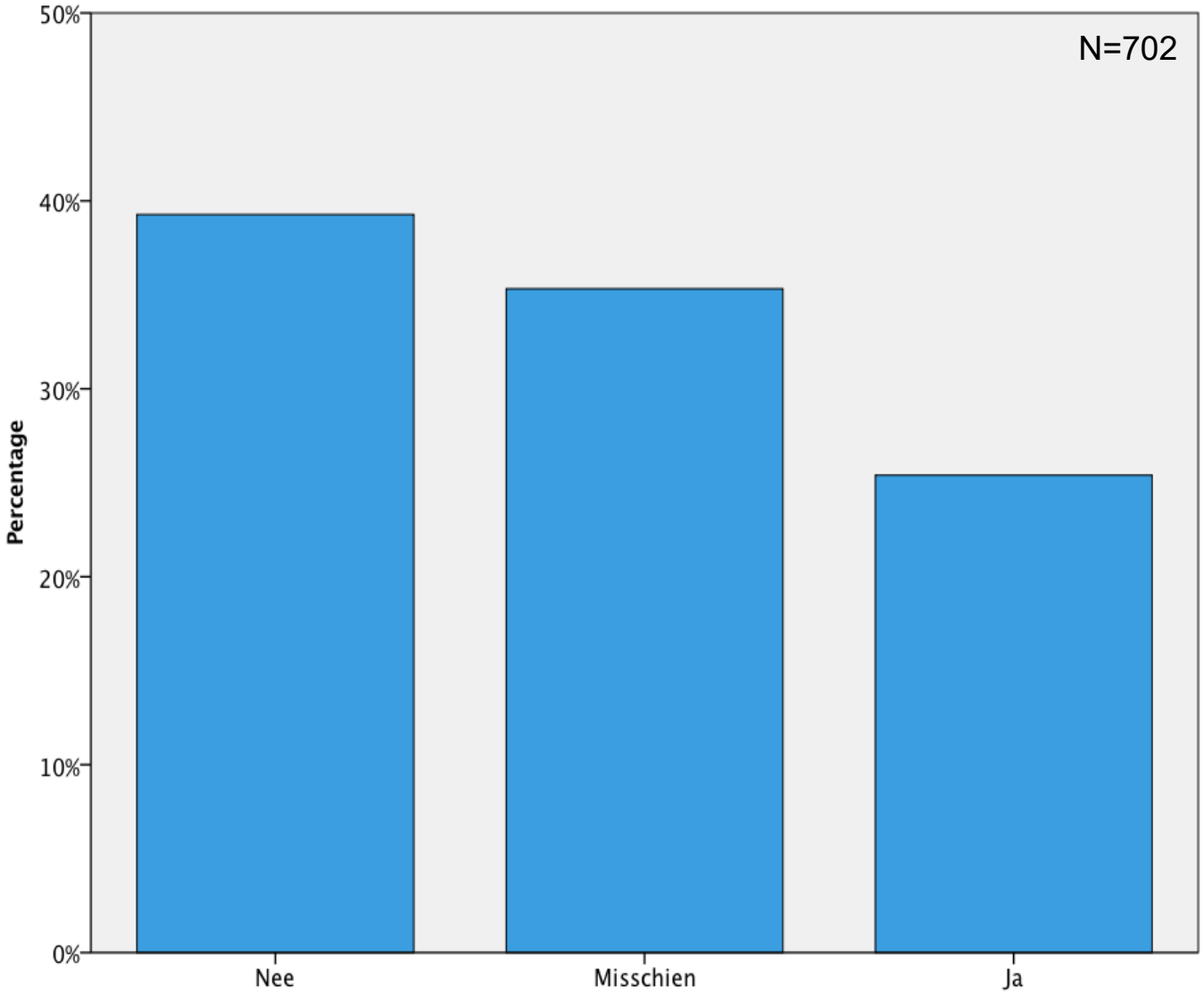
Geen zonnepark (149x)

- *“Helemaal geen zonnepark!!!!”*
- *“Gewoon niet doen. Geen zonnepanelenpark in het dorp en al helemaal geen windmolens!!!. Bovenstaande gaat toch niet gebeuren. Bij Q-Sil/Philips ligt er al een megazonnepanelen park en daar worden wij ook,niet voor gecompenseerd.”*
- *“Geen zonneparken, complete waanzin zolang er nog zoveel daken zonder zonnepanelen zijn.”*
- *“Ik zeg toch dat ik geen zonnepark wil”*
- *“Als omwonenden bezwaar hebben, gewoon geen zonnepark aanleggen. Luisteren naar de burgers is belangrijker dan omkopen.”*
- *“ik heb mijn mening in vorige antwoorden gegeven en nu moet ik verplicht antwoorden op iets waar ik het niet mee eens ben. Het is heel goed te realiseren met bestaande bouw. er zit alleen geen verdienmodel op voor de gemeente/overheid”*

In een energiecoöperatie kun je samen met buurtbewoners of dorpsgenoten eigenaar worden van een zonnepark of windmolen. Op die manier help je mee om je omgeving te verduurzamen en werk je mee aan de overgang naar schone energie. Daarnaast levert het vaak geld op.

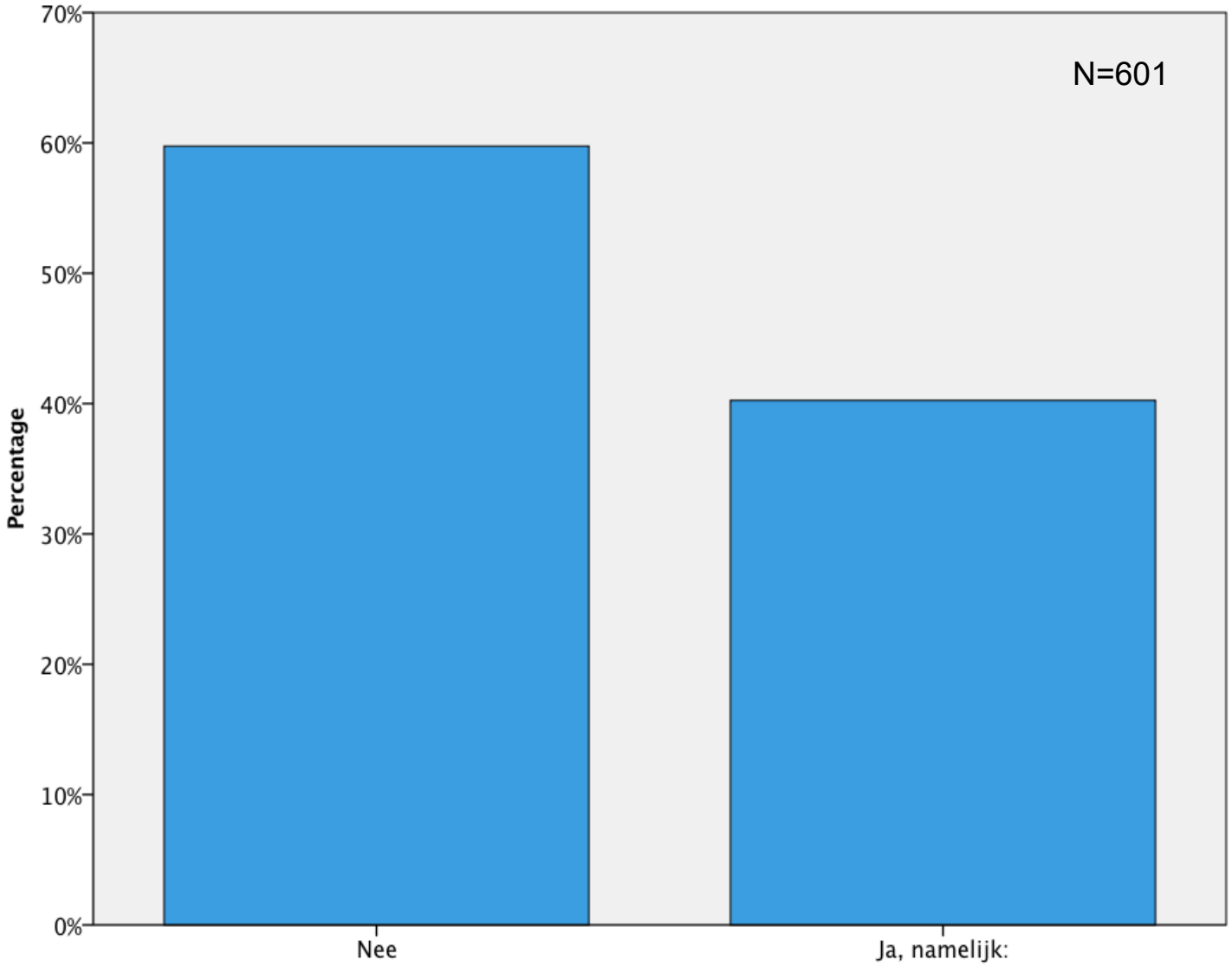
Zou je deel willen nemen in een energiecoöperatie?

- De meeste inwoners zouden geen deel willen nemen in een energiecoöperatie (39 procent)
- 35 procent zou dit misschien willen
- 25 procent zou dit wel willen

Wil je dit toelichten?

- 40 procent wil dit wel toelichten

Meest genoemde toelichtingen

N=255

1. Ik heb al zonnepanelen (37x)
2. Ik wil geen zonnepark/windmolens (31x)
3. Te weinig informatie (17x)

Meest genoemde toelichtingen geïllustreerd met citaten:

Ik heb al zonnepanelen (37x)

- *“Heb zelf al 24 zonnepanelen op mijn dak, wek zo al voldoende stroom op.”*
- *“Wij hebben zonnepanelen op ons huis. Ga dat maar stimuleren i.p.v. een groot park.”*
- *“Ik heb zelf al zonnepanelen op het dak”*

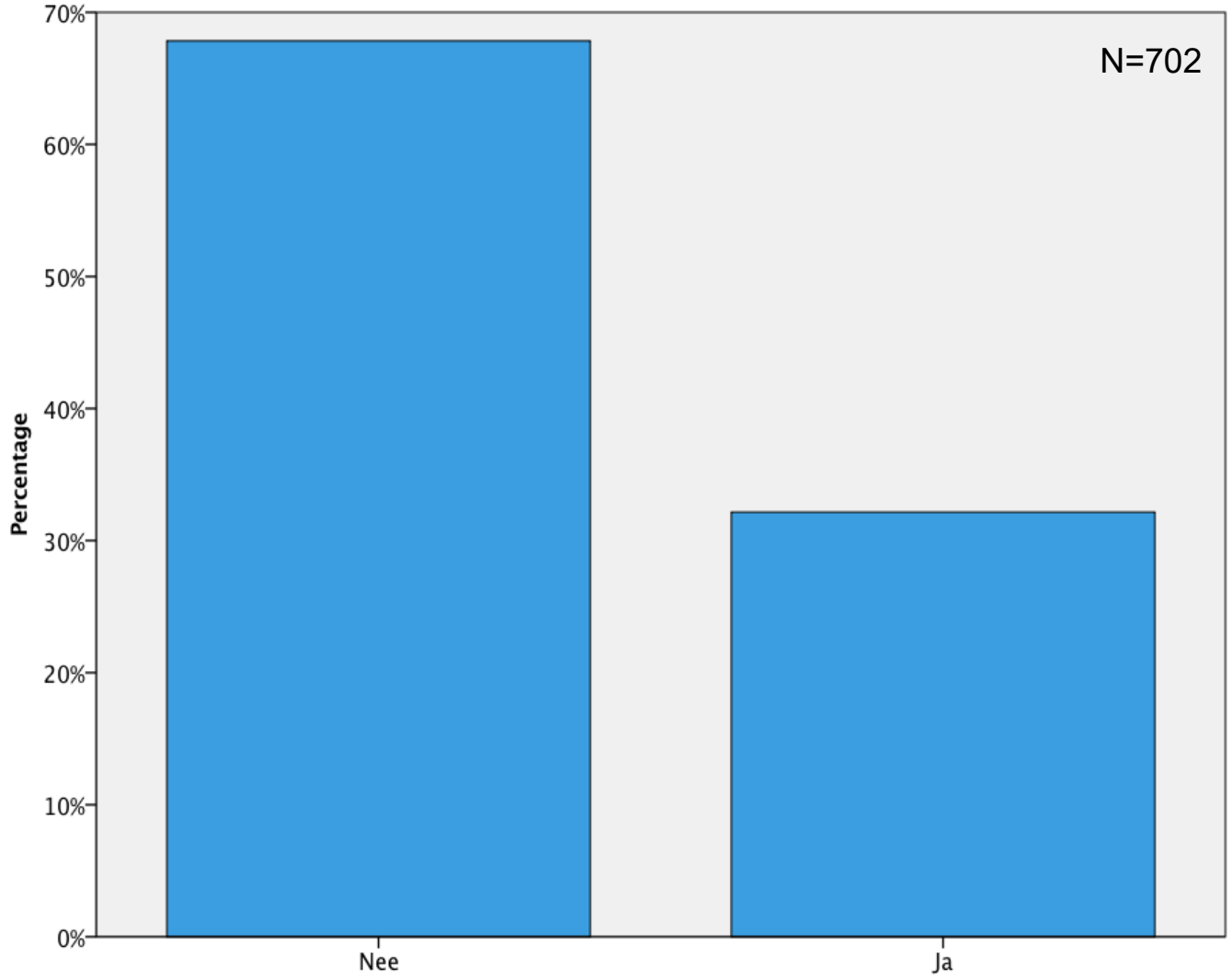
Ik wil geen zonnepark/windmolens (31x)

- *“Ik wil geen zonnepark, maar een thoriumcentrale bij de eemshaven voor de energievoorziening van de hele provincie Groningen”*
- *“Tegen zonneparken en windmolens in de gemeente”*
- *“Geen zonnebanken en windmolenparken”*

- **Te weinig informatie (17x)**
- *“Moet er eerst meer informatie zijn”*
- *“Ik heb daar uitgebreider informatie voor nodig”*
- *“Ik weet er nu te weinig vanaf om ja of nee te zeggen.”*

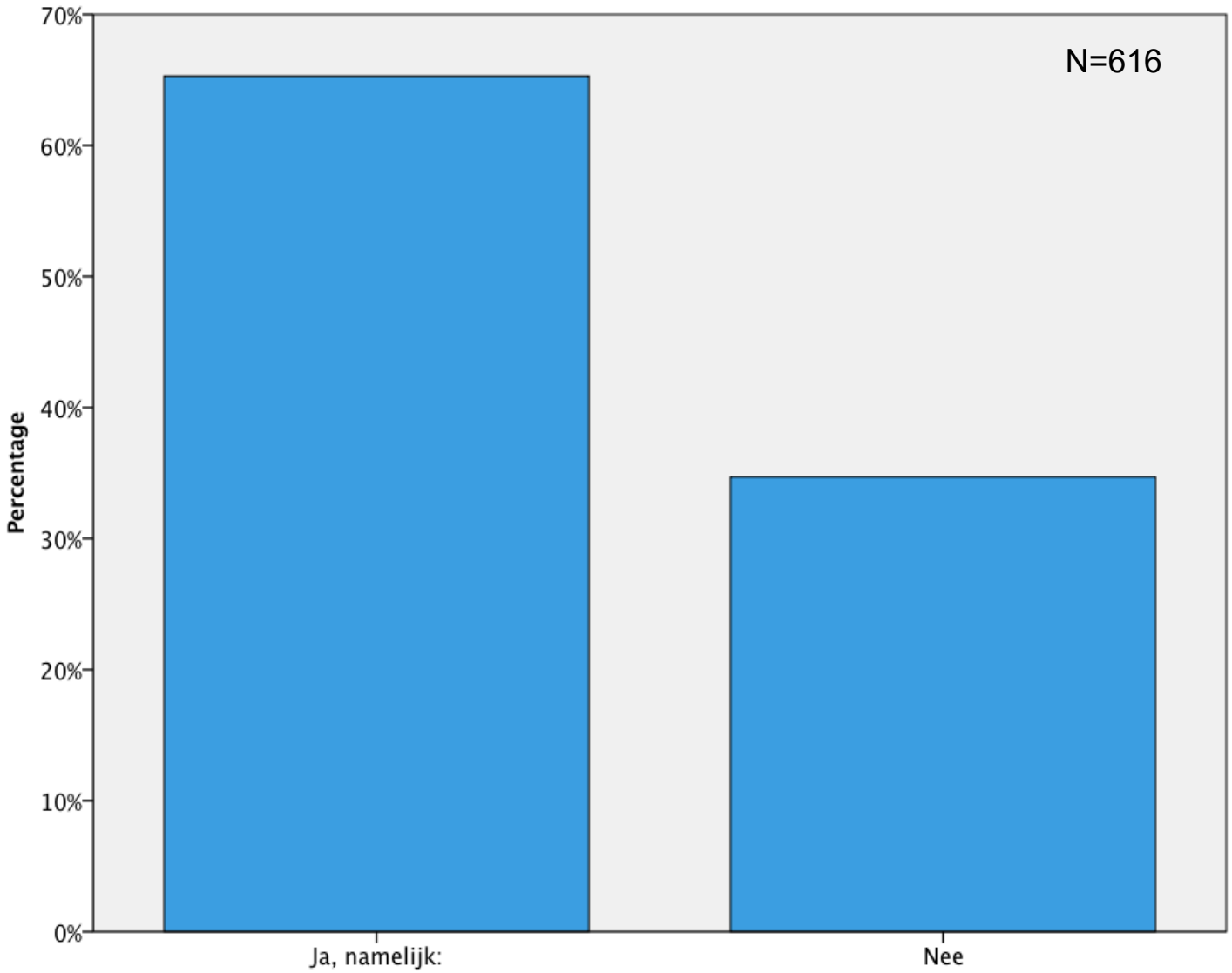
Nu je dit weet, vind je windenergie dan een geschikt alternatief voor zonne-energie?

- Tweederde van de inwoners vindt windenergie geen geschikt alternatief voor zonne-energie (68 procent)

Wil je dit toelichten?

- 65 procent wil dit wel toelichten

Meest genoemde toelichtingen van mensen die windenergie een geschikt alternatief vinden voor zonne-energie

N=131

1. Windenergie is efficiënter (65x)
2. Voorstander van de combi windenergie & zonne-energie (41x)
3. Voorstander van windmolens op zee (35x)
4. Voorstander van kleine molens (27x)

Meest genoemde toelichtingen van mensen die windenergie een geschikt alternatief vinden voor zonne-energie geïllustreerd met citaten:

Windenergie is efficiënter (65x)

- *“Wind is er gemiddeld het hele jaar, zonlicht voornamelijk in de zomer.”*
- *“Er wordt veel minder grond gevraagd voor veel meer energie.”*
- *“In onze regio waait het meer dan de zon schijnt. Windturbines zijn dus veel meer rendabel.”*
- *“Wind is goedkoper en efficiënter voor de nodige infrastructuur. Wel onder strikte randvoorwaarden. Ik hoop dat deze enquête daar nog op terug komt”*

Voorstander van de combi windenergie & zonne-energie (41x)

- *“Het is belangrijk om een mix te hebben. Zodat er ook s nachts en in de winter voldoende stroom wordt opgewekt.”*
- *“Een kleiner zonnepark en een aantal dorpsmolens lijken mij een goede combinatie. Tenzij de 100HA ook bereikt kan worden door daken te gebruiken.”*
- *“Niet alternatief maar aanvullend. Verdeling vangt pieken op het net op.”*
- *“ten dele is dit een goed alternatief voor zonne energie, maar combinatie van beide geniet mijn voorkeur.”*

Meest genoemde toelichtingen van mensen die windenergie een geschikt alternatief vinden voor zonne-energie geïllustreerd met citaten:

Voorstander van windmolens op zee (35x)

- *“Mits de nog te plaatsen windturbines uitsluitend op zee komen te staan”*
- *“7 grote windturbines op zee. Niet in ons landschap”*
- *“Op zee ver van mens en dier”*
- *“Zet ze in de zee daar is ruimte genoeg en heeft niemand er last van”*

Voorstander van kleine molens (27x)

- *“Doe ons maar een kleine bij huis”*
- *“Alleen de kleine windmolens met een ashoogte van maximaal 15 meter bijvoorbeeld bij een agrarisch bedrijf. Grotere windmolens absoluut niet. Doen een afbreuk aan ons mooi open landschap.”*
- *“Meerdere kleine molens en dorpsmolens waarin de bewoners participatie hebben.”*
- *“Kleine windmolens. Grote zijn lelijk en horizon vervuilend”*

Meest genoemde toelichtingen van mensen die windenergie **geen** geschikt alternatief vinden voor zonne-energie

N=290

1. Vervuiling van het landschap (170x)
2. Gezondheidsschade voor mens en dier (78x)
3. Overlast (49x)
4. Hoge onderhoudskosten (13x)

Meest genoemde toelichtingen van mensen die windenergie **geen** geschikt alternatief vinden voor zonne-energie geïllustreerd met citaten:

Vervuiling van het landschap (170x)

- *"Horizonvervuiling voor een mooi gebied als Oldambt moet je niet willen"*
- *"Vervuiling van het landschap en plaats zonneparken op "loze " grond dus langs de spoorlijn etc."*
- *"Windmolens verpesten het landschap"*
- *"Ik vind windenergie horizonvervuiling"*

Gezondheidsschade voor mens en dier (78x)

- *"Windmolens zijn slecht voor de gezondheid van omwonenden, verpesten het open Gronings landschap en het kost levens van dieren zoals (roof)vogels"*
- *"Windmolens hebben een enorme invloed op het weidse landschap hier in het noorden en veroorzaken geluidsoverlast. Mensen worden er letterlijk ziek van, luister naar de mensen in Meeden."*
- *"Slecht voor dier (vogelmoordmachine) en mens. Plus landschapvervuiling."*
- *"veel vervuiling landschap (zicht), geluidshinder, slagschaduwhinder, rode en witte lampen hinder, eventuele gezondheidsschade voor de omwonenden wat weer extra kosten meebrengt, geen draagvlak (als je de juiste vragen stelt aan de mensen) veel ruzie binnen de gemeente vanwege een enkeling die wel voor is. milieuverontreiniging door schadelijke gassen die vrijkomen van de isolatiematerialen van de windmolens en schakelkasten."*

Meest genoemde toelichtingen van mensen die windenergie **geen** geschikt alternatief vinden voor zonne-energie geïllustreerd met citaten:

Overlast (49x)

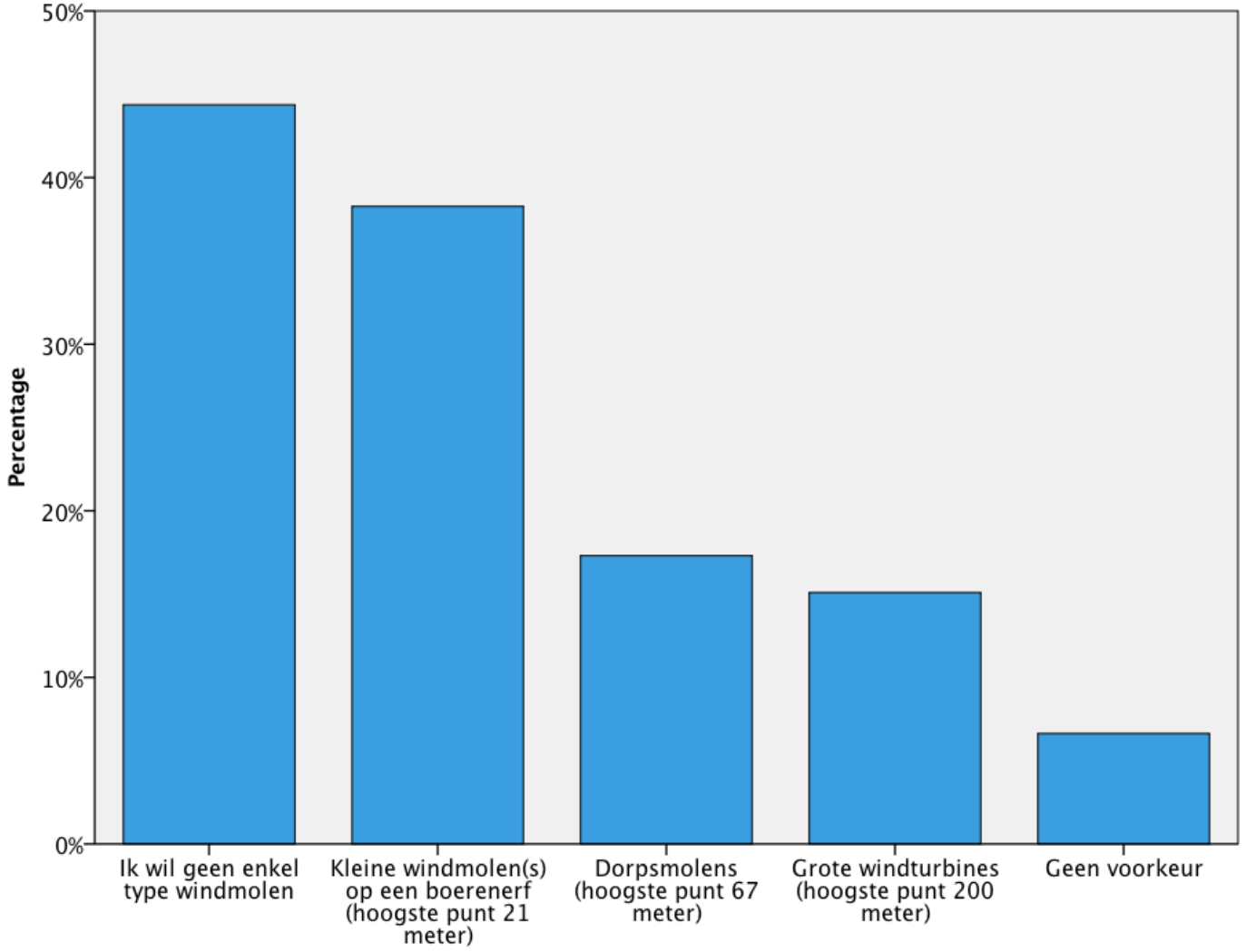
- *"lawaai overlast, slagschaduw, bromgeluiden (Lage frequentie)"*
- *"Grote windmolens geven onaanvaardbare overlast"*
- *"De gevolgen,zoals geluid overlast zijn te groot"*
- *"Landschapsvervuilend en geven licht- en geluidsoverlast"*

Hoge onderhoudskosten (13x)

- *"Windmolens draaien en alles wat draait gaat stuk. Onderhoudskosten zijn hoog. NIET DOEN!!!"*
- *"Zolang de groene stroom niet ten goede komt van de inwoners blijf ik principieel tegen windmolens. Het zorgt voor horizon vervuiling en het is zeer duur in onderhoud. Tevens zorgen windmolens voor veel overlast en een toename van psychische klachten bij omwonenden (zie situatie in Meeden en Zuidbroek)"*
- *"Belangrijkste van alles: de kosten van onderhoud zijn torenhoog en in die zin is een windmolen nauwelijks rendabel als je alle kosten er bij betrekt. Kortom, weg met die dingen of heel ver weg van bewoond gebied!!!*
- *"De windturbines zijn meer onderhoud onderhevig en als de subsidie weg valt verdienen ze er geen cent meer mee. Ik denk dat dit alleen op papier groene energie is"*

Welke typen windmolens zijn volgens jou geschikt voor Oldambt? Meerdere antwoorden mogelijk

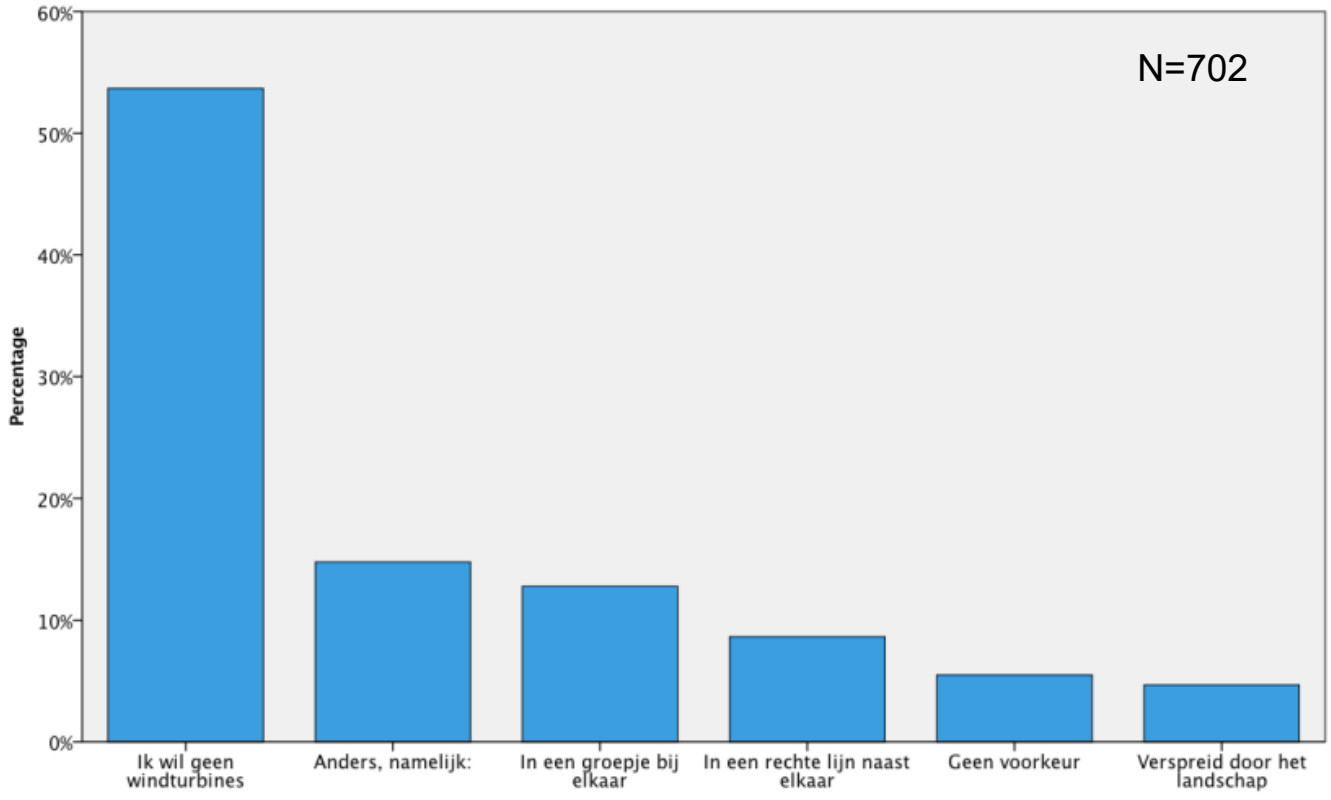
- 44 procent wil geen enkel type windmolen
- 38 procent denk dat kleine windmolens op een boerenerf geschikt zijn
- 17 procent denkt dorpsmolens
- 15 procent denkt grote windturbines
- 7 procent heeft geen voorkeur

Stel, we kiezen er uiteindelijk voor om, naast een zonnepark, 3 tot 5 grote windturbines op het Oldambtster grondgebied te zetten. Hoe zou je ze dan willen plaatsen?

- 54 procent antwoordt met ‘ik wil geen windturbines’
- 13 procent zou de windturbines in een groepje bij elkaar willen plaatsen
- 9 procent in een rechte lijn naast elkaar
- 6 procent heeft geen voorkeur
- 5 procent zou ze verspreid door het landschap willen plaatsen

- 15 procent geeft een ander antwoord

Hoe zou je ze dan willen plaatsen? Meest genoemde antwoorden ‘Anders, namelijk:’

N=108

1. Geen windturbines (63x)
2. Bij de bestaande windmolens (26x)
3. Alleen kleine windmolens/turbines (12x)

Hoe zou je ze dan willen plaatsen? Meest genoemde antwoorden ‘Anders, namelijk:’ geïllustreerd met citaten

Geen windturbines (63x)

- *“niet, óf in de tuin van de burgemeester.”*
- *“wij kijken al uit op een windpark van 27 molens in de buurgemeente. Het landschap is al genoeg aangetast”*
- *“Niet, er staan al 4 op het grondgebied van Oldambt in de Ekerpolder, terwijl Oldambt gezegd heet geen windmolens toe te staan.”*

Bij de bestaande windmolens (26x)

- *“in de buurt van reeds bestaand of geplande windmolens zoals langs de grens met Duitsland”*
- *“bij het bestaande park tussen scheemda en meeden”*
- *“Alleen tegen de Duitse grens, waar ze moeten wegvallen tegen de bestaande windmolens daar.”*

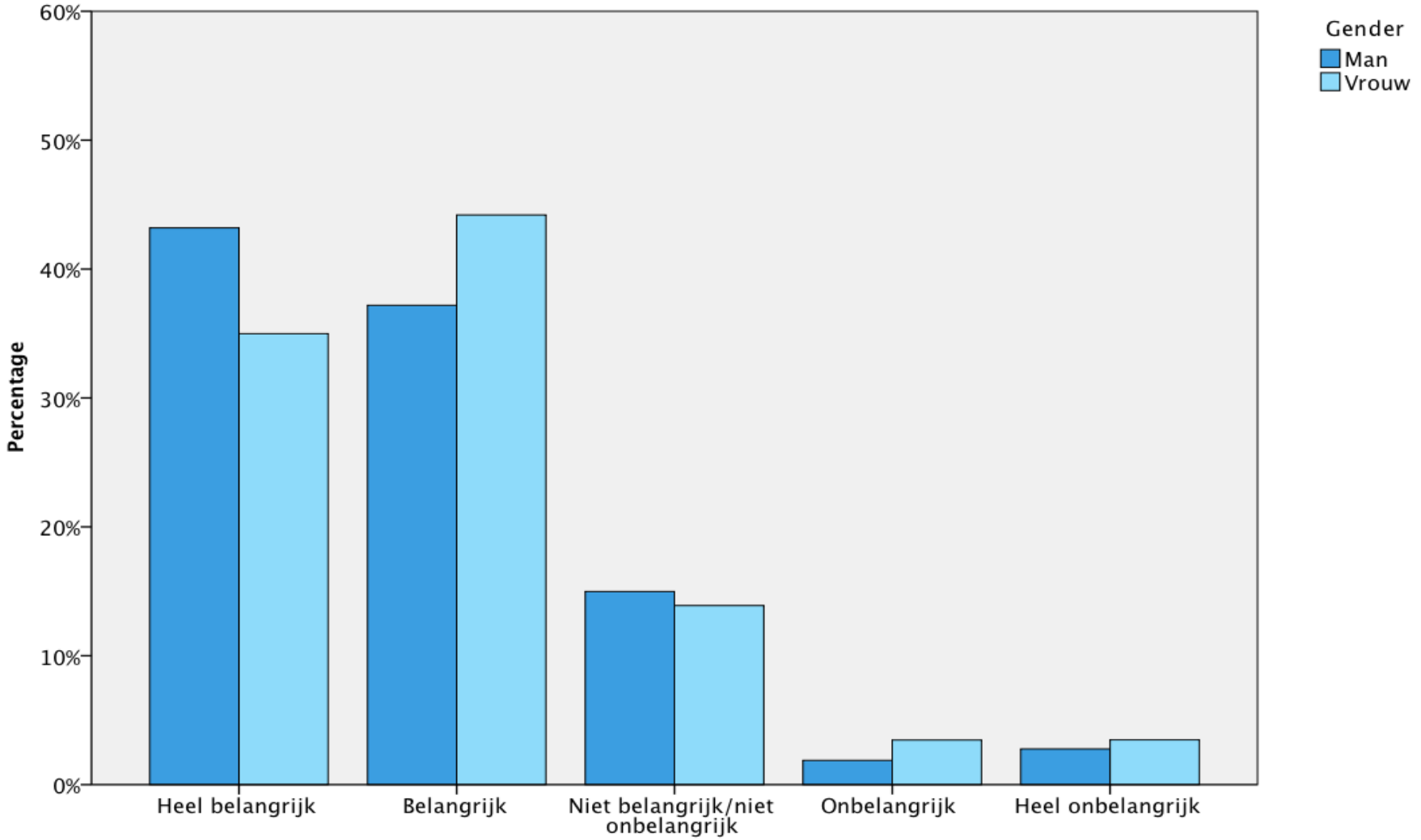
Alleen kleine windmolens/turbines (12x)

- *“Alleen kleine op industrieterrein of boeren erven. Oude Nam locaties.”*
- *“Kies voor kleinere die een zo klein mogelijke verstoring geven. We zijn als gemeente al omringd door windmolens.. Alle windrichtingen die je opkijkt vanuit ons huis.”*
- *“Geen grote windturbines plaatsen. Kies voor kleinschaligheid”*

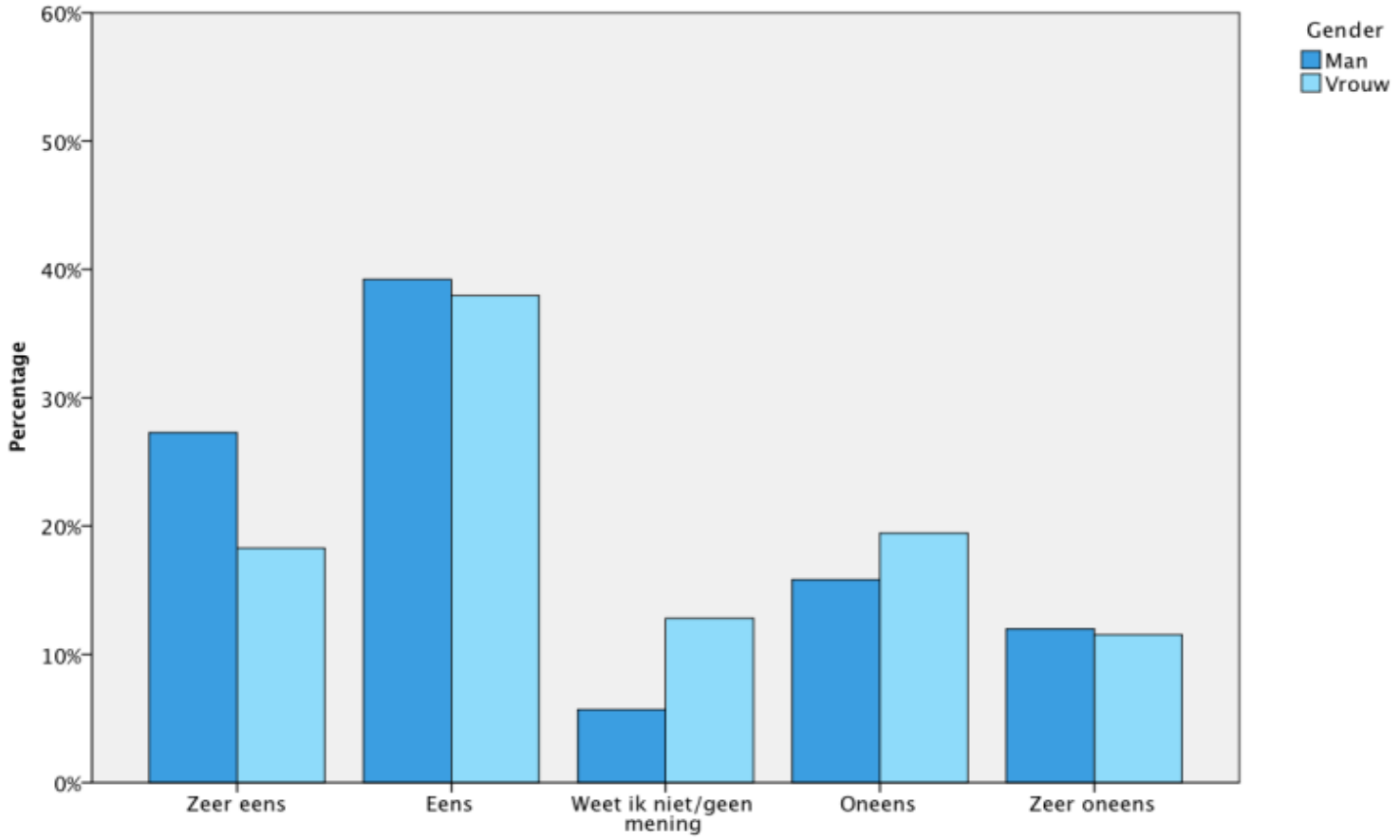
4. Groepsanalyses

Per gender

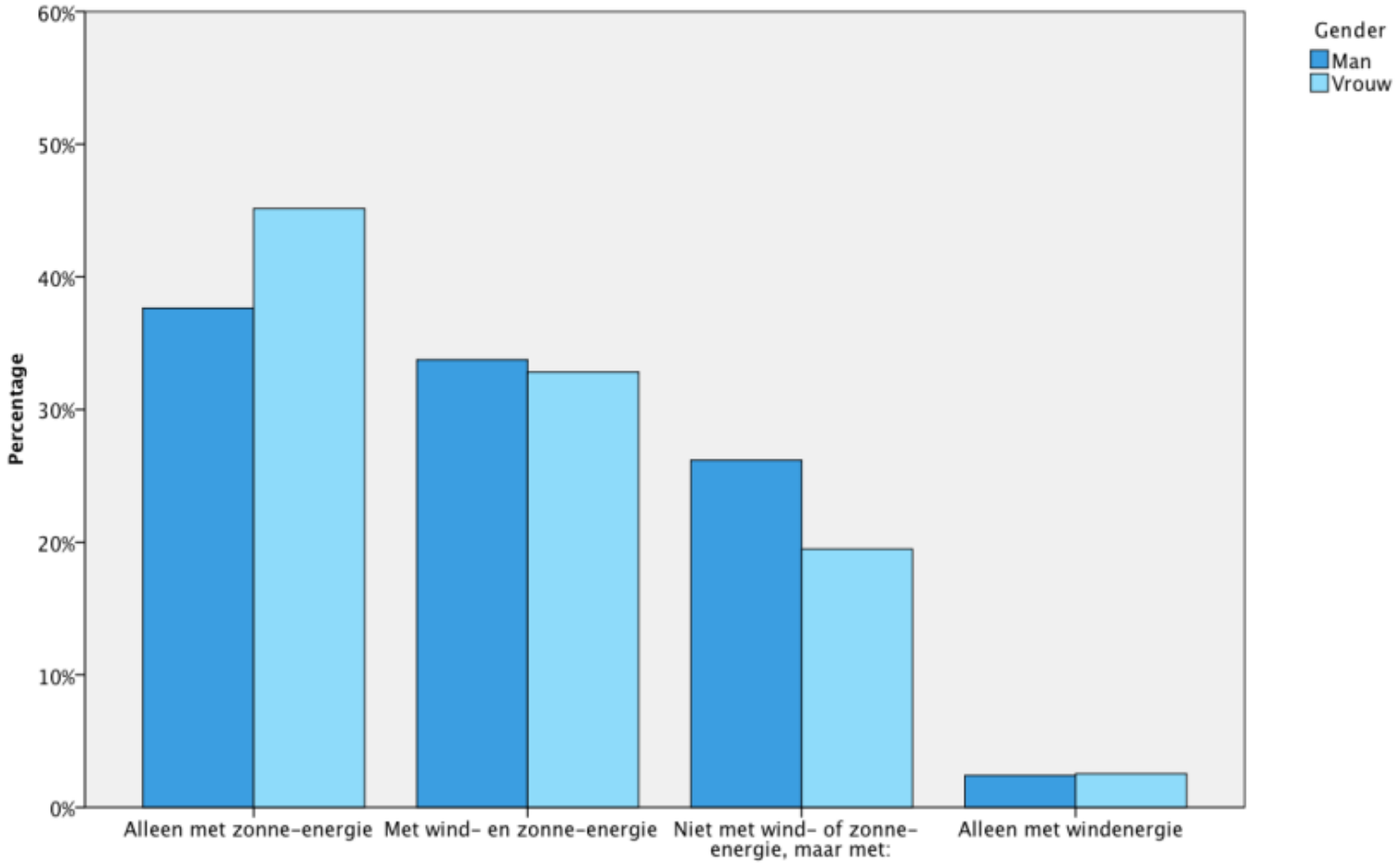
Mannen vinden duurzame energie vaker dan vrouwen heel belangrijk

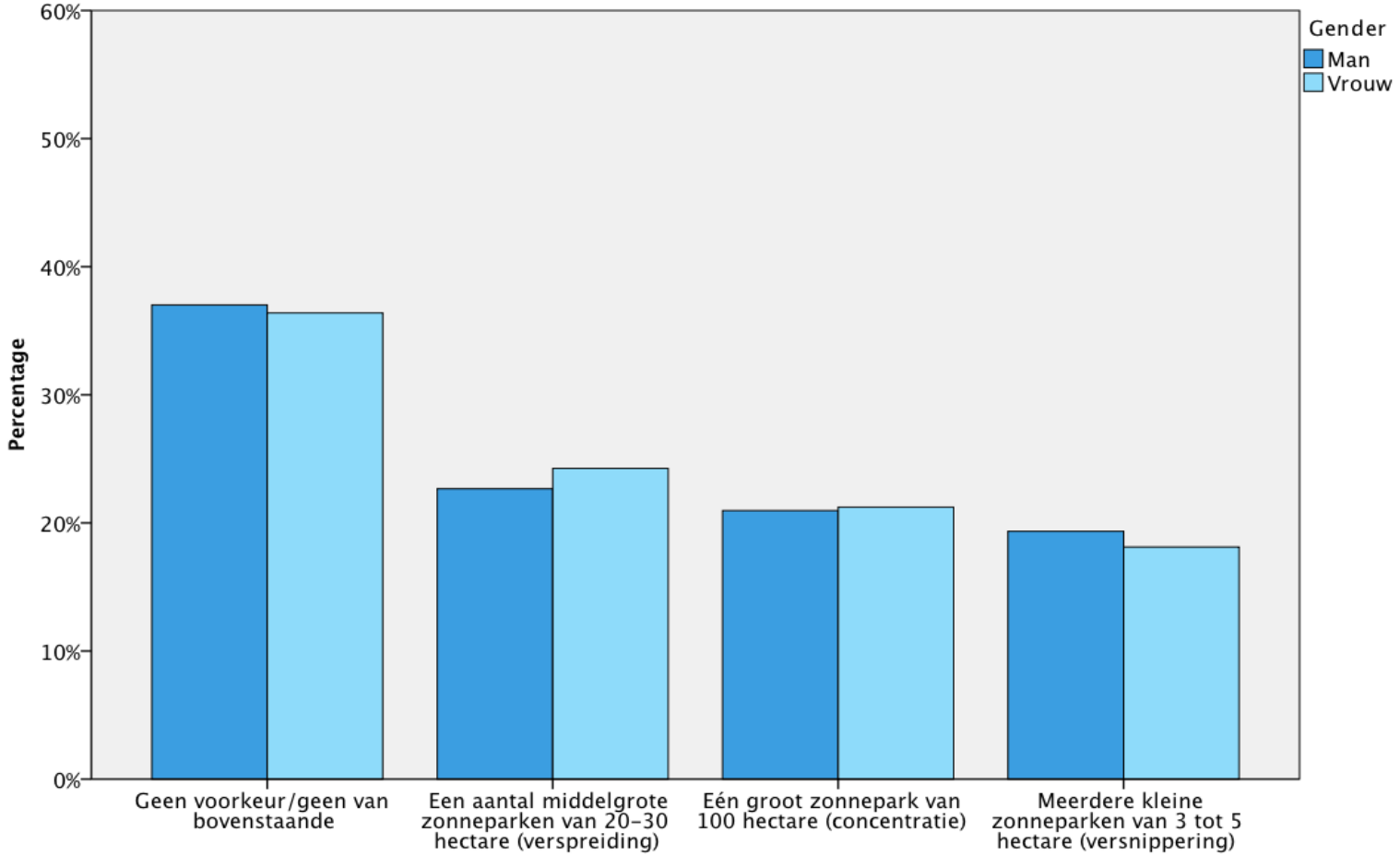
Mannen zijn het vaker dan vrouwen eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken

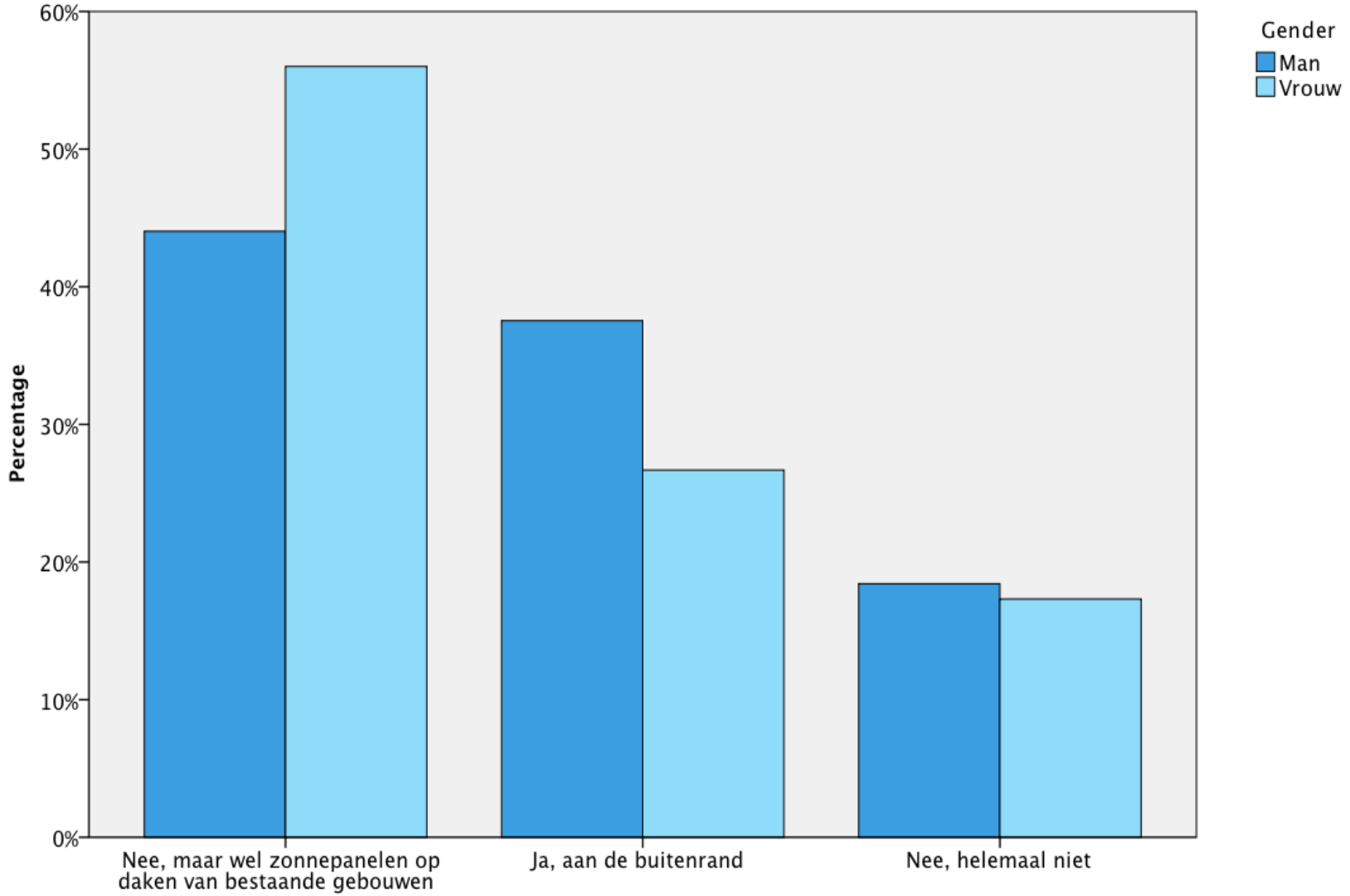
Meer vrouwen dan mannen zijn voor alleen zonne-energie, meer mannen dan vrouwen zijn tegen wind-én zonne-energie

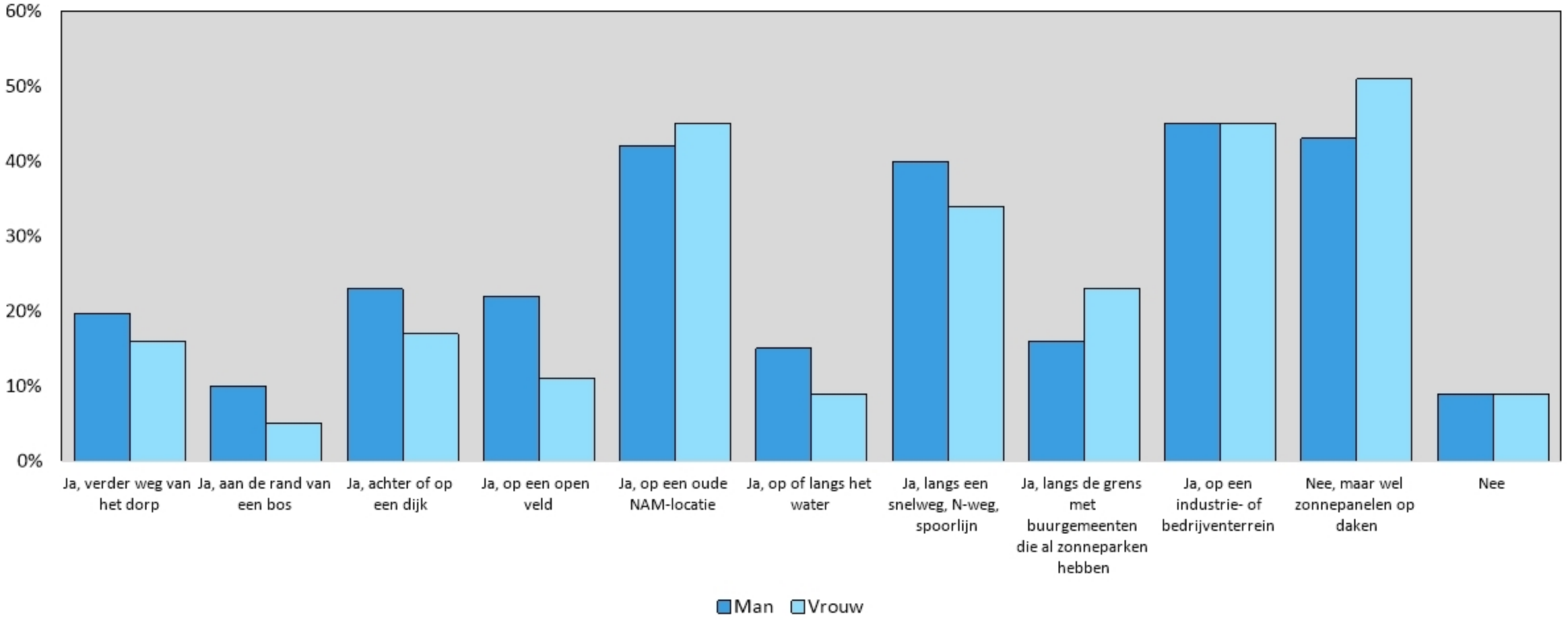
Er is weinig verschil tussen mannen en vrouwen m.b.t. hun voorkeur voor het verdelen van 100 hectare zonnepark over de gemeente

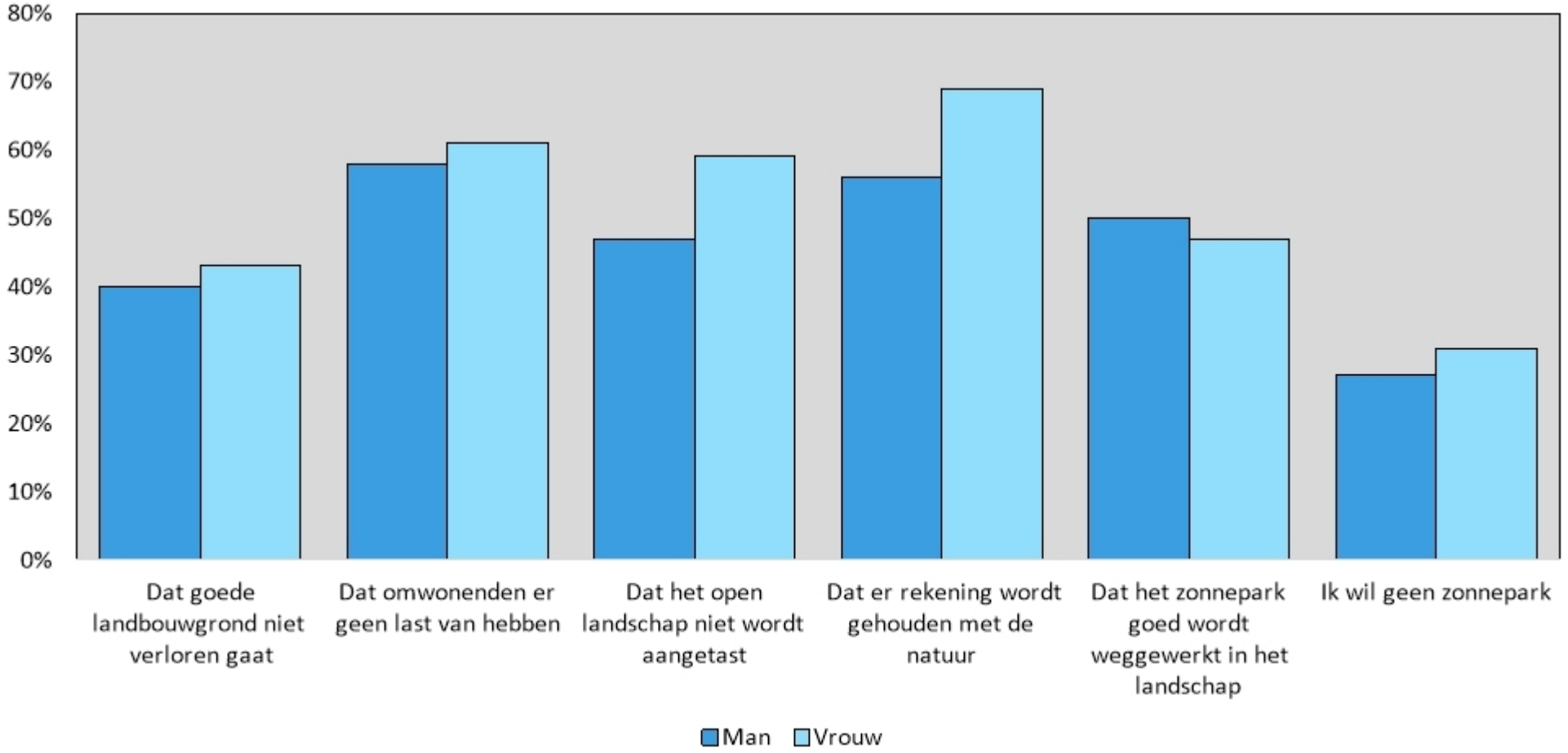
Veel meer mannen dan vrouwen accepteren een zonnepark dichtbij hun dorp/wijk

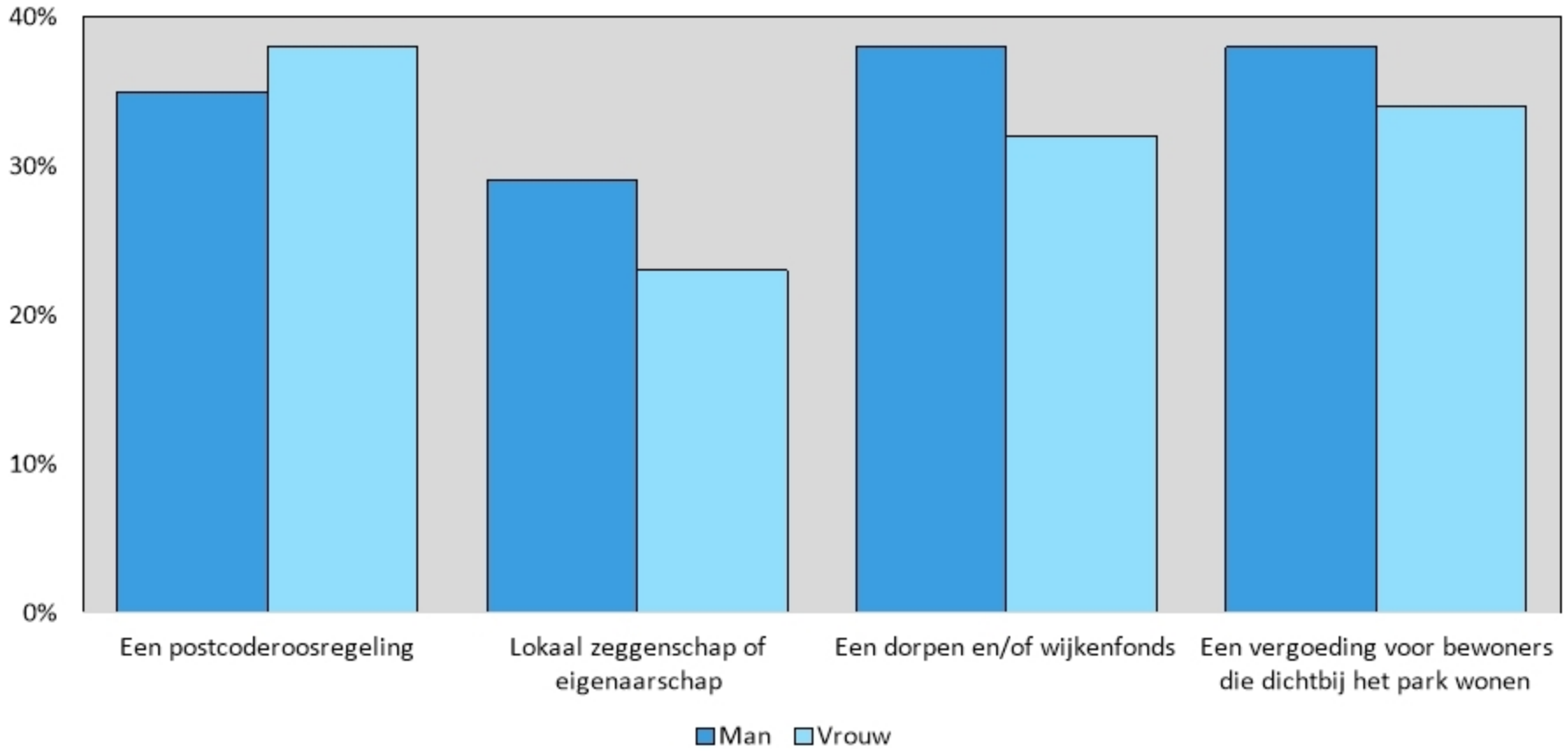
Vrouwen willen vooral vaker dan mannen een zonnepark op een oude NAM-locatie of langs de grens met buutgemeenten, mannen vaker op andere plekken

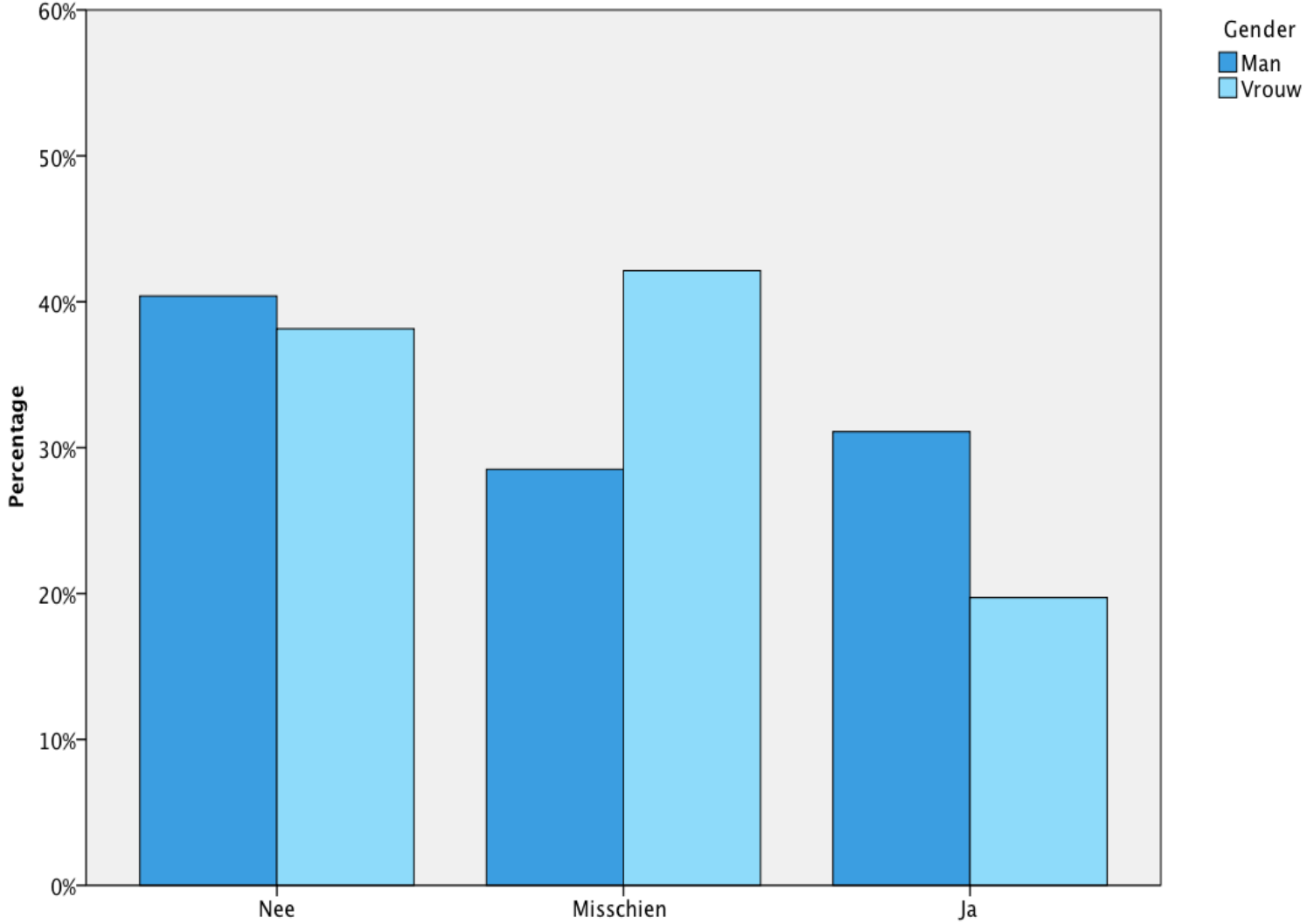
Mannen vinden vaker dan vrouwen belangrijk dat het zonnepark goed wordt weggewerkt in het landschap, vrouwen vinden de andere dingen vaker belangrijk

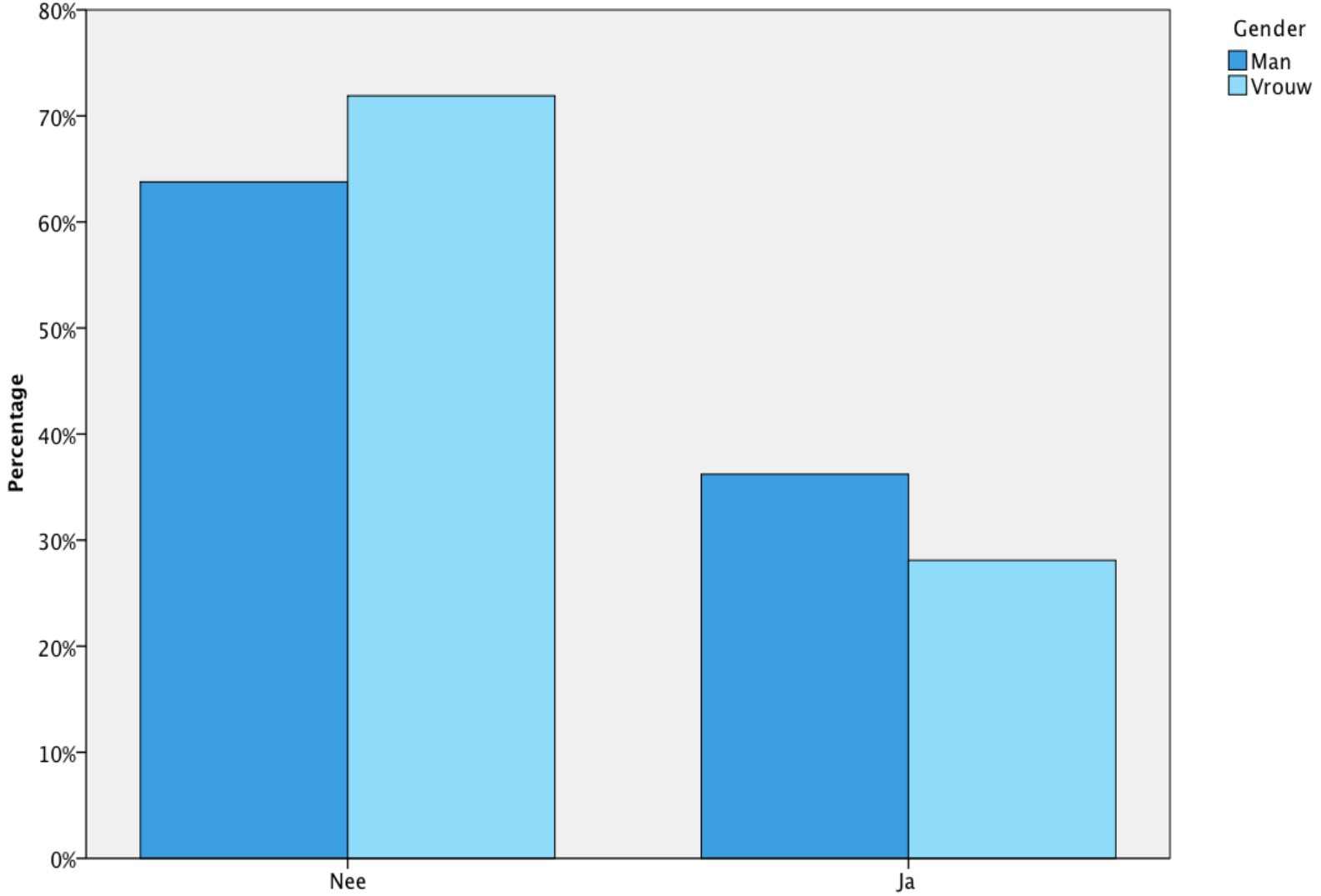
Vrouwen zijn vaker voor een postcoderoosregeling, mannen voor fonds, vergoeding en zeggenschap/ eigenaarschap

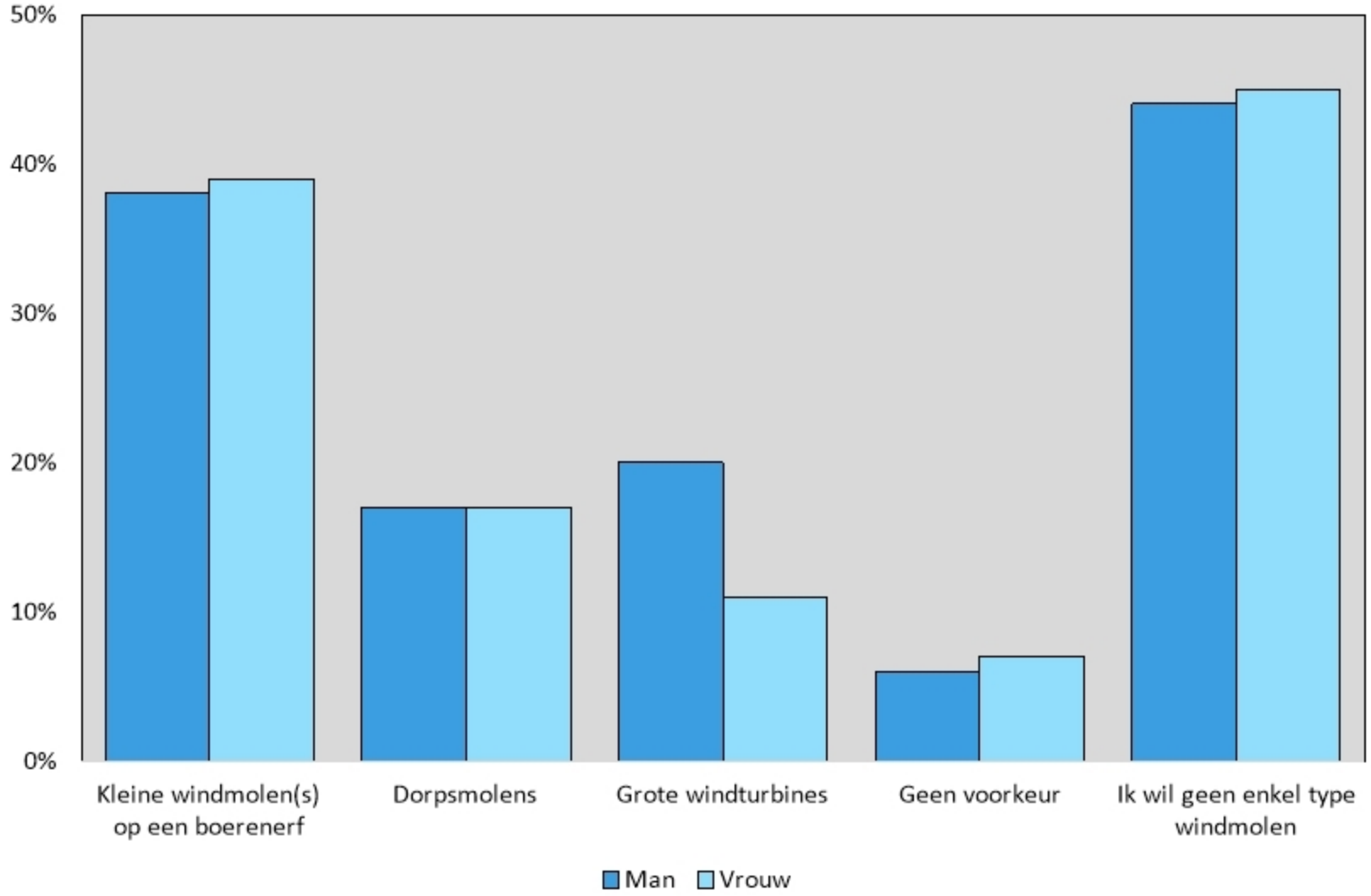
Meer mannen zouden deel willen nemen aan een energiecoöperatie, meer vrouwen twijfelen

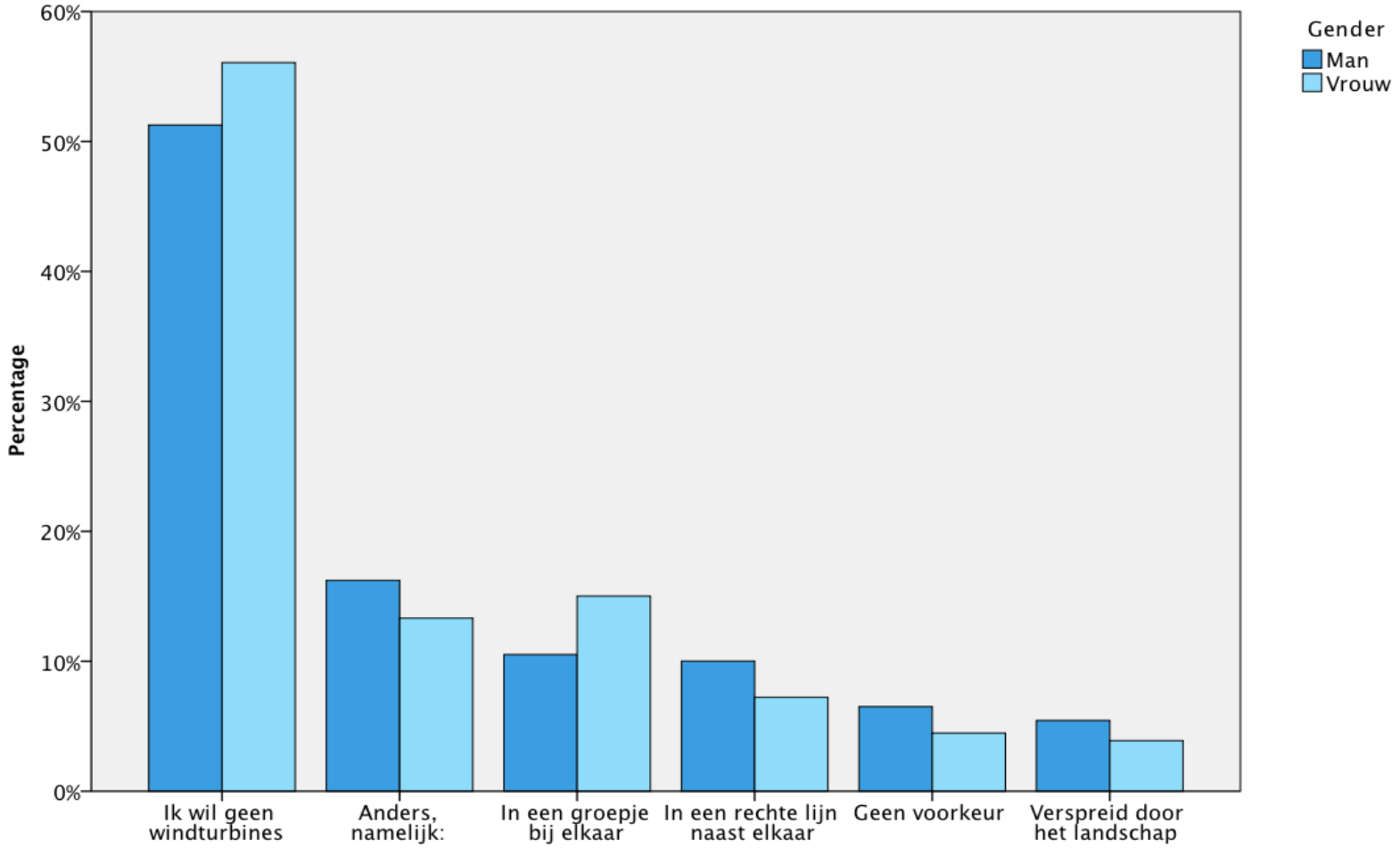
Mannen vinden windenergie vaker een geschikt alternatief voor zonne-energie dan vrouwen

Mannen zijn opvallend vaker voor grote windturbines dan vrouwen

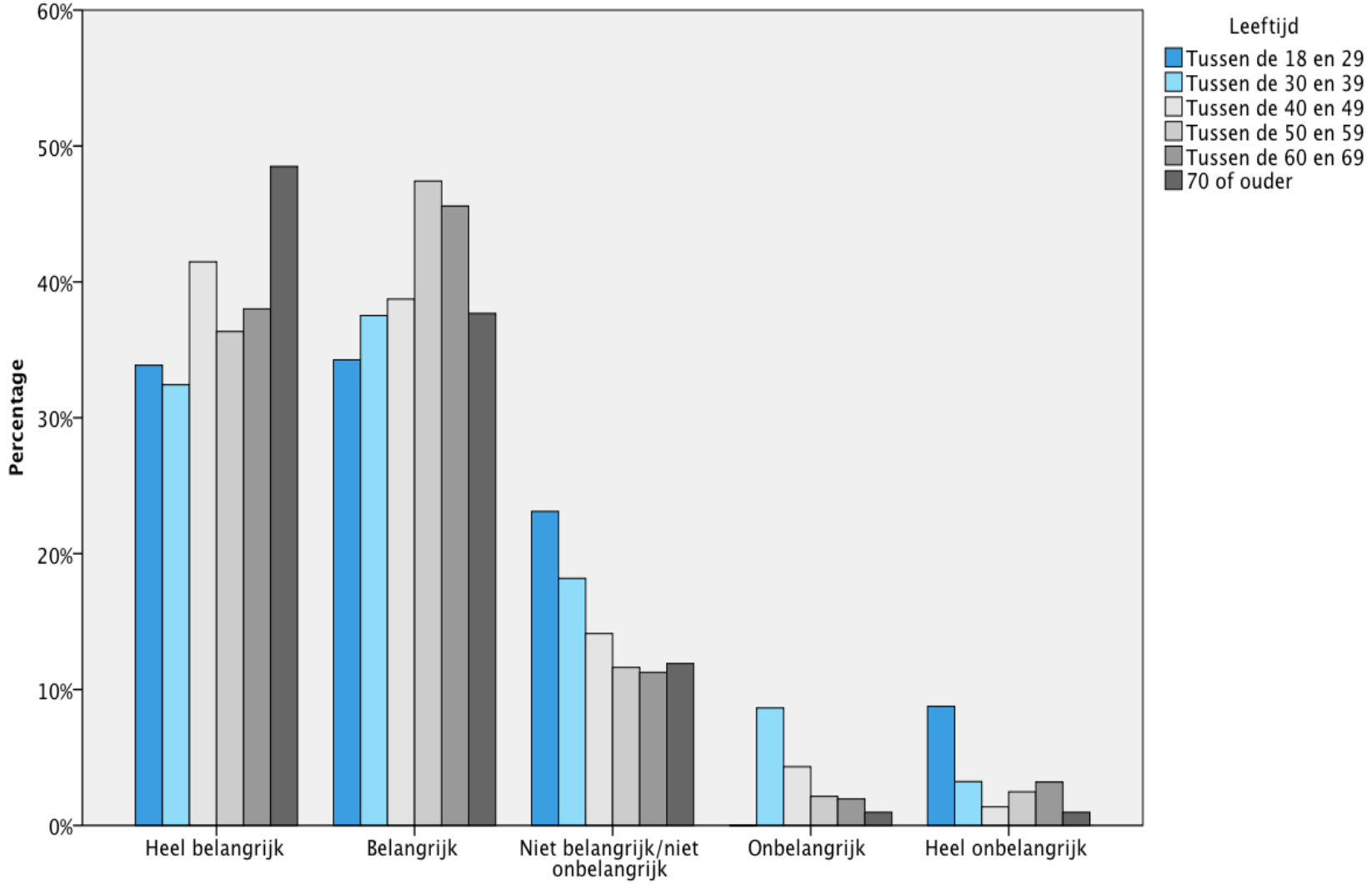

Vrouwen willen vaker dan mannen geen windturbines, als ze ze wel willen willen ze ze vaker in een groepje bij elkaar, terwijl mannen ze vaker in een rechte lijn willen

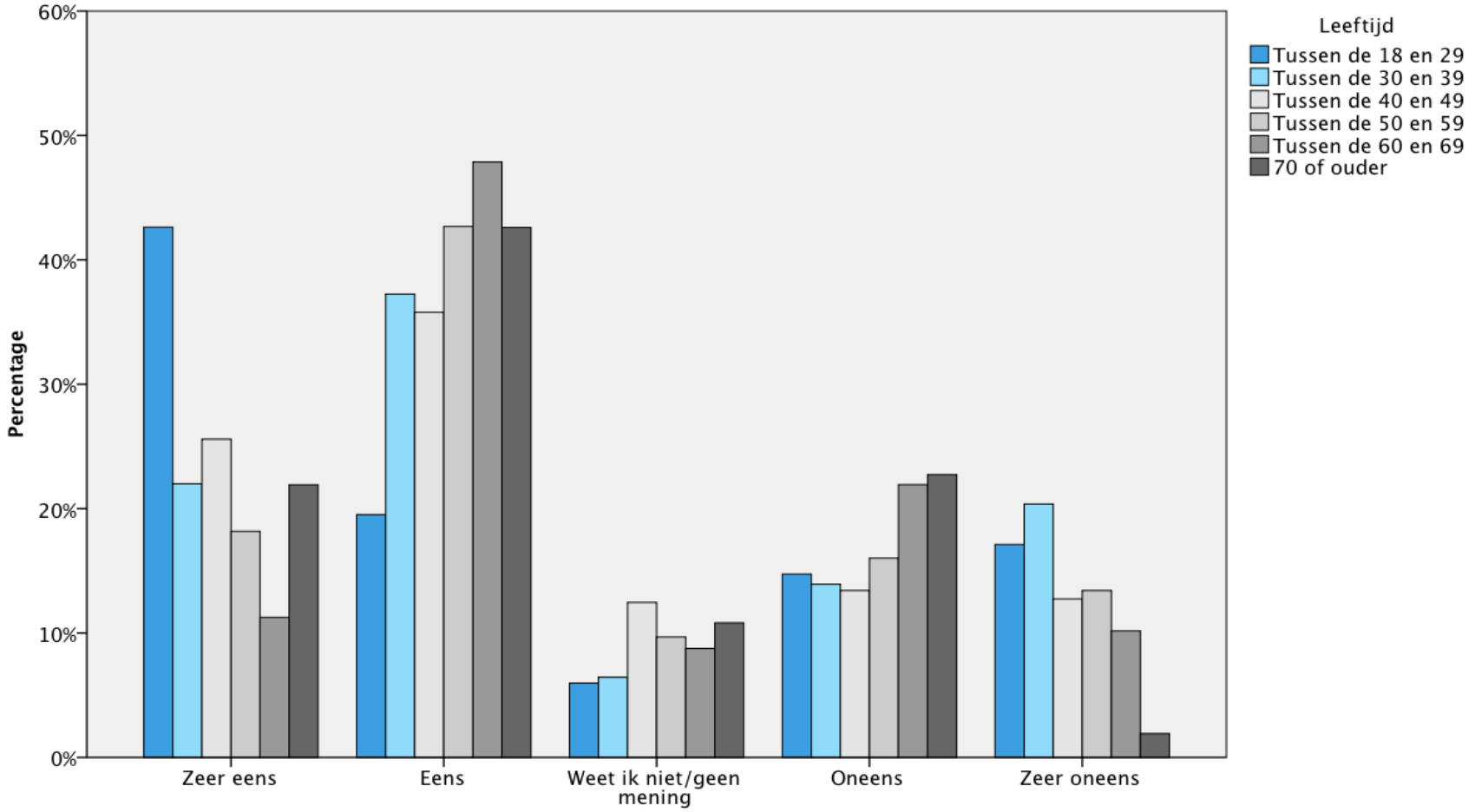

Per leeftijdscategorie

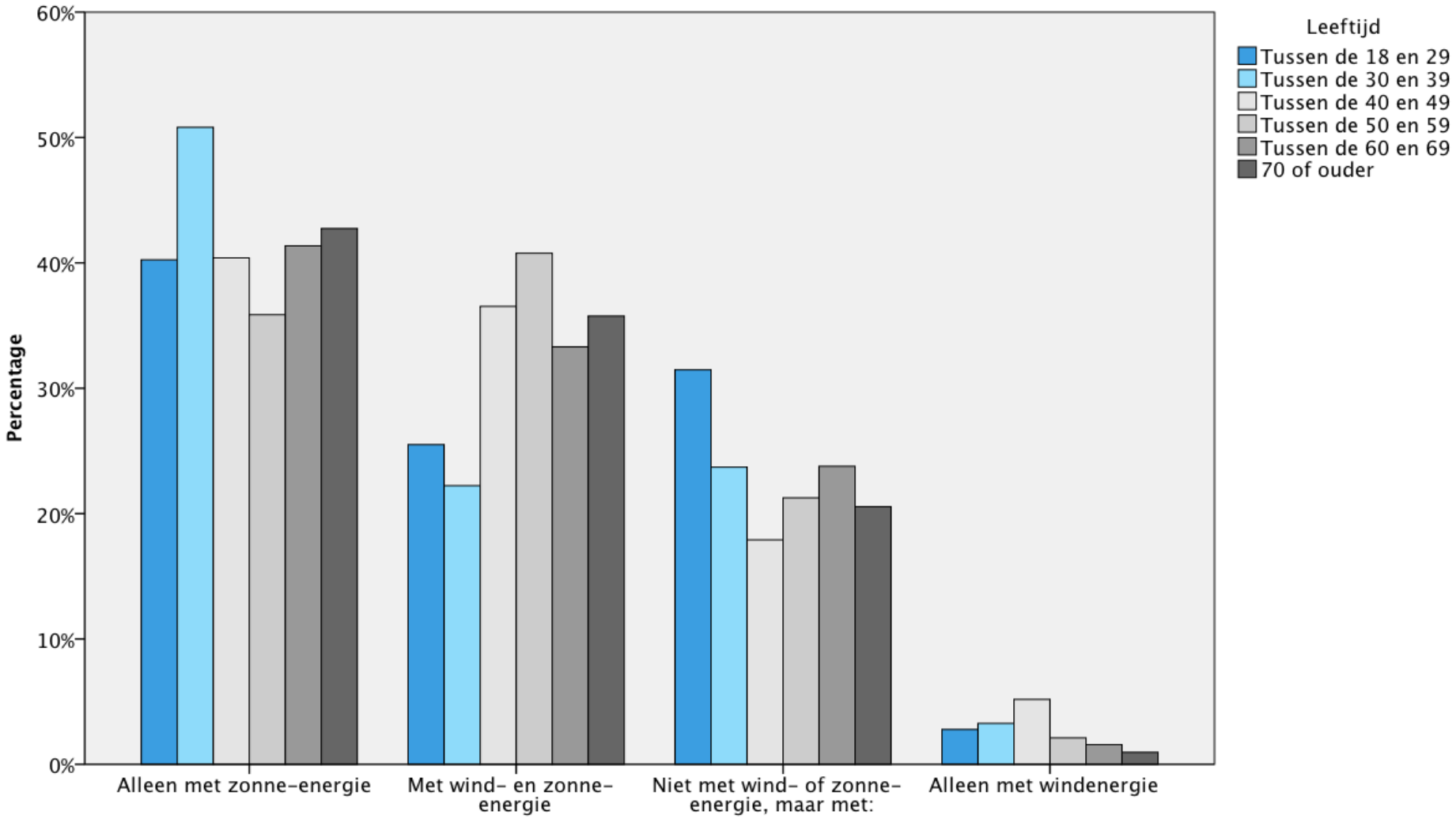
Zeventigplussers vinden duurzame energie het vaakst heel belangrijk

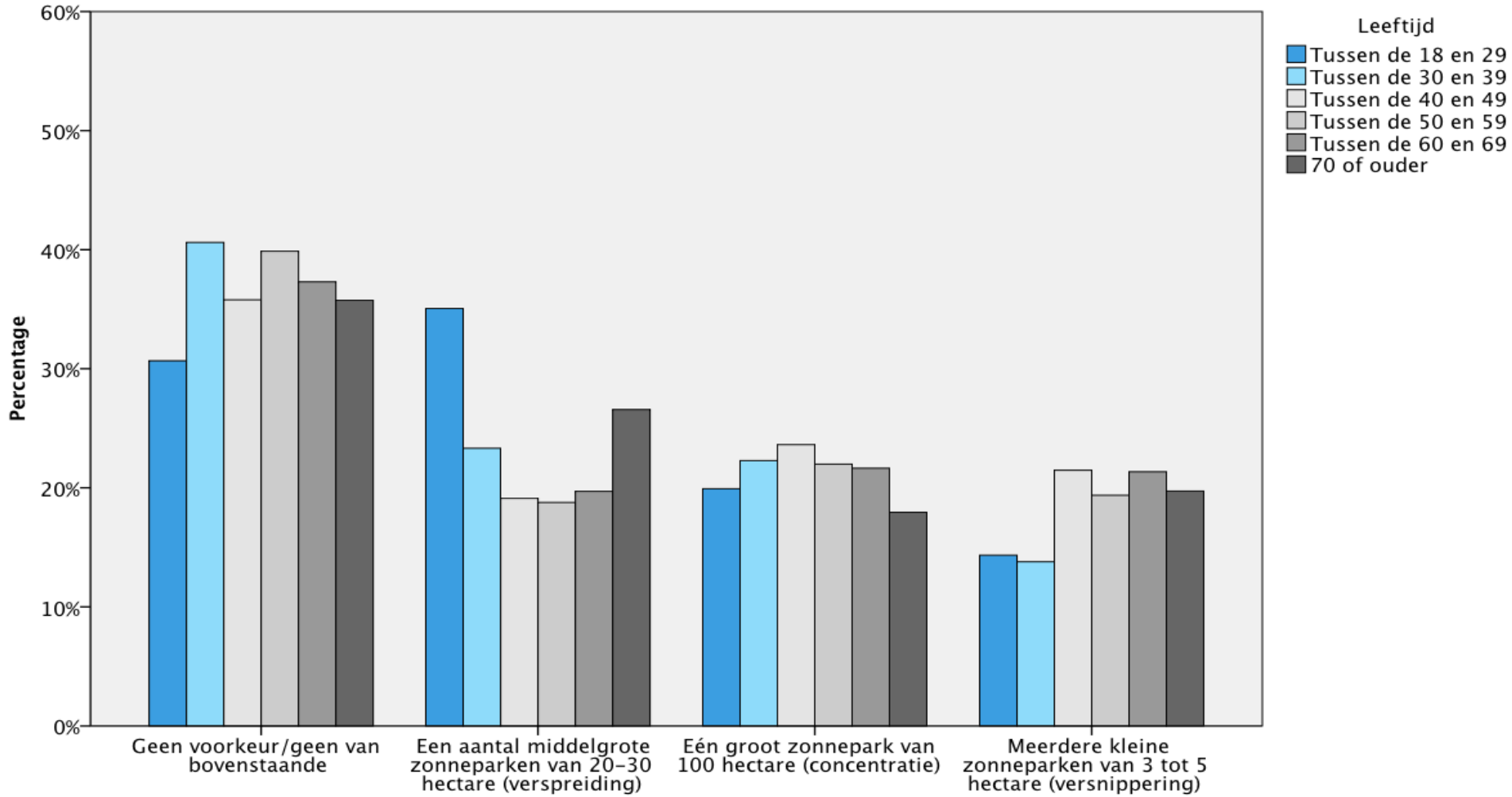
Twintigers zijn het het vaakst zeer eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken

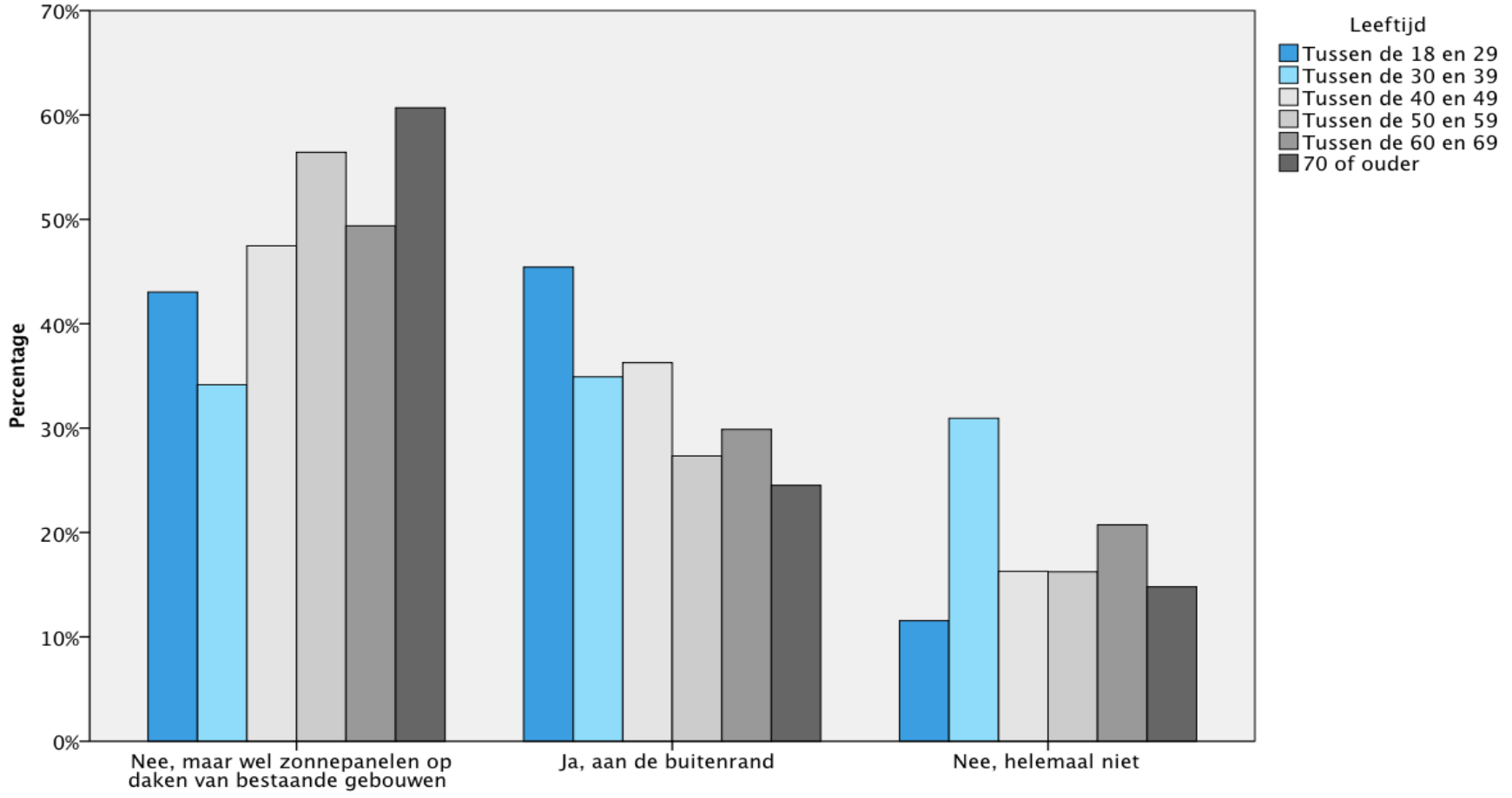
Dertigers zijn het vaakst voor alleen zonne-energie, vijftigers het vaakst voor wind- én zonne-energie

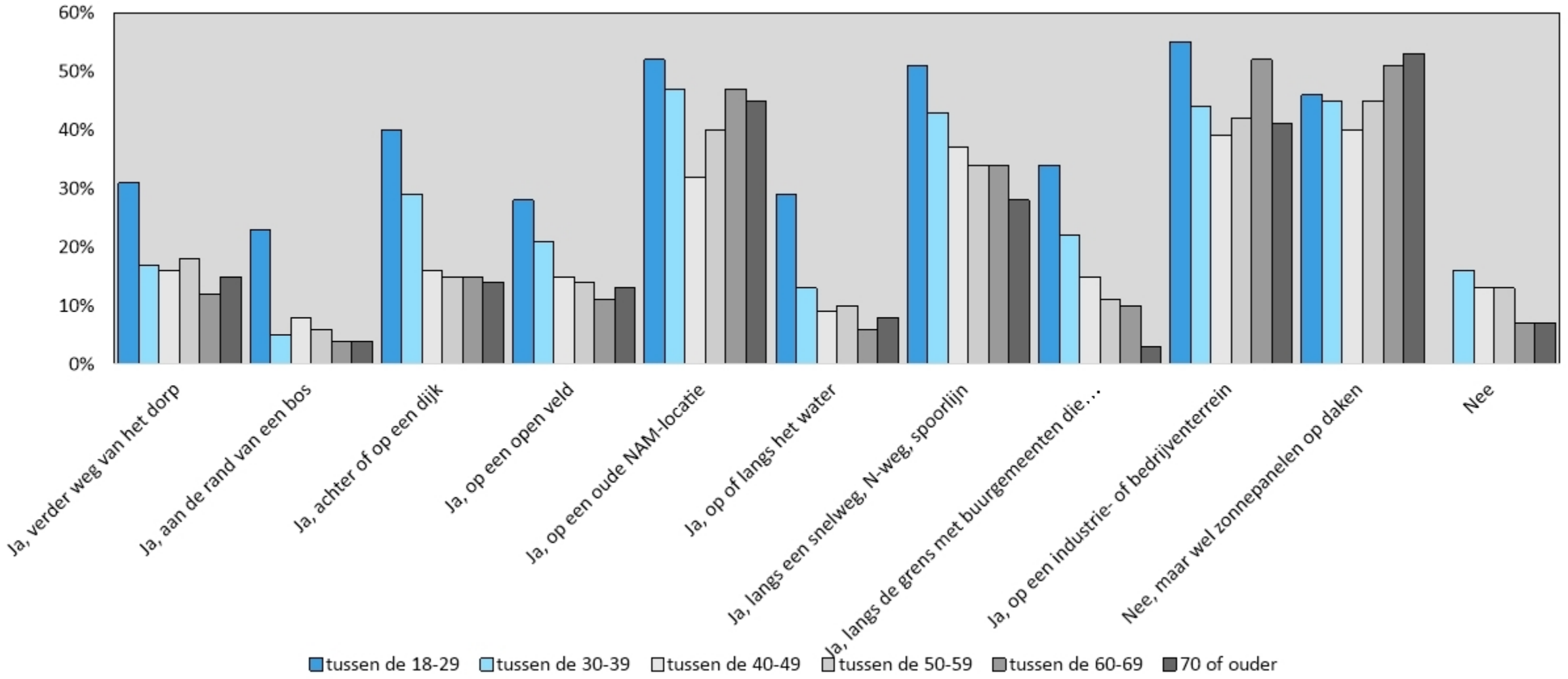
Twintigers willen opvallend vaak een aantal middelgrote zonneparken van 20-30 hectare

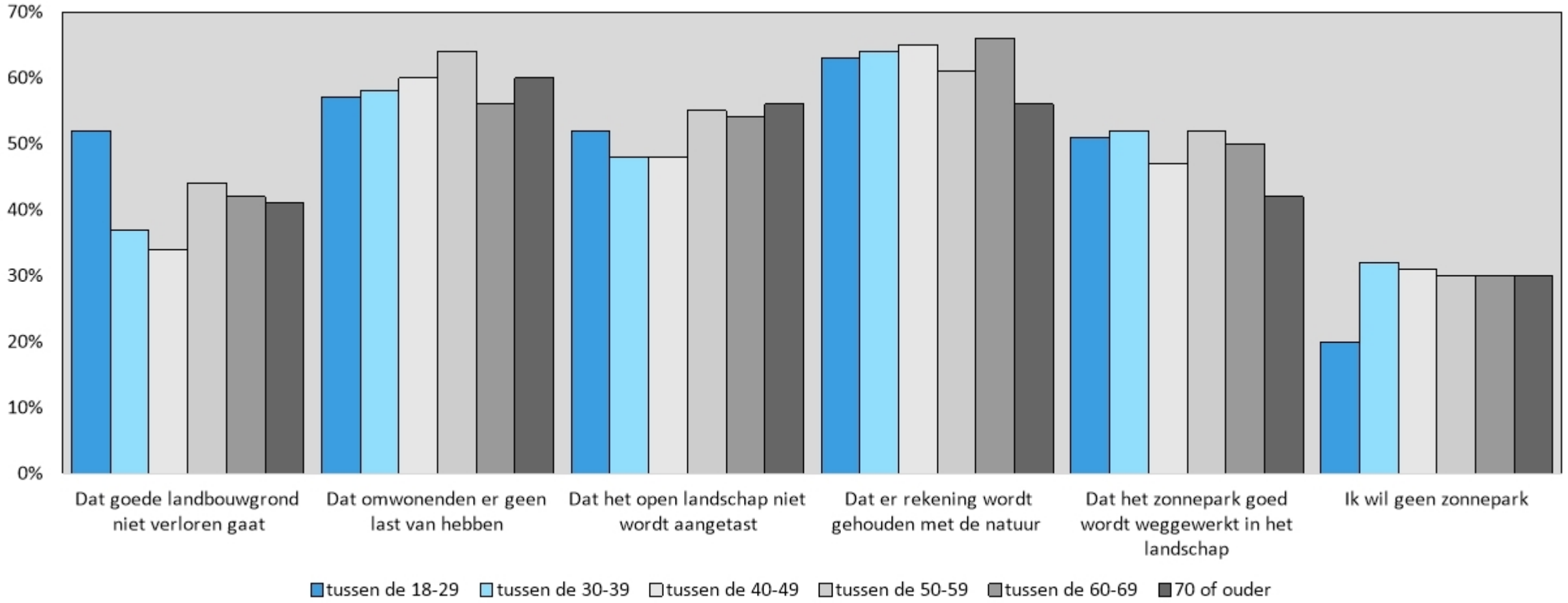
Twintigers accepteren het vaakst een zonnepark dichtbij hun dorp/wijk, dertigers accepteren het het vaakst helemaal niet

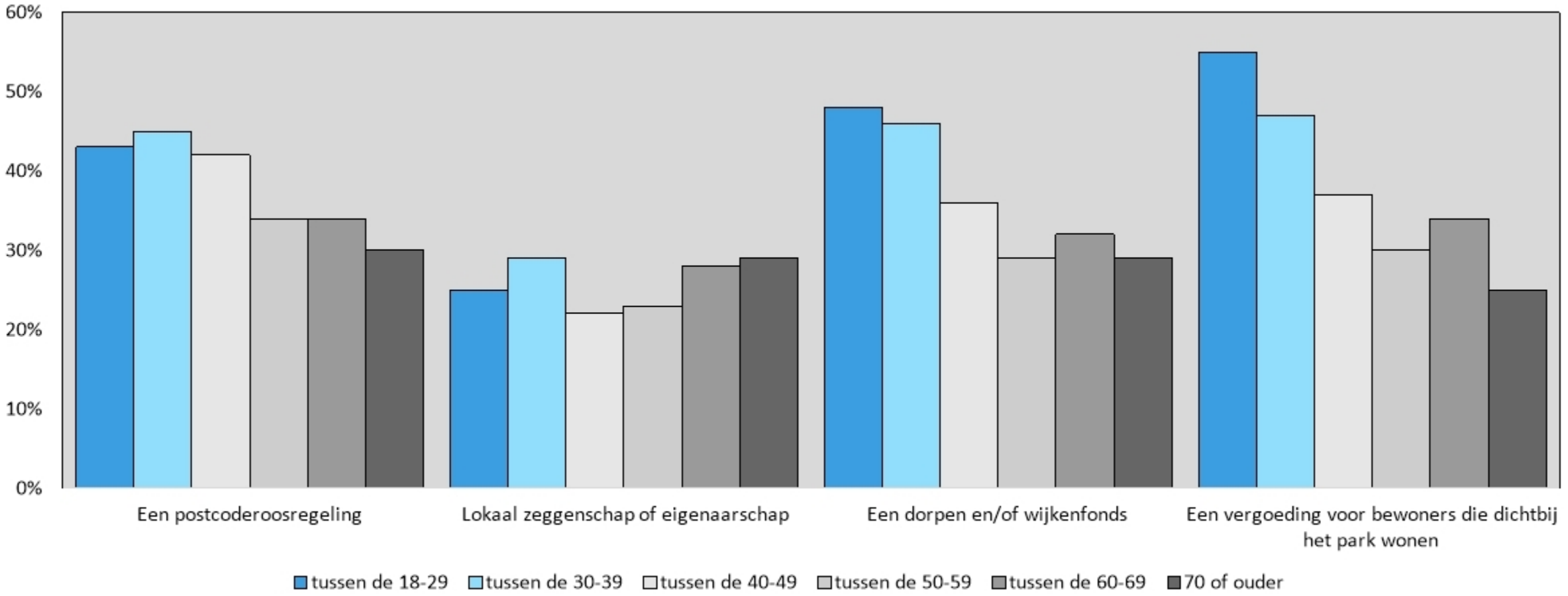
Opvallend: twintigers willen op veel verschillende plekken een zonnepark, vooral ouderen willen er geen

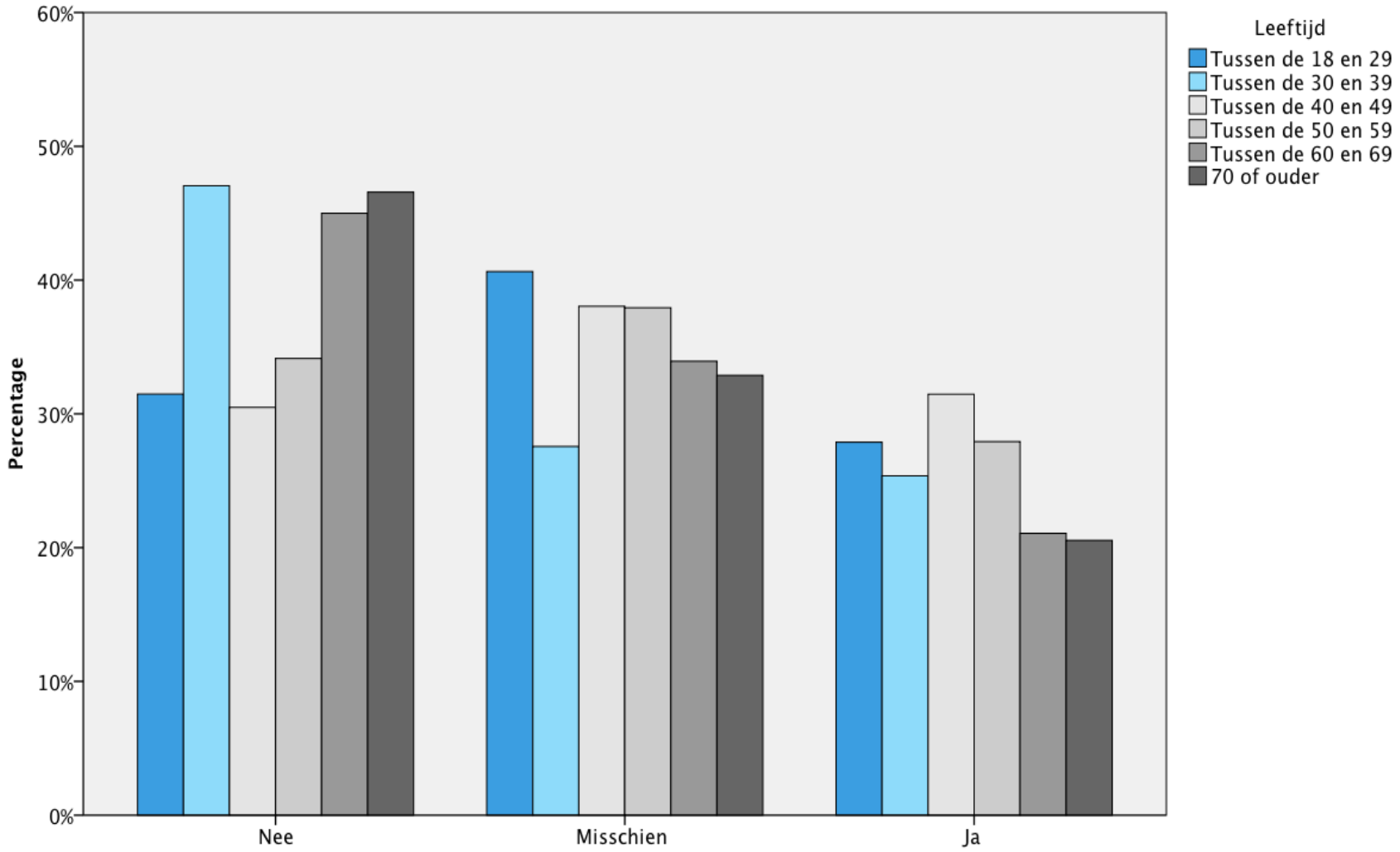
Opvallend: veel twintigers vinden het belangrijk dat goede landbouwgrond niet verloren gaat, dertigers willen het vaakst geen zonnepark

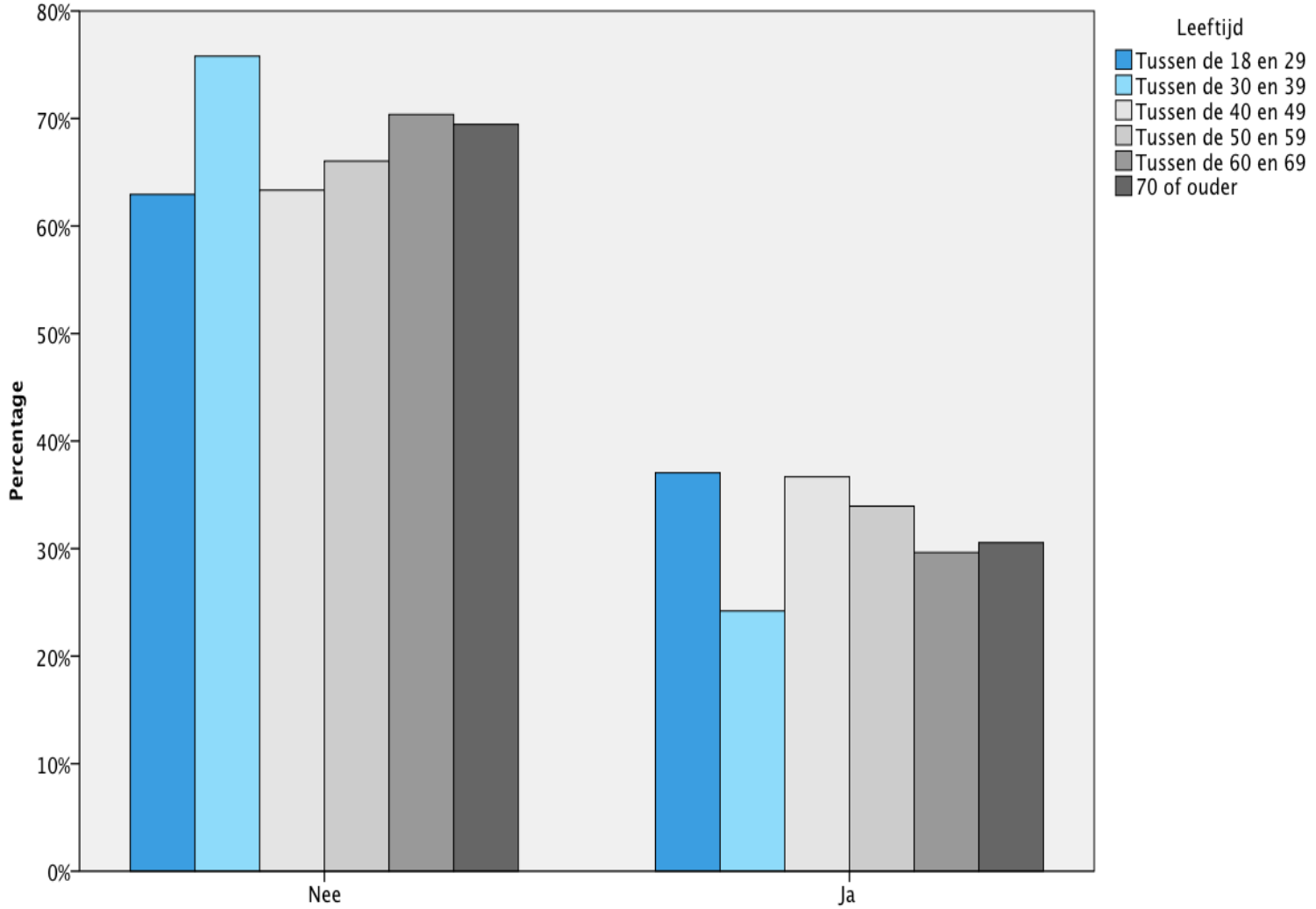
Jongere respondenten zijn vaker voor een fonds, vergoeding en postcoderoosregeling dan oudere respondenten

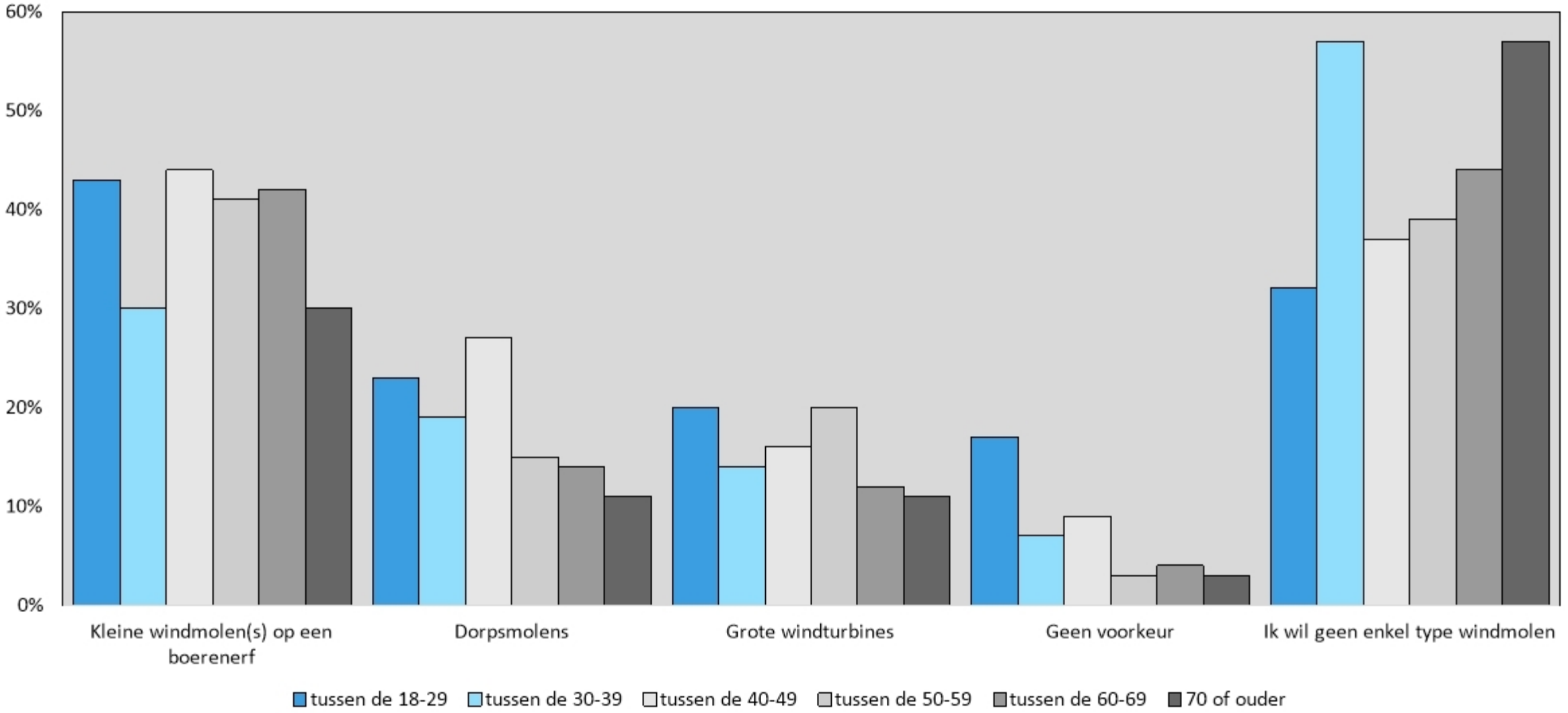
Veertigers zouden het vaakst deel willen nemen aan een energiecoöperatie, twintigers twijfelen het vaakst

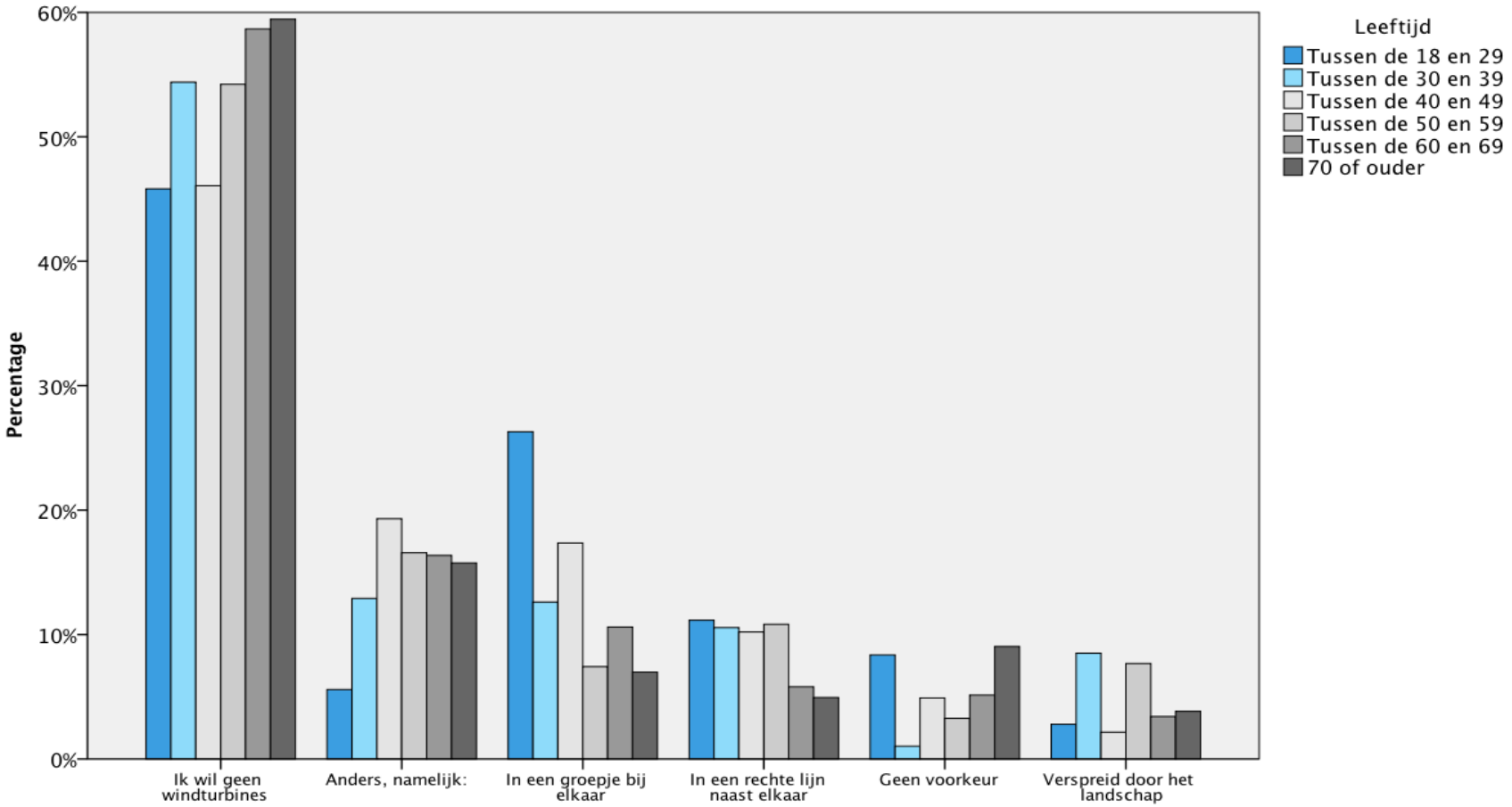
Dertigers vinden het vaakst windenergie geen geschikt alternatief voor zonne-energie

Opvallend: meer dan de helft van de dertigers en zeventigplussers wil geen enkel type windmolen

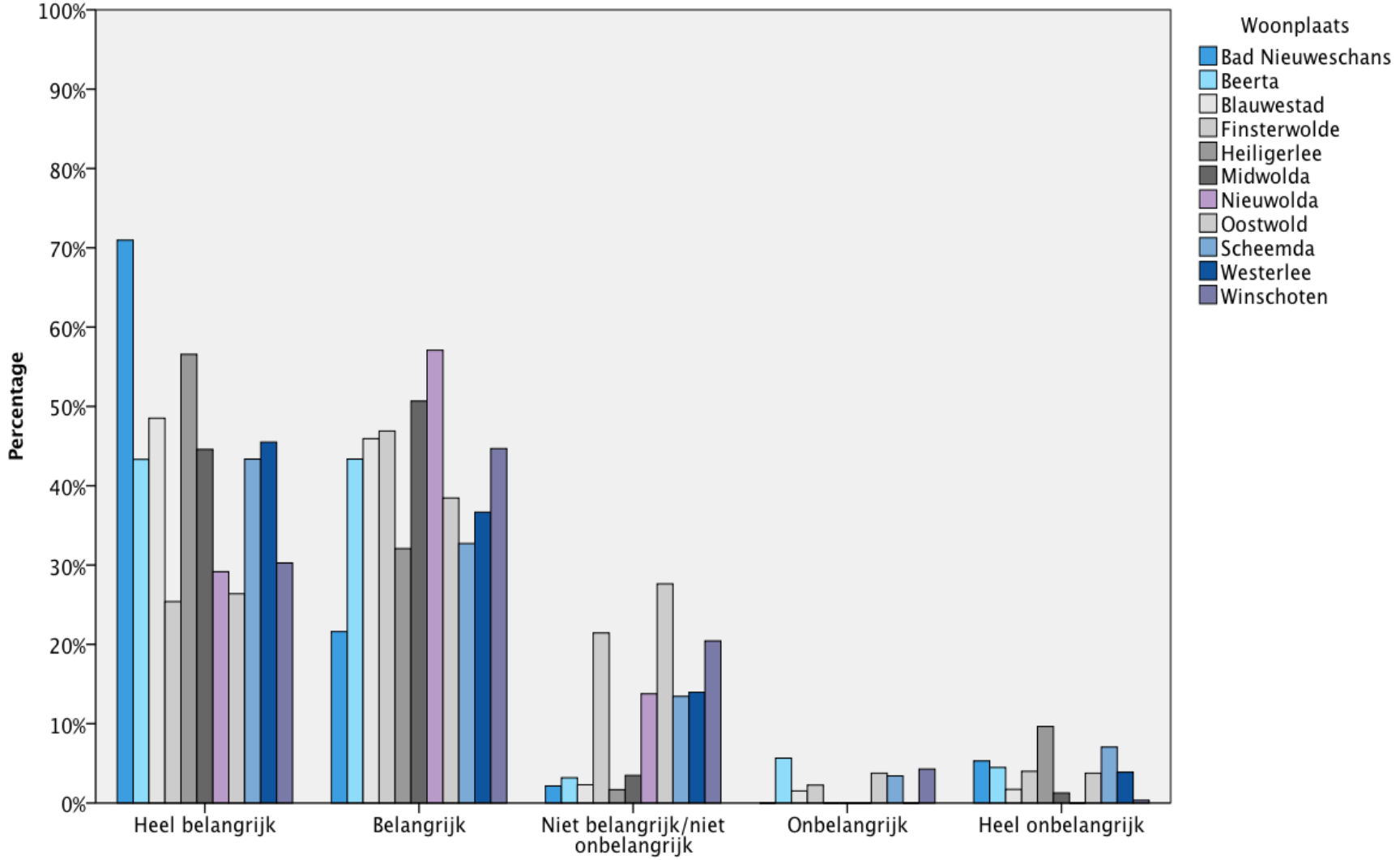

Zestigers en zeventigplussers willen het vaakst geen windturbines, twintigers willen ze opvallend vaak wel en dan het vaakst in een groepje bij elkaar

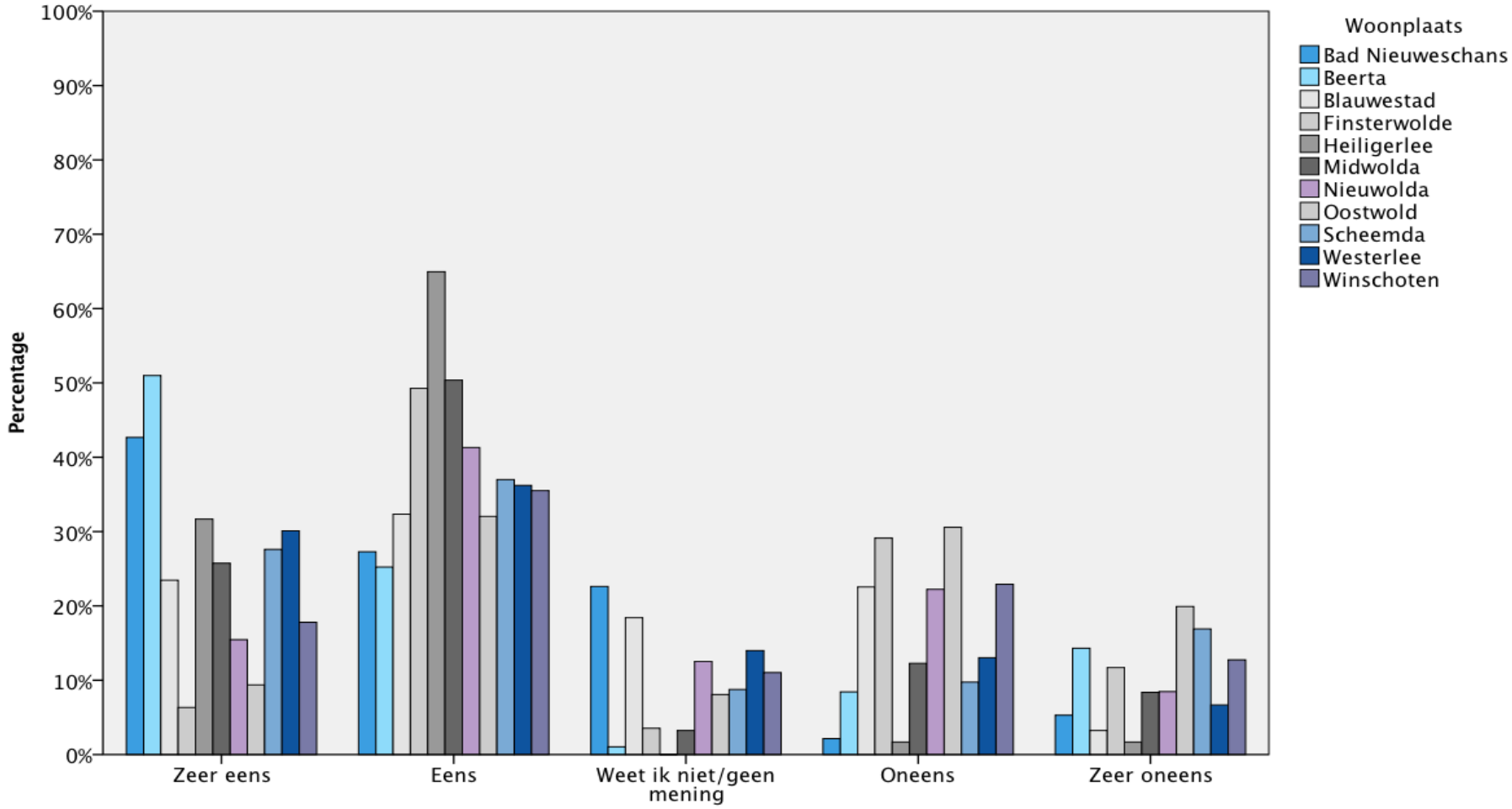

Per woonplaats

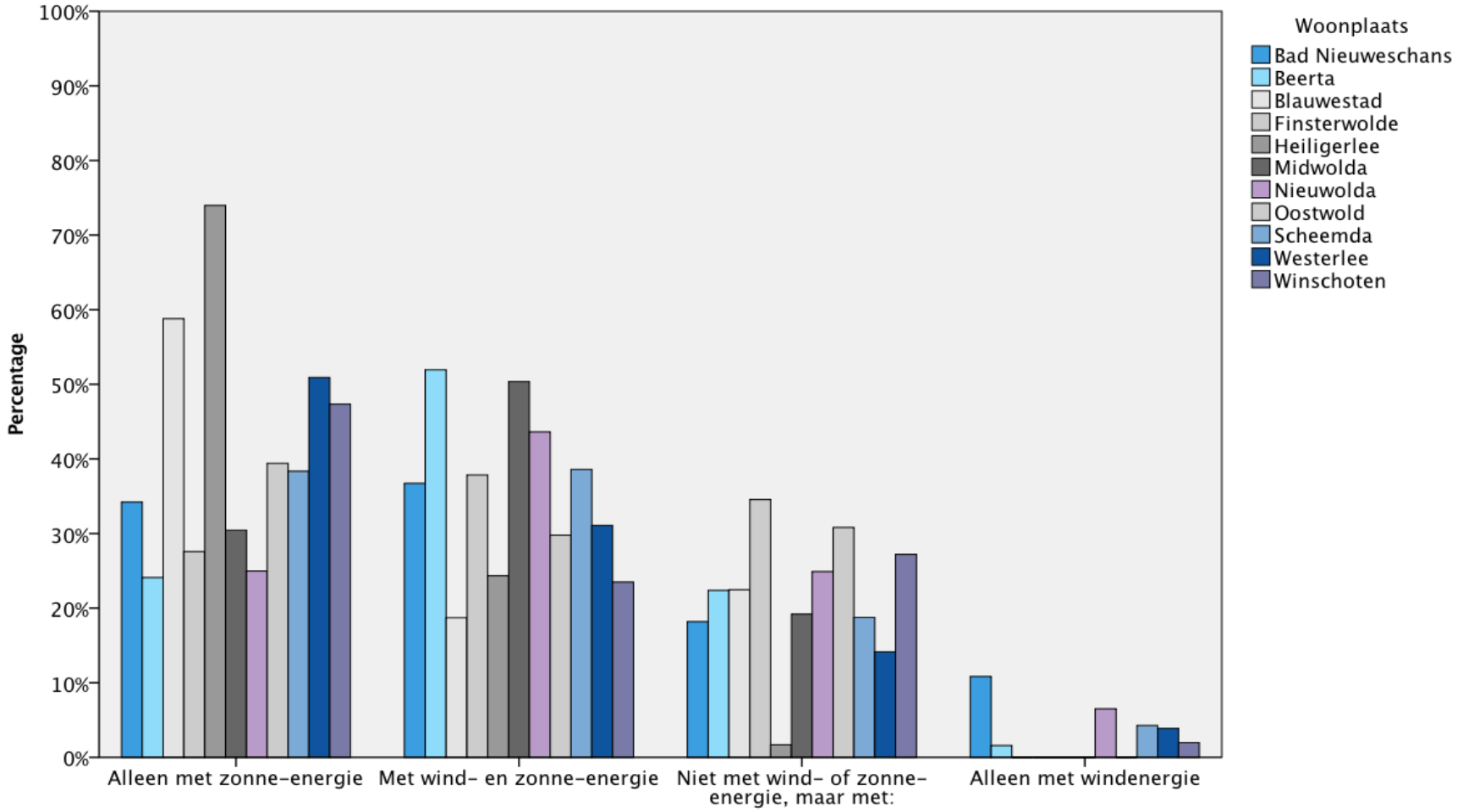
Inwoners van Bad Nieuweschans vinden duurzame energie het vaakst heel belangrijk

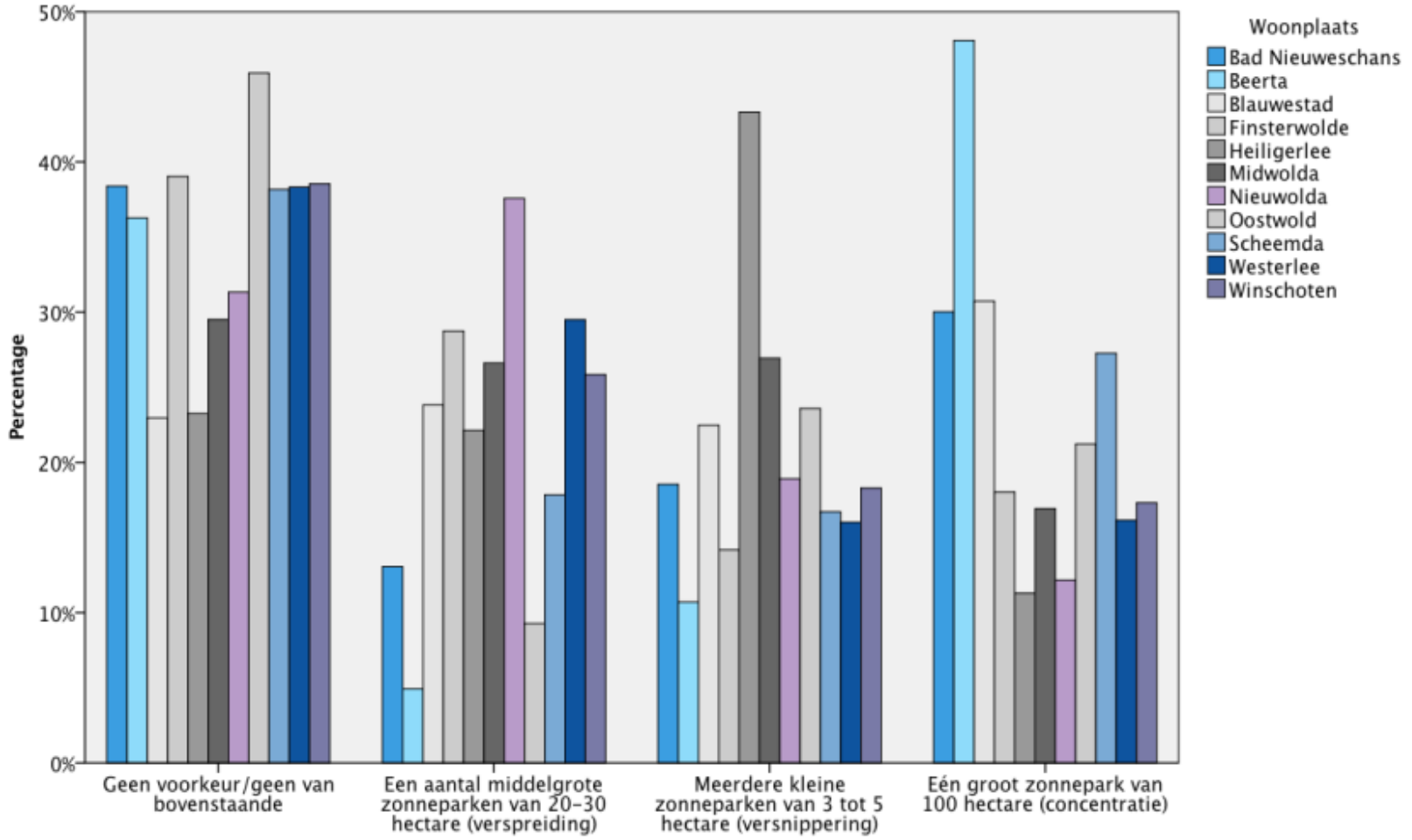
Inwoners van Beerta zijn het het vaakst zeer eens met de stelling dat er in Oldambt geschikte plekken zijn om duurzame energie op te wekken

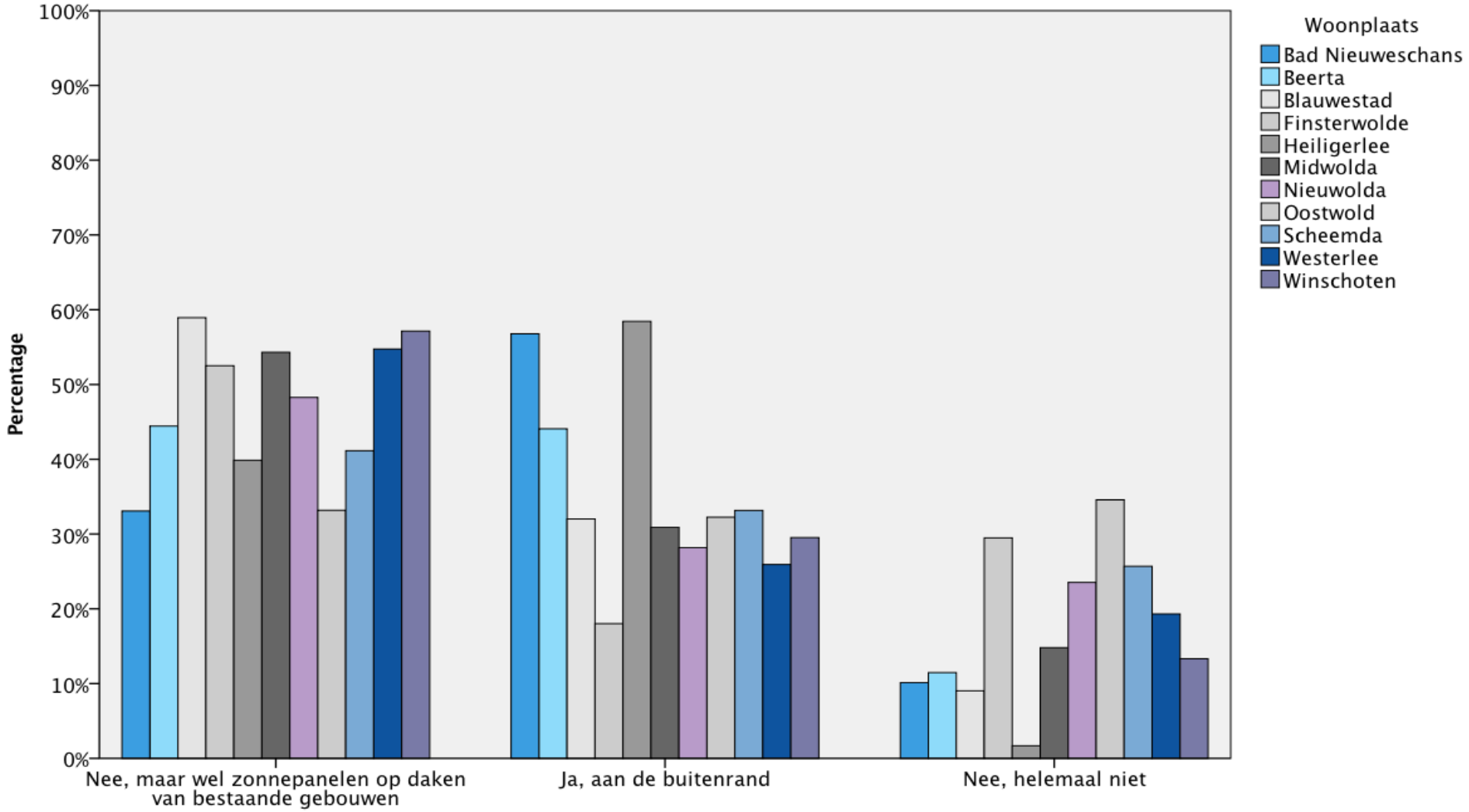
Inwoners van Heiligerlee zijn het vaakst voor alleen zonne-energie, inwoners van Beerta het vaakst voor wind- én zonne-energie

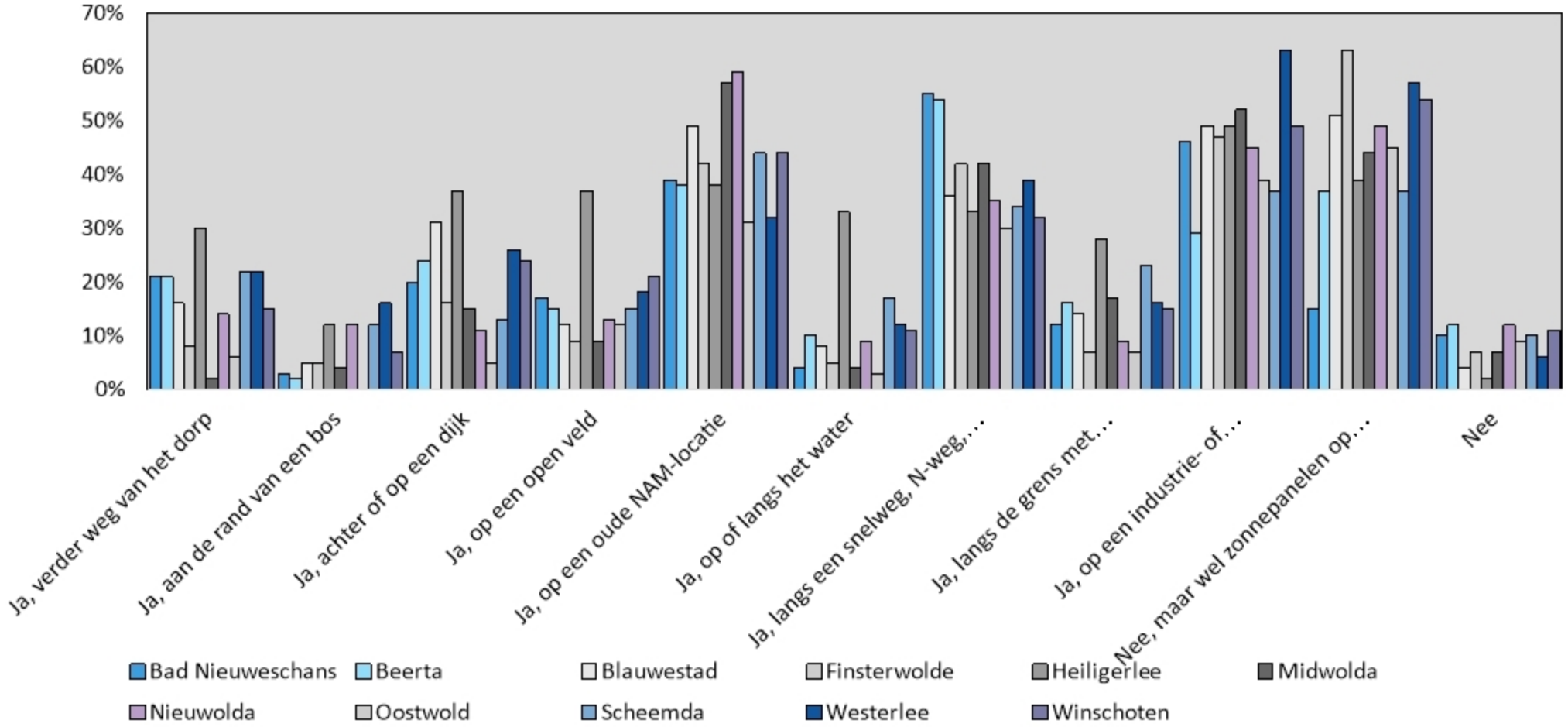
Inwoners van Beerta willen opvallend vaak één groot zonnepark, inwoners van Heiligerlee opvallend vaak meerdere kleine zonneparken

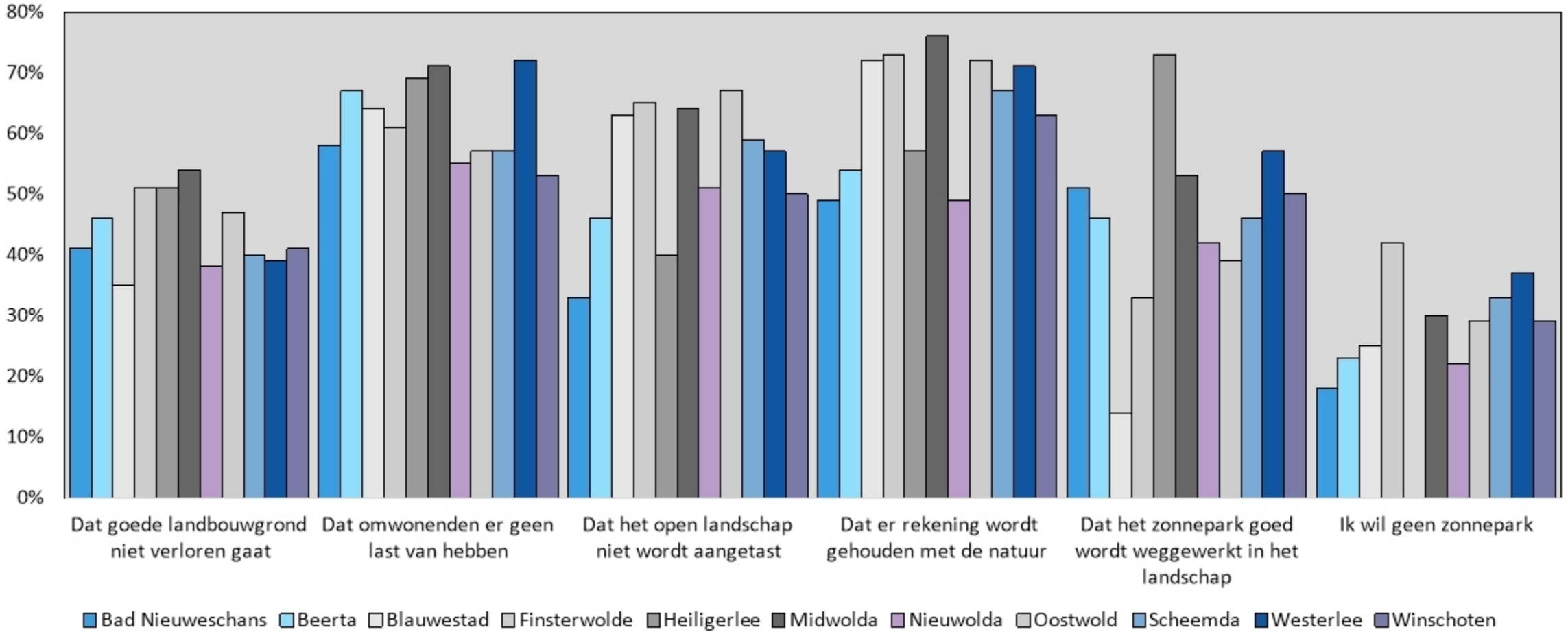
Inwoners van Bad Nieuweschans en Heiligerlee accepteren het vaakst een zonnepark dichtbij hun dorp/wijk

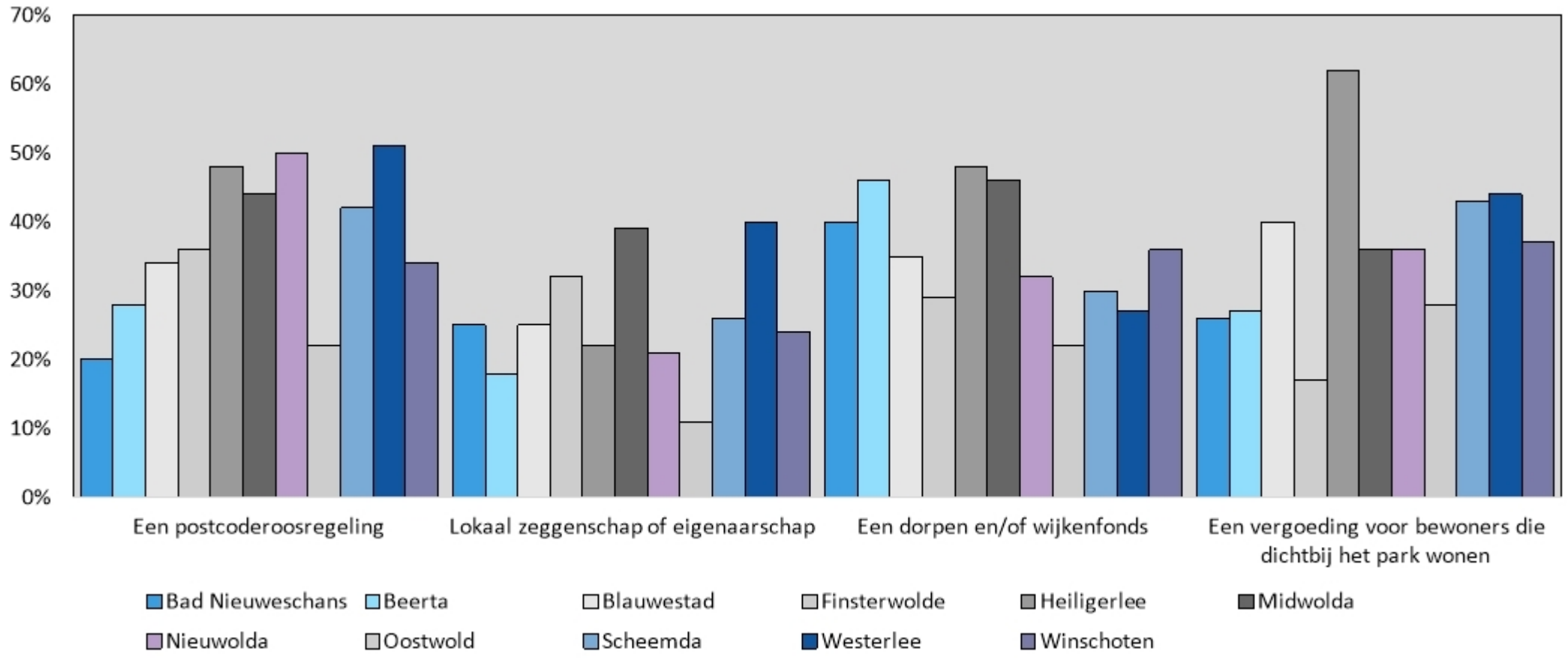
Opvallend: veel inwoners van Westerlee willen een zonnepark op een industrieterrein en veel inwoners van Bad Nieuweschans &Beerta langs een snelweg

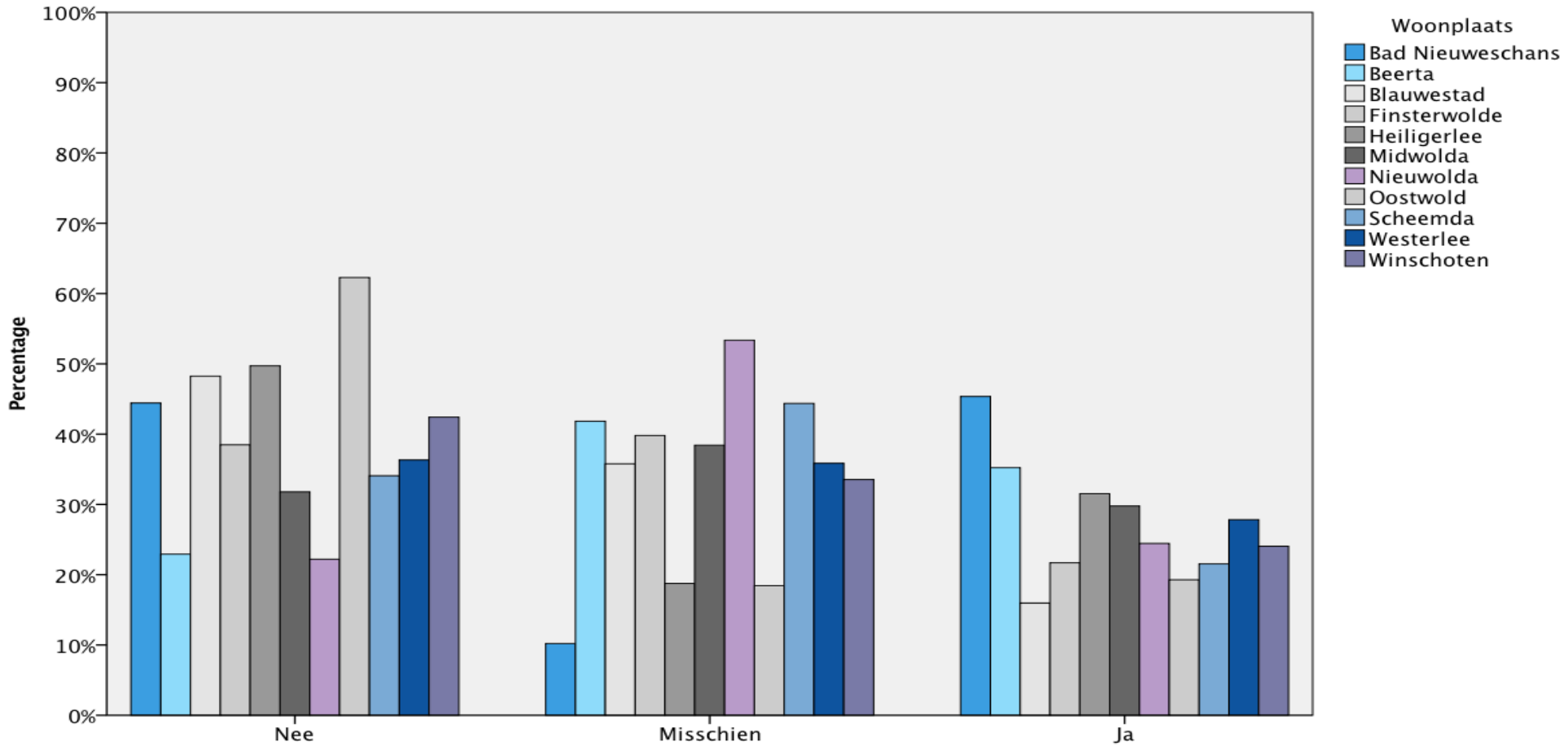
Opvallend: vooral veel inwoners van Heiligerlee vinden het belangrijk dat het zonnepark goed wordt weggewerkt in het landschap

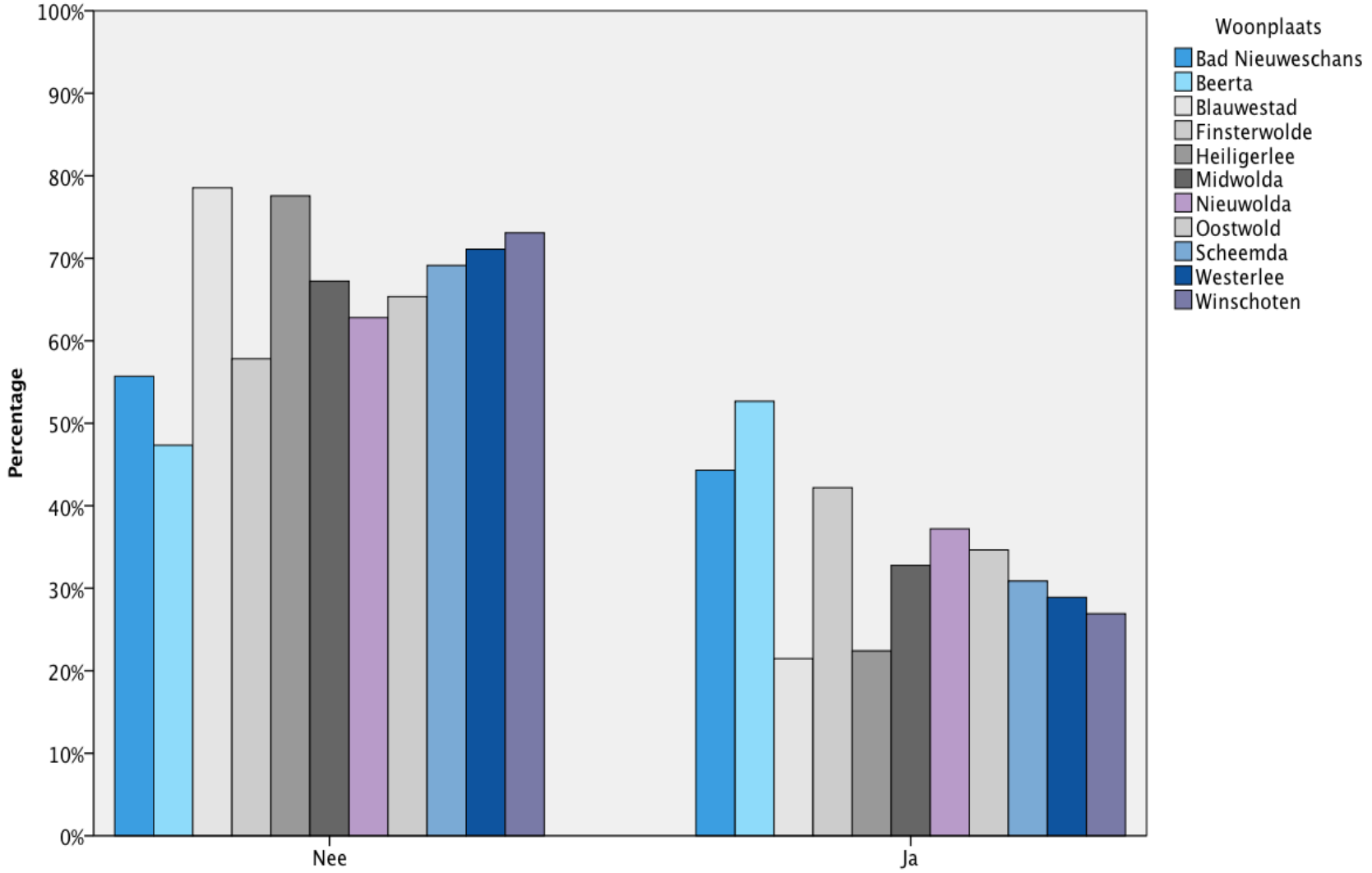
Een vergoeding is vooral populair bij inwoners van Heiligerlee, lokaal zeggen/eigenschap bij inwoners van Midwolda & Westerlee

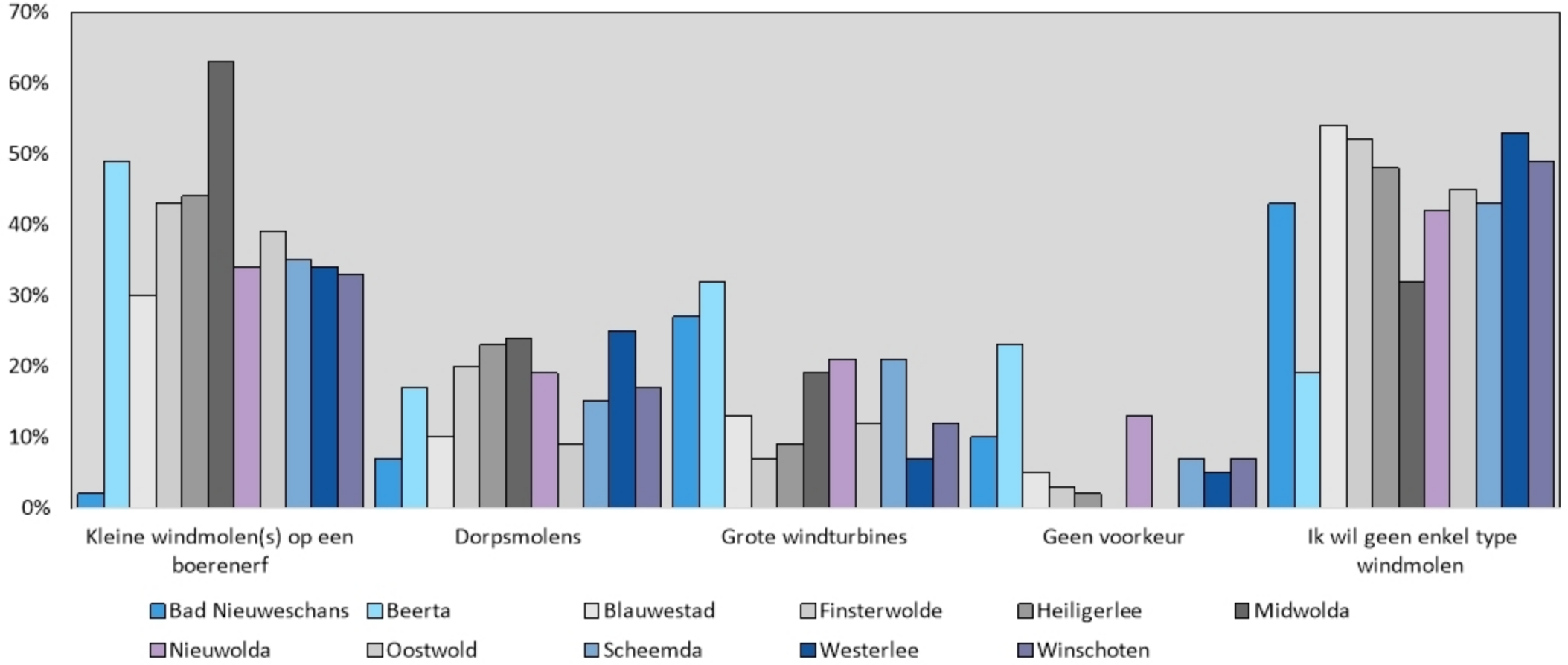
Inwoners van Bad Nieuweschans zouden het vaakst deel willen nemen aan een energiecoöperatie, inwoners van Oostwold het minst vaak

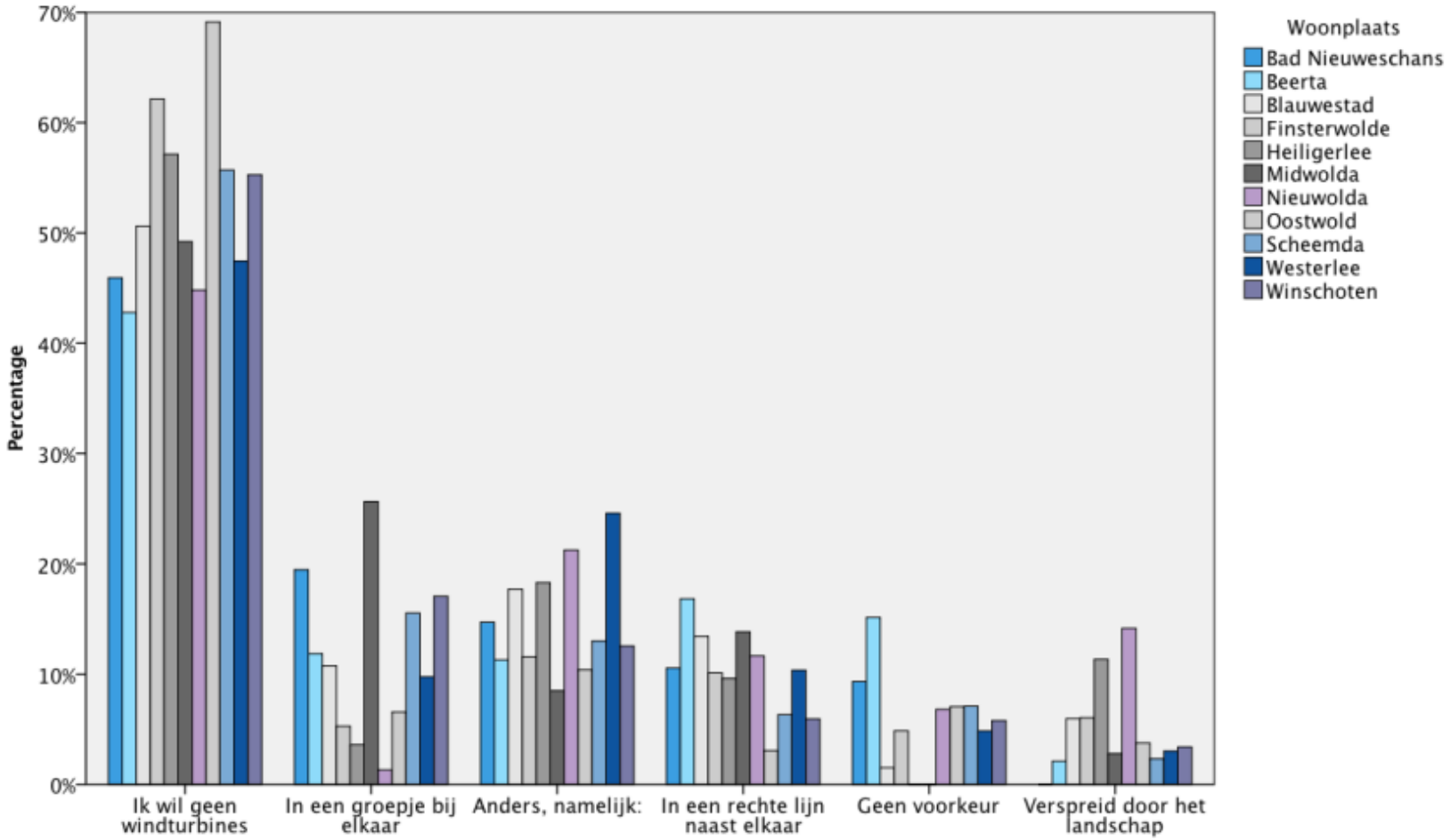
Inwoners van Beerta vinden het vaakst windenergie een geschikt alternatief voor zonne-energie

Opvallend: in Midwolda zijn kleine windmolens zeer populair, in Beerta is het meeste animo voor windmolens in het algemeen

Inwoners van Oostwold willen het vaakst geen windturbines, inwoners van Midwolda willen ze opvallend vaak in een groepje bij elkaar

www.pro-public.nl
aart@pro-public.nl

Benodigde oppervlaktes en aantallen zon en wind Oldambt

ELEKTRICITEIT

Elektriciteitsgebruik per Sector (2017)	TJ
Gebouwde Omgeving	383
Woningen	179
Commerciële dienstverlening	117
Publieke dienstverlening	87
Bedrijven en instellingen	1995
Landbouw, bosbouw en visserij	30
Inschatting industrie (bedrijven en instelling minus dienstverlening)	1791
Totaal elektriciteit	2180

NB: er bestaat overlap tussen de categorieën.

Totaal elektriciteit Oldambt	TJ
2012	948
2013	938
2014	949
2015	1016
2016	990
2017	2179
2018	2424
2019	2176

Welk deel van de warmtevraag gaan we in de toekomst invullen met elektriciteit? Welke industriële process
Welk deel van de warmtevraag wordt ingevuld door waterstof? En hoeveel elektriciteit is daarvoor nodig?

ELEKTRICITEIT ÉN WARMTE

Benodigde oppervlaktes en aantallen zon en wind Oldambt

Totaal verbruik	TJ
Totaal Energiegebruik	6.036,0
Totaal elektriciteit	2.180,0
Totaal warmte	3.856,0

Energiegebruik per Sector (2017)	TJ
Gebouwde Omgeving	1661
Verkeer en vervoer	1255
Industrie, Energie, Afval en Water	2971
Landbouw, bosbouw en visserij (gas en elektr.)	55
bekende hernieuwbare warmte	94
Totaal	6.036

Welk deel van de warmtevraag gaan we in de toekomst invullen met elektriciteit? Welke industriële process
Welk deel van de warmtevraag wordt ingevuld door waterstof? En hoeveel elektriciteit is daarvoor nodig?

Originele data in rood (Klimaatmonitor, 2020)
https://klimaatmonitor.databank.nl/Jive?workspace_guid=f5f58db4-6219-4bfa-aeaf-9aff696ffe5b
https://www.nationaleenergieatlas.nl/zonpotentie-velden

TWh	kWh	hectares zon	3 MW windmolens
0,11	106.427.205	118	16
0,05	49.700.000	55	8
0,03	32.588.000	36	5
0,02	24.186.000	27	4
0,55	554.295.000	616	84
0,01	8.447.000	9	1
0,50	497.521.000	553	75
0,61	605.555.555	673	92

TWh	kWh	hectares zon	3 MW windmolens
0,263	263.333.333	293	40
0,261	260.555.556	290	39
0,264	263.611.111	293	40
0,282	282.222.222	314	43
0,275	275.000.000	306	42
0,605	605.277.778	673	92
0,673	673.333.334	748	102
0,604	604.444.445	672	92

sen worden gevoed door elektriciteit?

TWh	kWh	hectares zon	3 MW windmolens
1,7	1.676.666.667	1.863	254
0,6	605.555.555	673	92
1,1	1.071.111.112	1.190	162

TWh	kWh	hectares zon	3 MW windmolens
0,46	461.388.889	513	70
0,35	348.611.111	387	53
0,83	825.277.778	917	125
0,02	15.277.778	17	2
0,03	26.111.111	29	4
1,68	1.676.666.667	1863	254

sen worden gevoed door elektriciteit?

4,3 MW windmolens
7
3
2
2
37
1
33
40

4,3 MW windmolens
18
18
18
20
19
42
47
42

Ambitie 100 hectare ten opzichte van electriciteitgebruik

34%	van de vraag
35%	van de vraag
34%	van de vraag
32%	van de vraag
33%	van de vraag
15%	van de vraag
13%	van de vraag
15%	van de vraag

4,3 MW windmolens
117
42
75

	*obv jaaropbrengst kwh
1 hectare zon	900.000
3MW windmolen	6.600.000
4,3MW windmolen	14.300.000

https://www.nationaleenergieatlas.nl/z

3MW windmolen heeft een ashoogte va
3MW windmolen heeft een tiphoogte va
obv 2200 vollasturen
NB: grotere windmolens hebben meer v
De Eekerpolder molens hebben een ver

4,3 MW windmolens
32
24
58
1
2
117

Europese doel 2030: 70% van de electriciteitsvraag duurzaam opgewekt	Europese doel 2030: aantal hectares
0,18	205
0,18	203
0,18	205
0,20	220
0,19	214
0,42	471
0,47	524
0,42	470

oppervlakte zon
1 hectare
7,3 hectare
11 hectare
onpotentie-velden
an 100-130 meter.
an ongeveer 200 meter.
ollasturen
mogen van 4,3 MW

Programma zon en wind 1.0

Zienswijzennota

Gemeente Oldambt
J. Modastraat 6
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Het Programma zon en wind heeft ter inzage gelegen van 1 juli t/m 11 augustus 2021. Het programma is te lezen op onze gemeentelijke website en is daarnaast toegestuurd naar geïnteresseerden die ook eerder in het proces waren betrokken. In dit document zijn de zienswijzen gebundeld en is een reactie gegeven op de op de gemaakte opmerkingen. Ook is aangegeven welke opmerkingen hebben geleid tot een aanpassing van het programma.

Inleiding
Ons klimaat vraagt om verduurzaming. Daarom zijn mondiaal bindende afspraken over gemaakt om in 2050 het gebruik van fossiele brandstoffen drastisch te beperken. Als eerste stap in deze energietransitie beoogt de gemeente Oldambt de ingebruikname van 100 hectare zonnepark op haar grondgebied in de periode tot 2030. Deze ambitie is te zien als uitbreiding op het bestaande beleid om in Oldambt de daken indien mogelijk te voorzien van zonnepanelen.

Omdat het benutbare dakoppervlak in onze gemeente veel kleiner is dan het benodigde oppervlak aan zonnepanelen om in onze energiebehoefte te kunnen voorzien, zijn aanvullende maatregelen nodig. Daarbij heeft de gemeente een voorkeur voor de aanleg van zonneparken en kleine windmolens. Deze kleine windmolens zijn vooral toepasbaar op de agrarische erven in het buitengebied, maar leveren een relatief kleine bijdrage aan onze totale energievraag.

In Oldambt moeten zonneparken de grootste bijdrage leveren. Vanwege de impact op de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde zien wij de zonneparken bij voorkeur geclusterd tot een (of enkele) grootschalige ontwikkelingen, goed ingebed in het landschap. De gemeente hanteert daarbij de visie dat het open weidse landschap zoals dat nu zichtbaar en beleefbaar is vanaf de dorpsranden, de doorgaande wegen en het spoor, behouden moet blijven.

Inspreker	Opmerking	
1.	1.1 Kijkend naar het Programma zon en wind zoals dat thans ter inzage is gelegd, geldt dat daarin een mogelijke dubbelfunctie van gronden voor zonneparken niet is meegenomen. In onze optiek zou dat een gemiste kans betekenen. Technisch is het als gezegd mogelijk om een zonnepark in een noodbergingsgebied te realiseren. Zulks heeft als bijkomend voordeel dat de dubbelfunctie van de grond behouden blijft, zonder dat landbouwgrond zonder dubbelfunctie wordt opgeofferd. In dit kader wijzen wij ook op paragraaf 4.7 van het programma, waarin wél staat omschreven dat bij de landschappelijke inpassing van een zonnepark ook het water en de bodem wordt betrokken.	Een dubbelfunctie van gronden voor zonneparken behoort volgens ons wel degelijk tot de mogelijkheden. Het programma wordt op dit punt verduidelijkt.
	1.2 Een zonnepark is in de Ulsderpolder ook goed ruimtelijk in te passen. De polder wordt ingesloten door aan de noordzijde de hoger gelegen spoorlijn en aan de zuidzijde de hoger gelegen snelweg A7. Door deze ‘inkadering’ bestaat in dit gebied in veel mindere	De gemeente Oldambt hanteert de visie dat het unieke grootschalige open cultuurlandschap, zoals dat nu vanaf de A7 en het spoor zichtbaar en beleefbaar is, behouden moet blijven. Het ruimtelijk effect van een zonnepark in de Ulsderpolder

	mate een open weids landschap. Deze betrekkelijk smalle strook wordt door de inkadering van nature landschappelijk ingepast. Omdat de spoorlijn en de snelweg aanzienlijk hoger zijn gelegen dan het maaiveld is het uitgesloten dat het open weidse landschap door een zonnepark wordt verstoord. Er komen geen nieuwe barrières in de zichtlijn en het zichtbare open weidse landschap blijft behouden.	frustreert deze ambitie naar onze mening, mede omdat een zonnepark op deze plek verhoogd aangebracht dient te worden vanwege het schaderisico wanneer het gebied dienstdoet als noodwaterberging en het maaiveld twee meter onder water staat.
	1.3 Opgemerkt zij ook dat verwacht wordt dat langdurige regenval en wateroverlast vaker gaan voorkomen en dat door klimaatverandering noodwaterbergingen vaker zullen worden ingezet. Gebieden als de Ulsderpolder blijven daarom belangrijk.	Deze opmerking onderschrijven wij en nemen wij voor kennisgeving aan.
	1.4 Gezien het voorgaande willen wij uw gemeente verzoeken om de mogelijk kansrijke locaties voor de opwekking van zonne-energie in Oldambt te heroverwegen in die zin dat aan die locaties in het Programma zon en wind ook de Ulsderpolder wordt toegevoegd. Dat kan door het opnemen van de Ulsderpolder op de afbeeldingen op pagina's 13 en 15 van het programma.	Dit gebied heeft behalve agrarisch gebruik ook een belangrijke functie als noodwaterberging. Het Waterschap Hunze en Aa acht het gebied om deze reden ongeschikt voor de aanleg van een zonnepark. De gemeente Oldambt ziet geen aanleiding om de professionele mening van het Waterschap te negeren en overweegt daarom niet de Ulsderpolder als zoekgebied toe te voegen aan het Programma zon & wind.
2.	2.1 Graag wijzen wij u op het feit dat aan weerzijde van de grens met Duitsland een gebied van 376 meter vrij van gebouwen dient te blijven, met uitzondering van landbouw gerelateerde gebouwen en installaties. Deze uitzondering geld niet voor zon- en windsystemen. Een vriendelijk verzoek om hier bij verdere planning rekening mee te houden (vertaling).	Het programma wordt op dit punt aangepast, waarbij wordt aangegeven dat binnen 376 meter van de grens geen gebouwen en installaties ten behoeve van zon- en windenergie gebouwd mogen worden.
3.	3.1 De tekeningen zijn klein, zonder plaatsaanduiding, waardoor we niet altijd exact kunnen bepalen welke plekken nu wel of niet in aanmerking komen voor zon- en windenergie. Verder ontbreekt hierbij een legenda.	De tekeningen in het programma zijn bewust klein gehouden. Het gaat hier om zoekgebieden die vanuit landschappelijk oogpunt mogelijk passend zijn, maar in termen als draagvlak, haalbaarheid of bereidheid tot medewerking door grondeigenaar

		wellicht als ongewenst kunnen gelden. Wat betreft de legenda kan deze uit de tekst worden gehaald, hoewel naar ons idee het kaartbeeld ook niets te raden laat: de groene **+** staat vanzelfsprekend voor 'JA' en een rood kruis leest intuïtief als ondubbelzinnig 'NEEN'.
	3.2 Nergens wordt er over minder gebruik van energie gesproken. Terwijl dat toch één van de grote opgaven is.	Dat is correct. De gemeenteraad heeft echter vastgesteld om mee te werken aan 100 hectare zon in de periode tot 2030. Dit staat los van de overige doelstellingen die de gemeente heeft. Daarvoor wordt een apart klimaatbeleid opgesteld. In dit stuk gaan we specifiek in op deze 100 hectare met een doorkijk naar de toekomst (2050).
	3.3 Voorkeur van bundeling van initiatieven op plekken waar het toch al minder fraai is (langs snelwegen, bedrijventerreinen, onder windturbines). Ook de huidige NAM-locaties kunnen hiervoor worden ingezet, een groot deel van de benodigde infrastructuur is al aanwezig. Dit wordt onderschreven door de enquête waarbij 45% aangeeft wel een zonnepark op een industrie- of bedrijventerrein te willen en 44% op een oude NAM-locatie. Waarom komen dan bijvoorbeeld NAM-locaties niet aan bod in dit programma?	In de gemeente Oldambt dreigt een onbalans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen. De naderende schaarste maakt dat de gemeente op dit moment de ontwikkeling van zonneparken op onbebouwde bedrijfslocaties niet stimuleert. Dit mede vanuit de overweging dat in de regio extra werkgelegenheid wel stimulatie behoeft. De snelweg in Oldambt wordt niet begrensd door geluidschermen, bedrijventerreinen of zonneparken zoals elders in ons land vaak gebruikelijk. In Oldambt heeft de snelweggebruiker zicht op het unieke grootschalig open cultuurlandschap en dat wil de gemeente graag zo houden. De NAM-locaties zijn vaak gesitueerd in een open landschap en bovendien relatief klein van oppervlak. De gemeente geeft de voorkeur aan een (of enkele) grootschalige zonneparken boven vele kleintjes versnipperd in het landschap.
	3.4 Zonneparken moeten zeer goed ingepast worden, moeten niet opvallen in het landschap, niet te zien vanaf wandel- en fietspaden of B-wegen/ aan het oog onttrokken worden. Dit ook	Deze mening onderschrijven wij volledig.

	conform de uitkomst van de enquête waarin 53% aangeeft dat het open landschap niet mag worden aangetast en 49% vindt dat het zonnepark goed moet worden weggewerkt in het landschap.	
	3.5 Vaak is het niet concreet genoeg, hetgeen later tot meningsverschillen kan leiden. Daarom geen vage termen gebruiken als 'kan, zoveel mogelijk, inspannen', etc.	Wij hebben gekozen voor een programma waarin ruimte is voor initiatieven. Bij 'harde' termen bestaat de kans dat initiatieven op voorhand al (on)mogelijk worden gemaakt.
	3.6 Concreet lijstje van voorwaarden maken, toetsingscriteria en aangeven wie, wanneer toetst.	In hoofdstuk vijf staan de toetsingscriteria die door de gemeente worden toegepast. Aan deze criteria worden aanvragen getoetst door de gemeente.
	3.7 Uit bovenstaande "fabrieken draaien op duurzame energie" en "afwachtend om energieverbruik industrie op eigen grondgebied op te wekken" is de vraag wat het wat het betekent het voor de doelen van het Oldambt als er grootverbruikers zoals Google zich in het Oldambt vestigen? Graag hier iets over opnemen.	Bedrijven zullen in eerste instantie de verduurzaming van hun eigen bedrijf moeten realiseren. Opwekking door middel van zonnepanelen kan in vele gevallen op eigen daken/terrein plaatsvinden. Het is niet nodig dit in het programma op te nemen, aangezien dit in de wetgeving is geregeld. (Grotere) bedrijven hebben een verplichting om energie-besparende maatregelen te treffen. De energiebesparingsplicht wordt in 2023 uitgebreid door ook te letten op het verminderen van CO_2-verbruik.
	3.8 Gezien bovenstaande zal er veel worden ingezet op zonnepanelen op daken. Dit onderschrijven we volledig, maar in hoeverre telt dit wel of niet mee in de RES-opgave?	In de RES 1.0 Groningen is zon op dak in bepaalde gevallen meegeteld. Daksystemen die meer dan 15 kiloWattpiek (kWp) opleveren, worden meegeteld in het bod dat de RES Groningen heeft gedaan.
	3.9 Dit betekent transparante besluitvorming en een openbare businesscase. Dit als voorwaarden opnemen. Je hebt maar één keer de kans het goed te doen, aan de voorkant van het proces, vóór overeenkomsten getekend zijn. Criteria over 'lokaal eigenaarschap', hoe voorkom je dat een zgn. coöperatie door een projectontwikkelaar gefinancierd / gebruikt wordt? (zie documentaire De Opstandelingen).	Aanvragen voor een zonnepark doorlopen een vergunningprocedure. Hierin is duidelijk bepaald welke stappen de aanvrager en de gemeente moeten doorlopen alsmede welke documenten overlegd moeten worden.
	3.10 Nu al omschrijven wat de criteria zijn over de 'goede redenen' en wie bepaalt wat een goede reden is. Wat is	Elk initiatief kent zijn eigen specifieke kenmerken en het is niet verstandig op voorhand te omschrijven wat

	de reden dat betreffende fonds door de gemeente wordt beheerd? Is tegenstrijdig met uitgangspunt van lokaal eigenaarschap.	'goede redenen' kunnen zijn. De initiatiefnemer dient de redenen goed te onderbouwen. Het is aan de gemeente als vergunningverlener om de onderbouwing te beoordelen.
	3.11 Doelstelling is te vrijblijvend omschreven, beter er 'voorwaarde' van maken.	We nemen de suggestie over en maken er 'voorwaarde' van.
	3.12 De plaatjes zijn vrij globaal maar zo te zien bij "Erven" en "Dorpen" zijn wel parken mogelijk in/bij Nieuw Scheemda en 't Waar maar niet bij Nieuwolda. Wat is hiervan de onderbouwing? Dit geldt trouwens ook voor de plussen en kruisjes bij de andere dorpen. Verder staan bij "Landschap" drie grote kruizen op plekken waar bij "Erven" plusjes staan, wat is dan bepalend?	De grotere agrarische erven in het buitengebied zien wij als kansrijk voor de aanleg van een (kleinschalige) zonneweide, maar bij erven in de dorpen achten wij deze oplosrichting ongewenst. Vanuit strikt ruimtelijke overwegingen denken wij dat onder bepaalde condities bij sommige dorpen zonnevelden inpasbaar zijn. Echter, specifiek bij de dorpen is de mate van draagvlak onder de dorpsbewoners onder andere doorslaggevend. Dus pas na gebleken draagvlak onder de dorpsbewoners, wil de gemeente de ontwikkeling van een zonnepark langs de dorpsrand ook daadwerkelijk faciliteren. Maar dit zoals gezegd alleen '*bottom up*' en niet '*top down*'.
	3.13 In figuur 7 (pagina 15) is natuurgebied Hondshalstermeer gekenmerkt als kansrijke locatie voor opwekking zonne-energie. Dit is toch volledig tegenstrijdig met het uitgangspunt; geen zonneparken in natuurgebieden! Bij de behandeling in de raadscommissie van de omgevingsvisie is in 2017 deze plek daarom geschrapt. Plus hierbij nog dat uit de enquête blijkt dat 62% het belangrijk vindt dat er rekening wordt gehouden met de natuur bij het kiezen van een geschikte locatie voor een zonnepark.	De combinatie van een zonnepark en natuur zien wij niet op voorhand als ongewenst of ontoelaatbaar. Naar ons idee kunnen onder bepaalde condities deze verschillende gebruiksdoeleinden elkaar mogelijk zelfs versterken. Niettemin willen wij deze opmerking overnemen en de aanpasbaarheid van deze (relatief kleine) locatie voor zonnevelden ongedaan maken.
	3.14 Deze paragraaf bevat een rits aan voorwaarden waarbij ook de gemeente tot de conclusie komt: "In feite is daarmee, vanuit ruimtelijke overwegingen, de toepassing van zonnevelden rond de dorpen minder gewenst." Wees ook hier duidelijk en consequent; geen zon- en windparken	We willen zon- en windparken rond dorpen niet helemaal uitsluiten. Het kan zijn dat een dorp zelf met een (gedragen) initiatief komt. Hier willen we binnen het programma ruimte voor bieden.

	grenzend aan dorpen. Voorkom moeizame trajecten met tegenstellingen in een dorp zoals die in Finsterwolde zijn gecreëerd en voldoe aan hetgeen de enquête op dit punt aangeeft: “de meeste inwoners zouden een zonnepark dichtbij hun dorp of wijk niet accepteren”.	
	3.15 ‘Er kan van afgeweken worden’, dit is te vaag en kun je vervolgens alle kanten op. Concreet aangeven wanneer er afgeweken kan worden.	We zullen als gemeente altijd kijken of er afgeweken kan worden. Aanvragen worden afgestemd met verschillende afdelingen. We hebben er bewust voor gekozen om dit niet heel concreet te omschrijven omdat aanvragen worden afgestemd met verschillende afdelingen binnen de gemeente om te kijken wat er wel en niet mogelijk is.
	3.16 Waarom zijn particuliere erven uitgesloten? Agrarische gebouwen / gronden zijn vaak particulier bezit, deze zijn dus ook uitgesloten?	In het programma maken we verschil tussen particuliere en agrarische erven. Op particuliere erven willen we geen medewerking verlenen aan kleine windmolens. Kleine windmolens bij woningen vinden wij ruimtelijk niet inpasbaar. Dit geldt niet voor agrarische percelen. Op agrarische percelen (in de buitengebieden) zijn kleine windmolens wel toegestaan.
	3.17 Hier (§ 4.9) creëer je een opening voor windparken. Hou daarom vast aan het uitgangspunt en hou rekening met de uitkomst van de enquête waarbij slechts 15% denkt aan grote windturbines; geen grote windmolens.	In eerste instantie bieden we geen ruimte aan grote windmolens. Mocht de energiebehoefte echter in de toekomst groter zijn, willen we de mogelijkheid wel onderzoeken op de genoemde locatie.
	3.18 ‘We willen liever één groot park goed ingebed dan vele verspreide parken’. Hoe wordt dit bepaald? Het is toch niet de bedoeling dat de eerste de beste projectontwikkelaar er direct met de hectares vandoor gaat?	Elk initiatief wordt beoordeeld op de criteria en kaders die het programma zon en wind stelt. De volgorde van indiening bepaalt niet de rangorde.
	3.19 De initiatiefnemer heeft zich ingespannen om draagvlak te creëren en te vergroten, zoals beschreven in hoofdstuk 6. 4. Inspannen is te vaag, de initiatiefnemer heeft aantoonbare draagvlak voor zijn plan!	Uiteraard hebben wij de voorkeur voor plannen waar draagvlak voor is. Maar draagvlak is slechts een van de punten waarop getoetst wordt. Het is bijna onmogelijk om voor een plan volledig draagvlak te krijgen. Daarom is in het programma aangegeven dat de initiatiefnemer zich heeft ingespannen om draagvlak te creëren.

	3.20 Het plaatsen van zonneparken grenzend aan dorpsbebouwing en onderdeel van nederzettingslint vinden we niet gewenst. Trek lering uit zonnepark Finsterwolde. Het is ook tegenstrijdig met aantal andere uitgangspunten als o.a.: zonnepark gaat niet ten koste van (beschermde/karakteristieke) dorpsgezichten - zonnepark houdt rekening met de woonkwaliteit in het gebied - zonnepark levert geen geluidshinder of hinder door schitteringen voor de direct omwonenden.	Zie onze reactie onder 3.14
	3.21 Er wordt gesteld dat er een zekere balans moet zijn tussen de productie en de afname in de directe omgeving. Waarom dit uitgangspunt? En dit uitgangspunt is dan ook strijdig met plaatsing van zonneparken bij de slaperdijken en bij Hondshalstermeer? Als hiermee echter wordt bedoeld dat we in principe alleen voor de eigen behoefte produceren en niet willen fungeren als stopcontact voor heel Nederland dan onderschrijven we dit uitgangspunt. Dus gaarne enige verduidelijking op dit punt.	De gemeenteraad heeft vastgesteld mee te willen werken aan 100 hectare zon. Dit is gebaseerd op de eigen behoefte van een aantal jaren terug. In het programma staat een doorkijk naar de toekomst (2050). Ook deze cijfers zijn gebaseerd op eigen gebruik binnen de gemeente. Daarmee wordt voorkomen dat onze gemeente gaat fungeren als 'stopcontact voor heel Nederland'.
	3.22 [Pagina 25] geeft geen enkele zekerheid dat sloop zonnepark en hierbij ook de bijbehorende infrastructuur niet voor rekening van de gemeente komen. Het kunnen opnemen van de sloopkosten in een fonds is te vrijblijvend. Zon- en windparken zijn een behoorlijk verdienmodel die niet alleen integere Nederlandse organisaties aantrekken. Bedrijven in China of elders zijn moeilijk te bereiken als ze het niet willen, verder gaan bedrijven failliet en/of onder een andere naam verder en heb je als gemeente het nakijken. In deze situaties is ook het genoemde boetebeding niet relevant. Vooraf dient er volledige zekerheid te zijn dat de verwijderingskosten worden gedekt door bijvoorbeeld een verplichte bijdrage aan een door de gemeente beheerde fonds.	In de anterieure overeenkomst wordt een bepaling over het opruimen van het zonnepark opgenomen, met een boetebeding bij niet nakoming. Dit geeft voldoende zekerheid dat de kosten voor het opruimen daadwerkelijk voor rekening komt van de vergunninghouder.

4.	4.1 In dit programma heeft u een doelstelling van 100 hectare zonneparken tot 2030 waarmee u kunt voorzien in het energieverbruik van de gebouwde omgeving in uw gemeente. Het (nog grotere) verbruik van de industrie is niet meegenomen in deze doelstelling, omdat u als gemeente wil dat er eerste een taak ligt bij de industrie zelf om te verduurzamen. Wij vragen ons daarbij af welke rol u als gemeente wilt spelen om de industrie in uw gemeente te laten verduurzamen.	De gemeente heeft in deze een faciliterende en stimulerende rol. Vanuit de milieuvergunning is geregeld dat (grotere) bedrijven verplicht worden hun bedrijfsvoering te verduurzamen. De gemeente als toezichthouder ziet daarop toe. Ook worden door de gemeente koppelkansen ondersteund en onderzocht in een regisserende rol.
	4.2 Daarnaast onderschrijven wij het gebruik van de zonneladder om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren. Wij realiseren ons dat naast zon op daken er ook nog zonneparken nodig zijn om de doelstelling te behalen. De omvang van de benodigde opwek van duurzame energie op land is echter direct verbonden met de verduurzaming van de industrie en de realisatie van zon op daken.	Deze opmerking nemen wij voor kennisgeving aan.
	4.3 Wij willen u daarom vragen om de verduurzaming van de industrie en bedrijvigheid en de realisatie van zon op daken als gemeente actief te stimuleren. Door bij de realisatie van nieuwe bedrijvigheid, de realisatie van nieuwe - en de revitalisering van oude bedrijventerreinen in uw gemeente als voorwaarde te stellen dat de daken geschikt zijn voor de realisatie van zonneparken. Daarnaast is het met het oog op het hoge energieverbruik van de industrie (en de daaraan gepaarde opgave voor de opwek van duurzame energie) verstandig om voorwaarden op het gebied van energie- en waterverbruik en te stellen aan nieuwe bedrijven.	In onze zonneladder geven wij aan voorkeur te hebben voor zon op dak. Ook is de gemeente bezig met de verduurzaming van de industrie. Zie ook ons antwoord bij 4.1. In dit programma wordt nader ingegaan op de realisatie van 100 hectare zon tot 2030, gebaseerd op cijfers van de bebouwde omgeving. De industrie is hierbij niet meegenomen. Dit geldt ook voor de cijfers die genoemd staan in een doorkijk naar de toekomst (2050).
	4.4 Op basis van een landschappelijke analyse zijn kansrijke locaties voor zonneparken geselecteerd. Wij onderschrijven het meenemen van landschappelijke waarden als uitgangspunt voor deze analyse. Toch zijn wij verbaasd tot welke conclusie de landschappelijke analyse heeft geleid. Het unieke open en weidse landschap	Geredeneerd vanuit de unieke kwaliteiten van ons grootschalig open landschap hanteren wij als voorkeur ‘liever een (enkele) grootschalig(e) zonnepark(en) geconcentreerd in het landschap, dan vele kleintjes versnipperd over geheel Oldambt’. Wij denken dat juist het landschap van de Dollardpolders door de inzet

	van de Dollard en Polders met de gaafheid van cultuurhistorische landschapskenmerken had in onze ogen tot een andere conclusie moeten leiden. De realisatie van zonneparken zou daar ernstige afbreuk aan doen. Opmerkelijk is het uitgangspunt dat het landschap dat zichtbaar is vanaf de A7, het Winschoterdiep en de spoorlijn Groningen-Leer niet in aanmerking komen voor plaatsing van zonneparken/turbines. Juist deze infrastructuur zijn in onze ogen door de mens gemaakte lijnen in het landschap die zich goed kunnen lenen voor de plaatsing van duurzame energie. Wij zouden dit niet op voorhand willen uitsluiten.	van de bestaande hoofdwaterkering en/of slaperdijken een grootschalig zonnepark effectief kan inbedden/ isoleren zonder de kernkwaliteit van 'het grotere geheel' aan te tasten.
	4.5 Minstens zo belangrijk als het landschap is de biodiversiteit. En die holt achteruit in het landelijk gebied. Uit onderzoek van de RuG en de WuR blijkt dat zonneparken een negatieve invloed kunnen hebben op de biodiversiteit wanneer deze gerealiseerd worden op locaties met hoge natuur waarden, zoals extensieve landbouwgebieden, weide- en akkervogel gebieden, natuurgebieden en gebieden grenzend aan natuurgebieden. Daarentegen kunnen zonneparken met de juiste inrichting en beheer juist een bijdrage leveren aan de biodiversiteit in gebieden met lage ecologische waarden, zoals intensieve landbouwgebieden. Dat de inwoners van uw gemeente ecologie ook zien als een belangrijke waarde waarmee rekening gehouden moet worden, blijkt uit de door u gehouden enquête. Wij willen u daarom vragen om biodiversiteit niet alleen te zien als koppelkans, maar om net als het landschap als uitgangspunt voor de analyse voor kansrijke locaties mee te nemen.	Behalve een goede ruimtelijke inpassing, hanteert de gemeente ook als visie dat de ontwikkeling van een zonnepark zo veel als mogelijk gecombineerd moet worden met het verbeteren van de biodiversiteit. Daartoe geldt als randvoorwaarde dat 25% van het zonnepark op een nader overeen te komen wijze zodanig dient te worden ingericht dat een positief effect op flora en fauna gewaarborgd is.
	4.6 Dat dit nu niet gedaan is blijkt uit de kaart met kansrijke locaties voor zonneparken (figuur 7, hoofdstuk 3). Deze kaart geeft een beeld van de locaties waar mogelijk opwekking van zonne-energie kan landen. De vraagtekens in de Dollard roepen vooral	De urgentie van onze klimaatopgave en de energietransitie vraagt om 'out of box' denken. Maar vanzelfsprekend mag dat niet vervallen in bovenmatige risico's en/of onduidelijke experimenten. Vandaar noteren wij vooralsnog een vraagteken op de

	vragen op. Als zonneparken niet binnen het NNN kunnen vallen, dan is het opmerkelijk dat de Dollard niet is uitgesloten. Met een aanwijzing als Natura2000 én UNESCO werelderfgoed kan er toch geen twijfel over bestaan dat dit één van de locaties is waar het opwekken van zonne-energie uitgesloten is. Uit de verkenning blijkt dat u de naastgelegen Dollardpolders als mogelijk locatie voor zonneparken ziet. Vanwege de hoge natuurwaarden van deze polders als broed- en foerageergebied voor vogels en er zijn tal van ecologische relaties tussen de Dollard en kwelders enerzijds en de Dollardpolders anderzijds. Denk bijvoorbeeld aan grauwe kiekendieven, ruigpootbuizerds, ganzen en steltlopers. Ontwikkeling van grootschalige zonneparken in de Dollardpolders heeft negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden en biodiversiteit. Vanwege hun unieke landschappelijke waarden en grote betekenis voor natuur en biodiversiteit is deze locatie ons inziens geen kansrijke locatie voor de ontwikkeling van zonneparken. Ook vanwege de landbouwkundige waarden van deze jonge zeekleipolders.	kaart, maar staan daarbij wel open voor 'oplossingsgericht denken'.
	4.7 Ook het Hondshalstermeer is opgenomen als kansrijke locatie. Tegelijkertijd ontbreekt een analyse hoe zonneparken de biodiversiteit kunnen beïnvloeden en op welke wijze zonneparken rekening dienen te houden met de biodiversiteit en een bijdrage kunnen leveren aan de biodiversiteit in de aangewezen kansrijke gebieden. Juist bij het aanwijzen van kansrijke locaties en het stellen van voorwaarden voor ontwikkeling in dit programma is het van belang om dit inzicht wel te hebben. Wij vragen u daarom om deze analyse alsnog uit te voeren.	Wij zullen deze opmerking overnemen en de (relatief kleine) ontwikkellocatie heroverwegen. Wij verwijzen hierbij ook naar onze reactie onder 3.13.
	4.8 De vraagtekens in figuur 7 weg te laten, die nu in de Eems Dollard en de kwelders geplaatst zijn. Dit is i.v.m. de natuurstatus niet toegestaan en bovendien is de gemeente hier geen bevoegd gezag.	De urgentie van onze klimaatopgave en de energietransitie vraagt om 'out of box' denken. Maar vanzelfsprekend mag dat niet vervallen in bovenmatige risico's en/of onduidelijke experimenten. Vandaar noteren wij

		vooralsnog een vraagteken op de kaart of staat de + tussen haakjes. Daarbij staan wij wel open voor 'oplossingsgericht denken', ook wanneer dit aanpassing van de bestaande beschermde status betekent.
	4.9 De Dollardpolders vanwege hun unieke landschappelijke waarden en grote betekenis voor natuur en biodiversiteit niet als kansrijke locatie voor zonneparken op te nemen.	Zie onze reactie onder 4.8
	4.10 In het programma per kansrijke locatie op te nemen met welke biodiversiteitswaarden rekening gehouden moet worden en welke kansen er liggen om de biodiversiteit te versterken.	Wij houden vast aan de algemene randvoorwaarde dat 25% terreinoppervlak van het zonnepark op een nader overeen te komen wijze zodanig moet worden ingericht dat een positief effect op flora en fauna gewaarborgd is. Nadere detaillering (ontwerp, inrichting, beheer, bodem, vegetatie enz.) gaat op dit moment naar ons idee te ver, maar wij zullen ontwikkelinitiatieven 'te zijner tijd' nadrukkelijk toetsen. De initiatiefnemer dient de effecten op flora en fauna goed te onderbouwen. Aan de gemeente als vergunningverlener is het om de onderbouwing te beoordelen.
	4.11 Een inrichtings- en beheerplan ter bevordering van de biodiversiteit als voorwaarde te stellen voor de 25% van de oppervlakte die minimaal groen ingericht moet worden. Om zo de biodiversiteit te stimuleren. Wij pleiten er daarbij voor om te streven naar 50% van de oppervlakte van het zonnepark die minimaal groen ingericht moeten worden, zoals de gemeente Groningen ook in haar concept beleid heeft opgenomen voor nieuwe zonneparken. Leg daarbij goed vast wie verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud en waar mensen terecht kunnen met vragen of eventuele klachten.	Behalve een goede ruimtelijke inpassing, hanteert de gemeente ook als visie dat de ontwikkeling van een zonnepark zo veel als mogelijk gecombineerd moet worden met het verbeteren van de biodiversiteit. Daartoe geldt als randvoorwaarde dat 25% van het terreinoppervlak van het zonnepark op een nader overeen te komen wijze zodanig moet worden ingericht, dat een positief effect op flora en fauna gewaarborgd is. De suggestie van 50% totale terreinoppervlak is 'groen' (dus onverhard) zullen wij daarin meenemen, inclusief de eis inzake duurzaam beheer en onderhoud.
	4.12 Het uitgangspunt dat het landschap dat zichtbaar is vanaf de A7, het Winschoterdiep en de spoorlijn Groningen-Leer niet in aanmerking kan	Zie onze reactie onder 1.2 en 1.4.

	komen voor plaatsing van zonneparken/turbines te heroverwegen. Wij denken dat hierdoor mogelijk kansrijke locaties over het hoofd gezien worden.	
	4.13 Belangrijk is om de afstemming met de lokale omgeving al zo vroeg mogelijk te doen. Nu wordt de omgeving in de ontwerpfase betrokken, bij voorkeur heeft de omgeving ook zeggenschap in de locatiekeuze. Belangrijk is om in het procesparticipatieplan alle buren goed mee te nemen, ook als dat (lokale) natuur & landschapsorganisaties zijn. Zeker omdat een aantal locaties die u nu als kansrijke locaties voor zonneparken heeft ingetekend direct grenzen aan – en overlappen met natuurgebieden, zoals de Eems-Dollard en het Hondshalstermeer.	In de procesparticipatie moeten alle stakeholders worden betrokken (omwonenden, eigenaren etc.). Al deze partijen worden in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken.
	4.14 De lokale omgeving als gemeente actief te ondersteunen in het planparticipatieproces met expertise en budget voor de inhuur van expertise waar nodig.	Wij zullen als gemeente de lokale omgeving actief ondersteunen, maar we kunnen geen budget beschikbaar stellen voor inhuur van expertise.
	4.15 Projecten per gebied zoveel mogelijk te combineren, zodat de lokale omgeving niet met verschillende projectontwikkelaars apart om tafel moet en op deze wijze zuinig wordt omgegaan met hun tijd en geduld.	Deze opmerking onderschrijven wij. We houden in de gaten dat er niet verschillende projectontwikkelaars op verschillende momenten met de omgeving willen praten. We proberen dit aan de voorzijde zoveel mogelijk te reguleren.
	4.16 Per gebied koppelkansen, aandachtspunten en cumulatieve effecten van verschillende projecten goed in beeld te brengen.	Deze opmerking onderschrijven wij.
	4.17 Vanwege de grote druk op de ruimte zijn monofunctionele oplossingen achterhaald. Dit moet niet meer vrijblijvend zijn, maar een plicht. Wij juichen het dan ook toe dat u stelt dat “Initiatieven moeten bijdragen aan andere doelen (koppelkansen). Hierbij kan gedacht worden aan een ecologische plus als randvoorwaarde ten aanzien van de landschappelijke inpassing”.	Deze opmerking nemen wij voor kennisgeving aan.
	4.18 Bekijk daarbij ook hoe het zonnepark een hevel kan zijn voor het opwaarderen van de waarde voor natuur en landschap. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het versterken van het	Deze opmerking onderschrijven we. We proberen dit te doen bij de initiatieven die bij ons binnenkomen.

	landschappelijk raamwerk in een straal rondom een projectlocatie.	
	4.19 Verder schrijft u “Het zonnepark is tijdelijk. Na verwijdering van het zonnepark wordt het gebied in de oude, originele staat teruggebracht.” Indien de realisatie van zonneparken bijdragen aan het landschappelijk raamwerk en van meerwaarde zijn voor natuur en landschap, zou het zonde zijn om dit weer teniet te doen. Het verdient de aanbeveling om bij het verwijderen te kijken naar de actuele situatie en vanuit de waarden die er dan zijn gecreëerd na te denken over een toekomstige bestemming. Ook omdat nog niet duidelijk is wat de toekomstige ruimtelijke vraagstukken zijn. Laat het terugbrengen in oude, originele staat één van de mogelijkheden zijn uit een aantal andere opties. Dit gaat ook op voor de bestemmingswijziging nadien.	Wij onderschrijven deze zienswijze. Wij zullen een zinssnede toevoegen aan de passage hierover in het programma. Na de verwijdering van het zonnepark geldt dat de staat waarin het terrein wordt opgeleverd afhankelijk is van de natuurwaarden.
5.	5.1 Plaatsen van windmolens levert te weinig op, deze zijn alleen “rendabel” door subsidie, leveren geen stroom als het niet waait en vervuilen het landschap tot verdriet van onze bewoners.	De businesscase van een windmolenpark of enkele windmolens is van vele zaken afhankelijk. Het is niet op voorhand te bepalen dat zonder subsidie er geen gezonde businesscase te behalen is.
	5.2 De zgn. zonneweiden of zonneparken (misleidende terminologie) zijn industrieterreinen: Deze zijn ook niet rendabel zonder subsidie.	Deze opmerking nemen wij voor kennisgeving aan.
	5.3 Datacenters als Google veroorzaken een enorme toename van het energie-verbruik: een datacenter b.v. in de Wieringermeer verbruikt evenveel als de stad Alkmaar. Daarbij komt nog het zeer hoge watergebruik van zo’n datacenter, water broodnodig voor burger en landbouw Een dusdanig groot aantal windmolens of zonneweiden is dus in Nederland niet realiseerbaar!	Datacenters als Google dienen hun energieverbruik zelf te verduurzamen. Uiteraard is dit een grote uitdaging. Echter wettelijk is bepaald dat dergelijke bedrijven hun bedrijf moeten verduurzamen.
	5.4 Loop als gemeente niet te hard van stapel, laat u niet opjagen door Klimaattafels en Green Deal. Laat intussen niet onze mooie gemeente (en provincie) volzetten, -lees: bederven- door het plaatsen van windmolens en zgn. zonneweides, terwijl in andere provincies en in de randstad hiervan	De opgave die de gemeente zich gesteld heeft, is relatief gezien een bescheiden bijdrage aan de landelijke opgave. In het programma worden zorgvuldig de kaders voor het inpassen van zonneparken beschreven. Hierbij wordt het behoud van het landschap van Oldambt

	geen of weinig sprake is. Geef gehoor aan de mensen die hier in het gebied wonen!	zorgvuldig afgewogen en de betrokkenheid en gevoelens van de inwoners meegewogen.
6.	6.1 Op bladzijde 13 alinea 'Landschap'. U noemt hier een aantal landschapstyperingen. Wij missen natuur in deze opsomming. Wij stellen voor om ook Oldambt als natuurgemeente in deze alinea op te nemen.	We voegen 'natuur' toe.
	6.2 In uw ontwerp staan in de Dollard enkele vraagtekens. Hoe moeten wij dit lezen? Wil de gemeente Oldambt serieus overwegen om grootschalig energie op te wekken in de Dollard? Op dit moment staat de Dollard onder grote ecologische druk; er is sprake van een slechte ecologische toestand door onder meer slibbelasting. Wij stellen dan ook voor om in de Dollard geen activiteiten te ontplooien zoals de bouw van windmolens of (drijvende) zonnepanelenparken die de ecologische waarden verder zullen of kunnen aantasten. In ieder geval zal de ecologische toestand eerst hersteld moeten zijn. Het is voorts de vraag of windmolens gewenst zijn vanwege de vele vogelsoorten die in en rond de Dollard te vinden zijn.	De urgentie van onze klimaatopgave en de energietransitie vraagt om 'out of box' denken. Maar vanzelfsprekend mag dat niet vervallen in bovenmatige risico's en/of onduidelijke experimenten. Vandaar noteren wij vooralsnog een vraagteken op de kaart of staat de + tussen haakjes. Daarbij staan wij wel open voor 'oplossingsgericht denken', ook wanneer dit aanpassing van de bestaande beschermde status betekent. Overigens, het is niet ondenkbaar dat (drijvende) zonnevelden voldoende budget genereren voor een structurele oplossing voor de slibproblematiek.
	6.3 Uit uw ontwerp kan worden afgeleid dat er twee plekken zijn waar zonnevelden mogelijk zijn: in het noordoosten en zuidwesten van de gemeente. Wij kunnen ons echter heel goed voorstellen dat juist langs auto(snel)wegen – die toch al door het landschap snijden – zonnevelden mogelijk moeten zijn: langs de Gereweg en de A7. Automobilisten hebben relatief weinig last van een kortdurende geringe beperking van het (grootschalige) open landschap. Terwijl de wandelaar, fietser, recreant of bewoner die langdurig in het overige (open)landschap verblijft daar nauwelijks iets van merkt: wanneer de weg op redelijke afstand ligt, dan vallen bomen nauwelijks op. Dat zal zeker gelden voor (omzoomde)	Uw opmerking inzake de naar onze mening 'meest optimale' locaties voor zonnevelden is correct weergegeven. Wat betreft de toepasbaarheid van zonnevelden zichtbaar vanaf doorgaande (hoofd)wegen of spoor verwijzen wij naar onze reactie onder 1.2. En inderdaad is vanuit de perceptie van een automobilist de zichtbaarheid en/of de beleving van een landschappelijke inrichting anders dan die van een fietser of wandelaar. Bij de ontwikkeling van grootschalige zonneparken is de 'mate van onzichtbaarheid' vanuit de perceptie van 'langzaam' recreatief of

	zonnepanelenvelden waarvan de hoogte veel lager zal zijn dan de kruinen van bomen.	toeristisch verkeer dan ook een belangrijke randvoorwaarde.
	6.4 Vleermuizen en vogels kunnen last hebben van windmolens, ook kleine windmolens. We vragen daarom daar in uw ontwerp rekening mee te houden, bijvoorbeeld onderzoek naar vliegroutes, het voorkomen van vogelsoorten en vleermuisonderkomens en trekroutes.	Bij elke aanvraag voor een zonnepark of windmolens moet een onderzoek naar flora en fauna uitgevoerd worden. Daarbij worden vogels en vleermuizen meegenomen. Voor de kleine windmolens geldt dat deze vaak passen binnen de regels van het bestemmingsplan. Dan is de aanvrager zelf verantwoordelijk voor de flora en fauna.
	6.5 In uw ontwerp schrijft u dat “Onze landschappen zijn grootschalige open cultuurlandschappen, eeuwenoud en door mensen gemaakt. Deze landschappen zijn nog puur en ongerept.” Dat het huidige landschap grootschalig en open is, dat klopt. Maar niet ‘puur en ongerept’, want de oorspronkelijke door mensen gemaakte landschappen waren kleinschalig vanwege de fijnmazige slotenverkaveling. Wij stellen dan ook voor om bij de aanleg van zonnevelden de oorspronkelijke verkaveling in de plannen voor de zonnevelden op te nemen. Dit kan goed samengaan met ecologische randvoorwaarden als hogere natuurlijke waterpeilen, gezonde bodem en het bevorderen van de akkervogelpopulaties (weidevogels lijken ons wat minder voor de hand liggend (p. 17) (Bijlage 1 en 2).	Zonnevelden gelden als tijdelijke maatregel voor een periode van grofweg 30 jaar. Na afloop van die periode moet de initiatiefnemer van het zonnepark de locatie in haar oorspronkelijke staat terugbrengen. In de praktijk zal dit veelal betekenen dat vervolgens ‘de boer weer voortploegt’. Een reconstructie van de historische verkavelingsstructuur is daarbij op voorhand niet aan de orde.
	6.6 ‘De structuur en waterdoorlatendheid van de bodem blijft onaangetast’ (ontwerp zon en wind). We denken dat een zonnepanelenveld een bijdrage zou moeten kunnen leveren aan een betere bodem qua structuur, organische stofgehalte en waterdoorlatendheid. Wij stellen dan ook voor het woord ‘onaangetast’ te veranderen in ‘verbeterd’.	Deze suggestie nemen wij over en veranderen ‘onaangetast’ in ‘verbeterd’.
	6.7 Zonnepanelen op daken wordt door velen gezien als belangrijke stap in de energietransitie. We missen in het ontwerp hoe daaraan door de gemeente	Zon op daken staat bij ons bovenaan de zonneladder. De ruimte op daken is echter beperkt. Daarom wordt in het programma ingegaan op 100

	handen en voeten wordt gegeven. De gemeente zou voorwaarden kunnen stellen; bijvoorbeeld geen gebruik van kunstmest en bestrijdings- en gewasbeschermingsmiddelen.	hectare zon in 2030, zoals de gemeenteraad heeft vastgesteld. De suggestie om voorwaarden te stellen aan het gebruik van kunstmest en bestrijdings- en gewasbeschermingsmiddelen nemen we mee bij de landschappelijke inpassing.
	6.8 Er zijn nieuwe concepten voor zonneparken ontwikkeld met “energietuinen” (Bijlage 3). Daarbij worden veel meer functies gekoppeld aan een zonnepark. Onder andere natuur, recreatie, educatie, sport, energie, participatie. Hierin wordt niet zozeer uitgegaan van “inpassing in het landschap” maar van een nieuw landschap voor de mogelijke functies. Hierin zijn “energietuinen” boeiende gedachtegangen.	We nemen deze opmerking voor kennisgeving aan en hebben met belangstelling bijlage 3 gelezen. Waar mogelijk nemen we dit mee in de initiatieven die bij ons binnenkomen.
7.	7.1 Hoe ziet u bovengenoemd uitgangspunt van schaalgrootte in verband met de in het Programma geschetste mogelijkheden voor dorpsmolens?	Dorpsmolens kunnen alleen als er sprake is van lokaal draagvlak, als het een ‘bottom up’ initiatief is én als het fysiek ruimtelijk goed inpasbaar is zonder kwaliteitsverlies van het bestaande landschap.
	7.2 Ziet u de dorpsmolens met maximaal 60m ashoogte ondanks een teruglopende SDE+ subsidie per opgewekte MWh als voldoende rendabel en derhalve kansrijk?	Op voorhand is niet te bepalen of een dorpsmolen met een ashoogte van maximaal 60 meter voldoende rendabel en kansrijk is. Dit is in eerste instantie een afweging die door een lokaal initiatief gemaakt moet worden. Als er lokaal draagvlak is, wordt een dergelijk initiatief serieus in overweging genomen door de gemeente.
	7.3 Is het niet interessanter om als alternatief scenario te kijken naar de mogelijkheden van bijvoorbeeld twee grote turbines met participatiemogelijkheden conform dorpsmolens? Zo wordt versnippering voorkomen en ontstaat een project waar ieder – waaronder de inwoners en/of deelnemende coöperatie – daadwerkelijk wat aan over houdt.	De gemeente Oldambt hanteert de visie dat méér grootschalige windturbines, zoals reeds aangebracht langs de randen van onze buurgemeenten, ten koste gaan van de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van ons landschap. Bovendien veronderstellen wij dat er geen of slechts beperkt draagvlak is voor een dergelijke ontwikkeling. Het toevoegen van enkele grootschalige turbines langs de oostgrens achten we onder bepaalde voorwaarden wel denkbaar.

	7.4 Tot slot onderstrepen we het belang van de evaluatie in 2025. Klopt de doelstelling nog met het verbruik – zeker nu er sterk wordt ingezet op elektrificatie? Welke opties zijn er tegen die tijd om tot duurzame opwek te komen, wat is hun productie vs. ruimtebeslag en landschappelijke impact. En uiteraard een check: er is een plan om de omgeving in nieuwe duurzame energieprojecten mee te nemen - in proces en financieel – wat zijn de ervaringen?	Wij onderschrijven deze zienswijze. Een zorgvuldige evaluatie in 2025 is van groot belang om de koers erna te kunnen bepalen. Zo blijven we op de hoogte van ontwikkelingen en innovaties om deze in de toekomst te kunnen benutten.
8.	8.1 Hierbij willen wij u dan ook verzoeken in uw Programma Zon en Wind rekening te houden met de aanwezigheid van het LOFAR buitenstation in uw gemeente. Daarbij vragen wij u om de zones te hanteren zoals deze zijn opgenomen op onze website astron.nl/beschermingzones. Daar staan normen vermeld en op welke wijze aan die normen kan worden voldaan. Dit kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de toetsingscriteria voor zon (paragraaf 5.2) en kleine windmolens (paragraaf 5.4).	We nemen in de toetsingscriteria op dat er moet zijn voldaan aan de zones zoals die zijn opgenomen op de website www.astron.nl/beschermingszones.
9.	9.1 De positionering van het programma in de gemeentelijke visie op klimaatverandering en het beleid gericht op de realisatie daarvan in de gemeente Oldambt, kan beter. Dat geeft immers het ‘waarom’ aan van dit programma. Klimaatmaatregelen zijn meer dan energietransitie, en energietransitie is meer dan duurzaam opwekken (ook: besparen, warmtetransitie). Gechargeerd straalt het programma nu uit: ‘dit is wat we (op dit moment) moeten faciliteren met betrekking tot opwekken met zon en wind, en daar hanteren we de volgende landschappelijke en participatieve regels bij. Hiermee voldoen we aan onze verplichtingen, en dat is het.’ Dat zou naar ons inzicht niet alleen het kader moeten zijn. Het Oldambt moet het Oldambt blijven. Maar welk Oldambt is dat dan: van voor of na de opkomst van	Het Programma zon en wind is een onderdeel van het Klimaatprogramma van de gemeente Oldambt. Dit Klimaatprogramma, dat naar onze verwachting in 2021 zal worden vastgesteld door de gemeenteraad, is de opvolger van het Klimaatbeleidsplan van de gemeente. In dit Klimaatprogramma krijgen naast duurzame opwek ook alle andere benoemde thema’s aandacht en wordt beschreven hoe de gemeente hiermee aan de slag gaat.

	de landbouw of de ruilverkavelingen? Lang geleden was de regio een al bos en struweel gelet op de dorpsnamen. De gebrekkige inhoudelijke verbinding met de Omgevingsvisie zien wij als een gemiste kans voor een stevige positionering.	
	9.2 De argumentatie in het ontwerp programma is weliswaar verbeterd, maar niet overal voldoende of even helder. Als gevolg daarvan is het de vraag of het programma als toetssteen (juridisch) voldoende overeind blijft. De keuze voor meewerken aan de realisatie van 100 ha aan zonnevelden tot 2030 bijvoorbeeld uitsluitend motiveren met een verwijzing naar de vastgestelde Omgevingsvisie, is (ofschoon op zichzelf terecht) ons inziens te mager. Het ontwerp legt weliswaar een relatie van deze doelstelling met het energieverbruik van de gebouwde omgeving in onze gemeente, maar de (cijfermatige) onderbouwing ontbreekt. Die ontbreekt ook bij de inschatting en beoordeling van de mogelijke bijdrage van de verschillende stappen in de gekozen zonneladder aan het realiseren van de doelstelling van 100 ha (of preciezer gezegd: de doelstelling van een hoeveelheid duurzaam opgewekte energie die ongeveer voldoet aan de energievraag). De verbinding tussen de zonneladder en de potentiële locaties is eveneens mager. Immers, zonnepanelen op daken beperken zich niet tot boerenerven, en bijvoorbeeld de onderbouwing van de ongeveer 7 % bijdrage aan de energievraag is niet opgenomen. Het ontwerp programma laat daarmee de deur open om de doelstelling naar believen aan te passen, bijvoorbeeld voor het faciliteren van industriële energievoorziening (volgens het ontwerp zou dat uitbreiding tot 650 (!) ha betekenen). Dat gaat wat ons betreft te zeer ten koste van rust en ruimte, de kernkwaliteiten uit de Omgevingsvisie. Ook is de duidelijkheid niet zo groot dat ondubbelzinnig uit het programma af te leiden is hoe een beoordeling van een	Het Programma zon en wind is, als het wordt vastgesteld door de gemeenteraad, een kader waaraan vergunningaanvragen worden getoetst. Initiatiefnemers zullen de processtappen, regels en criteria zorgvuldig moeten doorlopen alvorens een positief besluit te kunnen ontvangen. We verwijzen naar eerdere reacties waarin we uiteenzetten waarom we de criteria niet allemaal even stellig hebben beschreven.

	initiatief zal uitpakken. Op essentiële plaatsen ontbreken eenduidige definities en scherp geformuleerde criteria die als houvast kunnen dienen bij beoordeling van initiatieven. Bijvoorbeeld: wanneer is nu sprake van een zonnepark in het kader van dit programma? > 200 m2, <1 ha?; wat verstaat de gemeente nu onder voldoende draagvlak?; 'er kan om bepaalde redenen van worden afgeweken': wanneer is dat dan het geval? Gelet op de eerdere ervaringen in onze gemeente pleiten wij voor een afdoende juridische toets op de houdbaarheid van dit programma.	
	9.3 Het ontwerp bevat veel goede bedoelingen, de praktische uitwerking moet nauwkeuriger: consequenter en consistenter. Wat is nu praktisch haalbaar en wat niet? In de huidige formulering biedt het ontwerp veel ruimte voor verschillende interpretatie. Dat is wat ons betreft ongewenst en een kwetsbare zwakte in het voorliggende programma. Een aantal voorbeelden: 1. Blijft het nu bij 100 ha, of niet? Er zijn al veel meer initiatieven, dus verder geen ontwikkeling meer? 2. Het lijkt erop dat een initiatief gehonoreerd kan worden zonder dat er draagvlak is, waarbij bovendien de initiatiefnemer al kan volstaan met slechts een inspanning om draagvlak te verwerven. 3. Als geen gebiedsvisie voor een locatie is vastgesteld, dan is die locatie te gebruiken. 4. De weidse leegte wordt vooral beoordeeld vanaf de autosnelwegen lijkt wel, terwijl de ruimtelijke omgeving toch al fietsend en wandelend ervaren wordt. 5. De getalsmatige onderbouwing van de schaalniveaus van kansrijke locaties in relatie tot de bijdrage aan de energievraag. 6. Hoe voorkom je dat in 30 jaar de bodemgesteldheid onaangetast blijft?	Wij nemen deze opmerking ter kennisgeving aan. Op de vragen gaan wij hieronder in: 1. Tot 2030 wil de gemeente meewerken aan 100 hectare zon. In 2025 volgt een evaluatie over de stand van zaken. Omdat de werkelijke energievraag groter is, wordt er tevens een doorkijkje gegeven naar de toekomst. 2. De gemeente vindt draagvlak belangrijk. Daarom stimuleert de gemeente ook bottom-up initiatieven. Initiatiefnemers moeten aantonen welke inspanning zij hebben gedaan om tot voldoende draagvlak te komen. Dit is echter niet objectief meetbaar. Daarom is dit een kwestie van maatwerk. 3. Wij nemen deze opmerking ter kennisgeving aan. 4. De ruimtelijke beleving is beoordeeld vanuit zowel de auto, als ook lopend/fietsend. Deze beleving geldt voor zowel de vaste, dagelijkse gebruiker als een toevallige, incidentele passant. 5. Het huidige schaalniveau van 100 hectare zon is vastgesteld door de raad. Dit is vergelijkbaar met 14 windmolens van 3MW of 9

	7. Hoe groot mag het zonnepark zijn uitgedrukt in het % van het dorp-oppervlak? 8. Hoe kun je een zonnepark tegen een lintdorp aanleggen zonder het nederzettingslint aan te tasten? 9. Mogen kleine windmolens zichtbaar zijn vanaf de openbare weg? 10. Positionering van een gebiedsfonds bij de gemeente lijkt strijdig met het uitgangspunt van lokaal eigenaarschap. 11. Betrokkenheid is niet hetzelfde als draagvlak; eigenaarschap is meer dan lokaal profiteren (alleen direct omwonenden?). 12. Is de verwijderingsbijdrage op deze wijze voldoende veilig gesteld? Nauwkeuriger formulering is noodzakelijk om dit programma in de praktijk een goede toetssteen te laten zijn.	windmolens van 4,3MW en komt neer op een bijdrage van 15% van het totale elektriciteitsverbruik in Oldambt. Het inpassen van het zonneveld op kansrijke locaties is maatwerk. 6. Uitgangspunt is de bodemkwaliteit te verbeteren. 7. Hiervoor is geen vaste formule. Dit is maatwerk. 8. Dit zal per dorp bekeken moeten worden. Dit is maatwerk. 9. Kleine windmolens is een proefproject van de provincie. Voor zover ons bekend is er geen juridische onderbouwing waarom kleine windmolens niet vanaf de openbare weg zichtbaar mogen zijn. 10. Als de gemeente het gebiedsfonds beheert, dan gaat het alleen om het (praktische) beheer. Wat er met het gebiedsfonds gebeurt, bepaalt de betreffende omgeving. 11. Wij nemen deze opmerking ter kennisgeving aan. 12. Wij zijn van mening dat de verwijderingsbijdrage voldoende is veiliggesteld.
	9.4 Technisch kan het ontwerp verbeteren met kloppende verwijzingen naar andere documenten (die ook toegankelijk moeten zijn, anders heeft de verwijzing geen toegevoegde waarde). De legenda en uitleg bij de verschillende figuren ontbreken, terwijl de detaillering te wensen over laat. De bijlagen 2 (berekening hectares in relatie tot energiegebruik bebouwde omgeving) en 3 (energieverkenning bedrijventerrein) ontbreken eveneens.	Wij nemen deze opmerking ter kennisgeving aan. De bijlagen worden in het definitieve Programma bijgevoegd. De detaillering is bewust niet exact, de duiding betreft immers de wel/niet wenselijkheid van zonnevelden in een globaal begrensd (zoek)gebied. Het gaat hierbij dus niet om een markering op detailniveau.
10.	10.1 Het nieuwe programma zon en wind moet Oldambt beschermen tegen de aanvallen van op subsidie beluste zonnepark hyena's. Dit stuk bevat nog veel wollige formuleringen en open	Het programma is tot stand gekomen in samenwerking met een aantal deskundigen. Wij verwachten dat op basis van dit beleidsstuk de gemeente

	einden waar de professionele subsidiejager dwars doorheen schiet. Wij vragen ons dan ook af of een jurist met die ogen naar dit stuk heeft gekeken.	voldoende handvatten heeft om aanvragen te kunnen beoordelen.
	10.2 Het programma Zon en Wind voorziet in 100 ha zonnepark tot 2030. Als er voor 2025 100 Ha aan zon is gerealiseerd, worden eventuele nieuwe aanvragen niet automatisch in behandeling genomen. (blz 8 en blz 21) Wij zouden deze regel graag iets harder geformuleerd zien: Als er voor 2025 100 Ha aan zon is gerealiseerd worden nieuwe aanvragen niet in behandeling genomen. Pas als er een nieuwe doelstelling is geformuleerd en het bestaande programma zon en wind is geëvalueerd en zo nodig aangepast kunnen nieuwe aanvragen in behandeling worden genomen.	De doelstelling is 100 hectare. Het is nog niet te voorzien of de doelstelling precies met 100 hectare gehaald wordt. Er kunnen zich situaties voordoen dat door een bepaald (gedragen) initiatief er meer dan 100 hectare wordt bereikt. Er kan wellicht in dat geval een afweging gemaakt worden om meer dan 100 hectare zon te realiseren. Uiteraard moet de inpassing op grond van het programma kunnen en moet de omgeving mee willen werken. Overigens, in de mate van afwijking van 100 hectare heeft de gemeenteraad het laatste woord.
	10.3 Draagvlak en 50% lokaal eigenaarschap en participatie worden essentieel voor het verlenen van toestemming. (bz 11) Maar het is niet zo lang geleden dat wij hoorden, dat initiatiefnemers beweren dat “draagvlak kan worden afgedwongen “ De zin (blz 23) ontkracht het hele stuk en zou o.i moeten worden geschrapt. “ Ook als er geen volledig maatschappelijk draagvlak is, blijft het mogelijk een initiatief goed te keuren. Er bestaan weinig plannen waarmee iedereen het eens is “ Het programma zon en wind heeft veel potenties maar zou o.i. ook door een gespecialiseerde jurist op mogelijke lekken moeten worden nagezien .	De zinssnede ‘Ook als er geen volledig maatschappelijk draagvlak is, blijft het mogelijk een initiatief goed te keuren. Er bestaan weinig plannen waarmee iedereen het eens is’, is opgenomen omdat het uiteindelijk altijd een afweging moet zijn van belangen. Op een besluit dat door de gemeente wordt genomen is te allen tijde een zienswijze en beroepsprocedure van toepassing.
11.	11.1 Ten eerste is de binnenlandse vraag volgens het Klimaatakkoord in 2030 bijna voor 75% hernieuwbaar ingevuld met productie zon en wind veel meer dan uw ambitie van 16,6%. Uiteraard is dit inclusief wind op zee, desondanks voor een gemeente die met grote energie-intensieve industrieën te maken heeft is	Dat er een grote uitdaging voor ons ligt staat niet ter discussie. Zoals wordt aangegeven is landelijk een doelstelling gelegd op 75% hernieuwbaar in 2030. Hier draagt elke gemeente naar vermogen aan bij.

	16,6% van enkel de eigen vraag een beperkte ambitie. - Daarbij komt dat de resterende energievraag van 60% (1637 GWh1 minus 663 GWh (553+110) = 974 GWh, die nu niet elektrisch is, bij succesvol beleid in 2030 door onder andere elektrificatie wel verduurzaamd dient te zijn. - Auto's zullen op elektriciteit of groene waterstof gaan rijden. Warmte voor woningen en bedrijven zal uit elektrische warmtepompen komen. Alleen al in de industrie zal dat bij succesvol landelijk beleid in 2030 tot 45 TWh extra elektriciteitsvraag leiden, zo becijferde recent de Stuurgroep Extra Opgave vanuit het Klimaatakkoord-uitvoeringsoverleg. Daarbij komt nog de vraag voor de elektrificatie van vervoer en de gebouwde omgeving. CE-Delft in opdracht van TenneT schat deze op 20 TWh extra. Tezamen is dit met 65 TWh dus ruim 50% meer dan de huidige vraag van landelijk 120 TWh. Dit zal uiteraard ook voor uw gemeente gelden. Door uit te gaan van 16,6% van de huidige elektriciteitsvraag mist u de verduurzaming in deze andere sectoren.	
	11.2 U gaat uit van benutting van 7% van het totale verbruik door middel van kleine windmolens en zonnepanelen op agrarische daken, dit zou leiden tot 114 GWh voor 2030. Dat is zeer fors en zeer rap. TKI-Urban Energy gaf onlangs het potentieel aan zon-op-dak voor 2050. Landelijk is 200 TWh zonnestroom een theoretisch maximum en enkel bij extreem dwingend ambitieus beleid in 2050 mogelijk. Met een realistischer 'gebalanceerde ontwikkeling' en een 'focus op daken' ziet TKI Urban Energy in 2050 ongeveer een derde van dit potentieel gerealiseerd. Hier is echter ook aanvullend sturend beleid voor nodig. Om in absentie van dit beleid reeds voor 2030 uit te gaan van zonne-installaties en kleine windmolens op erven en alle beschikbare daken is ruim boven de landelijke verwachtingen en afhankelijk van dwingend landelijk beleid. Dat ligt niet in het vooruitzicht.	De benutting van 7% van het totale verbruik door middel van kleine windmolens en zonnepanelen op agrarische daken is een inschatting van het (theoretisch) potentieel. Het is geen door de gemeente uitgesproken doel.

	We denken dat deze hoge verwachting dus niet mogelijk zal zijn. Veelal blijkt dat industriële verbruikers ongeschikte panden hebben voor zon op dak, en nauwelijks resterende gronden in bezit hebben om in eigen duurzame opwekking te voorzien, daarmee zal aanvullend ruimte voor zon op land vrijgemaakt dienen te worden.	
	11.3 U rekent met een beperkt aantal kleine windturbines. Er is in de SDE++ een optie voor subsidie aan te vragen voor windturbines met een hoogtebeperking (<150 meter). Als we deze regeling bekijken, dan zien we het uitgangspunt dat in de regio waar uw gemeente in valt, turbines circa 2500 vollasturen hebben. De SDE++ gaat uit van een referentie windpark van 20 MW. - Uw voorstel komt neer op 235 kleine windmolens van 15 kW met een hoogte van circa 15 meter. Deze zeer kleine molens zijn per kWh veel kostbaarder dan enkele grotere. - Door uit te gaan van 235 windmolens van 0,015 MW per stuk, wordt hiermee 8,8 GWh opgewekt. - Door het volledig benutten van iedere (3*80A*230V) aansluiting van een boerenerf, kan nog eens maximaal 11,7 GWh met zon op dak worden bereikt. Dit is gemiddeld en aan de ruime kant berekend, en een combinatie met een kleine windmolen is niet altijd mogelijk gezien de maximale belastbaarheid versus het gebruikersprofiel. Wij zien de businesscase voor kleine molens en exponentieel kleinere opbrengst als zeer uitdagend. De SDE++ steunt dit niet en de onrendabele top is moeilijk te dekken. Daarmee voldoet dit element onzes inziens niet aan het uitgangspunt dat de focus ligt op technieken die op dit moment technisch en financieel haalbaar zijn voor de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Het inboeken van deze genoemde 7% zien wij dus op deze wijze als niet mogelijk. Door erven en boerderijen van duurzame energie te voorzien, wordt aan slechts 1,25% in plaats van de genoemde 7% van de	In het programma wordt een vergelijking gemaakt van hoeveel kleine windmolens er nodig zouden zijn om de te realiseren doelstelling van 0,1 TWh aan duurzaam opgewekte energie te halen. Het aantal dat in het programma staat, zal in de praktijk niet worden gerealiseerd. De realisatie van kleine windmolens is niet meer dan een welkome aanvulling.

	totale energievraag voorzien. Dit is in het alleruiterste geval 20,5 GWh van de huidige totale energievraag van 1637 GWh.	
	11.4 Er wordt aandacht besteed aan lokaal eigenaarschap, graag zien wij een heldere differentiatie tussen direct omwonenden en niet direct omwonenden. Wie heeft welke last, en komt in aanmerking voor welke baten? Hoe wordt aangetoond dat een steekhoudende afweging tot stand is gekomen?	Een eenduidige differentiatie tussen direct omwonenden en niet direct omwonenden is lastig te geven. Per initiatief zal dit moeten worden bepaald.
	11.5 Bodembederf en verdroging wordt bijna als feit verondersteld, zeker bij een oost-west opstelling. Dit bestrijden wij ten stelligste. Ook bij een oost-west opstelling is het mogelijk gebleken om op de punt en de zijkanten genoeg ruimte te laten voor voldoende zonlicht en regenwater. Door de panelen wat hoger te plaatsen wordt nog extra gezorgd voor voldoende regen en zon. Diverse onderzoeken tonen aan dat bij een goede opstelling de bodem voldoende nat blijft en veel bodemleven bevat. Soms blijft de bodem zelfs natter door de schaduwwerking van panelen, hetgeen uitdroging tegengaat.	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
	11.6 We delen de voorkeur voor het bundelen van grotere zonneparken op minder hoogwaardige agrarische gronden, zoals op pagina 12 vermeldt de voorkeur blijkt te zijn van bewoners. Grootschaligheid versterkt uiteraard de businesscase, maar heeft meer impact op de betreffende leefomgeving voor mens en dier. In dat licht verwachten wij bepaalde gebieden te kunnen versterken door juist een aantal ontwikkelingen te laten plaatsvinden binnen oppervlakten van 20 tot 30 hectare. Hierbij kan nauwkeuriger worden bepaald om minder hoogwaardige gronden in te zetten voor zonneparken, de biodiversiteit per locatie specifiek te versterken en de lokale betrokkenheid bij de energietransitie te vergroten. Zorgvuldig omgaan met ruimte in de gemeente Oldambt heeft prioriteit. De prioritering van voorliggend	We nemen deze opmerking voor kennisgeving aan. Voor elk zonnepark moet een maatwerkmethode gevolgd worden waarbij gekeken wordt naar onder andere de locatie, inpassing (c.q. aanpasbaarheid landschap), mogelijkheid tot bundeling, enzovoort.

	afwegingskader is tevens gebaseerd op de zonneladder. Het gemeentelijke beleid biedt onvoldoende ruimte om in 2030 de benodigde hoeveelheid zonnevelden te realiseren. Als Trede 1 nog wel kan worden ingevuld maar het tempo te laag ligt dan dient het mogelijk te zijn om daadkrachtig over te schakelen naar Trede 2, en vervolgens naar Trede 3. Ondertussen is al veel tijd verstreken en telt ieder moment, de redenatie dat we zorgvuldig moeten zijn ten opzichte van de urgente taak die we hebben, dient niet lang meer bij worden stilgestaan. Uit de kaderstelling van Trede 3 blijkt dat het van onderaf ontwikkelen minder van belang zal zijn. Dit kan tijdens de ontwikkelfase moeilijkheden met zich meebrengen. Uiteraard zijn er gebieden waar dit minder en waar dit meer van belang is, afhankelijk van hoe onder andere het gebied wordt ervaren, wie er wonen en de ruimtelijke aspecten.	
	11.7 De doorlooptijden van projecten zijn lang. Tevens zullen er na deze opgave nog vele opgaven voor de energietransitie volgen: ook na realisatie van de RES-ambitie zal uw gemeente immers nog lang niet klimaatneutraal zijn. We pleiten er daarom ook voor om voortgang te maken met het bieden van extra ruimte voor de te ontwikkelen projecten. Het Klimaatakkoord stelt dat in 2025 alle projecten voor de ambitie voor hernieuwbaar op land SDE++ beschikt dienen te zijn, hetgeen betekent dat de vergunningen al ruim voor die tijd verleend moeten zijn. Dat betekent dat er niet gewacht kan worden met de start van de projectontwikkeling, om projecten zorgvuldig en samen met omwonenden en andere betrokkenen vorm te kunnen geven. We pleiten er sterk voor om ook gebieden welke niet binnen het door u gearceerde gebied liggen voor vergunningsaanvragen open te houden; uiteraard binnen harde voorwaarden over onder andere landschap, participatie, biodiversiteit, meervoudige	De gemeente Oldambt maakt onderdeel uit van de RES Groningen. In het document RES 1.0 Groningen is onder anderen afgesproken om gezamenlijk een ruimtelijke visie voor na 2030 te ontwikkelen. In eerste instantie gaan we in principe niet meewerken aan projecten die liggen in gebieden buiten de gearceerde gebieden.

	functies en behoud van de bodemkwaliteit.	
	11.8 Uit bovenstaande blijkt dat er zo spoedig mogelijk meer zon op land dient te worden gerealiseerd, in plaats van 100 hectare in ieder geval 300 hectare om mee te beginnen. Er is voldoende ruimte in deze gemeente, de ambities zijn zuinig, en de baten kunnen zoveel meer zijn. Met kleine windmolens en kleine zonne-installaties zullen de maatschappelijke kosten hoger uitkomen en de opbrengsten in zowel productieve zin als financiële zin niet slagkrachtig genoeg zijn. Onze omgeving zal moeten veranderen en dat doet minder pijn dan de gevolgen die niet te overzien zijn. U bent als gemeente terughoudend, dat kunnen we heden ten dage niet verantwoorden. Graag vragen wij u, om de ambities aan te passen en het beleid aansluitend aan deze zomer vast te stellen.	De doelstelling van 100 hectare zon voor 2030 is een door de gemeenteraad vastgestelde doelstelling. Het Programma zon en wind beperkt zich dan ook tot de inpassing van 100 hectare voor 2030.
12.	12.1 Terecht wordt in het beleidskader opgemerkt dat het landschap door de jaren heen door gebruik en inrichting aan veranderingen onderhevig is geweest. • wij beseffen als geen ander dat ook de energie transitie in het landschap tijdelijk haar sporen achter zal laten. • wij hebben waardering heeft voor het stevig statement dat de gemeente niet mee wil/gaat werken aan het oprichten van grootschalige windparken • Het programma nu uitgaat van de ambities om 100 ha zonnevelden te gaan vergunnen tot 2030. • De tekst en de figuren in z'n algemeenheid teveel interpretatie mogelijkheden open houdt en het daarom voor ons van cruciaal belang is hoe de besluitvorming gaat plaats vinden. • Wij vragen ons in toenemende mate af hoe het draagvlak van direct aanwonenden zich verhoudt tot de wens van de inwoners van de gemeente om duurzame energie op te wekken en te gebruiken. (Zie ook de uitkomsten van de	De besluitvorming vindt transparant plaats. In een besluit op een vergunningaanvraag wordt uitgebreid toegelicht op welke gronden en overwegingen het besluit tot stand gekomen is. Vervolgens kan, indien men het niet eens is met het besluit bezwaar gemaakt worden tegen het besluit. Elk initiatief met betrekking tot het opwekken van duurzame energie zal onder andere worden getoetst aan het draagvlak hiervoor. Op voorhand is dit niet te bepalen. Elk initiatief zal zijn eigen kenmerken hebben die bij kunnen dragen tot draagvlak onder omwonenden. Voor het overige zie onze reacties onder 3.13, 4.7 en 4.8.

	enquête) • Het is voor ons onbespreekbaar dat onder andere de CC polder en de zuidkant van het Hondshalstermeer zijn aangewezen als kwaliteitslocaties voor ontwikkelingen (pagina 13) Het open karakter van het polderlandschap wordt hierdoor op een onaanvaardbare wijze geweld aan gedaan. • De gemeente Oldambt op dit moment in de rangschikking van duurzame gemeenten in Nederland op een heel bescheiden plek staat • De gemeente kan en mag niet wegkijken als collectieve regisseur bij het uitrollen van private initiatieven en zal een actieve en faciliterende rol op moeten pakken. • We missen in het programma Zon en Wind een paragraaf innovatie. Het gaat hier alleen over het ruimtelijk inpassen van nu bekende technieken en vragen hier veel meer aandacht voor. • Graag zagen we meer aandacht voor het stimuleren van pv op daken en isolatie om het energie verbruik te verlagen. • Hoe gaat de gemeente bewerkstelligen dat de grootverbruikers hun verantwoordelijkheid nemen als het gaat om het energie vraagstuk?	
	12.2 Ad 3.1 Visie Wij sluiten graag aan bij 3.1 Veranderingen in een cultuurland willen we niet tegengehouden. Ons moet daarbij altijd voor ogen blijven staan dat het Oldambt wel in beeld en beleving 'het Oldambt' moet blijven, met haar unieke landschappelijke kwaliteiten.	Deze opmerking nemen we voor kennisgeving aan.
	12.3 Ad 3.3 Lokaal eigenaarschap Lokaal eigenaarschap betekent ons inziens dat de (directe) omgeving/samenleving profiteert van de opbrengsten van zonnevelden in welke vorm dan ook.	Dit wordt door de gemeente onderschreven.
	12.4 Ad 3.4 Zonneladder Bij trede 3 (grootschalige ontwikkelingen) merken wij op dat bijvoorbeeld de CC -polder wel tot	We nemen deze opmerking voor kennisgeving aan. Voor het overige zie onze reacties onder 3.13, 4.7 en 4.8.

	de beste landbouwgrond van Nederland behoort. Het open polderlandschap gesitueerd is tegen het WereId Erfgoed de Wadden en de Dollard. Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk, dat in de visie van de gemeente Oldambt dit gebied aangemerkt wordt als kansrijke locaties voor het opwekken van duurzame energie. Het is in de visie van ons is het onbestaanbaar dat langs de Dollard, langs de A7 vanaf de N33 tot Scheemda, in de open polderlandschappen, zoals aangegeven in figuur 7, zonnevelden/windmolens zouden kunnen worden vergund. Deze vorm van verstedelijking tast de unieke kwaliteiten van het open polderlandschap. Met name de gebieden ten zuiden van het Hondshalstermeer en langs de Dollard zullen geschrapt moeten worden	
	12.5 Ad 3.6 (landschappelijke lagen) zie ook Ad 3.4 Onder het kopje "Landschappelijke lagen" wordt gesteld dat de gebieden in het zuidwesten en noordoosten van het Oldambt kansrijke locaties zijn. De locaties ten zuid westen van het Oldambt bieden ook volgens ons goede mogelijkheden voor het verkennen van kansrijke locaties. Aansluiting bij de ontwikkelingen in de Eekerpolder zou in de rede liggen. Dit gebied tussen het spoor en het Winschoterdiep op het grondgebied van de gemeente past volgens ons bij de ambities van Oldambt om op een goede manier een groot zonneveld aan te laten leggen. De locaties ten noord oosten zijn ten ene male ongeschikt zie Ad 3.4	De gemeente onderschrijft deze mening. Zie voor het overige onze reactie onder 4.8.
	12.6 Met betrekking tot het aanleggen van zonnevelden bij dorpen, is het van belang dat er naar de schaal, de inrichting en de aansluiting aan het "stedelijk" gebied gekeken wordt. Ook hier is zeker draagvlak een factor van belang.	Bij de inpassing van zonnevelden vindt de gemeente het van belang dat de initiatieven vanuit het dorp komen (bottom-up). Er is geen vaste formule voor de schaal van een zonnepark in relatie tot het dorp. Hiervoor geldt dat dit per initiatief bekeken wordt.

	Hoe de schaal van een aan te leggen zonneveld met name bij de karakteristieke lint dorpen beoordeelt moet worden is nog een open kwestie. Hoe meet je de grootte van het dorp ten opzichte van de schaal van de aan te leggen zonneveld?	
	12.7 Wij vragen ons in toenemende mate af hoe het draagvlak van direct aanwonenden zich verhoudt tot de wens van de inwoners van de gemeente om duurzame energie op te wekken en te gebruiken. (Zie ook de uitkomsten van de enquête)	Wij hebben de uitkomsten van de enquête zorgvuldig bekeken en meegenomen in dit beleid.
	12.8 Ad 4,3 Ruimtelijke inpassing maatwerk Onder maatwerk wordt beschreven dat de kavel inrichting en de historische breedte van kavels leidend zijn bij de beoordeling van de inpassing van zonnevelden. Door de ruilverkavelingen in het verleden zijn deze historische opstrekkende heerden gedraaid en liggen de kavels in grote blokken in het polderlandschap. Zeer eens zijn wij het eens met in achtnemen van genoeg afstand tot kenmerkende elementen als de Oldambtster boeren erven, kolken, en dijken. Al deze elementen zijn onderdelen van het leesbaar unieke landschap van het Oldambt.	Deze opmerking nemen we voor kennisgeving aan.
	12.9 Ad 4.4 Grenzend aan de dorpsbebouwing Er wordt gesteld dat een van de voorwaarden bij het aanleggen van zonnevelden aan de dorpsbebouwing is dat de initiatieven uit het dorp zelf moeten komen. Wij zijn het daar mee eens maar de urgentie van de transitie agenda kon wel eens onvoldoende ruimte laten om het alleen via bottom -up te realiseren. Publieke (gemeentelijke) regie en het actief faciliteren van het proces is hierbij in de ogen van ons een absolute noodzaak. Wij roepen dan ook de gemeente op een regisserende en faciliterende rol op zich	Waar mogelijk en wenselijk zal de gemeente een faciliterende rol aannemen. Uiteraard wil de gemeente, voor zover dit mogelijk is, indien gewenst ondersteuning bieden.

	te nemen. Het bundelen van de zonnevelden i.p.v. vele kleine velden heeft de voorkeur van ons. Het voorkomt versnippering en verloedering van de open ruimte. De uitkomst van de enquête geeft ook aan dat met name de jongeren voorstanders zijn van de bundeling. De rest van de voorwaarden wordt gesteund door ons.	
	12.10 Ad 4.7 landschappelijke inpassing. Maatwerk en inzet van bekwame landschapsarchitecten voor de landschappelijke inpassing is voor ons een absolute voorwaarde. Terzijde wordt opgemerkt dat de foto op pagina 17 figuur 9 een heel vertekend beeld geeft van een goede inpassing van een zonneveld.	Deze opmerking nemen we voor kennisgeving aan en uiteraard delen wij de mening dat er bekwame landschapsarchitecten worden ingezet voor de landschappelijke inpassing.
	12.11 Ad 4.9 Windmolens Wij zijn het eens met tekst waarin kleine windmolens tot een as hoogte van 15 meter kunnen worden vergund op agrarische erven. Wel zou nog gekeken kunnen worden naar de grootte en de plaats op "erven". Ook het plaatsen van dit soort kleinere molens per dorp is een goede gelegenheid om de bewoners te betrekken bij het opwekken van duurzame energie. Wij roepen de gemeente op om bij de provincie meer speelruimte te krijgen voor het vergunnen van deze molens. Ongerust zijn wij over de passage in de tekst "grote windmolens". Er wordt gesteld dat mocht de energie behoefte toch groter zijn of worden dat er dan naar mogelijkheden gezocht kan worden voor het onderzoeken van geschikte locaties aansluitend aan de ontwikkelingen bij de buren. Wij zijn tegen het plaatsen van windturbines langs de grens met Duitsland. Bovendien zijn in figuur 6 nog 2 locaties aangegeven voor grote windturbines, te weten aansluitend aan Delfzijl-Zuid en aansluitend aan het windpark N33. Wij zijn hier vierkant tegen en deze aangewezen gebieden moeten dus warden geschrapt.	De plaats van kleine windmolens op de agrarische erven wordt vaak in samenspraak tussen de initiatiefnemer en de gemeente bepaald. Grootte en plaats spelen hierbij een rol, maar ook de logistiek en de ligging ten opzichte van de wind. Gemeente Oldambt doet momenteel mee aan een pilot van de provincie Groningen om direct buiten de bouwblokken van agrarische percelen ruimte te bieden aan kleine windmolens. Als deze pilotperiode voorbij is, zullen wij bij de provincie Groningen pleiten voor verruiming van het provinciale beleid in deze. Ten aanzien van grote windmolens het volgende. We hebben in dit beleid de optie opgenomen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor enkele grote windmolens langs de grens met Duitsland. We kennen de mening van indiener in deze. Op dit moment delen wij ook deze mening, maar willen dit in de toekomst niet helemaal uitsluiten als de keus gemaakt moet worden voor nog eens honderden hectares zonne-energie

	Voor ons staat voorop dat er niet "meer" grote windmolens binnen het grondgebied van de gemeente Oldambt geplaatst gaan worden en wil de politieke deur hiervoor niet open zetten. Deze opening is ook in strijd met de opvattingen van de gemeente Oldambt.	(op landbouwgronden) of in plaats daarvan enkele grote windmolens.
	12.12 AD 6.4 Rol van de gemeente en rol initiatiefnemer Wij zijn van mening dat er een gezamenlijke opdracht (publiek en privaat) ligt om de agenda van de energietransitie handen en voeten te geven. Weliswaar ieder in zijn of haar eigen rol. De gemeente kan en mag niet wegkijken als collectieve regisseur bij het uitrollen van private initiatieven.	Wij nemen deze opmerking voor kennisgeving aan.
13.	13.1 Op meerdere plekken kan het elektriciteit netwerk het grote vermogen van terug levering niet aan, hier wordt hard aan gewerkt. Heeft de gemeente Oldambt hier inzage in, en zo ja hoe staat het ervoor?	In het kader van de RES 1.0 Groningen is door de netwerkbedrijven een netwerkanalyse uitgevoerd. Op basis van de doorrekening van de totaal verwachte vraag naar opwekaansluitingen en de gevolgen voor het elektriciteitsnet in de regio Groningen stellen de netbeheerders dat, mits de gegevens concreet gemaakt worden en er stabiliteit is in de nu voorziene geografische locaties voor duurzame opwek, het Groningse bod van 5,7 TWh aangesloten kan worden voor 2030.
	13.2 Tevens willen wij graag weten vanuit de gemeente hoe de communicatie verloopt met buur gemeenten, we weten uit ervaring dat inwoners van Westerlee niet meegenomen worden in plannen die in de gemeente Midden-Groningen worden bedacht. (v.b. zonnepark Tonkensoordlaan)	Bij initiatieven moeten alle omwonenden worden meegenomen. Ook als deze omwonenden in buurgemeenten wonen. We weten dat dit nu soms niet gebeurt, maar samen met buurgemeenten zijn we hierop attent. We houden in de gaten dat alle omwonenden worden meegenomen bij initiatieven.
	13.3 In de concept RES Groningen staat dat de regio Groningen 5,7 terawattuur (TWh) duurzame opwekking van energie voor haar rekening wil nemen. Alleen als er meerdere gemeentes een duidelijke NEE tegen dit absurd hoog getal (16%) zeggen tegen de provincie kan dit misschien van tafel af!! Iedere provincie moet dat opwekken wat ze zelf	De RES 1.0 Groningen is inmiddels vastgesteld en ingediend. Deze 5,7 TWh is een optelsom van: • Reeds gerealiseerde duurzame opwek; • Projecten die op grond van vastgesteld beleid in procedure zijn en waarvan verwacht wordt te kunnen worden vergund;

	verbruiken, ook om tevens het transport verlies tegen te gaan wat ervoor zorgt dat er weer extra zonneparken bij gebouwd dienen te worden.	• De ruimte die in de gemeentelijke beleidsvisies zit met betrekking tot de mogelijke ruimte voor duurzame opwekinstallaties. De 100 hectare zon in Oldambt maakt hier deel van uit.
	13.4 Ook in Oldambt is lokaal eigenaarschap van belang: wij vinden dat energie-initiatieven in onze gemeente moeten bestaan uit minimaal 50 procent lokaal eigenaarschap. Mensen die geld hebben zullen eerder zonnepanelen op hun eigen dak leggen. 50% eigenaarschap is wellicht interessant voor mensen in de stad Groningen, maar voor de Ommelanden minder interessant. Wij stellen voor om een lager percentage vast te leggen en een grotere bijdrage voor een fonds (bv. 10% van de winst) te reserveren. De ervaringen met de Energie Coöperatie Oldambt zijn tot nu toe niet positief! Daarnaast blijkt uit de enquête dat slechts een gering deel van de inwoners wil deelnemen in een energiecoöperatie. Hoe ziet de gemeente Oldambt dit?	50% lokaal eigenaarschap wil feitelijk zeggen dat de omgeving voor minimaal 50% profiteert van de inkomsten van bijvoorbeeld een zonnepark. Dit houdt dus in dat alle inwoners in de omgeving van het park profiteren van de inkomsten van het park. Allerlei mogelijkheden zijn hiervoor denkbaar. Voorbeelden zijn subsidie voor isolerende maatregelen, gezamenlijke inkoop zonnepanelen, inzet energiecoaches voor gratis advies etc.
	13.5 Tevens zouden wij graag zien dat er pas een vergunning af gegeven wordt als er een participatieplan is vastgesteld tussen de omwonenden/Dorpsbelangen en de ontwikkelaars. Wij vragen van initiatieven voor grootschalige zonneparken (zonneparken groter dan 10 hectare) een bijdrage voor zo'n fonds. Met dit fonds, beheerd door de gemeente, kunnen bijvoorbeeld duurzaamheidsmaatregelen worden betaald, zoals het isoleren van woningen. Initiatiefnemers moeten jaarlijks een bedrag storten in dit fonds. Hoeveel is de bijdrage van de initiatief nemers van een groot zonnepark voor dit fonds en hoe komt dit tot stand?	Alle voorstellen moeten leiden tot de invulling van 50% lokaal eigenaarschap. Dat betekent dus dat de helft van de winst van een zonnepark moet ten goede komen aan de omgeving.
	13.6 Ook voor zonneparken kleiner dan 10 hectare dient er een fonds opgezet te worden, om te voorkomen dat er straks overal kleine parken gecreëerd worden en dit op deze manier vermeden wordt. Dit fonds wordt beheerd door de gemeente, Wij zouden graag willen dat er een stichting opgezet wordt die	In het geval van een fonds moet per initiatief gekeken worden hoe de beheersstructuur wordt opgezet. Dit moet in nauw overleg met de omgeving en met goedkeuring van de gemeente gebeuren. Doel is een werkbare en transparante beheersstructuur.

	bestaat uit de diverse belangen behartigers zoals omwonenden en Dorpsbelangen, deze dienen te beslissen over dit budget zodat het ook in de omgeving terecht komt, en dit gewaarborgd wordt zodat dat dit fonds niet voor andere doeleinden gebruikt gaat worden. Uiteraard kan de gemeente hier ook een toezichthouder bij plaatsen.	
	13.7 Trede 1 Zonnepanelen op daken. Wat doet de gemeente Oldambt om dit bij de bewoners te stimuleren, zodat we minder zonneparken hoeven aan te leggen in Oldambt, tevens zouden wij graag zien dat de zonneladder wel gebruikt gaat worden ter beoordeling van initiatieven. Project ontwikkelaars zouden deze stappen graag overspringen.	De gemeente heeft momenteel weinig mogelijkheden om bewoners financieel te stimuleren om zonnepanelen op de daken aan te leggen. Dit wordt regionaal als groot aandachtspunt gezien binnen de RES Groningen. We vragen het Rijk om dakeigenaren te stimuleren en te ontzorgen. Daarnaast doet de gemeente momenteel mee aan een actie waarbij inwoners kunnen meedoen aan de collectieve inkoop van zonnepanelen.
	13.8 Wij zouden graag een gedetailleerde plattegrond ontvangen met alle kansrijke locaties, Westerlee blijkt aardig ingebouwd te worden, ondanks de gemeente aangeeft dat deze niet aanwezig is willen wij als Dorpsbelangen inspraak hebben over deze locaties. Ook is er aangegeven in de enquêtes dat de meerderheid locaties zoals: oude NAM-locaties, langs de snelweg of het spoor of achter een dijk aanwijst voor mogelijke zonneparken. De Gemeente Oldambt doet hier niets mee en wijst de locaties rond om Westerlee aan als mogelijke locaties, Westerlee gaat hier niet mee akkoord, ook onze inwoners hebben al last van de Windmolens, tevens stellen wij vraagtekens bij deze locaties omdat er al ontwikkelaars zijn die dit gebied graag zouden gebruiken, omwonenden zijn hier al over ingelicht. Dit gebied is zeer aantrekkelijk voor investeerders omdat alle faciliteiten dichtbij zijn zoals het transformator station Tennet.	We hebben bewust geen gedetailleerde kaarten opgenomen in het beleid om zo grondspeculaties te voorkomen. Binnen de aangegeven gebieden zijn ontwikkelingen mogelijk. Welke locaties precies geschikt zijn wordt per initiatief samen met initiatiefnemer en omgeving (en dorpsbelangen) bekeken. Voor wat betreft de locaties zoals oude NAM-locaties, langs de snelweg, langs het spoor etc. zie onze reactie onder 1.2 en 3.3.

	Westerlee dient niet ingebouwd te worden tussen de windmolens en de zonneparken!!!	
	13.9 De grootte van het zonnepark moet in verhouding staan en passen bij de schaal van het dorp. Welke factoren spelen hierin en rol en hoe wordt dit bepaald?	Dit is een kwestie van maatwerk.
	13.10 Als er voor 2025 100 hectare aan zon is gerealiseerd, worden eventuele nieuwe aanvragen niet automatisch in behandeling genomen. Nieuwe aanvragen worden pas in behandeling genomen op het moment dat duidelijk is dat het landschappelijk verantwoord is, er draagvlak is en vanzelfsprekend met instemming van de gemeenteraad. Wij zouden graag zien dat er daarna geen nieuwe aanvragen meer in behandeling genomen worden tot dat er een nieuwe doelstelling is om meer hectare aan te leggen.	Zie hiervoor onze reactie bij 10.2
	13.11 Ook als er geen volledig maatschappelijk draagvlak is, blijft het mogelijk om een initiatief goed te keuren. Er wordt geschreven dat er voldoende draagvlak dient te zijn, door bovenstaande regel wordt dit meteen ontkracht, graag deze regel schrappen en aangeven wat voldoende draagvlak is. Tevens aangeven hoe de Gemeente Oldambt borgt dat de buurt inspraak heeft in het plan?? (we weten allemaal hoe deze grote investeerders te werk gaan) Wij zouden graag zien dat er zonder genoeg draagvlak eventuele plannen niet door gaan.	Zie ook onze reactie onder 3.18. In het programma is de werkwijze opgenomen in paragraaf 6.5. De omwonenden zijn hier nadrukkelijk in genoemd. Elke investeerder dient deze werkwijze te volgen. Daarnaast is 50% lokaal eigenaarschap een vereiste.

Ambtelijke wijzigingen

- Op bladzijde 7 wordt ‘vlakbij stedelijk gebied’ vervangen door ‘aansluitend bij stedelijk gebied’.
- Op bladzijde 18 wordt de tekst over de pilotregeling voor kleine windmolens iets verduidelijkt. Binnen het bouwblok mogen kleine windmolens binnen bestaand beleid gebouwd worden. Buiten het bouwblok (binnen 25 meter) geldt de pilotregeling.
- Het kaartje op bladzijde 15 wordt gewijzigd. Per abuis was in het ontwerp de verkeerde kaart opgenomen. Dit is de juiste kaart.

- Bladzijde 19 de term ‘duurzame’ inrichting wordt geconcretiseerd.
- Op bladzijde 19 lijkt te staan dat een eigen schakelstation noodzakelijk is. Dat is onjuist en wordt in de tekst aangepast.